To besedilo je zgolj informativne narave in nima pravnega učinka. Institucije Unije za njegovo vsebino ne prevzemajo nobene odgovornosti. Verodostojne različice zadevnih aktov, vključno z uvodnimi izjavami, so objavljene v Uradnem listu Evropske unije. Na voljo so na portalu EUR-Lex. Uradna besedila so neposredno dostopna prek povezav v tem dokumentu

►B SPORAZUM O USTANOVITVI SVETOVNE TRGOVINSKE ORGANIZACIJE

(UL L 336, 23.12.1994, str. 3)

spremenjena z:

		Uradni list		
		št.	stran	datum
►M1	Protokol o spremembi Marakeškega sporazuma o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije	L 284	3	30.10.2015

▼B

SPORAZUM O USTANOVITVI SVETOVNE TRGOVINSKE ORGANIZACIJE

– POGODBENICE TEGA SPORAZUMA SE

OB SPOZNANJU, da bi morale svoje odnose na področju trgovinskih in gospodarskih prizadevanj razvijati s ciljem dvigovati življenjsko raven, zagotavljati polno zaposlenost ter velik in enakomerno rastoč obseg realnega dohodka in realnega povpraševanja ter širiti proizvodnjo in trgovino z blagom in storitvami ob najugodnejši izrabi svetovnih resursov v skladu s cilji uravnoteženega razvoja ob prizadevanju za varovanje in ohranjanje okolja in večanje sredstev za ta namen na način, ki je skladen z njihovimi ustreznimi potrebami in prizadevanji na različnih ravneh gospodarskega razvoja,

OB NADALJNJEM SPOZNANJU, da obstaja potreba po pozitivnih prizadevanjih z namenom, da se državam v razvoju, še posebej najmanj razvitim med njimi, zagotovi delež v rasti mednarodne trgovine, sorazmeren potrebam njihovega gospodarskega razvoja,

Z ŽELJO prispevati k tem ciljem s sklenitvijo vzajemnih in medsebojno koristnih dogovorov, ki so usmerjeni k bistvenemu zmanjšanju carin in drugih ovir v trgovini ter k odpravi diskriminacijskega obravnavanja v mednarodnih trgovinskih odnosih,

ODLOČENE razvijati povezan, funkcionalnejši in trajnejši mnogostranski trgovinski sistem, ki obsega Splošni sporazum o carinah in trgovini, dosežke preteklih prizadevanj za liberalizacijo trgovine in vse dosežke Urugvajskega kroga mnogostranskih trgovinskih pogajanj,

ODLOČENE ohraniti temeljna načela in pospeševati cilje, ki so podlaga tega mnogostranskega trgovinskega sistema,

SPORAZUMEJO, KOT SLEDI:

Člen I

Ustanovitev organizacije

Ustanovi se Svetovna trgovinska organizacija (World Trade Organization, v nadaljnjem besedilu WTO).

Člen II

Obseg delovanja WTO

1. WTO zagotavlja skupni institucionalni okvir za izvajanje trgovinskih odnosov med svojimi članicami v zadevah, ki se nanašajo na sporazume in z njimi povezane pravne instrumente, zajete v prilogah k temu sporazumu.

2. Sporazumi in z njimi povezani pravni instrumenti, zajeti v Prilogah 1, 2 in 3 (v nadaljnjem besedilu mnogostranski trgovinski sporazumi), so sestavni del tega sporazuma in zavezujejo vse članice.

3. Sporazumi in z njimi povezani pravni instrumenti, zajeti v Prilogah 4 (v nadaljnjem besedilu večstranski trgovinski sporazumi), so prav tako del tega sporazuma za tiste članice, ki so jih sprejele, ter so zanje zavezujoči. Večstranski trgovinski sporazumi za članice, ki jih niso sprejele, ne ustvarjajo obveznosti ali pravic.

▼B

4. Splošni sporazum o carinah in trgovini 1994, kot je naveden v Prilogi 1 A (General Agreement on Tariffs and Trade 1994, v nadaljnjem besedilu GATT 1994), se pravno loči od Splošnega sporazuma o carinah in trgovini z dne 30. oktobra 1947, ki je bil priložen Sklepnemu aktu, sprejetemu ob sklenitvi drugega zasedanja Pripravljalnega odbora Konference Združenih narodov o trgovini in zaposlovanju, ter naknadno popravljen, dopolnjen ali spremenjen (General Agreement on Tariffs and Trade 1947, v nadaljnjem besedilu GATT 1947).

Člen III

Naloge WTO

1. WTO omogoča izpolnjevanje, upravljanje in delovanje ter pospešuje cilje tega sporazuma in mnogostranskih trgovinskih sporazumov, prav tako pa tudi zagotavlja okvir za izpolnjevanje, upravljanje in delovanje večstranskih trgovinskih sporazumov.

2. WTO je forum za pogajanja med članicami v zvezi z njihovimi mnogostranskimi trgovinskimi odnosi v zadevah, ki jih obravnavajo sporazumi v prilogah k temu sporazumu. WTO je tudi forum za nadaljnja pogajanja med njegovimi članicami o njihovih mnogostranskih trgovinskih odnosih ter je okvir za izpolnjevanje dosežkov teh pogajanj na podlagi odločitev, ki jih utegne sprejeti Ministrska konferenca.

3. WTO skrbi za izpolnjevanje Dogovora o pravilih in postopkih za reševanje sporov (v nadaljnjem besedilu Dogovor o reševanju sporov ali DSU, Dispute Settlement Understanding) v Prilogi 2 k temu sporazumu.

4. WTO skrbi za izpolnjevanje Mehanizma za presojo trgovinske politike (Trade Policy Review Mechanism, v nadaljnjem besedilu TPRM), ki je določen v Prilogi 3 k temu sporazumu.

5. Z namenom doseči večjo skladnost pri določanju svetovne gospodarske politike WTO po potrebi sodeluje z Mednarodnim denarnim skladom ter Mednarodno banko za obnovo in razvoj in njenimi pridruženimi agencijami.

Člen IV

Sestava WTO

1. Ministrsko konferenco sestavljajo predstavniki vseh članic, ki se sestanejo najmanj enkrat na dve leti. Ministrska konferenca opravlja naloge WTO in sprejema za to potrebne ukrepe. Ministrska konferenca je pristojna za sprejemanje odločitev o vseh zadevah na podlagi katerega koli mnogostranskega trgovinskega sporazuma, če tako zahteva članica, v skladu s posebnostmi odločanja po tem sporazumu in po ustreznem mnogostranskem trgovinskem sporazumu.

▼B

2. Generalni svet sestavljajo predstavniki vseh članic, ki se sestajajo po potrebi. V presledkih med sestanki Ministrske konference njene naloge opravlja Generalni svet. Generalni svet opravlja tudi naloge, ki so mu določene po tem sporazumu. Generalni svet oblikuje svoja pravila o postopkih in potrjuje pravila o postopkih odborov, določenih v odstavku 7.

3. Generalni svet se po potrebi sestaja, da bi izpolnjeval naloge, za katere je odgovoren Organ za reševanje sporov, določene v Dogovoru za reševanje sporov. Organ za reševanje sporov lahko ima svojega predsednika in oblikuje tista pravila o postopkih, ki jih šteje za potrebna za izpolnjevanje teh nalog.

4. Generalni svet se po potrebi sestaja, da bi izpolnjeval naloge, za katere je odgovoren Organ za presojo trgovinske politike, določene v TPRM. Organ za presojo trgovinske politike lahko ima svojega predsednika in oblikuje tista pravila o postopkih, ki jih šteje za potrebna za izpolnjevanje teh nalog.

5. Svet za trgovino z blagom, Svet za trgovino s storitvami in Svet za trgovinske vidike pravic intelektualne lastnine (Council for Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights, v nadaljnjem besedilu Svet za TRIPS) delujejo na podlagi splošnih smernic Generalnega sveta. Svet za trgovino z blagom nadzoruje delovanje mnogostranskih trgovinskih sporazumov v Prilogi 1 A. Svet za trgovino s storitvami nadzoruje delovanje Splošnega sporazuma o trgovini s storitvami (General Agreements on Trade in Services, v nadaljnjem besedilu GATS). Svet za TRIPS nadzoruje delovanje Sporazuma o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine (Agreement on Trade-Related Intellectual Property Rights, v nadaljnjem besedilu Sporazum o TRIPS). Ti sveti opravljajo naloge, ki jih določajo ustrezni sporazumi in Generalni svet. Oblikujejo vsak svoja pravila o postopkih, ki jih odobri Generalni svet. Članstvo v teh svetih je odprto za predstavnike vseh članic. Ti sveti se za opravljanje svojih nalog sestajajo po potrebi.

6. Svet za trgovino z blagom, Svet za trgovino s storitvami in Svet za TRIPS po potrebi ustanovijo pomožna telesa. Ta pomožna telesa oblikujejo svoja pravila o postopkih, ki jih odobrijo njihovi ustrezni sveti.

7. Ministrska konferenca ustanovi Odbor za trgovino in razvoj, Odbor za plačilnobilančne omejitve in Odbor za proračun, finance in upravo, ki opravljajo naloge, določene s tem sporazumom in mnogostranskimi trgovinskimi sporazumi, ter vse dodatne naloge, ki jim jih določa Generalni svet, lahko pa ustanovi dodatne odbore s takimi nalogami, ki se ji zdijo primerne. Odbor za trgovino in razvoj kot del svojih nalog občasno opravi revizijo posebnih določb mnogostranskih trgovinskih sporazumov, ki so v korist najmanj razvitih držav članic, ter poroča Generalnemu svetu, da bi ta lahko ustrezno ukrepal. V te odbore se lahko včlanijo predstavniki vseh članic.

▼B

8. Organi, predvideni v večstranskih trgovinskih sporazumih, opravljajo naloge, ki jim jih ti sporazumi določajo, in delujejo v institucionalnem okviru WTO. Ti organi redno obveščajo Generalni svet o svojih dejavnostih.

Člen V

Odnosi z drugimi organizacijami

1. Generalni svet sklene ustrezne dogovore glede učinkovitega sodelovanja z drugimi medvladnimi organizacijami, katerih odgovornosti so povezane z odgovornostmi WTO.

2. Generalni svet lahko sklene ustrezne dogovore glede posvetovanj in sodelovanja z nevladnimi organizacijami, ki se ukvarjajo z vprašanji, povezanimi z zadevami WTO.

Člen VI

Sekretariat

1. Sekretariat WTO (v nadaljnjem besedilu Sekretariat) vodi generalni direktor.

2. Ministrska konferenca imenuje generalnega direktorja in sprejme pravila, ki določajo pooblastila, dolžnosti, pogoje službovanja in trajanje mandata generalnega direktorja.

3. Generalni direktor imenuje člane osebja Sekretariata in določi njihove dolžnosti in pogoje službovanja v skladu s pravili, ki jih sprejme Ministrska konferenca.

4. Odgovornosti generalnega direktorja in osebja Sekretariata so po naravi izključno mednarodne. Generalni direktor in člani osebja Sekretariata pri izpolnjevanju svojih nalog ne smejo iskati ali sprejemati navodil katere koli vlade ali druge oblasti zunaj WTO. Vzdržati se morajo kakršnih koli dejanj, ki bi lahko škodljivo vplivala na njihov položaj mednarodnih uradnikov. Članice WTO spoštujejo mednarodno naravo odgovornosti generalnega direktorja in osebja Sekretariata in ne smejo skušati vplivati nanje pri opravljanju njihovih nalog.

Člen VII

Proračun in prispevki

1. Generalni direktor predloži Odboru za proračun, finance in upravo predračun letnega proračuna in zaključni račun WTO. Odbor za proračun, finance in upravo pregleda predračun letnega proračuna in zaključni račun, ki ju je predložil generalni direktor, in za Generalni svet pripravi priporočila v zvezi z njima. Predračun letnega proračuna odobrava Generalni svet.

2. Odbor za proračun, finance in upravo predlaga Generalnemu svetu finančne predpise, ki vključujejo določbe o:

(a) višini prispevkov, s katerimi se stroški WTO porazdelijo med članice WTO; in

▼B

(b) ukrepe, ki jih je treba sprejeti glede članic, ki zaostajajo s plačilom prispevkov.

Finančni predpisi, kolikor je mogoče, temeljijo na pravilih in praksi GATT 1947.

3. Generalni svet sprejme finančne predpise in predračun letnega proračuna z dvotretjinsko večino, ki jo sestavlja več kot polovica članic WTO:

4. Vsaka članica WTO nemudoma prispeva svoj delež stroškov za WTO v skladu s finančnimi predpisi, ki jih je sprejel Generalni svet.

Člen VIII

Pravni položaj WTO

1. WTO je pravna oseba, vsaka od njegovih članic pa mu prizna tako pravno sposobnost, kot jo utegne potrebovati za opravljanje svojih nalog.

2. Vsaka od njegovih članic prizna WTO take privilegije in imunitete, kot jih potrebuje za opravljanje svojih nalog.

3. Vsaka od njegovih članic podobno prizna uslužbencem WTO in predstavnikom članic take privilegije in imunitete, kot jih potrebujejo za neodvisno opravljanje njihovih nalog v zvezi z WTO.

4. Privilegiji in imunitete, ki jih članica prizna WTO, njegovim uslužbencem in predstavnikom njegovih članic, so podobni privilegijem in imunitetam, določenim v Konvenciji o privilegijih in imunitetah specializiranih agencij, ki jo je 21. novembra 1947 odobrila Generalna skupščina Združenih narodov.

5. WTO lahko sklene sporazum o sedežu.

Člen IX

Odločanje

1. WTO nadaljuje s prakso odločanja s konsenzom, ki izhaja iz GATT 1947 ([1]). Če ni drugače določeno, se o zadevi, o kateri odločitve ni mogoče doseči s konsenzom, odloča z glasovanjem. Na sestankih Ministrske konference in Generalnega sveta ima vsaka članica WTO en glas. Kadar pravico do glasovanja uveljavljajo Evropske skupnosti, imajo tako število glasov, ki je enako številu njihovih držav članic ([2]), ki so članice WTO. Odločitve Ministrske konference in Generalnega sveta se sprejemajo z večino oddanih glasov, če v tem sporazumu ali ustreznem mnogostranskem trgovinskem sporazumu ([3]) ni drugače določeno.

([1]) Šteje se, da je določeno telo o zadevi, ki mu je bila predložena v obravnavo, sprejelo odločitev s konsenzom, če nobena na sestanku prisotna članica, na katerem se odločitev sprejme, formalno ne nasprotuje predlagani odločitvi.

([2]) Število glasov Evropskih skupnosti in njihovih članic v nobenem primeru ne sme biti večje od števila držav članic Evropskih skupnosti.

([3]) Odločitve Generalnega sveta, ko se ta sestaja kot Organ za reševanje sporov, morajo biti sprejete samo v skladu z določbami odstavka 4 člena 2 Dogovora o reševanju sporov.

▼B

2. Ministrska konferenca in Generalni svet imata izključno pristojnost za tolmačenje tega sporazuma in mnogostranskih trgovinskih sporazumov. Pri tolmačenju mnogostranskega trgovinskega sporazuma v Prilogi 1 izvajata svoje pristojnosti na temelju priporočila sveta, ki nadzoruje delovanje tega sporazuma. Sklep o tolmačenju se sprejme s tričetrtinsko večino članic. Ta odstavek se ne sme uporabljati na način, ki bi izpodbijal določbe o amandmajih v členu X.

3. V izjemnih okoliščinah Ministrska konferenca lahko odloči, da članico oprosti obveznosti, ki ji jo nalaga ta sporazum ali kateri koli mnogostranski trgovinski sporazum pod pogojem, da vsako tako odločitev sprejmejo tri četrtine ([1]) članic, če v tem odstavku ni drugače določeno.

(a) Zahteva za oprostitev obveznosti, ki se nanaša na ta sporazum, se predloži Ministrski konferenci v obravnavo v skladu s prakso odločanja s konsenzom. Ministrska konferenca za obravnavo zahteve določi rok, ki ne sme biti daljši od 90 dni. Če v tem obdobju konsenz ni dosežen, morajo vsako odločitev o priznanju oprostitve obveznosti sprejeti tri četrtine članic.

(b) Zahteva za oprostitev obveznosti, ki se nanaša na mnogostranske trgovinske sporazume v Prilogah 1A ali 1B ali 1C in njihove priloge, se v roku do 90 dni najprej predloži v obravnavo Svetu za trgovino z blagom, Svetu za trgovino s storitvami oziroma Svetu za TRIPS. Ob izteku tega roka ustrezni svet Ministrski konferenci predloži poročilo.

4. Odločitev Ministrske konference, s katero se prizna oprostitev obveznosti, navaja izjemne okoliščine, ki odločitev utemeljujejo, in pogoje o uporabi oprostitve obveznosti in datum, ko oprostitev preneha veljati. Oprostitev obveznosti, ki je priznana za obdobje, daljše od enega leta, Ministrska konferenca ponovno prouči najpozneje v enem letu po priznanju oprostitve obveznosti, nato pa vsako leto do prenehanja oprostitve obveznosti. Ob vsaki proučitvi Ministrska konferenca presodi, ali izjemne okoliščine, ki utemeljujejo oprostitev obveznosti, še obstajajo in ali so bili pogoji oprostitve obveznosti izpolnjeni. Na podlagi letne proučitve lahko Ministrska konferenca oprostitev obveznosti podaljša, spremeni ali konča.

5. Odločitve na podlagi večstranskega trgovinskega sporazuma, vključno z odločitvami o tolmačenju in oprostitvah obveznosti, urejajo določbe tega istega sporazuma.

([1]) Odločitev, da se prizna oprostitev obveznosti, vezane na prehodno obdobje ali obdobje postopnega izvajanja, ki pa je članica, ki jo zahteva, ni uporabila do konca ustreznega obdobja, se sprejme le s konsenzom.

▼B

Člen X

Spremembe

1. Vsaka članica WTO lahko sproži predlog za dopolnitev določb tega sporazuma ali mnogostranskih trgovinskih sporazumov v Prilogi 1, s tem da ga predloži Ministrski konferenci. Sveti, navedeni v odstavku 5 člena IV, lahko Ministrski konferenci prav tako predložijo amandma k določbam ustreznih mnogostranskih trgovinskih sporazumov v Prilogi 1, katerih delovanje nadzorujejo. Če Ministrska konferenca ne odloči o daljšem roku, mora biti vsaka odločitev Ministrske konference, ki se nanaša na predložitev amandmaja članicam v sprejem, sprejeta s konsenzom v 90 dneh po formalni predložitvi Ministrski konferenci. Če ne veljajo določbe odstavkov 2, 5 ali 6, odločitev jasno določa, ali veljajo določbe odstavkov 3 ali 4. Če je dosežen konsenz, Ministrska konferenca nemudoma predloži predlagani amandma članicam v sprejem. Če konsenz na sestanku Ministrske konference v določenem roku ni dosežen, Ministrska konferenca z dvotretjinsko večino članic odloči, ali bo predlagani amandma predložila članicam v sprejem. Z izjemo določb odstavkov 2, 5 in 6 veljajo za predlagani amandma določbe odstavka 3, razen če Ministrska konferenca s tričetrtinsko večino članic ne odloči, da veljajo določbe odstavka 4.

2. Amandmaji k določbam tega člena in določbam naslednjih členov začnejo veljati šele, ko jih sprejmejo vse članice:

člen IX tega sporazuma;

člena I in II GATT 1994;

člen II:1 GATS;

člen 4 Sporazuma o TRIPS.

3. Amandmaji k določbam tega sporazuma ali mnogostranskih trgovinskih sporazumov v Prilogah 1A in 1C - razen tistih, navedenih v odstavku 2 in 6, ki so take narave, da bi spremenili pravice in obveznosti članic, začnejo veljati za članice, ki so jih sprejele, potem ko jih sprejmeta dve tretjini članic, nato pa za vsako drugo članico, ko jih sprejme. Ministrska konferenca lahko s tričetrtinsko večino članic odloči, ali je amandma, uveljavljen po tem odstavku, take narave, da članica, ki ga ni sprejela v roku, ki ga je določila Ministrska konferenca, lahko v vsakem primeru izstopi iz WTO ali pa s privolitvijo Ministrske konference ostane članica.

4. Amandmaji k določbam tega sporazuma ali mnogostranskih trgovinskih sporazumov v Prilogah 1A in 1C - razen tistih, navedenih v odstavku 2 in 6, ki so take narave, da ne bi spremenili pravic in obveznosti članic, začnejo veljati za vse članice, potem ko jih sprejmeta dve tretjini članic.

5. Z izjemo določb odstavka 2 zgoraj amandmaji k Delu I, II in III GATS in ustreznim prilogam začnejo veljati za članice, ki so jih sprejele, potem ko jih sprejmeta dve tretjini članic, nato pa za vsako članico, ko jih sprejme. Ministrska konferenca lahko s tričetrtinsko večino članic odloči, ali je amandma, uveljavljen po prejšnjih določbah, take narave,

▼B

da članica, ki ga ni sprejela v roku, ki ga je določila Ministrska konferenca, lahko v vsakem primeru izstopi iz WTO ali s privolitvijo Ministrske konference ostane članica. Amandmaji k Deli IV, V in VI GATS in ustreznim prilogam začnejo veljati za vse članice, potem ko jih sprejmeta dve tretjini članic.

6. Ne glede na druge določbe tega člena lahko amandmaje k Sporazumu o TRIPS, ki izpolnjujejo zahteve odstavka 2 člena 71 tega sporazuma, Ministrska konferenca sprejme brez nadaljnjega formalnega postopka.

7. Članica, ki sprejme amandma k temu sporazumu ali mnogostranskemu trgovinskemu sporazumu v Prilogi 1 v roku za sprejem, ki ga je določila Ministrska konferenca, deponira listino o sprejemu pri generalnem direktorju WTO.

8. Članica WTO lahko sproži predlog za amandma k določbam mnogostranskih trgovinskih sporazumov v Prilogah 2 in 3, tako da tak predlog predloži Ministrski konferenci. Odločitev o sprejemu amandmajev k mnogostranskemu trgovinskemu sporazumu v Prilogi 2 se sprejme s konsenzom in ti amandmaji začnejo veljati za vse članice, ko jih odobri Ministrska konferenca. Odločitve o sprejemu amandmajev k mnogostranskemu trgovinskemu sporazumu iz Priloge 3 začnejo veljati za vse članice, ko jih odobri Ministrska konferenca.

9. Ministrska konferenca lahko na zahtevo članic, pogodbenic trgovinskega sporazuma, odloči izključno s konsenzom, ali se ta sporazum doda k Prilogi 4. Ministrska konferenca lahko na zahtevo članic, pogodbenic večstranskega trgovinskega sporazuma, odloči o izbrisu tega sporazuma iz Priloge 4.

10. Amandmaje k večstranskemu trgovinskemu sporazumu urejajo določbe tega istega sporazuma.

Člen XI

Prvotno članstvo

1. Z dnem začetka veljavnosti tega sporazuma postanejo prvotne članice WTO pogodbenice GATT 1947 ter Evropske skupnosti, ki sprejmejo ta sporazum in mnogostranske trgovinske sporazume, za katere so priložene Liste koncesij in obvez h GATT 1994 in Liste posebnih obvez h GATS.

2. Od najmanj razvitih držav, ki jih kot take priznavajo Združeni narodi, se zahteva le sprejem obvez in koncesij v obsegu, ki je v skladu z njihovim posameznim razvojem, finančnimi in trgovinskimi potrebami ali z njihovimi upravnimi in institucionalnimi sposobnostmi.

▼B

Člen XII

Pristop

1. Vsaka država ali ločeno carinsko območje, ki ima polno avtonomijo pri izvajanju zunanjetrgovinskih odnosov in v drugih zadevah, določenih v tem sporazumu in mnogostranskih trgovinskih sporazumih, lahko pristopi k temu sporazumu pod pogoji, o katerih je potreben sporazum med njo in WTO. Tak pristop velja za ta sporazum in mnogostranske trgovinske sporazume, ki so mu priloženi.

2. Odločitve o pristopu sprejema Ministrska konferenca. Ministrska konferenca potrdi sporazum o pogojih pristopa z dvotretjinsko večino članic WTO.

3. Pristop k večstranskemu trgovinskemu sporazumu urejajo določbe tega istega sporazuma.

Člen XIII

Neuporaba mnogostranskih trgovinskih sporazumov med članicami

1. Ta sporazum in mnogostranski trgovinski sporazumi v Prilogah 1 in 2 se ne uporabljajo med članico in drugo članico, če ena od obeh v času, ko postane članica, ne privoli v to uporabo.

2. Odstavek 1 se lahko uporabi za tiste prvotne članice WTO, ki so bile pogodbenice GATT 1947 in so že prej uporabljale člen XXXV tega istega sporazuma in je veljal med temi pogodbenicami v času začetka veljavnosti tega istega sporazuma zanje.

3. Odstavek 1 se uporablja med članico in drugo članico, ki je pristopila po členu XII le, če je članica, ki ne privoli v uporabo, o tem obvestila Ministrsko konferenco pred potrditvijo sporazuma o pogojih njenega pristopa.

4. Ministrska konferenca lahko v določenih primerih na zahtevo katere koli članice prouči izvajanje tega člena in da ustrezna priporočila.

5. Neuporabo večstranskega trgovinskega sporazuma med pogodbenicami tega istega sporazuma urejajo določbe tega istega sporazuma.

Člen XIV

Sprejem, začetek veljavnosti in deponiranje

1. Ta sporazum je odprt za sprejem s podpisom ali drugače pogodbenicam GATT 1947 in Evropskim skupnostim, ki izpolnjujejo pogoje za prvotno članstvo v WTO v skladu s členom XI tega sporazuma. Takšen sprejem velja za ta sporazum in mnogostranske trgovinske sporazume, ki so mu priloženi. Ta sporazum in mnogostranski trgovinski sporazumi, ki so mu priloženi, začnejo veljati z dnem, ki ga določijo ministri, v skladu z odstavkom 3 Sklepnega akta, ki vsebuje

▼B

dosežke Urugvajskega kroga mnogostranskih trgovinskih pogajanj, ter ostanejo odprti za sprejem dve leti po tem datumu, razen če ministri ne odločijo drugače. Sprejem po začetku veljavnosti tega sporazuma začne veljati 30. dan po datumu takšnega sprejema.

2. Članica, ki sprejme ta sporazum po njegovem začetku veljavnosti, izvaja tiste koncesije in obveznosti, predvidene v mnogostranskih trgovinskih sporazumih, ki se morajo izvajati v določenem obdobju, ki se začne z dnem uveljavitve tega sporazuma, kot da je ta sporazum sprejela na dan, ko je začel veljati.

3. Do začetka veljavnosti tega sporazuma je besedilo tega sporazuma in mnogostranskih trgovinskih sporazumov deponirano pri generalnem direktorju pogodbenic GATT 1947. Generalni direktor nemudoma dostavi overjeno kopijo tega sporazuma in mnogostranskih trgovinskih sporazumov in notifikacijo o vsakem sprejetju le-teh vsaki vladi in Evropskim skupnostim, ki so ta sporazum sprejele. Ta sporazum in mnogostranski trgovinski sporazumi ter vsi njihovi amandmaji se ob začetku veljavnosti tega sporazuma deponirajo pri generalnem direktorju WTO.

4. Sprejem in začetek veljavnosti večstranskega trgovinskega sporazuma urejajo določbe tega istega sporazuma. Sporazumi te vrste so deponirani pri generalnemu direktorju pogodbenic GATT 1947. Po začetku veljavnosti tega sporazuma se ti sporazumi deponirajo pri generalnemu direktorju WTO.

Člen XV

Odstop

1. Vsaka članica lahko odstopi od tega sporazuma. Odstop velja tako za ta sporazum kot za mnogostranske trgovinske sporazume in začne veljati šest mesecev od dneva, ko generalni direktor WTO prejme pisno obvestilo o odstopu.

2. Odstop od večstranskega trgovinskega sporazuma urejajo določbe tega istega sporazuma.

Člen XVI

Razne določbe

1. Če v tem sporazumu ali mnogostranskih trgovinskih sporazumih ni drugače določeno, WTO upošteva odločitve, postopke in običajno prakso pogodbenic GATT 1947 in organov, ustanovljenih v okviru GATT 1947.

2. V mejah uresničljivih možnosti Sekretariat GATT 1947 postane Sekretariat WTO, generalni direktor pogodbenic GATT 1947 pa opravlja naloge generalnega direktorja WTO, dokler Ministrska konferenca ne imenuje generalnega direktorja v skladu z odstavkom 2 člena VI tega sporazuma.

▼B

3. Ob nasprotju med določbo tega sporazuma in določbo katerega koli mnogostranskega trgovinskega sporazuma, določba tega sporazuma prevladuje v mejah tega nasprotja.

4. Vsaka članica zagotavlja usklajenost svojih zakonov, predpisov in upravnih postopkov s svojimi obveznostmi, kot so določene v priloženih sporazumih.

5. Na nobeno določbo tega sporazuma ni možno dati pridržka. Pridržki v zvezi s katero koli določbo mnogostranskih trgovinskih sporazumov so možni le v mejah, predvidenih v teh istih sporazumih. Pridržke v zvezi z določbo večstranskega trgovinskega sporazuma urejajo določbe tega istega sporazuma.

6. Ta sporazum se registrira v skladu z določbami člena 102 Ustanovne listine Združenih narodov.

Sestavljeno v Marakešu petnajstega aprila tisočdevetstoštiriindevetdesetega v enem izvodu v angleškem, francoskem in španskem jeziku, pri čemer je vsako besedilo verodostojno.

Pojasnila:

Izraz „država“ ali „države“, ki se uporablja v tem sporazumu in mnogostranskih trgovinskih sporazumih, pomeni vsako ločeno carinsko območje, včlanjeno v WTO.

Če ločeno carinsko območje, včlanjeno v WTO, v tem sporazumu in mnogostranskih sporazumih spremlja izraz „nacionalni“, je treba tak izraz tolmačiti, kakor da se nanaša na to isto carinsko območje, če ni drugače določeno.

▼B

SEZNAM PRILOG

PRÍLOHA 1

PRÍLOHA 1A: Mnohostranné dohody o obchode s tovarom

Všeobecná dohoda o clách a obchode 1994

Dohoda o poľnohospodárstve

Dohoda o uplatňovaní sanitárnych a fytosanitárnych opatrení

Dohoda o textile a odevoch

Dohoda o technických prekážkach obchodu

Dohoda o obchodných aspektoch investičných opatrení

Dohoda o uplatňovaní článku VI Všeobecnej dohody o clách a obchode 1994

Dohoda o uplatňovaní článku VII Všeobecnej dohody o clách a obchode 1994

Dohoda o kontrole pred odoslaním

Dohoda o pravidlách pôvodu

Dohoda o dovoznom licenčnom konaní

Dohoda o subvenciách a vyrovnávacích opatreniach

Dohoda o ochranných opatreniach

PRÍLOHA 1B: Všeobecná dohoda o obchode so službami

PRÍLOHA 1C: Dohoda o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva

PRÍLOHA 2 Dohovor o pravidlách a postupoch pri urovnávaní sporov

PRÍLOHA 3 Mechanizmus preskúmavania obchodnej politiky

PRÍLOHA 4 Dohoda o vládnom obstarávaní

Medzinárodná dohoda o obchode s mliečnymi výrobkami

Medzinárodná dohoda o obchode s hovädzím mäsom

▼B

PRILOGA 1

PRILOGA 1A

MNOGOSTRANSKI SPORAZUMI O TRGOVINI Z BLAGOM

Splošna opomba k Prilogi 1 A:

Ob nasprotju med določbo Splošnega sporazuma o carinah in trgovini 1994 in določbo nekega drugega sporazuma v Prilogi 1A k Sporazumu o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije (v nadaljnjem besedilu sporazumov iz Priloge 1A Sporazum o WTO), prevlada določba drugega sporazuma v mejah nasprotja.

SPLOŠNI SPORAZUM O CARINAH IN TRGOVINI 1994

1. Splošni sporazum o carinah in trgovini 1994 (GATT 1994) sestavljajo:

(a) določbe v Splošnem sporazumu o carinah in trgovini z dne 30. oktobra 1947, ki je priložen Sklepnemu aktu, sprejetemu ob sklenitvi drugega zasedanja Pripravljalnega odbora Konference Združenih narodov o trgovini in zaposlovanju (brez Protokola o začasni uporabi), ter popravljen, dopolnjen ali spremenjen na podlagi pravnih instrumentov, ki so začeli veljati pred dnevom začetka veljavnosti Sporazuma o WTO;

(b) določbe pravnih instrumentov, navedenih spodaj, ki so začeli veljati na podlagi GATT 1947 pred dnevom začetka veljavnosti Sporazuma o WTO:

(i) protokoli in potrditve, ki se nanašajo na carinske koncesije;

(ii) protokoli o pristopu (brez določb (a) o začasni uporabi in preklicu začasne uporabe ter (b), ki določajo, da se II. del GATT 1947 uporablja začasno v največjem obsegu, ki ni v nasprotju z zakonodajo, ki je veljala na dan Protokola);

(iii) odločitve o oprostitvah obveznosti, priznane na podlagi XXV, člena GATT 1947, ki še veljajo na dan začetka veljavnosti Sporazuma o WTO ([1]);

(iv) druge odločitve POGODBENIC GATT 1947;

c) dogovori, navedeni spodaj:

(i) Dogovor o razlagi II. 1. (b) člena Splošnega sporazuma o carinah in trgovini 1994;

(ii) Dogovor o razlagi XVII. člena Splošnega sporazuma o carinah in trgovini 1994;

(iii) Dogovor o plačilnobilančnih določbah Splošnega sporazuma o carinah in trgovini 1994;

(iv) Dogovor o razlagi XXIV. člena Splošnega sporazuma o carinah in trgovini 1994;

([1]) Oprostitve obveznosti, na katere se nanaša ta določba, so navedene v sedmi opombi na enajsti in dvanajsti strani II. dela dokumenta MTN/FA z dne 15. decembra 1993 in v dokumentu MTN/FA/Corr. 6 z dne 21. marca 1994. Ministrska konferenca na prvem zasedanju sestavi popravljen seznam oprostitev, na katere se nanaša ta določba, ki doda katerekoli oprostitve, priznane na podlagi GATT 1947 po 15. decembru 1993 in pred dnem začetka veljavnosti Sporazuma o WTO, ter črta vse oprostitve, ki do tedaj potečejo.

▼B

(v) Dogovor o oprostitvah obveznosti na podlagi Splošnega sporazuma o carinah in trgovini 1994;

(vi) Dogovor o razlagi XXVIII. člena Splošnega sporazuma o carinah in trgovini 1994;

(d) Marakeški protokol h GATT 1994.

2. Pojasnila

(a) Navajanje „pogodbenica“ v določbah GATT 1994 je treba razumeti kot „članica“. Navajanje „manj razvita pogodbenica“ in „razvita pogodbenica“ je treba razumeti kot „država članica v razvoju“ in „razvita država članica“. Navajanje „izvršnega sekretarja“ je treba razumeti kot „generalni direktor WTO“.

(b) Navajanje POGODBENIC, ki delujejo skupno, v členih XV: 1, XV:2, XV:8, XXXVIII in opombah k členu XII in XVIII in v določbah o sporazumih o posebni izmenjavi v členih XV:2, XV:3, XV:6, XV:7 in XV:9 GATT 1994 je treba razumeti tako, da se nanašajo na WTO. Druge naloge, ki se v določbah GATT 1994 nanašajo na POGODBENICE, ki delujejo skupno, mora določiti Ministrska konferenca.

(e) (i) Besedilo GATT 1994 je verodostojno v angleškem, francoskem in španskem jeziku.

(ii) Besedilo GATT 1994 v francoskem jeziku je predmet popravkov izrazov, ki so določeni v Aneksu A k dokumentu MTN.TNC/41.

(iii) Verodostojno besedilo GATT 1994 v španskem jeziku je besedilo v IV. knjigi serije Temeljnih instrumentov in izbranih dokumentov in je predmet popravkov izrazov, ki so določeni v Prilogi B k dokumentu MTN.TNC/41.

3. (a) Določbe II. dela GATT 1994 se ne uporabljajo za ukrepe, ki jih članica sprejme na podlagi posebne obvezne zakonodaje, ki jo je ta članica sprejela, preden je postala pogodbenica GATT 1947 in prepovedujejo uporabo, prodajo ali zakup v tujini zgrajenih ali v tujini obnovljenih ladij v komercialni uporabi med kraji v državnih vodah ali vodah izključne ekonomske cone: Ta izjema se nanaša na: (a) nadaljnjo uporabo ali takojšnjo obnovo neskladne določbe take zakonodaje; in (b) na amandma k neskladni določbi take zakonodaje v mejah, v katerih amandma ne zmanjšuje skladnosti določbe z II. delom GATT 1947. Ta izjema je omejena na ukrepe, sprejete na podlagi zgoraj opisane zakonodaje, ki je bila notificirana in določena pred dnem začetka veljavnosti Sporazuma o WTO. Če se taka zakonodaja kasneje spremeni in se zmanjša skladnost z II. delom GATT 1994, ni več ustrezna vsebini tega odstavka.

(b) Ministrska konferenca prouči to izjemo najpozneje v petih letih po dnevu začetka veljavnosti Sporazuma o WTO ter nato vsaki dve leti toliko časa, dokler izjema velja, zato da bi ugotovila, ali pogoji, ki so narekovali potrebo po izjemi, še vedno obstajajo.

(c) Članica, na katere ukrepe se ta izjema nanaša, vsako leto predloži podrobno statistično obvestilo, katere vsebina je povprečje zadnjih petih let dejanskih in pričakovanih dobav ustreznih ladij, kakor tudi dodatne informacije o uporabi, prodaji, zakupu ali popravilu ustreznih ladij, na katere se ta izjema nanaša.

(d) Članica, ki meni, da ta izjema deluje na ta način, da opravičuje vzajemno in sorazmerno omejitev uporabe, prodaje, zakupa ali popravila ladij, zgrajenih na ozemlju članice, ki izjemo uveljavlja, lahko tako omejitev uvede ob predhodni notifikaciji Ministrski konferenci.

▼B

(e) Ta izjema ne posega v rešitve v zvezi s posebnimi vidiki zakonodaje, na katere se ta izjema, ki je predmet pogajanj v okviru sektorskih sporazumov ali drugje, nanaša.

DOGOVOR O RAZLAGI II.: 1. (B) ČLENA SPLOŠNEGA SPORAZUMA O CARINAH IN TRGOVINI 1994

Članice se sporazumejo, kot sledi:

1. Da bi zagotovile preglednost zakonitih pravic in obveznosti, ki izhajajo iz prvega (b) odstavka II. člena, je treba naravo in raven katerihkoli „drugih dajatev ali taks“, odmerjenih na podlagi vezanih tarifnih postavk, na katere se nanaša ta določba, zapisati v listah koncesij, priloženih h GATT 1994 ob tarifni postavki, na katero se nanašajo. Razume se, da tak zapis ne spreminja pravne narave „drugih dajatev ali taks“.

2. Datum, s katerim so „druge dajatve ali takse“ vezane za namen II. člena, je 15. april 1994. „Druge dajatve ali takse“ je treba zato zapisati v liste na ravneh, ki so bile v uporabi na ta dan. Ob vsakem naslednjem ponovnem pogajanju o koncesiji ali pogajanju o novi koncesiji velja kot dan uporabe za določeno tarifno postavko datum vpisa nove koncesije v listo. Toda datum instrumenta, na podlagi katerega je bila koncesija v zvezi s katerokoli posebno tarifno postavko najprej vpisana v GATT 1947 ali GATT 1994, se še naprej vodi v stolpcu 6 list s prostimi vložki.

3. „Druge dajatve ali takse“ se zapišejo v povezavi z vsemi vezanimi carinskimi stopnjami.

4. Če je bila tarifna postavka že prej predmet koncesije, ne more biti raven „drugih dajatev ali taks“, zapisana v listi, višja kakor raven, ki je dosežena ob prvem vpisu koncesije v to listo. Vsaka članica lahko izpodbija veljavnost „drugih dajatev ali taks“ in to utemeljuje s tem, da ob prvotni vezavi določene postavke taka „druga dajatev ali taksa“ ni obstajala, kakor tudi skladnost zabeležene ravni katerekoli „druge dajatve ali takse“ s prejšnjo ravnijo v obdobju treh let po datumu začetka veljavnosti Sporazuma o WTO ali tri leta po datumu deponiranja instrumenta, ki določeno listo vključuje v GATT 1994, pri generalnem direktorju WTO, če je ta datum poznejši.

5. Zapis „drugih dajatev ali taks“ v listah ne posega v njihovo skladnost s pravicami in obveznostmi na podlagi GATT 1994, razen tistih, na katere učinkuje četrti odstavek. Vse članice ohranijo pravico, da kadarkoli izpodbijajo skladnost katerekoli „druge dajatve ali takse“ s takimi obveznostmi.

6. Za namen tega dogovora se uporabljajo določbe XXII. in XXIII. člena GATT 1994, kot so razčlenjene in uporabljene v Dogovoru o reševanju sporov.

7. „Druge dajatve ali takse“, ki so bile izpuščene iz liste ob deponiranju instrumenta, ki določeno listo vključuje v GATT 1994, pri generalnem direktorju POGODBENIC GATT 1947 do dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO ali po tem datumu pri generalnem direktorju WTO, ne smejo biti naknadno dodane in katerakoli „druga dajatev ali taksa“, ki je zapisana na ravni, ki je nižja od tiste, ki velja na dan uporabe, ne sme biti ponovno dvignjena na to raven, razen če se taki dodatki ali spremembe opravijo v šestih mesecih od dneva deponiranja instrumenta.

▼B

8. Odločitev v drugem odstavku o datumu, ki se uporablja za vsako koncesijo za namen prvega (b) odstavka II. člena GATT1994, nadomešča odločitev o datumu uporabe, sprejeto 26. marca 1980 (BISD 27S/24).

DOGOVOR O RAZLAGI XVII. ČLENA SPLOŠNEGA SPORAZUMA O CARINAH IN TRGOVINI 1994

Članice se

ob upoštevanju, da XVII. člen predpisuje obveznosti članic v zvezi z dejavnostjo državnih trgovinskih podjetij, omenjenih v prvem odstavku XVII. člena, ki mora biti v skladu s splošnimi načeli nediskriminacijskega obravnavanja, predpisanega v GATT 1994 za vladne ukrepe, ki zadevajo uvoz ali izvoz zasebnih trgovcev,

ob upoštevanju, da morajo članice izpolnjevati svoje obveznosti na podlagi GATT 1994 v zvezi s tistimi vladnimi ukrepi, ki zadevajo državna trgovinska podjetja,

ob spoznanju, da ta dogovor ne posega v temeljne discipline, ki jih predpisuje XVII. člen,

sporazumejo, kot sledi:

1. Da bi zagotovile preglednost dejavnosti državnih trgovinskih podjetij, članice Svetu za trgovino z blagom notificirajo ta podjetja z namenom, da jih prouči delovna skupina, ki se ustanovi na podlagi petega odstavka v skladu z naslednjo delovno definicijo:

> „Vladna ali nevladna podjetja, vključno s tržnimi odbori, ki so jim bile priznane ekskluzivne ali posebne pravice ali privilegiji, vključno z zakonskimi ali ustavnimi pooblastili, z izvajanjem katerih pri nabavah in prodajah vplivajo na raven ali smer uvoza ali izvoza.“

Ta zahteva po notifikaciji ne velja za uvoz ali izvoz proizvodov za takojšnjo ali končno porabo vlade ali podjetja, kot je opisano zgoraj, in ne drugače za preprodajo ali uporabo v proizvodnji blaga za prodajo.

2. Vsaka članica ob upoštevanju določb tega dogovora proučuje svojo politiko v zvezi z notifikacijo državnih trgovinskih podjetij Svetu za trgovino z blagom. Pri takem proučevanju mora vsaka članica upoštevati potrebo po zagotovitvi največje možne preglednosti v svojih notifikacijah, tako da omogočajo jasno presojo načina delovanja notificiranih podjetij in učinkov njihove dejavnosti na mednarodno trgovino.

3. Notifikacije morajo biti v skladu z vprašalnikom o državni trgovini, sprejetim 24. maja 1960 (BISD 9S/184 -185), pri čemer se razume, da članice notificirajo podjetja, omenjena v prvem odstavku, ne glede na to ali je bil uvoz ali izvoz dejansko opravljen.

4. Vsaka članica, ki z razlogom meni, da druga članica ni v ustreznem obsegu izpolnila svoje obveznosti notifikacije, lahko sproži zadevo pri tej članici. Če zadeva ni zadovoljivo rešena, lahko predloži nasprotno notifikacijo Svetu za trgovino z blagom, da jo prouči delovna skupina, ustanovljena na podlagi petega odstavka, ob sočasnem obvestilu te članice.

▼B

5. Ustanovi se delovna skupina, ki v imenu Sveta za trgovino z blagom prouči notifikacije in nasprotne notifikacije. V luči te proučitve in brez poseganja v četrti (c) odstavek XVII. člena lahko Svet za trgovino z blagom sprejme priporočila v zvezi z ustreznostjo notifikacij in potrebo po nadaljnjih informacijah. Delovna skupina v zvezi s prejetimi notifikacijami prouči tudi ustreznost zgoraj omenjenega vprašalnika o državni trgovini in vključenost državnih trgovinskih podjetij, notificiranih po prvem odstavku.Sestavi tudi ponazoritveni seznam, ki prikaže vrste povezav med vladami in podjetji ter vrste dejavnosti, ki jih ta podjetja opravljajo, ki so lahko relevantne za namen XVII. člena. Razume se, da Sekretariat delovni skupini zagotovi splošni dopolnilni dokument o delovanju državnih trgovinskih podjetij z vidika vpliva tega delovanja na mednarodno trgovino. Članstvo delovne skupi-ne je odprto za vse članice, ki izrazijo željo, da v njej sodelujejo. Sestane se v enem letu od dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO in potem vsaj enkrat letno. Letno poroča Svetu za trgovino z blagom. ([1])

DOGOVOR O PLAČILNOBILANČNIH DOLOČBAH SPLOŠNEGA SPORAZUMA O CARINAH IN TRGOVINI 1994

Članice se

ob upoštevanju določb XII. in XVIII: B člena GATT 1994 ter Deklaracije o trgovinskih ukrepih, ki se uporabljajo iz plačilnobilančnih razlogov, sprejete 28. novembra 1979 (BISD 26S/205-209, v nadaljnjem besedilu Deklaracija 1979), z namenom večje jasnosti teh določb ([2]) sporazumejo,

kot sledi:

Uporaba ukrepov

1. Članice potrjujejo svojo obvezo, kakor hitro je mogoče, javno objaviti časovne razporede za odpravo omejitvenih uvoznih ukrepov, sprejetih iz plačilnobilančnih razlogov. Razume se, da se taki časovni razporedi lahko ustrezno spreminjajo, tako da upoštevajo spremembe v stanju plačilne bilance. Kadarkoli članica časovnih razporedov javno ne objavi, mora utemeljiti razloge za to.

2. Članice potrjujejo svojo obvezo dajati prednost tistim ukrepom, ki najmanj motijo trgovino. Velja, da taki ukrepi (v tem dogovoru imenovani „cenovno zasnovani ukrepi“) vključujejo dodatne uvozne dajatve, zahteve po uvoznih depozitih ali druge enakovredne trgovinske ukrepe, ki vplivajo na ceno uvoženega blaga. Ne glede na določbe II. člena se razume, da članica lahko iz plačilnobilančnih razlogov uporabi cenovno zasnovane ukrepe, ki presegajo carinske stopnje, v listi te članice. Dalje, ta članica jasno in ločeno v skladu s postopkom notifikacije navede znesek, ki ustreza presežku cenovno zasnovanega ukrepa nad vezano carinsko stopnjo.

([1]) Dejavnosti te delovne skupine je treba uskladiti z dejavnostmi delovne skupine, predvidene v III. poglavju Ministrske odločitve o postopkih notifikacije, sprejete 15. aprila 1994.

([2]) V tem dogovoru nobena določba nima namena spremeniti pravic in obveznosti članic na podlagi XII. ali XVIII.:B člena GATT 1994. V zvezi s katerimikoli zadevami, ki izhajajo iz uporabe omejitvenih uvoznih ukrepov, sprejetih iz plačilnobilančnih razlogov, lahko uveljavlja določbe XXII. in XXIII. člena GATT 1994, kot so razčlenjene in uporabljene v Dogovoru o reševanju sporov.

▼B

3. Članice si prizadevajo izogibati uvajanju novih količinskih omejitev iz plačilnobilančnih razlogov, razen če v kritičnem plačilnobilančnem položaju cenovno zasnovani ukrepi ne morejo ustaviti hitrega poslabšanja pozicije eksternih plačil. V tistih primerih, v katerih članica uporablja količinske omejitve, utemelji razloge, zakaj cenovno zasnovani ukrepi niso ustrezno sredstvo za reševanje plačilnobilančnega položaja. Članica, ki ohranja količinske omejitve, mora pri naslednjih posvetovanjih prikazati napredek pri znatnem zmanjšanju pogostosti in pri omejevalnem učinku takih ukrepov. Razume se, da za isti proizvod ni mogoče uporabiti več kot ene vrste omejitvenih uvoznih ukrepov, sprejetih iz plačilnobilančnih razlogov.

4. Članice potrjujejo, da se omejitveni ukrepi, ki so sprejeti iz plačilnobilančnih razlogov, lahko uporabijo le za uravnavanje splošne ravni uvoza in ne smejo preseči tega, kar je potrebno, da se rešuje plačilnobilančni položaj. Zato da bi katerekoli stranske posledice take zaščite spravili na najmanjšo možno raven, članica uporablja omejitve na pregleden način. Oblasti članice uvoznice zagotavljajo primerno utemeljitev za merila, uporabljena pri določanju, kateri proizvodi so predmet omejitev. V skladu s tretjim odstavkom . XII. člena in desetim odstavkom XVIII. člena lahko članice v primeru določenih osnovnih proizvodov izključijo ali omejijo uporabo dajatev, uporabljenih na splošno, ali drugih ukrepov, ki se uporabljajo iz plačilnobilančnih razlogov. Izraz „osnovni proizvodi“ je treba razumeti kot proizvode, ki zadovoljujejo osnovne potrebe porabe ali prispevajo k prizadevanjem članice, da izboljša svoj plačilnobilančni položaj, kot so kapitalne dobrine ali inputi, potrebni za proizvodnjo. Pri uporabi količinskih omejitev članica uporabi neavtomatično izdajanje dovoljenj samo takrat, ko se temu ne more izogniti in ga progresivno postopoma odpravi. Treba je zagotoviti ustrezno utemeljitev meril, uporabljenih za določitev dovoljenih uvoznih količin ali vrednosti.

Postopki plačilnobilančnih posvetovanj

5. Odbor za plačilnobilančne omejitve (v besedilu tega dogovora Odbor) organizira posvetovanja z namenom, da prouči vse omejitvene uvozne ukrepe, ki so sprejeti iz plačilnobilančnih razlogov. Članstvo v Odboru je odprto za vse Članice, ki izrazijo željo za sodelovanje v njem. Odbor sledi postopkom za posvetovanja o plačilnobilančnih omejitvah, odobrenih 28. aprila 1970 (BISD 18 S/48-53, v besedilu tega dogovora „postopki polnega posvetovanja“), ki so predmet spodaj določenih določb.

6. Članica, ki uporablja nove omejitve ali dviguje splošno raven obstoječih omejitev z bistveno poostritvijo ukrepov, se mora v štirih mesecih po sprejetju takih ukrepov posvetovati z Odborom. Članica, ki sprejme take ukrepe, lahko zahteva, da se posvetovanje izvede po četrtem (a) odstavku XII. člena ali dvanajstem (a) odstavku XVIII. člena, kar ustreza. Če take zahteve ni, predsednik Odbora povabi članico, da opravi tako posvetovanje. Dejavniki, ki so lahko predmet proučitve med posvetovanjem, so med drugimi uvajanje novih vrst omejitvenih ukrepov iz plačilnobilančnih razlogov ali povišanje ravni omejitev ali širjenje kroga proizvodov, ki so predmet omejitev.

7. Vse omejitve, ki se uporabljajo iz plačilnobilančnih razlogov, so predmet občasne proučitve Odbora na podlagi četrtega (b) odstavka XII. člena ali na podlagi dvanajstega (b) odstavka XVIII. člena ob možnosti, da se občasnost posvetovanj spremeni v sporazumu s članico ali na podlagi določenega posebnega postopka proučitve, ki ga lahko priporoči Generalni svet.

▼B

8. V primeru najmanj razvitih držav članic ali v primeru članic držav v razvoju, ki si prizadevajo za liberalizacijo v skladu z načrtom, ki so ga predstavile Odboru na prejšnjih posvetovanjih, se lahko posvetovanja izvedejo po poenostavljenih postopkih, odobrenih 19. decembra 1972 (BISD 20S/ 47-49, v besedilu tega dogovora „poenostavljeni postopki posvetovanj“). Poenostavljeni postopki posvetovanj se lahko uporabijo tudi, kadar se v istem koledarskem letu, v katerem je določen datum posvetovanja, predvideva proučitev trgovinske politike države članice v razvoju. V takih primerih se odločitev, ali naj se uporabijo polni postopki posvetovanj, sprejme na podlagi dejavnikov, ki so našteti v osmem odstavku Deklaracije 1979. Po poenostavljenih postopkih posvetovanj se ne moreta izvesti več kot dve zaporedni posvetovanji, razen v primeru najmanj razvitih držav članic.

Notifikacija in dokumentacija

9. Članica Generalnemu svetu notificira uvedbo ali spremembo omejitvenih uvoznih ukrepov, sprejetih iz plačilnobilančnih razlogov, kakor tudi kakršnokoli spremembo v časovnem razporedu za odpravo teh ukrepov, ki so napovedani na podlagi prvega odstavka. Bistvene spremembe morajo biti notificirane Generalnemu svetu prej ali najpozneje v 30 dneh po njihovi napovedi. Vsaka članica enkrat letno Sekretariatu zagotovi konsolidirano notifikacijo, ki vsebuje vse spremembe v zakonih, predpisih, izjavah v zvezi z določeno politiko ali javnih objavah, z namenom, da jih članice proučijo. Notifikacije, kolikor je mogoče, vsebujejo popolne informacije na ravni tarifne postavke, o vrsti uporabljenih ukrepov, merilih, ki jih uporabljajo pri njihovi uporabi, katere proizvode zajemajo in kateri trgovinski tokovi so z njimi prizadeti.

10. Na zahtevo katerekoli članice Odbor lahko prouči notifikacije. Take proučitve je treba omejiti na pojasnila posebnih vprašanj, ki jih vsebuje notifikacija, ali na proučitev potrebe posvetovanja na podlagi četrtega (a) odstavka XII. člena ali dvanajstega (a) odstavka XVIII. člena. Članice, ki utemeljeno domnevajo, da je bil omejitveni uvozni ukrep, ki ga uporablja druga članica, sprejet iz plačilnobilančnih razlogov, lahko na zadevo opozorijo Odbor. Predsednik Odbora zahteva informacije o sprejetem ukrepu in jih da na razpolago vsem članicam. Članica, ki se posvetuje, lahko vnaprej dobi vprašanja v proučitev, kar ne posega v pravico katerekoli članice Odbora, da zahteva ustrezna pojasnila med posvetovanji.

11. Članica, ki se posvetuje, pripravi temeljni dokument za posvetovanje, ki poleg drugih ustreznih informacij vključuje: (a) pregled piačilnobilančnega položaja in izgledov, vključno z oceno notranjih in zunanjih dejavnikov, ki vplivajo na plačilnobilančni položaj, domače ukrepe, sprejete za ponovno vzpostavitev ravnovesja na zdravi in trajni podlagi; (b) popoln opis omejitev, ki se uporabljajo iz plačilnobilančnih razlogov, njihove pravne podlage ter ukrepov, ki se izvajajo za zmanjšanje stranskih učinkov zaščite; (c) ukrepe, ki so sprejeti med zadnjim posvetovanjem za liberalizacijo uvoznih omejitev v luči sklepov Odbora; (d) načrt za odpravo in progresivno sprostitev preostalih omejitev. Če je relevantno, se lahko sklicuje na informacije, ki so dane v drugih notifikacijah ali poročilih, danih WTO. Na podlagi poenostavljenih postopkov posvetovanj članica, ki se posvetuje, da pisno izjavo, ki vsebuje bistvene informacije o elementih, ki jih vsebuje temeljni dokument.

12. Sekretariat z namenom, da Odboru omogoči posvetovanja, pripravi dokument, ki vsebuje dejstva in potrebne informacije in obravnava različne vidike načrta posvetovanj. V primeru članic držav v razvoju dokument Sekretariata vsebuje ustrezno dopolnilno in analitično gradivo o vplivu zunanje trgovinskega okolja na plačilnobilančni položaj in perspektive članice, ki se posvetuje. Služba tehnične pomoči Sekretarita na zahtevo članice države v razvoju pomaga pri pripravi dokumentacije za posvetovanja.

▼B

Sklepi posvetovanj o plačilni bilanci

13. Odbor o svojih posvetovanjih poroča Generalnemu svetu. Kadar so uporabljeni polni postopki posvetovanj, poročilo navaja sklepe Odbora o različnih elementih načrta za posvetovanja kakor tudi dejstva in razloge, na katerih temeljijo. Odbor si prizadeva v svoja posvetovanja vključiti predloge priporočil, ki so namenjena pospeševanju izvajanja XII. in XVIII.:B člena, Deklaracije 1979 in tega dogovora. Kadar je predložen časovni razpored odprave omejitvenih ukrepov, sprejetih iz plačilnobilančnih razlogov, Generalni svet lahko priporoči, da mora članica ob spoštovanju takega časovnega razporeda izpolnjevati svoje obveznosti v skladu z GATT 1994. Kadarkoli Generalni svet izdela posebna priporočila, se pravice in obveznosti članic ocenjujejo glede na ta priporočila. Kadar ni posebnih predlogov za priporočila Generalnega sveta, morajo sklepi Odbora vsebovati različne poglede, izražene v Odboru. Kadar se uporabljajo poenostavljeni postopki posvetovanj, poročilo vsebuje povzetek glavnih elementov, ki so obravnavana v Odboru, in odločitev o tem, ali so potrebni polni postopki posvetovanja.

[Dogovorjene liste udeleženk se priložijo Marakeškemu protokolu v pogodbenem izvodu Sporazuma o WTO.]

DOGOVOR O RAZLAGI XXIV. ČLENA SPLOŠNEGA SPORAZUMA O CARINAH IN TRGOVINI IZ LETA 1994

Članice se

glede na določbe XXIV. člena GATT 1994,

ob spoznanju, da sta se znatno povečala število in pomen carinskih unij in prostih trgovinskih območij od vzpostavitve GATT 1947 dalje in danes zajemajo pomemben delež svetovne trgovine,

ob spoznanju prispevka k širitvi svetovne trgovine, ki je dosegljiv z boljšim povezovanjem gospodarstev pogodbenic takih sporazumov,

ob spoznanju, da se tak prispevek poveča, če se odprava carin in drugih omejitvenih predpisov med udeleženimi območji razširi na vso trgovino in zmanjša, če je katerikoli pomembnejših sektorjev trgovine izključen,

ob ponovni potrditvi, da mora biti namen takih sporazumov olajšati trgovino med udeleženimi območji in ne postavljati ovir v trgovini drugih članic s temi območji in da bi se morale pogodbenice pri nastajanju ali razširjanju v najširšem možnem obsegu izogibati škodljivim posledicam v trgovini z drugimi članicami,

prepričane o potrebi po okrepitvi učinkovitosti vloge Sveta za trgovino z blagom pri proučevanju sporazumov, notificiranih po XXIV. členu, z razjasnitvijo meril in postopkov za presojo novih ali razširjenih sporazumov in izboljša-njem preglednosti vseh sporazumov po XXIV. členu,

ob spoznanju potrebe po skupnem razumevanju obveznosti članic po dvanajstem odstavku XXIV. člena

sporazumejo, kot sledi:

1. Carinske unije, območja proste trgovine ter začasni sporazumi, ki vodijo k nastajanju carinskih unij ali območij proste trgovine, morajo, da bi bili v skladu z XXIV. členom, med drugim zadostiti določbam petega, šestega, sedmega in osmega odstavka tega člena.

▼B

XXIV: 5.člen

2. Na podlagi petega (a) odstavka XXIV. člena ocena splošnih učinkov carin in drugih predpisov v trgovini, ki se uporabljajo pred in po nastanku carinske unije, glede carin in dajatev temelji na celoviti oceni ponderiranih povprečnih carinskih stopenj in zbranih carinskih dajatev. Ta ocena te-melji na uvoznih statističnih podatkih za prejšnje reprezentativno obdobje, ki jih carinska unija priskrbi po vrednosti in količini na podlagi tarifne postavke, ter jih razčleni po WTO državi porekla. Sekretariat v skladu z metodologijo, uporabljeno pri oceni carinskih ponudb v okviru mnogostranskih pogajanj v Urugvajskem krogu, izračuna ponderirano povprečje carinskih stopenj in zbranih carinskih dajatev. Za ta namen so carine in dajatve, ki se upoštevajo, dejansko uporabljene carinske stopnje. Priznava se, da je lahko za celovito ovrednotenje vplivov drugih trgovinskih predpisov, katerih količinsko ovrednotenje je težavno, lahko potrebna proučitev posameznih ukrepov, predpisov, določenih obravnavanih proizvodov, in trgovinskih tokov, ki so pod takimi vplivi.

3. „Razumno obdobje“, omenjeno v petem (c) odstavku XXIV. člena, sme preseči 10 let le v izjemnih primerih. Kadar članice pogodbenice začasnih sporazumov menijo, da bi bilo 10 let premalo, zagotovijo Svetu za trgovino z blagom popolno pojasnilo potrebe po daljšem obdobju.

XXIV: 6. člen

4. Šesti odstavek XXIV. člena določa postopek, po katerem se je treba ravnati, ko država, ki sestavlja carinsko unijo, predlaga povišanje vezane carinske stopnje. Glede tega članice ponovno potrjujejo, da je treba postopek, določen v XXVIII. členu, ki je razčlenjen v navodilih, sprejetih 10. novembra 1980 (BISD 27S/26- 28), ter v Dogovoru o razlagi XXVIII. člena GATT 1994, začeti, preden se carinske koncesije ob nastajanju carinske unije ali začasnega sporazuma, ki vodi k nastajanju carinske unije, spremenijo ali umaknejo.

5. Ta pogajanja se začnejo v dobri veri z namenom, da bi dosegli medsebojno zadovoljivo kompenzacijo. Pri takih pogajanjih je treba, kot zahteva šesti odstavek XXIV. člena, upoštevati ustrezno znižanje dajatev pri isti tarifni postavki, ki jih sprejmejo druge udeleženke carinske unije ob njenem nastajanju. Če ta znižanja ne bi bila zadostna za kompenzacijo, carinska unija ponudi kompenzacijo, ki je lahko v obliki znižanja dajatev pri drugih tarifnih postavkah. Članice, ki imajo pravico do pogajanj o obveznostih, ki se spreminjajo ali ukinjajo, proučijo tako ponudbo. Če bi kompenzacija ostala nesprejemljiva, je treba s pogajanji nadaljevati. Če kljub takim prizadevanjem ni mogoče doseči sporazuma v pogajanjih o kompenzaciji po XXVIIL členu, kot je razčlenjen z Dogovorom o razlagi XXVIII. člena GATT 1994, v razumnem obdobju od začetka pogajanj, carinska unija kljub temu lahko spremeni ali umakne koncesije; prizadete članice pa imajo pravico umakniti v bistvu enakovredne koncesije v skladu z XXVIII. členom.

6. GATT 1994 ne nalaga obveznosti članicam, ki imajo koristi od znižanja dajatev, ki je posledica nastajanja carinske unije ali začasnega sporazuma, ki vodi k nastajanju carinske unije, da njenim udeleženkam omogoči kompenzacijo,

Proučevanje carinskih unij in območij proste trgovine

7. Vse notifikacije na podlagi sedmega (a) odstavka XXIV. člena prouči delovna skupina ob upoštevanju ustreznih določb GATT 1994 in prvega odstavka tega dogovora. Delovna skupina predloži Svetu za trgovino z blagom poročilo o svojih ugotovitvah. Svet za trgovino z blagom lahko članicam daje taka priporočila, za katera meni, da so ustrezna.

▼B

8. Delovna skupina lahko v svojem poročilu glede začasnih sporazumov oblikuje ustrezna priporočila v zvezi s predlogi o časovnih okvirih in potrebnih ukrepih za to, da se dokonča nastajanje carinske unije ali območja proste trgovine. Če je potrebno, lahko poskrbi za nadaljnje proučevanje sporazuma.

9. Članice pogodbenice začasnega sporazuma Svetu za trgovino z blagom notificirajo bistvene spremembe v načrtu in razporedu, ki sta vključena v tem sporazumu, in Svet na zahtevo prouči spremembe.

10. Če začasni sporazum, notificiran po sedmem (a) odstavku XXIV, člena, ne bi vseboval načrta in razporeda, kar je v nasprotju s petim (c) odstavkom XXIV. člena, delovna skupina v svojem poročilu priporoči tak načrt in razpored. Članice ne ohranijo ali uveljavijo takega sporazuma, odvisno od primera, če ga niso pripravljene spremeniti v skladu s temi priporočili. Treba je poskrbeti za naknadno proučitev uresničevanja priporočil.

11. Carinske unije in članice območij proste trgovine morajo v določenih časovnih presledkih poročati Svetu za trgovino z blagom o delovanju ustreznega sporazuma, kot so predvidele POGODBENICE GATT 1947 v svojem navodilu Svetu GATT 1947 v zvezi s poročili o regionalnih sporazumih (BISD 18S/38). O vseh pomembnih spremembah in/ali novostih v zvezi s sporazumi je treba poročati takoj, ko nastanejo.

Reševanje sporov

12. V zvezi z zadevami, ki izhajajo iz uporabe tistih določil XXIV. člena, ki se nanašajo na carinske unije, območja proste trgovine ali začasne sporazume, ki vodijo k nastajanju carinske unije ali območja proste trgovine, se lahko uveljavljajo določbe XXII. in XXIII. člena GATT 1994, kot so razčlenjene in uporabljene v Dogovoru o reševanju sporov.

XXIV: 12. člen

13. Vsaka članica je na podlagi GATT 1994 v polni meri odgovorna za spoštovanje vseh določb GATT 1994 ter mora sprejeti take razumne ukrepe, ki so ji na voljo, da zagotovi, da jih spoštujejo regionalne in lokalne vlade in oblasti znotraj njenega ozemlja.

14. Določbe XXII. in XXIII. člena GATT 1994, kot so razčlenjene in uporabljene v Dogovoru o reševanju sporov, se lahko uveljavijo v zvezi z ukrepi za zagotavljanje spoštovanja teh določb na ravni regionalnih in lokalnih vlad ali oblasti znotraj ozemlja članice. Ko Organ za reševanje sporov ugotovi, da se določba GATT 1994 ne spoštuje, mora odgovorna članica sprejeti take razumne ukrepe, kot so ji na voljo, za zagotovitev njenega spoštovanja. Določbe, ki se nanašajo na kompenzacijo in ukinitev koncesij ali drugih obveznosti, se uporabljajo, kadar takega spoštovanja ni bilo možno doseči.

15. Vsaka članica si bo prizadevala, da bo z naklonjenostjo prouČila ter zagotovila ustrezne možnosti za posvetovanje za vsako predstavitev, ki jo pripravi neka druga članica v zvezi z ukrepi, sprejetimi na njenem ozemlju, ki vplivajo na delovanje GATT 1994.

▼B

DOGOVOR O OPROSTITVAH OBVEZNOSTI NA PODLAGI SPLOŠNEGA SPORAZUMA O CARINAH IN TRGOVINI 1994

Članice se sporazumejo, kot sledi:

1. Zahteva po oprostitvi obveznosti ali podaljšanju obstoječe oprostitve obveznosti vsebuje ukrepe, ki jih članica namerava sprejeti, cilje posebne politike, ki jih članica želi doseči, ter razloge, ki preprečujejo, da članica doseže cilje svoje politike z ukrepi, ki so v skladu z njenimi obveznostmi na podlagi GATT 1994.

2. Vsaka oprostitev obveznosti, ki velja na dan začetka veljavnosti Sporazuma o WTO, poteče, razen če je podaljšana v skladu s postopki, opisanimi zgoraj, in postopki IX. člena Sporazuma o WTO na dan poteka njene veljavnosti ali dve leti od dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO, odvisno od tega, kateri datum je zgodnejši.

3. Vsaka članica, ki meni, da se koristi, ki ji pripadajo po GATT 1994, izničujejo ali okrnejo kot posledica

(a) tega, da članica, ki ji je bila oprostitev priznana, ne spoštuje pogojev oprostitve obveznosti, ali

(b) uporabe ukrepa, ki je v skladu s pogoji oprostitve obveznosti;

lahko uveljavlja določbe XXIII. člena GATT 1994, kot so razčlenjene in uporabljene v Dogovoru o reševanju sporov.

DOGOVOR O RAZLAGI XXVIII. ČLENA SPLOŠNEGA SPORAZUMA O CARINAH IN TRGOVINI 1994

Članice se sporazumejo, kot sledi:

1. Za namen spremembe ali umika koncesije se šteje, da ima članica z najvišjim razmerjem izvoza, na katerega vpliva koncesija (t.j. izvoza proizvoda na trg članice, ki spreminja ali umika koncesijo), glede na svoj celotni izvoz glavni dobaviteljski interes, če nima že prednostne pogajalske pravice ali glavnega dobaviteljskega interesa, kot je določen s prvim odstavkom XXVIII. člena. Vendar je dogovorjeno, da Svet za trgovino z blagom ta odstavek prouči v petih letih od dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO, da odloči, ali to merilo zadovoljivo deluje pri zagotavljanju prerazporeditve pogajalskih pravic v korist majhnih in srednje velikih članic izvoznic. Če to ni tako, je treba ob ustreznih podatkih, ki so na razpolago, proučiti možne izboljšave, vključno s sprejemom merila, ki temelji na razmerju izvoza, na katerega vpliva koncesija, do izvoza tega proizvoda na vse trge.

2. Če članica meni, da ima glavni dobaviteljski interes pod pogoji prvega odstavka, mora svoj zahtevek z dokazili pisno sporočiti članici, ki predlaga spremembo ali umik koncesije, ter hkrati obvestiti Sekretariat. V teh primerih se uporablja četrti odstavek Postopkov za pogajanja na podlagi XXVIII. člena, sprejetih 10. novembra 1980 (BISD 27S/26-28).

3. Pri določanju, katere članice imajo glavni dobaviteljski interes (bodisi kakor je predpisano v prvem odstavku zgoraj ali v prvem odstavku XXVIII. člena) ali bistveni interes, se upošteva le trgovina z določenim proizvodom, ki je potekala na osnovi največjih ugodnosti. Vendar se upošteva tudi trgovina z določenim proizvodom, ki se je odvijala na podlagi nepogodbenih preferencialov, če trgovina ni več imela koristi od takega preferencialnega obravnavanja ter je tako postala trgovina na osnovi največjih ugodnosti med pogajanjem za spremembo ali umik koncesije, ali pa se to zgodi do konca tega pogajanja.

▼B

4. Če se carinska koncesija za nov proizvod spremeni ali umakne (npr. proizvod, za katerega triletni trgovinski statistični podatki niso na voljo), se šteje, da ima članica, ki ima prednostne pogajalske pravice v zvezi z določeno tarifno postavko, v katero je proizvod uvrščen ali je bil prej uvrščen, prednostno pogajalsko pravico pri določeni koncesiji. Določitev glavnih dobaviteljskih in bistvenih interesov ter izračun kompenzacije mora med drugim upoštevati proizvodne zmogljivosti ter vlaganje v določen proizvod v članici, ki izvaža, ter izračune izvozne rasti kakor tudi napovedi povpraševanja po proizvodu v Članici, ki uvaža. Za namen tega odstavka velja, da „novi proizvod“ vključuje tarifno postavko, ki nastane z razčlenitvijo obstoječe tarifne postavke.

5. Če članica meni, da ima glavni dobaviteljski ali bistveni interes na podlagi pogojev četrtega odstavka, mora svoj zahtevek z dokazili pisno sporočiti članici, ki predlaga spremembo ali umik koncesije, ter hkrati obvestiti Sekretariat. V teh primerih se uporablja četrti odstavek zgoraj omenjenih Postopkov za pogajanja po XXVIII. členu.

6. Kadar se neomejena carinska koncesija zamenja s carinsko kvoto, bi morala biti vrednost predvidene kompenzacije večja od vrednosti trgovine, ki je dejansko prizadeta s spremembo koncesije. Podlaga za izračun kompenzacije bi morala biti vrednost, za katero pričakovana trgovina presega raven kvote. Razume se, da izračun za pričakovano trgovino temelji na tistem, kar je večje kot:

(a) povprečje letne trgovine v zadnjem reprezentativnem triletnem obdobju, povečano za povprečno letno stopnjo rasti uvoza v istem obdobju ali za 10 odstotkov, kar je več; ali

(b) trgovina v zadnjem letu, povečana za 10 odstotkov.

V nobenem od teh primerov ne sme obveznost članice v zvezi s kompenzacijo presegati tiste, ki bi bila posledica popolnega umika koncesije.

7. Vsaki članici, ki ima glavni dobaviteljski interes, bodisi po prvem odstavku zgoraj ali prvem odstavku XXVIII. člena, je v zvezi s koncesijo, ki je spremenjena ali umaknjena, dana prednostna pogajalska pravica za kompenzacijo, razen če se določene članice ne dogovorijo o drugačni obliki kompenzacije.

▼**M1**

PRILOGA K SPORAZUMU O OLAJŠEVANJU TRGOVINE

NOTIFIKACIJE O ZAVEZAH KATEGORIJE A NA PODLAGI SPORAZUMA O OLAJŠEVANJU TRGOVINE

ALBANIJA

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

Glede na navedeno vlada Albanije Pripravljalnemu odboru notificira, da v kategorijo A vključuje naslednje določbe Sporazuma, ki bodo izvedene ob začetku njegove veljavnosti:

Člen 1(1)	Objava
Člen 1(2)	Informacije na internetu
Člen 1(4)	Notifikacije
Člen 2(1)	Možnost za predložitev pripomb in informacij pred začetkom veljavnosti
Člen 2(2)	Posvetovanja
Člen 4(1)	Pravica do pritožbe ali pregleda
Člen 5(2)	Zadržanje
Člen 6(1)	Splošne določbe o pristojbinah in dajatvah, uvedenih na uvoz in izvoz ali povezanih z uvozom in izvozom
Člen 6(2)	Posebne določbe o pristojbinah in dajatvah za postopke carinjenja, uvedenih za uvoz in izvoz ali povezanih z uvozom in izvozom
Člen 6(3)	Kazenske določbe
Člen 7(3)	Ločitev sprostitve od dokončne določitve carin, davkov, pristojbin in dajatev
Člen 7(4)	Obvladovanje tveganj
Člen 7(6)	Ugotavljanje in objava povprečnega trajanja postopka sprostitve
Člen 7(8)	Pospešene pošiljke
Člen 7(9)	Pokvarljivo blago
Člen 8	Sodelovanje obmejnih agencij
Člen 9	Gibanje blaga, namenjenega za uvoz, pod carinskim nadzorom
Člen 10(1)	Formalnosti in zahteve glede dokumentov
Člen 10(2)	Sprejemanje kopij
Člen 10(3)	Uporaba mednarodnih standardov

▼**M1**

Člen 10(5)	Predodpremne kontrole
Člen 10(6)	Uporaba carinskih posrednikov
Člen 10(7)	Skupni postopki na mejah in enotne zahteve glede dokumentov
Člen 10(8)	Zavrnjeno blago
Člen 10(9)	Začasni uvoz blaga ter aktivno in pasivno oplemenitenje
Členi 11(3)	Dajatve, predpisi in formalnosti v zvezi s tranzitom
11(4)	Nediskriminacija v zvezi s tranzitom
11(11)	Zavarovanje za tranzit
11(12) in (13)	Sodelovanje in usklajevanje v zvezi s tranzitom
Člen 12	Carinsko sodelovanje

BOCVANA

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

Glede na navedeno vlada Republike Bocvane Pripravljalnemu odboru notificira, da kot zaveze kategorije A določa vse določbe iz oddelka I Sporazuma, ki bodo izvedene ob začetku njegove veljavnosti:

Člen 2(1)	Možnost za predložitev pripomb in informacij pred začetkom veljavnosti
Člen 2(2)	Posvetovanja
Člen 5(1)	Notifikacije za okrepljene kontrole ali preglede
Člen 5(2)	Zadržanje
Člen 7(1)	Obdelava pred prihodom
Člen 7(2)	Elektronsko plačevanje
Člen 7(3)	Ločitev sprostitve od dokončne določitve carin, davkov, pristojbin in dajatev
Člen 7(4)	Obvladovanje tveganj
Člen 7(5)	Revizija po carinjenju
Člen 7(6)	Ugotavljanje in objava povprečnega trajanja postopka sprostitve
Člen 7(8)	Pospešene pošiljke
Člen 7(9)	Pokvarljivo blago
Člen 9	Gibanje blaga, namenjenega za uvoz, pod carinskim nadzorom
Člen 10(3)	Uporaba mednarodnih standardov
Člen 10(5)	Predodpremne kontrole
Člen 10(6)	Uporaba carinskih posrednikov

▼**M1**

Člen 10(7)	Skupni postopki na mejah in enotne zahteve glede dokumentov
Člen 10(8)	Zavrnjeno blago
Člen 10(9)	Začasni uvoz blaga ter aktivno in pasivno oplemenitenje

BRAZILIJA

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

Glede na navedeno misija Brazilije Pripravljalnemu odboru notificira, da kot zaveze kategorije A določa vse določbe iz oddelka I Sporazuma, razen naslednjih:

— člen 3(6)(b),

— člen 3(9)(a)(ii),

— člen 7(1),

— člen 7(7)(3) in

— člen 11(9).

DRŽAVA BRUNEJ

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) in členom 15 oddelka II Sporazuma o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom.

Glede na navedeno vlada Države Brunej Pripravljalnemu odboru notificira, da Država Brunej v kategorijo A vključuje vse določbe iz členov 1 do 12 Sporazuma, razen naslednjih:

Člen 1(2)	Informacije na internetu: pododstavek 2.1(a) in (b)
Člen 4	Pritožbeni postopki in postopki za pregled
Člen 7(6)	Ugotavljanje in objava povprečnega trajanja postopka sprostitve: pododstavek 2
Člen 7(7)	Ukrepi za olajševanje trgovine za pooblaščene subjekte
Člen 10(4)	Enotno okno

ČILE

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36) in členom 15 oddelka II Sporazuma o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum) Čile navaja, da so bile vse določbe iz oddelka I Sporazuma določene kot zaveze kategorije A za izvajanje ob začetku veljavnosti Sporazuma, razen člena 7(7) o pooblaščenih subjektih.

▼**M1**

KITAJSKA

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

Glede na navedeno vlada Ljudske republike Kitajske Pripravljalnemu odboru notificira, da Ljudska republika Kitajska kot zaveze kategorije A določa vse določbe iz oddelka I Sporazuma, razen naslednjih:

— člen 7(6)	Ugotavljanje in objava povprečnega trajanja postopka sprostitve,
— člen 10(4)	Enotno okno,
— člen 10(9)	Začasni uvoz blaga ter aktivno in pasivno oplemenitenje in
— člen 12	Carinsko sodelovanje.

KOLUMBIJA

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36) in členom 15 oddelka II Sporazuma o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum) Kolumbija notificira, da so bile vse določbe iz oddelka I Sporazuma določene kot zaveze kategorije A za izvajanje ob začetku veljavnosti Sporazuma, razen naslednjih:

— člen 5(3)	Preskusni postopki
— člen 7(9)	Pokvarljivo blago

KONGO

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36) in členom 15 oddelka II Sporazuma o olajševanju trgovine vlada Republike Kongo notificira o zavezah kategorije A v skladu s spodaj navedenimi določbami:

Člen 3(1)	Vnaprejšnje odločitve
Člen 4(1)	Pravica do pritožbe ali pregleda
Člen 5(1)	Notifikacije za okrepljene kontrole ali preglede
Člen 5(2)	Zadržanje
Člen 5(3)	Preskusni postopki
Člen 7(9)	Pokvarljivo blago
Člen 10(6)	Uporaba carinskih posrednikov
Člen 10(7)	Skupni postopki na mejah in enotne zahteve glede dokumentov
Člen 10(9)	Začasni uvoz blaga ter aktivno in pasivno oplemenitenje

▼**M1**

KOSTARIKA

V skladu z odstavkoma 2 in 3 Ministrskega sklepa z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36) in členom 15 oddelka II Sporazuma o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum) Kostarika notificira, da so bile vse določbe iz oddelka I Sporazuma določene kot zaveze kategorije A, razen naslednjih:

— člen 10(1)(1)	Formalnosti in zahteve glede dokumentov
— člen 10(2)(2)	Sprejemanje kopij

SLONOKOŠČENA OBALA

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) in členom 15 oddelka II Sporazuma o olajševanju trgovine Republika Slonokoščena obala notificira o zavezah kategorije A v skladu s spodaj navedenimi določbami:

Člen 4(1)	Pravica do pritožbe ali pregleda
Člen 5(1)	Notifikacije za okrepljene kontrole ali preglede
Člen 5(2)	Zadržanje
Člen 5(3)	Preskusni postopki
Člen 7(4)	Obvladovanje tveganj
Člen 7(5)	Revizija po carinjenju
Člen 7(8)	Pospešene pošiljke
Člen 7(9)	Pokvarljivo blago
Člen 9	Gibanje blaga, namenjenega za uvoz, pod carinskim nadzorom
Člen 10(3)	Uporaba mednarodnih standardov
Člen 10(5)	Predodpremne kontrole
Člen 10(7)	Skupni postopki na mejah in enotne zahteve glede dokumentov
Člen 10(8)	Zavrnjeno blago
Člen 10(9)	Začasni uvoz blaga ter aktivno in pasivno oplemenitenje
Člen 11	Prosti tranzit

DOMINIKANSKA REPUBLIKA

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

Glede na navedeno vlada Dominikanske republike Pripravljalnemu odboru notificira o določbah, vključenih v kategorijo A, ki ustrezajo oddelku I Sporazuma.

Člen 1(2)	Informacije na internetu
Člen 1(3)	Informacijske točke
Člen 2(1)	Možnost za predložitev pripomb in informacij pred začetkom veljavnosti

▼**M1**

Člen 2(2)	Posvetovanja
Člen 3	Vnaprejšnje odločitve
Člen 4(1)	Pravica do pritožbe ali pregleda
Člen 5(2)	Zadržanje
Člen 6(1)	Splošne določbe o pristojbinah in dajatvah, uvedenih na uvoz in izvoz ali povezanih z uvozom in izvozom
Člen 6(3)	Kazenske določbe
Člen 7(1)	Obdelava pred prihodom
Člen 7(2)	Elektronsko plačevanje
Člen 7(3)	Ločitev sprostitve od dokončne določitve carin, davkov, pristojbin in dajatev
Člen 7(5)	Revizija po carinjenju
Člen 7(7)	Ukrepi za olajševanje trgovine za pooblaščene subjekte
Člen 9	Gibanje blaga, namenjenega za uvoz, pod carinskim nadzorom
Člen 10(1)	Formalnosti in zahteve glede dokumentov
Člen 10(3)	Uporaba mednarodnih standardov
Člen 10(5)	Predodpremne kontrole
Člen 10(6)	Uporaba carinskih posrednikov
Člen 10(7)	Skupni postopki na mejah in enotne zahteve glede dokumentov
Člen 10(8)	Zavrnjeno blago
Člen 10(9)	Začasni uvoz blaga ter aktivno in pasivno oplemenitenje
Člen 11	Prosti tranzit
Člen 12	Carinsko sodelovanje
Člen 13(2)	Nacionalni odbor za olajševanje trgovine

EKVADOR

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36) in členom 15 oddelka II Sporazuma o olajševanju trgovine Republika Ekvador notificira o zavezah kategorije A v skladu s spodaj navedenimi določbami:

Št. člena/ odstavki (*)	Opis
2(1)	Možnost za predložitev pripomb in informacij pred začetkom veljavnosti
4	Pritožbeni postopki in postopki za pregled
7(1)	Obdelava pred prihodom
7(6)	Ugotavljanje in objava povprečnega trajanja postopka sprostitve

▼**M1**

9	Gibanje blaga, namenjenega za uvoz, pod carinskim nadzorom
10(3)	Uporaba mednarodnih standardov
10(5)	Predodpremne kontrole
10(6)	Uporaba carinskih posrednikov
10(7)	Skupni postopki na mejah in enotne zahteve glede dokumentov
10(8)	Zavrnjeno blago
10(9)	Začasni uvoz blaga ter aktivno in pasivno oplemenitenje
11(1)	Prosti tranzit
11(2)	Prosti tranzit
11(3)	Prosti tranzit
11(4)	Prosti tranzit
11(5)	Prosti tranzit
11(6)	Prosti tranzit
11(16)	Prosti tranzit
11(17)	Prosti tranzit

(*) Če so navedeni posebni odstavki, je zaveza Republike Ekvador omejena na vsebino navedenih posebnih odstavkov in ne na vsebino celotnega člena.

EGIPT

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36) in členom 15 oddelka II Sporazuma o olajševanju trgovine Egipt notificira o zavezah kategorije A v skladu s spodaj navedenimi določbami:

Številka člena	Opis
Člen 4, odstavki (1, 3, 4, 5)	Pritožbeni postopki in postopki za pregled
Člen 5(2)	Zadržanje
Člen 6(2)	Posebne določbe o pristojbinah in dajatvah za postopke carinjenja, uvedenih za uvoz in izvoz ali povezanih z uvozom in izvozom
Člen 6(3), pododstavki (3.2, 3.4, 3.5, 3.6)	Kazenske določbe
Člen 7(3), pododstavki (3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5)	Ločitev sprostitve od dokončne določitve carin, davkov, pristojbin in dajatev

▼**M1**

Številka člena	Opis
Člen 9	Gibanje blaga, namenjenega za uvoz, pod carinskim nadzorom
Člen 10(5), odstavek (5.1)	Predodpremne kontrole
Člen 10(6)	Uporaba carinskih posrednikov
Člen 10(7)	Skupni postopki na mejah in enotne zahteve glede dokumentov
Člen 10(8)	Zavrnjeno blago
Člen 10(9)	Začasni uvoz blaga ter aktivno in pasivno oplemenitenje
Člen 11 odstavki (2, 3, 11, 12, 13, 14, 15, 16)	Prosti tranzit

SALVADOR

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36) in členom 15 oddelka II Sporazuma o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum) Salvador notificira o zavezah kategorije A v skladu s spodaj navedenimi določbami:

Člen 1	Objava in razpoložljivost informacij
Člen 2	Možnost za predložitev pripomb in informacij pred začetkom veljavnosti ter posvetovanja
Člen 3	Vnaprejšnje odločitve
Člen 4	Pritožbeni postopki in postopki za pregled: odstavki 1, 2, 3, 4 in 5
Člen 5	Drugi ukrepi za povečanje nepristranskosti, nediskriminacije in preglednosti
Člen 6	Določbe o pristojbinah in dajatvah, uvedenih na uvoz in izvoz ali povezanih z uvozom in izvozom, ter kazni: odstavka 1 in 3
Člen 7	Sprostitev in carinjenje blaga: odstavki 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 (pododstavki 3, 4, 5, 6), 8 in 9
Člen 8	Sodelovanje obmejnih agencij: odstavek 1
Člen 9	Gibanje blaga, namenjenega za uvoz, pod carinskim nadzorom
Člen 10	Formalnosti, povezane z uvozom, izvozom in tranzitom: odstavki 1, 2 (pododstavka 2 in 3), 3, 5 (pododstavek 1), 6, 7, 8 in 9
Člen 11	Prosti tranzit: odstavki 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 14, 15, 16 in 17
Člen 12	Carinsko sodelovanje: odstavki 1, 3, 4, 5 (pododstavka 1 in 2), 12

▼**M1**

GABON

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) in členom 15 oddelka II Sporazuma o olajševanju trgovine Gabonska republika notificira o zavezah kategorije A v skladu s spodaj navedenimi:

Člen 5(2)	Zadržanje
Člen 7(1)	Obdelava pred prihodom
Člen 7(8)	Pospešene pošiljke
Člen 7(9)	Pokvarljivo blago
Člen 9	Gibanje blaga, namenjenega za uvoz, pod carinskim nadzorom
Člen 10(5)	Predodpremne kontrole
Člen 10(8)	Zavrnjeno blago
Člen 10(9)	Začasni uvoz blaga ter aktivno in pasivno oplemenitenje

GVATEMALA

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

Glede na navedeno vlada Gvatemale Pripravljalnemu odboru notificira, da so bile vse določbe iz oddelka I Sporazuma določene kot zaveze kategorije A v skladu z dokumentom STO WT/PCTF/W/27 z dne 7. julija 2014, razen naslednjih:

Člen 1(1)(1)(d) in (f)

Člen 1(2)(1)(a) in (b)

Člen 1(3)(1)

Člen 1(3)(2)

Člen 1(4)(b) in (c)

Člen 2(1)(1)

Člen 3(9)(b)(iii)

Člen 5

Člen 6(1)(4)

Člen 7(1)(2)

Člen 7(4)(3)

Člen 7(6)(1)

Člen 7(6)(2)

Člen 7(7)(3)(a), (d), (e), (f) in (g)

Člen 7(8)(2)(c) in (d)

Člen 7(9)(3)

Člen 8(1)

Člen 8(2)(d) in (e)

▼**M1**

Člen 10(1)(1)

Člen 10(2)(3)

Člen 10(4)(1)

Člen 10(4)(2)

Člen 11(17)

Člen 12(2)(1)

Člen 12(3)

Člen 12(4)

Člen 12(5)

Člen 12(6)

Člen 12(7)

Člen 12(8)

Člen 12(9)

Člen 12(10)

Člen 12(11)

HONDURAS

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36) in členom 15 oddelka II Sporazuma o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum) Honduras notificira o zavezah kategorije A v skladu s spodaj navedenimi določbami:

Člen 1(1)	Objava
Člen 1(2)	Informacije na internetu
Člen 1(3)	Informacijske točke
Člen 1(4)	Notifikacije
Člen 3	Vnaprejšnje odločitve
Člen 4	Pritožbeni postopki in postopki za pregled
Člen 6(1)	Splošne določbe o pristojbinah in dajatvah, uvedenih na uvoz in izvoz ali povezanih z uvozom in izvozom (razen člena 6(1)(3) in (4))
Člen 6(2)	Posebne določbe o pristojbinah in dajatvah za postopke carinjenja, uvedenih za uvoz in izvoz ali povezanih z uvozom in izvozom
Člen 6(3)	Kazenske določbe
Člen 7(1)	Obdelava pred prihodom
Člen 7(2)	Elektronsko plačevanje
Člen 7(4)	Obvladovanje tveganj
Člen 7(5)	Revizija po carinjenju
Člen 7(8)	Pospešene pošiljke (razen člena 7(8)(2)(d))
Člen 7(9)	Pokvarljivo blago (razen člena 7(9)(3))
Člen 8	Sodelovanje obmejnih agencij (razen člena 8(2)(c), (d) in (e))
Člen 9	Gibanje blaga, namenjenega za uvoz, pod carinskim nadzorom

▼**M1**

Člen 10(1)	Formalnosti in zahteve glede dokumentov
Člen 10(3)	Uporaba mednarodnih standardov
Člen 10(5)	Predodpremne kontrole
Člen 10(6)	Uporaba carinskih posrednikov
Člen 10(7)	Skupni postopki na mejah in enotne zahteve glede dokumentov
Člen 10(8)	Zavrnjeno blago
Člen 10(9)	Začasni uvoz blaga ter aktivno in pasivno oplemenitenje
Člen 11	Prosti tranzit
Člen 12(12)	Dvostranski in regionalni sporazumi

HONGKONG, KITAJSKA

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

Glede na navedeno vlada Hongkonga, Kitajska, Pripravljalnemu odboru notificira, da Hongkong, Kitajska, v kategorijo A vključuje vse določbe iz členov 1 do 12 Sporazuma (priloženega navedenemu ministrskemu sklepu), ki bodo izvedene ob začetku njegove veljavnosti.

INDONEZIJA

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

Glede na navedeno vlada Republike Indonezije Pripravljalnemu odboru notificira, da Indonezija v kategorijo A vključuje naslednje določbe Sporazuma, ki bodo izvedene ob začetku njegove veljavnosti:

Člen 6(3)	Kazenske določbe
Člen 7(1)	Obdelava pred prihodom
Člen 10(6)	Uporaba carinskih posrednikov

IZRAEL

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta, med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine.

Glede na navedeno Država Izrael Pripravljalnemu odboru za olajševanje trgovine notificira, da kot kategorijo A določa vse določbe iz oddelka I Sporazuma.

▼**M1**

JORDANIJA

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

Glede na navedeno vlada Jordanije Pripravljalnemu odboru notificira, da v kategorijo A vključuje vse določbe iz oddelka I Sporazuma (priloženega navedenemu ministrskemu sklepu), ki bodo v celoti izvedene ob začetku njegove veljavnosti, razen naslednjih:

Člen 1(1)	Objava
Člen 1(2)	Informacije na internetu
Člen 1(3)	Informacijske točke
Člen 3(1)	Vnaprejšnje odločitve
Člen 6(1)	Splošne določbe o pristojbinah in dajatvah, uvedenih na uvoz in izvoz ali povezanih z uvozom in izvozom
Člen 7(1)	Obdelava pred prihodom
Člen 10(1)	Formalnosti in zahteve glede dokumentov
Člen 10(2)	Sprejemanje kopij
Člen 10(4)	Enotno okno
Člen 11(5)–11(10)	Postopki in kontrole v zvezi s tranzitom

KOREJA

V čast mi je, da se lahko sklicujem na Ministrski sklep z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911), na podlagi katerega je bil v okviru Generalnega sveta ustanovljen Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), pri čemer ta odbor med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

Poleg tega imam tudi čast, da Pripravljalni odbor obvestim o odločitvi vlade Republike Koreje, da je v kategorijo A vključila vse določbe iz členov 1 do 12 Sporazuma.

KUVAJT

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

Glede na navedeno Država Kuvajt Pripravljalnemu odboru notificira, da v kategorijo A vključuje vse določbe iz Priloge I, razen naslednjih:

▼**M1**

Člen 3(1)	Vnaprejšnje odločitve
Člen 6(2)	Posebne določbe o pristojbinah in dajatvah za postopke carinjenja, uvedenih za uvoz in izvoz ali povezanih z uvozom in izvozom
Člen 7(4)	Obvladovanje tveganj
Člen 7(5)	Revizija po carinjenju
Člen 7(7)	Ukrepi za olajševanje trgovine za pooblaščene subjekte
Člen 7(9)	Pokvarljivo blago
Člen 8	Sodelovanje obmejnih agencij
Člen 10(4)	Enotno okno
Člen 11(11)–11(15)	Zavarovanje za tranzit
Člen 12	Carinsko sodelovanje

KIRGIŠKA REPUBLIKA

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

Glede na navedeno v imenu ministrstva za gospodarstvo Kirgiške republike Pripravljalnemu odboru notificiramo, da Kirgiška republika kot zaveze kategorije A določa naslednje določbe iz oddelka I Sporazuma (priloženega navedenemu ministrskemu sklepu), ki bodo izvedene ob začetku njegove veljavnosti:

Člen 4	Vse določbe (Pritožbeni postopki in postopki za pregled)
Člen 5	Odstavek 2 (Zadržanje)
Člen 9	(Gibanje blaga, namenjenega za uvoz, pod carinskim nadzorom)
Člen 10	Odstavek 5 (Predodpremne kontrole)
Člen 11	Odstavki 1 do 4 (Dajatve, predpisi, formalnosti in nediskriminacija v zvezi s tranzitom)

MACAO, KITAJSKA

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

Glede na navedeno vlada Macaa (Kitajska) Pripravljalnemu odboru notificira, da Macao (Kitajska) v kategorijo A vključuje vse določbe iz členov 1 do 12 Sporazuma, ki bodo izvedene ob začetku njegove veljavnosti, razen naslednjih:

▼**M1**

Člen 7(4): Obvladovanje tveganj;

Člen 7(5): Revizija po carinjenju;

Člen 9: Gibanje blaga, namenjenega za uvoz, pod carinskim nadzorom;

Člen 10(4): Enotno okno.

MALEZIJA

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

Glede na navedeno vlada Malezije Pripravljalnemu odboru notificira, da Malezija v kategorijo A vključuje vse določbe iz členov 1 do 12 Sporazuma (priloženega navedenemu ministrskemu sklepu), razen naslednjih:

člen 7(8) (Pospešene pošiljke) in

člen 11(9) (Vnaprejšnja vložitev in obdelava dokumentov in podatkov za tranzit pred prihodom blaga).

MAURITIUS

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

Glede na navedeno vlada Republike Mauritius Pripravljalnemu odboru notificira, da Republika Mauritius v kategorijo A vključuje naslednje določbe Sporazuma (priloženega navedenemu ministrskemu sklepu), ki bodo izvedene ob začetku njegove veljavnosti:

Člen 1(1) Objava

Člen 1(2) Informacije na internetu

Člen 1(4) Notifikacije

Člen 2(1) Možnost za predložitev pripomb in informacij pred začetkom veljavnosti

Člen 2(2) Posvetovanja

Člen 3 Vnaprejšnje odločitve

Člen 4 Pritožbeni postopki in postopki za pregled

Člen 5(1) Notifikacije za okrepljene kontrole ali preglede

Člen 5(2) Zadržanje

Člen 6(1) Splošne določbe o pristojbinah in dajatvah, uvedenih na uvoz in izvoz ali povezanih z uvozom in izvozom

Člen 6(2) Posebne določbe o pristojbinah in dajatvah za postopke carinjenja, uvedenih za uvoz in izvoz ali povezanih z uvozom in izvozom

▼**M1**

Člen 6(3)	Kazenske določbe
Člen 7(1)	Obdelava pred prihodom
Člen 7(2)	Elektronsko plačevanje
Člen 7(3)	Ločitev sprostitve od dokončne določitve carin, davkov, pristojbin in dajatev
Člen 7(5)	Revizija po carinjenju
Člen 7(9)	Pokvarljivo blago
Člen 9	Gibanje blaga, namenjenega za uvoz, pod carinskim nadzorom
Člen 10(1)	Formalnosti in zahteve glede dokumentov
Člen 10(2)	Sprejemanje kopij
Člen 10(5)	Predodpremne kontrole
Člen 10(6)	Uporaba carinskih posrednikov
Člen 10(7)	Skupni postopki na mejah in enotne zahteve glede dokumentov
Člen 10(8)	Zavrnjeno blago
Člen 10(9)(1)	Začasni uvoz blaga
Člen 11	Prosti tranzit
Člen 23(2)	Nacionalni odbor za olajševanje trgovine

MEHIKA

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

Glede na navedeno vlada Mehike Pripravljalnemu odboru notificira, da v kategorijo A vključuje vse določbe iz oddelka I Sporazuma (priloženega navedenemu ministrskemu sklepu), ki bodo v celoti izvedene ob začetku njegove veljavnosti.

MOLDAVIJA

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

Glede na navedeno vlada Republike Moldavije Pripravljalnemu odboru notificira, da Republika Moldavija kot zaveze kategorije A določa naslednje določbe iz oddelka I Sporazuma (priloženega navedenemu ministrskemu sklepu), ki bodo izvedene ob začetku njegove veljavnosti:

Člen 1	Odstavka 1 in 4 (Objava, Notifikacije)
Člen 3	(VNAPREJŠNJE ODLOČITVE)
Člen 4	(PRITOŽBENI POSTOPKI IN POSTOPKI ZA PREGLED)

▼**M1**

Člen 5	Odstavek 2 (Zadržanje)
Člen 6	Odstavek 2 (Posebne določbe o pristojbinah in dajatvah za postopke carinjenja, uvedenih za uvoz in izvoz ali povezanih z uvozom in izvozom)
Člen 7	Odstavki 2, 4 in 5 (Elektronsko plačevanje, Obvladovanje tveganj, Revizija po carinjenju)
Člen 8	(SODELOVANJE OBMEJNIH AGENCIJ)
Člen 9	(GIBANJE BLAGA, NAMENJENEGA ZA UVOZ, POD CARINSKIM NADZOROM)
Člen 10	Odstavek 3 in odstavki 5 do 9 (Uporaba mednarodnih standardov, Predodpremne kontrole, Uporaba carinskihposrednikov, Skupni postopki na mejah in enotne zahteve glede dokumentov, Zavrnjeno blago, Začasni uvoz blaga ter aktivno in pasivno oplemenitenje)
Člen 12	Vse določbe

MONGOLIJA

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

Glede na navedeno vlada Mongolije Pripravljalnemu odboru notificira, da Mongolija kot zaveze kategorije A določa naslednje določbe iz oddelka I Sporazuma (priloženega navedenemu ministrskemu sklepu), ki bodo izvedene ob začetku njegove veljavnosti:

Člen 1(4)	Notifikacije
Člen 2(2)	Posvetovanja
Člen 4	Pritožbeni postopki in postopki za pregled
Člen 5(2)	Zadržanje
Člen 6(1)	Splošne določbe o pristojbinah in dajatvah, uvedenih na uvoz in izvoz ali povezanih z uvozom in izvozom
Člen 6(2)	Posebne določbe o pristojbinah in dajatvah za postopke carinjenja, uvedenih za uvoz in izvoz ali povezanih z uvozom in izvozom
Člen 10(1)	Formalnosti in zahteve glede dokumentov
Člen 10(2)	Sprejemanje kopij
Člen 10(7)	Skupni postopki na mejah in enotne zahteve glede dokumentov
Člen 10(8)	Zavrnjeno blago
Člen 11	Prosti tranzit

ČRNA GORA

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

▼M1

Glede na navedeno vlada Črne gore Pripravljalnemu odboru notificira, da Črna gora kot zaveze kategorije A določa naslednje določbe iz oddelka I Sporazuma, ki bodo izvedene ob začetku njegove veljavnosti:

Člen 1(1)	Objava
Člen 2(1)	Možnost za predložitev pripomb in informacij pred začetkom veljavnosti
Člen 2(2)	Posvetovanja
Člen 3(1)	Vnaprejšnje odločitve
Člen 4	Pritožbeni postopki in postopki za pregled
Člen 5(2)	Zadržanje
Člen 5(3)	Preskusni postopki
Člen 6(2)	Posebne določbe o pristojbinah in dajatvah za postopke carinjenja, uvedenih za uvoz in izvoz ali povezanih z uvozom in izvozom
Člen 6(3)	Kazenske določbe
Člen 7(2)	Elektronsko plačevanje
Člen 7(3)	Ločitev sprostitve od dokončne določitve carin, davkov, pristojbin in dajatev
Člen 7(7)	Ukrepi za olajševanje trgovine za pooblaščene subjekte
Člen 8	Sodelovanje obmejnih agencij
Člen 9	Gibanje blaga, namenjenega za uvoz, pod carinskim nadzorom
Člen 10(1)	Formalnosti in zahteve glede dokumentov
Člen 10(2)	Sprejemanje kopij
Člen 10(3)	Uporaba mednarodnih standardov
Člen 10(5)	Predodpremne kontrole
Člen 10(6)	Uporaba carinskih posrednikov
Člen 10(7)	Skupni postopki na mejah in enotne zahteve glede dokumentov
Člen 10(8)	Zavrnjeno blago
Člen 10(9)	Začasni uvoz blaga ter aktivno in pasivno oplemenitenje
Člen 11(1)–11(3)	Dajatve, predpisi in formalnosti v zvezi s tranzitom
Člen 11(4)	Nediskriminacija na podlagi tranzita
Člen 11(11)–11(15)	Zavarovanje za tranzit
Člen 11(16)–11(17)	Sodelovanje in usklajevanje v zvezi s tranzitom
Člen 12	Carinsko sodelovanje

▼**M1**

KRALJEVINA MAROKO

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine.

Glede na navedeno Kraljevina Maroko Pripravljalnemu odboru notificira, da v kategorijo A vključuje naslednje določbe:

Člen 1(1)	Objava
Člen 1(2)	Informacije na internetu
Člen 1(3)	Informacijske točke
Člen 1(4)	Notifikacije
Člen 2(1)	Možnost za predložitev pripomb in informacij pred začetkom veljavnosti
Člen 2(2)	Posvetovanja
Člen 3	Vnaprejšnje odločitve
Člen 4	Pritožbeni postopki in postopki za pregled
Člen 5(2)	Zadržanje
Člen 5(3)	Preskusni postopki
Člen 6(1)	Splošne določbe o pristojbinah in dajatvah, uvedenih na uvoz in izvoz ali povezanih z uvozom in izvozom
Člen 6(2)	Posebne določbe o pristojbinah in dajatvah za postopke carinjenja, uvedenih za uvoz in izvoz ali povezanih z uvozom in izvozom
Člen 6(3)	Kazenske določbe
Člen 7(2)	Elektronsko plačevanje
Člen 7(3)	Ločitev sprostitve od dokončne določitve carin, davkov, pristojbin in dajatev
Člen 7(5)	Revizija po carinjenju
Člen 7(6)	Ugotavljanje in objava povprečnega trajanja postopka sprostitve
Člen 7(7)	Ukrepi za olajševanje trgovine za pooblaščene subjekte
Člen 7(8)	Pospešene pošiljke
Člen 8	Sodelovanje obmejnih agencij
Člen 9	Gibanje blaga, namenjenega za uvoz, pod carinskim nadzorom
Člen 10(1)	Formalnosti in zahteve glede dokumentov
Člen 10(2)	Sprejemanje kopij
Člen 10(3)	Uporaba mednarodnih standardov
Člen 10(6)	Uporaba carinskih posrednikov
Člen 10(7)	Skupni postopki na mejah in enotne zahteve glede dokumentov
Člen 10(8)	Zavrnjeno blago
Člen 10(9)	Začasni uvoz blaga ter aktivno in pasivno oplemenitenje

▼**M1**

Člen 11	Prosti tranzit
Člen 12	Carinsko sodelovanje
Člen 13(2)	Nacionalni odbor za olajševanje trgovine

NIKARAGVA

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

Glede na navedeno vlada Nikaragve Pripravljalnemu odboru notificira o določbah, ki so vključene v kategorij A in ustrezajo oddelku I Sporazuma.

Člen 1(2)	Informacije na internetu
Člen 1(4)	Notifikacije
Člen 2(1)	Možnost za predložitev pripomb in informacij pred začetkom veljavnosti
Člen 2(2)	Posvetovanja
Člen 3	Vnaprejšnje odločitve
Člen 4(1)	Pravica do pritožbe ali pregleda
Člen 5(2)	Zadržanje
Člen 6(1)	Splošne določbe o pristojbinah in dajatvah, uvedenih na uvoz in izvoz ali povezanih z uvozom in izvozom
Člen 6(3)	Kazenske določbe
Člen 7(1)	Obdelava pred prihodom
Člen 7(3)	Ločitev sprostitve od dokončne določitve carin, davkov, pristojbin in dajatev
Člen 7(4)	Obvladovanje tveganj
Člen 7(5)	Revizija po carinjenju
Člen 7(8)	Pospešene pošiljke
Člen 7(9)	Pokvarljivo blago
Člen 9	Gibanje blaga, namenjenega za uvoz, pod carinskim nadzorom
Člen 10(1)	Formalnosti in zahteve glede dokumentov
Člen 10(3)	Uporaba mednarodnih standardov
Člen 10(5)	Predodpremne kontrole
Člen 10(6)	Uporaba carinskih posrednikov
Člen 10(7)	Skupni postopki na mejah in enotne zahteve glede dokumentov
Člen 10(8)	Zavrnjeno blago
Člen 10(9)	Začasni uvoz blaga ter aktivno in pasivno oplemenitenje
Člen 11	Prosti tranzit
Člen 12(1)	Ukrepi za spodbujanje skladnosti in sodelovanja

▼**M1**

Člen 12(2)	Izmenjava informacij
Člen 12(3)	Preverjanje
Člen 12(4)	Zahtevek
Člen 12(5)	Varstvo podatkov in zaupnost
Člen 12(6)	Zagotavljanje informacij
Člen 12(7)	Odložitev ali zavrnitev zahtevka
Člen 12(8)	Vzajemnost
Člen 12(9)	Upravno breme
Člen 12(10)	Omejitve
Člen 12(11)	Nepooblaščena uporaba ali razkritje
Člen 12(12)	Dvostranski in regionalni sporazumi
Člen 13(2)	Nacionalni odbor za olajševanje trgovine

NIGERIJA

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

Glede na navedeno vlada Zvezne republike Nigerije Pripravljalnemu odboru notificira, da Nigerija kot zaveze kategorije A določa naslednje določbe iz oddelka I Sporazuma, ki bodo izvedene ob začetku njegove veljavnosti:

Člen 6(3)	Kazenske določbe
Člen 7(1)	Obdelava pred prihodom
Člen 7(3)	Ločitev sprostitve od dokončne določitve carin, davkov, pristojbin in dajatev
Člen 9	Gibanje blaga, namenjenega za uvoz, pod carinskim nadzorom
Člen 10(7)	Skupni postopki na mejah in enotne zahteve glede dokumentov
Člen 10(9)	Začasni uvoz blaga ter aktivno in pasivno oplemenitenje
Člen 11(3)	Prostovoljne omejitve
Člen 11(4)	Nediskriminacija
Člen 11(6)	Zahteve glede dokumentov
Člen 11(8)	Neuporaba TBT
Člen 11(9)	Vnaprejšnja vložitev in obdelava dokumentov
Člen 11(10)	Hiter zaključek tranzitnega postopka
Člen 11(11)	Zavarovanje za tranzit

OMAN

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

▼**M1**

Glede na navedeno vlada Sultanata Omana Pripravljalnemu odboru notificira, da Oman v kategorijo A vključuje naslednje določbe Sporazuma, ki bodo izvedene ob začetku njegove veljavnosti:

Člen 1:	Objava:
1(1)	Informacije na internetu
1(4)	Notifikacije
Člen 2:	Možnost za predložitev pripomb in informacij pred začetkom veljavnosti ter posvetovanja:
2(2)	Posvetovanja
Člen 4:	Pritožbeni postopki in postopki za pregled:
4(1)	Pravica do pritožbe ali pregleda
Člen 5:	Drugi ukrepi za povečanje nepristranskosti, nediskriminacije in preglednosti:
5(1)	Notifikacije za okrepljene kontrole ali preglede
5(2)	Zadržanje
5(3)	Preskusni postopki
Člen 6:	Določbe o pristojbinah in dajatvah, uvedenih na uvoz in izvoz ali povezanih z uvozom in izvozom, ter kazni:
6(1)	Splošne določbe o pristojbinah in dajatvah, uvedenih na uvoz in izvoz ali povezanih z uvozom in izvozom
6(2)	Posebne določbe o pristojbinah in dajatvah za postopke carinjenja, uvedenih za uvoz in izvoz ali povezanih z uvozom in izvozom
Člen 7:	Sprostitev in carinjenje blaga:
7(3)	Ločitev sprostitve od dokončne določitve carin, davkov, pristojbin in dajatev
Člen 9:	Gibanje blaga, namenjenega za uvoz, pod carinskim nadzorom
Člen 10:	Formalnosti, povezane z uvozom, izvozom in tranzitom:
10(3)	Uporaba mednarodnih standardov
10(5)	Predodpremne kontrole
10(6)	Uporaba carinskih posrednikov
10(7)	Skupni postopki na mejah in enotne zahteve glede dokumentov
10(8)	Zavrnjeno blago
10(9)	Začasni uvoz blaga ter aktivno in pasivno oplemenitenje
Člen 11:	Prosti tranzit:
11(1)(3)	Dajatve, predpisi in formalnosti v zvezi s tranzitom
11(4)	Nediskriminacija v zvezi s tranzitom
11(11)(1)	Zavarovanje za tranzit
Člen 13:	Institucionalni dogovori:
13(2)	Nacionalni odbor za olajševanje trgovine

▼**M1**

PANAMA

V skladu z odstavkoma 2 in 3 Ministrskega sklepa z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) in členom 15 oddelka II Sporazuma o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum) Panama notificira, da so bile kot zaveze kategorije A, ki bodo izvedene ob začetku veljavnosti Sporazuma, določene naslednje določbe iz oddelka I Sporazuma:

Člen 1(3)	Informacijske točke
Člen 4	Pritožbeni postopki in postopki za pregled
Člen 5(1)	Notifikacije za okrepljene kontrole ali preglede
Člen 5(2)	Zadržanje
Člen 6(1)	Splošne določbe o pristojbinah in dajatvah, uvedenih na uvoz in izvoz ali povezanih z uvozom in izvozom
Člen 6(2)	Posebne določbe o pristojbinah in dajatvah za postopke carinjenja, uvedenih za uvoz in izvoz ali povezanih z uvozom in izvozom
Člen 6(3)	Kazenske določbe
Člen 7(1)	Obdelava pred prihodom
Člen 7(3)	Ločitev sprostitve od dokončne določitve carin, davkov, pristojbin in dajatev
Člen 7(4)	Obvladovanje tveganj
Člen 7(5)	Revizija po carinjenju
Člen 7(6)	Ugotavljanje in objava povprečnega trajanja postopka sprostitve
Člen 7(7)	Ukrepi za olajševanje trgovine za pooblaščene subjekte
Člen 7(8)	Pospešene pošiljke
Člen 7(9)	Pokvarljivo blago
Člen 9	Gibanje blaga, namenjenega za uvoz, pod carinskim nadzorom
Člen 10(1)	Formalnosti in zahteve glede dokumentov
Člen 10(2)	Sprejemanje kopij
Člen 10(3)	Uporaba mednarodnih standardov
Člen 10(5)	Predodpremne kontrole
Člen 10(6)	Uporaba carinskih posrednikov
Člen 10(8)	Zavrnjeno blago
Člen 10(9)	Začasni uvoz blaga ter aktivno in pasivno oplemenitenje
Člen 11	Prosti tranzit
Člen 12(1)	Ukrepi za spodbujanje skladnosti in sodelovanja
Člen 12(2)	Izmenjava informacij
Člen 12(3)	Preverjanje
Člen 12(4)	Zahtevek
Člen 12(5)	Varstvo podatkov in zaupnost

▼**M1**

Člen 12(6)	Zagotavljanje informacij
Člen 12(7)	Odložitev ali zavrnitev zahtevka
Člen 12(8)	Vzajemnost
Člen 12(9)	Upravno breme
Člen 12(10)	Omejitve
Člen 12(11)	Nepooblaščena uporaba ali razkritje
Člen 12(12)	Dvostranski in regionalni sporazumi

PARAGVAJ

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36) in členom 15 oddelka II Sporazuma o olajševanju trgovine Republika Paragvaj notificira o zavezah kategorije A v skladu s spodaj navedenimi določbami:

Št. člena/ odstavki (*)	Opis
3	Vnaprejšnje odločitve
4	Pritožbeni postopki in postopki za pregled
5(2)	Zadržanje
7(2)	Elektronsko plačevanje
7(4)	Obvladovanje tveganj
9	Gibanje blaga, namenjenega za uvoz, pod carinskim nadzorom
10(2)	Sprejemanje kopij
10(3)	Uporaba mednarodnih standardov
10(4)	Enotno okno
10(5)	Predodpremne kontrole
10(6)	Uporaba carinskih posrednikov
10(8)	Zavrnjeno blago
10(9)	Začasni uvoz blaga ter aktivno in pasivno oplemenitenje
11	Prosti tranzit
12	Carinsko sodelovanje

(*) Če so navedeni posebni odstavki, je zaveza Republike Paragvaj omejena na vsebino navedenih posebnih odstavkov in ne na vsebino celotnega člena.

PERU

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36) in členom 15 oddelka II Sporazuma o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum) Peru notificira, da so bile vse določbe iz oddelka I Sporazuma določene kot zaveze kategorije A za izvajanje ob začetku veljavnosti Sporazuma, razen naslednjih:

▼**M1**

— člen 3	Vnaprejšnje odločitve
— člen 5(1)	Notifikacije za okrepljene kontrole ali preglede
— člen 5(3)	Preskusni postopki
— člen 6(3)	Kazenske določbe
— člen 8	Sodelovanje obmejnih agencij
— člen 10(4)	Enotno okno
— člen 12	Carinsko sodelovanje

FILIPINI

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

Glede na navedeno vlada Filipinov Pripravljalnemu odboru notificira, da v kategorijo A vključuje naslednje določbe iz oddelka I Sporazuma (priloženega navedenemu ministrskemu sklepu):

Člen 1(1)	Objava
Člen 1(2)	Informacije na internetu
Člen 1(3)	Informacijske točke
Člen 1(4)	Notifikacije
Člen 2(1)	Možnost za predložitev pripomb in informacij pred začetkom veljavnosti
Člen 3	Vnaprejšnje odločitve
Člen 4	Pritožbeni postopki in postopki za pregled
Člen 5(2)	Zadržanje
Člen 5(3)	Preskusni postopki
Člen 6(1)	Splošne določbe o pristojbinah in dajatvah, uvedenih na uvoz in izvoz ali povezanih z uvozom in izvozom
Člen 6(2)	Posebne določbe o pristojbinah in dajatvah za postopke carinjenja, uvedenih za uvoz in izvoz ali povezanih z uvozom in izvozom
Člen 6(3)	Kazenske določbe
Člen 7(1)	Obdelava pred prihodom
Člen 7(3)	Ločitev sprostitve od dokončne določitve carin, davkov, pristojbin in dajatev
Člen 7(4)	Obvladovanje tveganj
Člen 7(6)	Ugotavljanje in objava povprečnega trajanja postopka sprostitve
Člen 7(7)	Ukrepi za olajševanje trgovine za pooblaščene subjekte

▼**M1**

Člen 7(8)	Pospešene pošiljke
Člen 7(9)	Pokvarljivo blago
Člen 9	Gibanje blaga, namenjenega za uvoz, pod carinskim nadzorom
Člen 10(2)	Sprejemanje kopij
Člen 10(3)	Uporaba mednarodnih standardov
Člen 10(5)	Predodpremne kontrole
Člen 10(6)	Uporaba carinskih posrednikov
Člen 10(7)	Skupni postopki na mejah in enotne zahteve glede dokumentov
Člen 10(9)	Začasni uvoz blaga ter aktivno in pasivno oplemenitenje
Člen 11	Prosti tranzit
Člen 12	Carinsko sodelovanje

KATAR

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

Glede na navedeno vlada Države Katar Pripravljalnemu odboru notificira, da Država Katar kot zaveze kategorije A določa vse določbe iz oddelka I Sporazuma, razen naslednjih:

— člen 7(7)	Ukrepi za olajševanje trgovine za pooblaščene subjekte

KRALJEVINA SAUDOVA ARABIJA

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

Glede na navedeno vlada Kraljevine Saudove Arabije Pripravljalnemu odboru notificira, da v kategorijo A vključuje vse določbe iz oddelka I Sporazuma (priloženega navedenemu ministrskemu sklepu), ki bodo v celoti izvedene ob začetku njegove veljavnosti, razen naslednjih:

— člen 2(1)	Možnost za predložitev pripomb in informacij pred začetkom veljavnosti
— člen 10(4)	Enotno okno

SENEGAL

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36) o Sporazumu o olajševanju trgovine Senegal Pripravljalnemu odboru notificira o zavezah kategorije A v skladu z naslednjimi določbami:

▼**M1**

	ČLEN/ODSTAVEK	OPIS
1	2.1	Možnost za predložitev pripomb in informacij pred začetkom veljavnosti
2	2.2	Posvetovanja
3	4	Pritožbeni postopki in postopki za pregled
4	5.2	Zadržanje
5	5.3	Preskusni postopki
6	7.1	Obdelava pred prihodom
7	7.2	Elektronsko plačevanje
8	7.3	Ločitev sprostitve od dokončne določitve carin, davkov, pristojbin in dajatev
9	7.4	Obvladovanje tveganj
10	7.6	Ugotavljanje in objava povprečnega trajanja postopka sprostitve
11	9	Gibanje blaga, namenjenega za uvoz, pod carinskim nadzorom
12	10.2	Sprejemanje kopij
13	10.3	Uporaba mednarodnih standardov
14	10.4	Enotno okno
15	10.6	Uporaba carinskihposrednikov
16	10.7	Skupni postopki na mejah in enotne zahteve glede dokumentov
17	10.8	Zavrnjeno blago
18	10.9	Začasni uvoz blaga ter aktivno in pasivno oplemenitenje
19	12	Carinsko sodelovanje

SINGAPUR

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

Glede na navedeno vlada Republike Singapur Pripravljalnemu odboru notificira, da Republika Singapur v kategorijo A vključuje vse določbe iz členov 1 do 12 Sporazuma (priloženega navedenemu ministrskemu sklepu), ki bodo izvedene ob začetku njegove veljavnosti.

▼**M1**

ŠRILANKA

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

Glede na navedeno vlada Demokratične socialistične republike Šrilanka Pripravljalnemu odboru notificira, da Demokratična socialistična republika Šrilanka v kategorijo A vključuje naslednje določbe Sporazuma (priloženega navedenemu ministrskemu sklepu), ki bodo izvedene ob začetku njegove veljavnosti:

Določbe	Naslov
4(1)	Pravica do pritožbe ali pregleda
5(2)	Zadržanje
6(3)	Kazenske določbe
7(2)	Elektronsko plačevanje
7(8)	Pospešene pošiljke
9	Gibanje blaga, namenjenega za uvoz, pod carinskim nadzorom
10(6)	Uporaba carinskih posrednikov
10(7)	Skupni postopki na mejah in enotne zahteve glede dokumentov
10(8)	Zavrnjeno blago
10(9)	Začasni uvoz blaga ter aktivno in pasivno oplemenitenje
11	Prosti tranzit

LOČENO CARINSKO OBMOČJE TAJVANA, PENGHUJA, KINMENA IN MATSUJA

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

Glede na navedeno ločeno carinsko območje Tajvana, Penghuja, Kinmena in Matsuja Pripravljalnemu odboru notificira, da v kategorijo A vključuje vse določbe iz členov 1 do 12 Sporazuma (priloženega navedenemu ministrskemu sklepu) za popolno izvajanje ob začetku njegove veljavnosti.

TADŽIKISTAN

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) je Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta, med drugim pooblaščen za prejemanje obvestil članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine.

▼**M1**

Glede na navedeno vlada Tadžikistana Pripravljalnemu odboru notificira, da v kategorijo A vključuje naslednje določbe iz oddelka I Sporazuma (priloženega navedenemu ministrskemu sklepu) za popolno izvajanje ob začetku njegove veljavnosti.

Člen 1	
Odstavek 1	Objava
Odstavek 2	Informacije na internetu
Člen 4	Vse določbe
Člen 5	
Odstavek 2	Zadržanje
Odstavek 3	Preskusni postopki
Člen 6	Vse določbe
Člen 7	
Odstavek 1	Obdelava pred prihodom
Odstavek 3	Ločitev sprostitve od dokončne določitve carin, davkov, pristojbin in dajatev
Odstavek 4	Obvladovanje tveganj
Odstavek 5	Revizija po carinjenju
Odstavek 6	Ugotavljanje in objava povprečnega trajanja postopka sprostitve
Odstavek 8	Pospešene pošiljke
Odstavek 9	Pokvarljivo blago
Člen 8	Točka 1
Člen 9	Vse določbe
Člen 10	
Odstavek 1	Formalnosti in zahteve glede dokumentov
Odstavek 2	Sprejemanje kopij
Odstavek 3	Uporaba mednarodnih standardov
Odstavek 5	Predodpremne kontrole
Odstavek 6	Uporaba carinskihposrednikov
Odstavek 7	Skupni postopki na mejah in enotne zahteve glede dokumentov
Odstavek 8	Zavrnjeno blago
Odstavek 9	Začasni uvoz blaga ter aktivno in pasivno oplemenitenje
Člen 11	Vse določbe

▼**M1**

TAJSKA

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

Glede na navedeno vlada Kraljevine Tajske Pripravljalnemu odboru notificira, da Tajska v kategorijo A vključuje vse določbe iz oddelka I Sporazuma, ki bodo izvedene ob začetku njegove veljavnosti, razen naslednjih:

Člen 3	Vnaprejšnje odločitve: odstavka 5 in 6
Člen 4	Pritožbeni postopki in postopki za pregled: odstavek 4
Člen 5	Drugi ukrepi: odstavek 1: Notifikacije in odstavek 3: Preskusni postopki
Člen 6	Določbe o pristojbinah in dajatvah: pododstavek 3(4) in (7): Kazenske določbe
Člen 7	Sprostitev in carinjenje blaga: pododstavek 1(1): Obdelava pred prihodom
Člen 10	Formalnosti: odstavek 8: Zavrnjeno blago in odstavek 9: Začasni uvoz
Člen 11	Prosti tranzit: odstavki 1, 8 in 9
Člen 12	Carinsko sodelovanje: odstavek 2: Izmenjava informacij, pododstavek 5(1)(c)–(f) in pododstavek 6(1) Zagotavljanje informacij

TUNIZIJA

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) in členom 15 oddelka II Sporazuma o olajševanju trgovine vlada Republike Tunizije v kategorijo A vključuje naslednje določbe navedenega sporazuma:

Št. člena ali odstavka (*)	Opis
1(1)	Objava
1(2)	Informacije na internetu
1(3)	Informacijske točke
1(4)	Notifikacije
2(1)	Možnost za predložitev pripomb in informacij pred začetkom veljavnosti
4	Pritožbeni postopki in postopki za pregled
5(2)	Zadržanje
6(3)	Kazenske določbe
7(1)	Obdelava pred prihodom
7(3)	Ločitev sprostitve od dokončne določitve carin, davkov, pristojbin in dajatev

▼**M1**

9	Gibanje blaga, namenjenega za uvoz, pod carinskim nadzorom
10(2)	Sprejemanje kopij
10(5)	Predodpremne kontrole
10(6)	Uporaba carinskih posrednikov
10(7)	Skupni postopki na mejah in enotne zahteve glede dokumentov
10(8)	Zavrnjeno blago
10(9)	Začasni uvoz blaga ter aktivno in pasivno oplemenitenje
11, razen 11(5)	Prosti tranzit, razen zagotovitve fizično ločene infrastrukture za tranzitni promet
12	Carinsko sodelovanje
23(2)	Nacionalni odbor za olajševanje trgovine

(*) Če je naveden poseben odstavek člena, je zaveza Tunizije omejena na vsebino navedenega posebnega odstavka in ne vključuje drugih določb člena.

TURČIJA

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

Glede na navedeno vlada Turčije Pripravljalnemu odboru notificira, da v kategorijo A vključuje vse določbe iz oddelka I Sporazuma (priloženega navedenemu ministrskemu sklepu) za popolno izvajanje ob začetku njegove veljavnosti, razen naslednjih:

člen 7(9)	„Pokvarljivo blago“

UKRAJINA

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

Glede na navedeno vlada Ukrajine Pripravljalnemu odboru notificira, da Ukrajina v kategorijo A vključuje naslednje določbe iz oddelka I Sporazuma, ki bodo izvedene ob začetku njegove veljavnosti:

Člen 1(1)	Objava
Člen 1(2)	Informacije na internetu
Člen 7(1)	Obdelava pred prihodom

▼**M1**

Člen 7(4)	Obvladovanje tveganj (razen člena 7(4)(1), (2) in (3))
Člen 7(7)	Ukrepi za olajševanje trgovine za pooblaščene subjekte
Člen 7(8)	Pospešene pošiljke
Člen 7(9)	Pokvarljivo blago (razen člena 7(9)(1) in (2))
Člen 8	Sodelovanje obmejnih agencij
Člen 9	Gibanje blaga, namenjenega za uvoz, pod carinskim nadzorom
Člen 10(8)	Zavrnjeno blago (razen člena 10(8)(2))
Člen 10(9)	Začasni uvoz blaga ter aktivno in pasivno oplemenitenje
Člen 11	Prosti tranzit (razen člena 11(3), (4), (5), (6), (7), (8) in (10))

URUGVAJ

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36) in členom 15 oddelka II Sporazuma o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum) Vzhodna republika Urugvaj vse določbe iz oddelka I Sporazuma določa kot zaveze kategorije A ob začetku veljavnosti Sporazuma, razen člena 7(3) „Ločitev sprostitve od dokončne določitve carin, davkov, pristojbin in dajatev“, ki se določi kot zaveza kategorije B.

VIETNAM

V skladu z Ministrskim sklepom z dne 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/36, WT/L/911) Pripravljalni odbor za olajševanje trgovine, ustanovljen v okviru Generalnega sveta (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalni odbor), med drugim prejme notifikacije članic o zavezah kategorije A v skladu s Sporazumom o olajševanju trgovine (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

Glede na navedeno vlada Socialistične republike Vietnam Pripravljalnemu odboru notificira, da Vietnam v kategorijo A vključuje naslednje določbe iz oddelka I Sporazuma, ki bodo izvedene ob začetku njegove veljavnosti:

Člen 1(3)	Informacijske točke
Člen 1(4)	Notifikacije
Člen 2(1)	Možnost za predložitev pripomb in informacij pred začetkom veljavnosti
Člen 2(2)	Posvetovanja
Člen 4(1)	Pravica do pritožbe ali pregleda
Člen 6(1)	Splošne določbe o pristojbinah in dajatvah, uvedenih na uvoz in izvoz ali povezanih z uvozom in izvozom
Člen 6(2)	Posebne določbe o pristojbinah in dajatvah za postopke carinjenja, uvedenih za uvoz in izvoz ali povezanih z uvozom in izvozom
Člen 7(8)	Pospešene pošiljke

▼**M1**

Člen 9	Gibanje blaga, namenjenega za uvoz, pod carinskim nadzorom
Člen 10(1)	Formalnosti in zahteve glede dokumentov
Člen 10(2)	Sprejemanje kopij
Člen 10(6)	Uporaba carinskih posrednikov
Člen 10(7)	Skupni postopki na mejah in enotne zahteve glede dokumentov
Člen 11(1)–11(3)	Dajatve, predpisi in formalnosti v zvezi s tranzitom
Člen 11(4)	Nediskriminacija na podlagi tranzita

▼B

MARAKEŠKI PROTOKOL

k Splošnemu sporazumu o carinah in trgovini 1994

ČLANICE SE,

potem ko so opravile pogajanja v okviru GATT 1947 v skladu z Ministrsko deklaracijo o Urugvajskem krogu,

SPORAZUMEJO, KOT SLEDI:

1. Lista, priložena k temu protokolu, ki se nanaša na članico, postane lista h GATT 1994, ki se nanaša na to članico na dan, ko zanjo začne veljati Sporazum o WTO. Za vsako listo, dano v skladu z ministrsko odločitvijo o ukrepih v korist najmanj razvitih držav, se šteje, da je priložena k temu protokolu.

2. Znižanja carinskih stopenj, s katerimi se strinja vsaka članica, se izvajajo v petih enakih obrokih, razen če je v listi članice drugače določeno. Prvo tako znižanje začne veljati na dan začetka veljavnosti Sporazuma o WTO, vsako naslednje znižanje pa začne veljati 1. januarja vsako naslednje leto, zadnje znižanje pa začne veljati najkasneje štiri leta od dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO, razen če je v listi članice drugače določeno. Če ni drugače določeno v njeni listi, članica, ki sprejme Sporazum o WTO po njegovem začetku veljavnosti, na dan, ko Sporazum začne veljati zanjo, uveljavi vse obroke znižanj, ki so že bili izvedeni, skupaj z znižanji, ki bi jih morala po prejšnjem stavku izvesti 1. januarja naslednje leto, in izvaja vsa nadaljnja znižanja po časovnem razporedu, določenem v prejšnjem stavku. Znižana stopnja v vsaki fazi se zaokrožuje na prvo decimalko. Za kmetijske proizvode, kot so določeni v členu 2 Sporazuma o kmetijstvu, se stopnjevanje znižanj uveljavlja, kot je določeno v ustreznih delih list.

3. Izpolnjevanje koncesij in obvez, ki so vsebovane v listah, priloženih k temu protokolu, članice na zahtevo mnogostransko proučijo. To ne posega v pravice in obveznosti članic na podlagi sporazumov v Aneksu 1 A Sporazuma o WTO.

4. Ko lista, priložena k temu protokolu, ki se nanaša na članico, postane lista GATT 1994 v skladu z določbami odstavka 1, taka članica lahko kadarkoli pridrži ali umakne v celoti ali deloma koncesijo v tej listi glede kateregakoli proizvoda, katerega glavni dobavitelj je neka druga udeleženka Urugvajskega kroga, katere lista še ni postala lista GATT 1994. Vendar pa se tak ukrep lahko sprejme samo potem, ko je bilo pisno sporočilo o pridržani ali umaknjeni koncesiji predloženo Svetu za trgovino z blagom in potem ko so bila na zahtevo opravljena posvetovanja z vsako članico, katere ustrezna lista je postala lista GATT 1994 in ima bistven interes za določeni proizvod. Vsaka tako pridržana ali umaknjena koncesija se uporablja od dneva, ko lista članice, ki ima glavni dobaviteljski interes, postane lista GATT 1994.

5. (a) Datum, ki se uporablja v zvezi z vsakim proizvodom, na katerega se nanaša koncesija, ki je določena v listi koncesij, priloženi k temu protokolu, je datum tega protokola brez poseganja v določbe odstavka 2 člena 4 Sporazuma o kmetijstvu za namen sklicevanja na datum tistega sporazuma v odstavku 1:(b) in 1(c) člena II GATT 1994.

▼B

(b) Za namen sklicevanja na datum tistega sporazuma odstavku 6(a) člena II GATT 1994 je datum tega protokola veljavni datum, ki se nanaša na listo koncesij, priloženo k temu protokolu.

6. V primerih spremembe ali umika koncesij, ki se nanašajo na necarinske ukrepe, kot so vsebovani v delu III list, se uporabljajo določbe člena XXVIII GATT 1994 in Postopki za pogajanja po členu XXVIII, sprejeti 10. novembra 1980 (BISD 27S/26-28). To ne posega v pravice in obveznosti članic na podlagi GATT 1994.

7. V vsakem primeru, ko je lista, priložena k temu protokolu, za neki proizvod manj ugodna, kot je bilo za ta proizvod predvideno v listah GATT 1947 pred začetkom veljavnosti Sporazuma o WTO, se šteje, da je članica, na katero se lista nanaša, ustrezno ravnala, kot bi bilo sicer potrebno po ustreznih določbah člena XXVIII GATT 1947 ali 1994. Določbe tega odstavka veljajo le za Egipt, Peru, Južno Afriko in Urugvaj.

8. Liste, ki so tu priložene, so verodostojne v angleškem, francoskem ali španskem jeziku, kakor je določeno v vsaki listi.

9. Ta protokol ima datum 15. april 1994.

[Dogovorjene liste udeleženk se priložijo Marakeškemu protokolu v pogodbenem izvodu Sporazuma o WTO.]

▼B

SPORAZUM O KMETIJSTVU

ČLANICE SE

po odločitvi, da vzpostavijo podlago za začetek postopka za preobrazbo trgovine na področju kmetijstva v skladu s cilji pogajanj, kot so določeni v Deklaraciji iz Punte del Este;

ob upoštevanju, da je njihov dolgoročni cilj, o katerem so se sporazumele v Srednjeročnem pregledu Urugvajskega kroga, „oblikovati pravičen in tržno naravnan sistem kmetijske trgovine in da bi bilo treba s pogajanji o obvezah glede podpore in zaščite ter z oblikovanjem okrepljenih in operativno učinkovitejših pravil in disciplin GATT začeti proces preobrazbe“;

ob nadaljnjem upoštevanju, da „je zgoraj omenjeni dolgoročni cilj zagotoviti znatna progresivna zmanjšanja kmetijske podpore in zaščite, ki se ohranjajo v dogovorjenem obdobju in pomenijo popravljanje in preprečevanje omejitev in izkrivljanja na svetovnih kmetijskih trgih“;

odločene doseči določene posebne zavezujoče obveze na vsakem od teh področij: dostop na trg, domača podpora, izvozna konkurenca in doseči sporazum o sanitarnih in fitosanitarnih vprašanjih;

glede na to, da so se sporazumele, da pri izpolnjevanju svojih obvez glede dostopa na trg razvite države članice povsem upoštevajo posebne potrebe in pogoje v članicah državah v razvoju, tako da zagotavljajo večjo izboljšavo možnosti in pogojev dostopa za kmetijske proizvode, ki so posebej pomembni za te članice, vključno z največjo možno liberalizacijo trgovine s tropskimi kmetijskimi proizvodi, kot je dogovorjeno v Srednjeročnem pregledu, in za proizvode, posebej pomembne z vidika raznolikosti proizvodnje, da se nadomesti pridelava nedovoljenih narkotičnih pridelkov;

ob ugotavljanju, da bi morale biti sprejete obveze na podlagi programa preobrazbe na pravičen način med vsemi članicami ob upoštevanju problemov netrgovinske narave, vključno z varnostjo preskrbe s hrano in potrebo po varstvu okolja; ob upoštevanju sporazuma, da je posebno in drugačno obravnavanje držav v razvoju sestavni element pogajanj, in ob upoštevanju možnih negativnih vplivov uresničevanja programa preobrazbe na najmanj razvite države in države v razvoju, ki so neto uvoznice hrane,

SPORAZUMEJO O NASLEDNJEM:

DEL I

ČLEN 1

Določitev izrazov

V tem sporazumu, razen če vsebina narekuje drugače:

(a) „skupna mera podpore“ (Aggregate Measurement of Support) in „AMS“ pomenita denarno izraženo letno raven podpore, ki se daje za kmetijski proizvod v korist proizvajalcev osnovnega kmetijskega proizvoda, ali podpore v splošno korist kmetijskim proizvajalcem, ki ni specifična glede na proizvod, razen podpore, dane na podlagi programov, ki se uvrščajo med tiste, za katere velja oprostitev znižanja na podlagi Priloge 2 k temu sporazumu, ki se:

(i) nanaša na podporo, dano med temeljnim obdobjem, določeno v ustreznih tabelah spremljajočega gradiva, vključenega z napotilom v delu IV liste članice; in

▼B

(ii) nanaša na podporo, dano med katerim koli letom v obdobju izvajanja in kasneje, izračunano v skladu z določbami Priloge 3 k temu sporazumu in ob upoštevanju osnovnih podatkov in metodologije, uporabljene v tabelah spremljajočega gradiva, vključenega z napotilom v delu IV liste članice;

(b) „osnovni kmetijski proizvod“ v povezavi z obvezami domače podpore je opredeljen kot proizvod, ki je, čim bližje je možno, prvi prodaji, kot je določen v listi članice in v spremljajočem gradivu;

(c) „proračunski izdatki“ ali „izdatki“ vključujejo proračunske odhodke;

(d) „ekvivalentna mera podpore“ pomeni letno raven denarno izražene podpore, ki se daje proizvajalcem osnovnega kmetijskega proizvoda z uporabo enega ali več ukrepov, katere izračun po metodologiji za AMS ni izvedljiv, razen podpore, dane na podlagi programov, ki se uvrščajo med tiste, za katere velja oprostitev znižanja na podlagi Priloge 2, ter se:

(i) nanaša na podporo, dano med temeljnim obdobjem, določeno v ustreznih tabelah spremljajočega gradiva, vključenega z napotilom v delu IV liste članice; in

(ii) nanaša na podporo, dano med katerim koli letom v obdobju izvajanja in kasneje, izračunano v skladu z določbami Priloge 4 k temu sporazumu in ob upoštevanju osnovnih podatkov in metodologije, uporabljene v tabelah spremljajočega gradiva, vključenega z napotilom v delu IV liste članice.

(e) „izvozne subvencije“ so subvencije, pogojene z opravljenim izvozom, vključno z izvoznimi subvencijami, navedenimi v členu 9 tega sporazuma;

(f) „obdobje izvajanja“ je šestletno obdobje, ki se začne leta 1995, razen za namene člena 13, ko gre za devetletno obdobje, ki se začne leta 1995;

(g) „koncesije za dostop na trg“ vključujejo vse obveze za dostop na trg, sprejete v skladu s tem sporazumom;

(h) „celotna skupna mera podpore“ in „celotna AMS“ pomenita vsoto vse domače podpore, dane v korist kmetijskih proizvajalcev, izračunane kot vsota vseh skupnih ukrepov podpore za osnovne kmetijske proizvode, vseh skupnih mer podpore, ki niso proizvodno specifične, in vseh ekvivalentnih mer podpore za kmetijske proizvode, ter se:

(i) nanaša na podporo, dano med temeljnim obdobjem (t. j. „osnovna celotna AMS“), in največjo podporo, ki je dovoljena med katerim koli letom v obdobju izvajanja ali pozneje (t. j. „letne in končne vezane ravni“), kot je določena v delu IV liste članice; in

▼B

(ii) nanaša na raven podpore, dejansko dane med vsakim letom v obdobju izvajanja in pozneje (t. j. „tekoča celotna AMS“), izračunane v skladu z določbami tega sporazuma, vključno s členom 6 ter z osnovnimi podatki in metodologijo, uporabljeno v tabelah spremljajočega gradiva, vključenega z napotilom v delu IV liste članice;

(i) „leto“ v odstavku (f) zgoraj in v zvezi s posebnimi obvezami članice je koledarsko, finančno ali tržno leto, določeno v listi, ki se nanaša na to članico.

Člen 2

Obseg proizvodov

Ta sporazum se nanaša na proizvode, navedene v Prilogi 1 k temu sporazumu, v nadaljnjem besedilu kmetijski proizvodi.

DEL II

Člen 3

Vključitev koncesij in obvez

1. Domača podpora in obveze v zvezi z izvoznimi subvencijami v delu IV liste vsake članice so obveze, ki omejujejo subvencioniranje ter veljajo za sestavni del GATT 1994.

2. Pod pogoji določb člena 6 članica ne daje podpore v korist domačim proizvajalcem, ki presega raven obvez, določenih v poglavju I dela IV njene liste.

3. Pod pogoji določb odstavka 2(b) in odstavka 4 člena 9 članica ne daje izvoznih subvencij, navedenih v odstavku 1 člena 9, v zvezi s kmetijskimi proizvodi ali skupinami proizvodov, določenimi v poglavju II dela IV njene liste, ki presegajo proračunske izdatke in ravni količinskih obvez, določenih v njej, ter ne zagotavlja takih subvencij v zvezi s katerim koli kmetijskim proizvodom, ki ni naveden v tistem poglavju njene liste.

DEL III

Člen 4

Dostop na trg

1. Koncesije dostopa na trg, ki jih vsebujejo liste, se nanašajo na vezave in zniževanje carin ter na druge obveze dostopa na trg, ki so v njih določene.

2. Članice ne ohranjajo, se ne zatekajo ali se ne vračajo h kakršnim koli ukrepom, ki so jih morale spremeniti v običajne carinske dajatve ([1]), razen če ni drugače določeno v členu 5 in v Prilogi 5.

([1]) Ti ukrepi vključujejo količinske uvozne omejitve, variabilne uvozne dajatve, minimalne uvozne cene, diskrecijska uvozna dovoljenja, necarinske ukrepe, ki se uveljavljajo skozi državna trgovinska podjetja, prostovoljne izvozne omejitve in podobne ukrepe na meji, ki niso običajne carinske dajatve, ne glede na to ali se ukrepi uveljavljajo na osnovi odstopanj od določb GATT 1947, ki se nanašajo na določene države, toda ne ukrepov, ki se uveljavljajo na podlagi plačilnobilančnih določb ali drugih splošnih določb GATT 1994, ki niso značilne za kmetijstvo, ali določb drugih mnogostranskih trgovinskih sporazumov v Prilogi 1A Sporazuma o WTO.

▼B

Člen 5

Določbe o posebni zaščiti

1. Ne glede na določbe odstavka 1(b) člena II GATT 1994 se lahko vsaka članica zateče k določbam odstavkov 4 in 5 spodaj glede uvoza nekega kmetijskega proizvoda, za katerega so bili ukrepi, na katere se nanaša odstavek 2 člena 4 tega sporazuma, spremenjeni v običajno carinsko dajatev in je v njeni listi označen z znakom „SSG“, ker je predmet koncesije, v zvezi s katero se lahko uporabijo določbe tega člena, če:

(a) obseg uvoza tega proizvoda, ki se uvaža na carinsko območje članice, ki daje koncesijo, med katerim koli letom preseže sprožitveno raven, ki temelji na obstoječih možnostih dostopa na trg, kot je določeno v odstavku 4; ali, vendar ne sočasno:

(b) cena, po kateri se lahko ta proizvod uvaža na carinsko območje članice, ki daje koncesijo, kot je določena na osnovi c.i.f uvozne cene določene pošiljke, izražene v domači valuti, pade pod sprožitveno ceno, ki je enaka povprečni referenčni ceni ([1]) za določen proizvod v obdobju od 1986 do 1988.

2. Uvoz na osnovi obvez tekočega in minimalnega dostopa na trg, ki so del koncesije, omenjene v odstavku 1 zgoraj, se upošteva pri določanju obsega uvoza, ki je osnova za uporabo določb pododstavka 1(a) in odstavka 4, vendar na uvoz na podlagi takih obvez ne vplivajo nikakršne dodatne dajatve, naložene na podlagi pododstavka 1(a) in odstavka 4 ali pododstavka 1(a) in odstavka 5 spodaj.

3. Vsaka dobava določenega proizvoda, ki je bila na poti na osnovi pogodbe, sklenjene pred uvedbo dodatne dajatve na podlagi pododstavka 1(a) in odstavka 4, je oproščena take dodatne dajatve pod pogojem, da se upošteva pri obsegu uvoza določenega proizvoda v naslednjem letu, z namenom, da se sproži uporaba določb pododstavka 1(a) v tistem letu.

4. Vsaka dodatna dajatev, naložena na podlagi pododstavka 1(a), se ohrani le do konca leta, v katerem je bila uvedena, ter se lahko odmeri le na ravni, ki ne sme preseči ene tretjine ravni običajne carinske dajatve, ki velja v letu, v katerem se ukrep izvaja. Sprožitvena raven se določi v skladu s tem razporedom, ki temelji na možnostih dostopa na trg, določenih kot odstotki uvoza, ki ustrezajo domači porabi ([2]) v treh predhodnih letih, za katera so na voljo podatki:

(a) če so za proizvod take možnosti dostopa na trg manjše ali enake 10 odstotkom, velja osnovna sprožitvena raven, ki je enaka 125 odstotkom,

(b) če so za proizvod take možnosti dostopa na trg večje od 10 odstotkov, toda manjše ali enake 30 odstotkom, velja osnovna sprožitvena raven, ki je enaka 110 odstotkom,

(c) če so za proizvod take možnosti dostopa na trg večje od 30 odstotkov, velja osnovna sprožitvena raven, ki je enaka 105 odstotkom.

([1]) Referenčna cena, ki se uporablja za uveljavitev določb tega pododstavka, mora na splošno biti povprečna c.i.f. vrednost enote določenega proizvoda ali pa sicer ustrezna cena, odvisna od kakovosti proizvoda in njegove stopnje predelave. Po začetni uporabi mora biti objavljena in dostopna v takšni meri, kot je to potrebno, da lahko druge članice ovrednotijo dodatno dajatev, ki se lahko naloži.

([2]) Če se domača poraba ne upošteva, se uporablja osnovna sprožitvena raven na podlagi pododstavka 4(a).

▼B

V vseh primerih se lahko uvede dodatna dajatev v vsakem letu, v katerem absolutni obseg uvoza določenih proizvodov, ki prihajajo na carinsko območje članice, ki daje koncesijo, presega vsoto (x) osnovne sprožitvene ravni, določene zgoraj, pomnožene s povprečno količino uvoza v treh predhodnih letih, za katera so na voljo podatki, ter (y) absolutno spremembo obsega v domači porabi določenega proizvoda v zadnjem letu, za katero so na voljo podatki, v primerjavi s predhodnim letom, pod pogojem, da sprožitvena raven ne bo manjša od 105 odstotkov povprečne količine uvoza v (x) zgoraj.

5. Dodatna dajatev, ki se uvede na podlagi pododstavka 1(b), mora biti določena po tem vrstnem redu:

(a) Če je razlika med c.i.f. uvozno ceno pošiljke, izraženo v domači valuti (v nadaljnjem besedilu „uvozna cena“), in sprožitveno ceno, kot je definirana v tem pododstavku, manjša kot ali enaka 10 odstotkom sprožitvene cene, se dodatna dajatev ne uvede;

(b) če je razlika med uvozno ceno in sprožitveno ceno (v nadaljnjem besedilu „razlika“) večja od 10 odstotkov, vendar manjša ali enaka 40 odstotkom sprožitvene cene, je dodatna dajatev enaka 30 odstotkom zneska, za katerega razlika presega 10 odstotkov;

(c) če je razlika večja od 40 odstotkov, toda manjša ali enaka 60 odstotkom sprožitvene cene, je dodatna dajatev enaka 50 odstotkom zneska, za katerega razlika presega 40 odstotkov, pri čemer je dodana dodatna dajatev, dovoljena pod (b);

(d) če je razlika večja od 60 odstotkov, toda manjša ali enaka 75 odstotkom, je dodatna dajatev enaka 70 odstotkom zneska, za katerega razlika presega 60 odstotkov sprožitvene cene, pri čemer sta dodani dodatni dajatvi, dovoljeni pod (b) in (c);

(e) če je razlika večja od 75 odstotkov sprožitvene cene, je dodatna dajatev enaka 90 odstotkom zneska, za katerega razlika presega 75 odstotkov, pri čemer so dodane dodatne dajatve, dovoljene pod (b), (c) in (d).

6. Za pokvarljive in sezonske proizvode se zgornji pogoji uporabljajo tako, da se upoštevajo njihove posebne značilnosti. Še posebej se lahko uporabljajo krajša časovna obdobja po pododstavku 1(a) in odstavku 4, upoštevajoč ustrezna obdobja v temeljnem obdobju, različne referenčne cene pa se lahko uporabljajo po pododstavku 1(b) za različna obdobja.

7. Uporaba posebnih zaščitnih ukrepov se izvede na pregleden način. Vsaka članica, ki ukrepa po pododstavku 1(a) zgoraj, pisno obvesti, skupaj z ustreznimi podatki, Odbor za kmetijstvo toliko vnaprej, kot je izvedljivo, v vsakem primeru pa v 10 dneh po uvedbi takega ukrepa. Kadar je treba spremembe v obsegu porabe razporediti na posamezne tarifne postavke, zaradi katerih je treba ukrepati na podlagi odstavka 4, morajo ustrezni podatki vključevati uporabljene informacije in metode za razporeditev teh sprememb. Članica, ki ukrepa na podlagi odstavka 4, mora dati vsem zainteresiranim članicam možnost, da se z njo posvetujejo v zvezi s pogoji uporabe takega ukrepa. Vsaka članica, ki ukrepa po pododstavku 1(b) zgoraj, Odbor za kmetijstvo pisno obvesti, vključno z ustreznimi podatki, v 10 dneh po uvedbi prvega takega ukrepa ali prvega ukrepa za pokvarljive in sezonske proizvode v katerem koli obdobju. Članice se obvezujejo, kolikor je izvedljivo, da se ne bodo zatekale k določbam pododstavka 1(b), kadar se zmanjšuje obseg uvoza določenih proizvodov. V obeh primerih članica, ki sprejme tak ukrep, nudi zainteresiranim članicam možnost, da se posvetujejo z njo o pogojih uporabe takega ukrepa.

▼B

8. Če se ukrepi sprejemajo v skladu z odstavki 1 do 7 zgoraj, se članice obvezujejo, da se v zvezi s temi ukrepi ne bodo zatekale k določbam odstavka 1(a) in odstavka 3 člena XIX GATT 1994 ali odstavka 2 člena 8 Sporazuma o posebnih zaščitnih ukrepih.

9. Določbe tega člena ostanejo veljavne med potekom preobrazbe, kot je določen v členu 20.

DEL IV

Člen 6

Obveze v zvezi z domačo podporo

1. Obveze vsake članice o znižanju domače podpore, vsebovane v delu IV njene liste, veljajo za vse njene ukrepe domače podpore v korist kmetijskih proizvajalcev z izjemo domačih ukrepov, ki niso predmet zniževanja po merilih, določenih v tem členu in v Prilogi 2 k temu sporazumu. Obveznosti se izražajo v okviru skupne mere podpore in končnih vezanih ravni obvez.

2. V skladu s Sporazumom o srednjeročnem pregledu, da se vladni ukrepi pomoči, bodisi posredni ali neposredni, za pospeševanje kmetijskega razvoja in razvoja podeželja, ki so sestavni del razvojnih programov držav v razvoju, subvencionirana vlaganja, ki so na splošno na voljo kmetijstvu v članicah državah v razvoju, ter subvencije za kmetijske inpute, na splošno na voljo proizvajalcem z nizkimi dohodki ali revnimi viri v članicah državah v razvoju, oprostijo obvez zniževanja domače podpore, ki bi sicer za te ukrepe veljale, kakor tudi domače podpore proizvajalcem v članicah državah v razvoju za pospeševanje nadomestne pridelave nedovoljenih narkotičnih pridelkov. Domačo podporo, ki ustreza merilom tega odstavka, članici ni treba vključiti v tekočo celotno AMS.

3. Velja, da članica izpolnjuje svoje obveze zniževanja domače podpore v vsakem letu, ko njena domača podpora v korist kmetijskim proizvajalcem, izražena v tekoči celotni AMS, ne presega ustrezne letne ali končne ravni obveze, podrobno navedene v delu IV liste članice.

4. (a) Od članice se ne zahteva, da v izračun svoje tekoče celotne AMS vključi in da zniža:

(i) domačo podporo za določen proizvod, ki bi sicer morala biti vključena v izračun tekoče AMS članice, če taka podpora ne presega 5 odstotkov celotne vrednosti proizvodnje osnovnega kmetijskega proizvoda te članice med določenim letom; in

(ii) domačo podporo, ki se ne daje za določen proizvod, ki bi sicer morala biti vključena v izračun tekoče AMS članice, če taka podpora ne presega 5 odstotkov vrednosti skupne kmetijske proizvodnje te članice.

(b) Za članice države v razvoju je *de minimis* odstotek po tem odstavku 10 odstotkov.

▼B

5. (a) Neposredna plačila na podlagi programov omejevanja proizvodnje niso predmet obveze znižanja domače podpore, če:

(i) se taka plačila nanašajo na določeno območje in donose; ali

(ii) se taka plačila izvršujejo za 85 ali manj odstotkov osnovne ravni proizvodnje; ali

(iii) se plačila izvršujejo na določeno število glav živine.

(b) Oprostitev obveze znižanja neposrednih plačil, ki izpolnjujejo zgornja merila, se izraža brez vrednosti teh neposrednih plačil v izračunu tekoče celotne AMS članice.

Člen 7

Splošni režim pri domači podpori

1. Vsaka članica zagotavlja, da se vsi ukrepi domače podpore v korist kmetijskih proizvajalcev, ki niso predmet obvez zniževanja, ker izpolnjujejo pogoje v skladu z merili, določenimi v Prilogi 2 k temu sporazumu, ohranjajo v skladu z njim.

2. (a) Vsak ukrep domače podpore v korist kmetijskih proizvajalcev, vključno s kakršno koli spremembo takega ukrepa, ter vsak ukrep, ki se uvede naknadno in ne more zadostiti merilom v Prilogi 2 k temu sporazumu ali biti oproščen znižanja zaradi katere koli druge določbe tega sporazuma, se vključi v izračun tekoče celotne AMS članice.

(b) Če v delu IV liste članice ne obstaja obveza celotne AMS, članica ne sme zagotoviti podpore kmetijskim proizvajalcem, ki presega ustrezno *de minimis* raven, določeno v odstavku 4 člena 6.

DEL V

Člen 8

Obveze na področju izvozne konkurence

Vsaka članica se obvezuje, da ne bo dajala izvoznih subvencij drugače kot v skladu s tem sporazumom in obveznostmi, določenimi v listi članice.

Člen 9

Obveze na področju izvoznih subvencij

1. Naslednje izvozno subvencioniranje je predmet znižanja po tem sporazumu:

(a) neposredne subvencije vlad ali njihovih agencij, vključno s plačili v naravi, podjetju, določeni proizvodni panogi, proizvajalcem kmetijskega proizvoda, zadrugam ali drugemu združenju takih proizvajalcev ali odborom za trženje v zvezi z izvoznimi dosežki;

(b) prodaja ali razdelitev za izvoz nekomercialnih zalog kmetijskih proizvodov s strani vlad ali njihovih agencij po nižji ceni, kot je primerljiva cena, ki se za podoben proizvod zaračuna kupcem na domačem trgu;

▼B

(c) plačila na podlagi izvoza kmetijskega proizvoda, ki se financirajo na temelju vladnega ukrepa, ne glede na to, ali gre za plačilo iz proračunskih sredstev, vključno s plačili, ki se financirajo iz dajatev na določeni kmetijski proizvod ali na kmetijski proizvod, iz katerega izhaja izvozni proizvod;

(d) subvencije za znižanje stroškov izvoznega trženja kmetijskih proizvodov (razen razpoložljive izvozne promocije in svetovalnih storitev), vključno z manipulativnimi stroški, stroški izboljševanja in drugimi stroški predelave ter stroški mednarodnega prevoza in tovorjenja;

(e) stroški notranjega prevoza in tovorjenja za izvozne pošiljke, ki so določene s predpisom ali po pooblastilu vlade pod ugodnejšimi pogoji, kot veljajo za domače pošiljke;

(f) subvencije za kmetijske proizvode, ki se uporabijo v proizvodnji za izvoz.

2. (a) Z izjemo pododstavka (b) ravni obvez pri izvoznih subvencijah članice za vsako leto obdobja izvajanja, ki je določeno v listi članice, pomenijo v zvezi z izvoznimi subvencijami, naštetimi v odstavku 1 tega člena:

(i) v primeru obvez znižanja proračunskih izdatkov najvišjo raven izdatkov za take subvencije, ki se lahko dodelijo ali do katerih pride v tistem letu v zvezi z določenim kmetijskim proizvodom ali skupino proizvodov; in

(ii) v primeru obvez znižanja izvozne količine največjo količino kmetijskega proizvoda ali skupine proizvodov, za katere se lahko v tistem letu dodelijo izvozne subvencije.

(b) Članica lahko v katerem koli od 2. do vključno 5. leta obdobja izvajanja uporablja izvozne subvencije, naštete v odstavku 1 zgoraj, ki presegajo ustrezne letne ravni obveze v zvezi s proizvodi ali skupinami proizvodov, določenih v delu IV liste članice, pod pogojem, da:

(i) kumulativni zneski proračunskih izdatkov za take subvencije od začetka obdobja izvajanja skozi določeno leto ne presegajo kumulativnih zneskov, ki bi bili posledica polnega izpolnjevanja ustreznih ravni obvez letnih izdatkov, določenih v listi članice, za več kot 3 odstotke ravni proračunskih izdatkov v temeljnem obdobju;

(ii) kumulativne količine, ki se izvažajo z ugodnostjo takih izvoznih subvencij od začetka obdobja izvajanja skozi določeno leto, ne presegajo kumulativnih količin, ki bi bile posledica polnega izpolnjevanja ustreznih ravni obvez letnih količin, določenih v listi članice, za več kot 1,75 odstotka količin v temeljnem obdobju;

(iii) skupni kumulativni zneski proračunskih izdatkov za take izvozne subvencije in količine z ugodnostjo takih izvoznih subvencij v vsem obdobju izvajanja niso večji kot skupni zneski, ki bi bili posledica polnega izpolnjevanja ustreznih letnih ravni obvez, določenih v listi članice; in

▼B

(iv) proračunski izdatki članice za izvozne subvencije in količine z ugodnostjo takih subvencij ob koncu obdobja izvajanja niso večji od 64 odstotkov oziroma 79 odstotkov ravni temeljnega obdobja 1986-1990. Za države v razvoju ti odstotki znašajo 76 oziroma 86 odstotkov.

3. Obveze, ki se nanašajo na omejitve širjenja obsega proizvodov, ki so predmet izvoznih subvencij, so take, kot so določene v listah.

4. Med obdobjem izvajanja se od članic držav v razvoju ne sme zahtevati, da prevzamejo obveze v zvezi z izvoznimi subvencijami, navedenimi v pododstavkih (d) in (e) odstavka 1 zgoraj, pod pogojem, da se te ne uporabljajo na način, ki bi zaobšel obveze znižanja.

Člen 10

Preprečevanje izogibanja izpolnjevanja obvez v zvezi z izvoznimi subvencijami

1. Izvozne subvencije, ki niso navedene v odstavku 1 člena 9, se ne uporabljajo tako, da bi povzročile ali ogrozile povzročitev izogibanja obvezam v zvezi z izvoznimi subvencijami; prav tako se ne uporabljajo nekomercialne transakcije z namenom, da se take obveze zaobidejo.

2. Članice se obvezujejo, da si bodo prizadevale za razvoj mednarodno dogovorjenega režima uporabe izvoznih kreditov, izvoznih kreditnih garancij ali programov zavarovanja ter da bodo po takem dogovoru dodeljevale izvozne kredite, izvozne kreditne garancije ali programe zavarovanja le v skladu s tem režimom.

3. Katera koli članica, ki zatrjuje, da katera koli količina, ki je bila izvožena nad ravnijo obveze znižanja, ni subvencionirana, mora dokazati, da nobena izvozna subvencija, bodisi navedena v členu 9 ali pa ne, glede količine izvoza določenih proizvodov ni bila dodeljena.

4. Članice darovalke mednarodne pomoči v hrani morajo zagotoviti:

(a) da dajanje mednarodne pomoči v hrani ni neposredno ali posredno povezano s komercialnim izvozom kmetijskih proizvodov v države sprejema;

(b) da se mednarodne transakcije pomoči v hrani, vključno z dvostransko pomočjo v hrani, ki je denarno izražena, izvedejo v skladu z načeli FAO razdelitve presežkov in posvetovalnih obveznosti, vključno, kjer je to ustrezno, s sistemom Običajnih tržnih zahtev (Usual Marketing Requirements ali UMR); in

(c) da se taka pomoč zagotovi, kolikor je to možno, povsem neodplačno ali pa ne pod slabšimi pogoji, ki so določeni v členu IV Konvencije o pomoči v hrani iz leta 1986.

Člen 11

Sestavni proizvodi

V nobenem primeru ne sme subvencija, plačana na enoto sestavnega primarnega kmetijskega proizvoda, preseči izvozne subvencije na enoto, ki bi se plačala na izvoz takega primarnega proizvoda.

▼B

DEL VI

Člen 12

Režim v zvezi z izvoznimi prepovedmi in omejitvami

1. Če katera koli članica uvede novo izvozno prepoved ali omejitev za živila v skladu z odstavkom 2(a) člena IX GATT 1994, mora spoštovati naslednje določbe:

(a) članica, ki uvaja izvozno prepoved ali omejitev, mora upoštevati učinke take prepovedi ali omejitve na varnost preskrbe s hrano v članici, ki je uvoznica;

(b) preden katera koli članica uvede izvozno prepoved ali omejitev, mora o tem toliko vnaprej, kot je to izvedljivo, pisno obvestiti Odbor za kmetijstvo, vključno s takimi informacijami, kot sta narava in trajanje takega ukrepa, ter se mora na zahtevo posvetovati z vsako drugo članico, ki ima znaten interes kot uvoznica, v zvezi s katero koli zadevo, povezano z določenim ukrepom. Članica, ki uvaja tako izvozno prepoved ali omejitev, mora na zahtevo zagotoviti taki članici potrebno informacijo.

2. Določbe tega člena se ne uporabljajo za nobeno članico državo v razvoju, razen če je ukrep sprejela članica država v razvoju, ki je neto izvoznica hrane za to konkretno živilo.

DEL VII

Člen 13

Zmernost pri izvajanju

Ne glede na določbe GATT 1994 in Sporazuma o subvencijah in izravnalnih ukrepih (v tem členu Sporazum o subvencijah) med obdobjem izvajanja:

(a) so ukrepi domače podpore, ki se v celoti skladajo z določbami Priloge 2 k temu sporazumu:

  (i) neizpodbojne subvencije za namen izravnalnih dajatev ([1]);

  (ii) izjema od postopkov, ki temeljijo na členu XVI GATT 1994 in delu III Sporazuma o subvencijah; ter

  (iii) izjema od postopkov, ki temeljijo na sicer dopustni razveljavitvi ali zmanjšanju koristi carinskih koncesij, ki pripadajo drugi članici po členu II GATT 1994 v smislu odstavka 1(b) člena XXIII GATT 1994;

(b) so ukrepi domače podpore, ki so v celoti v skladu z določbami člena 6 tega sporazuma, vključno z neposrednimi plačili, ki so v skladu s pogoji odstavka 5 sporazuma, kot izhajajo iz liste vsake članice, kakor tudi domača podpora v okviru *de minimis* ravni in v skladu z odstavkom 2 člena 6:

  (i) izjema od uvedbe izravnalnih dajatev, razen če se ugotovi škoda ali grožnja škode, določena v skladu s členom VI GATT 1994 in delom V Sporazuma o subvencijah, pri čemer je treba pokazati primerno zadržanost pri sprožitvi kakršnih koli preiskav v zvezi z izravnalnimi dajatvami;

([1]) Izravnalne dajatve, omenjene v tem členu, so tiste, ki jih vključuje člen VI GATT 1994 in del V Sporazuma o subvencijah in izravnalnih ukrepih.

▼B

(ii) izjema od postopkov, ki temeljijo na odstavku 1 člena XVI GATT 1994 ali členov 5 in 6 Sporazuma o subvencijah, pod pogojem, da taki ukrepi ne priznavajo podpore za določeno blago nad ravnijo tiste podpore, ki je bila določena v tržnem letu 1992; in

(iii) izjema od postopkov, ki temeljijo na sicer dopustni ali zmanjšani koristi carinskih koncesij, ki pripadajo drugi članici po členu II GATT 1994 v smislu odstavka 1(b) člena XXIII GATT 1994, pod pogojem, da ti ukrepi ne priznavajo podpore za določeno blago nad ravnijo tiste podpore, ki je bila določena v tržnem letu 1992;

(c) so izvozne subvencije, ki so povsem v skladu z določbami dela V tega sporazuma in so določene v listi vsake članice:

(i) predmet izravnalnih dajatev le po ugotovitvi škode ali grožnje škode, ki temelji na obsegu, vplivu na cene ali posledičnem učinku, v skladu s členom VI GATT 1994 in delom V Sporazuma o subvencijah, pri čemer pa je treba pokazati tudi primerno zadržanost pri sprožitvi kakršnih koli preiskav o izravnalnih dajatvah; in

(ii) izjema od postopkov, ki temeljijo na členu XVI GATT 1994 ali členov 3, 5 in 6 Sporazuma o subvencijah.

DEL VIII

Člen 14

Sanitarni in fitosanitarni ukrepi

Članice se sporazumejo, da bodo izvajale Sporazum o uporabi sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov.

DEL IX

Člen 15

Posebna in pristranska obravnava

1. V skladu s spoznanjem, da je pristranska in ugodnejša obravnava članic držav v razvoju sestavni del pogajanj, se zagotovi posebna in pristranska obravnava v zvezi z obvezami, kot je določeno v ustreznih določbah tega sporazuma in vključeno v listah koncesij in obvez.

2. Članice države v razvoju lahko na prožen način izvajajo obveze znižanja v obdobju do 10 let. Od najmanj razvitih držav članic se ne zahteva, da izvajajo obveze znižanja.

DEL X

Člen 16

Najmanj razvite države in države v razvoju, neto uvoznice hrane

1. Razvite države članice sprejmejo take ukrepe, kot so predvideni v Odločitvi o ukrepih v zvezi z možnimi negativnimi posledicami programa preobrazbe na najmanj razvite države in države v razvoju, neto uvoznice hrane.

2. Odbor za kmetijstvo ustrezno spremlja vse, kar izhaja iz te odločitve.

▼B

DEL XI

Člen 17

Odbor za kmetijstvo

Ustanovi se Odbor za kmetijstvo.

Člen 18

Pregled izpolnjevanja obvez

1. Izpolnjevanje obvez, o katerih je dogovorjeno na podlagi programa preobrazbe Urugvajskega kroga, pregleduje Odbor za kmetijstvo.

2. Postopek pregleda se začne na podlagi notifikacij, ki jih članice predložijo v zvezi s takimi zadevami in v takih intervalih, kot se ti določijo, kakor tudi na podlagi take dokumentacije, ki se lahko zahteva od Sekretariata, da jo pripravi, da se omogoči postopek pregleda.

3. Poleg notifikacij, ki jih je treba predložiti po odstavku 2, je treba takoj sporočiti vsak nov ukrep domače podpore ali spremembo obstoječega ukrepa, za katerega se zahteva oprostitev znižanja. Ta notifikacija mora vsebovati podrobnosti o novem ali spremenjenem ukrepu ter njegovi skladnosti z dogovorjenimi merili, kot so določena v členu 6 ali v Prilogi 2.

4. Pri pregledu članica ustrezno upošteva vplive visoke inflacije na sposobnost katere koli članice, da spoštuje svoje obveze na področju domače podpore.

5. Članice soglašajo, da se letno posvetujejo v Odboru za kmetijstvo o svojem sodelovanju v normalni rasti svetovne trgovine s kmetijskimi proizvodi v okviru obvez pri izvoznih subvencijah po tem sporazumu.

6. Postopek pregleda članicam zagotovi možnost, da sprožijo katero koli zadevo v zvezi z izvajanjem obvez na podlagi programa preobrazbe, kot ga določa ta sporazum.

7. Katera koli članica lahko Odbor za kmetijstvo opozori na kakršen koli ukrep, za katerega meni, da bi ga morala druga članica notificirati.

Člen 19

Posvetovanje in reševanje sporov

Za posvetovanja in reševanje sporov na podlagi tega sporazuma se uporabljajo določbe XXII. in člena XXIII GATT 1994, kot jih razlaga in uporablja Sporazum o reševanju sporov.

DEL XII

Člen 20

Nadaljevanje procesa preobrazbe

Ob spoznanju, da je dolgoročni cilj bistvenega progresivnega zniževanja podpore in zaščite, katerega rezultat je temeljna preobrazba, nenehen proces, članice soglašajo, da se pogajanja za nadaljevanje tega procesa sprožijo eno leto pred koncem obdobja izvajanja ob upoštevanju:

(a) izkušenj do tega datuma pri izpolnjevanju obvez znižanja;

(b) učinkov obvez znižanja na svetovno trgovino v kmetijstvu;

▼B

(c) vprašanj netrgovinske narave, posebne in pristranske obravnave članic držav v razvoju in cilja vzpostaviti pravičen in tržno usmerjen sistem kmetijske trgovine ter drugih ciljev in vprašanj, omenjenih v preambuli tega sporazuma; in

(d) katere nadaljnje obveze so potrebne za doseganje zgoraj omenjenih dolgoročnih ciljev.

DEL XIII

Člen 21

Končne določbe

1. Določbe GATT 1994 in drugih mnogostranskih trgovinskih sporazumov v Prilogi 1A k Sporazumu o WTO se uporabljajo na podlagi določb tega sporazuma.

2. Priloge k temu sporazumu so sestavni del tega sporazuma.

▼B

PRILOGA 1

OBSEG PROIZVODOV

1. Ta sporazum vključuje te proizvode:

(i) Poglavja HS od 1 do 24 razen rib in ribjih proizvodov, plus (*)

(ii)	Oznaka HS	2905 43		(manitol)
	Oznaka HS	2905 44		(sorbitol)
	Tar. št. HS	3301		(eterična olja)
	Tar. št. HS	3501 3505	do	(beljakovinaste snovi, modificirani škrobi, lepila)
	Oznaka HS	3809 10		(sredstva za dodelavo)
	Oznaka HS	3823 60		(sorbitol n.e.p.)
	Tar. št. HS	4101 4103	do	(kože)
	Tar. št. HS	4301		(surovo krzno)
	Tar. št. HS	5001 5003	do	(surova svila in svileni odpadki)
	Tar. št. HS	5101 5103	do	(volna in živalska dlaka)
	Tar. št. HS	5201 5203	do	(surovi bombaž, odpadki ter mikani ali česani bombaž)
	Tar. št. HS	5301		(surovi lan)
	Tar. št. HS	5302		(surova konoplja)

2. Zgornje ne omejuje obsega proizvodov, na katere se nanaša Sporazum o uporabi sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov.

(*) Opisi proizvodov v oklepajih niso nujno izčrpni.

▼B

PRILOGA 2

DOMAČA PODPORA: PODLAGA ZA OPROSTITEV OBVEZ ZNIŽANJA

1. Ukrepi domače podpore, za katere se zahteva oprostitev obvez znižanja, morajo zadostiti temeljni zahtevi, da nimajo nobenega vpliva na izkrivljanje trgovanja ali na proizvodnjo ali pa je ta vpliv minimalen. V skladu s tem morajo vsi ukrepi, za katere se zahteva oprostitev, ustrezati tem temeljnim merilom:

   (a) podpora se zagotavlja z javno financiranim vladnim programom (vključno z vladnimi izdatki), ki ne vključuje nakazil potrošnikov; in

   (b) ta podpora ne sme vplivati na zagotavljanje cenovne podpore proizvajalcem;

   vključno z merili posebne politike in pogoji, določenimi spodaj.

Vladni programi storitev

2. *Splošne storitve*

   Politika v tej kategoriji vključuje izdatke (ali državne odhodke) v zvezi s programi, ki zagotavljajo storitve ali koristi kmetijski ali podeželski skupnosti. Ne smejo vključevati neposrednih plačil proizvajalcem ali predelovalcem. Taki programi, ki vključujejo ta seznam, niso pa omejeni z njim, morajo izpolnjevati splošna merila v odstavku 1 zgoraj in pogoje posebne politike, kot so navedeni spodaj:

   (a) raziskave, vključno s splošnimi raziskavami, raziskave v zvezi s programi varstva okolja in raziskovalni programi, ki se nanašajo na določene proizvode;

   (b) zatiranje škodljivcev in bolezni, vključno s splošnimi in posebnimi ukrepi za zatiranje škodljivcev in bolezni v zvezi z določenimi proizvodi, kot so sistemi zgodnjega opozarjanja, karantene in uničevanja;

   (c) storitve usposabljanja, vključno z zmogljivostmi za splošno in specialistično uposabljanje;

   (d) kmetijske svetovalne in pospeševalne storitve, vključno z zagotavljanjem sredstev za pospeševanje prenosa informacij in izsledkov raziskav proizvajalcem in potrošnikom;

   (e) kontrolne storitve, vključno s splošnimi kontrolnimi storitvami, ter kontrola določenih proizvodov iz zdravstvenih in varnostnih razlogov, razlogov razvrščanja v kakovostne razrede in zaradi standardizacije;

   (f) promocijske storitve in storitve trženja, vključno s tržnimi informacijami, nasveti in promocijo, ki se nanašajo na določene proizvode, vendar brez izdatkov za nedoločene namene, ki bi jih lahko prodajalci uporabili za znižanje njihove prodajne cene ali jih spremenili v neposredne koristi kupcem; in

▼B

(g) infrastrukturne storitve, vključno z električno napeljavo, cestami in drugimi prevoznimi možnostmi, tržnimi in pristaniškimi zmogljivostmi, zmogljivostmi oskrbe z vodo, programi za pregrade in izsuševanje in infrastrukturnimi deli, povezanimi s programi za varstvo okolja. V vseh primerih se izdatki usmerjajo v zagotavljanje ali gradnjo samo investicijskih del ter izključujejo subvencioniraje zmogljivosti na kmetijah, ki niso namenjene priključevanju komunalnim omrežjem v javni rabi. Ne vključujejo subvencij za inpute ali obratovalnih stroškov ali preferenčnih tarif.

3. *Blagovne rezerve za varnost pri preskrbi s hrano* ([1])

Izdatki (ali državni odhodki) v zvezi z zbiranjem in hranjenjem zalog proizvodov, ki so sestavni del programa varnosti pri preskrbi s hrano, ki je določen v nacionalni zakonodaji. Lahko vključuje tudi vladno pomoč za zasebno skladiščenje proizvodov kot del tega programa.

Obseg in zbiranje teh zalog morata ustrezati vnaprej določenim ciljem, ki se nanašajo samo na varnost pri preskrbi s hrano. Postopek zbiranja in praznjenja zalog mora biti finančno pregleden. Vlada mora kupovati hrano po tekočih tržnih cenah, prodaja iz teh zalog pa mora biti po po cenah, ki niso nižje od tekoče domače tržne cene za določeni proizvod in kakovost.

4. *Domača pomoč v hrani* ([2])

Izdatki (ali državni odhodki) v zvezi z zagotavljanjem domače pomoči v hrani za prebivalce, ki jo potrebujejo.

Upravičenost do prejema pomoči v hrani je predmet jasno določenih meril, povezanih s cilji prehranjevanja. Taka pomoč je v obliki neposrednega zagotavljanja hrane tistim, ki jo potrebujejo, ali zagotavljanja sredstev, da lahko prejemniki, ki za to izpolnjujejo pogoje, hrano kupijo na trgu ali pa po subvencioniranih cenah. Vlada hrano kupi po tekočih tržnih cenah, financiranje in razdeljevanje pomoči pa morata biti pregledni.

5. *Neposredna plačila proizvajalcem*

Podpora, ki se zagotavlja z neposrednimi plačili (ali državnimi odhodki, vključno s plačili v naravi) proizvajalcem, za katere se zahteva oprostitev obvez znižanja, mora ustrezati temeljnim merilom, določenim v odstavku 1 zgoraj, in posebnim merilom, ki se uporabljajo za različne vrste neposrednega plačila, kot so določena v odstavkih 6 do 13 spodaj. Če se zahteva oprostitev znižanja za neko obstoječo ali novo neposredno vrsto plačila, od navedenih v odstavkih 6 do 13, mora poleg splošnih meril, določenih v odstavku 1, ustrezati tudi merilom od (b) do (e) v odstavku 6.

([1]) Za namene odstavka 3 te priloge velja, da so vladni programi blagovnih rezerv za zagotavljanje varnosti pri preskrbi s hrano v državah v razvoju, katerih izvajanje je pregledno in vodeno v skladu z uradno objavljenimi in objektivnimi merili ali smernicami, v skladu z določbami tega odstavka, vključno z nakupi zalog živil zaradi varnosti preskrbe, ki se sproščajo po administrativno določenih cenah pod pogojem, da se razlika med nabavo in zunanjo referenčno ceno vključi v AMS.

([2]) Za namene odstavkov 3 in 4 te priloge velja, da je preskrba z živili po subvencioniranih cenah s ciljem rednega zadovoljevanja potreb po hrani revnih v mestih in na podeželju v državah v razvoju po razumnih cenah, v skladu z določbami tega odstavka.

▼B

6. *Nevezana dohodkovna podpora*

(a) Upravičenost do takih plačil se določi z jasno določenimi merili, kot so dohodki, status proizvajalca ali lastnika zemlje, uporaba faktorja ali proizvodna raven v določenem temeljnem obdobju.

(b) Znesek takih plačil v katerem koli določenem letu ne sme biti v zvezi z ali temeljiti na določeni vrsti ali obsegu proizvodnje (vključno z glavami živine), ki jo proizvajalec opravi v katerem koli letu po temeljnem obdobju.

(c) Znesek takih plačil v katerem koli določenem letu ne sme biti v zvezi z ali temeljiti na domačih ali mednarodnih cenah, ki se uporabljajo za katero koli proizvodnjo, ki se opravlja v katerem koli letu po temeljnem obdobju.

(d) Znesek takih plačil v katerem koli določenem letu ne sme biti v zvezi z ali temeljiti na dejavnikih proizvodnje, uporabljenih v katerem koli letu po temeljnem obdobju.

(e) Za prejemanje takih plačil se ne zahteva opravljanje proizvodnje.

7. *Vladno finančno sodelovanje pri zavarovanju dohodka in programi dohodkovne varnosti*

(a) Upravičenost do takih plačil je določena z izgubo dohodka ob upoštevanju samo dohodka, ki izvira iz kmetijske dejavnosti in presega 30 odstotkov povprečnega bruto dohodka ali enakovrednega neto dohodka (izključujoč kakršna koli plačila na podlagi istih ali podobnih programov) v predhodnem triletnem obdobju ali triletnem povprečju, ki temelji na predhodnem petletnem obdobju, brez najvišje in najnižje postavke. Vsak proizvajalec, ki izpolnjuje te pogoje, je upravičen, da prejme ta plačila.

(b) Znesek takih plačil nadomesti manj kot 70 odstotkov proizvajalčeve izgube dohodka v letu, v katerem proizvajalec dobi pravico do prejema te pomoči.

(c) Znesek katerega koli plačila je vezan zgolj na dohodek in ne sme biti vezan na vrsto ali obseg proizvodnje (vključno s številom glav živine), ki jo proizvajalec opravlja, ali na domače ali mednarodne cene, ki veljajo za tako proizvodnjo ali za uporabljene dejavnike proizvodnje.

(d) Če proizvajalec v istem letu prejme plačila po tem odstavku in po odstavku 8 (pomoč zaradi naravnih nesreč), mora biti skupni znesek teh plačil manjši od 100 odstotkov proizvajalčeve celotne izgube.

8. *Plačila (bodisi neposredno ali v obliki vladne finančne udeležbe v programih zavarovanja pridelka) za pomoč pri naravnih nesrečah*

(a) Upravičenost do takih plačil izhaja le iz formalnega priznanja vladnih oblasti, da je prišlo do naravne ali podobne nesreče (vključno z izbruhi bolezni, napadi škodljivcev, jedrskimi nesrečami in vojno na ozemlju določene članice), ter morajo biti določena z izgubo proizvodnje, ki presega 30 odstotkov povprečne proizvodnje v predhodnem triletnem obdobju ali triletnega povprečja, ki temelji na predhodnem petletnem obdobju, pri čemer sta najvišja in najnižja postavka izključeni.

▼B

(b) Plačila po naravni nesreči se izvajajo le za izgubo dohodka, živine (vključno s plačili za veterinarsko zdravljenje živali), zemljiške in druge proizvodne dejavnike zaradi določene naravne nesreče.

(c) Plačila ne smejo pokrivati več, kot je skupni strošek za nadomestitev teh izgub, ter ne smejo pogojevati ali določati vrste ali količine prihodnje proizvodnje.

(d) Plačila med trajanjem nesreče ne smejo presegati ravni, potrebne za preprečevanje ali ublažitev nadaljnje škode, kot je določena v merilu (b) zgoraj.

(e) Če proizvajalec v istem letu prejme plačila po tem odstavku in po odstavku 7 (zavarovanje dohodka in programi dohodkovne varnosti), mora skupni znesek takih plačil znašati manj kot 100 odstotkov skupne proizvajalčeve izgube.

9. *Pomoč za strukturno prilagajanje, ki jo zagotavljajo programi opuščanja proizvodnje*

(a) Upravičenost do takih plačil se določi v skladu z jasno določenimi merili v programih, namenjenih pospeševanju upokojitve oseb, ki se ukvarjajo s tržno kmetijsko proizvodnjo, ali njihovemu prehodu na nekmetijske dejavnosti.

(b) Plačila so odvisna od popolnega in trajnega umika prejemnikov plačil iz tržne kmetijske proizvodnje.

10. *Pomoč za strukturno prilagajanje, ki se zagotavlja na podlagi programov opuščanja resursov*

(a) Upravičenost do takih plačil se določi v skladu z jasno določenimi merili v programih, namenjenih opustitvi zemlje ali drugih resursov, vključno z živino, iz tržne kmetijske proizvodnje.

(b) Plačila so odvisna od opustitve zemlje iz tržne kmetijske proizvodnje za najmanj tri leta, za živino pa z zakolom ali dokončno trajno odstranitvijo.

(c) Plačila ne smejo zahtevati ali določati alternativne uporabe te zemlje ali drugih resursov, ki vključuje proizvodnjo tržnih kmetijskih proizvodov.

(d) Plačila ne smejo pogojevati vrste ali obsega proizvodnje niti domačih ali mednarodnih cen, ki se nanašajo na določeno proizvodnjo ob uporabi zemlje ali drugih virov, ki se še naprej uporabljajo v proizvodnji.

11. *Pomoč za strukturno prilagajanje, ki se zagotavlja v obliki pomoči pri vlaganjih*

(a) Upravičenost do takih plačil se določi v skladu z jasno določenimi merili v vladnih programih, namenjenih pomoči pri finančnem ali fizičnem prestrukturiranju proizvajalčevega poslovanja kot odgovor na objektivno dokazane strukturne pomanjkljivosti. Upravičenost do takih programov lahko temelji tudi na jasno določenih vladnih programih ponovnega lastninjenja kmetijske zemlje.

(b) Znesek teh plačil v katerem koli določenem letu ne sme biti v zvezi z ali temeljiti na vrsti ali obsegu proizvodnje (vključno z glavami živine), ki jo proizvajalec opravlja v katerem koli letu po temeljnem obdobju in je drugačna, kot je predvidena po merilu (e) spodaj.

▼B

(c) Znesek teh plačil v katerem koli določenem letu ne sme biti v zvezi z ali temeljiti na domačih ali mednarodnih cenah, ki se uporabljajo za katero koli proizvodnjo, ki se opravlja v katerem koli letu po temeljnem obdobju.

(d) Plačila se opravijo le za tisto obdobje, ki je potrebno za uresničitev vlaganja, v zvezi s katerimi se plačila zagotavljajo.

(e) Plačila ne smejo pogojevati ali kakor koli določati kmetijskih proizvodov, ki naj jih prejemniki proizvajajo, lahko pa se zahteva, naj določenega proizvoda ne proizvajajo.

(f) Plačila morajo biti omejena na znesek, ki je potreben za nadomestilo strukturne pomanjkljivosti.

12. *Plačila na podlagi programov varstva okolja*

(a) Upravičenost do takih plačil je določena kot del jasno določenih vladnih programov za varstvo ali ohranjanje okolja ter je odvisna od izpolnjevanja posebnih pogojev vladnega programa, vključno s pogoji, ki se nanašajo na načine ali inpute v proizvodnjo.

(b) Znesek plačila mora biti omejen na dodatne stroške ali izgubo dohodka zaradi izpolnjevanja vladnega programa.

13. *Plačila na podlagi programov regionalne pomoči*

(a) Upravičenost do takih plačil je omejena na proizvajalce v manj razvitih območjih. Vsako tako območje mora biti jasno določena zemljepisna enota z določljivo gospodarsko in upravno identiteto, ki velja za manj razvito na podlagi nevtralnih in objektivnih meril, ki so jasno navedena v zakonu ali predpisih in kažejo, da težave tega območja izvirajo iz okoliščin, ki so več kot začasne.

(b) Znesek takih plačil v katerem koli določenem letu ne sme biti v zvezi z ali temeljiti na vrsti ali obsegu proizvodnje (vključno z glavami živine), ki jo proizvajalec opravlja v katerem koli letu po temeljnem obdobju, razen na zmanjšanju te proizvodnje.

(c) Znesek takih plačil v določenem letu ne sme biti v zvezi z ali temeljiti na domačih ali mednarodnih cenah, ki se uporabljajo za proizvodnjo, opravljeno v katerem koli letu po temeljnem obdobju.

(d) Plačila so na voljo le proizvajalcem v upravičenih območjih, vendar na splošno na voljo vsem proizvajalcem v takih območjih.

(e) Če so plačila v povezavi z dejavniki proizvodnje, jih je treba izvesti po degresivni stopnji nad vhodno ravnijo določenega dejavnika.

(f) Plačila so omejena na dodatne stroške ali izgubo dohodka zaradi opravljanja kmetijske proizvodnje v določenem območju.

▼B

PRILOGA 3

DOMAČA PODPORA: IZRAČUN SKUPNE MERE PODPORE

1. V skladu z določbami člena 6 je treba Skupno mero podpore (AMS) izračunati na podlagi specifičnega proizvoda za vsak osnoven kmetijski proizvod, ki je deležen tržne cenovne podpore, neizvzetih neposrednih plačil ali katerih koli drugih subvencij, ki niso oproščene obveze znižanja („drugi neizvzeti ukrepi“). Podporo, ki ni vezana na določen proizvod, je treba prišteti k enotni AMS, ki ni proizvodno specifična, v celoti v denarni obliki.

2. Subvencije na podlagi odstavka 1 vključujejo tako proračunske izdatke kot odhodke vlad ali njihovih agencij.

3. Vključena mora biti tako podpora na državni kot na lokalni ravni.

4. Posebne kmetijske dajatve ali takse, ki jih plačujejo proizvajalci, se odštejejo od AMS.

5. AMS, izračunana na način, določen spodaj za temeljno obdobje, mora biti temeljna raven za izpolnjevanje obvez zniževanja domače podpore.

6. Za vsak osnoven kmetijski proizvod je treba ugotoviti posebno AMS, izraženo v celoti v denarni vrednosti.

7. AMS se izračuna, če je izvedljivo, najbližje prvi prodaji določenega osnovnega kmetijskega proizvoda. Ukrepi, usmerjeni k predelovalcem hrane, se vključijo v taki višini, ki za proizvajalce osnovnih kmetijskih proizvodov pomeni korist.

8. Tržna cenovna podpora: tržna cenovna podpora je izračunana z uporabo razlike med fiksno zunanjo referenčno ceno in uporabljeno administrativno ceno, pomnoženo s količino proizvodnje, ki je upravičena do uporabljene administrativne cene. Proračunska plačila za ohranjanje te razlike, kot so odkup ali stroški skladiščenja, se ne vključijo v AMS.

9. Fiksna zunanja referenčna cena temelji na letih 1986 do 1988 in je običajno povprečna f.o.b. vrednost na enoto določenega osnovnega kmetijskega proizvoda v državi neto izvoznici in povprečna c.i.f. vrednost na enoto določenega osnovnega kmetijskega proizvoda v državi neto uvoznici v temeljnem obdobju. Fiksna referenčna cena se lahko po potrebi prilagaja glede na razlike v kakovosti.

10. Neizvzeta neposredna plačila: neizvzeta neposredna plačila, ki so odvisna od razlike v cenah, so izračunana z uporabo razlike med fiksno referenčno ceno in uporabljeno administrativno ceno, pomnoženo s količino proizvodnje, ki je upravičena do administrativne cene ali do proračunskih izdatkov.

11. Fiksna referenčna cena temelji na letih 1986 do 1988 in je običajno dejanska cena, uporabljena za določitev plačilnih tarif.

12. Neizvzeta neposredna plačila, ki temeljijo na dejavnikih, z izjemo cen, se ugotavljajo s proračunskimi izdatki.

13. Drugi neizvzeti ukrepi, vključno s subvencijami inputov ter drugimi ukrepi, kot so ukrepi za zmanjšanje stroškov trženja: vrednost takih ukrepov je izmerjena ob uporabi vladnih proračunskih izdatkov, ali, če uporaba proračunskih izdatkov ne izraža določene subvencije v celoti, je osnova za izračun subvencije razlika med ceno subvencioniranega blaga ali storitve in reprezentativno tržno ceno za podobno blago ali storitev, pomnožena s količino blaga ali storitve.

▼B

PRILOGA 4

DOMAČA PODPORA: IZRAČUN EKVIVALENTNE MERE PODPORE

1. V skladu z določbami člena 6 se ekvivalentna mera podpore izračuna za vse osnovne kmetijske proizvode, če je tržna cenovna podpora taka, kot je določena v Prilogi 3, toda za katero izračun te komponente AMS ni izvedljiv. Za take proizvode je osnovna raven za izpolnjevanje obvez znižanja domače podpore sestavljena iz komponente tržne cenovne podpore, izražene v ekvivalentni meri podpore po odstavku 2 spodaj, kot tudi iz vseh neizvzetih neposrednih plačil ali drugih neizvzetih podpor, ki se ovrednotijo, kot je določeno v odstavku 3 spodaj. Vključena mora biti podpora tako na državni kot na lokalni ravni.

2. Ekvivalentne mere podpore, določene v odstavku 1, se izračunavajo na podlagi specifičnega proizvoda za vse osnovne kmetijske proizvode, kolikor je možno najbližje prvi prodaji, ki dobivajo tržno cenovno podporo in za katere izračun komponente tržne cenovne podpore AMS ni izvedljiv. Za te osnovne kmetijske proizvode se ekvivalentna mera tržne cenovne podpore ugotovi z uporabljeno administrativno ceno in količino proizvodnje, ki je upravičena do te cene, ali, če to ni izvedljivo, s proračunskimi izdatki, ki se uporabljajo za ohranjanje proizvajalčeve cene.

3. Če so osnovni kmetijski proizvodi, na katere se nanaša odstavek 1, predmet neizvzetih neposrednih plačil ali nekih drugih subvencij za specifičen proizvod, ki ni oproščen obveze zniževanja, so osnova za ekvivalentno mero podpore v zvezi s temi ukrepi taki izračuni kot za ustrezne komponente AMS (določene v odstavkih 10 do 13 Priloge 3).

4. Ekvivalentne mere podpore se izračunajo na podlagi zneska subvencije, ki je, kolikor je možno, najbližje prvi prodaji določenega osnovnega kmetijskega proizvoda. Ukrepi, namenjeni kmetijskim predelovalcem, se vključijo v takem obsegu, ki za proizvajalce osnovnih kmetijskih proizvodov pomenijo korist. Za posebne kmetijske dajatve ali takse, ki jih plačujejo proizvajalci, se zmanjša ustrezen znesek ekvivalentne mere podpore.

▼B

PRILOGA 5

POSEBNA OBRAVNAVA V ZVEZI Z ODSTAVKOM 2 ČLENA 4

Poglavje A

1. Določbe odstavka 2 člena 4 se ne uporabljajo od dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO za vsak osnoven kmetijski proizvod ter njegove predelane in/ali pripravljene proizvode („določene proizvode“), v zvezi s katerimi se izpolnjujejo ti pogoji (v nadaljnjem besedilu „posebna obravnava“):

   (a) uvoz določenih proizvodov obsega manj kot 3 odstotke ustrezne domače porabe v temeljnem obdobju 1986-1988 („temeljno obdobje“);

   (b) od začetka temeljnega obdobja za določene proizvode niso bile dane nobene izvozne subvencije;

   (c) za omejevanje proizvodnje primarnih kmetijskih proizvodov se uporabijo učinkoviti ukrepi;

   (d) taki proizvodi so določeni z znakom „ST-Priloga 5“ v poglavju I-B dela I liste članice, priložene k Marakeškemu protokolu, ki so predmet posebne obravnave, ki izraža netrgovinske dejavnike, kot sta varnost pri preskrbi s hrano in varstvo okolja; in

   (e) minimalne možnosti dostopa na trg v zvezi z določenimi proizvodi ustrezajo, kot je določeno v poglavju I-B dela I liste določene članice, 4 odstotkom domače porabe določenih proizvodov v temeljnem obdobju od začetka prvega leta obdobja izvajanja in se potem povečajo za 0,8 odstotka ustrezne domače porabe v temeljnem obdobju na leto v preostalem delu obdobja izvajanja.

2. Na začetku katerega koli leta v obdobju izvajanja lahko članica preneha s posebno obravnavo določenih proizvodov, tako da izpolnjuje določbe odstavka 6. V takem primeru mora določena članica ohranjati možnosti minimalnega dostopa, ki so že v veljavi, in v preostanku obdobja izvajanja povečati možnosti minimalnega dostopa za 0,4 odstotka ustrezne domače letne porabe v temeljnem obdobju. Potem bo raven možnosti minimalnega dostopa, ki izhaja iz te formule v zadnjem letu obdobja izvajanja, ohranjena v listi določene članice.

3. Katero koli pogajanje o vprašanju, ali se posebna obravnava, kot je določena v odstavku 1, po koncu obdobja izvajanja lahko nadaljuje, mora biti končano v časovnem okviru tega kot del pogajanj, določenih v členu 20 tega sporazuma, ob upoštevanju netrgovinskih dejavnikov.

4. Če se doseže sporazum na podlagi pogajanj, omenjenih v odstavku 3, da članica lahko nadaljuje s posebno obravnavo, mora ta članica dati dodatne in sprejemljive koncesije, kot je določeno s temi pogajanji.

5. Če se ne nadaljuje posebna obravnava na koncu obdobja izvajanja, mora ta članica uresničiti določbe odstavka 6. V takem primeru morajo biti možnosti minimalnega dostopa za določene proizvode na koncu obdobja izvajanja v listi določene članice ohranjene na ravni 8 odstotkov ustrezne domače porabe v temeljnem obdobju.

▼B

6. Ukrepi na meji, ki niso običajne carinske dajatve, ohranjene v zvezi z določenimi proizvodi, so predmet določb odstavka 2 člena 4 in veljajo od začetka leta, v katerem se posebna obravnava preneha uporabljati. Ti proizvodi so predmet običajnih carinskih dajatev, ki so omejene v listi določene članice in se uporabljajo od začetka leta, v katerem se preneha uporabljati posebna obravnava, ter potem po stopnjah, ki bi se uporabljale, če bi bilo izpolnjeno vsaj 15-odstotno znižanje v enakih letnih obrokih v obdobju izvajanja. Te dajatve se ugotavljajo na osnovi carinskih ekvivalentov, ki se izračunavajo v skladu z navodili, predpisanimi v prilogi.

Poglavje B

7. Določbe odstavka 2 člena 4 se tudi ne uporabljajo od začetka veljavnosti Sporazuma o WTO za primaren kmetijski proizvod, ki prevladuje v tradicionalni prehrani članice države v razvoju ter v zvezi s katerim se poleg pogojev, določenih v odstavku 1(a) do 1(d), ki se uporabljajo za te proizvode, izpolnjujejo ti pogoji:

   (a) minimalne možnosti dostopa v zvezi s proizvodi, kot so določeni v poglavju I-B dela I liste določene članice države v razvoju, ustrezajo enemu odstotku domače porabe določenega proizvoda v temeljnem obdobju od začetka prvega leta obdobja izvajanja ter se povečajo v enakih letnih obrokih na dva odstotka ustrezne domače porabe v temeljnem obdobju na začetku petega leta obdobja izvajanja. Od začetka šestega leta obdobja izvajanja možnosti minimalnega dostopa v zvezi s temi proizvodi ustrezajo dvema odstotkoma ustrezne domače porabe v temeljnem obdobju ter se v enakih letnih obrokih povečajo na 4 odstotke ustrezne domače porabe v temeljnem obdobju do začetka 10. leta. Potem se raven možnosti minimalnega dostopa, ki izhaja iz te formule v 10. letu, ohrani v listi določene članice države v razvoju;

   (b) na podlagi tega sporazuma so zagotovljene ustrezne možnosti dostopa na trg za druge proizvode po tem sporazumu.

8. Katera koli pogajanja o vprašanju, ali se posebna obravnava, kot je določena v odstavku 7, lahko nadaljuje po koncu 10. leta po začetku obdobja izvajanja, se začnejo in končajo v 10. letu po začetku obdobja izvajanja.

9. Če se doseže sporazum kot rezultat pogajanj, omenjenih v odstavku 8, da članica lahko nadaljuje s posebno obravnavo, mora ta članica dati dodatne in sprejemljive koncesije, kot je določeno s temi pogajanji.

10. Če se posebna obravnava po odstavku 7 po 10. letu od začetka obdobja izvajanja ne nadaljuje, so ti proizvodi predmet običajnih carinskih dajatev, ugotovljenih na podlagi carinskega ekvivalenta, ki ga je treba izračunati v skladu z navodili, predpisanimi v prilogi, ki so vezane v listi določene članice. V drugih pogledih se določbe odstavka 6 uporabljajo take, kot so spremenjene na osnovi posebne in pristranske obravnave, dane članicam državam v razvoju na podlagi tega sporazuma.

▼B

Dodatek k Prilogi 5

Navodila za izračun carinskih ekvivalentov za posebne namene, določene v odstavkih 6 in 10 te priloge

1. Carinski ekvivalenti, izraženi bodisi *ad valorem* ali s posebnimi stopnjami, se izračunajo na pregleden način z uporabo dejanske razlike med notranjimi in zunanjimi cenami. Uporabiti je treba podatke za leta 1986 do 1988. Carinski ekvivalenti:

   (a) morajo biti najprej določeni na štirimestni ravni HS;

   (b) morajo biti, če to ustreza, določeni na šestmestni ali bolj razčlenjeni ravni HS;

   (c) morajo biti na splošno ugotovljeni za predelane in/ali pripravljene proizvode z množenjem posebnega carinskega ekvivalenta(ov) za osnoven kmetijski proizvod(e) z deležem(i), izraženim v vrednosti ali fizični količini, kar je ustrezno, osnovnega kmetijskega proizvoda(ov) v predelanih ali pripravljenih proizvodih ter ob upoštevanju, če je potrebno, kakršnih koli dodatnih elementov, ki zdaj ščitijo industrijo.

2. Zunanje cene so na splošno za državo uvoznico dejanske povprečne c.i.f. vrednosti na enoto. Če povprečne c.i.f. vrednosti na enoto niso znane ali niso ustrezne, so zunanje cene bodisi:

   (a) ustrezne povprečne c.i.f. vrednosti na enoto v sosednji državi; ali

   (b) izračunane iz povprečnih f.o.b. vrednosti na enoto ustreznega večjega izvoznika(ov) z upoštevanjem ocene stroškov zavarovanja, voznine in drugih ustreznih stroškov do države uvoznice.

3. Zunanje cene se na splošno preračunajo v domačo valuto ob uporabi letnega povprečnega tržnega tečaja za isto obdobje, za katero so na voljo podatki za ceno.

4. Notranja cena je na splošno reprezentativna cena na debelo, ki prevladuje na domačem trgu, ali ocena te cene, če ustreznih podatkov ni.

5. Začetni carinski ekvivalenti se lahko prilagajajo, če je to potrebno, zaradi upoštevanja razlike v kakovosti ali vrsti z uporabo ustreznega koeficienta.

6. Če je carinski ekvivalent, ki izhaja iz teh smernic, negativen ali nižji kot sedanja vezana stopnja, se lahko začetni carinski ekvivalent dvigne na sedanjo raven vezane stopnje ali na raven državnih ponudb tega proizvoda.

7. Če se prilagodi raven carinskega ekvivalenta, ki bi izhajala iz zgornjih smernic, mora določena članica na zahtevo zagotoviti vse možnosti posvetovanja z namenom pogajanj o ustreznih rešitvah.

▼B

SPORAZUM O UPORABI SANITARNIH IN FITOSANITARNIH UKREPOV

ČLANICE

ponovno potrjujejo, da ne bi smeli preprečevati nobeni članici, da sprejme ali uveljavlja ukrepe, potrebne za zaščito življenja ali zdravja ljudi, živali ali rastlin, pod pogojem, da se ti ukrepi ne uporabljajo na način, ki bi pomenil samovoljno ali neutemeljeno diskriminacijo med članicami, kjer prevladujejo enaki pogoji, ali kot prikrita omejitev mednarodne trgovine;

z željo izboljšati človekovo zdravje, zdravje živali in fitosanitarne razmere v vseh članicah;

ugotavljajo, da se sanitarni in fitosanitarni ukrepi pogosto uporabljajo na podlagi dvostranskih sporazumov ali protokolov;

z željo vzpostaviti mnogostranski okvir pravil in disciplin za vodenje razvoja, sprejetja in izvajanja sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov, da bi zmanjšali njihove negativne posledice na trgovino na najmanjšo možno mero;

ob spoznanju pomembnega prispevka, ki ga lahko v tem pogledu dajo mednarodni standardi, smernice in priporočila;

z željo, da bi pospešili uporabo usklajenih sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov med članicami, ki temeljijo na mednarodnih standardih, smernicah in priporočilih, ki so jih razvile ustrezne mednarodne organizacije, vključno s Komisijo za Codex Alimentarius, Mednarodnim uradom za kužne bolezni živali in ustreznimi mednarodnimi in regionalnimi organizacijami, ki delujejo v okviru Konvencije o mednarodnem varstvu rastlin, ne da bi zahtevali, da članice spremenijo ustrezno raven zaščite življenja ali zdravja ljudi, živali ali rastlin;

ob spoznanju, da lahko članice države v razvoju pri izpolnjevanju sanitarnih ali fitosanitarnih ukrepov članic uvoznic naletijo na posebne težave ter, kot posledica tega, na težave pri dostopu na trge, pa tudi pri oblikovanju in uporabi sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov na svojih ozemljih, ter z željo, da jim pri teh prizadevanjih pomagajo;

z željo, da zato pripravijo pravila za uporabo določb GATT 1994, ki se nanašajo na uporabo sanitarnih ali fitosanitarnih ukrepov, zlasti določb člena XX (b) ([1]),

SE SPORAZUMEJO, KAKOR SLEDI:

Člen 1

Splošne določbe

1. Ta sporazum velja za vse sanitarne in fitosanitarne ukrepe, ki lahko posredno ali neposredno vplivajo na mednarodno trgovino. Taki ukrepi se določajo in uporabljajo v skladu z določbami tega sporazuma.

2. Za namene tega sporazuma se uporabljajo definicije, določene v Prilogi A.

3. Priloge so sestavni del tega sporazuma.

4. Nič v tem sporazumu ne vpliva na pravice članic po Sporazumu o tehničnih ovirah v trgovini v zvezi z ukrepi, ki niso predmet tega sporazuma.

([1]) V tem sporazumu sklicevanje na člen XX (b) vključuje tudi uvod k temu členu.

▼B

Člen 2

Temeljne pravice in obveznosti

1. Članice imajo pravico sprejeti sanitarne in fitosanitarne ukrepe, ki so potrebni za varstvo življenja ali zdravja ljudi, živali ali rastlin, pod pogojem, da ti ukrepi niso v nasprotju z določbami tega sporazuma.

2. Članice zagotovijo, da se katerikoli sanitarni ali fitosanitarni ukrep uporablja v mejah, potrebnih za varstvo življenja ali zdravja ljudi, živali ali rastlin, da temelji na znanstvenih načelih ter se ne ohranja brez zadovoljivih znanstvenih dokazov, kakor je določeno v odstavku 7 člena 5.

3. Članice zagotovijo, da sanitarni in fitosanitarni ukrepi ne povzročajo samovoljne ali neutemeljene diskriminacije med članicami, kadar prevladujejo enaki ali podobni pogoji, vključno med njihovim ozemljem in ozemljem drugih članic. Sanitarni in fitosanitarni ukrepi se ne smejo uporabljati tako, da bi prikrito omejevali mednarodno trgovino.

4. Za sanitarne ali fitosanitarne ukrepe, ki so v skladu z ustreznimi določbami tega sporazuma, se domneva, da so v skladu z obveznostmi članic po določbah GATT 1994, ki se nanašajo na uporabo sanitarnih ali fitosanitarnih ukrepov, zlasti določb člena XX (b).

Člen 3

Usklajevanje

1. Da bi sanitarne in fitosanitarne ukrepe uskladili na čim širši osnovi, članice svoje sanitarne in fitosanitarne ukrepe pripravijo na podlagi mednarodnih standardov, smernic ali priporočil, kadar so na voljo, če ni v tem sporazumu drugače določeno, zlasti v odstavku 3.

2. Domneva se, da so sanitarni in fitosanitarni ukrepi, potrebni za varstvo življenja in zdravja ljudi, živali in rastlin, ki so usklajeni z mednarodnimi standardi, smernicami ali priporočili, v skladu z ustreznimi določbami tega sporazuma in GATT 1994.

3. Članice smejo uvajati ali ohranjati sanitarne ali fitosanitarne ukrepe, ki pomenijo višjo raven sanitarnega ali fitosanitarnega varstva, kot bi bila dosežena z ukrepi, ki temeljijo na ustreznih mednarodnih standardih, smernicah in priporočilih, če je to znanstveno utemeljeno ali kot posledica ravni sanitarnega ali fitosanitarnega varstva, o katerem članica presoja kot o ustreznem v skladu z ustreznimi določbami odstavkov od 1 do 8 člena 5 ([1]). Ne glede na omenjeno pa vsi ukrepi, ki imajo za posledico tako raven sanitarnega ali fitosanitarnega varstva, ki je drugačno od doseženega z ukrepi, ki temeljijo na mednarodnih standardih, smernicah ali priporočilih, ne smejo biti v nasprotju s katerokoli drugo določbo tega sporazuma.

4. Članice v mejah svojih sredstev v polni meri sodelujejo v ustreznih mednarodnih organizacijah in njihovih podrejenih telesih, zlasti v Komisiji za Codex Alimentarius, Mednarodnem uradu za kužne bolezni živali ter v mednarodnih in regionalnih organizacijah, ki delujejo v okviru Mednarodne konvencije o varstvu rastlin, in v teh organizacijah pospešujejo razvoj in redno pregledujejo standarde, smernice in priporočila v zvezi z vsemi vidiki sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov.

([1]) Za namene odstavka 3 člena 3 obstaja znanstvena utemeljitev, če na podlagi preučitve in ovrednotenja vseh razpoložljivih znanstvenih informacij v skladu z ustreznimi določbami tega sporazuma članica ugotovi, da ustrezni mednarodni standardi, smernice ali priporočila niso zadostni za doseganje ustrezne ravni sanitarnega in fitosanitarnega varstva.

▼B

5. Odbor za sanitarne in fitosanitarne ukrepe iz odstavkov 1 in 4 člena 12 (v nadaljnjem besedilu sporazuma Odbor), pripravi postopek za spremljanje procesa mednarodnega usklajevanja in ta prizadevanja usklajuje z ustreznimi mednarodnimi organizacijami.

Člen 4

Enakovrednost

1. Članice sprejmejo vse sanitarne in fitosanitarne ukrepe drugih članic kot enakovredne, četudi se ti ukrepi razlikujejo od njihovih ali od ukrepov, ki jih uporabljajo druge članice, ki trgujejo z enakim proizvodom, če članica izvoznica objektivno dokaže članici uvoznici, da njeni ukrepi dosegajo ustrezno raven sanitarnega in fitosanitarnega varstva članice uvoznice. V ta namen se članici uvoznici na njeno zahtevo omogoči ustrezen dostop zaradi pregleda, preskušanja in drugih ustreznih postopkov.

2. Članice se na zahtevo posvetujejo z namenom, da se dosežejo dvostranski in večstranski sporazumi o priznanju enakovrednosti določenih sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov.

Člen 5

Presoja tveganja in določitev ustrezne ravni sanitarnega ali fitosanitarnega varstva

1. Članice zagotovijo, da njihovi sanitarni ali fitosanitarni ukrepi temeljijo na presoji, ki ustreza okoliščinam tveganja za življenje ali zdravje ljudi, živali ali rastlin ob upoštevanju tehničnih postopkov za presojo tveganj, ki so jih razvile ustrezne mednarodne organizacije.

2. Pri presoji tveganj članice upoštevajo razpoložljive znanstvene dokaze, ustrezne postopke in načine proizvodnje, ustrezen pregled, metode vzorčenja in preskušanja, razširjenost določenih bolezni ali škodljivcev, obstoj območij brez škodljivcev in območij brez bolezni, ustrezne ekološke razmere in razmere okolja ter karanteno ali druge oblike zdravljenja.

3. Pri presoji tveganja za življenje ali zdravje živali ali rastlin in pri določitvi ukrepa, ki se bo uporabil za doseganje ustrezne ravni sanitarnega ali fitosanitarnega varstva pred takimi tveganji, članice upoštevajo kot ustrezne gospodarske dejavnike: možno škodo v smislu izpada proizvodnje ali prodaje ob vnosu, obstoju ali širjenju škodljivcev ali bolezni; stroške nadzora ali iztrebljanja na ozemlju članice uvoznice ter relativno stroškovno učinkovitost drugih možnih pristopov k omejevanju tveganj.

4. Pri določanju ustrezne ravni sanitarnega in fitosanitarnega varstva bi članice morale upoštevati, da je cilj zmanjšanje negativnih posledic za trgovino.

5. Z namenom doseganja usklajenega izvajanja zasnove ustrezne ravni sanitarnega ali fitosanitarnega varstva pred tveganji za človekovo življenje ali zdravje ali za življenje in zdravje živali in rastlin, se vsaka članica izogiba samovoljnemu ali neutemeljenemu razlikovanju na ravneh, za katere meni, da so v različnih razmerah ustrezne, če je posledica takega razlikovanja diskriminacija ali prikrito omejevanje mednarodne trgovine. Članice v Odboru sodelujejo v skladu z odstavki 1, 2 in 3 člena 12, da pripravijo smernice za pospeševanje praktičnega izvajanja te določbe. Pri pripravi smernic Odbor upošteva vse pomembne dejavnike, vključno z izjemno naravo tveganj za človekovo zdravje, ki so jim ljudje prostovoljno izpostavljeni.

▼B

6. Brez vpliva na odstavek 2 člena 3 morajo članice pri določanju ali ohranjanju sanitarnih ali fitosanitarnih ukrepov za doseganje ustrezne ravni sanitarnega ali fitosanitarnega varstva zagotoviti, da taki ukrepi ne omejujejo trgovine bolj, kot je potrebno za doseganje ustrezne ravni sanitarnega in fitosanitarnega varstva ob upoštevanju tehnične in gospodarske izvedljivosti ([1]).

7. Kadar ustrezni znanstveni dokazi ne zadoščajo, članica lahko začasno sprejme sanitarne ali fitosanitarne ukrepe na podlagi razpoložljivih ustreznih informacij, vključno z informacijami ustreznih mednarodnih organizacij, kakor tudi na podlagi sanitarnih ali fitosanitarnih ukrepov, ki jih uporabljajo druge članice. V takih okoliščinah članica skuša pridobiti dodatne potrebne informacije za objektivnejšo presojo tveganja ter v razumnem obdobju preuči sanitarni ali fitosanitarni ukrep.

8. Kadar članica upravičeno meni, da določen sanitarni ali fitosanitarni ukrep, ki ga uvaja ali ohranja druga članica, ovira ali bi utegnil ovirati njen izvoz ter ne temelji na ustreznih mednarodnih standardih, smernicah ali priporočilih ali pa taki standardi, smernice ali priporočila ne obstajajo, lahko za tak sanitarni ali fitosanitarni ukrep zahteva pojasnilo, ki ga mora dati članica, ki ukrep ohranja.

Člen 6

Prilagajanje regionalnim razmeram, vključno z območji brez škodljivcev ali brez bolezni ter območji, kjer bolezni ali škodljivci niso močno razširjeni

1. Članice zagotovijo, da so njihovi sanitarni ali fitosanitarni ukrepi prilagojeni sanitarnim ali fitosanitarnim razmeram območja – bodisi celotne države, dela države ali vseh ali določenih delov več držav, iz katerih ima proizvod poreklo in katerim je namenjen. Pri presoji sanitarnih in fitosanitarnih značilnosti območja članice med drugim upoštevajo tudi raven razširjenosti določenih bolezni ali škodljivcev, obstoj programov zatiranja ali nadzora ter ustrezna merila ali smernice, ki jih utegnejo pripraviti ustrezne mednarodne organizacije.

2. Članice zlasti priznajo zasnovo območij brez bolezni ali brez škodljivcev ter območij, kjer škodljivci ali bolezni niso močno razširjeni. Določitev takih območij mora upoštevati dejavnike, kot so zemljepisne značilnosti, ekosistemi, epidemiološki nadzor ter učinkovitost sanitarnega ali fitosanitarnega nadzora.

3. Članice izvoznice, ki trdijo, da so določena območja na njihovih ozemljih brez bolezni ali brez škodljivcev ali območja, kjer bolezni ali škodljivci niso močno razširjeni, priskrbijo primerne dokaze za objektiven dokaz članici uvoznici, da so taka območja brez bolezni in brez škodljivcev ali območja, kjer škodljivci ali bolezni niso močno razširjeni, ter da obstaja verjetnost, da bodo taka tudi ostala. V ta namen se članici uvoznici na zahtevo zagotovi ustrezen dostop zaradi pregleda, preskušanja in drugih ustreznih postopkov.

([1]) Za namene odstavka 6 člena 5 ukrep ne omejuje trgovine bolj, kot je potrebno, če obstaja še drug ukrep, ki je razumno na voljo in upošteva tehnično in gospodarsko izvedljivost, s katerim se lahko doseže ustrezna raven sanitarnega ali fitosanitarnega varstva in bistveno manj omejuje trgovina.

▼B

Člen 7

Preglednost

Članice uradno obvestijo o spremembah v sanitarnih ali fitosanitarnih ukrepih ter priskrbijo informacije o sanitarnih ali fitosanitarnih ukrepih v skladu z določbami Priloge B.

Člen 8

Postopki nadzora, pregleda in odobritve

Članice izpolnjujejo določbe Priloge C pri postopkih nadzora, pregleda in odobritve, vključno z državnimi sistemi za odobritev uporabe aditivov ali za določanje dovoljenih odstopanj ravni onesnaževalcev v hrani, pijačah ali krmi, ter drugače zagotovijo, da njihovi postopki niso v nasprotju z določbami tega sporazuma.

Člen 9

Tehnična pomoč

1. Članice soglašajo, da bodo omogočale zagotavljanje tehnične pomoči drugim članicam, zlasti članicam državam v razvoju, bodisi dvostransko ali prek ustreznih mednarodnih organizacij. Taka pomoč se med drugim lahko nudi na področju tehnoloških postopkov predelave, raziskav in infrastrukture, vključno z ustanovitvijo državnih izvršilnih organov ter je lahko v obliki svetovanja, kreditov, donacij in dotacij, vključno z namenom pridobivanja tehničnega strokovnega znanja in izkušenj, usposabljanja in opreme, ki tem državam omogočajo prilagajanje in ravnanje v skladu s sanitarnimi ali fitosanitarnimi ukrepi, potrebnimi za doseganje ustrezne ravni sanitarnega in fitosanitarnega varstva na izvoznih trgih.

2. Kadar so potrebna znatna vlaganja, da bi članica izvoznica država v razvoju lahko izpolnila sanitarne ali fitosanitarne zahteve članice uvoznice, mora slednja preučiti zagotovitev take tehnične pomoči, ki bo državi članici v razvoju omogočala, da ohrani in razširi svoje možnosti dostopa na trg za določen proizvod.

Člen 10

Posebna in različna obravnava

1. Pri pripravi in uporabi sanitarnih ali fitosanitarnih ukrepov članice upoštevajo posebne potrebe članic držav v razvoju ter še posebej najmanj razvitih držav članic.

2. Kadar ustrezna raven sanitarnega ali fitosanitarnega varstva omogoča postopno uvajanje novih sanitarnih ali fitosanitarnih ukrepov, je za proizvode, za katere se članice države v razvoju zanimajo, treba odobriti širše časovne okvire, tako da lahko ohranijo možnosti za izvoz.

3. Da bi zagotovili, da članice države v razvoju lahko izpolnjujejo določbe tega sporazuma, je Odbor pooblaščen, da takim državam na zahtevo v celoti ali delno odobri določene, časovno omejene, izjeme od obveznosti po tem sporazumu ob upoštevanju njihovih finančnih, trgovinskih in razvojnih potreb.

4. Članice bi morale spodbujati in omogočati dejavno sodelovanje članic držav v razvoju v ustreznih mednarodnih organizacijah.

▼B

Člen 11

Posvetovanja in reševanje sporov

1. Določbe členov XXII in XXIII GATT 1994, kakor so natančno opredeljene in uporabljene v Dogovoru o reševanju sporov, se uporabljajo pri posvetovanjih in reševanju sporov po tem sporazumu, če v dogovoru ni drugače določeno.

2. V sporu po tem sporazumu, ki vključuje znanstvena ali tehnična vprašanja mora ugotovitveni svet zaprositi za nasvet strokovnjake, ki jih izbere ob posvetovanju z udeleženci spora. V ta namen lahko ugotovitveni svet, kadar meni, da je primerno, ustanovi svetovalno tehnično skupino strokovnjakov ali se posvetuje z ustreznimi mednarodnimi organizacijami na zahtevo udeleženca spora ali na lastno pobudo.

3. Nič v tem sporazumu ne škoduje pravicam članic, ki ji imajo po drugih mednarodnih sporazumih, vključno s pravico, da se zatečejo k posredovanju ali k mehanizmom za reševanje sporov drugih mednarodnih organizacij ali organizacij, ustanovljenih po kateremkoli mednarodnem sporazumu.

Člen 12

Upravljanje

1. Ustanovi se Odbor za sanitarne in fitosanitarne ukrepe, ki zagotavlja reden forum za posvetovanja. Opravlja naloge, potrebne za izvajanje določb tega sporazuma in za uresničevanje njegovih ciljev, še posebej glede usklajevanja. Odbor svoje odločitve sprejema s konsenzom.

2. Odbor spodbuja in omogoča *ad hoc* posvetovanja ali pogajanja med članicami o določenih sanitarnih ali fitosanitarnih vprašanjih. Odbor spodbuja vse članice, da uporabljajo mednarodne standarde, smernice in priporočila ter tozadevno podpira tehnično posvetovanje in študij z namenom, da se okrepijo usklajevanje in povezovanje med mednarodnimi in državnimi sistemi ter pristopi za odobritev uporabe aditivov za živila ali za določitev dovoljenih odstopanj ravni pri onesnaževalcih v hrani, pijači ali krmi.

3. Odbor vzdržuje tesne stike z ustreznimi mednarodnimi organizacijami na področju sanitarnega in fitosanitarnega varstva, še posebej s Komisijo za Codex Alimentarius, Mednarodnim uradom za kužne bolezni živali in Sekretariatom Mednarodne konvencije o varstvu rastlin, da zagotovi najboljše možne znanstvene ali tehnične nasvete za uporabo tega sporazuma ter da se prepreči nepotrebno podvajanje naporov.

4. Odbor pripravi postopek za spremljanje procesa mednarodnega usklajevanja in uporabe mednarodnih standardov, smernic ali priporočil. V ta namen bi moral Odbor, v povezavi z ustreznimi mednarodnimi organizacijami, pripraviti seznam mednarodnih standardov, smernic ali priporočil, ki se nanašajo na sanitarne ali fitosanitarne ukrepe, za katere Odbor ugotavlja, da imajo velik vpliv na trgovino. Ta seznam bi moral vključevati navedbe članic o tistih mednarodnih standardih, smernicah ali priporočilih, ki jih uporabljajo kot pogoje za uvoz ali na podlagi katerih imajo uvoženi proizvodi, ki tem standardom ustrezajo, lahko dostop na njihove trge. V primerih, ko članica ne uporablja mednarodnega standarda, smernice ali priporočila kot pogoj za uvoz, bi morala navesti razloge za to, še zlasti, če meni, da standard ni dovolj strog, da bi zagotavljal ustrezno raven sanitarnega ali fitosanitarnega varstva. Če članica spremeni svoje stališče po navedbi uporabe standarda, smernice ali priporočila kot pogoja za uvoz, bi morala to spremembo pojasniti ter o tem obvestiti Sekretariat in ustrezne mednarodne organizacije, če tako uradno obvestilo in pojasnilo ni dala v skladu s postopki v Prilogi B.

▼B

5. Da se prepreči nepotrebno podvajanje, se Odbor lahko odloči, če je to primerno, da uporabi informacije, pridobljene v postopkih, zlasti za uradno obvestilo, ki se uporabljajo v ustreznih mednarodnih organizacijah.

6. Na podlagi pobude ene od članic Odbor prek ustreznih poti povabi ustrezne mednarodne organizacije ali njihova podrejena telesa, da preučijo določene zadeve v zvezi z določenim standardom, smernico ali priporočilom, vključno s pojasnili, zakaj se ne uporabljajo, danimi v skladu z odstavkom 4.

7. V treh letih po začetku veljavnosti Sporazuma WTO Odbor pregleda njegovo delovanje in izvajanje, nato pa po potrebi. Kadar je to primerno, Odbor Svetu za trgovino z blagom lahko predloži predloge za dopolnitev besedila tega sporazuma, med drugim ob upoštevanju izkušenj, pridobljenih pri izvajanju sporazuma.

Člen 13

Izvajanje

Članice so po tem sporazumu v celoti odgovorne za spoštovanje vseh obveznosti, določenih v njem. Članice oblikujejo in izvajajo pozitivne ukrepe in mehanizme z namenom, da bi določbe tega sporazuma poleg osrednjih vladnih organov spoštovali tudi drugi. Članice sprejmejo take smiselne ukrepe, kot so jim na voljo in s katerimi se zagotovi, da se nevladni subjekti na njihovem ozemlju kakor tudi regionalni organi, katerih člani so določeni subjekti na njihovih ozemljih, ravnajo po ustreznih določbah tega sporazuma. Članice pa ne sprejmejo ukrepov, ki posredno ali neposredno učinkujejo tako, da zahtevajo od ali spodbujajo regionalne ali nevladne subjekte ali lokalne oblasti, da delujejo na način, ki ni v skladu z določbami tega sporazuma. Članice zagotovijo, da se zanesejo na storitve nevladnih subjektov za izvajanje sanitarnih ali fitosanitarnih ukrepov samo, če ti subjekti izpolnjujejo določbe tega sporazuma.

Člen 14

Končne določbe

Najmanj razvite države članice lahko odložijo uporabo določb tega sporazuma glede svojih sanitarnih ali fitosanitarnih ukrepov, ki vplivajo na uvoz ali uvožene proizvode, za obdobje pet let od začetka veljavnosti Sporazuma WTO. Druge članice države v razvoju lahko za dve leti od začetka veljavnosti Sporazuma WTO odložijo uporabo določb tega sporazuma, razen odstavka 8 člena 5 in člena 7 glede na njihove obstoječe sanitarne ali fitosanitarne ukrepe, ki vplivajo na uvoz ali uvožene proizvode, kadar tako uporabo preprečuje pomanjkanje tehničnega strokovnega znanja, tehnične infrastrukture ali sredstev.

▼B

PRILOGA A

DEFINICIJE ([1])

1. *Sanitarni ali fitosanitarni ukrep* – katerikoli ukrep, ki se uporabi:

   (a) za varstvo življenja ali zdravja živali ali rastlin na ozemlju članice pred tveganji zaradi vnosa, obstoja ali širjenja škodljivcev, bolezni in organizmov, ki prenašajo ali povzročajo bolezni;

   (b) za varstvo življenja ali zdravja ljudi ali živali na ozemlju članice pred tveganji, ki so posledica aditivov, onesnaževalcev, strupov ali organizmov, ki povzročajo bolezni, v hrani, pijači in krmi;

   (c) za varstvo življenja ali zdravja ljudi na ozemlju članice pred tveganji zaradi bolezni, ki jih prenašajo živali, rastline ali proizvodi iz njih, ali zaradi vnosa, obstoja ali širjenja škodljivcev; ali

   (d) za preprečevanje ali omejevanje druge škode zaradi vnosa, obstoja ali širjenja škodljivcev na ozemlju članice.

   Sanitarni ali fitosanitarni ukrepi vključujejo vse ustrezne zakone, uredbe, predpise, zahteve in postopke, ki med drugim vključujejo merila za končni proizvod; postopke in metode proizvodnje; preskušanje, pregled, postopke izdaje certifikata in odobritve; karantenske obravnave vključno z ustreznimi zahtevami v zvezi s prevozom živali ali rastlin ali z materiali, potrebnimi za njihovo preživetje med prevozom; določbe o ustreznih statističnih metodah, postopke vzorčenja in načine presoje tveganja; zahteve v zvezi s pakiranjem in označevanjem, ki se nanašajo neposredno na varnost hrane.

2. *Usklajevanje* – vzpostavitev, priznavanje in uporaba skupnih sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov v različnih članicah.

3. Mednarodni standardi, smernice in priporočila

   (a) za varnost hrane, standardi, smernice in priporočila, ki jih je pripravila Komisija za Codex Alimentarius, ter se nanašajo na aditive za živila, veterinarska zdravila in ostanke pesticidov, onesnaževalce, analizne metode in metode vzorčenja ter kodekse in smernice za higienske pogoje;

   (b) za zdravje živali in zoonoze, standardi, smernice in priporočila, pripravljeni pod pokroviteljstvom Mednarodnega urada za kužne bolezni živali;

   (c) za zdravje rastlin, mednarodni standardi, smernice in priporočila, pripravljeni pod pokroviteljstvom Sekretariata Mednarodne konvencije o varstvu rastlin v sodelovanju z regionalnimi organizacijami, ki delujejo v okviru Mednarodne konvencije o varstvu rastlin; in

   (d) za vprašanja, ki jih ne obravnavajo zgoraj navedene organizacije, ustrezni standardi, smernice in priporočila, ki jih razširjajo druge ustrezne mednarodne organizacije, katerih članstvo je dostopno vsem članicam, kakor jih določi Odbor.

([1]) Za namene teh definicij „žival“ vključuje ribe in divjad; „rastlina“ vključuje gozdove in prosto živeče rastlinske vrste; „škodljivci“ vključujejo plevel; in „onesnaževalci“ vključujejo pesticide in ostanke veterinarskih zdravil in tujkov.

▼B

4. *Presoja tveganja* – ocena verjetnosti vnosa, obstoja ali širjenja škodljivca ali bolezni na ozemlju članice uvoznice v skladu s sanitarnimi ali fitosanitarnimi ukrepi, ki bi se lahko uporabljali, ter s tem povezanimi možnimi biološkimi in gospodarskimi posledicami; ali ocena možnih škodljivih učinkov na zdravje človeka ali živali zaradi navzočnosti aditivov, onesnaževalcev, strupov ali organizmov, ki povzročajo bolezni v hrani, pijači ali krmi.

5. *Ustrezna raven sanitarnega in fitosanitarnega varstva* – raven varstva, za katero članica, ki uvaja sanitarni ali fitosanitarni ukrep za varstvo življenja ali zdravja ljudi, živali ali rastlin na svojem ozemlju, meni, da je ustrezna.

   OPOMBA: Številne članice to zasnovo omenjajo kot „sprejemljiva raven tveganja“.

6. *Območje brez škodljivcev ali brez bolezni* – območje celotne države, dela države ali vseh ali določenih delov več držav, kakor so ga določili pristojni organi, kjer se ne pojavljajo določeni škodljivci ali bolezni.

   OPOMBA: Območje brez škodljivcev ali bolezni lahko obkroža, je obkroženo ali je poleg nekega območja – v delu države ali v geografskem območju, ki vključuje dele ali celote več držav – za katero se ve, da se je tam pojavila določena bolezen ali škodljivec, vendar se na njem izvajajo območni nadzorni ukrepi, kot je vzpostavitev varstvenih, nadzorovanih in vmesnih območij, ki bodo omejili ali zatrli določeno bolezen ali škodljivca.

7. *Območje, kjer škodljivci ali bolezni niso močno razširjeni* – območje celotne države, dela države ali vseh ali določenih delov več držav, kot so jih določile pristojne oblasti, kjer se je določena bolezen ali škodljivec pojavila na nizki stopnji, ter se na njem izvajajo učinkoviti ukrepi za obvladovanje, nadzor ali zatiranje.

▼B

PRILOGA B

PREGLEDNOST SANITARNIH IN FITOSANITARNIH PREDPISOV

Objava predpisov

1. Članice zagotovijo, da se vsi sprejeti sanitarni in fitosanitarni predpisi ([1]) takoj objavijo na način, ki zainteresiranim članicam omogoča, da se z njimi seznanijo.

2. Razen v resnih okoliščinah, članice dopustijo razumno časovno obdobje med objavo sanitarnega ali fitosanitarnega predpisa in njegovim začetkom veljavnosti, da proizvajalcem v članicah izvoznicah ter zlasti v članicah državah v razvoju omogočijo, da proizvode in načine proizvodnje prilagodijo zahtevam članice uvoznice.

Informacijske točke

3. Vsaka članica zagotovi obstoj ene informacijske točke, katere naloga je odgovoriti na vsa smiselna vprašanja zainteresiranih članic ter priskrbeti ustrezne dokumente o:

   (a) katerih koli sanitarnih ali fitosanitarnih predpisih, sprejetih ali predlaganih na njenem ozemlju;

   (b) katerih koli nadzornih postopkih ali postopkih pregleda, proizvodni ali karantenski obravnavi, postopkih odobritve dovoljenega odstopanja ravni pesticidov in aditivov za živila, ki se izvajajo na njenem ozemlju;

   (c) postopkih presoje tveganj, dejavnikih, ki se upoštevajo, ter določitvi ustrezne ravni sanitarnega ali fitosanitarnega varstva;

   (d) članstvu in sodelovanju članice ali ustreznih teles na ozemlju te države, v mednarodnih in regionalnih sanitarnih in fitosanitarnih organizacijah in sistemih, ter v dvostranskih in večstranskih sporazumih v delovnem področju tega sporazuma ter besedilih teh sporazumov in dogovorov.

4. Članice zagotovijo, da zainteresirane članice, ki zahtevajo kopije dokumentov, te tudi dobijo po isti ceni (če so v prodaji), v katero niso vključeni stroški pošiljanja, kot državljani članice ([2]).

Postopki notifikacije

5. Kadar nek mednarodni standard, smernica ali priporočilo ne obstaja ali pa vsebina predlaganega sanitarnega ali fitosanitarnega predpisa v pretežni meri ni enaka mednarodnemu standardu, smernici ali priporočilu, lahko pa pomembno vpliva na trgovino drugih članic, članice:

   (a) objavijo obvestilo na začetni stopnji, tako da zainteresiranim članicam omogočijo, da se seznanijo s predlogom za uvedbo določenega predpisa;

([1]) Sanitarni in fitosanitarni ukrepi v obliki zakonov, uredb ali pravilnikov, ki imajo splošno veljavo.

([2]) Če je v sporazumu sklic na „državljane“, se šteje, da ta izraz v primeru ločenega carinskega ozemlja članice WTO pomeni osebe, fizične ali pravne, s sedežem ali z dejansko in dejavno industrijsko ali trgovinsko dejavnostjo registrirano na tem carinskem ozemlju.

▼B

(b) prek Sekretariata obvestijo druge članice o proizvodih, ki jih bo predpis vključeval, skupaj s kratko navedbo namena in utemeljitve predlaganega predpisa. Take notifikacije morajo biti opravljene na začetni stopnji, ko je še mogoče uvesti spremembe in upoštevati pripombe;

(c) na zahtevo drugih članic priskrbijo kopije predlaganega predpisa in kadarkoli je mogoče, določijo dele, ki se po vsebini razlikujejo od mednarodnih standardov, smernic ali priporočil;

(d) brez diskriminacije drugim članicam dopustijo razumen čas za pisne pripombe, razpravo o teh pripombah na njihovo zahtevo ter upoštevajo pripombe in izide razprav.

6. Kadar za neko članico nastanejo ali pa utegnejo nastati resne težave v zvezi z varstvom zdravja, lahko ta članica po potrebi izpusti vse tiste stopnje, naštete v odstavku 5 te priloge, če:

(a) takoj prek Sekretariata obvesti druge članice o posebnem predpisu in v njem zajetih proizvodih s kratko navedbo namena in utemeljitve predpisa, vključno z naravo resne(-ih) težave/težav;

(b) na zahtevo zagotovi kopije predpisov drugim članicam;

(c) omogoči drugim članicam, da dajo pisne pripombe, na njihovo zahtevo razpravlja o teh pripombah ter upošteva pripombe in izide razprav.

7. Notifikacije Sektretariatu so v angleškem, francoskem ali španskem jeziku.

8. Razvite države članice, če tako zahtevajo druge članice, priskrbijo kopije dokumentov, ali, če so ti obsežni, povzetke dokumentov, zajetih v določeni notifikaciji v angleškem, francoskem ali španskem jeziku.

9. Sekretariat takoj pošlje kopije notifikacij vsem članicam in zainteresiranim mednarodnim organizacijam ter opozori članice države v razvoju o kakršnih koli notifikacijah, ki se nanašajo na proizvode, ki so zanje še posebej zanimivi.

10. Članice določijo enoten osrednji vladni organ, ki je na državni ravni odgovoren za izvajanje določb v zvezi s postopki notifikacij v skladu z odstavki 5, 6, 7 in 8 te priloge.

Splošni pridržki

11. V tem sporazumu nič ni mogoče razlagati kot zahtevo:

(a) da se zagotovijo podrobnosti ali kopije osnutkov ali objava besedil v jeziku, ki ni jezik članice, razen kakor je določeno v odstavku 8 te priloge; ali

(b) da članice razkrijejo zaupne informacije, kar bi oviralo uveljavljanje sanitarne ali fitosanitarne zakonodaje ali bi posegalo v zakonite trgovinske interese določenih podjetij.

▼B

PRILOGA C

POSTOPKI NADZORA, PREGLEDA IN ODOBRITVE [1]

1. Članice glede kateregakoli postopka, s katerim preverjajo in zagotavljajo izvajanje sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov, zagotovijo, da:

   (a) se ti postopki izvedejo in dokončajo brez nepotrebnih zamud in na način, ki ni manj ugoden za uvožene proizvode kot za enake domače proizvode;

   (b) je običajno trajanje vsakega postopka objavljeno ali da se predvideno trajanje postopka sporoči prosilcu na njegovo zahtevo; ko prejme vlogo, pristojni organ takoj pregleda, ali je dokumentacija popolna, in prosilca natančno in v celoti obvesti o vseh pomanjkljivostih; pristojni organ čim prej natančno in v celoti prosilca obvesti o odločitvi v postopku, tako da ta po potrebi lahko ustrezno ukrepa; četudi ima vloga pomanjkljivosti, pristojni organ, kolikor je izvedljivo, nadaljuje s postopkom, če prosilec tako zahteva, ter na njegovo zahtevo prosilca obvesti o fazi postopka, vsako zamudo pa pojasni;

   (c) se zahteve po informacijah omejijo na kolikor je potrebno za ustrezne postopke nadzora, pregleda in odobritve, vključno z odobritvijo uporabe aditivov ali z določitvijo dovoljenega odstopanja ravni onesnaževalcev v hrani, pijači ali krmi;

   (d) se spoštuje zaupnost informacij o uvoženih proizvodih, ki izhajajo ali pa se dajejo v zvezi nadzorom, pregledom ali odobritvijo na način, ki ni manj ugoden kot za domače proizvode in varuje zakonite trgovinske interese;

   (e) so vse zahteve za nadzor, pregled in odobritev posameznih vzorcev proizvodov omejene na kar je smiselno in potrebno;

   (f) so vse pristojbine za postopke za uvožene proizvode pravične v primerjavi s kakršnimi koli pristojbinami, ki se zaračunavajo za enake domače proizvode ali za proizvode s poreklom iz neke druge članice, ter ne smejo biti višje od dejanskih stroškov storitve;

   (g) bi se pri določanju kraja objektov in naprav uporabljenih v postopkih, ter pri izbiri vzorcev uvoženih proizvodov uporabljala enaka merila kot za domače proizvode, tako da bi kar najbolj zmanjšali težave prosilcev, uvoznikov, izvoznikov ali njihovih zastopnikov;

   (h) kadarkoli se spremenijo specifikacije proizvoda po nadzoru in pregledu ob upoštevanju veljavnih predpisov, se postopek za spremenjeni proizvod omeji na kar je potrebno za presojo, ali obstaja primerno zaupanje, da proizvod še vedno ustreza določenim predpisom; in

   (i) obstaja postopek za obravnavo pritožb v zvezi z uporabo teh postopkov ter za ustrezno ukrepanje, če je pritožba upravičena.

   Če ima članica uvoznica sistem za odobravanje uporabe aditivov za živila ali določitev mejnih vrednosti dovoljenega odstopanja ravni onesnaževalcev v hrani, pijači ali krmi, ki prepoveduje ali omejuje proizvodom, ki take odobritve nimajo, dostop na njen domači trg, mora članica uvoznica preučiti možnost uporabe ustreznega mednarodnega standarda kot podlage za dostop do sprejetja končne odločitve.

[1] Postopki nadzora, pregleda in odobritve med drugim vključujejo tudi postopke vzorčenja, preskušanja in izdaje potrdil.

▼B

2. Če sanitarni ali fitosanitarni ukrep določa nadzor na ravni proizvodnje, članica, na ozemlju katere proizvodnja poteka, zagotovi potrebno pomoč, da omogoči nadzor in delo nadzornih organov.

3. Nič v tem sporazumu članicam ne preprečuje, da na svojem ozemlju opravljajo smiseln pregled.

▼B

SPORAZUM O TEKSTILU IN OBLAČILIH

ČLANICE SE

sklicujejo na to, da so se ministri v Punti del Este sporazumeli, da „bo cilj pogajanj na področju tekstila in oblačil oblikovanje možnosti, ki bi dopuščale končno integracijo tega področja v GATT na osnovi poostrenih pravil in disciplin GATT, kar bi prispevalo k nadaljnji liberalizaciji trgovine“,

sklicujejo tudi na to, da je bilo z Odločitvijo Odbora za trgovinska pogajanja iz aprila 1989 dogovorjeno, da se mora proces integracije začeti po sklenitvi Urugvajskega kroga mnogostranskih trgovinskih pogajanj in da mora biti po naravi progresiven,

nadalje sklicujejo, da je bilo dogovorjeno, da bodo najmanj razvite države članice deležne posebne obravnave, ter se

SPORAZUMEJO, KOT SLEDI:

Člen 1

1. Ta sporazum vsebuje določbe, ki jih morajo članice uporabljati v prehodnem obdobju z namenom integracije področja tekstila in oblačil v GATT 1994.

2. Članice se sporazumejo, da bodo uporabljale določbe odstavka 18 člena 2 in odstavka 6 (b) člena 6 tako, da se majhnim dobaviteljem bistveno poveča možnost dostopa in da se razvijejo gospodarsko pomembne trgovinske možnosti za nove dobavitelje v trgovini s tekstilom in oblačili ([1]).

3. Članice upoštevajo razmere tistih članic, ki od leta 1986 niso sprejele Protokolov o podaljšanju Sporazuma o mednarodni trgovini s tekstilom (v nadaljnjem besedilu MFA) in jim morajo v največji možni meri omogočiti posebno obravnavo pri uporabi določb tega sporazuma.

4. Članice se sporazumejo, da se posebni interesi članic, ki pridelujejo in izvažajo bombaž, ob posvetovanju z njimi izražajo pri izvajanju določb tega sporazuma.

5. Z namenom integracije področja tekstila in oblačil v GATT 1994 bi morale članice omogočiti neprekinjeno samostojno prilagajanje industrije in večjo konkurenco na svojih trgih.

6. Če v tem sporazumu ni drugače določeno, določbe tega sporazuma ne vplivajo na pravice in obveznosti članic na podlagi določb Sporazuma o WTO in mnogostranskih trgovinskih sporazumov.

7. Tekstilni proizvodi in oblačila, za katere velja ta sporazum, so določeni v prilogi.

Člen 2

1. Vse količinske omejitve po dvostranskih sporazumih, ki se ohranjajo po členu 4 ali pa so sporočene po členu 7 ali 8 MFA, v veljavi na dan pred začetkom veljavnosti Sporazuma o WTO morajo članice, ki ohranjajo take

([1]) Izvoz iz najmanj razvitih držav članic ima lahko v največji možni meri koristi od te določbe.

▼B

omejitve, v 60 dneh, potem ko sporazum začne veljati, natančno sporočiti Organu za spremljanje trgovine s tekstilom (Textiles Monitoring Body, v nadaljnjem besedilu TMB), ki ga določa člen 8, vključno z ravnmi omejitev, stopnjami rasti in določbami o prožnosti. Članice se sporazumejo, da vse take omejitve, ki jih ohranjajo pogodbenice GATT 1947 in so v veljavi na dan pred začetkom veljavnosti Sporazuma v WTO, urejajo od dneva začetka njegove veljavnosti določbe tega sporazuma.

2. TMB te notifikacije pošlje vsem članicam. Vsaka članica lahko v 60 dneh po prejemu notifikacije sporoči TMB svoje pripombe, ki se ji zdijo primerne v zvezi s temi notifikacijami. O takih pripombah je treba obvestiti tudi druge članice. TMB lahko določenim članicam tudi daje priporočila, če se mu zdi primerno.

3. Če se 12-mesečno obdobje omejitev, ki so sporočene po odstavku 1, ne ujema z 12-mesečnim obdobjem neposredno pred začetkom veljavnosti Sporazuma o WTO, bi se morale določene članice medsebojno dogovoriti o potrebnih postopkih, da se obdobje omejitev uskladi z letom tega sporazuma ([1]), ter določiti osnovne nacionalne ravni takih omejitev, da lahko izvajajo določbe tega člena. Določene članice se sporazumejo, da se na zahtevo takoj posvetujejo, z namenom doseči tak medsebojni sporazum. Kateri koli taki dogovori morajo med drugim upoštevati sezonske razporeditve dobav v zadnjih letih. Rezultati teh posvetovanj se sporočijo TMB, ki da taka priporočila, kot se mu zdijo primerna za določeno članico.

4. Za omejitve, sporočene po odstavku 1, se domneva, da sestavljajo celoto tistih omejitev, ki jih uporabljajo določene članice na dan pred začetkom veljavnosti Sporazuma o WTO. Nobena nova omejitev se ne sme uvajati, razen na podlagi določb tega sporazuma ali ustreznih določb GATT 1994 ([2]). Omejitve, ki se ne sporočijo v 60 dneh od dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO, se takoj ukinejo.

5. Vsak enostranski ukrep, ki se sprejme na podlagi člena 3 MFA pred dnem začetka veljavnosti Sporazuma o WTO, lahko velja tako dolgo, kot je v njem določeno – a ne več kot 12 mesecev – če ga je proučil Organ za nadzor nad trgovino s tekstilom (Textiles Surveillance Body, v nadaljnjem besedilu TSB), ki je bil ustanovljen na podlagi MFA. Če TSB ne bi imel možnosti proučiti takega enostranskega ukrepa, ga mora proučiti TMB v skladu s pravili in postopki v zvezi z ukrepi člena 3 MFA. Vsak ukrep, ki se uporablja na podlagi sporazuma, ki temelji na členu 4 MFA, pred dnem začetka veljavnosti Sporazuma o WTO in je predmet spora in ga TSB še ni imel možnosti proučiti, mora proučiti še TMB v skladu s pravili in postopki MFA, kot se uporabljajo za tako proučitev.

6. Z dnem, ko začne veljati Sporazum o WTO, mora vsaka članica integrirati v GATT 1994 proizvode iz priloge na ravni tarifnih postavk HS, ki predstavljajo vsaj 16 odstotkov celotnega uvoza proizvodov neke članice v letu 1990. Proizvodi, ki jih je treba integrirati, vključujejo proizvode iz vseh teh štirih skupin: česanka in preja, tkanine, končni tekstilni proizvodi in oblačila.

([1]) Leto sporazuma je 12-mesečno obdobje, ki se začne z dnem, ko začne veljati Sporazum o WTO, in vsako nadaljnje 12- mesečno obdobje.

([2]) Ustrezne določbe GATT 1994 ne vključujejo XIX. člena glede proizvodov, ki še niso integrirani v GATT 1994, razen če ni posebej določeno v odstavku 3 Priloge.

▼B

7. Vse podrobnosti o ukrepih v skladu z odstavkom 6 članice sporočijo, kot sledi:

(a) Članice, ki ohranjajo omejitve iz odstavka 1, obvestijo o tem Sekretariat GATT ne glede na dan začetka veljavnosti Sporazuma o WTO najkasneje do dneva, ki ga je določila Ministrska odločitev z dne 15. aprila 1994. Sekretariat GATT pravočasno pošlje te notifikacije drugim udeleženkam v vednost. Te notifikacije morajo biti dostopne TMB, ko se ustanovi, za namene odstavka 21;

(b) Članice, ki so si na podlagi odstavka 1 člena 6 pridržale pravico do uporabe določb člena 6, te podatke najkasneje v 60 dneh od dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO sporočijo TMB ali v primeru tistih članic, na katere se nanaša odstavek 3 člena 1, najkasneje do konca 12. meseca od dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO. TMB te notifikacije pošlje še drugim članicam v vednost in jih prouči, kot to določa odstavek 21.

8. Drugi proizvodi, t.j. proizvodi, ki niso integrirani v GATT 1994 na podlagi odstavka 6, se integrirajo v smislu postavk ali kategorij HS v treh fazah, in sicer:

(a) prvega dne 37. meseca od začetka veljavnosti Sporazuma o WTO tisti proizvodi iz priloge, ki predstavljajo najmanj 17 odstotkov celotnega uvoza neke članice v letu 1990. Proizvodi, ki jih članice integrirajo, vključujejo proizvode iz vseh teh štirih skupin: česanka in preja, tkanine, končni tekstilni proizvodi in oblačila;

(b) prvega dne 85. meseca od začetka veljavnosti Sporazuma o WTO proizvodi iz priloge, ki predstavljajo najmanj 18 odstotkov celotnega uvoza neke članice v letu 1990. Proizvodi, ki jih članice integrirajo, vključujejo proizvode iz vseh teh štirih skupin: česanka in preja, tkanine, končni tekstilni proizvodi in oblačila;

(c) prvega dne 121. meseca od začetka veljavnosti Sporazuma o WTO je področje tekstila in oblačil integrirano v GATT 1994 in so vse omejitve po tem sporazumu odpravljene.

9. Za članice, ki so v skladu z odstavkom 1 člena 6 sporočile svoj namen, da si ne bodo pridržale pravice do uporabe določb člena 6 po tem sporazumu, se šteje, da so integrirale svoje tekstilne proizvode in oblačila v GATT 1994. Zato so take članice oproščene izvajanja določb iz odstavkov 6 do 8 in odstavka 11.

10. V tem sporazumu nič ne preprečuje članici, ki je predložila program integracije na podlagi odstavka 6 ali 8, da integracije proizvodov v GATT 1994 opravi prej, kot je določeno v programu. Vendar pa vsaka taka integracija proizvodov začne veljati na začetku leta, ki ga določa sporazum, podatke o tem pa je treba sporočiti TMB vsaj tri mesece pred tem datumom, da lahko obvesti vse druge članice.

11. Posamezne programe integracije je treba na podlagi odstavka 8 natančno sporočiti TMB vsaj 12 mesecev prej, preden začnejo veljati, in TMB o tem obvesti vse druge članice.

▼B

12. Osnovne ravni omejitev drugih proizvodov, omenjenih v odstavku 8, so ravni omejitev iz odstavka 1.

13. Med prvo fazo tega sporazuma (od dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO do vključno 36. meseca njegove veljavnosti) se raven vsake omejitve na podlagi dvostranskih sporazumov MFA, ki veljajo 12 mesecev pred začetkom veljavnosti Sporazuma o WTO, vsako leto poveča vsaj za stopnjo rasti, ki je določena za posamezne omejitve, povečane za 16 odstotkov.

14. Razen, če v skladu z odstavkom 12 člena 8 Svet za trgovino z blagom ali Organ za reševanje sporov drugače odločita, se raven vsake preostale omejitve letno poveča v zaporednih fazah najmanj:

(a) v drugi fazi (od 37. do vključno 84. meseca od dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO) se stopnja rasti za posamezne omejitve med prvo fazo poveča za 25 odstotkov;

(b) v tretji fazi (od 85. do vključno 120. meseca od dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO) se stopnja rasti za posamezne omejitve med drugo fazo poveča za 27 odstotkov.

15. V tem sporazumu nič ne preprečuje članici, da odpravi kakršno koli omejitev, ki jo ohranja na podlagi tega člena, ki začne veljati na začetku katerega koli leta, ki ga določa sporazum v prehodnem obdobju, pod pogojem, da sta določena članica izvoznica in TMB o tem obveščena vsaj tri mesece pred začetkom veljavnosti odprave omejitve. Rok predhodne notifikacije je lahko skrajšan na 30 dni v soglasju z določeno članico, ki je pri izvozu omejena. TMB o tem obvesti vse članice. Pri obravnavi možnosti odprave omejitev, kot je predvidena v tem odstavku, ustrezne članice upoštevajo obravnavo podobnega izvoza iz drugih članic.

16. Določbe o prožnosti, t.j. zamenjava, podaljšanje in prenos, ki se uporabljajo pri vseh omejitvah, ki se ohranjajo na podlagi tega člena, so enake kot tiste, ki jih vsebujejo dvostranski sporazumi MFA za 12 mesecev pred začetkom veljavnosti Sporazuma o WTO. Za kombinirano uporabo zamenjav, podaljšanj in prenosov se ne uporabljajo nobene količinske omejitve.

17. Upravni dogovori, potrebni za izvajanje katere koli določbe tega člena, so predmet sporazuma določenih članic. Vsak tak dogovor je treba sporočiti TMB.

18. Za tiste članice, za katere veljajo omejitve izvoza na dan pred začetkom veljavnosti Sporazuma o WTO in za katere omejitve pomenijo 1,2 odstotka ali manj od celotnega obsega omejitev, ki jih je uporabljala članica uvoznica od 31. decembra 1991 in so sporočene na podlagi tega člena, je treba ob začetku veljavnosti Sporazuma o WTO in za ves čas veljavnosti tega sporazuma zagotoviti bistveno izboljšanje dostopa za njihov izvoz, in sicer z napredovanjem za eno fazo rasti, kot je določena v odstavkih 13 in 14, ali vsaj z enakovrednimi spremembami, za katere se lahko sporazumejo glede na različne kombinacije osnovnih ravni, rasti in določb o prožnosti. Taka izboljšanja je treba sporočiti TMB.

▼B

19. V vsakem primeru, če med veljavnostjo tega sporazuma članica uporabi poseben zaščitni ukrep za določen proizvod na podlagi člena XIX GATT 1994 za obdobje enega leta po integraciji tega proizvoda v GATT 1994 v skladu z določbami tega člena, veljajo določbe člena XIX, kot jih razlaga Sporazum o posebnih zaščitnih ukrepih, z izjemo določbe v odstavku 20.

20. Če se uporablja tak ukrep z uporabo necarinskih ukrepov, določena članica uvoznica na zahtevo katere koli članice izvoznice, katere izvoz takih proizvodov je bil omejen, kot določa ta sporazum ob katerem koli času v dobi enega leta pred uvedbo zaščitnega ukrepa, uporablja ta ukrep tako, kot to določa odstavek 2 (d) člena XIII GATT 1994. Članica izvoznica tak ukrep spremlja. Uporabljena raven zaščite ne sme vplivati na zmanjšanje ustreznega izvoza pod raven zadnjega reprezentativnega obdobja, ki je običajno povprečje izvoza določene članice v zadnjem triletnem reprezentativnem obdobju, za katero so na voljo statistični podatki. Kadar se uporabljajo posebni zaščitni ukrepi dlje kot eno leto, je treba uporabljeno raven na progresiven način liberalizirati v rednih časovnih presledkih v obdobju uporabe. V takih primerih določena članica izvoznica ne sme uporabiti pravice do bistvenega odloga enakovrednih koncesij ali drugih obveznosti na podlagi odstavka 3 (a) člena XIX GATT 1994.

21. TMB stalno proučuje izvajanje tega člena. Na zahtevo katere koli članice prouči katero koli posamezno vprašanje, ki se nanaša na izvajanje določb tega člena. V 30 dneh določeni članici ali članicam sporoči ustrezna priporočila ali ugotovitve, potem ko jih je povabil k sodelovanju.

Člen 3

1. V 60 dneh od začetka veljavnosti Sporazuma o WTO članice, ki ohranjajo omejitve [1] za tekstilne proizvode in oblačila (razen omejitev iz MFA, ki jih pokrivajo določbe a 2), skladne z GATT 1994 ali ne, (a) to podrobno sporočijo TMB ali (b) priskrbijo TMB notifikacije v zvezi s tistim, kar je bilo predloženo kateremu koli drugemu organu WTO. Notifikacije bi morale, če je primerno, zagotoviti informacije v zvezi s katero koli utemeljitvijo GATT 1994 za omejitve, vključno z določbami GATT 1994, na katerih temeljijo.

2. Članice, ki ohranjajo omejitve na podlagi odstavka 1, z izjemo tistih, ki so utemeljene na podlagi določb GATT 1994, jih ali:

(a) v enem letu po začetku veljavnosti Sporazuma o WTO uskladijo z GATT 1994 in o tem obvestijo TMB ali

(b) postopoma odpravijo v skladu s programom, ki ga mora članica najkasneje v šestih mesecih po začetku veljavnosti Sporazuma o WTO predložiti TMB. Ta program poskrbi, da se vse omejitve postopoma odpravijo v obdobju, ki ni daljše od veljavnosti tega sporazuma. TMB lahko sprejme določena priporočila za določeno članico v zvezi s takim programom.

3. Med veljavnostjo tega sporazuma članice v 60 dneh, potem ko so omejitve začele veljati, obvestijo TMB o vseh notifikacijah, ki so bile predane kateremu koli organu WTO v zvezi s kakršno koli novo omejitvijo ali spremembo v obstoječih omejitvah za tekstil in oblačila v skladu z določbami GATT 1994.

[1] Omejitve pomenijo vse enostranske količinske omejitve, dvostranske dogovore in druge ukrepe, ki imajo podoben učinek.

▼B

4. Vsaka članica ima možnost, da da TMB povratno notifikacijo v njegovo informacijo v zvezi z utemeljitvami na podlagi GATT 1994 ali v zvezi s kakršno koli omejitvijo, ki morda ni bila sporočena na podlagi določb tega člena. Katera koli članica lahko pri ustreznem organu WTO na podlagi ustreznih določb ali postopkov GATT 1994 sproži kakršno koli dejavnost v zvezi s takimi notifikacijami.

5. TMB pošlje notifikacije na podlagi tega člena vsem članicam v njihovo informacijo.

Člen 4

1. Omejitve iz člena 2 in tiste, ki se uporabljajo na podlagi člena 6, morajo spremljati članice izvoznice. Članice uvoznice niso dolžne sprejeti pošiljk, ki presegajo omejitve, sporočene na podlagi člena 2, ali tiste, ki se uporabljajo na podlagi člena 6.

2. Članice se sporazumejo, da uvajanje sprememb, kot so spremembe v praksi, pravilih, postopkih in razvrščanju tekstila in oblačil, vključno s spremembami, ki se nanašajo na harmonizirani sistem, pri izvajanju ali upravljanju teh omejitev, ki so sporočene ali se uporabljajo na podlagi tega sporazuma, ne bi smelo porušiti ravnotežja med pravicami in obveznostmi med določenimi članicami na podlagi tega sporazuma; škodljivo vplivati na dostop, ki je članici omogočen; omejevati polno izrabo takega dostopa; ali motiti trgovino na podlagi tega sporazuma.

3. Če se proizvod, ki predstavlja samo del omejitev, sporoči kot proizvod, ki se bo integriral na podlagi določb člena 2, se članice sporazumejo, da nobena sprememba v ravni te omejitve ne sme porušiti ravnotežja med pravicami in obveznostmi med določenimi članicami tega sporazuma.

4. Kadar pa so spremembe, omenjene v odstavkih 2 in 3, potrebne, se članice sporazumejo, da članica, ki uvaja take spremembe, pred začetkom izvajanja teh sprememb obvesti in, če je mogoče, predlaga posvetovanje z določeno članico ali članicami z namenom, da dosežeta(jo) medsebojno sprejemljivo rešitev za primerno in enakovredno prilagajanje. Članice se nadalje sporazumejo, če pred začetkom izvajanja sprememb posvetovanje ni mogoče, se članica, ki uvaja take spremembe, na zahtevo določene članice po možnosti v 60 dneh, posvetuje z drugimi članicami z namenom, da dosežejo medsebojno sprejemljivo rešitev za primerno in enakovredno prilagajanje. Če se medsebojno sprejemljiva rešitev ne doseže, lahko vsaka vključena članica sproži zadevo pred TMB z namenom, da TMB da priporočila, kot so določena v členu 8. Če TSB ne bi imel priložnosti proučiti spora zaradi takih sprememb, ki so bile uvedene pred začetkom veljavnosti Sporazuma o WTO, ga prouči TMB v skladu s pravili in postopki MFA, ki veljajo za tako proučitev.

Člen 5

1. Članice se sporazumejo, da izogibanje s pretovarjanjem, preusmerjanjem, napačnim deklariranjem določene države ali kraja porekla in ponarejanjem uradnih dokumentov otežuje izvajanje tega sporazuma v zvezi z integracijo področja tekstila in oblačil v GATT 1994. Članice bi morale temu primerno oblikovati potrebne predpise in/ali upravne postopke in izvajati ukrepe proti takemu izogibanju. Članice se dalje sporazumejo, da bodo v skladu s svojimi domačimi zakoni in postopki v celoti sodelovale pri reševanju problemov, ki nastajajo zaradi izogibanj.

▼B

2. Če bi katera koli članica menila, da se temu sporazumu izogiba s pretovarjanjem, preusmerjanjem, napačnim deklariranjem države ali kraja porekla ali s ponarejanjem uradnih dokumentov in da se ne uporabljajo nobeni ukrepi ali pa se uporabljajo neustrezni ukrepi z namenom obravnave in/ali ukrepanja proti takemu izogibanju, se mora ta članica posvetovati z določeno članico ali članicami z namenom, da dosežejo zadovoljivo skupno rešitev. Taka posvetovanja bi morala biti takoj in v 30 dneh, če je možno. Če se ne doseže medsebojna zadovoljiva rešitev, lahko katera koli članica zadevo predloži TMB, zato da ta oblikuje priporočila.

3. Članice se sporazumejo, da sprožijo potrebne akcije v skladu s svojimi zakoni in postopki, da bi preprečile, raziskale in, če je ustrezno, sprejele zakonske in/ali upravne ukrepe proti praksi izogibanja na svojem ozemlju. Članice se sporazumejo, da bodo v primerih izogibanja ali domnevnega izogibanja temu sporazumu tesno sodelovale v skladu s svojimi zakoni in postopki, da ugotovijo ustrezna dejstva na krajih uvoza, izvoza in, kjer pride v poštev, pretovarjanja. Dogovorjeno je, da tako sodelovanje v skladu z njihovimi zakoni in postopki vključuje: preiskavo načina izogibanja, ki povečuje omejeni izvoz v članico, ki ohranja omejitve; izmenjavo dokumentov, korespondenco, poročila in druge ustrezne podatke v možnem obsegu; in na zahtevo od primera do primera omogoča stike in obiske v proizvodnji. Članice bi si morale prizadevati, da razjasnijo okoliščine takih primerov izogibanj ali domnevnih izogibanj, vključno z vlogo ustreznih izvoznikov in uvoznikov.

4. Če je na podlagi rezultatov preiskave dovolj dokazov, da je prišlo do izogibanja (npr. če je na voljo dokaz o državi ali kraju resničnega porekla in okoliščinah takega izogibanja), se članice sporazumejo za ustrezen ukrep v obsegu, kot je potreben za rešitev tega vprašanja. Tak ukrep lahko vključuje odklonitev takega blaga ali, če je blago že uvoženo, z upoštevanjem dejanskih okoliščin in vpletenosti države ali kraja resničnega porekla prilagoditev dajatev ravnem omejitev z namenom, da te dajatve izražajo državo ali kraj dejanskega porekla. Prav tako, če obstaja dokaz, da so pri tem vključena posamezna območja neke članice, na katerih se je blago pretovarjalo, lahko ukrep vključuje uvedbo omejitev za te članice. Kateri koli taki ukrepi, vključno s časovno naravnanostjo in obsegom, se lahko uvedejo po posvetovanju, ki ima namen najti medsebojno zadovoljivo rešitev med določenimi članicami. O ukrepih je treba obvestiti TMB z zadovoljivo utemeljitvijo. Določene članice se lahko s posvetom dogovorijo o drugih ukrepih. Vsak tak sporazum se sporoči TMB in TMB lahko sprejme priporočila za določene članice, kot se mu zdi primerno. Če se ne doseže zadovoljiva rešitev, lahko katera koli članica sproži zadevo pred TMB zaradi takojšnje proučitve in priporočil.

5. Članice ugotavljajo, da gre lahko v nekaterih primerih izogibanja za tranzitne pošiljke skozi države ali kraje brez sprememb na blagu, ki sestavlja pošiljko v krajih tranzita. Zato ugotavljajo, da na splošno ni izvedljivo, da se v teh krajih tranzita nadzorujejo take pošiljke.

6. Članice se sporazumejo, da napačna deklaracija o sestavi vlaken, količini, opisu ali razvrstitvi blaga prav tako otežuje cilje tega sporazuma. Če obstaja dokaz, da so imele napačne deklaracije namen izogibanja, se članice sporazumejo, da je treba

▼B

proti udeleženim izvoznikom ali uvoznikom sprožiti ustrezne ukrepe, ki bodo v skladu z njihovimi domačimi zakoni in postopki. Če katera koli članica meni, da se s tako napačno deklaracijo izogiba temu sporazumu in da se ne uporabljajo nobeni ukrepi ali pa se uporabljajo neustrezni upravni ukrepi, da se obravnava in/ali izvaja ukrep proti takemu izogibanju, se mora ta članica nemudoma posvetovati z ustrezno članico z namenom, da dosežeta obojestransko zadovoljivo rešitev. Če take rešitve ne dosežeta, lahko katera koli udeležena članica zadevo sproži pred TMB zaradi priporočil. Ta določba nima namena članicam preprečevati tehničnih popravkov ob morebitnih napakah v deklaracijah.

Člen 6

1. Članice spoznavajo, da bo v prehodnem obdobju verjetno treba uporabljati poseben prehodni zaščitni mehanizem (v nadaljevanju prehodna zaščita). Prehodno zaščito lahko uporablja katera koli članica za proizvode iz priloge, razen za tiste, ki so integrirani v GATT 1994 v skladu z določbami člena 2. Članice, ki ne ohranjajo omejitev na podlagi člena 2, morajo v 60 dneh po začetku veljavnosti Sporazuma o WTO obvestiti TMB o tem, ali si želijo pridržati pravico do uporabe določb tega člena. Članice, ki niso sprejele Protokolov o podaljšanju MFA od leta 1986, morajo to sporočiti v 6 mesecih po začetku veljavnosti Sporazuma o WTO. Prehodno zaščito je treba uporabljati čim bolj zmerno v skladu z določbami tega člena in učinkovitim izvajanjem integracijskega procesa na podlagi tega sporazuma.

2. Zaščitni ukrep iz tega člena se lahko sproži, kadar je na osnovi ugotovitve članice ([1]) dokazano, da se določen proizvod uvaža na njeno ozemlje v tako povečanih količinah, da ta povzroča resno škodo ali dejansko grožnjo škode domači industriji, ki proizvaja enak in/ali neposredno konkurenčen proizvod. Resna škoda ali dejanska grožnja škode mora biti dokazana kot posledica tako povečane količine uvoženega proizvoda in ne s takimi drugimi dejavniki, kot so tehnološke spremembe ali spremembe okusa potrošnikov.

3. Pri ugotavljanju resne škode, ali dejanske grožnje le-te iz odstavka 2, mora članica preveriti vpliv takega uvoza na stanje določene industrije, kar se kaže v ustreznih ekonomskih spremenljivkah, kot so obseg proizvodnje, storilnost, izkoriščenost zmogljivosti, zaloge, tržni delež, izvoz, plače, zaposlenost, domače cene, dobički in vlaganja. Nobeden od teh dejavnikov sam ali v povezavi z drugimi dejavniki ni nujno odločilen.

4. Kateri koli ukrep, ki se uporablja na podlagi določb tega člena, se uporablja za vsako posamezno članico posebej. Članico ali članice, ki se jim pripisuje resna škoda ali dejanska grožnja škode v skladu z odstavkoma 2 in 3, se ugotavlja na osnovi nenadnega in bistvenega povečanja uvoza – dejanskega ali pričakovanega ([2]) – iz posamezne članice ali članic in na osnovi ravni uvoza v primerjavi z uvozom iz drugih virov, tržnega deleža in uvoznih in domačih cen na primerljivi ravni trgovinske transakcije; nobeden od teh dejavnikov sam ali skupaj z drugimi dejavniki ni nujno odločilen. Tak zaščitni ukrep ne velja za izvoz članice, katere izvoz določenega proizvoda je že omejen s tem sporazumom.

([1]) Carinska unija lahko uporabi zaščitni ukrep enotno ali v korist neke države članice. Kadar carinska unija sproži zaščitni ukrep enotno, morajo vse zahteve po določanju resne škode ali dejanske grožnje škode v skladu s tem sporazumom temeljiti na pogojih, ki veljajo v carinski uniji kot celoti. Kadar se sproži zaščitni ukrep v korist neke države članice, morajo vse zahteve pri določanju škode ali dejanske grožnje škode temeljiti na pogojih, ki obstajajo v tej državi članici in mora biti omejen na to državo članico.

([2]) Tako pričakovano povečanje mora biti merljivo in se ne sme ugotavljati le na osnovi suma, trditev ali gole možnosti, da nastane na primer že iz obstoja določene proizvodne zmogljivosti v državi izvoznici.

▼B

5. Obdobje veljavnosti ugotavljanja resne škode ali dejanske grožnje škode iz tega člena za namen uvajanja zaščitnih ukrepov ne sme presegati 90 dni od dneva prve notifikacije, ki je določena v odstavku 7.

6. Pri uporabi prehodne zaščite je treba posebno pozornost posvetiti interesom članic izvoznic, kot sledi:

(a) najmanj razvite države članice se bistveno ugodneje obravnavajo v primerjavi z drugimi skupinami držav članic iz tega odstavka po možnosti v vseh elementih, a vsaj pri splošnih pogojih;

(b) članice, katerih celoten obseg izvoza tekstila in oblačil je majhen v primerjavi s celotnim obsegom izvoza drugih članic in ki predstavljajo le majhen odstotek celotnega uvoza tega proizvoda v članice uvoznice, se pristransko in ugodneje obravnavajo pri določanju gospodarskih pogojev, ki jih določajo odstavki 8, 13 in 14. Za te dobavitelje se na podlagi odstavkov 2 in 3 člena 1 upoštevajo prihodnje možnosti za razvoj njihove trgovine in potreba, da se zanje odobrijo komercialne uvozne količine;

(c) glede volnenih proizvodov iz članic držav v razvoju, ki proizvajajo volno, in katerih gospodarstvo in trgovina s tekstilom in oblačili je odvisna od volne in katerih celoten izvoz tekstila in oblačil sestoji skoraj izključno iz volnenih proizvodov in katerih obseg izvoza tekstila in oblačil je sorazmerno majhen na trgu članic uvoznic, se posebej upoštevajo izvozne potrebe takih članic, kadar se določajo ravni kvot, stopenj rasti in prožnost;

(d) ponovni uvoz tekstila in oblačil, ki ga je neka članica izvozila v drugo članico v dodelavo in z namenom ponovnega uvoza, kot to določajo zakoni in običajni postopki uvoznice, mora biti deležen ugodnejše obravnave pod pogojem zadovoljivega nadzora in postopkov izdajanja potrdil, kadar se ti proizvodi uvažajo iz države članice, za katero predstavlja ta vrsta trgovine znaten del celotnega izvoza tekstila in oblačil.

7. Članica, ki predlaga zaščitne ukrepe, se mora poskušati posvetovati s članico ali članicami, ki bi jih tak ukrep prizadel. Zahtevo po posvetovanju morajo spremljati specifični in ustrezni najnovejši podatki, zlasti o: (a) dejavnikih, na katere se nanaša odstavek 3, na katerih članica, ki uporablja ukrep, utemeljuje svojo ugotovitev o obstoju resne škode ali dejanske grožnje škode; in (b) dejavnikih, na katere se nanaša odstavek 4, na osnovi katerih predlaga uvedbo zaščitnega ukrepa za določeno članico ali članice. Kar se tiče zahtev na podlagi tega odstavka, morajo biti informacije čim bolj povezane z določljivimi deli proizvodnje in obdobjem, na katero se sklicuje, ki je določeno v odstavku 8. Članica, ki uvaja ukrep, mora tudi določiti raven, pri kateri predlaga omejitev uvoza določenega proizvoda iz določene članice ali članic; ta raven ne sme biti nižja od ravni, ki jo določa odstavek 8. Članica, ki se želi posvetovati, hkrati sporoči predsedujočemu TMB zahtevo po posvetovanjih vključno z ustreznimi dejanskimi podatki, ki so določeni v členih 3 in 4, skupaj s predlagano ravnijo omejitve. Predsedujoči obvesti člane TMB o zahtevi za posvetovanja z navedbo članice, ki je poslala zahtevo, določenega proizvoda in članice, ki je prejela zahtevo. Članica ali članice morajo nemudoma odgovoriti na to zahtevo in brez odlašanja se skliče posvet, ki mora biti običajno končan v 60 dneh od prejema zahteve.

▼B

8. Če se med posvetovanjem vse članice strinjajo, da situacija zahteva omejitev izvoza določenega proizvoda iz določene članice ali članic, je treba določiti raven teh omejitev, ki ne sme biti nižja od dejanske ravni izvoza ali uvoza iz te članice v obdobju 12 mesecev, ki se konča dva meseca pred mesecem, ko je bila vložena zahteva za posvetovanje.

9. Podrobnosti o dogovorjenem ukrepu omejitve je treba v 60 dneh po sklenitvi sporazuma sporočiti TMB. TMB mora ugotoviti, ali je sporazum utemeljen v skladu z določbami tega člena. Da bi lahko TMB sprejel tako ugotovitev, mu je treba predložiti vse dejanske podatke, ki so bili dani predsedujočemu TMB, kot je določeno v odstavku 7, kakor tudi vse druge ustrezne informacije, ki jih predložijo določene članice. TMB lahko sprejme priporočila, kot se mu zdijo ustrezna za določene članice.

10. Če pa v 60 dneh po prejemu zahteve za posvetovanje ni bil dosežen sporazum med članicami, lahko članica, ki je predlagala zaščitni ukrep, v 30 dneh po preteku 60-dnevnega roka za posvetovanje določi omejitev ali od dneva uvoza ali od dneva izvoza v skladu z določbami tega člena in zadevo predloži TMB. Vsaki članici je dana možnost, da zadevo predloži TMB pred potekom 60-dnevnega roka. V obeh primerih TMB nemudoma sproži preverjanje zadeve, vključno z ugotovitvijo resnosti škode ali dejanske grožnje le-te in njenih vzrokih ter v 30 dneh da ustrezna priporočila določenim članicam. Da bi lahko vodil tako preiskavo, mora TMB od določenih članic prejeti vse dejanske podatke, ki so bili dani predsedujočemu TMB v skladu z odstavkom 7, kakor tudi vse druge ustrezne informacije, ki so jih dale določene članice.

11. V skrajno nenavadnih in kritičnih okoliščinah, če bi zamuda povzročila težko popravljivo škodo, se lahko ukrep iz odstavka 10 uvede začasno pod pogojem, da bo zahteva za posvetovanje in notifikacija TMB dana najpozneje v 5 delovnih dneh po uvedbi ukrepa. Če se s posvetovanji ne doseže sporazum, je treba obvestiti TMB na koncu posvetovanja, a v nobenem primeru ne pozneje kot v 60 dneh od uvedbe ukrepa. TMB nemudoma prouči zadevo in v 30 dneh da ustrezna priporočila določenim članicam. Če se posvetovanje konča s sporazumom, članice na koncu obvestijo TMB, a v vsakem primeru najkasneje v 90 dneh od dneva uvedbe ukrepa. TMB lahko sprejme taka priporočila, kot se mu zdijo primerna za določene članice.

12. Članica lahko ohranja ukrepe, ki jih uporablja na podlagi določb tega člena: (a) do treh let brez podaljšanja ali (b) dokler proizvod ni integriran v GATT 1994, kar je prej.

13. Če omejitveni ukrep velja več kot eno leto, mora biti raven za naslednja leta raven, ki je določena za prvo leto, povečana najmanj za 6-odstotno letno stopnjo rasti, če ni drugače utemeljeno TMB. Raven omejitve za določen proizvod se lahko preseže v enem ali drugem letu dveletnega obdobja za 10 odstotkov s prenosom in/ali podaljšanjem, s tem da prenos ne sme predstavljati več kot 5 odstotkov. Pri kombinirani uporabi podaljšanja prenosa in določbe odstavka 14 ne sme biti nobenih količinskih omejitev.

▼B

14. Kadar se sprejme omejitev za več kot en proizvod iz druge članice v smislu tega člena, lahko dogovorjena raven omejitve v skladu z določbami tega člena preseže 7 odstotkov za vsak proizvod, če celoten omejeni izvoz ne presega celote ravni za vse proizvode, omejene s tem členom na osnovi dogovorjenih skupnih enot. Če se obdobja izvajanja omejitev za te proizvode ne ujemajo, velja ta določba za vsako podaljšano obdobje na osnovi pro rata.

15. Če se uporablja zaščitni ukrep iz tega člena za proizvod, za katerega je do zdaj veljala omejitev, ki jo je določal MFA v obdobju 12 mesecev pred začetkom veljavnosti Sporazuma o WTO, ali v skladu z določbami člena 2 ali 6, mora biti raven nove omejitve raven, ki jo določa odstavek 8, razen če začne nova omejitev veljati v enem letu od:

(a) dneva notifikacije iz odstavka 15 člena 2 v zvezi z odpravo prejšnje omejitve, ali

(b) dneva odprave prejšnje omejitve, ki je bila določena v skladu z določbami tega člena ali MFA,

in v tem primeru raven ne sme biti manj kakor višja od (i) ravni omejitve za zadnje 12-mesečno obdobje, v katerem je bil proizvod omejen, ali (ii) ravni omejitve, kot je določena v odstavku 8.

16. Če članica ne ohranja omejitve iz člena 2 in se odloči uporabiti omejitev na podlagi določb tega člena, poskrbi da: (a) v celoti upošteva take dejavnike, kot so veljavna carinska razvrstitev in količinske enote, ki temeljijo na normalni trgovinski praksi pri izvoznih in uvoznih transakcijah, tako glede sestave vlaken kot pogojev konkurence za isti del domačega trga, in da se (b) izogiba pretirani kategorizaciji. Zahteva za posvetovanje iz odstavka 7 ali 11 mora zajemati vse informacije o taki ureditvi.

Člen 7

1. Kot del integracijskega procesa in v zvezi s posebnimi obveznostmi, ki so jih prevzele članice kot rezultat Urugvajskega kroga, vse članice ukrepajo, kot je potrebno za uskladitev s pravili in disciplinami GATT 1994 zato, da bi:

(a) dosegle izboljšani dostop na trg za tekstil in oblačila z ukrepi, kot so znižanje in vezava carin, znižanje ali odprava necarinskih omejitev in poenostavitev carinskih in upravnih postopkov in postopkov za izdajanje dovoljenj,

(b) zagotovile izvajanje politike, ki se nanaša na pravične in enakovredne pogoje glede tekstila in oblačil na področjih dumpinga in protidumpinških pravil in postopkov, subvencij in izravnalnih ukrepov ter zaščite pravic intelektualne lastnine, in

(c) se izognile diskriminaciji uvoza na področju tekstila in oblačil pri uveljavljanju ukrepov iz razlogov splošne trgovinske politike.

Taki ukrepi ne posegajo v pravice in obveznosti članic na podlagi GATT 1994.

▼B

2. Članice sporočijo TMB vse ukrepe iz odstavka 1, ki vplivajo na izvajanje tega sporazuma. Do mere, kot je bilo to sporočeno drugim organom WTO, povzetek, ki se sklicuje na izvirne notifikacije, zadostuje, da bi lahko izpolnili zahteve tega odstavka. Vsaka članica ima možnost dati povratne notifikacije TMB.

3. Če katera koli članica meni, da druga članica ni upoštevala ukrepov, na katere se nanaša odstavek 1, in da je bilo porušeno ravnotežje med pravicami in obveznostmi iz tega sporazuma, lahko sproži postopek pri ustreznem organu WTO in o tem obvesti TMB. Vsaka kasnejša ugotovitev ali sklepi ustreznih organov WTO sestavljajo del celovitega poročila TMB.

Člen 8

1. Z namenom nadzora nad izvajanjem tega sporazuma, preverjanja vseh ukrepov, ki se uporabljajo na podlagi tega sporazuma in njihove skladnosti z njim, ter z namenom ukrepanja, če to posebej določa ta sporazum, se ustanovi Organ za spremljanje trgovine s tekstilom (TMB). TMB sestavljajo predsedujoči in 10 članov. Članstvo TMB mora biti uravnoteženo in mora dovolj široko predstavljati članice. Zagotavljati mora izmenjavo njegovih članov v ustreznih časovnih presledkih. Člane imenujejo članice, ki jih določil Svet za trgovino z blagom, za opravljanje nalog v TMB. Člani pa svoje naloge opravljajo na osebni podlagi.

2. TMB sam razvija lastne delovne postopke. Razume se, da konsenz v TMB ne pomeni, da morajo članice, ki so imenovale člane TMB dati pristanek ali soglašati z nerešenim vprašanjem, ki ga proučuje TMB.

3. TMB je stalen organ in se sestaja po potrebi za opravljanje nalog, ki so zanj določene v tem sporazumu. Zanaša se na notifikacije in informacije, ki mu jih dajejo članice v skladu z ustreznimi členi tega sporazuma, ter na dodatne informacije ali potrebne podrobnosti, ki jih predložijo članice ali pa se TMB odloči, da jih od njih zahteva. Zanašati se sme tudi na notifikcije drugih organov WTO ter na take vire, kot se mu zdijo primerni.

4. Članice medsebojno omogočajo ustrezna posvetovanja o vseh zadevah, ki vplivajo na izvajanje tega sporazuma.

5. Če ni možno doseči medsebojno zadovoljive rešitve pri dvostranskih posvetovanjih, kot jih predvideva ta sporazum, da TMB na zahtevo ene ali druge članice ob temeljiti in takojšnji proučitvi zadeve priporočila neposredno prizadetim članicam.

6. Na zahtevo katere koli članice TMB nemudoma prouči vsako posamezno zadevo, za katero se članici zdi, da škoduje njenim interesom v smislu tega sporazuma in če posvetovanja med njo in določeno drugo članico ali članicami niso dala medsebojne zadovoljive rešitve. V takih primerih lahko TMB oblikuje mnenja, kot se mu zdijo primerna za določene članice in za namene proučitve, kot jo določa odstavek 11.

7. Pred oblikovanjem svojih priporočil ali opažanj TMB povabi k sodelovanju tiste članice, ki so neposredno prizadete v sporni zadevi.

▼B

8. Kadar koli se od TBM zahteva, da sprejme priporočila ali ugotovitve, to stori po možnosti v 30 dneh, razen če v tem sporazumu ni določen drugačen rok. Vsa taka priporočila ali ugotovitve je treba sporočiti članicam, ki so neposredno prizadete. Priporočila in ugotovitve je treba prav tako sporočiti Svetu za trgovino z blagom.

9. Članice si prizadevajo v celoti sprejeti priporočila TMB, ki poskrbi za primeren nadzor nad izvajanjem takih priporočil.

10. Če članica meni, da se ni sposobna ravnati v skladu z priporočili TMB, najkasneje v enem mesecu po sprejetju takih priporočil navede razloge za to in jih pošlje TMB. Po temeljiti obravnavi navedenih razlogov TMB izda dodatna priporočila, kot se mu zdijo primerna. Če ostane zadeva nerešena tudi po teh dodatnih priporočilih, lahko katera koli članica sproži zadevo pred Organom za reševanje sporov in se pri tem sklicuje na odstavek 2 člena XXIII GATT 1994 in ustrezne določbe Dogovora o reševanju sporov.

11. Zaradi nadzora nad izvajanjem tega sporazuma Svet za trgovino z blagom sproži pred koncem vsake faze integracijskega procesa širšo proučitev tega procesa. Kot pomoč v tem postopku TMB najkasneje v petih mesecih pred koncem vsake faze pošlje Svetu za trgovino z blagom celovito poročilo o izvajanju tega sporazuma med fazo, ki se proučuje – posebej v zadevah, ki se nanašajo na integracijo, uporabo prehodnih zaščitnih mehanizmov in v zvezi z upoštevanjem pravil in disciplin GATT 1994, kot je določeno v členih 2, 3, 6 in 7. Celovito poročilo TMB lahko vključuje katero koli priporočilo, ki se zdi TMB primerno za Svet za trgovino z blagom.

12. V luči proučevanj Svet za trgovino z blagom s konsenzom sprejema odločitve, ki se mu zdijo primerne, da se ravnotežje med pravicami in obveznostmi, ki so vsebovane v tem sporazumu, ne poruši. Za reševanje katerega koli spora, ki bi nastal zaradi zadev, omenjenih v členu 7, lahko Organ za reševanje sporov pooblasti brez vpliva na končni rok, ki je določen v členu 9, prilagoditev odstavku 14 člena 2 za fazo, ki sledi proučitvi za katero koli članico, za katero se ugotovi, da ne ravna v skladu s svojimi obveznostmi na podlagi tega sporazuma.

Člen 9

Ta sporazum in vse omejitve, ki izhajajo iz njega, prenehajo veljati prvi dan 121. meseca od začetka veljavnosti Sporazuma o WTO, ko se področje tekstila in oblačil v celoti integrira v GATT 1994. Ta sporazum se ne bo podaljševal.

▼B

PRILOGA

SEZNAM PROIZVODOV, NA KATERE SE NANAŠA TA SPORAZUM

1. Ta priloga našteva tekstilne proizvode in oblačila, ki so določena na šestmestnem nivoju Harmoniziranega sistema opisa in šifriranja blaga (HS).

2. Ukrepi na podlagi določb člena 6 o posebnih zaščitnih ukrepih se uporabijo za posamezne tekstilne proizvode in oblačila in ne na osnovi postavk HS kot takih.

3. Ukrepi na podlagi določb člena 6 tega sporazuma o posebnih zaščitnih ukrepih se ne uporabljajo za:

   (a) izvoz ročno tkanega blaga domače obrti članic držav v razvoju ali ročno izdelanih proizvodov domače obrti iz takega blaga ali tradicionalno folklorno ročno izdelani tekstilni proizvodi in oblačila pod pogojem, da so ti proizvodi pravilno potrjeni v skladu z dogovori med določenimi članicami;

   (b) zgodovinsko trgovino s tekstilnimi proizvodi, s katerimi se je trgovalo v komercialno pomembnih količinah pred letom 1982, kot so torbe, vreče, potovalne torbe iz preprog, vrvi, kovčki, talna pregrinjala in preproge, izdelane iz vlaken, kot so juta, kokosova vlakna, sisal, abaka, mageja in heneken;

   (c) proizvode iz čiste svile.

   Za take proizvode veljajo določbe člena XIX GATT 1994, kot jih razlaga Sporazum o posebnih zaščitnih ukrepih.

Proizvodi oddelka XI (Tekstil in tekstilni izdelki) Harmoniziranega sistema opisa in šifriranja blaga (HS-nomenklatura)

HS št.	Opis proizvoda
Pogl. 50	**Svila**
5004 00	Svilena preja (razen preje iz svilenih odpadkov), ni za prodajo na drobno
5005 00	Preja iz svilenih odpadkov, ni za prodajo na drobno
5006 00	Svilena preja in preja iz svilenih odpadkov, za prodajo na drobno; svileni katgut
5007 10	Tkanine iz buretne svile
5007 20	Tkanine iz svile/svilenih odpadkov, razen buretne svile, 85 %/več takih vlaken
5007 90	Druge tkanine iz svile
Pogl. 51	**Volna, fina/groba živalska dlaka, preja in tkanine iz konjske žime**
5105 10	Mikana volna
5105 21	Česana volna, v razsutem stanju v pramenih
5105 29	Volneni česanec in druga česana volna, razen v razsutem stanju v pramenih

▼B

HS št.	Opis proizvoda
5105 30	Fina živalska dlaka, mikana ali česana
5106 10	Preja iz mikane volne, >/=85 % volne po teži, ni za prodajo na drobno
5106 20	Preja iz mikane volne, <85 % volne po teži, ni za prodajo na drobno
5107 10	Preja iz česane volne, >/=85 % volne po teži, ni za prodajo na drobno
5107 20	Preja iz česane volne, <85 % volne po teži, ni za prodajo na drobno
5108 10	Preja iz fine živalske dlake, mikane, ni za prodajo na drobno
5108 20	Preja iz fine živalske dlake, česane, ni za prodajo na drobno
5109 10	Preja iz volne/fine živalske dlake, >/=85 % takih vlaken po teži, za prodajo na drobno
5109 90	Preja iz volne/fine živalske dlake, <85 % takih vlaken po teži, za prodajo na drobno
5110 00	Preja iz grobe živalske dlake ali konjske žime
5111 11	Tkanine iz mikane volne/fine živalske dlake, >/=85 % po teži, </= 300 g/m^2
5111 19	Tkanine iz mikane volne/fine živalske dlake, >/=85 % po teži, >300 g/m^2
5111 20	Tkanine iz mikane volne/fine živalske dlake, <85 % po teži, mešane z umetnimi ali sintetičnimi filamenti
5111 30	Tkanine iz mikane volne/fine živalske dlake, <85 % po teži, mešane z umetnimi ali sintetičnimi vlakni
5111 90	Druge tkanine iz mikane volne/fine živalske dlake, <85 % po teži
5112 11	Tkanine iz česane volne/fine živalske dlake, >/=85 % po teži, </= 200 g/m^2
5112 19	Tkanine iz česane volne/fine živalske dlake, >/=85 % po teži, >200 g/m^2
5112 20	Tkanine iz česane volne/fine živalske dlake, <85 % po teži, mešane z umetnimi ali sintetičnimi filamenti

▼B

HS št.	Opis proizvoda
5112 30	Tkanine iz česane volne/fine živalske dlake, <85 % po teži, mešane z umetnimi ali sintetičnimi vlakni
5112 90	Drage tkanine iz česane volne/fine živalske dlake, <85 % po teži
5113 00	Tkanine iz grobe živalske dlake ali konjske zime
Pogl. 52	**Bombaž**
5204 11	Bombažni sukanec za šivanje, >/=85 % bombaža po teži, ni za prodajo na drobno
5204 19	Bombažni sukanec za šivanje, <85 % bombaža po teži, ni za prodajo na drobno
5204 20	Bombažni sukanec za šivanje, za prodajo na drobno
5205 11	Bombažna preja, >/=85 % bombaža po teži, enojna, iz nečesanih vlaken, >/=714.29 dtex, ni za prodajo na drobno
5205 12	Bombažna preja, >/=85 % bombaža po teži, enojna, iz nečesanih vlaken, 714.29 > dtex >/= 232.56, ni za prodajo na drobno
5205 13	Bombažna preja, >/=85 % bombaža po teži, enojna, iz nečesanih vlaken, 232.56 > dtex >/= 192,31, ni za prodajo na drobno
5205 14	Bombažna preja, >/=85 % bombaža po teži, enojna, iz nečesanih vlaken, 192.31 > dtex >/= 125, ni za prodajo na drobno
5205 15	Bombažna preja, >/=85 % bombaža po teži, enojna, iz nečesanih vlaken, <125 dtex, ni za prodajo na drobno
5205 21	Bombažna preja, >/=85 % bombaža po teži, enojna, iz česanih vlaken, >/=714.29, ni za prodajo na drobno
5205 22	Bombažna preja, >/=85 % bombaža po teži, enojna, iz česanih vlaken, 714.29 > dtex >/= 232.56, ni za prodajo na drobno
5205 23	Bombažna preja, >/=85 % bombaža po teži, enojna, iz česanih vlaken, 232.56 > dtex >/= 192,31, ni za prodajo na drobno
5205 24	Bombažna preja, >/=85 % bombaža po teži, enojna, iz česanih vlaken, 192.31 > dtex >/= 125, ni za prodajo na drobno

▼B

HS št.	Opis proizvoda
5205 25	Bombažna preja, >/=85 % bombaža po teži, enojna, iz česanih vlaken, < 125 dtex, ni za prodajo na drobno
5205 31	Bombažna preja, >/=85 % bombaža po teži, večnitna, iz nečesanih vlaken, >/= 714.29 dtex, ni za prodajo na drobno
5205 32	Bombažna preja, >/=85 % bombaža po teži, večnitna, iz nečesanih vlaken, 714.29 > dtex >/ = 232.56, ni za prodajo na drobno
5205 33	Bombažna preja, >/=85 % bombaža po teži, večnitna, iz nečesanih vlaken, 232.56 > dtex >/ = 192,31, ni za prodajo na drobno
5205 34	Bombažna preja, >/=85 % bombaža po teži, večnitna, iz nečesanih vlaken, 192.31 > dtex >/ = 125, ni za prodajo na drobno
5205 35	Bombažna preja, >/=85 % bombaža po teži, večnitna, iz nečesanih vlaken, < 125 dtex, ni za prodajo na drobno
5205 41	Bombažna preja, >/=85 % bombaža po teži, večnitna, iz česanih vlaken, >/= 714.29 dtex, ni za prodajo na drobno
5205 42	Bombažna preja, >/=85 % bombaža po teži, večnitna, iz česanih vlaken, 714.29 > dtex >/= 232.56, ni za prodajo na drobno
5205 43	Bombažna preja, >/=85 % bombaža po teži, večnitna, iz česanih vlaken, 232.56 > dtex >/= 192,31, ni za prodajo na drobno
5205 44	Bombažna preja, >/=85 % bombaža po teži, večnitna, iz česanih vlaken, 192.31 > dtex >/= 125, ni za prodajo na drobno
5205 45	Bombažna preja, >/=85 % bombaža po teži, večnitna, iz česanih vlaken, < 125 dtex, ni za prodajo na drobno
5206 11	Bombažna preja, <85 % bombaža po teži, enojna, iz nečesanih vlaken, >/= 714.29 dtex, ni za prodajo na drobno

▼B

HS št.	Opis proizvoda
5206 12	Bombažna preja, <85 % bombaža po teži, enojna, iz nečesanih vlaken, 714.29 > dtex >/= 232.56, ni za prodajo na drobno
5206 13	Bombažna preja, <85 % bombaža po teži, enojna, iz nečesanih vlaken, 232.56 > dtex >/= 192,31, ni za prodajo na drobno
5206 14	Bombažna preja, <85 % bombaža po teži, enojna, iz nečesanih vlaken, 192.31 > dtex >/= 125, ni za prodajo na drobno
5206 15	Bombažna preja, <85 % bombaža po teži, enojna, iz nečesanih vlaken, < 125 dtex, ni za prodajo na drobno
5206 21	Bombažna preja, <85 % bombaža po teži, enojna, iz česanih vlaken, >/= 714.29, ni za prodajo na drobno
5206 22	Bombažna preja, <85 % bombaža po teži, enojna, iz česanih vlaken, 714.29 > dtex >/= 232.56, ni za prodajo na drobno
5206 23	Bombažna preja, <85 % bombaža po teži, enojna, iz česanih vlaken, 232.56 > dtex >/= 192,31, ni za prodajo na drobno
5206 24	Bombažna preja, <85 % bombaža po teži, enojna, iz česanih vlaken, 192.31 > dtex >/= 125, ni za prodajo na drobno
5206 25	Bombažna preja, <85 % bombaža po teži, enojna, iz česanih vlaken, < 125 dtex, ni za prodajo na drobno
5206 31	Bombažna preja, <85 % bombaža po teži, večnitna, iz nečesanih vlaken, >/= 714.29 dtex, ni za prodajo na drobno
5206 32	Bombažna preja, <85 % bombaža po teži, večnitna, iz nečesanih vlaken, 714.29 > dtex >/= 232.56, ni za prodajo na drobno
5206 33	Bombažna preja, <85 % bombaža po teži, večnitna, iz nečesanih vlaken, 232.56 > dtex >/= 192,31, ni za prodajo na drobno

▼B

HS št.	Opis proizvoda
5206 34	Bombažna preja, <85 % bombaža po teži, večnitna, iz nečesanih vlaken, 192.31 > dtex >/= 125, ni za prodajo na drobno
5206 35	Bombažna preja, <85 % bombaža po teži, večnitna, iz nečesanih vlaken, < 125 dtex, ni za prodajo na drobno
5206 41	Bombažna preja, <85 % bombaža po teži, večnitna, iz česanih vlaken, >/= 714.29 dtex, ni za prodajo na drobno
5206 42	Bombažna preja, <85 % bombaža po teži, večnitna, iz česanih vlaken, 714.29 > dtex >/= 232.56, ni za prodajo na drobno
5206 43	Bombažna preja, <85 % bombaža po teži, večnitna, iz česanih vlaken, 232.56 > dtex >/= 192,31, ni za prodajo na drobno
5206 44	Bombažna preja, <85 % bombaža po teži, večnitna, iz česanih vlaken, 192.31 > dtex >/= 125, ni za prodajo na drobno
5206 45	Bombažna preja, <85 % bombaža po teži, večnitna, iz česanih vlaken, < 125 dtex, ni za prodajo na drobno
5207 10	Bombažna preja (razen sukanca za šivanje) >/ =85 % bombaža po teži, za prodajo na drobno,
5207 90	Bombažna preja (razen sukanca za šivanje) <85 % bombaža po teži, za prodajo na drobno
5208 11	Bombažne tkanine platnenega prepleta, >/ =85 %, manj kot 100 g/ m^2, nebeljene
5208 12	Bombažne tkanine platnenega prepleta, >/ =85 %, >100 g/m^2 do 200 g/m^2, nebeljene
5208 13	Bombažne keper tkanine, >/=85 %, manj kot 200 g/m^2, nebeljene
5208 19	Bombažne tkanine, >/=85 %, manj kot 200 g/ m^2, nebeljene, druge

▼B

HS št.	Opis proizvoda
5208 21	Bombažne tkanine platnenega prepleta, >/ =85 %, manj kot 100 g/ m^2, beljene
5208 22	Bombažne tkanine platnenega prepleta, >/ =85 %, >100 g/m^2 do 200 g/m^2, beljene
5208 23	Bombažne keper tkanine, >/=85 %, manj kot 200 g/m^2, beljene
5208 29	Bombažne tkanine, >/=85 %, manj kot 200 g/ m^2, beljene, druge
5208 31	Bombažne tkanine platnenega prepleta, >/ =85 %, manj kot 100 g/ m^2, barvane
5208 32	Bombažne tkanine platnenega prepleta, >/ =85 %, >100 g/m^2 do 200 g/m^2, barvane
5208 33	Bombažne keper tkanine , >/=85 %, manj kot 200 g/m^2, barvane
5208 39	Bombažne tkanine, >/=85 %, manj kot 200 g/ m^2, barvane, druge
5208 41	Bombažne tkanine platnenega prepleta, >/ =85 %, manj kot 100 g/ m^2, iz barvane preje
5208 42	Bombažne tkanine platnenega prepleta, >/ =85 %, >100 g/m^2 do 200 g/m^2, iz barvane preje
5208 43	Bombažne keper tkanine , >/=85 %, manj kot 200 g/m^2, iz barvane preje
5208 49	Bombažne tkanine, >/=85 %, manj kot 200 g/ m^2, iz barvane preje, druge
5208 51	Bombažne tkanine platnenega prepleta, >/ =85 %, manj kot 100 g/ m^2, tiskane
5208 52	Bombažne tkanine platnenega prepleta, >/ =85 %, >100 g/m^2 do 200 g/m^2, tiskane
5208 53	Bombažne keper tkanine , >/=85 %, manj kot 200 g/m^2, tiskane
5208 59	Bombažne tkanine, >/=85 %, manj kot 200 g/ m^2, tiskane, druge
5209 11	Bombažne tkanine platnenega prepleta, >/=85 %, več kot 200 g/ m^2, nebeljene
5209 12	Bombažne keper tkanine , >/=85 %, več kot 200 g/m^2, nebeljene

▼B

HS št.	Opis proizvoda
5209 19	Bombažne tkanine, >/=85 %, več kot 200 g/ m^2, nebeljene, druge
5209 21	Bombažne tkanine platnenega prepleta, >/=85 %, več kot 200 g/ m^2, beljene
5209 22	Bombažne keper tkanine, >/=85 %, več kot 200 g/m^2, beljene
5209 29	Bombažne tkanine, >/=85 %, več kot 200 g/ m^2, beljene, druge
5209 31	Bombažne tkanine platnenega prepleta, >/=85 %, več kot 200 g/ m^2, barvane
5209 32	Bombažne keper tkanine, >/=85 %, več kot 200 g/m^2, barvane
5209 39	Bombažne tkanine, >/=85 %, več kot 200 g/m^2, barvane, druge
5209 41	Bombažne tkanine platnenega prepleta, >/=85 %, več kot 200 g/ m^2, iz barvane preje
5209 42	Denim bombažne tkanine, >/=85 %, več kot 200 g/m^2
5209 43	Bombažne keper tkanine, razen denim tkanine, >/=85 %, več kot 200 g/m^2, iz barvane preje
5209 49	Bombažne tkanine, >/=85 %, več kot 200 g/m^2, iz barvane preje, druge
5209 51	Bombažne tkanine platnenega prepleta, >/=85 %, več kot 200 g/ m^2, tiskane
5209 52	Bombažne keper tkanine, >/=85 %, več kot 200 g/m^2, tiskane
5209 59	Bombažne tkanine, >/=85 %, več kot 200 g/ m^2, tiskane, druge
5210 11	Bombažne tkanine platnenega prepleta, <85 %, mešane z umetnimi ali sintetičnimi vlakni, manj kot 200 g/m^2, nebeljene
5210 12	Bombažne keper tkanine, <85 %, mešane z umetnimi ali sint. vlakni, manj kot 200 g/m^2, nebeljene

▼B

HS št.	Opis proizvoda
5210 19	Bombažne tkanine, <85 %, mešane z umetnimi ali sint. vlakni, </=200 g/m^2, nebeljene, druge
5210 21	Bombažne tkanine platnenega prepleta, <85 %, mešane z umetnimi ali sint. vlakni, manj kot 200/m^2, beljene
5210 22	Bombažne keper tkanine, <85 %, mešane z umetnimi ali sint. vlakni, manj kot 200 g/m^2, beljene
5210 29	Bombažne tkanine, <85 %, mešane z umetnimi ali sint. vlakni, </=200 g/m^2, beljene, druge
5210 31	Bombažne tkanine platnenega prepleta, <85 %, mešane z umetnimi ali sint. vlakni, manj kot 200/m^2, barvane
5210 32	Bombažne keper tkanine, <85 %, mešane z umetnimi ali sint. vlakni, manj kot 200 g/m^2, barvane
5210 39	Bombažne tkanine, <85 %, mešane z umetnimi ali sint. vlakni, </= 200 g/m^2, barvane, druge
5210 41	Bombažne tkanine platnenega prepleta, <85 %, mešane z umetnimi ali sint. vlakni, manj kot 200/m^2, iz barvane preje
5210 42	Bombažne keper tkanine , <85 %, mešane z umetnimi ali sint. vlakni, manj kot 200 g/m^2, iz barvane preje
5210 49	Bombažne tkanine, <85 %, mešane z umetnimi ali sint. vlakni, </= 200 g/m^2, iz barvane preje, druge
5210 51	Bombažne tkanine platnenega prepleta, <85 %, mešane z umetnimi ali sint. vlakni, manj kot 200/m^2, tiskane
5210 52	Bombažne keper tkanine, <85 %, mešane z umetnimi ali sint. vlakni, manj kot 200 g/m^2, tiskane
5210 59	Bombažne tkanine, <85 %, mešane z umetnimi ali sint. vlakni, </= 200 g/m^2, tiskane, druge
5211 11	Bombažne tkanine platnenega prepleta, <85 %, mešane z umetnimi ali sint. vlakni, več kot 200 g/m^2, nebeljene
5211 12	Bombažne keper tkanine, <85 %, mešane z umetnimi ali sint. vlakni, več kot 200 g/m^2, nebeljene

▼B

HS št.	Opis proizvoda
5211 19	Bombažne tkanine, <85 %, mešane z umetnimi ali sint. vlakni, več kot 200 g/m^2, nebeljene, drage
5211 21	Bombažne tkanine platnenega prepleta, <85 %, mešane z umetnimi ali sint. vlakni, več kot 200 g/m^2, beljene
5211 22	Bombažne keper tkanine, <85 %, mešane z umetnimi ali sint. vlakni, več kot 200 g/m^2, beljene
5211 29	Bombažne tkanine, <85 %, mešane z umetnimi ali sint. vlakni, več kot 200 g/m^2, beljene, druge
5211 31	Bombažne tkanine platnenega prepleta, <85 %, mešane z umetnimi ali sint. vlakni, več kot 200 g/m^2, barvane
5211 32	Bombažne keper tkanine, <85 %, mešane z umetnimi ali sint. vlakni, več kot 200 g/m^2, barvane
5211 39	Bombažne tkanine, <85 %, mešane z umetnimi ali sint. vlakni, več kot 200 g/m^2, barvane, druge
5211 41	Bombažne tkanine platnenega prepleta, <85 %, mešane z umetnimi ali sint. vlakni, več kot 200 g/m^2, iz barvane preje
5211 42	Denim bombažne tkanine, <85 %, mešane z umetnimi ali sint. vlakni, več kot 200 g/m^2
5211 43	Bombažne keper tkanine razen denima, <85 %, mešane z umetnimi ali sint. vlakni, >200 g/m^2, iz barvane preje
5211 49	Bombažne tkanine, <85 %, mešane z umetnimi ali sint. vlakni, >200 g/m^2, iz barvane preje, druge
5211 51	Bombažne tkanine platnenega prepleta, <85 %, mešane z umetnimi ali sint. vlakni, več kot 200 g/m^2, tiskane
5211 52	Bombažne keper tkanine, <85 %, mešane z umetnimi ali sint. vlakni, več kot 200 g/m^2, tiskane
5211 59	Bombažne tkanine, <85 %, mešane z umetnimi ali sint. vlakni, več kot 200 g/m^2, tiskane, druge
5212 11	Drage bombažne tkanine, teže do 200 g/m^2, nebeljene
5212 12	Drage bombažne tkanine, teže do 200 g/m^2, beljene
5212 13	Drage bombažne tkanine, teže do 200 g/m^2, barvane

▼B

HS št.	Opis proizvoda
5212 14	Drage bombažne tkanine, </= 200 g/m^2, iz barvane preje
5212 15	Drage bombažne tkanine, teže do 200 g/m^2, tiskane
5212 21	Drage bombažne tkanine, teže nad 200 g/m^2, nebeljene
5212 22	Drage bombažne tkanine, teže nad 200 g/m^2, beljene
5212 23	Drage bombažne tkanina, teže nad 200 g/m^2, barvana
5212 24	Drage bombažne tkanine, >200 g/m^2, iz barvane preje
5212 25	Drage bombažne tkanine, teže nad 200 g/m^2, tiskane
Pogl. 53	**Druga rastlinska tekstilna vlakna; papirna preja in tkanine iz papirne preje**
5306 10	Lanena preja, enojna
5306 20	Lanena preja, večnitna (dvojna) ali pramenska
5307 10	Preja iz jute ali dragih tekstilnih vlaken iz ličja, enojna
5307 20	Preja iz jute ali dragih tekstilnih vlaken iz ličja, večnitna (dvojna) ali pramenska
5308 20	Preja iz konoplje
5308 90	Preja iz dragih rastlinskih tekstilnih vlaken
5309 11	Lanene tkanine, ki vsebujejo 85 % ali več lanu po teži, nebeljene ali beljene
5309 19	Lanene tkanine, ki vsebujejo 85 % ali več lanu po teži, razen nebeljene ali beljene
5309 21	Lanene tkanine, ki vsebujejo <85 % lanu po teži, nebeljene ali beljene
5309 29	Lanene tkanine, ki vsebujejo <85 % lanu po teži, razen nebeljene ali beljene
5310 10	Tkanine iz jute ali dragih tekstilnih vlaken iz ličja, nebeljene
5310 90	Tkanine iz jute ali dragih tekstilnih vlaken iz ličja, razen nebeljene
5311 00	Tkanine iz dragih rastlinskih tekstilnih vlaken; tkanine iz papirne preje
Pogl. 54	**Filamenti iz umetnih ali sintetičnih vlaken**
5401 10	Sukanec za šivanje iz sintetičnih filamentov
5401 20	Sukanec za šivanje iz umetnih filamentov
5402 10	Preja velike jakosti (razen sukanca za šivanje) iz najlona/dragih poliamidov, ni za prodajo na drobno

▼B

HS št.	Opis proizvoda
5402 20	Preja velike jakosti iz poliestrov, ni za prodajo na drobno
5402 31	Teksturirana preja, draga, iz najlona/dragih poliamidov, </=50 tex na eno nit, ni za prodajo na drobno
5402 32	Teksturirana preja, druga, iz vlaken najlona/ drugih poliamidov, >50 tex, ni za prodajo na drobno
5402 33	Teksturirana preja, draga, iz poliestra, ni za prodajo na drobno
5402 39	Teksturirana preja iz sintetičnih filamentov, ni za prodajo na drobno
5402 41	Draga preja iz najlona ali dragih poliamidov, enojna, nesukana, ni za prodajo na drobno
5402 42	Draga preja iz poliestrov, deloma orientiranih, enojna, ni za prodajo na drobno
5402 43	Draga preja iz poliestrov, enojna, nesukana, ni za prodajo na drobno
5402 49	Draga preja iz sintetičnih filamentov, enojna, nesukana, ni za prodajo na drobno
5402 51	Draga preja iz najlona ali dragih poliamidov, enojna, >50 zavojev/ m, ni za prodajo na drobno
5402 52	Draga preja iz poliestra, enojna, >50 zavojev/m, ni za prodajo na drobno
5402 59	Draga preja iz sintetičnih filamentov, enojna, >50 navojev/m, ni za prodajo na drobno
5402 61	Draga preja iz najlona ali dragih poliamidov, večnitna, ni za prodajo na drobno
5402 62	Draga preja iz poliestra, večnitna, ni za prodajo na drobno
5402 69	Draga preja iz sintetičnih filamentov, večnitna, ni za prodajo na drobno
5403 10	Preja visoke jakosti (razen sukanca za šivanje), iz viskoznega rajona, ni za prodajo na drobno
5403 20	Teksturirana preja, draga, iz umetnih filamentov, ni za prodajo na drobno
5403 31	Draga preja iz viskoznega rajona, enojna, nesukana, ni za prodajo na drobno
5403 32	Draga preja iz viskoznega rajona, enojna, >120 zavojev na m, ni za prodajo na drobno
5403 33	Draga preja iz celuloznega acetata, enojna, ni za prodajo na drobno
5403 39	Draga preja iz umetnih filamentov, enojna, ni za prodajo na drobno
5403 41	Draga preja iz viskoznega rajona, večnitna, ni za prodajo na drobno
5403 42	Draga preja iz celuloznega acetata, večnitna, ni za prodajo na drobno
5403 49	Draga preja iz umetnih filamentov, večnitna, ni za prodajo na drobno

▼B

HS št.	Opis proizvoda
5404 10	Sintetični monofilamenti, >/=67 dtex, katerih dimenzija prečnega prereza ne presega 1 mm
5404 90	Trakovi in podobno iz sintetičnega tekst, materiala, vidne širine do 5 mm
5405 00	Umetni monofilamenti, 67 dtex, katerih dimenzija prečnega prereza ne presega 1 mm; trakovi iz umetnega teks. materiala vidne šir. </= 5 mm
5406 10	Preja iz sintetičnih filamentov (razen sukanca za šivanje), za prodajo na drobno
5406 20	Preja iz umetnih filamentov (razen sukanca za šivanje), za prodajo na drobno
5407 10	Tkanine iz preje velike jakosti iz najlona ali drugih poliamidov/poliestra
5407 20	Tkanine dobljene iz trakov/podobnih sintetičnih teks. materialov
5407 30	Tkanine, predvidene v 9. opombi v XI oddelku (plasti paralelne sintetične teks. preje)
5407 41	Drage tkanine, >/=85 % iz najlona/dragih poliamidov, nebeljene ali beljene
5407 42	Drage tkanine, >/=85 % iz najlona/dragih poliamidov, barvane
5407 43	Drage tkanine, >/=85 % iz najlona/dragih poliamidov, iz barvane preje
5407 44	Drage tkanine, >/=85 % iz najlona/dragih poliamidov, tiskane
5407 51	Drage tkanine, >/=85 % iz teksturiranih poliestrskih filametov, nebeljene ali beljene
5407 52	Drage tkanine, >/=85 % iz tekstur. poliestrskih filamentov, barvane
5407 53	Drage tkanine, >/=85 % iz tekstur. poliestrskih filamentov, iz barvane preje
5407 54	Drage tkanine, >/=85 % iz tekstur. poliestrskih filamentov, tiskane
5407 60	Drage tkanine, >/=85 % iz neteksturiranih poliestrskih filametov
5407 71	Drage tkanine, >/=85 % iz sintetičnih filamentov, beljene ali nebeljene
5407 72	Drage tkanine, >/=85 % iz sintetičnih filamentov, barvane
5407 73	Drage tkanine, >/=85 % iz sintetičnih filamentov, iz barvane preje
5407 74	Drage tkanine, >/=85 % iz sintetičnih filamentov, tiskane
5407 81	Drage tkanine iz sintetičnih filamentov, <85 % mešane z bombažem, nebeljene ali beljene
5407 82	Drage tkanine iz sintetičnih filamentov, <85 % mešane z bombažem, barvane
5407 83	Drage tkanine iz sintetičnih filamentov, <85 % mešane z bombažem, iz barvane preje
5407 84	Drage tkanine iz sintetičnih filamentov, <85 % mešane z bombažem, tiskane

▼B

HS št.	Opis proizvoda
5407 91	Drage tkanine iz sintetičnih filamentov, beljene ali nebeljene
5407 92	Drage tkanine iz sintetičnih filametov, barvane
5407 93	Drage tkanine iz sintetičnih filamentov, iz barvane preje
5407 94	Drage tkanine iz sintetičnih filametov, tiskane
5408 10	Tkanine iz preje visoke jakosti iz viskoznega rajona
5408 21	Drage tkanine, >/=85 % umetnih filamentov ali trakov iz umetnega tekst, materiala, nebeljene ali beljene
5408 22	Drage tkanine, >/=85 % umetnih filamentov ali trakov iz umetnega tekst, materiala, barvane
5408 23	Drage tkanine, >/=85 % umetnih filamentov ali trakov iz umetnega tekst, materiala, iz barvane preje
5408 24	Drage tkanine, >/=85 % umetnih filamentov ali trakov iz umetnega tekst, materiala, tiskane
5408 31	Drage tkanine iz umetnih filamentov, nebeljene ali beljene
5408 32	Drage tkanine iz umetnih filamentov, barvane
5408 33	Drage tkanine iz umetnih filamentov, iz barvane preje
5408 34	Drage tkanine iz umetnih filamentov, tiskane
Pogl. 55	**Umetna ali sintetična rezana vlakna**
5501 10	Prameni iz sintetičnih filamentov iz najlona ali dragih poliamidov
5501 20	Prameni iz sintetičnih filamentov iz poliestrov
5501 30	Prameni iz sintetičnih filamentov iz akrila ali modakrila
5501 90	Dragi prameni iz sintetičnih filamentov
5502 00	Prameni iz umetnih filamentov
5503 10	Sintetična rezana vlakna iz najlona ali dragih poliamidov, nemikana ali nečesana
5503 20	Sintetična rezana vlakna iz poliestrov, nemikana ali nečesana
5503 30	Sintetična rezana vlakna iz akrilov ali modakrilov, nemikana ali nečesana
5503 40	Sintetična rezana vlakna iz polipropilena, nemikana ali nečesana
5503 90	Draga sintetična rezana vlakna, nemikana ali nečesana
5504 10	Umetna rezana vlakna iz viskoze, nemikana ali nečesana
5504 90	Umetna rezana vlakna, razen viskoze, nemikana ali nečesana
5505 10	Odpadki iz sintetičnih vlaken
5505 20	Odpadki iz umetnih vlaken

▼B

HS št.	Opis proizvoda
5506 10	Sintetična rezana vlakna iz najlona ali dragih poliamidov, mikana ali česana
5506 20	Sintetična rezana vlakna iz poliestrov, mikana ali česana
5506 30	Sintetična rezana vlakna iz akrilov ali modakrilov, mikana ali česana
5506 90	Druga sintetična rezana vlakna, mikana ali česana
5507 00	Umetna rezana vlakna, mikana ali česana
5508 10	Sukanec za šivanje iz sintetičnih rezanih vlaken
5508 20	Sukanec za šivanje iz umetnih rezanih vlaken
5509 11	Preja, >/=85 % najlona ali drugih poliamidnih rezanih vlaken, enojna, ni za prodajo na drobno
5509 12	Preja, >/=85 % najlona ali drugih poliamidnih rezanih vlaken, večnitna, ni za prodajo na drobno, druga
5509 21	Preja, >/=85 % poliestrskih rezanih vlaken, enojna, ni za prodajo na drobno
5509 22	Preja, >/=85 % poliestrskih rezanih vlaken, večnitna, ni za prodajo na drobno
5509 31	Preja, >/=85 % akrilnih/modakrilnih rezanih vlaken, enojna, ni za prodajo na drobno
5509 32	Preja, >/=85 % akrilnih/modakrilnih rezanih vlaken, večnitna, ni za prodajo na drobno, druga
5509 41	Druga preja, >/=85 % drugih sintetičnih rezanih vlaken, enojna, ni za prodajo na drobno
5509 42	Druga preja, >/=85 % drugih sintetičnih rezanih vlaken, večnitna, ni za prodajo
5509 51	Druga preja iz poliestrskih rezanih vlaken, mešana z umetnimi rezanimi vlakni, ni za prodajo na drobno
5509 52	Druga preja iz poliestrskih rezanih vlaken, mešana z volno/fino živalsko dlako, ni za prodajo na drobno
5509 53	Druga preja iz poliestrskih rezanih vlaken, mešana z bombažem, ni za prodajo na drobno
5509 59	Druga preja iz poliestrskih rezanih vlaken, ni za prodajo na drobno
5509 61	Druga preja iz akrilnih rezanih vlaken, mešana z volno/fino živalsko dlako, ni za prodajo na drobno
5509 62	Druga preja iz akrilnih rezanih vlaken, mešana z bombažem, ni za prodajo na drobno
5509 69	Druga preja iz akrilnih rezanih vlaken, ni za prodajo na drobno

▼B

HS št.	Opis proizvoda
5509 91	Druga preja iz sintetičnih rezanih vlaken, mešana z volno/fino živalsko dlako, ni za prodajo na drobno
5509 92	Druga preja iz sintetičnih rezanih vlaken, mešana z bombažem, ni za prodajo na drobno
5509 99	Druga preja iz sintetičnih rezanih vlaken, ni za prodajo na drobno
5510 11	Preja, >/=85 % umetnih rezanih vlaken, enojna, ni za prodajo na drobno
5510 12	Preja, >/=85 % umetnih rezanih vlaken, večnitna, ni za prodajo na drobno
5510 20	Druga preja iz umetnih rezanih vlaken, mešana z volno/fino živalsko dlako, ni za prodajo na drobno
5510 30	Druga preja iz umetnih rezanih vlaken, mešana z bombažem, ni za prodajo na drobno
5510 90	Druga preja iz umetnih rezanih vlaken, ni za prodajo na drobno
5511 10	Preja, >/=85 % sintetičnih rezanih vlaken, razen sukanca za šivanje, za prodajo na drobno
5511 20	Preja, <85 % sintetičnih rezanih vlaken, za prodajo na drobno
5511 30	Preja iz umetnih rezanih vlaken, razen sukanca za šivanje, za prodajo na drobno,
5512 11	Tkanine, ki vsebujejo >/=85 % poliestrskih rezanih vlaken, nebeljene ali beljene
5512 19	Tkanine, ki vsebujejo >/=85 % poliestrskih rezanih vlaken, razen nebeljene ali beljene
5512 21	Tkanine, ki vsebujejo >/=85 % akrilnih rezanih vlaken, nebeljene ali beljene
5512 29	Tkanine, ki vsebujejo >/=85 % akrilnih rezanih vlaken, razen nebeljene ali beljene
5512 91	Tkanine, ki vsebujejo >/=85 % sintetičnih rezanih vlaken, nebeljene ali beljene
5512 99	Tkanine, ki vsebujejo >/=85 % sintetičnih rezanih vlaken, razen nebeljene ali beljene
5513 11	Tkanine v platnenem prepletu iz poliestrskih rezanih vlaken, <85 %, mešane z bombažem, </=170 g/m^2, nebeljene ali beljene
5513 12	Keper tkanine iz poliestrskih rezanih vlaken, <85 %, mešane z bombažem, </=170 g/m^2, nebeljene ali beljene
5513 13	Tkanine iz poliestrskih rezanih vlaken, <85 %, mešane z bombažem, </=170 g/m^2, nebeljene ali beljene, druge
5513 19	Tkanine iz drugih sint. rezanih vlaken, <85 %, mešane z bombažem, </=170 g/m^2, nebeljene ali beljene
5513 21	Tkanine v platnenem prepletu iz poliestrskih rezanih vlaken, <85 %, mešane z bombažem, </=170 g/m^2, barvane

▼B

HS št.	Opis proizvoda
5513 22	Keper tkanine iz poliestrskih rezanih vlaken, <85 %, mešane z bombažem, </=170 g/m^2, barvane
5513 23	Tkanine iz poliestrskih rezanih vlaken, <85 %, mešane z bombažem, </=170 g/m^2, barvane, druge
5513 29	Tkanine iz drugih sint. rezanih vlaken, <85 %, mešane z bombažem, </=170 g/m^2, barvane
5513 31	Tkanine v platnenem prepletu iz poliestrskih rezanih vlaken, <85 %, mešane z bombažem, </=170 g/m^2, iz barvane preje
5513 32	Keper tkanine iz poliestrskih rezanih vlaken, <85 %, mešane z bombažem, </=170 g/m^2, iz barvane preje
5513 33	Tkanine iz poliestrskih rezanih vlaken, <85 %, mešane z bombažem, </=170 g/m^2, iz barvane preje, druge
5513 39	Tkanine iz drugih sint. rezanih vlaken, <85 %, mešane z bombažem, </=170 g/m^2, iz barvane preje
5513 41	Tkanine v platnenem prepletu iz poliestrskih rezanih vlaken, <85 %, mešane z bombažem, </=170 g/m^2, tiskane
5513 42	Keper tkanine iz poliestrskih rezanih vlaken, <85 %, mešane z bombažem, </=170 g/m^2, tiskane
5513 43	Tkanine iz poliestrskih rezanih vlaken, <85 %, mešane z bombažem, </=170 g/m^2, tiskane, druge
5513 49	Tkanine iz drugih sint. rezanih vlaken, <85 %, mešane z bombažem, </=170 g/m^2, tiskane
5514 11	Tkanine v platnenem prepletu iz poliestrskih rezanih vlaken, <85 %, mešane z bombažem, >170 g/m^2, nebeljene ali beljene
5514 12	Keper tkanine iz poliestrskih rezanih vlaken, <85 %, mešane z bombažem, >170 g/m^2, nebeljene ali beljene
5514 13	Tkanine iz poliestrskih rezanih vlaken, <85 %, mešane z bombažem, >170 g/m^2, nebeljene ali beljene, druge
5514 19	Tkanine iz drugih sint. rezanih vlaken, <85 %, mešane z bombažem, >170 g/m^2, nebeljene/ beljene

▼B

HS št.	Opis proizvoda
5514 21	Tkanine v platnenem prepletu iz poliestrskih rezanih vlaken, <85 %, mešane z bombažem, >170 g/m^2, barvane
5514 22	Keper tkanine iz poliestrskih rezanih vlaken, <85 %, mešane z bombažem, >170 g/m^2, barvane
5514 23	Tkanine iz poliestrskih rezanih vlaken, <85 %, mešane z bombažem, >170 g/m^2, barvane, druge
5514 29	Tkanine iz drugih sint. rezanih vlaken, <85 %, mešane z bombažem, >170 g/m^2, barvane
5514 31	Tkanine v platnenem prepletu iz poliestrskih rezanih vlaken, <85 %, mešane z bombažem, >170 g/m^2, iz barvane preje
5514 32	Keper tkanine iz poliestrskih rezanih vlaken, <85 %, mešane z bombažem, >170 g/m^2, iz barvane preje
5514 33	Tkanine iz poliestrskih rezanih vlaken, <85 %, mešane z bombažem, >170 g/m^2, iz barvane preje, druge
5514 39	Tkanine iz drugih sint. rezanih vlaken, <85 %, mešane z bombažem, >170 g/m^2, iz barvane preje
5514 41	Tkanine v platnenem prepletu iz poliestrskih rezanih vlaken, <85 %, mešane z bombažem, >170 g/m^2, tiskane
5514 42	Keper tkanine iz poliestrskih rezanih vlaken, <85 %, mešane z bombažem, >170 g/m^2, tiskane
5514 43	Tkanine iz poliestrskih rezanih vlaken, <85 %, mešane z bombažem, >170 g/m^2, tiskane, druge
5514 49	Tkanine iz drugih sint. rezanih vlaken, <85 %, mešane z bombažem, >170 g/m^2, tiskane
5515 11	Druge tkanine iz poliestrskih rezanih vlaken, mešane z rezanimi vlakni iz viskoznega rajona
5515 12	Druge tkanine iz poliestrskih rezanih vlaken, mešane z umetnimi vlakni
5515 13	Druge tkanine iz poliestrskih rezanih vlaken, mešane z volno/fino živalsko dlako
5515 19	Druge tkanine iz poliestrskih rezanih vlaken
5515 21	Druge tkanine iz akrilnih rezanih vlaken, mešane z umetnimi filamenti
5515 22	Druge tkanine iz akrilnih rezanih vlaken, mešane z volno/fino živalsko dlako

▼B

HS št.	Opis proizvoda
5515 29	Druge tkanine iz akrilnih ali modakrilnih rezanih filamentov
5515 91	Druge tkanine iz drugih sintetičnih rezanih vlaken, mešane z umetnimi filamenti
5515 92	Druge tkanine iz drugih sintetičnih rezanih vlaken, mešane z volno/fino živalsko dlako
5515 99	Druge tkanine iz drugih sintetičnih rezanih vlaken, druge
5516 11	Tkanine, ki vsebujejo >/=85 % umetnih rezanih vlaken, nebeljene/ beljene
5516 12	Tkanine, ki vsebujejo >/=85 % umetnih rezanih vlaken, barvane
5516 13	Tkanine, ki vsebujejo >/=85 % umetnih rezanih vlaken, barvane preje
5516 14	Tkanine, ki vsebujejo >/=85 % umetnih rezanih vlaken, tiskane
5516 21	Tkanine iz umetnih rezanih vlaken, <85 %, mešane z umetnimi filamenti, nebeljene/beljene
5516 22	Tkanine iz umetnih rezanih vlaken, <85 %, mešane z umetnimi filamenti, barvane
5516 23	Tkanine iz umetnih rezanih vlaken, <85 %, mešane z umetnimi filamenti, iz barvane preje
5516 24	Tkanine iz umetnih rezanih vlaken, <85 %, mešane z umetnimi filamenti, tiskane
5516 31	Tkanine iz umetnih rezanih vlaken, <85 %, mešane z volno/fino živalsko dlako, nebeljene/ beljene
5516 32	Tkanine iz umetnih rezanih vlaken, <85 %, mešane z volno/fino živalsko dlako, barvane
5516 33	Tkanine iz umetnih rezanih vlaken, <85 %, mešane z volno/fino živalsko dlako, iz barvane preje
5516 34	Tkanine iz umetnih rezanih vlaken, <85 %, mešane z volno/fino živalsko dlako, tiskane
5516 41	Tkanine iz umetnih rezanih vlaken, <85 % mešane z bombažem, nebeljene/beljene
5516 42	Tkanine iz umetnih rezanih vlaken, <85 % mešane z bombažem, barvane
5516 43	Tkanine iz umetnih rezanih vlaken, <85 % mešane z bombažem, iz barvane preje
5516 44	Tkanine iz umetnih rezanih vlaken, <85 % mešane z bombažem, tiskane
5516 91	Druge tkanine iz umetnih rezanih vlaken, nebeljene/beljene
5516 92	Druge tkanine iz umetnih rezanih vlaken, barvane
5516 93	Druge tkanine iz umetnih rezanih vlaken, iz barvane preje
5516 94	Druge tkanine iz umetnih rezanih vlaken, tiskane

▼B

HS št.	Opis proizvoda
Pogl. 56	**Vata, klobučevina in netkani materiali; preje, vrvi, motvozi itd.**
5601 10	Sanitarni izdelki iz vate iz tekst, materialov, npr. sanitarne brisače in tamponi
5601 21	Vata iz bombaža in izdelki iz vate, razen sanitarnih izdelkov
5601 22	Vata iz umetnih ali sintetičnih vlaken in izdelki iz nje, razen sanitarnih izdelkov
5601 29	Vata iz drugih tekst, materialov in izdelki iz nje, razen sanitarnih izdelkov
5601 30	Tekstilni kosmiči in prah in noppe
5602 10	Iglana klobučevina in tkanine, dobljene s prepletom vlaken iz „stich-bonded“ tkanine
5602 21	Klobučevina iz volne ali fine živalske dlake, neimpregnirana, neprevlečena, neprekrita itd, razen iglave klobučevine
5602 29	Klobučevina iz drugih tekstilnih materialov, neimpregnirana, neprevlečena, neprekrita itd, razen iglave klobučevine
5602 90	Klobučevina iz tekstilnih materialov,druga
5603 00	Netkani tekstil, vštevši impregniran, prevlečen, prekrit ali laminiran
5604 10	Niti in kord iz gume, prekriti s tekstilnim materialom
5604 20	Preja velike jakosti iz poliestra, najlona in drugih poliamidov, viskoznega rajona, prevlečena itd.
5604 90	Tekstilna preja, trakovi ipd. impregnirani, prevlečeni/prekriti z gumo ali plastično maso, druga
5605 00	Metalizirana preja, tekstilna preja, kombinirana s kovino v obliki niti, trakov/prahu
5606 00	Posukana preja, druga; ženiljska preja; efektno vozličasta preja
5607 10	Vrvi, motvozi, konopi in prameni iz jute ali drugih tekstilnih vlaken iz ličja
5607 21	Vrvi za vezanje ali strojno vezanje iz sisala in drugih tekstilnih vlaken iz rodu agave
5607 29	Vrvi druge, motvozi, konopi in prameni iz sisalovih tekst, vlaken
5607 30	Vrvi druge, motvozi, konopi in prameni iz abake ali drugih trdih (listnih) vlaken
5607 41	Vrvi za vezanje ali strojno vezanje iz polietilena ali polipropilena
5607 49	Vrvi, motvozi, konopi in prameni iz polietilena ali polipropilena, drugi
5607 50	Vrvi, motvozi, konopi in prameni iz drugih sintetičnih vlaken
5607 90	Vrvi, motvozi, konopi in prameni iz drugih materialov

▼B

HS št.	Opis proizvoda
5608 11	Zgotovljene ribiške mreže iz umetnih ali sintetičnih tekst. materialov
5608 19	Vozlani mrežasti izdelki iz motvozov, vrvi ali konopov in druge zgotovljene mreže iz umetnih ali sintetičnih tekst, materialov
5608 90	Vozlani mrežasti izdelki iz motvozov, vrvi ali konopov in druge zgotovljene mreže iz drugih tekstilnih materialov
5609 00	Izdelki iz preje, trakov, vrvi, motvozov, konopov in pramenov, drugi
Pogl. 57	**Preproge in druga tekstilna talna prekrivala**
5701 10	Preproge iz volne ali fine živalske dlake, vozlane
5701 90	Preproge iz drugih tekstilnih materialov, vozlane
5702 10	„Kelim“, „Šumak“, „Karamani“ in podobne ročno tkane preproge
5702 20	Talna prekrivala iz kokosovih vlaken
5702 31	Druge preproge iz volne/fine živalske dlake, tkane, s florom, nedokončane
5702 32	Druge preproge iz umetnih ali sintetičnih tekst, materialov, tkane, s florom, nedokončane
5702 39	Druge preproge iz drugih tekstilnih materialov, tkane, s florom, nedokončane
5702 41	Druge preproge iz volne/fine živalske dlake, tkane, s florom, dokončane
5702 42	Druge preproge iz umetnih ali sintetičnih tekst, materialov, tkane, s florom, dokončane
5702 49	Druge preproge iz drugih tekst, materialov, tkane, s florom, dokončane
5702 51	Druge preproge iz volne ali iz fine živalske dlake, brez flora, nedokončane
5702 52	Druge preproge iz umetnih ali sintetičnih tekstilnih materialov, brez flora, nedokončane
5702 59	Druge preproge iz drugih tekstilnih materialov, brez flora, nedokončane
5702 91	Druge preproge iz volne ali fine živalske dlake, brez flora, dokončane
5702 92	Druge preproge iz umetnih ali sintetičnih tekstilnih materialov, brez flora, dokončane
5702 99	Druge preproge iz drugih tekstilnih materialov, brez flora, dokončane
5703 10	Preproge iz volne ali fine živalske dlake, taftirane
5703 20	Preproge iz najlona ali drugih poliamidov, taftirane
5703 30	Preproge iz drugih umetnih ali sintetičnih tekstilnih materialov, taftirane
5703 90	Preproge iz drugih tekstilnih materialov, taftirane
5704 10	Plošče iz klobučevine iz tekstilnih materialov, površine do 0,3 m^2
5704 90	Preproge iz klobučevine iz tekstilnih materialov, druge
5705 00	Druge preproge in druga tekstilna talna pokrivala

▼B

HS št.	Opis proizvoda
Pogl. 58	**Specialne tkanine, taftirane tkanine; čipke; tapiserije itd.**
5801 10	Tkanine s florom iz volne/fine živalske dlake, razen frotirja in ozkih tkanin
5801 21	Tkanine z nerazrezanim florom na votku, razen frotirja in ozkih tkanin
5801 22	Rebrast zamet iz bombaža, razen ozkih tkanin
5801 23	Druge tkanine z nerazrezanim florom na votku iz bombaža
5801 24	Tkanine z nerazrezanim florom na osnovi, iz bombaža, razen frotirja in ozkih tkanin
5801 25	Tkanine z razrezanim florom na osnovi, iz bombaža, razen frotirja in ozkih tkanin
5801 26	Ženiljske bombažne tkanine, razen ozkih tkanin
5801 31	Tkanine z nerazrezanim florom na votku, iz umetnih ali sintetičnih vlaken, razen frotirja in ozkih tkanin
5801 32	Rebrasti zamet iz umetnih ali sintetičnih vlaken, razen ozkih tkanin
5801 33	Tkanine z razrezanim florom na votku, iz umetnih ali sintetičnih vlaken, druge
5801 34	Tkanine z nerazrezanim florom na osnovi iz umetnih ali sintetičnih vlaken, razen frotirja in ozkih tkanin
5801 35	Tkanine z razrezanim florom na osnovi iz umetnih ali sintetičnih vlaken, razen frotirja in ozkih tkanin
5801 36	Ženiljska preja iz umetnih ali sintetičnih vlaken, razen ozkih tkanin
5801 90	Tkanine s florom in tkanine iz ženiljske preje iz drugih tekst, materialov, razen frotirja in ozkih tkanin
5802 11	Frotirne tkanine za brisače in podobne frotirne tkanine iz bombaža, razen ozkih tkanin, nebeljene
5802 19	Frotirne tkanine za brisače in podobne frotirne tkanine iz bombaža, razen ozkih tkanin, beljene
5802 20	Frotirne tkanine za brisače in podobne frotirne tkanine iz drugih tekst, materialov, razen ozkih tkanin
5802 30	Tafting tekstilne tkanine, razen proizvodi pod št. 57.03
5803 10	Bombažna gaza, razen ozkih tkanin
5803 90	Gaza iz drugih tekstilnih materialov, razen ozkih tkanin
5804 10	Til in druge mrežaste tkanine, razen tkane, pletene ali kvačkane tkanine
5804 21	Strojno izdelane čipke iz umetnih ali sintetičnih vlaken v kosu, v trakovih/motivih
5804 29	Strojno izdelane čipke iz drugih tekst, materialov v kosu, v trakovih/motivih
5804 30	Ročno izdelane čipke v kosu, v trakovih/motivih
5805 00	Ročno tkane tapiserije in z iglo izdelane tapiserije, dokončane ali ne
5806 10	Ozke tkanine s florom in ženiljske tkanine

▼B

HS št.	Opis proizvoda
5806 20	Druge ozke tkanine, po teži >/=5 % elastomerne preje/gumiranih niti
5806 31	Druge ozke tkanine iz bombaža
5806 32	Druge ozke tkanine iz umetnih ali sintetičnih vlaken
5806 39	Druge ozke tkanine iz drugih tekstilnih materialov
5806 40	Tkanine, sestavljene samo iz osnove, katere niti so med seboj zlepljene
5807 10	Nalepke, značke in podobni tkani izdelki iz tekstilnih materialov
5807 90	Nalepke, značke in podobni netkani izdelki iz tekstilnih materialov, drugi
5808 10	Pletenice v metraži
5808 90	Okrasna pozamenterija v metraži, razen pletena, rese, pomponi in podobno
5809 00	Tkanine iz kovinske niti/ metalizirane preje za oblačila itd, druge
5810 10	Vezenina brez vidne podlage, v metraži, trakovih ali motivih
5810 91	Druga vezenina, bombažna, v metraži, trakovih ali motivih
5810 92	Druga vezenina iz umetnih ali sintetičnih vlaken, v metraži, trakovih ali motivih
5810 99	Druga vezenina iz drugih tekst, materialov, v metraži, trakovih ali motivih
5811 00	Prešiti tekstilni proizvodi v metraži
Pogl. 59	**Impregnirane, prevlečene/prekrite/laminirane tekstilne tkanine itd.**
5901 10	Tekstilne tkanine, prevlečene z lepilom, uporabe za zunanjo vezavo knjig
5901 90	Tkanine za kopiranje; kanafas, pripravljen za slikanje; toge tkanine, ki se uporabljajo za klobuke, itd.
5902 10	Kord tkanine za avtomobilske plašče iz preje iz najlona ali drugih poliamidov, velike jakosti
5902 20	Kord tkanine za avtomobilske plašče iz preje iz poliestrov, velike jakosti
5902 90	Kord tkanine za avtomobilske plašče iz preje iz viskoznega rajona, velike jakosti
5903 10	Tekstilne tkanine, impregnirane, prevlečene/ prekrite ali laminirane s PVC, druge
5903 20	Tekstilne tkanine, impregnirane, prevlečene/ prekrite ali laminirane s poliuretanom, druge
5903 90	Tekstilne tkanine, impregnirane, prevlečene/ prekrite ali laminirane s plastično maso, druge
5904 10	Linolej, vštevši rezanega v oblike

▼B

HS št.	Opis proizvoda
5904 91	Talna prekrivala, razen linolej a na podlagi iz iglave klobučevine/ netkanega tekstila
5904 92	Talna prekrivala, razen linolej a na podlagi iz drugih tekstilnih materialov
5905 00	Zidne tapete iz tekstila
5906 10	Gumirani tekstilni lepilni trak širine do 20 cm
5906 91	Druge gumirane tekstilne tkanine, pletene ali kvačkane
5906 99	Druge gumirane tekstilne tkanine
5907 00	Impregnirane tekstilne tkanine, prevlečene/ prekrite, druge; platna, slikana za odrske kulise
5908 00	Stenj iz tekstila za svetilke, peči itd; rokavci za plinsko razsvetljavo in cevasto pletene tkanine za rokavice
5909 00	Cevi za črpalke in podobne cevi iz tekstilnih materialov
5910 00	Transmisijski ali tekoči trakovi ali jermeni iz tekstilnega materiala
5911 10	Tekstilne tkanine za oblaganje mikalnikov in podobne tkanine za tehnično uporabo
5911 20	Tkanine za sita, vštevši gotove za neposredno uporabo
5911 31	Tekstilne tkanine za uporabo pri strojih za izdelavo papirja itd. < 650 g/m^2
5911 32	Tekstilne tkanine za uporabo pri strojih za izdelavo papirja itd. >/= 650 g/m^2
5911 40	Tkanine za cejenje in stiskanje, za uporabo v stiskalnicah za olje itd., vštevši tkanine, izdelane iz človeških las
5911 90	Drugi tekstilni proizvodi in artikli za tehnično uporabo
Pogl. 60	**Pleteni ali kvačkani materiali**
6001 10	Materiali z visokim florom, pleteni ali kvačkani
6001 21	Vozličasti materiali, pleteni ali kvačkani, iz bombaža
6001 22	Vozličasti materiali, pleteni ali kvačkani, iz umetnih ali sintetičnih vlaken
6001 29	Vozličasti materiali, pleteni ali kvačkani, iz drugih tekst, materialov
6001 91	Drug zamet, pliš in material s florom, pleteni ali kvačkani, iz bombaža
6001 92	Drug zamet, pliš in material s florom, pleteni ali kvačkani, iz umetnih ali sintetičnih vlaken

▼B

HS št.	Opis proizvoda
6001 99	Drug zamet, pliš in material s florom, pleteni ali kvačkani, iz drugih tekstilnih materialov
6002 10	Drugi materiali, pleteni ali kvačkani, širina </ =30 cm, >/=5 % elastomerne preje/gumijastih niti
6002 20	Drugi materiali, pleteni ali kvačkani, širina manj kot 30 cm
6002 30	Drugi materiali, pleteni ali kvačkani, širina >30 cm, >/=5 % elastomerne preje/gumijastih niti
6002 41	Drugi materiali, pleteni po osnovi iz volne ali fine živalske dlake
6002 42	Drugi materiali, pleteni po osnovi iz bombaža
6002 43	Drugi materiali, pleteni po osnovi iz umetnih ali sintetičnih vlaken
6002 49	Drugi materiali, pleteni po osnovi iz drugih materialov
6002 91	Drugi materiali, pleteni ali kvačkani, iz volne ali fine živalske dlake
6002 92	Drugi materiali, pleteni ali kvačkani, iz bombaža
6002 93	Dragi materiali, pleteni ali kvačkani, iz umetnih vlaken
6002 99	Dragi materiali, pleteni ali kvačkani, iz dragih materialov
Pogl. 61	**Oblačila in pribor za oblačila, pleteni ali kvačkani**
6101 10	Moški/deški plašči, anoraki itd, iz volne ali fine živalske dlake, pleteni
6101 20	Moški/deški plašči, anoraki itd, iz bombaža, pleteni
6101 30	Moški/deški plašči, anoraki itd, iz umetnih vlaken ali sintetičnih vlaken, pleteni
6101 90	Moški/deški plašči, anoraki itd, iz dragih tekstilnih materialov, pleteni
6102 10	Ženski/dekliški plašči, anoraki itd, iz volne ali fine živalske dlake, pleteni
6102 20	Ženski/dekliški plašči, anoraki itd, iz bombaža, pleteni
6102 30	Ženski/dekliški plašči, anoraki itd, iz umetnih ali sintetičnih vlaken, pleteni
6102 90	Ženski/dekliški plašči, anoraki itd, iz drugih tekstilnih materialov, pleteni
6103 11	Moške/deške obleke, iz volne ali fine živalske dlake, pletene
6103 12	Moške/deške obleke, iz sintetičnih vlaken, pletene
6103 19	Moške/deške obleke, iz drugih tekstilnih materialov, pletene
6103 21	Moški/deški kompleti, iz volne ali fine živalske dlake, pleteni
6103 22	Moški/deški kompleti, iz bombaža, pleteni
6103 23	Moški/deški kompleti, iz sintetičnih vlaken, pleteni

▼B

HS št.	Opis proizvoda
6103 29	Moški/deški kompleti, iz dragih tekstilnih materialov, pleteni
6103 31	Moške/deške jakne in jopiči, iz volne ali fine živalske dlake, pleteni
6103 32	Moške/deške jakne in jopiči, iz bombaža, pleteni
6103 33	Moške/deške jakne in jopiči, iz sintetičnih vlaken, pleteni
6103 39	Moške/deške jakne in jopiči, iz drugih tekstilnih materialov, pleteni
6103 41	Moške/deške dolge in kratke hlače, iz volne ali fine živalske dlake, pletene
6103 42	Moške/deške dolge in kratke hlače, iz bombaža, pletene
6103 43	Moške/deške dolge in kratke hlače, iz sintetičnih vlaken, pletene
6103 49	Moške/deške dolge in kratke hlače, iz dragih tekstilnih materialov, pletene
6104 11	Ženski/dekliški kostimi, iz volne ali fine živalske dlake, pleteni
6104 12	Ženski/dekliški kostimi, iz bombaža, pleteni
6104 13	Ženski/dekliški kostimi, iz sintetičnih vlaken,
6104 19	pleteni Ženski/dekliški kostimi, iz dragih tekstilnih materialov, pleteni
6104 21	Ženski/dekliški kompleti, iz volne ali fine živalske dlake, pleteni
6104 22	Ženski/dekliški kompleti, iz bombaža, pleteni
6104 23	Ženski/dekliški kompleti, iz sintetičnih vlaken, pleteni
6104 29	Ženski/dekliški kompleti, iz drugih tekstilnih materialov, pleteni
6104 31	Ženske/dekliške jakne, iz volne ali fine živalske dlake, pleteni
6104 32	Ženske/dekliške jakne, iz bombaža, pleteni
6104 33	Ženske/dekliške jakne, iz sintetičnih vlaken, pleteni
6104 39	Ženske/dekliške jakne, iz dragih tekstilnih materialov, pleteni
6104 41	Ženske/dekliške obleke, iz volne ali fine živalske dlake, pletene
6104 42	Ženske/dekliške obleke, iz bombaža, pletene
6104 43	Ženske/dekliške obleke, iz sintetičnih vlaken, pletene
6104 44	Ženske/dekliške obleke, iz umetnih vlaken, pletene
6104 49	Ženske/dekliške obleke, iz dragih tekstilnih materialov, pletene
6104 51	Ženska/dekliška krila, iz volne ali fine živalske dlake, pletena
6104 52	Ženska/dekliška krila, iz bombaža, pletena
6104 53	Ženska/dekliška krila, iz sintetičnih vlaken, pletena

▼B

HS št.	Opis proizvoda
6104 59	Ženska/dekliška krila, iz drugih tekstilnih materialov, pletena
6104 61	Ženske/dekliške dolge in kratke hlače, iz volne ali fine živalske dlake, pletene
6104 62	Ženske/dekliške dolge in kratke hlače, iz bombaža, pletene
6104 63	Ženske/dekliške dolge in kratke hlače, iz sintetičnih vlaken, pletene
6104 69	Ženske/dekliške dolge in kratke hlače, iz dragih tekstilnih materialov, pletene
6105 10	Moške/deške srajce, iz bombaža, pletene
6105 20	Moške/deške srajce, iz umetnih ali sintetičnih vlaken, pletene
6105 90	Moške/deške srajce, iz dragih tekstilnih materialov, pletene
6106 10	Ženske/dekliške bluze in srajce, iz bombaža, pletene
6106 20	Ženske/dekliške bluze in srajce, iz umetnih ali sintetičnih vlaken, pletene
6106 90	Ženske/dekliške bluze in srajce, iz dragih tekstilnih materialov, pletene
6107 11	Moške/deške dolge in kratke spodnje hlače, iz bombaža, pletene
6107 12	Moške/deške dolge in kratke spodnje hlače, iz umetnih ali sintetičnih vlaken, pletene
6107 19	Moške/deške dolge in kratke spodnje hlače, iz drugih tekstilnih materialov, pletene
6107 21	Moške/deške spalne srajce in pižame, iz bombaža, pletene
6107 22	Moške/deške spalne srajce in pižame, iz umetnih ali sintetičnih vlaken, pletene
6107 29	Moške/deške spalne srajce in pižame, iz dragih tekstilnih materialov, pletene
6107 91	Moški/deški kopalni plašči, domače halje itd, iz bombaža, pleteni
6107 92	Moški/deški kopalni plašči, domače halje itd, iz umetnih vlaken, pleteni
6107 99	Moški/deški kopalni plašči in domače halje itd, iz dragih tekstilnih materialov, pletena
6108 11	Ženske/dekliške spodnje hlače in spodnja krila, iz umetnih ali sintetičnih vlaken, pletene
6108 19	Ženske/dekliške spodnje hlače in spodnja krila, iz dragih tekstilnih materialov, pletene
6108 21	Ženske/dekliške spodnje hlače, iz bombaža, pletene
6108 22	Ženske/dekliške spodnje hlače, iz umetnih ali sintetičnih vlaken, pletene
6108 29	Ženske/dekliške spodnje hlače, iz dragih tekstilnih materialov, pletene
6108 31	Ženske/dekliške spalne srajce in pižame, iz bombaža, pletene
6108 32	Ženske/dekliške spalne srajce in pižame, iz umetnih ali sintetičnih vlaken, pletene
6108 39	Ženske/dekliške spalne srajce in pižame, iz drugih tekstilnih materialov, pletene
6108 91	Ženski/dekliški kopalni plašči, domače halje itd, iz bombaža, pleteni

▼B

HS št.	Opis proizvoda
6108 92	Ženski/dekliški kopalni plašči, domače halje itd, iz umetnih vlaken, pleteni
6108 99	Ženski/dekliški kopalni plašči in domače halje itd, iz dragih tekstilnih materialov, pleteni
6109 10	Majice s kratkimi rokavi, majice in drage spodnje majice, iz bombaža, pletene
6109 90	Majice s kratkimi rokavi, majice in drage spodnje majice, iz dragih tekstilnih materialov, pletene
6110 10	Puloverji, jope in podobni proizvodi iz volne ali fine živalske dlake, pleteni
6110 20	Puloverji, jope in podobni proizvodi iz bombaža, pleteni
6110 30	Puloverji, jope in podobni proizvodi iz umetnih ali sintetičnih vlaken, pleteni
6110 90	Puloverji, jope in podobni proizvodi iz dragih tekstilnih materialov, pleteni
6111 10	Oblačila in pribor za oblačila, za dojenčke, iz volne ali fine živalske dlake, pletena
6111 20	Oblačila in pribor za oblačila, za dojenčke, iz bombaža, pletena
6111 30	Oblačila in pribor za oblačila, za dojenčke, iz sintetičnih vlaken, pletena
6111 90	Oblačila in pribor za oblačila, za dojenčke, iz drugih tekstilnih materialov, pletena
6112 11	Trenirke iz bombaža, pletene
6112 12	Trenirke iz sintetičnih vlaken, pletene
6112 19	Trenirke iz dragih tekstilnih materialov, pletene
6112 20	Smučarske obleke, iz tekstilnih materialov, pletene
6112 31	Moške/deške kopalne hlačke, iz sintetičnih vlaken, pletene
6112 39	Moške/deške kopalne hlačke, iz dragih tekstilnih materialov, pletene
6112 41	Ženske/dekliške kopalne hlačke in obleke, iz sintetičnih vlaken, pletene
6112 49	Ženske/dekliške kopalne hlačke in obleke, iz drugih tekstilnih materialov, pletene
6113 00	Oblačila iz impregniranega, prevlečenega, prekritega ali laminatnega pletenega materiala
6114 10	Draga oblačila iz volne ali fine živalske dlake, pletena
6114 20	Draga oblačila iz bombaža, pletena
6114 30	Draga oblačila iz umetnih ali sintetičnih vlaken, pletena
6114 90	Draga oblačila iz dragih tekstilnih materialov, pletena
6115 11	Hlačne nogavice iz sintetičnih prej <67 dtex / enojna preja, pletene
6115 12	Hlačne nogavice iz sintetičnih prej >/=67 dtex / enojna preja, pletene

▼B

HS št.	Opis proizvoda
6115 19	Hlačne nogavice iz drugih tekstilnih materialov, pletene
6115 20	Ženske dolge nogavice in dokolenke, iz tekstilne preje <67 dtex / enojna preja, pletene
6115 91	Drage nogavice, iz volne ali fine živalske dlake, pletene
6115 92	Drage nogavice, iz bombaža, pletene
6115 93	Drage nogavice iz sintetičnih vlaken, pletene
6115 99	Drage nogavice iz drugih tekstilnih materialov, pletene
6116 10	Rokavice impregnirane, prevlečene ali prekrite s plastično maso ali gumo, pletene
6116 91	Rokavice, drage, palčniki in polrokavice, iz volne ali fine živalske dlake, pletene
6116 92	Rokavice, drage, palčniki in polrokavice, iz bombaža, pletene
6116 93	Rokavice, drage, palčniki in polrokavice, iz sintetičnih vlaken, pletene
6116 99	Rokavice, drage, palčniki in polrokavice, iz drugih tekstilnih materialov, pletene
6117 10	Šali, rute, tančice in podobno, iz tekstilnih materialov, pleteni
6117 20	Kravate in metuljčki, iz tekstilnih materialov, pleteni
6117 80	Pribor za oblačila, drag, iz tekstilnih materialov, pleteni
6117 90	Deli za pribor za oblačila iz tekst, materialov, pleteni
Pogl. 62	**Oblačila in pribor za oblačila, nepleteni ali kvačkani**
6201 11	Moški/deški plašči in podobni proizvodi, iz volne ali fine živalske dlake, nepleteni
6201 12	Moški/deški plašči in podobni proizvodi, iz bombaža, nepleteni
6201 13	Moški/deški plašči in podobni proizvodi, iz umetnih ali sintetičnih vlaken, nepleteni
6201 19	Moški/deški anoraki in podobni proizvodi, iz drugih tekstilnih materialov, nepleteni
6201 91	Moški/deški anoraki in podobni proizvodi, iz volne ali fine živalske dlake, nepleteni
6201 92	Moški/deški anoraki in podobni proizvodi, iz bombaža, nepleteni
6201 93	Moški/deški anoraki in podobni proizvodi, iz umetnih ali sintetičnih vlaken, nepleteni
6201 99	Moški/deški plašči in podobni proizvodi, iz drugih tekstilnih materialov, nepleteni
6202 11	Ženski/dekliški plašči in podobni proizvodi, iz volne ali fine živalske dlake, nepleteni
6202 12	Ženski/dekliški plašči in podobni proizvodi, iz bombaža, nepleteni
6202 13	Ženski/dekliški plašči in podobni proizvodi, iz umetnih ali sintetičnih vlaken, nepleteni
6202 19	Ženski/dekliški plašči in podobni proizvodi, iz dragih tekstilnih materialov, nepleteni
6202 91	Ženski/dekliški anoraki in podobni proizvodi, iz volne ali fine živalske dlake, nepleteni

▼B

HS št.	Opis proizvoda
6202 92	Ženski/dekliški anoraki in podobni proizvodi, iz bombaža, nepleteni
6202 93	Ženski/dekliški anoraki in podobni proizvodi, iz umetnih ali sintetičnih vlaken, nepleteni
6202 99	Ženski/dekliški anoraki in podobni proizvodi, iz dragih tekstilnih materialov, nepleteni
6203 11	Moške/deške obleke, iz volne ali fine živalske dlake, nepletene
6203 12	Moške/deške obleke, iz sintetičnih vlaken, nepletene
6203 19	Moške/deške obleke, iz drugih tekstilnih materialov, nepletene
6203 21	Moški/deški kompleti, iz volne ali fine živalske dlake, nepleteni
6203 22	Moški/deški kompleti, iz bombaža, nepleteni
6203 23	Moški/deški kompleti, iz sintetičnih vlaken, nepleteni
6203 29	Moški/deški kompleti, iz dragih tekstilnih materialov, nepleteni
6203 31	Moške/deške jakne in jopiči, iz volne ali fine živalske dlake, nepleteni
6203 32	Moške/deške jakne in jopiči, iz bombaža, nepleteni
6203 33	Moške/deške jakne in jopiči, iz sintetičnih vlaken, nepleteni
6203 39	Moški/deški suknjiči in blazerji, iz dragih tekstilnih materialov, nepleteni
6203 41	Moške/deške dolge in kratke hlače, iz volne ali fine živalske dlake, nepletene
6203 42	Moške/deške dolge in kratke hlače, iz bombaža, nepletene
6203 43	Moške/deške dolge in kratke hlače, iz sintetičnih vlaken, nepletene
6203 49	Moške/deške dolge in kratke hlače, iz dragih tekstilnih materialov, nepletene
6204 11	Ženski/dekliški kostimi, iz volne ali fine živalske dlake, nepleteni
6204 12	Ženski/dekliški kostimi, iz bombaža, nepleteni
6204 13	Ženski/dekliški kostimi, iz sintetičnih vlaken, nepleteni
6204 19	Ženski/dekliški kostimi, iz dragih tekstilnih materialov, nepleteni
6204 21	Ženski/dekliški kompleti, iz volne ali fine živalske dlake, nepleteni
6204 22	Ženski/dekliški kompleti, iz bombaža, nepleteni
6204 23	Ženski/dekliški kompleti, iz sintetičnih vlaken, nepleteni
6204 29	Ženski/dekliški kompleti, iz drugih tekstilnih materialov, nepleteni
6204 31	Ženske/dekliške jakne, iz volne ali fine živalske dlake, nepletene
6204 32	Ženske/dekliške jakne, iz bombaža, nepletene
6204 33	Ženske/dekliške jakne, iz sintetičnih vlaken, nepletene
6204 39	Ženske/dekliške jakne, iz dragih tekstilnih materialov, nepletene

▼B

HS št.	Opis proizvoda
6204 41	Ženske/dekliške obleke, iz volne ali fine živalske dlake, nepletene
6204 42	Ženske/dekliške obleke, iz bombaža, nepletene
6204 43	Ženske/dekliške obleke, iz sintetičnih vlaken, nepletene
6204 44	Ženske/dekliške obleke iz umetnih vlaken, nepletene
6204 49	Ženske/dekliške obleke, iz dragih tekstilnih materialov, nepletene
6204 51	Ženska/dekliška krila, iz volne ali fine živalske dlake, nepletena
6204 52	Ženska/dekliška krila, iz bombaža, nepletena
6204 53	Ženska/dekliška krila, iz sintetičnih vlaken, nepletena
6204 59	Ženska/dekliška krila, iz drugih tekstilnih materialov, nepletena
6204 61	Ženske/dekliške dolge in kratke hlače, iz volne ali fine živalske dlake, nepletene
6204 62	Ženske/dekliške dolge in kratke hlače, iz bombaža, nepletene
6204 63	Ženske/dekliške dolge in kratke hlače, iz sintetičnih vlaken, nepletene
6204 69	Ženske/dekliške dolge in kratke hlače, iz dragih tekstilnih materialov, nepletene
6205 10	Moške/deške srajce, iz volne ali fine živalske dlake, nepletene
6205 20	Moške/deške srajce, iz bombaža, nepletene
6205 30	Moške/deške srajce, iz umetnih ali sintetičnih vlaken, nepletene
6205 90	Moške/deške srajce, iz dragih tekstilnih materialov, nepletene
6206 10	Ženske/dekliške bluze in srajce, iz svile ali svilenih odpadkov, nepletene
6206 20	Ženske/dekliške bluze in srajce, iz volne ali fine živalske dlake, nepletene
6206 30	Ženske/dekliške bluze in srajce, iz bombaža, nepletene
6206 40	Ženske/dekliške bluze in srajce, iz umetnih ali sintetičnih vlaken, nepletene
6206 90	Ženske/dekliške bluze in srajce, iz dragih tekstilnih materialov, nepletene
6207 11	Moške/deške dolge in kratke spodnje hlače, iz bombaža, nepletene
6207 19	Moške/deške dolge in kratke spodnje hlače, iz drugih tekstilnih materialov, nepletene
6207 21	Moške/deške spalne srajce in pižame, iz bombaža, nepletene
6207 22	Moške/deške spalne srajce in pižame, iz umetnih vlaken, nepletene
6207 29	Moške/deške spalne srajce in pižame, iz dragih tekstilnih materialov, nepletene
6207 91	Moški/deški kopalni plašči, domače halje itd, iz bombaža, nepleteni
6207 92	Moški/deški kopalni plašči, domače halje itd, iz umetnih vlaken, nepleteni

▼B

HS št.	Opis proizvoda
6207 99	Moški/deški kopalni plašči, domače halje itd, iz dragih tekstilnih materialov, nepleteni
6208 11	Ženske/dekliške spodnje hlačke in spodnja krila, iz umetnih ali sintetičnih vlaken, nepletene
6208 19	Ženske/dekliške spodnje hlačke in spodnja krila, iz dragih tekstilnih materialov, nepletene
6208 21	Ženske/dekliške spalne srajce in pižame, iz bombaža, nepletene
6208 22	Ženske/dekliške spalne srajce in pižame, iz umetnih vlaken, nepletene
6208 29	Ženske/dekliške spalne srajce in pižame, iz drugih tekstilnih materialov, nepletene
6208 91	Ženske/dekliške hlačke, domače halje, itd. iz bombaža, nepletene
6208 92	Ženske/dekliške hlačke, domače halje, itd. iz umetnih vlaken, nepletene
6208 99	Ženske/dekliške hlačke, domače halje, itd. iz drugih tekstilnih materialov, nepletene
6209 10	Oblačila in pribor za oblačila za dojenčke, iz volne ali fine živalske dlake, nepletena
6209 20	Oblačila in pribor za oblačila za dojenčke, iz bombaža, nepletena
6209 30	Oblačila in pribor za oblačila za dojenčke, iz sintetičnih vlaken, nepletena
6209 90	Oblačila in pribor za oblačila za dojenčke iz drugih tekstilnih materialov, nepletena
6210 10	Oblačila izdelana iz tekstilne klobučevine in netkanega tekstila
6210 20	Moški/deški plašči in podobni izdelki iz impregniranega, prevlečenega, prekritega, itd. tkanega tekstila
6210 30	Ženski/dekliški plašči in podobni izdelki iz impregniranega, prevlečenega, prekritega, itd. tkanega tekstila
6210 40	Druga moška/deška oblačila, iz impregniranega, prevlečenega, prekritega, itd. tkanega tekstila
6210 50	Druga ženska/dekliška oblačila iz impregniranega, prevlečenega, prekritega, itd. tkanega tekstila
6211 11	Moške/deške kopalne hlačke, iz tekstilnega materiala, nepletene
6211 12	Ženske/dekliške kopalne hlačke in obleke, iz tekstilnega materiala, nepletene
6211 20	Smučarske obleke, iz tekstilnega materiala, nepletene
6211 31	Druga moška/deška oblačila, iz volne ali fine živalske dlake, nepletena
6211 32	Druga moška/deška oblačila, iz bombaža, nepletena
6211 33	Druga moška/deška oblačila, iz umetnih ali sintetičnih vlaken, nepletena
6211 39	Druga moška/deška oblačila, iz drugih tekstilnih materialov, nepletena
6211 41	Druga ženska/dekliška oblačila, iz volne ali fine živalske dlake, nepletena
6211 42	Druga ženska/dekliška oblačila, iz bombaža, nepletena
6211 43	Druga ženska/dekliška oblačila, iz umetnih ali sintetičnih vlaken, nepletena

▼B

HS št.	Opis proizvoda
6211 49	Druga ženska/dekliška oblačila, iz drugih tekstilnih materialov, nepletena
6212 10	Modrčki in njihovi deli, iz tekstilnih materialov
6212 20	Pasovi za nogavice, hlačni pasovi in njihovi deli, iz tekstilnih materialov
6212 30	Polstezniki in njihovi deli, iz tekstilnih materialov
6212 90	Stezniki, trakovi in podobni proizvodi in njihovi deli, iz tekstilnih materialov
6213 10	Robčki, iz svile ali svilenih odpadkov, nepleteni
6213 20	Robčki, iz bombaža, nepleteni
6213 90	Robčki, iz drugih tekstilnih materialov, nepleteni
6214 10	Šali, rute, tančice in podobno, iz svile ali svilenih ostankov, nepleteni
6214 20	Šali, rute, tančice in podobno, iz volne ali fine živalske dlake, nepleteni
6214 30	Šali, rute, tančice in podobno, iz sintetičnih vlaken, nepleteni
6214 40	Šali, rute, tančice in podobno, iz umetnih vlaken, nepleteni
6214 90	Šali, rute, tančice in podobno, iz drugih tekstilnih materialov, nepleteni
6215 10	Metuljčki in kravate, iz svile ali svilenih odpadkov, nepleteni
6215 20	Metuljčki in kravate, iz umetnih ali sintetičnih vlaken, nepleteni
6215 90	Metuljčki in kravate, iz drugih tekstilnih materialov, nepleteni
6216 00	Rokavice vseh vrst, iz tekstilnih materialov, nepletene
6217 10	Drug pribor za oblačila, iz tekstilnih materialov, nepleteni
6217 90	Drugi deli oblačil ali pribora za oblačila, iz tekst, materialov, nepleteni
Pogl. 63	**Drugi gotovi tekstilni izdelki; kompleti; ponošena oblačila itd.**
6301 10	Električne odeje, iz tekstilnih materialov
6301 20	Odeje (razen električnih) in potovalne odeje, iz volne ali fine živalske dlake
6301 30	Odeje (razen električnih) in potovalne odeje, iz bombaža
6301 40	Odeje (razen električnih) in potovalne odeje, iz sintetičnih vlaken
6301 90	Odeje (razen električnih) in potovalne odeje, iz drugih tekstilnih materialov
6302 10	Posteljno perilo, pleteno ali kvačkano
6302 21	Posteljno perilo, iz bombaža, tiskano, nepleteno

▼B

HS št.	Opis proizvoda
6302 22	Posteljno perilo, iz umetnih ali sintetičnih vlaken, tiskano, nepleteno
6302 29	Posteljno perilo, iz drugih tekstilnih materialov, tiskano, nepleteno
6302 31	Drugo posteljno perilo, iz bombaža
6302 32	Drugo posteljno perilo, iz umetnih ali sintetičnih vlaken
6302 39	Drugo posteljno perilo, iz drugih tekstilnih materialov
6302 40	Namizno perilo, pleteno ali kvačkano
6302 51	Namizno perilo, iz bombaža, nepleteno
6302 52	Namizno perilo, iz lanu, nepleteno
6302 53	Namizno perilo, iz umetnih ali sintetičnih vlaken, nepleteno
6302 59	Namizno perilo, iz drugih tekstilnih materialov, nepleteno
6302 60	Toaletno in kuhinjsko perilo, iz frotirja ali podobne tkanine, iz bombaža
6302 91	Toaletno in kuhinjsko perilo, iz bombaža, druga
6302 92	Toaletno in kuhinjsko perilo iz lanu
6302 93	Toaletno in kuhinjsko perilo, iz umetnih ali sintetičnih vlaken
6302 99	Toaletno in kuhinjsko perilo, iz drugih tekstilnih materialov
6303 11	Zavese, draperije, notranje platnene rolete in kratke okrasne draperije za postelje, iz bombaža, pletene
6303 12	Zavese, draperije, notranje platnene rolete in kratke okrasne draperije za postelje, iz sintetičnih vlaken, pletene
6303 19	Zavese, draperije, notranje platnene rolete in kratke okrasne draperije za postelje, iz drugih tekstilnih materialov, pletene
6303 91	Zavese, draperije, notranje platnene rolete in kratke okrasne draperije za postelje, iz bombaža, nepletene
6303 92	Zavese, draperije, notranje platnene rolete in kratke okrasne draperije za postelje, iz sintetičnih vlaken, nepletene
6303 99	Zavese, draperije, notranje platnene rolete in kratke okrasne draperije za postelje, iz drugih tekstilnih materialov, nepletene
6304 11	Posteljna pregrinjala iz tekstilnih materialov, pletena ali kvačkana
6304 19	Posteljna pregrinjala iz tekstilnih materialov, druga, razen pletenih ali kvačkanih
6304 91	Drugi izdelki za notranjo premo iz tekstilnih materialov, pleteni ali kvačkani
6304 92	Drugi izdelki za notranjo premo iz bombaža, razen pletenih ali kvačkanih
6304 93	Drugi izdelki za notranjo premo iz sintetičnih vlaken, razen pletenih ali kvačkanih
6304 99	Drugi izdelki za notranjo premo iz drugih tekstilnih materialov, razen pletenih ali kvačkanih
6305 10	Vreče in vrečke za pakiranje blaga, iz jute ali drugih tekstilnih vlaken iz ličja
6305 20	Vreče in vrečke za pakiranje blaga, iz bombaža

▼B

HS št.	Opis proizvoda
6305 31	Vreče in vrečke za pakiranje blaga, iz polietilenskih ali polipropilenskih trakov
6305 39	Vreče in vrečke za pakiranje blaga, iz drugih umetnih ali sintetičnih tekstilnih materialov
6305 90	Vreče in vrečke, za pakiranje blaga, iz drugih tekstilnih proizvodov
6306 11	Cerade, platnene strehe in zunanje platnene rolete, iz bombaža
6306 12	Cerade, platnene strehe in zunanje platnene rolete, iz sintetičnih vlaken
6306 19	Cerade, platnene strehe in zunanje platnene rolete, iz drugih tekstilnih materialov
6306 21	Šotori, iz bombaža
6306 22	Šotori, iz sintetičnih vlaken
6306 29	Šotori, iz drugih tekstilnih vlaken
6306 31	Jadra, iz sintetičnih vlaken
6306 39	Jadra, iz drugih tekstilnih materialov
6306 41	Zračne blazine, iz bombaža
6306 49	Zračne blazine, iz drugih tekstilnih materialov
6306 91	Druga oprema za taborjenje, iz bombaža
6306 99	Druga oprema za taborjenje, iz drugih tekstilnih materialov
6307 10	Krpe za tla, posodo, prah in podobne krpe za čiščenje, iz tekstilnih materialov
6307 20	Reševalni jopiči in reševalni pasovi, iz tekstilnih materialov
6307 90	Drugi gotovi izdelki, iz tekstilnih materialov, vštevši modne kroje za oblačila
6308 00	Garniture, ki so sestavljene iz tkanin in preje, za izdelavo odej, tapiserij, itd.
6309 00	Ponošena obleka in drugi rabljeni izdelki

Tekstilni proizvodi in oblačila v poglavjih 30–49, 64–96

HS št.	Opis proizvoda
3005 90	Vata, gaza, obveze in podobno
ex 3921 12	Tkanine, pletene ali netkane tkanine, prevlečene, prekrite ali laminirane s plastično maso
ex 3921 13	
ex 3921 90	
ex 4202 12	Prtljaga, ročne torbe in škatle z zunanjo površino pretežno iz tekstilnih materialov
ex 4202 22	
ex 4202 32	
ex 4202 92	
ex 6405 20	Obutev s podplati in zgornjim delom iz volnene klobučevine
ex 6406 10	Vrhnji deli (oglav), pri katerih je 50 % ali več zunanje površine iz tekstilnih materialov

▼B

HS št.	Opis proizvoda
ex 6406 99	Grelniki za noge in gamaše iz tekstilnih materialov
6501 00	Tulci, stožci in podobni izdelki iz klobučevine; ploščati klobuki in cilindri iz klobučevine
6502 00	Neoblikovani tulci, pleteni ali izdelani s sestavljanjem trakov iz katerega koli materiala
6503 00	Klobuki in druga pokrivala iz klobučevine
6504 00	Klobuki in druga pokrivala, pletena ali izdelana s sestavljanjem trakov iz katerega koli materiala
6505 90	Klobuki in druga pokrivala, pletena ali izdelana iz čipk ali drugega tekstilnega materiala
6601 10	Dežniki in sončniki, vrtni
6601 91	Drugi dežniki, teleskopski
6601 99	Drugi dežniki
ex 7019 10	Preja iz steklenih vlaken
ex 7019 20	Tkanine iz steklenih vlaken
8708 21	Varnostni pasovi za motorna vozila
8804 00	Padala; njihovi deli in pribor
9113 90	Pasovi za ure, trakovi in zapestnice iz tekstilnih materialov
ex 9404 90	Vzglavniki in blazine iz bombaža; prešite odeje; pernice; prešite odeje in podobni proizvodi iz tekstilnih materialov
9502 91	Oblačila za punčke (igrače)
ex 9612 10	Tkani trakovi, iz umetnih ali sintetičnih vlaken, razen tistih, ki so ožji kot 30 mm in so stalno v kasetah

▼B

SPORAZUM O TEHNIČNIH OVIRAH V TRGOVINI

ČLANICE SE

ob upoštevanju Urugvajskega kroga mnogostranskih trgovinskih pogajanj;

z željo, da pospešujejo cilje GATT 1994;

ob spoznanju, da lahko mednarodni standardi in sistemi za presojo skladnosti pomembno prispevajo k izboljšanju učinkovitosti proizvodnje in olajšajo mednarodno trgovino;

z željo, da bi spodbudile razvoj teh mednarodnih standardov in sistemov za presojo skladnosti;

toda z željo zagotoviti, da tehnični predpisi in standardi, vključno z zahtevami v zvezi s pakiranjem, označevanjem in etiketiranjem ter postopki za presojo skladnosti s tehničnimi predpisi in standardi, ne bi povzročali nepotrebnih ovir v mednarodni trgovini;

ob spoznanju, da nobeni državi ne bi smeli preprečevati, da sprejema ukrepe, ki so potrebni za zagotavljanje kakovosti njihovega izvoza ali zaradi zaščite življenja in zdravja ljudi in živali ter rastlin, varstva okolja ali preprečevanja zlorab v praksi, na ustreznih ravneh, ki se ji zdijo primerne, vendar pod pogojem, da se ti ukrepi ne uporabljajo na način, ki bi pomenil samovoljno in neutemeljeno diskriminacijo med državami, v katerih prevladujejo enake razmere, ali kot prikrito omejevanje mednarodne trgovine, čeprav so v skladu z določbami tega sporazuma;

ob spoznanju, da nobeni državi ne bi smeli preprečevati, da sprejema ukrepe, ki so potrebni za zaščito njenih temeljnih varnostnih interesov;

ob priznanju prispevka mednarodne standardizacije k prenosu tehnologije iz razvitih držav v države v razvoju;

ob spoznanju, da se države v razvoju utegnejo srečati s posebnimi težavami pri oblikovanju in uporabi tehničnih predpisov in standardov ter postopkov za presojo skladnosti s tehničnimi predpisi in standardi in z željo, da se jim pri tem pomaga,

SPORAZUMEJO KOT SLEDI:

Člen 1

Splošne določbe

1.1 Splošni pojmi za standardizacijo in postopki za presojo skladnosti imajo običajno pomen, kot ga določajo definicije, sprejete v okviru sistema Združenih narodov in v mednarodnih organizacijah za standardizacijo, glede na njihovo naravo in v luči cilja in namena tega sporazuma.

1.2 Za namene tega sporazuma pa se uporablja pomen posameznih pojmov, ki je določen v Prilogi 1.

1.3 Določbe tega sporazuma veljajo za vse proizvode, vključno z industrijskimi in kmetijskimi proizvodi.

1.4 Za specifikacije nabav, ki jih pripravljajo vladni organi za potrebe svoje proizvodnje ali porabe, niso predmet določb tega sporazuma, pač pa se v ustreznem obsegu nanje nanaša Sporazum o vladnih nabavah.

▼B

1.5 Določbe tega sporazuma se ne nanašajo na sanitarne in fitosanitarne ukrepe, ki so določeni v Prilogi A k Sporazumu o uporabi sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov.

1.6 Vse, kar se v tem sporazumu nanaša na tehnične predpise, standarde in postopke za presojo skladnosti, velja tudi za vse njihove spremembe in za katere koli dopolnitve k pravilom ali k obsegu proizvodov, na katere se nanašajo, razen nepomembnih sprememb in dopolnitev.

TEHNIČNI PREDPISI IN STANDARDI

Člen 2

Tehnični predpisi, ki jih pripravljajo, sprejemajo in uporabljajo centralni vladni organi

V zvezi s svojimi centralnimi vladnimi organi:

2.1 Članice zagotavljajo, da na podlagi tehničnih predpisov s proizvodi, ki se uvažajo z ozemlja katere koli druge članice, ravnajo na enak način kot z enakimi domačimi proizvodi in z enakimi proizvodi, ki izvirajo iz katere koli druge države.

2.2 Članice zagotavljajo, da se tehnični predpisi ne pripravljajo, sprejemajo ali uporabljajo z namenom ali z učinkom nepotrebnega oviranja mednarodne trgovine. Zato smejo biti tehnični predpisi glede trgovine le toliko omejevalni, kot je to potrebno za izpolnitev legitimnih ciljev, pri čemer je treba upoštevati tveganja, ki bi nastala zaradi neizpolnitve le-teh. Taki legitimni cilji so *med drugim*: potrebe državne varnosti, preprečevanje zlorab, zaščita človekovega zdravja ali varnosti, zaščita življenja in zdravja živali ali rastlin ali okolja. Pri presoji takih tveganj je med drugim treba upoštevati te ustrezne elemente: razpoložljive znanstvene in tehnične informacije, ustrezno predelovalno tehnologijo ali predvidene končne uporabe proizvodov.

2.3 Tehnični predpisi se ne ohranjajo, če okoliščine ali cilji, zaradi katerih so bili le-ti sprejeti, ne obstajajo več, ali če za spremenjene okoliščine ali cilje zadoščajo trgovinsko manj omejevalni ukrepi.

2.4 Če so potrebni tehnični predpisi, obstajajo pa že ustrezni mednarodni standardi ali pa je njihova izdelava v zadnji fazi, jih članice uporabljajo v celoti ali delno kot podlago za svoje tehnične predpise, razen kadar taki mednarodni standardi ali njihovi posamezni deli članicam ne ustrezajo ali niso učinkoviti pri izpolnjevanju njihovih legitimnih ciljev, npr. zaradi osnovnih podnebnih ali geografskih razmer ali osnovnih tehnoloških problemov.

2.5 Članica, ki pripravlja, sprejema ali uporablja tehnični predpis, ki bi lahko bistveno vplival na trgovino drugih članic, na zahtevo druge članice obrazloži upravičenost tega tehničnega predpisa v skladu z določbami iz odstavkov 2 do 4. Kadar koli se neki tehnični predpis pripravlja, sprejema ali se uporablja za enega od legitimnih ciljev, ki so izrecno omenjeni v odstavku 2, in je v skladu z ustreznimi mednarodnimi standardi, se domneva, da ne ustvarja nepotrebnih ovir v mednarodni trgovini, razen če se ne ugotovi drugače.

2.6 Z namenom čim širše harmonizacije tehničnih predpisov članice v okviru svojih možnosti v polni meri sodelujejo pri oblikovanju mednarodnih standardov, ki jih pripravljajo ustrezni mednarodni organi za standardizacijo, za proizvode, za katere so sprejele ali bodo v kratkem sprejele tehnične predpise.

▼B

2.7 Članice pozitivno presojajo možnost sprejemanja tehničnih predpisov drugih članic kot enakovredne svojim, četudi se ti predpisi razlikujejo od njihovih lastnih, pod pogojem, da ti predpisi po njihovem mnenju ustrezno izpolnjujejo cilje njihovih lastnih predpisov.

2.8 Kadar koli ustreza, članice določijo tehnične predpise, ki temeljijo na zahtevah proizvoda, upoštevajoč njegovo funkcionalnost, ne pa obliko ali opisne značilnosti.

2.9 Če ni ustreznega mednarodnega standarda ali če tehnična vsebina predlaganega tehničnega predpisa ne ustreza tehnični vsebini ustreznih mednarodnih standardov, utegne pa tehnični predpis v večji meri vplivati na trgovino drugih članic, članice:

2.9.1 v ustrezni zgodnji fazi objavijo obvestilo v publikaciji, tako da se lahko zainteresirani v drugih članicah seznanijo, da nameravajo uvesti poseben tehničen predpis;

2.9.2 po sekretariatu obvestijo druge članice, kateri proizvodi so zajeti v predlaganem tehničnem predpisu, in na kratko opišejo cilje in razloge za ta predpis. Take notifikacije se pošljejo v ustrezni zgodnji fazi, tako da je še vedno možno predlagati spremembe in upoštevati pripombe;

2.9.3 na zahtevo dostavijo drugim članicam podrobno vsebino ali izvode predlaganega tehničnega predpisa in po možnosti označijo dele, kjer se le-ta bistveno razlikuje od ustreznih mednarodnih standardov;

2.9.4 brez diskriminacije omogočijo drugim članicam dovolj časa za njihove pisne pripombe, jih na zahtevo obravnavajo in te pisne pripombe ter rezultate obravnave upoštevajo.

2.10 Kadar pod pogoji določb v uvodu odstavka 9 pri članici nastanejo ali bi utegnili nastati nujni problemi na področju varnosti, zdravja, varstva okolja ali državne varnosti, lahko ta članica po potrebi opusti take postopke, ki so našteti v odstavku 9, vendar po sprejetju tehničnega predpisa:

2.10.1 po sekretariatu takoj obvesti druge članice o posebnem tehničnem predpisu in o proizvodih, ki jih ta vključuje, na kratko navede cilj in razloge tehničnega predpisa ter naravo nujnih problemov;

2.10.2 na zahtevo pošlje drugim članicam izvod tehničnega predpisa;

2.10.3 brez diskriminacije omogoči drugim članicam, da dajo pisne pripombe, jih na zahtevo obravnava in te pisne pri pombe ter rezultate obravnave upošteva.

2.11 Članice zagotavljajo, da se takoj objavijo sprejeti tehnični predpisi ali pa postanejo dostopni na tak način, da se z njimi seznanijo zainteresirani v drugih članicah.

2.12 Razen v nujnih primerih, omenjenih v odstavku 10, članice dopuščajo razumen časovni presledek med objavo tehničnih predpisov in njihovim začetkom veljavnosti, da bi imeli proizvajalci v članicah izvoznicah, zlasti pa v članicah državah v razvoju, dovolj časa, da prilagodijo svoje proizvode ali proizvodne metode zahtevam članice uvoznice.

▼B

Člen 3

Tehnični predpisi, ki jih pripravljajo, sprejemajo in uporabljajo lokalni vladni in nevladni organi

V zvezi z lokalnimi vladnimi in nevladnimi organi na njihovih ozemljih:

3.1 Članice z razumnimi ukrepi, ki so jim na voljo, zagotavljajo, da ti organi ravnajo v skladu z določbami člena 2, razen obveznosti sporočanja, ki je navedena v odstavkih 9.2 in 10.1 člena 2.

3.2 Članice zagotavljajo, da so tehnični predpisi lokalnih vlad, ki so neposredno pod centralno vlado v članicah, sporočeni v skladu z določbami odstavkov 9.2 in 10.1 člena 2, pri čemer pa se ne zahteva notifikacija za tehnične predpise, katerih tehnična vsebina je v glavnem enaka vsebini tehničnih predpisov, ki so jih že sporočili centralni vladni organi te članice.

3.3 Članice lahko zahtevajo, da preko centralne vlade vzpostavijo stik z drugimi članicami, vključno z notifikacijami, dajanjem informacij, pripombami in razpravami, ki so omenjene v odstavkih 9 in 10 člena 2.

3.4 Članice ne smejo sprejeti nobenih ukrepov, s katerimi bi zahtevale od lokalnih vladnih ali nevladnih organov ali pa bi jih spodbujale, da lahko na svojih območjih delujejo na način, ki bi bil v nasprotju z določbami člena 2.

3.5 Članice so po tem sporazumu v celoti odgovorne za spoštovanje vseh določb člena 2. Članice sprejmejo in izvajajo pozitivne ukrepe in mehanizme, ki prispevajo k temu, da določbe člena 2 poleg centralnih vladnih organov upoštevajo tudi drugi.

Člen 4

Priprava, sprejetje in uporaba standardov

4.1 Članice zagotavljajo, da njihovi centralni vladni organi za standardizacijo sprejmejo in spoštujejo Kodeks dobrih navad za pripravo, sprejetje in uporabo standardov iz Priloge 3 k temu sporazumu (v nadaljnjem besedilu Kodeks dobrih navad). S primernimi ukrepi, ki so jim na voljo, zagotavljajo, da tako lokalni vladni in nevladni organi za standardizacijo na svojem ozemlju kot tudi regionalni organi za standardizacijo, članice katerih so te države ali organi na njenem ozemlju, sprejmejo in spoštujejo Kodeks dobrih navad. Poleg tega članice ne bodo sprejemale ukrepov, s katerimi bi neposredno ali posredno zahtevale ali spodbujale take organe za standardizacijo, da ravnajo na način, ki ni v skladu s Kodeksom dobrih navad. Obveznosti članic glede usklajenosti organov za standardizacijo z določbami Kodeksa dobrih navad veljajo ne glede na to, ali je organ za standardizacijo sprejel ta kodeks ali ne.

4.2 Organe za standardizacijo, ki so sprejeli ta kodeks in ga upoštevajo, članice priznajo za organe, ki ravnajo v skladu z načeli tega sporazuma.

SKLADNOST S TEHNIČNIMI PREDPISI IN STANDARDI

Člen 5

Postopki za presojo skladnosti pri centralnih vladnih organih

5.1 Če se zahteva pozitivna potrditev skladnosti s tehničnimi predpisi ali standardi, članice zagotavljajo, da njihovi centralni vladni organi za proizvode, ki izvirajo z ozemlja drugih članic, uporabljajo te določbe:

▼B

5.1.1 postopki za presojo skladnosti se pripravljajo, sprejemajo in uporabljajo tako, da omogočajo dobaviteljem enakih proizvodov, ki izvirajo iz ozemlja drugih članic, dostop na trg pod pogoji, ki niso manj ugodni od tistih, ki veljajo v podobnih okoliščinah za dobavitelje enakih proizvodov domačega porekla ali porekla v kateri koli drugi državi; dostop vključuje pravico dobavitelja do presoje skladnosti v skladu s pravili postopka, ki – če ta postopek to predvideva – vključuje možnost, da dejavnosti v zvezi s presojo skladnosti potekajo v obratih, in možnost, da prejme ustrezen znak;

5.1.2 postopki za presojo skladnosti ne smejo biti pripravljeni, sprejeti ali uporabljeni z namenom, da bi povzročali nepotrebne ovire v mednarodni trgovini. To med drugim pomeni, da postopki za presojo skladnosti ne smejo biti strožji ali pa se uporabljati strožje kot je potrebno, da članica uvoznica pridobi ustrezno zaupanje, da so proizvodi v skladu z veljavnimi tehničnimi predpisi ali standardi, pri čemer je treba upoštevati tveganja, ki bi nastala zaradi neskladnosti.

5.2 Pri izvajanju določb iz odstavka 1 članice zagotavljajo:

5.2.1 da se postopki za presojo skladnosti izvajajo in končajo čim hitreje in po nič manj ugodnem vrstnem redu za proizvode, ki izhajajo z ozemlja drugih članic, kot za enake domače proizvode;

5.2.2 da se objavi običajno trajanje vsakega postopka za presojo skladnosti ali pa se pričakovani čas trajanja postopka sporoči na zahtevo predlagatelja; po prejemu vloge mora pristojni organ takoj pregledati, ali je dokumentacija popolna, in natančno in v celoti sporočiti vse pomanjkljivosti; pristojni organ mora čim prej, in to natančno in v celoti, predložiti rezultate presoje predlagatelju, tako da lahko po potrebi sprejme ustrezne ukrepe, da se pomanjkljivosti odpravijo; četudi je vloga pomanjkljiva, mora pristojni organ na zahtevo predlagatelja, če je to mogoče, začeti s postopkom; predlagatelj pa mora biti, če to zahteva, obveščen, v kateri fazi je postopek, ter o vzrokih za morebitno zamudo;

5.2.3 da so podatki, ki jih je treba dati, omejeni na podatke, potrebne za presojo skladnosti in določitev pristojbin;

5.2.4 da je treba tajnost podatkov o proizvodih, ki izvirajo z ozemelj drugih članic in so dani v zvezi s postopkom presoje skladnosti, spoštovati enako kot tajnost podatkov o domačih proizvodih ter tako, da so zaščiteni legitimni trgovinski interesi;

5.2.5 da so vse pristojbine za presojo skladnosti proizvodov, ki izhajajo z ozemlja drugih članic, enake pristojbinam, ki se zaračunavajo za presojo skladnosti enakih domačih proizvodov ali proizvodov, ki izvirajo iz katere koli druge države, pri čemer je treba upoštevati zveze, prevoz in druge stroške, ki nastanejo zaradi različne lokacije obratov predlagatelja in organa za presojo skladnosti;

5.2.6 da izbira kraja za izvajanje postopkov za presojo skladnosti in izbira vzorcev ne bi smeli povzročati nepotrebnih težav predlagateljem ali njihovim predstavnikom;

5.2.7 da se ob spremembi specifikacije proizvoda, potem ko je bila ugotovljena skladnost z veljavnimi tehničnimi predpisi ali standardi, v postopku za presojo skladnosti za spremenjeni proizvod samo presodi, ali je možno zaupati, da je proizvod še vedno v skladu z ustreznimi tehničnimi predpisi in zahtevami;

▼B

5.2.8 da obstaja postopek za obravnavo pritožb v zvezi z izvedbo postopka o presoji skladnosti in da se uvedejo ukrepi za odpravo pomanjkljivosti, če je pritožba utemeljena.

5.3 V odstavkih 1 in 2 nič ne preprečuje članicam, da ne bi izvajale razumne kontrole na kraju samem na njihovem ozemlju.

5.4 Če je potrebno zagotovilo, da so proizvodi v skladu s tehničnimi predpisi ali standardi in ko obstajajo ustrezne smernice ali priporočila, ki so jih izdali mednarodni organi za standardizacijo, ali pa so le-ta v sklepni fazi, članice zagotavljajo, da jih centralni vladni organi v celoti ali pa samo v ustreznih delih uporabljajo kot podlago za svoje postopke za presojo skladnosti, razen če so take smernice in priporočila ali njihovi deli neustrezni za te članice ob ustrezni obrazložitvi, med drugim iz razlogov, kot so: zahteve državne varnosti, preprečevanje zlorab, zaščita človekovega zdravja ali varnosti, zaščita življenja in zdravja živali ali rastlin ali okolja, osnovni podnebni ali drugi geografski dejavniki, osnovni tehnološki ali infrastrukturni problemi.

5.5 Z namenom, da bi v čim večjem obsegu harmonizirale postopke za presojo skladnosti, članice v okviru svojih možnosti v polni meri sodelujejo pri pripravi smernic in priporočil za te postopke pri ustreznih mednarodnih organih za standardizacijo.

5.6 Če ni ustrezne smernice ali priporočila, ki bi ga izdal mednarodni organ za standardizacijo, ali če tehnična vsebina predlaganega postopka za presojo skladnosti ni v skladu z ustreznimi smernicami in priporočili, ki so jih izdali mednarodni organi za standardizacijo, utegne pa tehnični predpis v večji meri vplivati na trgovino drugih članic, članice:

5.6.1 pravočasno objavijo v publikaciji sporočilo, da nameravajo uvesti posebni postopek za presojo skladnosti na tak način, da se zainteresirani v drugih članicah s tem seznanijo;

5.6.2 po Sekretariatu obvestijo druge članice, kateri proizvodi so zajeti v predlaganem postopku za presojo skladnosti in na kratko opiše cilje in razloge za to. Take notifikacije se pošljejo v ustrezni zgodnji fazi, tako da je še vedno možno predlagati spremembe in upoštevati pripombe;

5.6.3 na zahtevo dostavijo drugim članicam podrobno vsebino ali izvode predlaganega postopka in po možnosti označijo dele, kjer se le-ta bistveno razlikuje od ustreznih mednarodnih smernic in priporočil, ki so jih izdali mednarodni organi za standardizacijo;

5.6.4 brez diskriminacije omogočijo drugim članicam dovolj časa za njihove pisne pripombe, jih na zahtevo obravnavajo in upoštevajo te pisne pripombe ter rezultate obravnave.

5.7 Kadar v zvezi z določbami v uvodu odstavka 6 pri članici nastanejo ali utegnejo nastati nujni problemi pri varnosti, zdravju, varstvu okolja ali državni varnosti, lahko ta članica po potrebi opusti postopke iz odstavka 6, vendar po sprejetju postopka:

5.7.1 po Sekretariatu takoj obvesti druge članice o posebnem postopku in o proizvodih, ki jih ta zajema, na kratko navede cilj in razloge tega postopka ter naravo nujnih problemov;

5.7.2 na zahtevo pošlje drugim članicam izvod pravil o postopku;

▼B

5.7.3 brez diskriminacije omogoči drugim članicam, da dajo pisne pripombe, jih na zahtevo obravnava in upošteva te pisne pripombe ter rezultate obravnave.

5.8 Članice zagotavljajo, da se takoj objavijo sprejeti postopki za presojo skladnosti ali pa postanejo razpoložljivi na tak način, da se z njimi seznanijo zainteresirani predlagatelji v drugih članicah.

5.9 Razen v nujnih primerih, omenjenih v odstavku 7, članice dopuščajo primeren časovni presledek med objavo zahtev v zvezi s postopki za oceno skladnosti in njihovim začetkom veljavnosti, da bi imeli proizvajalci v članicah izvoznicah, zlasti pa v članicah državah v razvoju, dovolj časa, da prilagodijo svoje proizvode oziroma proizvodne metode zahtevam države uvoznice.

Člen 6

Priznanje presoje skladnosti pri centralnih vladnih organih

V zvezi s centralnimi vladnimi organi:

6.1 Članice po možnosti brez poseganja v določbe odstavkov 3 in 4 zagotavljajo, da se sprejmejo rezultati postopkov za presojo skladnosti v drugih članicah, in četudi se ti postopki razlikujejo od njihovih lastnih, pod pogojem, da ti postopki po njihovem mnenju zagotavljajo enako skladnost z veljavnimi tehničnimi predpisi ali standardi kot njihovi lastni postopki. Upoštevati je treba, da utegnejo biti potrebna predhodna posvetovanja, da bi se vzajemno ustrezno dogovorili, predvsem glede:

6.1.1 zadostne in trajne tehnične pristojnosti ustreznih organov za presojo skladnosti v članici izvoznici, tako da se je mogoče trajno zanesti na njihove rezultate pri presoji skladnosti; pri tem se potrjena skladnost z ustreznimi smernicami in priporočili, ki so jih izdali mednarodni organi za standardizacijo, kot npr. z akreditacijo, se upošteva kot dokaz zadostne tehnične usposobljenosti;

6.1.2 omejitev na sprejem tistih rezultatov presoje skladnosti, ki so jih izdali pristojni organi v članici izvoznici.

6.2 Članice zagotavljajo, da njihovi postopki za presojo skladnosti omogočajo izvajanje določbe odstavka 1, kolikor je možno.

6.3 Članice se spodbujajo, da na zahtevo drugih članic začnejo pogajanja za sklenitev sporazumov za medsebojno priznanje rezultatov postopkov presoje skladnosti v eni in drugi članici. Članice lahko zahtevajo, da ti sporazumi izpolnjujejo merila iz odstavka 1 in si skupaj prizadevajo za olajšanje trgovine s temi proizvodi.

6.4 Članice se spodbujajo, da dovolijo sodelovanje organov za presojo skladnosti, ki imajo sedež na ozemlju drugih članic, pri njihovih postopkih za presojo skladnosti pod pogoji, ki niso nič manj ugodni od pogojev, ki veljajo za organe s sedežem na njihovem ozemlju ali na ozemlju katere koli druge države.

Člen 7

Postopki za presojo skladnosti pri lokalnih vladnih organih

V zvezi z lokalnimi vladnimi organi na njihovih ozemljih:

7.1 Članice z razumnimi ukrepi, ki so jim na voljo, zagotavljajo, da ti organi ravnajo v skladu z določbami členov 5 in 6, razen obveznosti notifikacije, ki je navedena v odstavkih 6.2 in 7.1 člena 5.

▼B

7.2 Članice zagotavljajo, da so postopki za presojo skladnosti lokalnih vlad, ki so neposredno pod centralno vlado v članicah, sporočeni v skladu z določbami odstavkov 6.2 in 7.1 člena 5, pri čemer pa se ne zahtevajo notifikacije o postopkih za presojo skladnosti, katerih tehnična vsebina je v glavnem enaka vsebini postopkov, ki so jih že sporočili centralni vladni organi te članice.

7.3 Članice lahko zahtevajo, da po centralni vladi vzpostavijo stik z drugimi članicami, vključno z notifikacijami, dajanjem informacij, pripombami in razpravami, ki so omenjene v odstavkih 6 in 7 člena 5.

7.4 Članice ne sprejemajo takih ukrepov, s katerimi bi zahtevale od lokalnih vladnih organov, ali jih spodbujale, da na svojih ozemljih ravnajo na način, ki bi bil v nasprotju z določbami členov 5 in 6.

7.5 Članice so po tem sporazumu v celoti odgovorne za spoštovanje vseh določb členov 5 in 6. Članice sprejmejo in izvajajo pozitivne ukrepe in mehanizme, ki prispevajo k temu, da določbe členov 5 in 6 poleg centralnih vladnih organov upoštevajo tudi drugi.

Člen 8

Postopki za presojo skladnosti pri nevladnih organih

8.1 Članice z razumnimi ukrepi, ki so jim na voljo, zagotavljajo, da nevladni organi na njihovih ozemljih, ki izvajajo postopke za presojo skladnosti, ravnajo v skladu z določbami členov 5 in 6, razen obveznosti notifikacije o predlaganih postopkih za presojo skladnosti. Poleg tega članice ne sprejemajo ukrepov, s katerimi bi neposredno ali posredno zahtevale od organov ali jih spodbujale k temu, da ravnajo na način, ki bi bil v nasprotju z določbami iz členov 5 in 6.

8.2 Članice zagotavljajo, da njihovi centralni vladni organi upoštevajo postopke za presojo skladnosti, ki jih izvajajo nevladni organi, samo če bodo ti organi spoštovali določbe členov 5 in 6, z izjemo obveznosti notifikacije predlaganih postopkih za presojo skladnosti.

Člen 9

Mednarodni in regionalni sistemi

9.1 Ko je treba zagotavljati skladnost s tehničnim predpisom ali standardom, članice, kadar koli je to mogoče, oblikujejo in sprejemajo mednarodne sisteme za presojo skladnosti in pristopijo k takim sistemom ali pri njih sodelujejo.

9.2 Države članice z razumnimi ukrepi, ki so jim na voljo, zagotavljajo, da so mednarodni in regionalni sistemi za presojo skladnosti, katerih člani ali udeleženci so pristojni organi z njihovih ozemelj, usklajeni z določbami členov 5 in 6. Poleg tega članice ne sprejemajo ukrepov, s katerimi bi od takšnih sistemov posredno ali neposredno zahtevale ali jih spodbujale, da ravnajo na način, ki bi bil v nasprotju z določbami členov 5 in 6.

9.3 Članice zagotavljajo, da njihovi centralni vladni organi upoštevajo mednarodne ali regionalne sisteme za presojo skladnosti, če so ti sistemi v skladu z določbami iz členov 5 in 6.

▼B

INFORMACIJE IN POMOČ

Člen 10

Informacije o tehničnih predpisih, standardih in postopkih za presojo skladnosti

10.1 Vsaka članica zagotavlja, da obstaja informacijski center, ki je sposoben odgovarjati na vsa razumna vprašanja drugih članic in zainteresiranih z ozemlja drugih članic ter priskrbeti ustrezne dokumente:

10.1.1 v zvezi s katerimi koli tehničnimi predpisi, ki so jih na njenem ozemlju sprejeli ali predlagali centralni ali lokalni vladni organi, nevladni organi, ki so po zakonu pristojni za izvajanje tehničnih predpisov, ali regionalni organi za standardizacijo, katerih člani ali udeleženci so ti organi;

10.1.2 v zvezi s katerimi koli standardi, ki so jih na njenem ozemlju sprejeli ali predlagali centralni ali lokalni organi ali regionalni organi za standardizacijo, katerih člani ali udeleženci so ti organi;

10.1.3 v zvezi s katerimi koli postopki za presojo skladnosti ali predlaganimi postopki za presojo skladnosti, ki jih na njenem ozemlju uporabljajo centralni ali lokalni vladni organi ali nevladni organi, ki so po zakonu pristojni za izvajanje tehničnih predpisov, ali regionalni organi za standardizacijo, katerih člani ali udeleženci so ti organi;

10.1.4 v zvezi s članstvom ali sodelovanjem članice ali pristojnega centralnega ali lokalnega vladnega organa na njenem ozemlju v mednarodnih in regionalnih organih za standardizacijo in v sistemih za presojo skladnosti kakor tudi v dvostranskih in mnogostranskih dogovorih po tem sporazumu; priskrbeti mora tudi ustrezne informacije v zvezi z določbami teh sistemov in dogovorov;

10.1.5 v zvezi s krajem v katerem so na voljo obvestila objavljena v skladu s tem sporazumom, oziroma kjer je možno dobiti podatke o tem; in

10.1.6 v zvezi s sedežem centrov za obveščanje iz odstavka 3.

10.2 Če pa iz pravnih ali administrativnih razlogov članica ustanovi več informacijskih centrov, daje drugim članicam popolne in nedvoumne informacije o obsegu odgovornosti vsakega od teh centrov. Poleg tega članica zagotavlja, da so vsa vprašanja, naslovljena na nepravi center, takoj poslana pravemu centru za obveščanje.

10.3 Vsaka članica z razumnimi ukrepi, ki so ji na voljo, zagotavlja, da se ustanovi en ali več informacijskih centrov, ki lahko odgovarjajo na vsa ustrezna vprašanja drugih članic in zainteresiranih iz drugih članic ter priskrbijo ustrezne dokumente ali informacije o tem, kje jih je možno dobiti, in sicer:

10.3.1 v zvezi s katerimi koli standardi, ki so jih na njenem ozemlju sprejeli ali predlagali nevladni organi za standardizacijo ali regionalni organi za standardizacijo, katerih člani ali udeleženci so ti organi, in

10.3.2 v zvezi s katerimi koli postopki za presojo skladnosti ali predlaganimi postopki za presojo skladnosti, ki jih na njenem ozemlju uporabljajo nevladni ali regionalni organi, katerih člani ali udeleženci so ti organi;

▼B

10.3.3 v zvezi s članstvom ali sodelovanjem pristojnih nevladnih organov na njenem ozemlju v mednarodnih in regionalnih organih za standardizacijo in v sistemih za presojo skladnosti kakor tudi v dvostranskih in mnogostranskih dogovorih po tem sporazumu; priskrbi tudi ustrezne informacije v zvezi z določbami teh sistemov in dogovorov.

10.4 Članice z razumnimi ukrepi, ki so jim na voljo, zagotavljajo, da druge članice ali zainteresirani iz drugih članic, ki zahtevajo izvode dokumentov v skladu z določbami tega sporazuma, te izvode dobijo po isti ceni (če jih je treba plačati) kot državljani ([1]) te članice ali kake druge članice brez dejanskih stroškov dostave.

10.5 Na zahtevo drugih članic razvite države članice poskrbijo za prevod dokumentov, ki vsebujejo posebno notifikacijo, v angleškem, francoskem ali španskem jeziku, če pa bi bili ti dokumenti preobsežni, pa za prevod povzetkov teh dokumentov.

10.6 Ko Sekretariat prejme notifikacije, pošlje v skladu z določbami tega sporazuma izvode teh notifikacij vsem članicam in zainteresiranim mednarodnim organom za standardizacijo in presojo skladnosti ter opozori članice države v razvoju na vse notifikacije, ki se nanašajo na proizvode, ki so zanje posebnega pomena.

10.7 Kadar koli je članica dosegla sporazum s kako drugo državo ali državami o zadevah v zvezi s tehničnimi predpisi, standardi ali postopki za presojo skladnosti, ki bi lahko bistveno vplivali na trgovino, vsaj ena članica, ki je pristopila k sporazumu, po Sekretariatu sporoči drugim članicam proizvode, ki jih vključuje ta sporazum, skupaj s kratkim opisom sporazuma. Te članice se lahko na zahtevo posvetujejo z drugimi članicami zaradi sklenitve podobnih sporazumov ali zaradi ureditve njihovega sodelovanja v zvezi s tem sporazumom.

10.8 V tem sporazumu nič ni možno razlagati kot zahtevo:

10.8.1 da se besedila objavijo v jeziku, ki ni jezik članice;

10.8.2 da so podrobni podatki ali izvodi osnutkov, ki jih dajejo članice, v jeziku, ki ni jezik članice, razen kot je določeno v odstavku 5; ali

10.8.3 da članice pošiljajo informacije, katerih razširjanje bi bilo po njihovem mnenju v nasprotju s temeljnimi interesi njihove varnosti.

10.9 Notifikacije Sekretariatu so v angleškem, francoskem ali španskem jeziku.

10.10 Članice določijo samo en centralni vladni organ, ki je na državni ravni pristojen za izvajanje določb v zvezi s postopki notifikacije po tem sporazumu z izjemo notifikacij iz Priloge 3.

10.11 Če pa bi bila iz pravnih ali administrativnih razlogov pristojnost za postopke notifikacije porazdeljena med dva ali več centralnih vladnih organov, ta članica daje drugim članicam popolne in nedvoumne informacije o obsegu pristojnosti vsakega od teh organov.

([1]) V primeru ločenega carinskega ozemlja članice WTO so „državljani“ vse fizične ali pravne osebe, ki imajo prebivališče ali dejansko delujočo proizvodnjo ali trgovsko podjetje na tem carinskem ozemlju

▼B

Člen 11

Tehnična pomoč drugim članicam

11.1 Članice drugim članicam, zlasti pa članicam državam v razvoju, na zahtevo svetujejo glede priprave tehničnih predpisov.

11.2 Članice drugim članicam, zlasti pa članicam državam v razvoju, na zahtevo svetujejo in jim na podlagi medsebojno dogovorjenih pogojev dajejo tehnično pomoč v zvezi z ustanovitvijo državnih organov za standardizacijo in njihovim sodelovanjem v mednarodnih organih za standardizacijo ter spodbujajo svoje državne organe za standardizacijo, da enako ukrepajo.

11.3 Članice na zahtevo z razumnimi ukrepi, ki so jim na voljo, ustanovijo upravne organe na svojih ozemljih, ki svetujejo drugim članicam, zlasti članicam državam v razvoju, in jim na podlagi medsebojno dogovorjenih pogojev dajejo tehnično pomoč:

11.3.1 v zvezi z ustanovitvijo izvršnih organov ali organov za presojo skladnosti s tehničnimi predpisi, in

11.3.2 v zvezi z metodami, po katerih se njihovi tehnični predpisi lahko najučinkoviteje izvajajo.

11.4 Članice na zahtevo z razumnimi ukrepi, ki so jim na voljo, omogočijo svetovalno pomoč drugim članicam, zlasti članicam državam v razvoju, in jim na podlagi medsebojno dogovorjenih pogojev dajejo tehnično pomoč glede ustanovitve organov za presojo skladnosti s standardi, ki so bili sprejeti na ozemlju članice, ki zahteva to pomoč.

11.5 Članice na zahtevo svetujejo drugim članicam, zlasti članicam državam v razvoju, in jim na podlagi medsebojno dogovorjenih pogojev dajejo tehnično pomoč glede ukrepov, ki naj bi jih sprejeli njihovi proizvajalci, če želijo imeti dostop do sistemov za presojo skladnosti, ki jih vodijo vladni ali nevladni organi na ozemlju članice, ki je prejela to zahtevo.

11.6 Članice, ki so članice ali udeleženke mednarodnih ali regionalnih sistemov za presojo skladnosti, na zahtevo svetujejo drugim članicam, zlasti članicam državam v razvoju, in jim na podlagi medsebojno dogovorjenih pogojev dajejo tehnično pomoč glede ustanovitve zavodov in določitve pravne podlage, ki jim omogoča izpolnjevanje obveznosti v zvezi s članstvom ali sodelovanjem v teh sistemih.

11.7 Članice na zahtevo spodbujajo organe na svojem ozemlju, ki so člani mednarodnih ali regionalnih sistemov za presojo skladnosti ali pa sodelujejo pri teh sistemih, da svetujejo drugim članicam, zlasti pa članicam državam v razvoju, in upoštevajo njihove prošnje za tehnično pomoč pri ustanovitvi zavodov, ki bi omogočili ustreznim organom na njihovem ozemlju, da izpolnjujejo obveznosti v zvezi s članstvom ali sodelovanjem.

11.8 Pri svetovanju in tehnični pomoči drugim članicam v skladu z odstavki od 1 do 7 članice dajejo prednost potrebam najmanj razvitih držav članic.

Člen 12

Posebna in pristranska obravnava članic držav v razvoju

12.1 Članice zagotavljajo pristransko in ugodnejšo obravnavo članic držav v razvoju, in sicer na podlagi naslednjih določb in ustreznih določb drugih členov tega sporazuma.

▼B

12.2 Pri izvajanju tega sporazuma članice posvetijo posebno pozornost tistim njegovim določbam, ki se nanašajo na pravice in obveznosti članic držav v razvoju, in upoštevajo posebne razvojne, finančne in trgovinske potrebe držav članic v razvoju, tako na državni ravni kot pri delovanju zavodov v skladu s tem sporazumom.

12.3 Članice pri pripravi in izvajanju tehničnih predpisov, standardov in postopkov za presojo skladnosti upoštevajo posebne razvojne, finančne in trgovinske potrebe članic držav v razvoju, da bi zagotovile, da ti tehnični predpisi, standardi in postopki za presojo skladnosti po nepotrebnem ne ovirajo izvoza iz članic držav v razvoju.

12.4 Članice priznavajo, da članice države v razvoju kljub obstoječim mednarodnim standardom, smernicam ali priporočilom v svojih posebnih tehnoloških in družbenoekonomskih razmerah sprejemajo določene tehnične predpise, standarde ali postopke za presojo skladnosti, s katerimi želijo zavarovati domačo tehnologijo ter proizvodne metode in postopke, ki ustrezajo njihovim razvojnim potrebam. Zato se članice zavedajo, da od članic držav v razvoju ni mogoče pričakovati, da kot podlago za svoje tehnične predpise ali standarde, vključno z metodami preskušanja, uporabljajo mednarodne standarde, ki ne ustrezajo njihovim razvojnim, finančnim in trgovinskim potrebam.

12.5 Članice z razumnimi ukrepi, ki so jim na voljo, zagotavljajo, da so mednarodni organi za standardizacijo in mednarodni sistemi za presojo skladnosti organizirani in da delujejo na tak način, da olajšajo dejavno in reprezentativno sodelovanje pristojnih organov vseh članic ob upoštevanju posebnih problemov držav članic v razvoju.

12.6 Članice z razumnimi ukrepi, ki so jim na voljo, zagotavljajo, da mednarodni organi za standardizacijo na zahtevo članic držav v razvoju proučijo možnost in, če je mogoče, pripravijo mednarodne standarde za proizvode, ki so posebnega pomena za članice države v razvoju.

12.7 Članice v skladu z določbami člena 11 dajejo državam članicam v razvoju tehnično pomoč in s tem zagotavljajo, da priprava in uporaba tehničnih predpisov, standardov in postopkov za presojo skladnosti po nepotrebnem ne ovirajo razširitve in razdelitve izvoza članic držav v razvoju. Pri določanju pogojev za tehnično pomoč je treba upoštevati stopnjo razvoja članice prosilke, zlasti najmanj razvitih držav članic.

12.8 Priznava se, da utegnejo imeti članice države v razvoju posebne probleme, vključno z institucionalnimi in infrastrukturnimi problemi, pri pripravi in uporabi tehničnih predpisov, standardov in postopkov za presojo skladnosti. Nadalje se priznava, da utegnejo posebne razvojne in trgovinske potrebe članic držav v razvoju ter stopnja njihove tehnološke razvitosti zmanjšati njihovo sposobnost, da v celoti izpolnjujejo svoje obveznosti po tem sporazumu. Zato članice v polni meri to upoštevajo. Da bi torej zagotovili, da članice države v razvoju upoštevajo ta sporazum, ima Odbor za tehnične ovire v trgovini, določen v členu 13 (v nadaljnjem besedilu Odbor), možnost, da na zahtevo odobri določene časovno omejene celotne ali delne oprostitve obveznosti po tem sporazumu. Pri obravnavi takih zahtev Odbor upošteva posebne probleme pri pripravi in uporabi tehničnih predpisov, standardov in postopkov za presojo skladnosti ter posebne razvojne in trgovinske potrebe članice države v razvoju kakor tudi stopnjo njene tehnološke razvitosti, ki ji morda preprečuje, da v celoti izpolnjuje obveznosti po tem sporazumu. Odbor zlasti upošteva posebne probleme najmanj razvitih držav članic.

▼B

12.9 Med posvetovanji razvite države članice upoštevajo posebne težave, ki jih imajo članice države v razvoju pri pripravi in izvajanju standardov in tehničnih predpisov ter postopkov za presojo skladnosti, in z željo pomagati državam članicam v razvoju pri njihovih tovrstnih prizadevanjih, upoštevajo posebne potrebe teh držav v razvoju po financiranju, trgovini in razvoju.

12.10 Odbor občasno pregleda to posebno in pristransko obravnavo, določeno v tem sporazumu in odobreno državam članicam v razvoju na državni in mednarodni ravni.

ORGANI, POSVETOVANJA IN REŠEVANJE SPOROV

Člen 13

Odbor za tehnične ovire v trgovini

13.1 Ustanovi se Odbor za tehnične ovire v trgovini, ki ga sestavljajo predstavniki vsake članice. Odbor izvoli svojega predsednika, sestaja pa se po potrebi, vendar pa najmanj enkrat letno, s čimer omogoča članicam, da se posvetujejo o vseh zadevah v zvezi z izvajanjem tega sporazuma ali z uresničevanjem njegovih ciljev in opravlja vse naloge, za katere je pooblaščen po tem sporazumu ali s strani članic.

13.2 Odbor ustanovi delovne skupine ali po potrebi druge organe, ki opravljajo naloge, za katere jih bo pooblastil Odbor v skladu z ustreznimi določbami tega sporazuma.

13.3 Razume se, da se je treba izogibati nepotrebnemu podvajanju dela, ki izhaja iz tega sporazuma, in tistega, ki ga opravljajo vlade v drugih tehničnih organih. Odbor obravnava to vprašanje in poskuša čim bolj omejiti podvajanje.

Člen 14

Posvetovanja in reševanje sporov

14.1 Posvetovanja in reševanje sporov, ki se nanašajo na kakršno koli zadevo v zvezi z izvajanjem tega sporazuma, potekajo pod pokroviteljstvom Organa za reševanje sporov, in sicer ob smiselni uporabi določb členov XXII in XXIII GATT 1994, kot jih razlaga in uporablja Dogovor o reševanju sporov.

14.2 Na zahtevo ene od strani v sporu ali na svojo pobudo lahko ugotovitveni svet oblikuje skupino tehničnih izvedencev za pomoč pri tistih tehničnih vprašanjih, ki zahtevajo da jih natančno obravnavajo strokovnjaki.

14.3 Skupine tehničnih izvedencev delujejo na podlagi postopkov iz Priloge 2.

14.4 Članica uporablja zgoraj navedene določbe o reševanju sporov, če druga članica ni dosegla zadovoljivih rezultatov po členih 3, 4, 7, 8 in 9 in so s tem močno ogroženi njeni trgovinski interesi. V tem pogledu so rezultati enaki tistim, kot da bi bila članica določeni organ.

▼B

KONČNE DOLOČBE

Člen 15

Končne določbe

Pridržki

15.1 Glede določb tega sporazuma ni možno dati pridržka brez soglasja drugih članic.

Pregled

15.2 Vsaka članica neposredno po začetku veljavnosti Sporazuma o WTO obvesti Odbor o obstoječih ali na novo sprejetih ukrepih, s katerimi zagotavlja izvajanje in uporabo tega sporazuma. Pav tako obvesti Odbor o vseh poznejših spremembah teh ukrepov.

15.3 Odbor enkrat letno pregleda izvajanje in uporabo tega sporazuma glede na njegove cilje.

15.4 Ne pozneje kot na koncu tretjega leta od začetka veljavnosti Sporazuma o WTO in potem na koncu vsakega nadaljnjega triletnega obdobja Odbor pregleda uporabo in izvajanje tega sporazuma, vključno z določbami o preglednosti, z namenom prilagajanja pravic in obveznosti tega sporazuma in po potrebi zagotovi vzajemne ekonomske prednosti in ravnotežje pravic in obveznosti brez poseganja v določbe člena 12. Odbor med drugim na podlagi izkušenj, pridobljenih pri izvajanju tega sporazuma, predlaga Svetu za trgovino z blagom amandmaje k temu sporazumu.

Priloge

15.5 Priloge so sestavni del tega sporazuma.

▼B

PRILOGA 1

POJMI IN DEFINICIJE V TEM SPORAZUMU

Pojmi, ki so predstavljeni v šesti izdaji Navodil 2 ISO/IEC:1991, Splošni pojmi in definicije za standardizacijo in sorodne dejavnosti, imajo v tem sporazumu enak pomen kot v omenjenih navodilih, pri čemer je treba upoštevati, da so storitve izključene iz tega sporazuma. Toda za namene tega sporazuma se uporabljajo te definicije:

1. **Tehnični predpis**

Dokument, ki določa značilnosti proizvoda ali povezanega postopka in načina proizvodnje, vključno z veljavnimi administrativnimi določbami, ki jih je treba obvezno upoštevati. Lahko vključuje ali izključno obravnava tudi izrazoslovje, simbole, pakirane, označevanje ali etiketiranje, ki se nanašajo na proizvod, postopek ali način proizvodnje.

Pojasnilo

Definicija v Navodilih 2 ISO/IEC ni samostojna, pač pa temelji na tako imenovanem sistemu „zidanja“.

2. **Standardi**

Dokument, ki ga je odobril pristojni organ, v katerem so za splošno in večkratno uporabo določena pravila, smernice ali značilnosti proizvodov ali posameznih postopkov ali načinov proizvodnje, ki jih ni treba nujno spoštovati. Vključuje ali izključno obravnava tudi izrazoslovje, simbole, pakiranje, označevanje ali etiketiranje, ki se nanašajo na proizvod, postopek ali način proizvodnje.

Pojasnilo

Pojmi, določeni v Navodilih 2 ISO/IEC se nanašajo na proizvode, postopke in storitve. Ta sporazum obravnava samo tehnične predpise, standarde in postopke za presojo skladnosti v zvezi s proizvodi ali postopki in načini proizvodnje. Standardi, določeni v Navodilih 2 ISO/IEC, so lahko obvezni ali neobvezni. V tem sporazumu so standardi določeni kot neobvezni, tehnični predpisi pa kot obvezni dokumenti. Standardi, ki jih je pripravila mednarodna skupnost za standardizacijo, temeljijo na konsenzu. Ta sporazum vključuje tudi dokumente, ki ne temeljijo na konsenzu.

3. **Postopki za presojo skladnosti**

Vsak postopek, ki se posredno ali neposredno uporablja za ugotovitev, ali so izpolnjene ustrezne zahteve iz tehničnih predpisov in standardov.

Pojasnilo

Postopki za presojo skladnosti med drugim vključujejo postopke vzorčenja, testiranja in kontrole, ovrednotenje, potrjevanje in potrdilo o skladnosti, registracijo, akreditacijo in odobritev ter ustrezne kombinacije.

4. **Mednarodni organ ali sistem**

Organ ali sistem, v katerega se lahko včlanijo ustrezni organi vsaj vseh članic.

5. **Regionalni organ ali sistem**

Organ ali sistem, v katerega se lahko včlanijo ustrezni organi le nekaterih članic.

▼B

6. **Centralni vladni organ**

Centralna vlada, njena ministrstva in oddelki ali kateri koli organ, ki je pod nadzorom centralne vlade v zvezi z določeno dejavnostjo.

Pojasnilo

Tudi za Evropske skupnosti veljajo določbe, ki se nanašajo na centralne vladne organe. Vendar pa se v okviru Evropskih skupnosti lahko ustanovijo regionalni organi ali sistemi za presojo skladnosti in veljajo določbe tega sporazuma za regionalne organe ali sisteme za presojo skladnosti.

7. **Lokalni vladni organ**

Vlada, z izjemo centralne (npr. države, province, dežele, kantoni, občine itd.), njena ministrstva ali oddelki ali kateri koli organi, ki so pod nadzorom vlade v zvezi z določeno dejavnostjo.

8. **Nevladni organ**

Organ, ki ni centralni vladni organ ali lokalni vladni organ, vključno z nevladnim organom, ki je po zakonu pristojen izvajati tehnične predpise.

▼B

PRILOGA 2

SKUPINE TEHNIČNIH IZVEDENCEV

Za skupine tehničnih izvedencev, ustanovljene v skladu z določbami člena 14., veljajo ti postopki:

1. Skupine tehničnih izvedencev so podrejene ugotovitvenemu svetu. O njihovih pogojih in podrobnostih delovnih postopkov odloča organ, ki mu odgovarjajo.

2. Sodelovanje v skupini tehničnih izvedencev je omejeno na osebe, ki imajo določeno strokovno veljavo in izkušnje na določenem področju.

3. Državljani strani v sporu ne smejo biti člani skupine tehničnih izvedencev brez soglasja strani v sporu, razen v izjemnih primerih, ko ugotovitveni svet meni, da drugače ni mogoče izpolniti potrebe po posebnem izvedenskem mnenju. Vladni uslužbenci strani v sporu ne smejo biti člani skupin tehničnih izvedencev. Člani skupin tehničnih izvedencev sodelujejo v lastnem imenu, ne pa kot vladni predstavniki ali kot predstavniki kake organizacije. Zato jim vlade ali organizacije ne smejo dajati navodil v zvezi z zadevami, ki jih obravnava ta skupina.

4. Skupine tehničnih izvedencev se lahko posvetujejo ter dobijo informacije in tehnični nasvet iz katerih koli virov, ki se jim zdijo primerni. Preden skupina tehničnih izvedencev poišče te informacije ali nasvet iz vira, ki je pod pravno pristojnostjo članice, o tem obvesti vlado te članice. Vsaka članica mora nemudoma in v celoti odgovoriti na kakršen koli zahtevek skupine tehničnih izvedencev za informacije, ki se tej skupini zdijo potrebne in primerne.

5. Strani v sporu imajo dostop do vseh ustreznih informacij, ki jih dobi skupina tehničnih izvedencev, razen če te informacije niso zaupne. Zaupnih informacij, ki jih dobi skupina tehničnih izvedencev, ni dovoljeno objaviti brez uradnega dovoljenja vlade, organizacije ali osebe, ki jih je dala. Če se od skupine tehničnih izvedencev zahtevajo te informacije, ta pa nima dovoljenja za njihovo objavo, predloži vlada, organizacija ali oseba, ki informacije daje, povzetek informacij, ki ni zaupen.

6. Skupina tehničnih izvedencev predloži prizadetim članicam osnutek poročila in jih prosi za pripombe, ki jih po potrebi upošteva v sklepnem poročilu. Ko skupina predloži ugotovitvenemu svetu sklepno poročilo, ga pošlje tudi prizadetim članicam.

▼B

PRILOGA 3

KODEKS DOBRIH NAVAD ZA PRIPRAVO, SPREJEM IN UPORABO STANDARDOV

Splošne določbe

A. Za namen tega kodeksa se uporabljajo definicije iz Priloge 1 k temu sporazumu.

B. Ta kodeks lahko sprejme kateri koli organ za standardizacijo na ozemlju članice WTO, ne glede na to ali je to centralni vladni organ, lokalni vladni organ ali nevladni organ ali pa kateri koli vladni regionalni organ za standardizacijo, katerega eden ali več članov so članice WTO in kateri koli nevladni regionalni organ za standardizacijo, katerega eden ali več članov je na ozemlju članice WTO (ki se v tem kodeksu skupaj imenujejo organi za standardizacijo, posamezno pa organ za standardizacijo).

C. Organi za standardizacijo, ki so sprejeli ta kodeks ali odstopili od njega, o tem obvestijo Informacijski center ISO/IEC v Ženevi. V notifikaciji je treba navesti ime in naslov organa in obseg njegovih tekočih in pričakovanih dejavnosti na področju standardizacije. Notifikacija se lahko pošlje Informacijskemu centru ISO/IEC, po nacionalnem članu ISO/IEC ali pa, kar je najbolj zaželeno, po pristojnem nacionalnem članu ali mednarodni podružnici združenja ISONET.

Bistvene določbe

D. Glede standardov organ za standardizacijo ravna s proizvodi, ki izvirajo z ozemlja katere koli druge članice WTO, enako kot z enakimi domačimi proizvodi in z enakimi proizvodi, ki izvirajo iz katere koli druge države.

E. Organ za standardizacijo zagotavlja, da se standardi ne pripravljajo, sprejemajo ali uporabljajo zato, da bi po nepotrebnem ovirali mednarodno trgovino.

F. Če že obstajajo mednarodni standardi ali pa je njihova priprava v sklepni fazi, jih organ za standardizacijo uporablja v celoti ali deloma kot podlago za standarde, ki jih sam pripravlja, razen v tistih delih, ki so neučinkoviti ali neprimerni, na primer zaradi nezadostne ravni zaščite ali osnovnih podnebnih ali geografskih dejavnikov ali osnovnih tehnoloških problemov.

G. Da bi bili standardi harmonizirani na čim širši podlagi, organ za standardizacijo na ustrezen način v polni meri, vendar v okviru svojih možnosti, sodeluje s pristojnimi mednarodnimi organi za standardizacijo pri pripravi mednarodnih standardov na področjih, na katerih je že sprejel standarde ali pa jih bo v kratkem sprejel. Če je to možno, organi za standardizacijo na ozemlju članice sodelujejo v posamezni dejavnosti v okviru mednarodne standardizacije po delegaciji, ki zastopa vse organe standardizacije na ozemlju, ki so sprejeli ali bodo sprejeli standarde na področju, na katero se nanaša določena dejavnost mednarodne standardizacije.

H. Organ za standardizacijo na ozemlju članice se po svojih najboljših močeh izogiba podvajanju ali prekrivanju z delom drugih organov za standardizacijo na nacionalnem ozemlju ali z delom pristojnih mednarodnih ali regionalnih organov za standardizacijo. Prav tako si bo po najboljših močeh prizadeval doseči nacionalni konsenz glede standardov, ki jih pripravlja. Podobno si regionalni organi za standardizacijo prizadevajo, da se izognejo podvajanju ali prekrivanju z delom pristojnih mednarodnih organov za standardizacijo.

▼B

I. Organ za standardizacijo, če je to možno, določi standarde, ki temeljijo na značilnostih proizvoda, ob upoštevanju njegove funkcionalnosti, ne pa oblike ali opisnih značilnosti.

J. Organ za standardizacijo vsaj enkrat vsakih šest mesecev objavi delovni program, v katerem navede svoje ime in naslov, standarde, ki jih trenutno pripravlja, in standarde, ki jih je sprejel v prejšnjem obdobju. Standard je v pripravi od takrat, ko je sprejeta odločitev za pripravo standarda, do trenutka, ko je sprejet. Naslovi posameznih osnutkov standardov so na zahtevo na voljo v angleškem, francoskem ali španskem jeziku. Obvestilo o delovnem programu je objavljeno v nacionalni oz. v regionalni publikaciji o dejavnostih standardizacije.

V delovnem programu je v skladu s pravili združenja ISONET za vsak standard navedena razvrstitev tega predmeta, v kateri fazi je priprava standarda in vsi mednarodni standardi, ki so bili uporabljeni kot podlaga. Organ za standardizacijo obvesti Informacijski center ISO/IEC v Ženevi o svojem delovnem programu najpozneje do objave tega delovnega programa.

Notifikacija vsebuje ime in naslov organa za standardizacijo, ime in izdajo publikacije, v kateri je objavljen delovni program, obdobje, na katero se nanaša delovni program, njeno morebitno ceno in kako ter kje jo je mogoče dobiti. Notifikacija se lahko pošlje neposredno Informacijskemu centru ISO/IEC ali pa, kar je še bolj zaželeno, po pristojnem nacionalnem članu oz. mednarodni podružnici združenja ISONET.

K. Nacionalni član ISO/IEC si po svojih najboljših močeh prizadeva, da postane član združenja ISONET ali da imenuje drugi organ za člana ter da pridobi najvišjo možno obliko članstva v združenju ISONET. Drugi organi za standardizacijo si po svojih najboljših močeh prizadevajo, da se sami pridružijo članu združenja ISONET.

L. Organ za standardizacijo pred sprejetjem standarda odobri zainteresiranim na ozemlju članice WTO najmanj 60-dnevni rok za predložitev pripomb k osnutku standarda. Vendar pa se ta rok lahko skrajša, če bi nastali ali bi utegnili nastati resni problemi v zvezi z varnostjo, zdravjem ali okoljem. Organ za standardizacijo mora najkasneje na začetku roka za pripombe objaviti obvestilo o roku za pripombe v publikaciji, ki je navedena v odstavku J. Taka notifikacija po možnosti navede, ali se osnutek sporazuma razlikuje od ustreznih mednarodnih standardov.

M. Na zahtevo katerega koli zainteresiranega z ozemlja članice WTO organ za standardizacijo nemudoma dostavi ali poskrbi za dostavo izvoda osnutka standarda, ki je bil poslan v pripombe. Katere koli pristojbine, ki se zaračunavajo za to storitev, so enake za domače in tuje stranke, razen dejanskih stroškov dostave.

N. Organ za standardizacijo pri nadaljnji obravnavi standarda upošteva pripombe, ki so prispele v roku za predložitev pripomb. Na pripombe, poslane po organih za standardizacijo, ki so sprejeli ta kodeks, je treba na zahtevo čim prej odgovoriti. V odgovoru se navede, zakaj je potrebno odstopanje od ustreznih mednarodnih standardov.

O. Potem ko je standard sprejet, ga je treba takoj objaviti.

▼B

P. Organ za standardizacijo na zahtevo katerega koli zainteresiranega na ozemlju članice WTO nemudoma dostavi ali poskrbi za dostavo izvoda svojega najnovejšega delovnega programa ali standarda, ki ga je pripravil. Katere koli pristojbine, ki se zaračunavajo za to storitev, so enake tako za domače kot za tuje stranke, razen dejanskih stroškov dostave.

Q. Organ za standardizacijo upošteva in da ustrezno priložnost za posvetovanja glede ugovorov v zvezi z izvajanjem tega kodeksa, ki jih dajo organi za standardizacijo, ki so sprejeli Kodeks dobrih navad. Nepristransko si prizadeva rešiti morebitne pritožbe.

▼B

SPORAZUM O UKREPIH NA PODROČJU VLAGANJ, KI VPLIVAJO NA TRGOVINO

ČLANICE SE,

ob upoštevanju, da so se ministri v Deklaraciji iz Punte del Este sporazumeli, da „morajo pogajanja po opravljeni proučitvi delovanja členov GATT, ki se nanašajo na trgovinske omejevalne in škodljive posledice ukrepov na področju vlaganj, ustrezno razčleniti nadaljnje določbe, ki bi bile potrebne, zato da bi se izognili takim škodljivim učinkom na trgovino“;

z željo, da se pospešuje ta razvoj in progresivna liberalizacija svetovne trgovine in da se omogočijo vlaganja čez mednarodne meje, da bi se na ta način povečala gospodarska rast vseh trgovinskih partneric, zlasti pa članic držav v razvoju, medtem ko se hkrati zagotavlja svobodna konkurenca;

ob upoštevanju posebnih trgovinskih, razvojnih in finančnih potreb članic držav v razvoju, zlasti najmanj razvitih držav članic;

ob spoznanju, da določeni ukrepi na področju vlaganj lahko povzročajo trgovinske omejevalne in škodljive učinke,

SPORAZUMEJO, KOT SLEDI:

Člen 1

Obseg

Ta sporazum se nanaša na ukrepe na področju vlaganj samo v zvezi s trgovino z blagom (v nadaljnjem besedilu ukrep TRIM).

Člen 2

Nacionalna obravnava in količinske omejitve

1. Brez vpliva na druge pravice in obveznosti na podlagi GATT 1994 nobena članica ne uporablja kakršnega koli ukrepa TRIM, ki bi bil v nasprotju z določbami člena III ali člena XI GATT 1994.

2. Ponazoritveni seznam ukrepov TRIM, ki so v nasprotju z obveznostmi nacionalne obravnave, ki so določene v odstavku 4 člena III GATT 1994, in obveznostmi splošne odprave količinskih omejitev, ki so določene v odstavku 1 člena XI GATT 1994, je vsebovan v Prilogi k temu sporazumu.

Člen 3

Izjeme

Vse izjeme na podlagi GATT 1994 se ustrezno uporabljajo tudi v zvezi z določbami tega sporazuma.

Člen 4

Članice države v razvoju

Članica država v razvoju sme svobodno začasno odstopati od določb člena 2 do te meje in na tak način, kot je določeno s členom XVIII GATT 1994, Dogovorom o plačilnobilančnih določbah GATT 1994, Deklaracijo o trgovinskih ukrepih, ki se uporabljajo iz plačilnobilančnih razlogov, sprejeto 28. novembra 1979 (BSD 26S/205-209), in ki dovoljuje članicam, da odstopajo od določb členov III in XI GATT 1994.

▼B

Člen 5

Notifikacija in prehodne ureditve

1. Članice v 90 dneh od dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO sporočijo Svetu za trgovino z blagom vse ukrepe TRIM, ki jih uporabljajo in niso v skladu z določbami tega sporazuma. Taki ukrepi TRIM splošne ali posebne narave se sporočijo skupaj s svojimi poglavitnimi značilnostmi ([1]).

2. Vsaka članica odpravi vse ukrepe TRIM, ki jih je sporočila v skladu s prvim odstavkom, in sicer razvita država članica v dveh letih od začetka veljavnosti Sporazuma o WTO, manj razvita država članica v petih letih in v sedmih letih v primeru najmanj razvite države članice.

3. Na zahtevo lahko Svet za trgovino z blagom podaljša prehodno obdobje za odpravo ukrepov TRIM, ki so sporočeni po odstavku 1, v korist članice države v razvoju, vključno z najmanj razvito državo članico, ki ima posebne težave pri izvajanju določb tega sporazuma. Pri obravnavi take zahteve Svet za trgovino z blagom upošteva posamezne razvojne, finančne in trgovinske potrebe določene članice.

4. V prehodnem obdobju članica ne sme spreminjati pogojev katerega koli ukrepa TRIM, ki ga je sporočila po odstavku 1, v primerjavi s tistimi, ki so prevladovali na dan začetka veljavnosti Sporazuma o WTO, na ta način, da bi se povečala stopnja neskladnosti z določbami člena 2. Ukrepi TRIM, ki so bili sprejeti v manj kot 180 dneh pred dnevom začetka veljavnosti Sporazuma o WTO, ne morejo biti predmet ugodnosti prehodne ureditve, ki je določena v odstavku 2.

5. Ne glede na določbe člena 2 sme članica z namenom, da ne poslabšuje pogojev za obstoječa podjetja, ki so predmet ukrepa TRIM, ki je sporočen po odstavku 1, uporabljati v prehodnem obdobju isti ukrep TRIM v zvezi z novim vlaganjem, (i) če so proizvodi v zvezi s takim vlaganjem enaki kot proizvodi obstoječih podjetij in (ii) če obstaja potreba, da se prepreči škoda konkurenčnim pogojem med novim vlaganjem in obstoječimi podjetji. Vsak ukrep TRIM, ki se uporabi v zvezi z novim vlaganjem, se mora sporočiti Svetu za trgovino z blagom. Pogoji takega ukrepa TRIM morajo biti enaki konkurenčnim učinkom tistih, ki se uporabljajo za obstoječa podjetja in se morajo sočasno odpraviti.

Člen 6

Preglednost

1. Članice v zvezi z ukrepi TRIM ponovno potrjujejo svojo privrženost obveznostim v zvezi s preglednostjo in notifikacijo, ki je določena v členu X GATT 1994 in vsebovana v pojmu „notifikacija“ v Dogovoru o notifikaciji, posvetovanju, reševanju sporov in o nadzoru, sprejetem 28. novembra 1979, in v Ministrski odločitvi o postopkih notifikacije, sprejeti 15. aprila 1994.

2. Vsaka članica obvesti Sekretariat o publikacijah, v katerih je možno izvedeti o ukrepih TRIM, vključno o tistih, ki jih uporabljajo regionalne ali lokalne oblasti na svojem območju.

3. Vsaka članica zagotovi ugodno obravnavo zahtev v zvezi informacijami in zadovoljive možnosti za posvetovanja v zvezi s katero koli zadevo, ki izhaja iz tega sporazuma, ki jo sproži druga članica. V skladu s členom X GATT 1994 nobena članica ni dolžna razkriti informacij, katerih razkrivanje bi oviralo izvajanje zakonov ali pa bi sicer bilo v nasprotju z javnim interesom ali pa bi vplivalo na legitimne trgovinske interese določenih podjetij, javnih ali zasebnih.

([1]) Kadar se ukrepi TRIM uporabljajo na podlagi upravne presoje, se sporoči vsak primer uporabe. Informacij, ki bi vplivale na legitimne trgovinske interese posameznih podjetij, ni treba sporočati.

▼B

Člen 7

Odbor za ukrepe na področju vlaganj, ki vplivajo na trgovino

1. Ustanovi se Odbor za ukrepe na področju vlaganj, ki vplivajo na trgovino (v nadaljnjem besedilu Odbor), ki je odprt za vse članice. Odbor izvoli predsedujočega in namestnika predsedujočega iz lastnih vrst in se sestaja najmanj enkrat letno in drugače na zahtevo katere koli članice.

2. Odbor ima odgovornosti, ki mu jih naloži Svet za trgovino z blagom, ter zagotavlja članicam možnosti, da se posvetujejo o kateri koli zadevi, ki se nanaša na uporabo in izvajanje tega sporazuma.

3. Odbor spremlja uporabo in izvajanje tega sporazuma in letno poroča Svetu za trgovino z blagom.

Člen 8

Posvetovanje in reševanje sporov

Določbe člena XXII in XXIII GATT 1994, kot jih razlaga in uporablja Dogovor o reševanju sporov, se uporabljajo za posvetovanja in reševanje sporov po tem sporazumu.

Člen 9

Pregled v Svetu za trgovino z blagom

Najpozneje v petih letih od dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO Svet za trgovino z blagom pregleda uporabo tega sporazuma in ustrezno predlaga Ministrski konferenci dopolnitve besedila. Ob tem pregledu Svet za trgovino z blagom prouči, ali je treba sporazum dopolniti z določbami o investicijski in konkurenčni politiki.

▼B

PRILOGA

PONAZORITVENI SEZNAM

1. Ukrepi TRIM, ki so v nasprotju z obveznostjo nacionalne obravnave, določene v odstavku 4 člena III GATT 1994, vključujejo tiste, ki so obvezni ali se izvajajo po domači zakonodaji ali na podlagi upravnih odločitev ali katerih izvajanje je potrebno, da se pridobi določena prednost, in zahtevajo:

   (a) nakup ali uporabo s strani določenega podjetja proizvodov domačega porekla ali katerega koli drugega domačega vira, bodisi da je določen v smislu posameznega proizvoda, v smislu obsega ali vrednosti proizvodov ali v smislu sorazmernega obsega ali vrednosti lokalne proizvodnje; ali

   (b) omejitev nakupov podjetja ali uporabo uvoženih proizvodov v obsegu, določenem v višini, ki se nanaša na obseg ali vrednost domače proizvodnje, ki jo izvaža.

2. Ukrepi TRIM, ki niso v skladu z obveznostjo splošne odprave količinskih omejitev, določene v odstavku 1 člena XI GATT 1994, vsebujejo ukrepe, ki so obvezni ali se izvajajo po domači zakonodaji ali upravnih odločitvah ali katerih izvajanje je potrebno, da se pridobi določena prednost, in ki omejujejo:

   (a) uvoz s strani določenega podjetja proizvodov, ki se uporabljajo ali so v zvezi z domačo proizvodnjo, na splošno ali v višini, ki se nanaša na obseg ali vrednost domače proizvodnje, ki jo izvaža;

   (b) uvoz s strani določenega podjetja proizvodov, ki se uporabljajo ali so v zvezi z domačo proizvodnjo, na ta način, da se omejuje dostop do tujih plačilnih sredstev v višini, ki se nanaša na prilive tujih plačilnih sredstev, ki jih je možno pripisovati določenemu podjetju; ali

   (c) izvoz ali prodajo z namenom izvoza s strani določenega podjetja proizvodov, ki so določeni v smislu posameznega proizvoda, obsega ali vrednosti proizvodov ali sorazmernega obsega ali vrednosti domače proizvodnje.

▼B

SPORAZUM O IZVAJANJU ČLENA VI SPLOŠNEGA SPORAZUMA O CARINAH IN TRGOVINI 1994

ČLANICE SE SPORAZUMEJO, KOT SLEDI:

DEL I

Člen 1

Načela

Protidumpinški ukrep se uporabi samo v okoliščinah, ki so predvidene v členu VI GATT 1994 in po uvedenih ([1]) preiskavah, ki se izvajajo v skladu z določbami tega sporazuma. Določbe, ki sledijo, urejajo uporabo člena VI GATT 1994 glede postopkov protidumpinške zakonodaje ali predpisov.

Člen 2

Ugotavljanje dumpinga

2.1 Za namene tega sporazuma velja, da je proizvod predmet dumpinga, t. j., da se vnaša v gospodarstvo druge države po nižji vrednosti, kot je normalna, če je izvozna cena proizvoda pri izvozu iz ene v drugo državo nižja od primerljive cene v redni trgovini za enak proizvod, ki je namenjen porabi v državi izvoza.

2.2 Če prodaje enakega proizvoda ni v redni trgovini na domačem trgu države izvoznice ali če zaradi določenih tržnih razmer ali nizke prodaje na domačem trgu države izvoza ([2]) taka prodaja ne dopušča prave primerjave, se stopnja dumpinga ugotavlja s primerjavo s primerljivo ceno enakega proizvoda ob izvozu v ustrezno tretjo državo pod pogojem, da je ta cena značilna, ali s stroški proizvodnje v državi porekla ob dodanem razumnem znesku administrativnih, prodajnih in splošnih stroškov in dobička.

2.2.1 Prodaja enakega proizvoda na domačem trgu države izvoza ali prodaja tretji državi po cenah na enoto, ki so pod (fiksnimi in variabilnimi) stroški proizvodnje, z dodanimi administrativnimi, prodajnimi in splošnimi stroški se lahko obravnava kot prodaja zunaj redne trgovine zaradi cene in se lahko zanemari pri ugotavljanju normalne vrednosti, le če oblasti ([3]) ugotovijo, da se prodaja

([1]) Izraz „uveden“, ki se uporablja v tem sporazumu, pomeni dejanje, s katerim članica formalno sproži preiskavo, kot je določeno v členu 5.

([2]) Za prodajo enakega proizvoda, ki je namenjen porabi na domačem trgu države izvoznice, običajno velja, da je v zadostni količini za ugotavljanje normalne vrednosti, če taka prodaja pomeni 5 odstotkov ali več od prodaje določenega proizvoda v članici uvoznici, pod pogojem, da je nižji delež sprejemljiv, če dokazi kažejo, da je domača prodaja v takem nižjem deležu v zadostnem obsegu, da zagotavlja pravo primerjavo.

([3]) Uporaba izraza „oblasti“ se v tem sporazumu razlaga, da pomeni oblasti na primerni višji ravni.

▼B

odvija v daljšem obdobju ([1]) v znatnih količinah ([2]) po cenah, ki ne omogočajo nadomestitve vseh stroškov v določenem razumnem času. Če so cene, ki so pod ravnijo stroškov na enoto proizvoda med prodajo, nad ponderiranim povprečjem stroškov na enoto med preiskavo, tedaj te cene veljajo kot take, ki omogočajo nadomestitev stroškov v določenem razumnem obdobju.

2.2.1.1 Za namene odstavka 2 se stroški običajno računajo na osnovi knjigovodstva, ki ga vodi izvoznik ali proizvajalec, ki je v preiskavi, pod pogojem, da je to knjigovodstvo v skladu s splošno veljavnimi knjigovodskimi načeli v državi izvoza in na razumen način izraža stroške, ki so v zvezi s proizvodnjo in prodajo proizvoda, ki je predmet obravnave. Oblasti upoštevajo vse razpoložljive dokaze v zvezi s pravilno razdelitvijo stroškov, vključno s tistimi, ki jih med preiskavo zagotovita izvoznik ali proizvajalec, pod pogojem, da imajo take razdelitve zgodovinsko uporabo uvoznika ali proizvajalca, zlasti v zvezi z določitvijo ustrezne amortizacije in amortizacijskih obdobij ter deležev kapitalnih vlaganj in drugih razvojnih stroškov. Če že ni upoštevano pri razdelitvi stroškov v okviru tega pododstavka, je treba stroške ustrezno prilagoditi stroškovnim postavkam, ki se ne ponavljajo in so korist za tekočo in/ali bodočo proizvodnjo, ali razmeram, v katerih so stroški v obdobju preiskave pod vplivom zagonskih dejavnosti ([3]).

2.2.2 Za namene odstavka 2 zneski za administrativne, prodajne in splošne stroške ter dobičke temeljijo na dejanskih podatkih, ki se nanašajo na proizvodnjo in prodajo v običajni trgovini enakega proizvoda izvoznika ali proizvajalca, ki je v preiskavi. Če taki zneski niso določljivi na taki osnovi, se lahko zneski določijo na osnovi:

(i) dejanskih zneskov, ki so nastali in jih realizira določen izvoznik ali proizvajalec v zvezi s proizvodnjo in prodajo na domačem trgu države porekla enake splošne kategorije proizvodov;

(ii) ponderiranega povprečja dejansko nastalih in od drugih izvoznikov ali proizvajalcev realiziranih zneskov, ki so v preiskavi, v zvezi s proizvodnjo in prodajo enakega proizvoda na domačem trgu države porekla;

(iii) katere koli druge razumne metode pod pogojem, da določen znesek za dobiček ne presega dobička, ki ga normalno realizirajo drugi izvozniki ali proizvajalci pri prodaji blaga enake splošne kategorije na domačem trgu države porekla.

([1]) Podaljšani čas bi moral biti običajno eno leto, v nobenem primeru pa ne sme biti krajši od 6 mesecev.

([2]) Prodaja pod ravnijo stroškov na enoto se odvija v znatnih količinah, če oblasti ugotovijo, da je ponderirana povprečna prodajna cena v transakcijah, ki se obravnavajo zaradi ugotavljanja normalne vrednosti, pod ravnijo ponderiranega povprečja stroškov na enoto ali da obseg prodaje pod ravnijo stroškov na enoto pomeni manj kot 20 odstotkov prodanega obsega v transakcijah, ki se obravnavajo zaradi ugotavljanja normalne vrednosti.

([3]) Prilagoditve, ki so namenjene zagonskim dejavnostim, morajo izražati stroške na koncu zagonskega obdobja ali, če je to obdobje daljše od trajanja preiskave, zadnje stroške, ki jih lahko oblasti na razumen način upoštevajo med preiskavo.

▼B

2.3 Kadar ni izvozne cene ali pa se določenim oblastem zdi, da izvozna cena ni zanesljiva zaradi povezave ali kompenzacijskega dogovora med izvoznikom in uvoznikom ali tretjim udeležencem, je možno izvozno ceno sestaviti na podlagi cene, po kateri se uvoženi proizvodi najprej preprodajo neodvisnemu kupcu, ali če se proizvodi ne prodajo naprej neodvisnemu kupcu ali pa se ne preprodajo v enakem stanju, kot so bili uvoženi, na taki razumni osnovi, kot jo oblasti same določijo.

2.4 Treba je opraviti pravično primerjavo med izvozno ceno in normalno vrednostjo. Ta primerjava se mora opraviti na enaki trgovinski ravni, običajno na ravni franko tovarna, in v zvezi s prodajo, do katere je prišlo ob kolikor možno približno istem času. V vsakem primeru je treba ustrezno upoštevati, odvisno od pomena, razlike, ki vplivajo na primerljivost cen, vključno z razlikami v okoliščinah in prodajnih pogojih, davkih, ravneh trgovine, količinah, fizičnih značilnostih in katerih koli razlikah, za katere se izkaže, da vplivajo na primerljivost cen ([1]). V primerih iz odstavka 3 je treba upoštevati stroške, vključno s carinami in dajatvami, ki so nastali med uvozom in prodajo, ter pripadajoči dobiček. Če je v teh primerih prizadeta primerljivost cen, tedaj oblasti ugotovijo normalno vrednost na ravni trgovine, ki je enaka ravni trgovine sestavljene izvozne cene, ali pa upoštevajo tisto, kar je predvideno v tem odstavku. Oblasti sporočijo določenim udeležencem, kateri podatki so potrebni, da se zagotovi pravična primerjava, in ne smejo povzročati nerazumnega dokaznega bremena za te udeležence.

2.4.1 Če primerjava na podlagi odstavka 4 zahteva preračun valut, se tak preračun opravi z uporabo tečaja na dan prodaje ([2]), vendar pod pogojem, če je prodaja valute na prostem trgu neposredno v zvezi z določenim izvozom, da se uporabi tečaj te prodaje. Nihanja tečajev se ne upoštevajo v preiskavi, pri čemer dajo oblasti v preiskavi izvoznikom na razpolago vsaj 60 dni, da prilagodijo svoje izvozne cene tako, da izražajo povprečno gibanje tečaja med preiskavo.

2.4.2 Pod pogoji določb, ki urejajo pravično primerjavo v odstavku 4, se obstoj dumpinga v fazi preiskave običajno ugotovi na podlagi primerjave ponderiranega povprečja normalne vrednosti s ponderiranim povprečjem cen vseh primerljivih izvoznih transakcij ali s primerjavo normalne vrednosti in izvoznih cen od primera do primera. Normalna vrednost, ki se ugotovi na podlagi ponderiranega povprečja, se lahko primerja s cenami posameznih izvoznih transakcij, če oblasti ugotovijo določen vzorec izvoznih cen, ki se znatno razlikujejo od kupca do kupca, po območjih ali glede na različen čas in če obstaja razlaga za to, zakaj takih razlik ni možno ustrezno upoštevati z uporabo ponderiranega povprečja ali primerjav od primera do primera.

([1]) Razume se, da se posamezni od zgoraj omenjenih dejavnikov lahko prekrivajo in oblasti zagotavljajo, da se ne podvajajo tiste prilagoditve, ki so že upoštevane na podlagi te določbe.

([2]) Običajno je datum prodaje datum pogodbe, naročilnice, potrditve naročila ali fakture, kar vsebuje materialne prodajne pogoje.

▼B

2.5 V primerih, v katerih se proizvodi ne uvažajo neposredno iz države porekla, temveč se izvažajo v državo članico uvoznico skozi posredniško državo, tedaj se cena, po kateri se proizvod prodaja iz države izvoza v članico uvoznico, običajno primerja s primerljivo ceno v državi izvoza. Možna je primerjava s ceno v državi porekla, če so na primer proizvodi v tranzitu v državi izvoza ali če se taki proizvodi ne proizvajajo v državi izvoza ali pa ne obstaja primerljiva cena za te proizvode v državi izvoza.

2.6 V sporazumu se pojem enak proizvod („produit similaire“) razlaga tako, da pomeni proizvod, ki je identičen, t. j. v vseh pogledih enak proizvodu, ki se obravnava, ali če takega proizvoda ni, tedaj drugi proizvod, ki, četudi ni enak v vseh pogledih, ima značilnosti zelo podobne tistim, ki jih ima proizvod, ki se obravnava.

2.7 Ta člen ne posega v drugo Dopolnilno določbo k odstavku 1 člena VI v Prilogi I h GATT 1994.

Člen 3

Ugotavljanje škode [1]

3.1 Za namene člena VI GATT 1994 ugotavljanje škode temelji na pozitivnih dokazih in pomeni objektivno proučitev obojega, t. j. (a) obsega dumpinškega uvoza in učinka tega uvoza na cene na domačem trgu za enake proizvode in (b) posledičnega vpliva tega uvoza na domače proizvajalce teh proizvodov.

3.2 Glede obsega dumpinškega uvoza preiskovalne oblasti presodijo, ali se je znatno povečal dumpinški uvoz bodisi v absolutnem ali v relativnem smislu glede na proizvodnjo in porabo v članici uvoznici. Glede učinkov dumpinškega uvoza na cene preiskovalne oblasti presodijo, ali je prišlo do znatnega izpodbijanja cen zaradi dumpinškega uvoza v primerjavi s ceno enakega proizvoda članice uvoznice, ali pa je učinek takega uvoza v tem, da znatno pritiska cene ali da preprečuje znatno povečanje cen, do katerega bi sicer prišlo. Noben ali več dejavnikov skupaj nujno ne pomeni, da ima oziroma imajo odločilen pomen.

3.3 Če je uvoz določenega proizvoda iz več držav sočasno predmet protidumpinških preiskav, smejo preiskovalne oblasti kumulativno presojati učinke takih uvozov, samo če ugotovijo, da je (a) stopnja dumpinga, ki se ugotovi v zvezi z uvozi iz vsake posamezne države, več kot *de minimis*, ki je definiran v odstavku 8 člena 5 oziroma da obseg uvoza ni zanemarljiv in (b) da je kumulativna ocena učinkov uvoza ustrezna konkurenčnim pogojem med uvoženimi proizvodi in konkurenčnim pogojem med uvoženimi proizvodi in enakim domačim proizvodom.

3.4 Proučitev učinkovanja dumpinškega uvoza na določeno domačo industrijo vključuje ovrednotenje vseh ustreznih gospodarskih dejavnikov in pokazateljev, ki vplivajo na stanje industrije, vključno z dejanskim in potencialnim padanjem prodaje, dobička, proizvodnje, tržnega deleža, produktivnosti, povračil na

[1] V tem sporazumu se z izrazom „škoda“, če ni drugače določeno, razume materialna škoda domači industriji, grožnja materialne škode domači industriji ali materialno omejevanje ustanovitve take industrije in se razlaga v skladu z določbami tega člena.

▼B

vlaganje ali izrabe zmogljivosti; dejavnikov, ki vplivajo na domače cene; pomembnosti stopnje dumpinga; dejanskih ali potencialnih negativnih učinkov na likvidnost, zaloge, zaposlovanje, plače, rast, sposobnost pridobivanja kapitala ali novih vlaganj. Ta seznam ni izčrpen, niti en ali več teh dejavnikov skupaj ne morejo imeti prevladujočega vpliva.

3.5 Dokazano mora biti, da dumpinški uvoz z učinki dumpinga, kot so predvideni v odstavkih 2 in 4, povzroča škodo v smislu tega sporazuma. Dokaz vzročne zveze med dumpinškim uvozom in škodo domači industriji mora temeljiti na proučitvi vseh ustreznih dokazov, s katerimi oblasti razpolagajo. Oblasti morajo prav tako proučiti katere koli znane dejavnike poleg dumpinškega uvoza, ki sočasno povzročajo škodo domači industriji, pri čemer škoda, ki jo povzročajo ti drugi dejavniki, ne sme biti pripisana dumpinškemu uvozu. Dejavniki, ki utegnejo biti ustrezni v tem smislu, so med drugim obseg in cene uvoza, ki se ne prodaja po dumpinških cenah, zmanjševanje povpraševanja ali spremembe v potrošniških navadah, trgovinsko omejitvena praksa in konkurenca med tujimi in domačimi proizvajalci, razvoj tehnologije ter izvozna učinkovitost in produktivnost domače industrije.

3.6 Učinki dumpinškega uvoza se presojajo po domači proizvodnji enakega proizvoda, če razpoložljivi podatki dovoljujejo ločeno obravnavo te proizvodnje na podlagi takih meril, kot so proizvodni postopek, proizvajalčeva prodaja in dobiček. Če taka izločena obravnava te proizvodnje ni možna, se učinki dumpinškega uvoza presojajo s proučitvijo proizvodnje najožje skupine ali vrste proizvodov, ki vključuje tudi enak proizvod, za katero je možno pridobiti potrebne informacije.

3.7 Ugotavljanje grožnje materialne škode temelji na dejstvih in ne zgolj na sumih, domnevah ali oddaljenih možnostih. Sprememba okoliščin, ki utegne ustvariti razmere, v katerih bi dumping lahko povzročal škodo, mora biti jasno predvidena in imeti nujne posledice ([1]). Pri nastajanju ugotovitve v zvezi z obstojem grožnje materialne škode oblasti med drugim upoštevajo dejavnike:

(i) znatno povečanje dumpinškega uvoza na domačem trgu, kar kaže na verjetnost splošnega povečanja uvoza;

(ii) zadostne razpoložljive oziroma znatno povečane zmogljivosti izvoznika, kar kaže na verjetnost znatno povečanega dumpinškega izvoza na trg članice uvoznice, pri čemer je treba upoštevati tudi možnosti izvoza na tretje trge oziroma njihovo sposobnost, da sprejmejo dodaten izvoz;

(iii) ali uvoz prihaja čez mejo po cenah, ki pomembno zniževalno ali zadrževalno vplivajo na domače cene ter bi po vsej verjetnosti povzročile povečanje povpraševanja po dodatnem uvozu; in

(iv) zaloge proizvoda, ki se obravnava.

([1]) Primer tega, četudi ne edini, je obstoj prepričljivega razloga, da se verjame, da se bo v bližnji prihodnosti znatno povečal uvoz proizvodov po dumpinških cenah.

▼B

Nobeden od teh dejavnikov sam po sebi ne more imeti odločilnega vpliva, toda celota upoštevanih dejavnikov mora voditi k sklepu, da je nadaljnji dumpinški izvoz nujen in, če se ne uvedejo zaščitni ukrepi, da bi nastala materialna škoda.

3.8 V zvezi s primeri, ko obstaja grožnja škode zaradi dumpinškega uvoza, se mora s posebno pozornostjo proučiti in sprejeti odločitev o uporabi protidumpinških ukrepov.

Člen 4

Opredelitev domače industrije

4.1 Za namene tega sporazuma se izraz „domača industrija“ razlaga, kot da se nanaša na domače proizvajalce enakega proizvoda kot celoto ali na tisti del proizvajalcev, katerih skupen obseg proizvodov pomeni glavni delež domače proizvodnje teh proizvodov, razen:

(i) če so proizvajalci v razmerju ([1]) z izvozniki ali uvozniki ali so sami uvozniki domnevno dumpinškega proizvoda, se izraz „domača industrija“ razlaga, kot da se nanaša na preostale proizvajalce;

(ii) v izjemnih razmerah se lahko ozemlje članice za določeno proizvodnjo deli na dva ali več konkurenčnih trgov, proizvajalci na vsakem od teh pa se lahko obravnavajo kot posebna industrija, če (a) proizvajalci na takem trgu prodajo vso ali skoraj vso svojo proizvodnjo določenega proizvoda, in (b) proizvajalci določenega proizvoda, ki so na drugih delih ozemlja, povpraševanja na takem trgu ne zadovoljujejo v znatnem delu. V takih okoliščinah je možno ugotoviti, da škoda obstaja, četudi večji del celotne domače proizvodnje ni oškodovan, pod pogojem, da obstaja koncentracija dumpinškega uvoza na takem izoliranem trgu in pod nadaljnjim pogojem, da dumpinški uvoz povzroča škodo proizvajalcem vsej ali skoraj vsej proizvodnji na tem trgu.

4.2 Če se domača industrija razlaga, kot da se nanaša na proizvajalce določenega območja, t. j. trga, kot je definiran v odstavku 1 (ii), tedaj se odmerijo protidumpinške carine ([2]) samo za določene proizvode, ki so namenjeni končni porabi na tem območju. Če ustavno pravo članice uvoznice ne dopušča uvedbe protidumpinških carin na taki podlagi, sme članica uvoznica uvajati protidumpinške carine brez omejitev samo, če (a) je bila izvoznikom dana možnost, da prenehajo izvažati po dumpinških cenah na določeno območje ali da dajo zagotovila v skladu s členom 8, vendar pa ta zagotovila niso bila pravočasno dana, in (b) take carine ni mogoče uvajati za proizvode določenih proizvajalcev, ki preskrbujejo določeno območje.

([1]) Za namen tega odstavka se šteje, da so proizvajalci v razmerju z izvozniki ali uvozniki samo, če (a) ima eden izmed njih neposredno ali posredno kontrolo nad drugim; ali (b) sta oba neposredno ali posredno pod kontrolo tretje osebe; ali (c) skupaj, neposredno ali posredno kontrolirajo tretjo osebo, pod pogojem, da obstajajo osnove za prepričanje, da je učinek tega razmerja tak, da vpliva na to, da se določen proizvajalec drugače ravna kot proizvajalci, ki niso v razmerju. Za namene tega odstavka velja, da eden kontrolira drugega, če je prejšnji pravno ali operativno v položaju, da lahko uveljavlja omejitve ali daje navodila drugemu.

([2]) V tem sporazumu „odmerjen“ pomeni dokončno ali končno pravno določitev ali izterjavo carine ali takse.

▼B

4.3 Če sta dve ali če je več držav doseglo v skladu z določbami odstavka 8(a) člena XXIV GATT 1994 tako stopnjo združitve, da imajo značilnosti enotnega trga, se obravnava industrija celotnega združenega območja kot domača industrija, na katero se nanaša odstavek 1.

4.4 Določbe odstavka 6 člena 3 se uporabljajo v zvezi s tem členom.

Člen 5

Uvedba postopka in preiskava

5..1 Z izjemo določbe odstavka 6 se preiskava z namenom ugotavljanja obstoja, stopnje in učinkov domnevanega dumpinga sproži na podlagi pisne vloge domače industrije ali vloge v njenem imenu.

5.2 Vloga iz odstavka 1 vključuje dokaze o (a) dumpingu, (b) škodi v smislu člena VI GATT 1994, kot ga razlaga ta sporazum, in (c) vzročni zvezi med dumpinškim uvozom in domnevno škodo. Navadna trditev, ki ni podprta z ustreznimi dokazi, ne zadošča zahtevam tega odstavka. Vloga mora vsebovati take podatke, ki so razumno dosegljivi vlagatelju v zvezi z naslednjim:

(i) opredelitev vlagatelja, opis vlagateljevega obsega in vrednosti domače proizvodnje enakega proizvoda. Če je pisna vloga vložena v imenu domače industrije, mora vlagatelj opredeliti industrijo, v katere imenu je vloga vložena, s seznamom vseh znanih domačih proizvajalcev enakega proizvoda (ali združenj domačih proizvajalcev enakega proizvoda) in v okviru možnosti opis obsega in vrednosti domače proizvodnje enakega proizvoda, ki odpade na te proizvajalce;

(ii) popoln opis domnevanega dumpinškega proizvoda, imena države oziroma držav porekla ali določenega izvoza, istovetnost vsakega znanega izvoznika ali tujega proizvajalca in seznam znanih oseb, ki uvažajo določen proizvod;

(iii) podatke o cenah, po katerih se določen proizvod prodaja, če je namenjen porabi na domačem trgu države ali držav porekla ali izvoza (ali če je to primerno, podatke o cenah, po katerih se proizvod prodaja iz države ali držav porekla ali izvoza tretji državi ali državam, ali v zvezi s sestavljeno vrednostjo proizvoda), in podatke o izvoznih cenah ali, če je primerno, o cenah, po katerih se proizvod prvič preproda neodvisnemu kupcu na območju članice uvoznice;

(iv) podatke o razvoju obsega domnevnega dumpinškega uvoza, učinkih tega uvoza na cene enakega proizvoda na domačem trgu in posledičnih vplivih uvoza na domačo industrijo, ki se kažejo v ustreznih dejavnikih in pokazateljih, ki se nanašajo na stanje domače industrije, kot so tisti, ki so našteti v odstavkih 2 in 4 člena 3.

5.3 Oblasti preverijo točnost in ustreznost danih dokazov v vlogi z namenom, da se ugotovi, ali je dovolj dokazov za to, da se utemelji uvedba preiskave.

▼B

5.4 Preiskava se ne sme sprožiti na podlagi odstavka 1, razen če oblasti na podlagi proučitve stopnje podpore ali nasprotovanja vlogi, ki jo/ga izražajo ([1]) domači proizvajalci enakega proizvoda, ugotovijo, da je vlogo vložila domača industrija oziroma da je vložena v njenem imenu ([2]). Šteje se, da je vlogo „vložila domača industrija oziroma da je vložena v njenem imenu“, če jo podpirajo tisti domači proizvajalci, katerih skupen obseg proizvodnje pomeni več kot 50 odstotkov celotne proizvodnje enakega proizvoda, ki ga proizvede ta del domače industrije, ki izraža podporo ali nasprotovanje vlogi. Toda preiskava se ne sme uvesti, če domači proizvajalci, ki izrecno podpirajo vlogo, pomenijo manj kakor 25 odstotkov celotne proizvodnje enakega proizvoda domače industrije.

5.5 Oblasti se izogibajo, razen če je sprejeta odločitev, da se uvede preiskava, vsakršnega objavljanja vloge za uvedbo preiskave. Potem ko je ustrezno dokumentirana vloga sprejeta, toda pred samo uvedbo postopka, oblasti obvestijo vlado prizadete članice izvoznice.

5.6 Če zaradi posebnih okoliščin pristojne oblasti sprejmejo odločitev, da se sproži preiskava brez tega, da prejmejo vlogo za uvedbo take preiskave od ali v imenu domače industrije, tedaj pričnejo s preiskavo samo, če imajo dovolj dokazov o obstoju dumpinga, o škodi in o vzročni zvezi, kakor je določena v odstavku 2, da bi lahko bila uvedba preiskave utemeljena.

5.7 Dokazi o dumpingu in škodi se obravnavajo sočasno (a) pri sprejemanju odločitve, ali se oziroma ali naj se ne uvede preiskava, in (b) med preiskavo z začetkom tistega dne, ki ni poznejši od najzgodnejšega datuma, ko se v skladu z določbami tega sporazuma smejo uporabljati začasni ukrepi.

5.8 Vloga na podlagi odstavka 1 se zavrže, preiskava pa se ustavi takoj, ko se pristojne oblasti prepričajo, da ni dovolj dokazov o dumpingu ali škodi, da bi bilo primer upravičeno nadaljevati. Postopek se ustavi takoj, ko oblasti ugotovijo, da obstaja *de minimis* stopnja dumpinga ali da je obseg dejanskega ali potencialnega dumpinškega uvoza ali škode zanemarljiv. Stopnja dumpinga se šteje kot *de minimis*, če je nižja od 2 odstotkov, kar izraža odstotek izvozne cene. Obseg dumpinškega uvoza običajno velja kot zanemarljiv, če se ugotovi, da obseg dumpinškega uvoza iz določene države pomeni manj kot 3 odstotke uvoza enakega proizvoda v članici uvoznici, razen če države, ki vsaka zase pomenijo manj kot 3 odstotke uvoza enakega proizvoda v članici uvoznici, skupaj pomenijo več kakor 7 odstotkov uvoza enakega proizvoda v članici uvoznici.

5.9 Protidumpinški postopek ne ovira carinskega postopka.

5.10 Z izjemo posebnih okoliščin morajo biti preiskave končane v enem letu, v nobenem primeru pa v več kot osemnajstih mesecih od dneva uvedbe.

([1]) Če je industrija razdrobljena in obsega izjemno veliko število proizvajalcev, smejo oblasti ugotoviti podporo in nasprotovanje z uporabo veljavnih metod statističnega vzorčenja.

([2]) Članice se zavedajo, da na ozemlju določenih članic delojemalci domačih proizvajalcev enakega proizvoda ali predstavniki teh delojemalcev lahko vložijo ali podprejo vlogo za preiskavo na podlagi odstavka 1.

▼B

Člen 6

Dokazi

6.1 Vse zainteresirane strani v protidumpinški preiskavi dobijo obvestilo o podatkih, ki jih oblasti potrebujejo, in dovolj možnosti, da pisno predložijo vse dokaze, za katere menijo, da so ustrezni glede na določeno preiskavo.

6.1.1 Izvozniki ali tuji proizvajalci, ki prejmejo vprašalnike, ki se uporabljajo v protidumpinški preiskavi, morajo imeti vsaj 30 dni za odgovor ([1]). Ustrezno je treba obravnavati vsako zahtevo za podaljšanje 30-dnevnega roka in na podlagi utemeljenih razlogov tako podaljšanje odobriti, kadar koli je to izvedljivo.

6.1.2 Ob upoštevanju potreb po varovanju zaupnih podatkov se dokazi, ki jih zainteresirane strani dajejo v pisni obliki, takoj dajo na razpolago drugim zainteresiranim udeležencem preiskave.

6.1.3 Takoj, ko se preiskava uvede, oblasti dostavijo celotno besedilo pisne vloge, ki so jo prejeli v smislu odstavka 1 člena 5, znanim izvoznikom ([2]) in oblastem članice izvoznice, na zahtevo pa tudi drugim zainteresiranim stranem, ki so vpletene v postopek. Ustrezno se pazi na potrebe varovanja zaupnih podatkov, kakor je določeno v odstavku 5.

6.2 Med protidumpinško preiskavo imajo vse strani polno možnost, da branijo svoje interese. S tem namenom oblasti na zahtevo vsem stranem dajo možnost, da se soočijo s tistimi udeleženci, ki imajo nasprotne interese, da se predstavijo nasprotna stališča in ponudijo nasprotni argumenti. Zagotavljanje takih možnosti upošteva potrebo po varovanju zaupnosti in po ustrežljivosti udeležencem. Ne sme biti nobene obveznosti udeležbe na sestanku za katero koli stran ter odsotnost ne sme imeti škodljivih posledic za primer določene strani. Zainteresirani udeleženci imajo iz utemeljenih razlogov prav tako pravico, da podatke povedo ustno.

6.3 Ustne podatke na podlagi odstavka 2 oblasti upoštevajo samo, če so ti podatki pozneje predloženi v pisni obliki in dostavljeni drugim zainteresiranim udeležencem, kakor je predvideno v pododstavku 1.2.

6.4 Oblasti, kadar koli je to možno, zagotavljajo pravočasno možnost, da vsi zainteresirani udeleženci vidijo vse podatke, ki se nanašajo na predstavitev njihovega primera, če niso zaupni v smislu odstavka 5 in če jih oblasti uporabljajo v protidumpinški preiskavi, tako da lahko pripravijo predstavitev na podlagi teh podatkov.

([1]) Kot splošno pravilo se omejitev časa za izvoznika računa od dneva, ko ta prejme vprašalnik, za katerega se za te namene domneva, da je prejet v enem tednu od dneva, ko je poslan tistemu, ki mora nanj odgovoriti, ali je poslan ustreznemu diplomatskemu predstavniku članice izvoznice, ali v primeru ločenega carinskega ozemlja članice WTO uradnemu predstavniku tega izvoznega ozemlja.

([2]) Razume se, da kadar gre za posebej veliko število določenih izvoznikov, se celotno besedilo pisne vloge da samo oblastem članice izvoznice ali ustreznemu trgovinskemu združenju.

▼B

6.5 Vsak zaupen podatek (na primer, če bi razkritje tega podatka pomenilo znatno konkurenčno prednost za konkurenta ali če bi razkritje podatka imelo znatne škodljive posledice za osebo, ki je podatek dala, ali za osebo, od katere je ta oseba podatek dobila) ali ki so ga udeleženci preiskave dali na zaupni podlagi, morajo oblasti na podlagi utemeljitve obravnavati kot zaupnega. Taki podatki se ne smejo razkrivati brez izrecnega dovoljenja tiste strani, ki je tak podatek dala ([1]).

6.5.1 Oblasti od zainteresiranih strani, ki so dale zaupne podatke, zahtevajo, da zagotovijo povzetke, ki niso zaupni. Ti povzetki morajo biti dovolj natančni, da omogočajo razumen vpogled v vsebino zaupno danih podatkov. V izjemnih okoliščinah te strani lahko sporočijo, da takih podatkov ni možno pripraviti v obliki povzetka. V takih izjemnih okoliščinah je treba zagotoviti izjavo o razlogih, zakaj priprava povzetka ni možna.

6.5.2 Če oblasti ugotovijo, da zahteva po zaupnosti ni utemeljena, in če tisti, ki je podatek dal, ni pripravljen objaviti podatkov ali pa dati pooblastila za objavo teh podatkov v splošni ali povzeti obliki, lahko oblasti take podatke zanemarijo, razen če je možno oblastem na zadovoljiv način dokazati iz ustreznih virov, da so podatki točni ([2]).

6.6 Z izjemo okoliščin, ki so določene v odstavku 8, se oblasti prepričajo o točnosti podatkov, ki so jih dali zainteresirani udeleženci, na katerih temeljijo njihove ugotovitve.

6.7 Z namenom, da preverijo podatke ali pridobijo nadaljnje podrobnosti, smejo oblasti po potrebi opraviti preiskavo na ozemlju druge članice pod pogojem, da dobijo soglasje določenih podjetij in obvestijo predstavnike vlade prizadete članice ter če ta članica tej preiskavi ne nasprotuje. Postopki, ki so opisani v Prilogi I, se uporabljajo v preiskavah, ki se izvajajo na ozemlju druge članice. Pod pogojem varovanja zaupnih podatkov morajo oblasti rezultate vsake take preiskave dajati na razpolago ali pa jih razkriti na podlagi odstavka 9 podjetjem, na katera se nanašajo, ter lahko te rezultate dajo na razpolago tudi vlagateljem.

6.8 Kadar katera koli zainteresirana stran odkloni dostop do ali sicer ne zagotovi potrebnih podatkov v določenem razumnem času, ali znatno ovira preiskavo, je dovoljeno, da se sprejmejo predhodne in dokončne ugotovitve, pritrdilne ali odklonilne, na podlagi razpoložljivih podatkov. Določbe Priloge II se upoštevajo pri uporabi tega odstavka.

6.9 Pred dokončno ugotovitvijo oblasti obvestijo vse zainteresirane strani o bistvenih dejstvih v obravnavi, ki pomenijo podlago za odločitev o tem, ali naj se uporabijo dokončni ukrepi. Tako obvestilo je treba opraviti v ustreznem času, da lahko udeleženci branijo svoje interese.

([1]) Članice se zavedajo, da je na ozemlju določenih članic razkritje možno v skladu z ozko opredeljenim varovalnim ukazom.

([2]) Članice soglašajo, da zahtev za varovanje zaupnosti ne bi smeli arbitrarno zavračati.

▼B

6.10 Praviloma oblasti ugotovijo posamezno stopnjo dumpinga za vsakega znanega uvoznika ali prizadetega proizvajalca proizvoda, ki je v preiskavi. Kadar je izvoznikov, proizvajalcev, uvoznikov ali vrst proizvodov v preiskavi toliko, da je taka ugotovitev praktično neizvedljiva, se smejo oblasti pri njihovih proučevanjih omejiti na razumno število zainteresiranih strani ali proizvodov z uporabo statistično veljavnih vzorcev na podlagi podatkov, ki so oblastem v določenem času na razpolago, ali z uporabo najvišjega odstotka obsega izvoza iz določene države, ki ga je možno na razumen način preiskovati.

6.10.1 Za vsako izbiro izvoznikov, proizvajalcev, uvoznikov ali proizvodov, ki se opravi na podlagi tega odstavka, je priporočljivo, da se opravi na podlagi posvetovanja ali soglasja izvoznikov, proizvajalcev ali prizadetih uvoznikov.

6.10.2 Kadar oblasti omejijo svoje proučevanje, kakor je določeno v tem odstavku, ne glede na to ugotovijo posamezno stopnjo dumpinga za vsakega izvoznika ali proizvajalca, ki prvotno ni izbran in v preiskavi pravočasno predloži potrebne podatke, tako da jih je možno upoštevati v preiskavi, razen če je izvoznikov ali proizvajalcev toliko, da bi proučitev neprimerno obremenjevala oblasti in bi onemogočala pravočasen sklep preiskave. Prostovoljni odzivi se ne smejo zavračati.

6.11 V tem sporazumu izraz „zainteresirane strani“ pomeni:

(i) izvoznik ali tuj proizvajalec ali uvoznik proizvoda, ki je v preiskavi, ali trgovinsko ali poslovno združenje, katerega večina članov so proizvajalci, izvozniki ali uvozniki takega proizvoda;

(ii) vlada članice izvoznice; in

(iii) proizvajalec enakega proizvoda članice uvoznice ali trgovinsko oziroma poslovno združenje, katerega večina članov proizvaja enak proizvod na ozemlju članice uvoznice.

Ta seznam članicam ne preprečuje, da dovolijo domačim ali tujim stranem poleg tistih, ki so omenjene zgoraj, da se obravnavajo kot udeleženci.

6.12 Oblasti zagotavljajo možnosti industrijskim uporabnikom proizvoda v preiskavi in predstavnikom organizacij potrošnikov, kadar gre za proizvod, ki je v široki prodaji na drobnoprodajni ravni, da dajejo podatke, ki so pomembni za preiskavo v zvezi z dumpingom, škodo in vzročno zvezo.

6.13 Oblasti na primeren način upoštevajo kakršne koli težave, ki jih imajo zainteresirani udeleženci, zlasti majhna podjetja, v zvezi z zagotavljanjem zahtevanih podatkov, in zagotavljajo vsako pomoč, ki je izvedljiva.

6.14 Postopki, ki so določeni zgoraj, niso namenjeni, da se z njimi preprečuje oblastem članice, da učinkovito ravnajo v zvezi z uvedbo preiskave, oblikovanjem predhodne ali dokončne ugotovitve, bodisi pritrdilne ali zavrnilne, ali da uporabijo začasne ali dokončne ukrepe v skladu z ustreznimi določbami tega sporazuma.

▼B

Člen 7

Začasni ukrepi

7.1 Začasne ukrepe je možno uporabljati le, če:

(i) je preiskava sprožena v skladu z določbami člena 5, dana javna objava v zvezi s tem in če je zainteresiranim stranem danih dovolj priložnosti, da predložijo podatke in dajo pripombe;

(ii) je sprejeta začasna pritrdilna ugotovitev o obstoju dumpinga in posledični škodi za domačo industrijo; in

(iii) pristojne oblasti menijo, da so taki ukrepi potrebni, da bi se preprečila škoda med trajanjem preiskave.

7.2 Začasni ukrepi so lahko v obliki začasnih carin ali priporočljivo, v obliki varščine v gotovini ali s kavcijo, ki je enaka znesku protidumpinške carine, ki se okvirno določi, ne sme pa biti višja od začasno ugotovljene stopnje dumpinga. Zadrževanje cenitve je ustrezen začasen ukrep pod pogojem, da se izrazi normalna carina in da je ocenjen znesek protidumpinške carine, ter pod pogojem, da je zadrževanje te cenitve pogojeno z enakimi pogoji kakor drugi začasni ukrepi.

7.3 Začasni ukrepi se ne uporabljajo prej kakor v 60 dneh od dneva uvedbe preiskave.

7.4 Uporaba začasnih ukrepov je omejena na čim krajši možen čas, ki ne sme presegati 4 mesecev ali na podlagi odločitve pristojnih oblasti na zahtevo izvoznikov, ki pomenijo znaten odstotek določene trgovine, na obdobje, ki ne presega 6 mesecev. Ko oblasti v preiskavi proučujejo, ali bi carina, ki je nižja od stopnje dumpinga, zadostovala za to, da se odpravi škoda, so lahko ti roki 6 oziroma 9 mesecev.

7.5 Pri uporabi začasnih ukrepov je treba ravnati na podlagi ustreznih določb člena 9.

Člen 8

Cenovne zaveze

8.1 Postopki se lahko ([1]) ustavijo ali končajo brez uvedbe začasnih ukrepov ali protidumpinških carin na podlagi prejema zadovoljivih prostovoljnih zavez od katerega koli izvoznika v zvezi s spremembo cen ali prenehanjem izvoza na določeno območje po dumpinških cenah, tako da so oblasti prepričane, da je s tem odpravljen škodljiv učinek dumpinga. Dvigi cen v okviru takih zavez ne smejo biti večji, kot je potrebno, da se izravna stopnja dumpinga. Zaželeno je, da bi bili dvigi cen nižji od stopnje dumpinga, če bi taki dvigi zadostovali za odpravo škode domači industriji.

8.2 Cenovne zaveze se ne smejo zahtevati ali sprejeti od izvoznikov, razen če so oblasti članice uvoznice že prej pritrdilno ugotovile obstoj dumpinga in škode, ki jo je povzročil tak dumping.

([1]) Beseda „lahko“ se ne sme razlagati tako, da je dovoljeno sočasno nadaljevanje postopkov z uporabo cenovnih zavez, z izjemo določbe odstavka 4.

▼B

8.3 Ni nujno, da oblasti sprejmejo cenovne zaveze, če menijo, da tak sprejem ni izvedljiv, na primer, če je število dejanskih ali potencialnih izvoznikov preveliko ali iz drugih razlogov, vključno z razlogi splošnega interesa. V takem primeru, če je izvedljivo, oblasti izvozniku sporočijo razloge za to, da sprejem cenovne zaveze ni umesten in morajo do tiste mere, kolikor je možno, dati izvozniku možnost, da na omenjeni podlagi da pripombe.

8.4 Če se zaveza sprejme, se ne glede na to konča preiskava v zvezi z ugotavljanjem dumpinga in škode, če izvoznik tako želi oziroma če oblasti sprejmejo tako odločitev. Če je ugotovitev dumpinga in škode negativna, tedaj zaveza sama po sebi izgubi veljavo, z izjemo tistih primerov, v katerih je taka ugotovitev rezultat v pretežni meri obstoja cenovnih zavez. V takih primerih lahko oblasti zahtevajo, da se zaveza ohrani v določenem razumnem obdobju v skladu z določbami tega sporazuma. Ob potrdilni ugotovitvi dumpinga in škode se zaveza nadaljuje v skladu s sprejetimi pogoji in določbami tega sporazuma.

8.5 Cenovne zaveze lahko predlagajo tudi oblasti članice uvoznice, toda noben izvoznik ne sme biti prisiljen v to, da take zaveza sprejme. Dejstvo, da izvozniki sami ne ponujajo takih zavez ali da jih ne sprejmejo, ne sme na noben način vplivati na presojo primera. Toda oblasti lahko svobodno ugotovijo, da ima grožnja škode večjo možnost uresničitve, če se dumpinški uvoz nadaljuje.

8.6 Oblasti članice uvoznice lahko zahtevajo od katerega koli izvoznika, katerega zaveza je sprejeta, da občasno poroča o tej zavezi in dovoli preverjanje ustreznih podatkov. Ob kršitvi zaveze smejo oblasti članice uvoznice na osnovi tega sporazuma v skladu z njegovimi določbami izvajati hitre postopke, katerih vsebina je takojšnja uporaba začasnih ukrepov na podlagi razpoložljivih informacij. V takih primerih se lahko zaračunavajo končno določene carine v skladu s tem sporazumom v zvezi s proizvodi, ki so prišli v porabo najpozneje v 90 dneh pred uporabo takih začasnih ukrepov, ne glede na to pa tak ukrep ne velja za uvoz, ki je uresničen pred kršitvijo zaveze.

Člen 9

Uvedba in pobiranje protidumpinških carin

9.1 Odločitev, ali se oziroma se ne uvede protidumpinška carina, če so izpolnjene vse zahteve za uvedbe take carine, ter odločitev, ali naj bo višina protidumpinške carine v polnem ali manjšem znesku od stopnje dumpinga, sta odločitvi, ki ju sprejmejo oblasti članice uvoznice. Zaželeno je, da je uvedba dovoljena na ozemlju vseh članic ter da bi bila carina nižja, kot je stopnja dumpinga, če bi taka nižja carina zadostovala za odpravo škode domači industriji.

9.2 Če se uvede protidumpinška carina v zvezi z določenim proizvodom, se taka carina pobira v ustrezni višini v vsakem primeru na nediskriminacijski podlagi za uvoz takega proizvoda iz vseh virov, za katere se ugotovi, da gre za dumping in da povzročajo škodo, z izjemo uvoza iz tistih virov, za katere

▼B

so sprejete cenovne zaveze v okviru pogojev tega sporazuma. Oblasti imenujejo prizadetega dobavitelja oziroma prizadete dobavitelje določenega proizvoda. Če gre za več dobaviteljev iz ene države in je neizvedljivo imenovati vse te dobavitelje, smejo oblasti imenovati le določeno državo dobaviteljico. Če gre za več dobaviteljev iz več kot ene države, smejo oblasti imenovati vse prizadete dobavitelje, ali če to ni izvedljivo, vse prizadete države dobaviteljice.

9.3 Znesek protidumpinške carine ne sme preseči stopnje dumpinga, kakor je določena s členom 2.

9.3.1 Če se znesek protidumpinške carine določi za nazaj, je treba čim prej določiti končno obvezo plačila protidumpinške carine, običajno pa v 12 mesecih, v nobenem primeru pa ne pozneje kot v 18 mesecih od dneva, ko je vložena zahteva, da se določi dokončen znesek protidumpinške carine ([1]). Kakršno koli povračilo je potrebno opraviti takoj in običajno najpozneje v 90 dneh po tem, ko je ugotovljena končna obveza na podlagi tega pododstavka. V vsakem primeru, če se povračilo ne opravi v 90 dneh, morajo oblasti dati ustrezno razlago, če se ta zahteva.

9.3.2 Če se določi znesek protidumpinške carine vnaprej, je treba na zahtevo upoštevati možnost takojšnjega povračila vsakršne carine, ki se plača več, kot znaša stopnja dumpinga. Povračilo vsakršne carine, ki je plačana več, kot znaša dejanska stopnja dumpinga, se običajno opravi v 12 mesecih, v nobenem primeru pa ne v daljšem času kakor 18 mesecev od dneva, ko je uvoznik proizvoda, ki je bil predmet protidumpinške carine, vložil zahtevo za povračilo, ustrezno opremljeno z dokazi. Odobreno povračilo je treba običajno izvesti v 90 dneh od dneva zgoraj omenjene odločitve.

9.3.3 Pri ugotavljanju, ali in v kakšni meri je treba dati povračilo, kadar je izvozna cena sestavljena v skladu z odstavkom 3 člena 2, oblasti upoštevajo vsakršno spremembo normalne vrednosti v stroških, nastalih med uvozom in preprodajo, ter gibanje preprodajne cene, ki je ustrezno izražena v naslednjih prodajnih cenah, in morajo izračunati izvozno ceno brez odbitkov za plačane protidumpinške carine, ko se pridobijo neizpodbitni dokazi v zvezi z zgornjimi spremembami.

9.4 Če oblasti omejijo svoje proučevanje v skladu z drugim stavkom odstavka 10 člena 6, tedaj vsaka protidumpinška carina, ki se uporabi za uvoz od izvoznikov ali proizvajalcev, ki niso vključeni v to proučitev, ne sme presegati:

(i) ponderiranega povprečja stopnje dumpinga, ki je ugotovljeno v zvezi z izbranimi izvozniki ali proizvajalci; ali

(ii) razlike med ponderiranim povprečjem normalne vrednosti izbranih izvoznikov ali proizvajalcev in izvozne cene izvoznikov in proizvajalcev, ki se posamezno ne proučujejo, če se obveznost plačila protidumpinških carin računa na podlagi predvidene normalne vrednosti,

([1]) Razume se, da se lahko zgodi, da spoštovanje rokov, ki so omenjeni v tem pododstavku in pododstavku 3.2, ne bi bilo možno, če je določen proizvod predmet postopka sodne revizije.

▼B

pod pogojem, da oblasti zanemarijo za namene tega odstavka kakršne koli ničelne ali *de minimis*stopnje in stopnje, ki so ugotovljene pod pogoji, na katere se nanaša odstavek 8 člena 6. Oblasti uporabijo posamezne carine ali normalne vrednosti za uvoz od katerega koli izvoznika ali proizvajalca, ki ni vključen v proučevanje, ki je zagotovil potrebne informacije med preiskavo, kakor je določeno v odstavku 10.2 člena 6.

9.5 Če je določen proizvod predmet protidumpinške carine v članici uvoznici, morajo oblasti pravočasno opraviti pregled z namenom, da se določijo posamezne stopnje dumpinga za vsakega izvoznika ali proizvajalca v državi izvoznici, ki ni izvažala proizvoda v članico uvoznico med preiskavo, pod pogojem, da ti izvozniki ali proizvajalci lahko dokažejo, da niso v razmerju z izvozniki oziroma proizvajalci v državi izvoznici, ki so predmet protidumpinških carin za njihov proizvod. Tak pregled se opravi in izvede pospešeno v primerjavi z določanjem normalne carine in pregledom postopkov v članici uvoznici. Med pregledom se ne smejo zaračunavati protidumpinške carine za uvoz od takih izvoznikov in proizvajalcev. Toda oblasti smejo zadrževati ugotavljanje in/ali zahtevati jamstva, da si zagotovijo, če je rezultat takega pregleda ugotovitev dumpinga v zvezi s takimi izvozniki in proizvajalci, da bodo protidumpinške carine plačane za nazaj od dneva uvedbe pregleda.

Člen 10

Veljavnost za nazaj

10.1 Začasni ukrepi in protidumpinške carine se uporabljajo za proizvode, ki preidejo v porabo potem, ko odločitev v okviru odstavka 1 člena 7 in odstavka 1 člena 9 postane pravnomočna, pod pogoji izjem, ki so določene v tem členu.

10.2 Če se sprejme dokončna ugotovitev škode (vendar ne grožnje ali materialnega omejevanja razvoja določene industrije) ali končna ugotovitev grožnje škode in bi bili učinki dumpinškega uvoza brez začasnih ukrepov podlaga za ugotovitev škode, se smejo protidumpinške carine zaračunavati za nazaj za čas, ko so se, če so se, uporabljali začasni ukrepi.

10.3 Če je dokončna protidumpinška carina višja od začasne carine, ki je plačana ali je plačljiva, ali od zneska, ki je določen kot varščina, se razlika ne sme pobirati. Če je dokončna carina nižja od začasne carine, ki je plačana ali plačljiva, ali od zneska, ki je določen kot varščina, se razlika vrne ali pa se carina preračuna, odvisno od konkretnega primera.

10..4 Z izjemo določbe odstavka 2, ko se ugotovi grožnja škode ali materialnega omejevanja (vendar nobena škoda še ni nastala), tedaj je dovoljena uvedba protidumpinške carine od dneva, ko je ugotovljena grožnja škode oziroma materialno omejevanje, ter se vsi gotovinski pologi, ki so dani med uporabo začasnih ukrepov, vrnejo ter se vse kavcije sprostijo na učinkovit način.

10.5 Če je dokončna ugotovitev negativna, se vsi gotovinski pologi, ki so dani med uporabo začasnih ukrepov, vrnejo, ter se vse kavcije sprostijo na učinkovit način.

▼B

10.6 Dokončna protidumpinška carina se sme zaračunati za proizvode, ki so prišli v porabo najpozneje v 90 dneh od dneva uporabe začasnih ukrepov, če oblasti glede proizvoda, ki je predmet dumpinga, ugotovijo, da:

(i) obstajajo prejšnji primeri dumpinga, ki so povzročali škodo, ali da se je uvoznik zavedal ali pa bi se moral zavedati, da izvoznik izvaja dumping in da tak dumping lahko povzroči škodo; in

(ii) je škoda povzročena zaradi množičnega dumpinškega uvoza določenega proizvoda v relativno kratkem času, ki ima v trenutku določenega dumpinškega uvoza in drugih okoliščin (kot na primer hitro povečevanje zalog uvoženega proizvoda) možnosti, da resno ogrozi učinke dokončne protidumpinške carine, ki naj bi se uporabila pod pogojem, da je prizadetim uvoznikom dana možnost, da dajo pripombe.

10.7 Oblasti lahko po uvedbi preiskave uporabijo take ukrepe, kot so zadrževanje ovrednotenja oziroma ocenitve zaradi plačila protidumpinške carine za nazaj, kot je določeno v odstavku 6, kadar imajo dovolj dokazov za to, da so izpolnjeni pogoji, ki so v tem odstavku določeni.

10.8 Nobena carina se ne sme na podlagi odstavka 6 zaračunavati za nazaj za proizvode, ki so prišli v porabo pred uvedbo preiskave.

Člen 11

Trajanje in proučitev protidumpinških carin in cenovne zaveze

11.1 Protidumpinška carina ostane v veljavi toliko časa in do te mere, kolikor je potrebno, da se izravna dumping, ki povzroča škodo.

11.2 Oblasti proučijo potrebe po nadaljnji uporabi carine, kadar je to primerno, po lastni presoji ali pod pogojem, da je preteklo neko razumno obdobje od dneva uvedbe dokončne protidumpinške carine na zahtevo katere koli zainteresirane strani, ki predloži pritrdilne informacije, ki utemeljujejo potrebo po taki proučitvi ([1]). Zainteresirane strani imajo pravico od oblasti zahtevati, da proučijo, ali je nadaljnja uporaba carine potrebna za izravnavo dumpinga, ali je verjetno, da bi škoda še naprej nastajala ali se ponavljala, če bi bila carina odpravljena ali spremenjena ali oboje. Če oblasti kot rezultat proučitve na podlagi tega odstavka ugotovijo, da protidumpinška carina ni več upravičena, jo je treba takoj ukiniti.

11.3 Ne glede na določbe odstavkov 1 in 2 mora biti katera koli dokončna protidumpinška carina odpravljena na dan, ko poteče pet let od uvedbe (ali od dneva zadnje proučitve v okviru odstavka 2, če se je ta nanašala na dumping in škodo, ali na podlagi tega odstavka), razen če oblasti ugotovijo v proučitvi, za

([1]) Določitev končne obveznosti plačila protidumpinške carine, kot je določeno v tretjem odstavku člena 9, sama po sebi ni proučitev v smislu tega člena.

▼B

katero je pobuda dana pred datumom, ko so oblasti same sprejele pobudo zanj ali na podlagi utemeljene zahteve domače industrije oziroma zahteve v njenem imenu, ki je dana v razumnem roku pred omenjenim datumom, da bi ukinitev carine verjetno povzročila nadaljevanje oziroma ponavljanje dumpinga in škode ([1]). Carina lahko ostane veljavna do izida take proučitve.

11.4 Določbe člena 6 se v zvezi z dokazi in postopki uporabljajo za kakršno koli proučitev na podlagi tega člena. Vsaka taka proučitev mora biti učinkovita in po normalni poti končana v 12 mesecih od dneva uvedbe proučitve.

11.5 Določbe tega člena se smiselno uporabljajo za cenovne zaveze, sprejete na podlagi člena 8.

Člen 12

Razglas in razlaga ugotovitev

12.1 Ko oblasti menijo, da je dovolj dokazov, ki utemeljujejo uvedbo protidumpinške preiskave v skladu s členom 5, tedaj mora biti članica oziroma članice, katerih proizvodi so predmet take preiskave, in druge zainteresirane strani, za katere preiskovalne oblasti vedo, da imajo interes, obveščene ter se s tem namenom objavi razglas.

12.1.1 Razglas o uvedbi preiskave mora vsebovati ali na drug način zagotoviti v obliki ločenega poročila ([2]) dovolj informacij o:

(i) imenu države ali držav izvoznic in določenega proizvoda;

(ii) datumu uvedbe preiskave;

(iii) podlagi v vlogi, na kateri temelji domneva, da gre za dumping;

(iv) povzetku dejavnikov, na katerih temelji domnevna škoda;

(v) naslovu, kamor naj zainteresirani pošiljajo svoje pisne izjave;

(vi) časovnih rokih, ki se dopuščajo zainteresiranim, da sporočajo svoja mnenja.

12.2 Razglas se da za vsako začasno ali končno ugotovitev, bodisi pritrdilno ali zavrnilno, ter za vsako odločitev o sprejemanju zaveze na podlagi člena 8, o koncu take zaveze in o določitvi dokončne protidumpinške carine. Vsak tak razglas mora vsebovati ali na drugačen način zagotoviti v obliki ločenega poročila dovolj podrobnosti o ugotovitvah in sprejetih sklepih v zvezi z vsemi dejanskimi in pravnimi vprašanji, za katere preiskovalne oblasti menijo, da so materialne narave. Vsi taki razglasi in poročila se morajo poslati članici ali članicam, katerih proizvodi so predmet takih ugotovitev oziroma dejanj, in drugim zainteresiranim stranem, za katere je znano, da imajo interes.

([1]) Če se znesek protidumpinške carine določa za nazaj, ugotovitev v zadnjem ugotovitvenem postopku na podlagi pododstavka 3.1 člena 9, da se ne terja carina, sama po sebi ne nalaga oblastem, da odpravijo dokončno določeno carino.

([2]) Tam, kjer oblasti zagotavljajo informacije in razlage v okviru določb tega člena v obliki ločenega poročila, morajo poskrbeti, da je tako poročilo dejansko na voljo širši javnosti.

▼B

12.2.1 Razglas o uvedbi začasnih ukrepov mora vsebovati ali drugače zagotavljati v obliki ločenega poročila dovolj podrobne razlage v zvezi s predhodnimi ugotovitvami o obstoju dumpinga in škode in se morajo nanašati na dejanska in pravna vprašanja, ki so bila podlaga za to, da se argumenti sprejmejo ali zavrnejo. Tak razglas ali poročilo mora ob ustreznem upoštevanju zahteve za varovanje zaupnih informacij vsebovati zlasti:

(i) imena dobaviteljev, ali če to ni izvedljivo, ime države dobaviteljice;

(ii) opis proizvoda, ki ustreza potrebam carine;

(iii) ugotovljeno stopnjo dumpinga in celovito razlago razlogov za uporabljeno metodologijo pri ugotavljanju in primerjanju izvozne cene in normalne vrednosti na osnovi člena 2;

(iv) okoliščine, ki se nanašajo na škodo, kot so določene v členu 3;

(v) poglavitne razloge, ki so podlaga za določene ugotovitve.

12.2.2 Razglas o končani ali prekinjeni preiskavi ob pritrdilni ugotovitvi, ki je podlaga za uvedbo dokončne carine ali za sprejem cenovne zaveze, mora vsebovati ali drugače zagotoviti v obliki ločenega poročila vse ustrezne informacije o dejanskih in pravnih zadevah in razlogih, ki so bili podlaga za uvedbo končnega ukrepa ali za sprejem cenovne zaveze ob ustreznem upoštevanju zahteve po varovanju zaupnih informacij. Razglas ali poročilo mora vsebovati zlasti informacije, ki so opisane v pododstavku 2.1, kakor tudi razloge za sprejem ali zavrnitev relevantnih argumentov ali trditev izvoznikov ali uvoznikov ter osnovo za katero koli odločitev na podlagi pododstavka 10.2 člena 6.

12.2.3 Razglas o končani ali prekinjeni preiskavi, ki sledi sprejeti zavezi na podlagi člena 8, mora vključevati ali drugače zagotavljati v obliki ločenega poročila tudi tisti del zaveze, ki ni zaupen.

12.3 Določbe tega člena se smiselno nanašajo na uvedbo in konec proučitev na podlagi člena 11 in na odločitve na podlagi člena 10 v zvezi z uporabo carin za nazaj.

Člen 13

Sodna revizija

Vsaka članica, katere nacionalna zakonodaja vsebuje določbe o protidumpinških ukrepih, mora imeti sodne, arbitražne ali upravne svete ali postopke, med drugim z namenom takojšnje proučitve upravnih ukrepov, ki se nanašajo na dokončne ugotovitve in proučitve ugotovitev v smislu člena 11. Taki sveti ali postopki morajo biti neodvisni od oblasti, ki so odgovorne za omenjene ugotovitve ali proučitve.

Člen 14

Protidumpinški postopek v korist tretje države

14.1 Vlogo za uvedbo protidumpinškega postopka v korist tretje države vložijo oblasti tretje države, ki zahteva tak postopek.

▼B

14.2 Taki vlogi morajo biti priložene informacije o cenah, ki kažejo na to, da obstaja dumpinški uvoz, in podrobne informacije, ki kažejo, da domnevni dumping povzroča škodo določeni domači industriji v tretji državi. Vlada tretje države mora zagotoviti vso pomoč oblastem države uvoznice, da bi dobili vse nadaljnje informacije, ki jih slednja utegne potrebovati.

14.3 Pri obravnavi take vloge morajo oblasti države uvoznice upoštevati učinke domnevnega dumpinga na določeno industrijo kot celoto v tretji državi; drugače rečeno, škoda se ne določa zgolj po učinkih domnevnega dumpinga na izvoz te industrije v državo uvoznico ali celo na celoten izvoz te industrije.

14.4 Odločitev o tem, ali voditi postopek v določenem primeru, ostaja pri državi uvoznici. Če se država uvoznica odloči, da je pripravljena na določeno dejavnost, je stvar države, da pristopi k Svetu za trgovino in blago zaradi pridobitve soglasja za tako dejavnost.

Člen 15

Članice države v razvoju

Splošno je znano, da morajo razvite države članice posebej upoštevati posebne okoliščine članic držav v razvoju pri obravnavi vloge za uvedbo protidumpinških ukrepov na podlagi tega sporazuma. Možnosti konstruktivnih ukrepov, ki jih določa ta sporazum, morajo biti raziskane pred uporabo protidumpinških carin, če bi te prizadele temeljne interese članic držav v razvoju.

DEL II

Člen 16

Odbor za protidumping

16.1 Ustanovi se Odbor za protidumping (v nadaljnjem besedilu Odbor), ki ga sestavljajo predstavniki vsake članice. Odbor izvoli svojega predsedujočega in se sestaja najmanj dvakrat na leto in drugače, če je predvideno z ustreznimi določbami tega sporazuma na zahtevo vsake članice. Odbor ima odgovornosti, določene s tem sporazumom ali ki jih določijo članice, ter mora dati članicam možnosti, da se posvetujejo o vseh zadevah, ki se nanašajo na izvajanje tega sporazuma ali na uveljavljanje njegovih ciljev. Sekretariat WTO opravlja naloge Sekretariata Odbora.

16.2 Odbor lahko po potrebi ustanavlja pomožna telesa.

16.3 Pri opravljanju svojih nalog se lahko Odbor in katera koli pomožna telesa posvetujejo in zahtevajo informacije pri katerem koli viru, za katerega menijo, da je primeren. Toda preden Odbor ali pomožno telo zahteva informacije iz vira, ki je v pravni pristojnosti določene članice, mora o tem obvestiti to članico. Pridobiti mora soglasje članice in katerega koli podjetja, s katerim se želijo posvetovati.

16.4 Članice brez odlašanja Odboru poročajo o vseh sprejetih predhodnih ali končnih protidumpinških ukrepih. Taka poročila morajo biti na voljo v Sekretariatu zaradi vpogleda drugim članicam. Članice prav tako predložijo polletna poročila v zvezi s kakršno koli protidumpinško dejavnostjo, ki so jo začele v zadnjem 6-mesečnem obdobju. Polletna poročila se predložijo v dogovorjeni običajni obliki.

▼B

16.5 Vsaka članica sporoči Odboru, (a) katere od njenih oblasti so pristojne za to, da sprožijo in vodijo preiskave, na katere se nanaša člen 5, in (b) domače postopke, ki urejajo uvedbo in vodenje takih preiskav.

Člen 17

Posvetovanje in reševanje sporov

17.1 Razen če ni drugače določeno, se uporablja Dogovor o reševanju sporov v zvezi s posvetovanji in reševanjem sporov na podlagi tega sporazuma.

17.2 Vsaka članica z razumevanjem obravnava in dopušča dovolj možnosti za posvetovanje v zvezi s stališči druge članice do katere koli zadeve, ki vpliva na izvajanje tega sporazuma.

17.3 Če določena članica meni, da je kakršna koli korist, ki ji neposredno ali posredno pripada na podlagi tega sporazuma, izničena ali omejena, ali da je doseganje katerega koli cilja ovirano zaradi druge ali drugih članic, tedaj sme z namenom, da se doseže obojestransko zadovoljiva rešitev, pisno zahtevati posvetovanje z določeno članico ali članicami. Vsaka članica z razumevanjem obravnava vsako zahtevo druge članice za posvetovanje.

17.4 Če članica, ki je zahtevala posvetovanje, meni, da se s posvetovanjem v skladu z odstavkom 3 ni uspelo doseči obojestransko dogovorjene rešitve, in če so upravna telesa članice uvoznice opravila neko končno dejanje z namenom določitve dokončne protidumpinške carine ali z namenom sprejetja cenovne zaveze, tedaj sme zadevo posredovati Organu za reševanje sporov (Dispute Settlement Body, DSB). Če ima začasen ukrep znaten učinek in članica, ki je posvetovanje zahtevala, meni, da je bil ukrep sprejet v nasprotju z določbami odstavka 1 člena 7, sme ta članica tako zadevo prav tako poslati DSB.

17.5 DSB na zahtevo pritožbene strani ustanovi ugotovitveni svet, da prouči zadevo na podlagi:

(i) pisne izjave članice, ki je zahtevo dala, ki pove, na kakšen način je korist, ki ji pripada neposredno ali posredno na podlagi tega sporazuma, izničena ali omejena ali na kakšen način je ovirano doseganje ciljev tega sporazuma; in

(ii) dejstev, ki so dostopna oblastem članice uvoznice v skladu z ustreznimi domačimi postopki.

17.6 Pri proučevanju zadeve, na katero se nanaša odstavek 5:

(i) ugotovitveni svet pri presoji dejstev v zadevi določi, ali so oblasti na pravilen način ugotovile dejstva in ali je bilo njihovo ovrednotenje teh dejstev nepristransko in objektivno. Če je bila ugotovitev dejstev pravilna ter je bilo ovrednotenje nepristransko in objektivno, četudi bi ugotovitveni svet utegnil sprejeti drugačne sklepe, se tako ovrednotenje ne zavrne;

▼B

(ii) ugotovitveni svet razlaga ustrezne določbe tega sporazuma v skladu z običajnimi pravili razlage mednarodnega javnega prava. Če svet ugotovi, da sporazum dopušča več kot eno možno razlago, tedaj svet ugotovi, da je ukrep oblasti usklajen s sporazumom, če temelji na eni od možnih razlag.

17.7 Zaupne informacije, ki so dane ugotovitvenemu svetu, se ne smejo razkrivati brez formalnega pooblastila osebe, organa ali oblasti, ki je te informacije dala. Če se take informacije zahtevajo od ugotovitvenega sveta, toda svet nima pooblastila take informacije razkriti, tedaj se zagotovi povzetek, ki ni zaupen in ga odobri oseba, organ ali oblast, ki je dala informacije.

DEL III

Člen 18

Končne določbe

18.1 Opraviti se ne sme nobeno konkretno dejanje proti dumpinškemu izvozu iz druge članice, razen v skladu z določbami GATT 1994, kakor jih razlaga ta sporazum ([1]).

18.2 Ni možen noben pridržek glede katere koli določbe tega sporazuma brez soglasja drugih članic.

18.3 Pod pogoji pododstavkov 3.1 in 3.2 se določbe tega sporazuma uporabljajo za preiskave in proučitve obstoječih ukrepov, ki so sprožene na podlagi vlog, vloženih na dan ali po datumu začetka veljavnosti Sporazuma o WTO za določeno članico.

18.3.1 V zvezi z izračunom stopnje dumpinga in postopki povračil v odstavku 3 člena 9 se uporabljajo pravila, ki so se uporabljala v zadnjem postopku ugotavljanja obstoja dumpinga oziroma proučitve.

18.3.2 Za namene odstavka 3 člena 11 se domneva, da so obstoječi protidumpinški ukrepi uvedeni na dan, ki ni poznejši od dneva začetka veljavnosti Sporazum o WTO za določeno članico, z izjemo tistih primerov, v katerih je v veljavni domači zakonodaji članice že vključena določba enake vrste kakor tista v omenjenem odstavku.

18.4 Vsaka članica naredi vse potrebno, splošno ali posebno, da najpozneje do dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO zanjo zagotovi skladnost svojih zakonov, predpisov in upravnih postopkov z določbami tega sporazuma, kakor se te uporabljajo za določeno članico.

18.5 Vsaka članica obvesti Odbor o kateri koli spremembi v svojih zakonih in predpisih, ki so pomembni za ta sporazum, kakor tudi pri izvajanju takih zakonov in predpisov.

18.6 Odbor letno prouči izvajanje tega sporazuma ob upoštevanju njegovih ciljev. Vsako leto obvešča Svet za trgovino z blagom o razvoju v obdobju, na katero se nanaša določena proučitev.

18.7 Priloge k temu sporazumu so njegov sestavni del.

([1]) Ni namen tega, da so izključene dejavnosti v skladu z ustreznimi določbami GATT 1994.

▼B

PRILOGA I

POSTOPKI ZA PREISKAVE NA KRAJU SAMEM NA PODLAGI ODSTAVKA 7 ČLENA 6

1. Ob uvedbi preiskave morajo biti oblasti članice izvoznice in podjetja, za katera je znano, da so prizadeta, obveščeni o namenu izvedbe preiskave na kraju samem.

2. Če je namen, da se v izjemnih primerih v preiskovalno skupino vključijo tudi nevladni strokovnjaki, morajo biti o tem obveščene oblasti in podjetja članice izvoznice. Za take nevladne strokovnjake morajo veljati učinkovite sankcije za kršitev zaupnosti.

3. Pridobivanje izrecnega privoljenja prizadetih podjetij članice izvoznice pred dokončnim dogovorom o obisku bi moralo biti običajna praksa.

4. Takoj ko je prejeto soglasje določenih podjetij, morajo preiskovalne oblasti obvestiti oblasti članice izvoznice o imenih in naslovih podjetij, ki naj bi jih obiskali, in o dogovorjenih datumih.

5. Pred obiskom je treba prizadeta podjetja obvestiti dovolj vnaprej.

6. Obiske z namenom razlage vprašalnika je treba opraviti le na zahtevo izvoznega podjetja. Tak obisk se sme opraviti le, če (a) oblasti članice uvoznice o tem obvestijo predstavnike določene članice, in (b) slednja ne nasprotuje obisku.

7. Ker je poglavitni namen preiskave na kraju samem preveriti dane informacije ali pridobiti nadaljnje podrobnosti, jo je treba opraviti, potem ko je prejet odgovor na vprašalnik, razen če podjetje soglaša z nasprotnim ter vlado članice izvoznice preiskovalne oblasti obvestijo o predvidenem obisku in ta temu ne nasprotuje; običajna praksa pa bi morala biti, da se določena podjetja pred obiskom obvestijo o splošni naravi informacij, ki naj bi bile preverjene, in o tem, katere nadaljnje informacije je treba zagotoviti, vendar to ne izključuje zahtev na kraju samem, da se zagotovijo nadaljnje podrobnosti v luči že pridobljenih informacij.

8. Na poizvedovanja ali vprašanja, ki jih postavljajo oblasti ali podjetja članice izvoznice in so bistvena za uspešno preiskavo na kraju samem, je treba odgovoriti, kadar je možno, pred obiskom.

▼B

PRILOGA II

NAJBOLJŠE DOSTOPNE INFORMACIJE V SMISLU ODSTAVKA 8 ČLENA 6

1. Kakor hitro je možno, morajo po uvedbi preiskave preiskovalne oblasti natančno določiti informacije, ki jih zahtevajo od katere koli zainteresirane strani, in način, na katerega mora zainteresirana stran te informacije pripraviti v svojem odgovoru. Oblasti morajo prav tako zagotoviti, da je določena stran seznanjena, če informacij ne zagotovi v razumnem času, da bodo oblasti prosto sprejemale ugotovitve na podlagi podatkov, ki so na voljo, vključno s tistimi, ki so vsebovani v vlogi za uvedbo preiskave, ki jo je vložila domača industrija.

2. Oblasti lahko tudi zahtevajo, da zainteresirana stran da svoj odgovor v obliki določenega sredstva (npr. računalniški trak) ali v računalniškem jeziku. Če je taka zahteva dana, tedaj morajo oblasti upoštevati razumno sposobnost zainteresirane strani, da odgovori v obliki zaželenega sredstva ali računalniškega jezika, in ne smejo zahtevati od zainteresirane strani, da v svojem odgovoru uporablja računalniški sistem, ki je drugačen od tistega, ki ga ta stran sama uporablja. Oblasti ne smejo vztrajati pri zahtevi, da se odgovor da kot računalniški zapis, če zainteresirana stran nima računalniške obdelave knjigovodskih podatkov in če bi zagotovitev zahtevanega odgovora imela za posledico neprimerno breme za zainteresirano stran, npr. povzročilo bi nerazumne dodatne stroške in težave. Oblasti ne bi smele vztrajati pri odgovoru v obliki določenega sredstva ali računalniškega jezika, če zainteresirana stran nima računalniško obdelanih knjigovodskih podatkov v takem sredstvu ali računalniškem jeziku in če bi priprava odgovora v skladu s tako zahtevo imela za posledico nerazumno dodatno breme za zainteresirano stran, npr. povzročilo bi nerazumne dodatne stroške in težave.

3. Vse informacije, ki jih je možno preverjati in so ustrezno predložene, tako da jih je možno uporabljati v preiskavi brez neprimernih težav, ki so dostavljene pravočasno, in če so temu ustrezno dane v sredstvu ali računalniškem jeziku, kar so oblasti zahtevale, je treba upoštevati pri oblikovanju ugotovitev. Če določena stran ne odgovori v obliki zaželenega sredstva ali računalniškega jezika, oblasti pa ugotovijo, da so dane okoliščine določene v odstavku 2, tedaj odgovora, ki ni pripravljen v zaželenem sredstvu ali računalniškem jeziku, ne bi smeli šteti kot znatno oviro za preiskavo.

4. Če oblasti nimajo možnosti, da obdelujejo podatke, če so ti dani v določenem sredstvu (npr. računalniški trak), tedaj je treba podatke zagotoviti v obliki pisnega gradiva ali kateri koli drugi obliki, ki je za oblasti sprejemljiva.

5. Četudi dane informacije niso idealne v vseh pogledih, to ne opravičuje oblasti, da jih ne upoštevajo, pod pogojem, da je zainteresirana stran ravnala v skladu s svojimi najboljšimi možnostmi.

6. Če dokazi ali informacije niso sprejeti, je treba o razlogih za to nemudoma obvestiti zainteresirano stran, ta pa mora imeti možnost, da zagotovi nadaljnja pojasnila v razumnem roku ob upoštevanju časovnih omejitev preiskave. Če oblasti menijo, da pojasnila niso zadovoljiva, je treba navesti razloge za zavrnitev takih dokazov ali informacij v kateri koli objavljeni ugotovitvi.

▼B

7. Če oblasti utemeljujejo svoje ugotovitve, vključno s tistimi, ki se nanašajo na normalno vrednost, na informacijah iz sekundarnega vira, vključno z informacijami, ki so vsebovane v vlogi za uvedbo preiskave, tedaj morajo biti posebej previdne. V takih primerih morajo oblasti, če je to izvedljivo, preveriti informacije iz drugih neodvisnih virov, ki so jim na razpolago, kot so objavljeni ceniki, uradna uvozna statistika in carinska poročila, in iz informacij drugih zainteresiranih strani med preiskavo. Toda jasno je, če neka zainteresirana stran ne sodeluje in se na ta način zadržujejo ustrezne informacije pred oblastmi, lahko taka situacija vodi k manj ugodnemu izidu za tako stran, kakor če bi ta stran sodelovala.

▼B

SPORAZUM O IZVAJANJU ČLENA VII SPLOŠNEGA SPORAZUMA O CARINAH IN TRGOVINI 1994

SPLOŠNE UVODNE OPOMBE

1. Primarna osnova za carinsko vrednost v smislu tega sporazuma je „transakcijska vrednost“, kot jo določa člen 1. Člen 1 je treba brati skupaj s členom 8, ki med drugim predvideva prilagajanje ceni, ki je dejansko plačana, ali ceni, ki jo je treba plačati, v primerih, ko so na kupčevi strani nastali določeni elementi, za katere se šteje, da sestavljajo del carinske vrednosti, niso pa upoštevani v dejansko plačani ceni ali v ceni, ki jo je treba plačati za uvoženo blago. Člen 8 prav tako predvideva upoštevanje določenih ugodnosti v okviru transakcijske vrednosti, ki se utegnejo prenašati od kupca na prodajalca v obliki določenega blaga ali storitev kot nadomestilo za denar. Od člena 2 do 7 so določene metode ugotavljanja carinske vrednosti, kadar te ni možno določiti na podlagi člena 1.

2. Kadar carinske vrednosti ni mogoče določiti na podlagi člena 1, bi normalno moralo priti do posveta med carinsko upravo in uvoznikom z namenom, da se ugotovi osnova vrednosti v skladu s členom 2 in 3. Možno je na primer, da ima uvoznik podatke o carinski vrednosti za enako ali podobno uvoženo blago, ki pa niso takoj na razpolago carinski upravi v pristanišču uvoza. Po drugi strani pa utegne carinska uprava imeti podatke o carinski vrednosti enakega ali podobnega uvoženega blaga, ki pa niso enostavno dostopni uvozniku. Posvetovalni postopek med obema stranema omogoča izmenjavo podatkov ob trgovinski zaupnosti z namenom, da se ugotovi prava osnova vrednosti za potrebe carinjenja.

3. Člena 5 in 6 določata osnovi za carinsko vrednost, če te ni mogoče določiti na podlagi transakcijske vrednosti uvoženega blaga ali enakega ali podobnega uvoženega blaga. Z uporabo odstavka 1 člena 5 se določa carinska vrednost na podlagi cene, po kateri se blago prodaja v taki obliki, kot je uvoženo, neodvisnemu kupcu v državi uvoza. Uvoznik ima pravico, če tako zahteva, da se blago, ki se po uvozu predeluje naprej, ovrednoti v skladu s členom 5. Z uporabo člena 6 se carinska vrednost ugotavlja na podlagi izračuna vrednosti. Metodi pomenita določene težave, zaradi česar ima uvoznik v skladu s členom 4 pravico izbirati vrstni red uporabe ene ali druge metode.

4. Člen 7 določa način ugotavljanja carinske vrednosti, če te ni možno ugotavljati na podlagi katerega koli od prejšnjih členov.ČLANICE SE

v zvezi z mnogostranskimi trgovinskimi pogajanji;

z željo uveljavljanja ciljev GATT 1994 in zagotavljanja dodatnih koristi v mednarodni trgovini za države v razvoju;

ob spoznanju pomena določb člena VII GATT 1994, z željo razčlenjevati pravila zaradi njihove uporabe in z namenom zagotavljati večjo enotnost in zanesljivost pri njihovem izvajanju;

ob spoznanju potrebe po pravičnem, poenotenem in nevtralnem sistemu vrednotenja blaga za potrebe carinjenja, ki izključujejo uporabo arbitrarnih ali fiktivnih carinskih vrednosti;

ob spoznanju, da bi morala biti v največji možni meri podlaga za vrednotenje blaga za potrebe carinjenja transakcijska vrednost blaga, ki je predmet vrednotenja;

▼B

ob spoznanju, da bi carinsko vrednotenje moralo temeljiti na enostavnih in enakovrednih merilih, ki so skladna s trgovinsko prakso, ter da morajo biti postopki vrednotenja splošno uporabni brez diskriminacije glede na vir dobavljenega blaga;

ob spoznanju, da se postopki vrednotenja ne bi smeli uporabljati v boju proti dumpingu,

SPORAZUMEJO, KOT SLEDI:

DEL I

PRAVILA CARINSKEGA VREDNOTENJA

Člen 1

1. Carinska vrednost uvoženega blaga je transakcijska vrednost oziroma cena, ki je dejansko plačana ali ki naj bi bila plačana za blago, ki se proda kot izvoz v državo uvoza, ki pa se prilagaja na podlagi določb člena 8, pod pogoji:

(a) da za kupca ni omejitev v zvezi z razpolaganjem ali uporabo blaga z izjemo omejitev, ki:

(i) so določene z zakonom ali pa jih postavljajo oblasti države uvoza;

(ii) omejujejo zemljepisno območje, na katerem je možno blago preprodajati; ali

(iii) bistveno ne vplivajo na vrednost blaga.

(b) da je prodaja ali cena na določen način pogojena ali zahteva določeno povratno korist, katere vrednosti pa ni možno določiti v zvezi z blagom, ki se vrednoti;

(c) da noben del prihodka iz katere koli kupčeve nadaljnje prodaje, razpolaganja ali uporabe blaga ne pripada neposredno ali posredno prodajalcu, razen če je možna ustrezna prilagoditev glede na določbe člena 8; in

(d) da kupec in prodajalec nista v razmerju ali če sta v razmerju, da je transakcijska vrednost sprejemljiva za carinjenje v skladu z določbami odstavka 2.

2. (a) Pri odločanju, ali je transakcijska vrednost sprejemljiva za namene odstavka 1, dejstvo, da sta kupec in prodajalec v razmerju v smislu člena 15, samo po sebi ne zadostuje za to, da se transakcijska vrednost ugotovi kot nesprejemljiva. V takih primerih je treba proučiti okoliščine v zvezi s prodajo in sprejeti transakcijsko vrednost, če razmerje ni vplivalo na ceno. Če carina glede na informacije uvoznika ali informacije, ki so drugače pridobljene, meni, da obstaja podlaga za oceno, da je razmerje vplivalo na ceno, mora podlago za tako mnenje sporočiti uvozniku, uvoznik pa mora imeti razumne možnosti za ugovor. Na zahtevo uvoznika mora biti tako sporočilo v pisni obliki.

(b) Pri prodaji med osebami, med katerimi obstaja razmerje, se transakcijska vrednost sprejme in se blago vrednoti v skladu z določbami odstavka 1, kadar koli uvoznik prikaže, da je taka vrednost približno enaka eni od vrednosti, ki je ugotovljena sočasno ali pa v približno istem času:

(i) transakcijski vrednosti pri prodaji enakega ali podobnega blaga za izvoz v isto državo uvoza kupcem, ki niso v razmerju;

▼B

(ii) carinski vrednosti enakega ali podobnega blaga, ki je ugotovljena v skladu z določbami člena 5;

(iii) carinski vrednost enakega ali podobnega blaga, ki je ugotovljena v skladu z določbami člena 6.

Pri uporabi zgoraj določenih preizkusov je treba upoštevati ugotovljene razlike v ravneh trgovine, v količinah, elemente člena 8 in stroške, ki nastanejo pri prodajalcu pri prodaji, pri kateri pa prodajalec in kupec nista v razmerju, ki pa niso nastali pri prodajalcu pri prodaji, v kateri sta prodajalec in kupec v razmerju.

(c) Preizkusi, ki so določeni v odstavku 2(b), se uporabijo na predlog uvoznika, vendar vselej le zaradi primerjave. Nadomestne vrednosti se ne smejo določati na podlagi odstavka 2(b).

Člen 2

1. (a) Če carinske vrednosti ni mogoče ugotoviti na podlagi določb člena 1, tedaj je carinska vrednost enaka transakcijski vrednosti enakega pri izvozu v isto državo prodanega blaga, katerega izvoz je opravljen v istem ali v približno istem času kot blago, ki se vrednoti.

(b) Pri uporabi tega člena se transakcijska vrednost enakega blaga pri prodaji na enaki trgovinski ravni in v približno enakih količinah kot blago, ki se vrednoti, uporabi za ugotavljanje carinske vrednosti. Če taka prodaja ne obstaja, se uporabi enako blago, ki je prodano na drugačni trgovinski ravni in/ali v drugačnih količinah, s prilagoditvami, ki morajo upoštevati razlike v zvezi z različno trgovinsko ravnijo prodaje in/ali količino, pod pogojem, da se take prilagoditve lahko utemeljujejo z dokazili, ki jasno kažejo na razumno in točno prilagoditev, ne glede na to, ali je rezultat tega povišanje ali znižanje vrednosti.

2. Če so stroški in dajatve, na katere se nanaša drugi odstavek člena 8, vključeni v transakcijsko vrednost, so potrebne prilagoditve, ki nujno upoštevajo pomembnejše razlike v teh stroških in dajatvah med uvoženim blagom in enakim blagom, ki pa izhajajo iz razlik v zvezi z razdaljami in načinom prevoza.

3. Če pri uporabi tega člena pride do več kot ene transakcijske vrednosti za enako blago, se upošteva najnižja vrednost, na podlagi katere se določi carinska vrednost za uvoženo blago.

Člen 3

1. (a) Če carinske vrednosti uvoženega blaga ni mogoče ugotoviti na podlagi določb člena 1 in 2, tedaj velja kot carinska vrednost transakcijska vrednost podobnega blaga, prodanega v izvozu isti državi uvoza, ki je izvoženo sočasno ali skoraj sočasno kot blago, ki se vrednoti.

▼B

(b) Pri uporabi tega člena se za ugotavljanje carinske vrednosti uporabi transakcijska vrednost podobnega blaga pri prodaji na enaki trgovinski ravni in v bistveno enakih količinah kakor blago, ki se vrednoti. Če ni mogoče ugotoviti nobene take prodaje, se uporabi transakcijska vrednost za podobno blago, ki je prodano na drugačni trgovinski ravni in/ali v drugačnih količinah ob upoštevanju razlik, ki jih je možno pripisovati trgovinski ravni in/ali količini pod pogojem, da je možno take prilagoditve utemeljiti s predloženimi dokazili, ki jasno kažejo na razumnost in točnost takih prilagoditev, ne glede na to ali take prilagoditve pomenijo povečanje ali zmanjšanje vrednosti.

2. Če se stroški in dajatve, na katere se nanaša drugi odstavek člena 8, vključeni v transakcijsko vrednost, se opravi prilagoditev z namenom upoštevanja znatnih razlik v stroških in dajatvah med uvoženim in določenim podobnim blagom, ki izvirajo iz razlik v razdalji in načinu prevoza.

3. Če se pri uporabi tega člena ugotovi več kot ena transakcijska vrednost za podobno blago, se uporabi najnižja vrednost za ugotovitev carinske vrednosti uvoženega blaga.

Člen 4

Če carinske vrednosti ni mogoče določiti na podlagi člena 1, 2 in 3, se carinska vrednost ugotavlja v skladu z določbami člena 5, ali če se carinska vrednost ne more ugotoviti na podlagi tega člena, tedaj se ugotavlja na podlagi člena 6, razen če se na zahtevo uvoznika zamenja vrstni red med členoma 5 in 6.

Člen 5

1. (a) Če se uvoženo blago ali enako ali podobno uvoženo blago v državi uvoza prodaja v enakem stanju, kot je uvoženo, je osnova za carinsko vrednost na ta način uvoženega blaga v smislu tega člena cena na enoto proizvoda, po kateri se uvoženo ali enako oziroma podobno blago prodaja v največji agregirani količini sočasno ali ob približno istem času kot uvoženo blago, ki se vrednoti, osebam, ki niso v razmerju z osebami, od katerih kupujejo tako blago, ob pogoju znižanj za:

(i) provizije, ki se običajno plačujejo ali za katere obstaja dogovor o plačilu, ali običajna povišanja, ki so namenjena kot dobiček, in splošne stroške v zvezi s prodajo blaga v določeni državi uvoza, ki je enakega razreda ali enake vrste;

(ii) običajne prevozne stroške in zavarovanje in druge vezane stroške, ki nastanejo v državi uvoza;

(iii) če je ustrezno, za stroške in dajatve, na katere se nanaša drugi odstavek člena 8 in

(iv) carine in druge notranje dajatve, ki se plačujejo v državi uvoza v zvezi z uvozom ali prodajo blaga.

(b) Če se niti uvoženo blago niti enako ali podobno blago ne prodaja sočasno ali ob približno enakem času kot uvoz blaga, ki se vrednoti, je osnova za carinsko vrednost pod pogoji določb odstavka 1(a) cena na enoto blaga, po kateri se uvoženo blago, enako ali podobno uvoženo blago prodaja v državi uvoza v enaki obliki, kot je uvoženo, v najhitrejšem času po uvozu blaga, ki se vrednoti, vendar ne pozneje kot v 90 dneh po takem uvozu.

▼B

2. Če se v državi uvoza ne prodaja uvoženo blago niti enako ali podobno blago v enaki obliki, kot je uvoženo, tedaj se na zahtevo uvoznika določi carinska vrednost na podlagi cene enote, po kateri se uvoženo blago proda po nadaljnji predelavi v največji možni agregirani količini osebam v državi uvoza, ki niso v razmerju z osebami, od katerih tako blago kupujejo, ob tem da se ustrezno upoštevajo s predelavo dodana vrednost in znižanja, določena v odstavku 1(a).

Člen 6

1. Carinska vrednost uvoženega blaga mora v smislu določb tega člena temeljiti na izračunu vrednosti. Izračun vrednosti je sestavljen iz naslednjih vsot:

(a) strošek ali vrednost materiala in izdelave ali druge predelave, ki se uporabi pri proizvodnji uvoženega blaga;

(b) znesek, ki je namenjen kot dobiček, in splošni izdatki, enaki tistim, ki se običajno prikazujejo pri prodaji blaga istega razreda ali vrste kakor blago, ki se vrednoti in ga proizvajajo proizvajalci v državi izvoza za izvoz v državo uvoza;

(c) strošek ali vrednost vseh drugih izdatkov, ki so potrebni za to, da se ustrezno izrazi opcija vrednotenja, ki jo je izbrala država članica v skladu z odstavkom 2 člena 8.

2. Nobena članica ne sme zahtevati ali siliti katere koli osebe, ki ne prebiva na njenem ozemlju, da predloži v pregled ali da dovoli dostop do katerega koli računa ali zapisa z namenom, da se določi izračun vrednosti. Toda informacije, ki jih je dal proizvajalec blaga z namenom določanja carinske vrednosti v skladu z določbami tega člena, smejo oblasti države uvoza preverjati v drugi državi v soglasju s proizvajalcem in pod pogojem, da dovolj časa vnaprej o tem obvestijo vlado prizadete države in da ta ne nasprotuje preiskavi.

Člen 7

1. Če carinska vrednost uvoženega blaga ni določljiva v skladu z določbami členov 1 do 6, se carinska vrednost ugotavlja z uporabo razumnih sredstev v skladu z načeli in splošnimi določbami tega sporazuma in člena VII GATT 1994 in na podlagi podatkov, ki so na razpolago v državi uvoza.

2. Nobena carinska vrednost se ne sme ugotavljati v smislu določb tega člena na podlagi:

(a) prodajne cene v državi uvoza za blago, ki se proizvaja v tej državi;

(b) sistema, ki za potrebe carinjenja predvideva sprejem višje vrednosti od dveh možnih vrednosti;

(c) cene blaga na domačem trgu države izvoza;

(d) stroškov proizvodnje, ki so različni od izračunov vrednosti, določenih za enako ali podobno blago v skladu z določbami člena 6;

(e) cen blaga, namenjenega izvozu v državo, ki ni država uvoza;

(f) najmanjših carinskih vrednosti; ali

(g) arbitrarnih ali fiktivnih vrednosti.

▼B

3. Če uvoznik tako zahteva, mora biti pisno obveščen o carinski vrednosti, ki je ugotovljena v skladu z določbami tega člena, in o metodi, s katero se je ugotavljala ta vrednost.

Člen 8

1. Pri ugotavljanju carinske vrednosti na podlagi določb člena 1 je k dejansko plačani ceni ali tisti, ki jo je treba plačati za uvoženo blago, treba dodati:

(a) naslednje postavke, ki bremenijo kupca in niso vključene v ceno, ki je dejansko plačana ali pa jo je treba plačati za blago:

(i) provizije in plačilo za posredovanje, razen nakupovalnih provizij;

(ii) cena za zabojnike, ki se pri carinjenju obravnava enotno z določenim blagom;

(iii) stroške pakiranja bodisi za delo ali material.

(b) ustrezno določeno vrednost za naslednje blago in storitve, ki ga oziroma jih kupec dobavi oziroma opravi neposredno ali posredno, brezplačno ali ob znižani ceni, za uporabo v zvezi s proizvodnjo in prodajo za izvoz uvoženega blaga do take mere, do katere taka vrednost ni bila vključena v dejansko plačano ceno oziroma tisto, ki jo je treba plačati za:

(i) material, sestavne dele, dele in podobne predmete, vključene v uvoženem blagu;

(ii) orodje, kalupe in podobne predmete, ki se uporabljajo pri proizvodnji uvoženega blaga;

(iii) material, porabljen pri proizvodnji uvoženega blaga;

(iv) inženiring, razvojno, umetniško, oblikovalsko delo ter načrte in skice, opravljeno drugje kakor v državi uvoza, ki je potrebno za proizvodnjo uvoženega blaga.

(c) licenčnino za blago, ki se vrednoti, mora kupec plačati bodisi neposredno ali posredno kot pogoj za prodajo blaga, ki se vrednoti, do take mere, kolikor te licenčnine niso vključene v dejansko plačano ceno ali ceno, ki jo je treba plačati;

(d) vrednost katerega koli dela prihodka iz kakršne koli poznejše preprodaje, razpolaganja ali uporabe uvoženega blaga v neposredno ali posredno korist prodajalca.

2. Pri oblikovanju svoje zakonodaje vsaka članica zagotavlja vključitev ali izključitev naslednjega iz carinske vrednosti:

(a) stroškov prevoza uvoženega blaga do pristanišča ali kraja uvoza;

(b) stroškov nakladanja, razkladanja in manipulacije v povezavi s prevozom uvoženega blaga do pristanišča ali kraja uvoza; in

(c) stroškov zavarovanja.

3. Dodatki k ceni, ki je dejansko plačana ali jo je treba plačati, se dodajajo v okviru tega člena samo na osnovi objektivnih podatkov in takih, ki jih je možno količinsko opredeliti.

4. Nobeni dodatki se ne smejo dodajati k dejansko plačani ceni ali ceni, ki jo je treba plačati, pri določanju carinske vrednosti, razen kot je določeno s tem členom.

▼B

Člen 9

1. Če je zaradi določitve carinske vrednosti potrebna zamenjava valute, se uporabi tečaj, ki so ga pristojne oblasti države uvoza objavile na ustrezen način, mora pa glede na obdobje, na katero se nanaša vsak dokument, v katerem se tečaj objavi, čim bolj točno izražati tekočo vrednost take valute v trgovinskih poslih, izražene v valuti države uvoza.

2. Uporabi se tisti tečaj, ki velja ob izvozu ali uvozu, kakor določi vsaka članica.

Člen 10

Vse informacije, ki so zaupne ali so dane na zaupni podlagi, morajo pristojne oblasti za potrebe carinskega vrednotenja strogo obravnavati kot zaupne in jih ne smejo razkriti brez izrecnega dovoljenja osebe ali vlade, ki je take informacije dala, razen če utegne nastati potreba po razkritju v okviru sodnega postopka.

Člen 11

1. Zakonodaja vsake članice mora v zvezi z določanjem carinske vrednosti zagotavljati pravico uvoznika do priziva brez kazni ali katere koli druge osebe, ki je odgovorna za plačilo carine.

2. Pravica do prvega priziva brez kazni je možna pri oblasti znotraj carinske uprave ali pri samostojnem organu, toda zakonodaja vsake članice mora zagotavljati pravico do priziva brez kazni tudi pri sodnih oblasteh.

3. Sporočilo v zvezi z odločitvijo o prizivu se mora dati vlagatelju priziva z razlogi za določeno odločitev v pisni obliki. Vlagatelja je treba obvestiti tudi o kakršni koli pravici do nadaljnjega priziva.

Člen 12

Zakoni, predpisi, sodne odločbe in upravni sklepi, ki imajo splošno veljavo in dajejo veljavo temu sporazumu, mora določena država uvoza objavljati v skladu s členom X GATT 1994.

Člen 13

Če med ugotavljanjem carinske vrednosti za uvoženo blago nastane potreba po odložitvi dokončne določitve te carinske vrednosti, mora uvoznik blaga ne glede na to imeti možnost blago dvigniti pri carini, če uvoznik, če obstaja zahteva, zagotovi zadostna jamstva v obliki kavcije, pologa ali nekega drugega primernega instrumenta, ki pokriva morebitno plačilo carine, s katero utegne biti blago obremenjeno. Zakonodaja sleherne članice mora upoštevati take okoliščine.

Člen 14

Opombe v Prilogi I k temu sporazumu so sestavni del tega sporazuma ter je treba člene tega sporazuma brati in uporabljati v povezavi z ustreznimi opombami. Prilogi II in III sta prav tako sestavni del tega sporazuma.

▼B

Člen 15

1. V tem sporazumu:

(a) „carinska vrednost uvoženega blaga“ pomeni vrednost blaga za namen odmere *ad valorem* carine za uvoženo blago;

(b) „država uvoza“ pomeni državo ali carinsko območje uvoza; in

(c) izraz „proizveden“ vključuje pridelavo, predelavo in izkop.

2. V tem sporazumu:

(a) „enako blago“ pomeni blago, ki je enako v vseh pogledih, vključno po fizičnih značilnostih, kakovosti in slovesu. Manjše razlike v videzu ne izključujejo blaga, ki se sicer ujema s to definicijo, iz tega, da velja kot enako blago;

(b) „podobno blago“ pomeni blago, ki, četudi ni enako v vseh pogledih, ima podobne značilnosti in podobno materialno sestavo, ki mu omogoča opravljanje enakih funkcij in je lahko komercialni nadomestek. Kakovost blaga, njegov sloves in obstoj blagovne znamke so med tistimi dejavniki, ki jih je treba upoštevati pri ugotavljanju, ali je blago podobno;

(c) izraza „enako blago“ in „podobno blago“ ne vključujeta, odvisno od primera do primera, blaga, ki vsebuje ali izraža inženiring, razvoj, umetniško delo, oblikovanje, in načrte in skice, kar ni upoštevano v okviru odstavka 1(b)(iv) člena 8, ker so ti elementi vključeni v državi uvoza;

(d) blaga ni možno imeti za „enako blago“ ali „podobno blago“, če ni proizvedeno v isti državi kot blago, ki se vrednoti;

(e) blago, ki ga proizvaja druga oseba, se upošteva le tedaj, ko ni enakega blaga ali podobnega blaga, odvisno od primera, ki ga proizvaja ista oseba kot blago, ki se vrednoti.

3. V tem sporazumu „blago istega razreda ali vrste“ pomeni blago, ki spada v skupino ali vrsto blaga, ki ga proizvaja določena industrija ali industrijska panoga, ter vključuje enako ali podobno blago.

4. Za namene tega sporazuma velja, da so osebe v razmerju, samo če:

(a) so vodilni uradniki ali direktorji v poslovodstvih ene in druge osebe;

(b) so pravno priznani poslovni družabniki;

(c) so delodajalec in delojemalec;

(d) je katera koli oseba, ki je neposredni ali posredni lastnik ali nadzoruje ali je imetnik 5 odstotkov ali več navadnih delnic z glasovalno pravico ali deleža ali oboje;

(e) ena izmed njih neposredno ali posredno nadzoruje drugo;

(f) sta obe osebi neposredno ali posredno pod nadzorom tretje osebe;

(g) skupaj neposredno ali posredno nadzorujeta tretjo osebo; ali

(h) so člani iste družine.

5. Za osebe, ki so z drugo v poslovni zvezi na ta način, da so edine zastopnice, edine distributerke ali edine koncesionarke, kakor koli že opisane, druge osebe, velja, da so v razmerju za namene tega sporazuma, če ustrezajo merilom odstavka 4.

▼B

Člen 16

Na osnovi pisne zahteve mora imeti uvoznik pravico do pisne obrazložitve carinske uprave države uvoza o tem, na kakšen način je določena carinska vrednost uvoznikovega blaga.

Člen 17

V tem sporazumu se ne more nič razumeti kot omejujoče ali kot vprašljivo v zvezi s pravicami carinske uprave, da se zadovolji glede resnice ali točnosti katere koli izjave ali dokumenta ali deklaracije, ki se predloži z namenom carinskega vrednotenja.

DEL II

UPRAVLJANJE, POSVETOVANJA IN REŠEVANJE SPOROV

Člen 18

Organi

1. Ustanovi se Odbor za carinsko vrednotenje (v nadaljnjem besedilu Odbor), ki je sestavljen iz predstavnikov vsake članice. Odbor izvoli predsedujočega in se običajno sestaja enkrat letno ali tako, kot je določeno v ustreznih določbah tega sporazuma z namenom, da se članicam da priložnost za posvetovanje v zadevah v zvezi z upravljanjem sistema carinskega vrednotenja v kateri koli članici, ki utegne vplivati na izvajanje tega sporazuma ali na doseganje ciljev tega sporazuma in izvajanja takih drugih odgovornosti, ki mu jih članice utegnejo naložiti. Sekretariat WTO opravlja naloge Sekretariata Odbora.

2. Ustanovi se Tehnični odbor za carinsko vrednotenje (v nadaljnjem besedilu Tehnični odbor) pod pokroviteljstvom Sveta za carinsko sodelovanje (Customs Co-operation Council, v nadaljnjem besedilu CCC), ki ima odgovornosti, določene v Prilogi II k temu sporazumu in deluje v skladu s pravili o postopkih, ki so tam vsebovana.

Člen 19

Posvetovanja in reševanje sporov

1. Če ni drugače določeno, se uporablja Dogovor o reševanju sporov za posvetovanja in reševanje sporov na podlagi tega sporazuma.

2. Če katera koli članica meni, da je katera koli korist, ki ji pripada neposredno ali posredno na podlagi tega sporazuma, predmet izničenja ali omejevanja ali da je doseganje katerega koli cilja tega sporazuma predmet oviranja kot posledica dejavnosti druge članice ali drugih članic, sme z namenom, da doseže obojestransko zadovoljivo rešitev take zadeve, zahtevati posvetovanja z določeno članico ali članicami. Vsaka članica z razumevanjem prouči katero koli zahtevo za posvetovanje druge članice.

3. Tehnični odbor na zahtevo zagotovi nasvete in pomoč članicam, ki se udeležujejo posvetovanj.

4. Na zahtevo določene strani v sporu ali na podlagi lastne pobude sme ugotovitveni svet, ki je ustanovljen z namenom, da prouči spor v zvezi z določbami tega sporazuma, zahtevati od Tehničnega odbora, da prouči katero koli vprašanje, ki ga je treba proučiti v tehničnem smislu. Ugotovitveni svet določi mandat Tehničnega odbora v zvezi s konkretnim sporom in določi rok za prejem poročila Tehničnega odbora. Ugotovitveni svet upošteva poročilo Tehničnega odbora. Če Tehnični odbor ne more doseči enotnega mnenja v zadevi, ki je dana v obravnavo v skladu s tem odstavkom, mora ugotovitveni svet dati stranem v sporu možnost, da mu predstavijo svoja stališča do zadeve.

▼B

5. Zaupne informacije, ki se dajejo ugotovitvenemu svetu, se ne smejo razkrivati brez formalnega pooblastila osebe, organa ali oblasti, ki je dala take informacije. Če se take informacije zahtevajo od ugotovitvenega sveta, ugotovitveni svet pa nima pooblastila za tako sporočanje, se zagotovi povzetek teh informacij, ki ni zaupne narave in ga odobri oseba, organ ali oblast, ki je informacije dala.

DEL III

POSEBNA IN PRISTRANSKA OBRAVNAVA

Člen 20

1. Članice države v razvoju, ki niso podpisnice Sporazuma o izvajanju člena VII Splošnega sporazuma o carinah in trgovini z dne 12. aprila 1979, lahko odložijo uporabo določb tega sporazuma za obdobje, ki ni daljše kot 5 let od dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO za take članice. Članice države v razvoju, ki se odločijo za odložitev uporabe tega sporazuma, o tem ustrezno obvestijo generalnega direktorja WTO.

2. Dodatno k prvemu odstavku članice države v razvoju, ki niso podpisnice Sporazuma o izvajanju člena VII Splošnega sporazuma o carinah in trgovini z dne 12. aprila 1979, lahko odložijo uporabo odstavka 2(b)(iii) člena 1 in člena 6 za obdobje, ki ni daljše od treh let od začetka njihove uporabe vseh drugih določb tega sporazuma. Članice države v razvoju, ki se odločijo za odložitev uporabe določb, ki so določene v tem odstavku, o tem ustrezno obvestijo generalnega direktorja WTO.

3. Razvite države članice morajo pod skupno dogovorjenimi pogoji dati tehnično pomoč članicam državam v razvoju, ki jo zahtevajo. Na tej podlagi razvite države članice pripravijo programe tehnične pomoči, ki lahko med drugim vključujejo usposabljanje osebja, pomoč pri pripravljanju izvedbenih ukrepov, dostop do virov informacij v zvezi z metodologijo carinskega vrednotenja in nasvete v zvezi z uporabo določb tega sporazuma.

DEL IV

KONČNE DOLOČBE

Člen 21

Pridržki

Nobenega pridržka ni možno dati glede nobene določbe tega sporazuma brez soglasja drugih članic.

Člen 22

Nacionalna zakonodaja

1. Vsaka članica najpozneje od dneva začetka veljavnosti tega sporazuma zanjo poskrbi za skladnost svojih zakonov, predpisov in upravnih postopkov z določbami tega sporazuma.

2. Vsaka članica obvesti Odbor o kakršni koli spremembi v svojih zakonih in predpisih, ki so v zvezi s tem sporazumom, in pri izvajanju teh zakonov in predpisov.

▼B

Člen 23

Proučitev

Odbor letno prouči izvajanje in uporabo tega sporazuma ob upoštevanju njegovih ciljev. Odbor letno obvešča Svet za trgovino z blagom o razvoju v obdobju, na katero se proučitev nanaša.

Člen 24

Sekretariat

Storitve v zvezi s tem sporazumom opravlja Sekretariat WTO, razen v zvezi s tistimi odgovornostmi, ki so posebej določene za Tehnični odbor, za katerega opravlja storitve Sekretariat CCC.

▼B

PRILOGA I

OBRAZLOŽITVENE OPOMBE

Splošna opomba

Zaporedje uporabe metod vrednotenja

1. Členi od 1 do 7 opredeljujejo določanje carinske vrednosti za uvoženo blago na podlagi določb tega sporazuma. Metode vrednotenja so razvrščene v zaporedju glede na njihovo uporabo. Glavna metoda carinskega vrednotenja je opredeljena v členu 1 in se uvoženo blago mora vrednotiti v skladu z določbami tega člena, kadar koli so izpolnjeni tam predpisani pogoji.

2. Če carinske vrednosti ni možno ugotoviti na podlagi določb člena 1, se ta ugotavlja z zaporedno uporabo členov, ki so za členom 1, do prvega naslednjega, na podlagi katerega je možno določiti carinsko vrednost. Z izjemo določbe člena 4 se lahko uporabijo določbe naslednjega člena, ki takemu členu sledijo, samo kadar carinska vrednost ni določljiva na podlagi določbe določenega člena.

3. Če uvoznik ne zahteva, da se vrstni red členov 5 in 6 zamenja, je treba slediti normalnemu zaporedju členov. Če uvoznik vendarle tako zahteva, pa se izkaže, da je nemogoče določiti carinsko vrednost na podlagi določb člena 6, se carinska vrednost ugotovi na podlagi določb člena 5, če jo je možno ugotoviti na ta način.

4. Če carinske vrednosti ni mogoče določiti na podlagi določb členov 1 do 6, se določi na podlagi določb člena 7.

Uporaba splošno veljavnih računovodskih načel

1. „Splošno veljavna računovodska načela“ se nanašajo na spoznano soglasje ali na znatno avtoritativno podporo v neki državi v določenem času v zvezi s tem, katere gospodarske resurse in obligacije je treba zapisati kot aktivo in pasivo oziroma katere spremembe v aktivi ali pasivi je treba zapisati, kako je treba meriti spremembe v aktivi in pasivi, katere informacije je treba objaviti in kako se objavljajo ter katera finančna poročila je treba pripravljati. Ti standardi so lahko širše smernice v splošni uporabi kakor tudi podrobna praksa in postopki.

2. Za namene tega sporazuma carinska uprava vsake članice uporablja informacije, ki so pripravljene na način, ki je v skladu s splošno veljavnim računovodskim načelom v državi ustrezno določenemu členu. Na primer ugotavljanje običajnega dobička in splošnih izdatkov na podlagi člena 5 bi se izvedlo z uporabo informacij, ki so pripravljene na način, ki je v skladu s splošno veljavnim računovodskim načelom države uvoza. Po drugi strani pa bi se ugotavljanje običajnega dobička in splošnih izdatkov na podlagi določb člena 6 izvedlo z uporabo informacij, ki so pripravljene na način, ki je v skladu s splošno veljavnim računovodskim načelom države proizvodnje. Kot nadaljnji primer bi se ugotavljanje elementa, ki je določen v odstavku 1(b)(ii) člena 8, ki obstaja v državi uvoza, izvedlo z uporabo informacij, ki so v skladu s splošno veljavnimi računovodskimi načeli te države.

▼B

Opomba k členu 1

Dejansko plačana cena ali cena, ki jo je treba plačati

1. Dejansko plačana cena ali cena, ki jo je treba plačati, je skupno plačilo kupca ali plačilo, ki ga mora kupec plačati prodajalcu ali v korist prodajalca za uvoženo blago. Ni nujno, da je plačilo v obliki nakazila. Plačilo je lahko v obliki akreditiva ali prenosnih dokumentov. Plačilo je lahko neposredno ali posredno. Primer posrednega plačila bi bila bodisi v celoti ali deloma poravnava dolga kupcu, ki mu ga je dolžan prodajalec.

2. Dejavnosti, ki jih opravi kupec na svoj lasten račun, razen tistih, za katere je treba opraviti določene prilagoditve, določene v členu 8, ne veljajo kot posredno plačilo prodajalcu, četudi jih je možno šteti kot korist prodajalca. Stroški takih dejavnosti se pri ugotavljanju carinske vrednosti ne smejo dodajati ceni, ki je dejansko plačana ali ki jo je treba plačati.

3. Carinska vrednost ne sme vključevati naslednjih plačil ali stroškov pod pogojem, da so ločena od dejansko plačane cene ali cene, ki jo je treba plačati za uvoženo blago:

   (a) plačila za gradnjo, postavitev, sestavo, vzdrževanje ali tehnično pomoč, ki se plačujejo za uvoženo blago po opravljenem uvozu, kot so industrijski obrat, stroji ali oprema;

   (b) stroški prevoza po opravljenem uvozu;

   (c) carine in dajatve države uvoza.

4. Dejansko plačana cena ali cena, ki jo je treba plačati, se nanaša na ceno uvoženega blaga. Pretok dividend ali drugih plačil od kupca k prodajalcu, ki nimajo zveze z uvoženim blagom, niso del carinske vrednosti.

Odstavek 1(a)(iii)

Med omejitvami, zaradi katerih dejansko plačana cena ali cena, ki jo je treba plačati, ne bi bila nesprejemljiva, so omejitve, ki bistveno ne učinkujejo na vrednost blaga. Primer takih omejitev bi lahko bil, ko prodajalec od kupca avtomobilov zahteva, da jih ne prodaja ali razstavlja pred točno določenim datumom, ki pomeni začetek določenega letnika.

Odstavek 1(b)

1. Če je prodaja ali cena odvisna od določenega pogoja ali koristi, za katero pa ni možno določiti vrednosti glede na blago, ki se vrednoti, v tem primeru transakcijska vrednost ni sprejemljiva za potrebe carinjenja. Nekaj takih primerov vključuje:

   (a) prodajalec določi ceno za uvoženo blago pod pogojem, da bo kupec prav tako kupil drugo blago v določenih količinah;

   (b) cena uvoženega blaga je odvisna od cene ali cen po katerih kupec uvoženega blaga proda drugo blago prodajalcu uvoženega blaga;

   (c) cena se določi na podlagi načina plačila neodvisno od uvoženega blaga, če gre npr. za uvoženo blago, ki so polizdelki in jih je dobavil prodajalec pod pogojem, da prodajalec dobi določeno količino dokončanega blaga.

▼B

2. Pogoji ali koristi v zvezi s proizvodnjo ali trženjem uvoženega blaga ne smejo imeti za rezultat zavrnitev transakcijske vrednosti. Na primer, če kupec priskrbi prodajalcu inženiring in načrte v državi uvoza, to ne sme imeti za posledico zavrnitev transakcijske vrednosti za namene člena 1. Podobno, če kupec v dogovoru s prodajalcem prevzame na svoj račun dejavnosti, ki se nanašajo na trženje uvoženega blaga, vrednost teh dejavnosti ni del carinske vrednosti niti ne morejo take dejavnosti imeti za posledico zavrnitev transakcijske vrednosti.

Odstavek 2

1. Odstavek 2(a) in odstavek 2(b) omogočata različne načine ugotavljanja sprejemljivosti transakcijske vrednosti.

2. Odstavek 2(a) določa, če sta kupec in prodajalec v razmerju, se morajo preveriti okoliščine v zvezi s prodajo, transakcijska vrednost pa se sprejme kot carinska vrednost pod pogojem, da razmerje ni vplivalo na ceno. Ni namenjeno, da se okoliščine preverjajo v vseh primerih, v katerih sta kupec in prodajalec v razmerju. Taka preverjanja se opravijo zgolj tedaj, kadar obstajajo dvomi o sprejemljivosti cene. Če carinska uprava ne dvomi o sprejemljivosti cene, se ta sprejme brez nadaljnjih zahtev po informacijah od uvoznika. Na primer, carinska uprava je lahko že prej preverjala razmerja ali pa že ima podrobne informacije v zvezi s kupcem in prodajalcem, in se je že na podlagi takih preverjanj ali informacij zadovoljila, da razmerje ni vplivalo na ceno.

3. Če carinska uprava ne more sprejeti transakcijske vrednosti brez nadaljnjih preverjanj, tedaj mora dati uvozniku možnost, da po potrebi zagotovi take nadaljnje informacije, ki ji omogočajo, da preveri okoliščine v zvezi s prodajo. Na tej podlagi mora biti carinska uprava pripravljena preverjati ustrezne vidike transakcije, vključno z načinom, kako kupec in prodajalec organizirata medsebojne trgovinske odnose, in načinom, kako je oblikovana zadevna cena, z namenom, da ugotovi, ali je razmerje vplivalo na ceno. Če je možno prikazati, četudi sta kupec in prodajalec v razmerju na podlagi določb člena 15, da kupujeta in prodajata drug drugemu, kot da ne bi bila v razmerju, tak primer kaže, da cena ni bila pod vplivom razmerja. Na primer, če je cena dogovorjena v skladu z normalno prakso oblikovanja cen v določeni industriji ali na način, ki ga kupec uporablja za oblikovanje cen pri prodaji kupcem, ki niso v razmerju s prodajalcem, to kaže na to, da cena ni bila pod vplivom razmerja. Kot nadaljnji primer, če se prikaže, da cena zadostuje za nadomestilo vseh stroškov z dodatkom dobička, ki je primerljiv s celotnim dobičkom, ki ga je podjetje ustvarilo v določenem primerljivem obdobju (npr. na letni osnovi) pri prodaji blaga istega razreda ali vrste, bi kazalo, da ni bilo vpliva na ceno.

4. Odstavek 2(b) omogoča uvozniku, da prikaže da je transakcijska vrednost zelo blizu „preizkusni“ vrednosti, ki jo je že prej sprejela carinska uprava, ter je zato sprejemljiva na podlagi določb člena 1. Če je preizkus v skladu z odstavkom 2(b) pozitiven, ni treba obravnavati vprašanja vplivov v skladu z odstavkom 2(a). Če ima carinska uprava že dovolj informacij, da je lahko brez nadaljnjih podrobnih preverjanj zadovoljna, da je eden od preizkusov, ki so določeni v odstavku 2(b) pozitiven, tedaj ni razloga, da od uvoznika zahteva, da dokaže izpolnjevanje preizkusnih pogojev. V odstavku 2(b) se izraz „kupci, ki niso v razmerju“ nanaša na kupce, ki niso v nobenem določenem primeru v razmerju s prodajalcem.

▼B

Odstavek 2(b)

Treba je upoštevati določeno število dejavnikov, da bi ugotovili ali je ena vrednost „zelo blizu“ drugi vrednosti. Ti dejavniki vključujejo naravo uvoženega blaga, naravo industrije same, sezono, v kateri se blago uvaža, in ali je razlika v vrednosti trgovinsko pomembna. Ker se lahko ti dejavniki razlikujejo od primera do primera, je nemogoče uporabljati enoten standard, kot na primer fiksen odstotek za vsak primer. Na primer, majhna razlika v vrednosti je lahko nesprejemljiva za eno vrsto blaga, medtem ko je lahko velika razlika v primeru drugega blaga sprejemljiva pri določanju, ali je transakcijska vrednost zelo blizu „preizkusni“ vrednosti, ki je predvidena v odstavku 2(b) člena 1.

Opomba k členu 2

1. Pri uporabi člena 2 mora carinska uprava, kjer koli je možno, uporabiti prodajo enakega blaga na enaki trgovinski ravni in v pretežno enakih količinah kot blago, ki se vrednoti. Če taka prodaja ne obstaja, je možno uporabiti prodajo, do katere pride pod enim izmed teh treh pogojev:

   (a) prodaja na enaki trgovinski ravni, vendar v drugačnih količinah;

   (b) prodaja na drugačni trgovinski ravni, vendar v pretežno enakih količinah;

   (c) prodaja na drugačni trgovinski ravni in v drugačnih količinah.

2. Če se ugotovi prodaja na podlagi katerega koli od teh treh pogojev, se od primera do primera opravijo prilagoditve samo glede:

   (a) količinskih dejavnikov;

   (b) dejavnikov trgovinske ravni; ali

   (c) trgovinske ravni in količinskih dejavnikov.

3. Izraz „in/ali“ dopušča prožnost pri uporabi prodaje in pri opravljanju potrebnih prilagoditev pri katerem koli od treh zgoraj navedenih pogojev.

4. Za namene člena 2 pomeni transakcijska vrednost enakega uvoženega blaga carinsko vrednost, ki je usklajena, kot je določeno v odstavkih 1(b) in 2, ter je že bila sprejeta na podlagi člena 1.

5. Pogoj za prilagajanje zaradi različnih trgovinskih ravni ali različnih količin, bodisi da vodi k povečanju ali zmanjšanju vrednosti, je, da je tako prilagajanje možno samo na podlagi predloženih dokazil, ki jasno kažejo na upravičenost in točnost prilagoditev, npr. veljavni ceniki, ki vsebujejo cene, ki se nanašajo na različne ravni ali različne količine. Na primer, če je uvoženo blago, ki se vrednoti, sestavljeno iz 10 enot in če je edino enako uvoženo blago, za katero obstaja transakcijska vrednost, prodano v količini 500 enot, če je hkrati ugotovljeno, da prodajalec daje količinske popuste, tedaj je možno doseči potrebno prilagoditev z uporabo prodajalčevega cenika ter z uporabo take cene, ki je uporabna za prodajo 10 enot. To ne pomeni, da je morala biti opravljena prodaja v količini 10 enot, če je ugotovljeno, da je cenik *bona fide* pri prodajah v drugačnih količinah. Če pa takega objektivnega merila ni, tedaj ugotavljanje carinske vrednosti na podlagi določb člena 2 ni ustrezno.

▼B

Opomba k členu 3

1. Pri uporabi člena 3 mora carinska uprava, kadar koli je možno, uporabiti prodajo podobnega blaga na enaki trgovinski ravni in v pretežno enakih količinah kot blago, ki se vrednoti. Če taka prodaja ne obstaja, je možno uporabiti prodajo, ki je opravljena v okviru enega izmed teh treh pogojev:

   (a) prodaja na enaki trgovinski ravni, vendar v drugačnih količinah;

   (b) prodaja na drugačni trgovinski ravni, vendar v pretežno enakih količinah; ali

   (c) prodaja na drugačni trgovinski ravni in v drugačnih količinah.

2. Če se ugotovi prodaja na podlagi katerega koli od teh treh pogojev, se od primera do primera opravijo prilagoditve samo glede:

   (a) količinskih dejavnikov;

   (b) dejavnikov trgovinske ravni; ali

   (c) trgovinske ravni in količinskih dejavnikov.

3. Izraz „in/ali“ omogoča prožnost pri uporabi prodaje in pri opravljanju potrebnih prilagoditev pri katerem koli od treh zgoraj navedenih pogojev.

4. Za namene člena 3 pomeni transakcijska vrednost podobnega uvoženega blaga carinsko vrednost, ki je prilagojena, kot je določeno v odstavkih 1(b) in 2, ter je že bila sprejeta na podlagi člena 1.

5. Pogoj za prilagajanje zaradi različnih trgovinskih ravni ali različnih količin, bodisi da vodi k povečanju ali zmanjšanju vrednosti, je, da je tako prilagajanje možno samo na podlagi predloženih dokazil, ki jasno kažejo na upravičenost in točnost prilagoditev, npr. veljavni ceniki, ki vsebujejo cene, ki se nanašajo na različne ravni ali različne količine. Na primer, če je uvoženo blago, ki se vrednoti, sestavljeno iz 10 enot in če je edino podobno uvoženo blago, za katero obstaja transakcijska vrednost, prodano v količini 500 enot, če je hkrati ugotovljeno, da prodajalec priznava količinske popuste, tedaj je možno doseči potrebno prilagoditev z uporabo prodajalčevega cenika ter z uporabo take cene, ki je uporabna za prodajo 10 enot. To ne pomeni, da je morala bili opravljena prodaja v količini 10 enot, če je ugotovljeno, da je cenik *bona fide* pri prodajah v drugačnih količinah. Če pa takega objektivnega merila ni, tedaj ugotavljanje carinske vrednosti na podlagi določb člena 2 ni ustrezno.

Opomba k členu 5

1. Izraz „cena enote, po kateri se … blago prodaja v največji agregirani količini“ pomeni ceno, po kateri je največje število enot prodanih v prodaji osebam, ki niso v razmerju z osebami, od katerih kupujejo tako blago na prvi trgovinski ravni po uvozu, na kateri se taka prodaja opravi.

2. Na primer, blago je prodano na podlagi cenika, ki priznava ugodnejše cene za enoto za nakupe v večjih količinah.

▼B

Prodajna količina	Cena za enoto	Število prodajnih transakcij	Celotna količina, prodana po določeni ceni
1-10 enot	100	10 prodaj po 5 enot 5 prodaj po 3 enote	65
11-25 enot	95	5 prodaj po 11 enot	55
nad 25 enot	90	1 prodaja 30 enot 1 prodaja 50 enot	80

Največje število enot, prodanih po določeni ceni, je 80; torej je cena za enoto na podlagi največje agregirane količine 90.

3. Drugi primer tega je, ko nastaneta dve prodaji. V prvi prodaji je prodanih 500 enot po ceni 95 denarnih enot za vsako enoto. V drugi prodaji je prodanih 400 enot po ceni 90 denarnih enot za vsako enoto. V tem primeru je največje število prodanih enot po določeni ceni 500; torej je cena za enoto v največji agregirani količini 95.

4. Tretji primer je naslednji položaj, v katerem so prodane različne količine po različnih cenah.

(a) *Prodaja*

Prodajna količina	Cena za enoto
40 enot	100
30 enot	90
15 enot	100
50 enot	95
25 enot	105
35 enot	90
5 enot	100

(b) *Vsota*

Celotne prodane količine	Cena za enoto
65	90
50	95
60	100
25	105

V tem primeru je največje število prodanih enot po določeni ceni 65; torej je cena za enoto za največjo agregirano količino 90.

▼B

5. Za kakršno koli prodajo v državi uvoza, kot je opisana v odstavku 1 zgoraj, osebi, ki neposredno ali posredno dobavlja blago brezplačno ali ob znižani ceni za uporabo v proizvodnji in za prodajo za izvoz uvoženega blaga, se pri ugotavljanju cene za enoto za namene člena 5 ne upošteva noben element, ki je določen v odstavku 1(b) člena 8.

6. Treba se je zavedati, da je treba „dobiček in splošne izdatke“, na katere se nanaša odstavek 1 člena 5, obravnavati kot celoto. Znesek v zvezi s tem odbitkom je treba ugotoviti na podlagi informacij, ki jih da uvoznik ali pa so dane v njegovem imenu, razen če uvoznikovi zneski niso v skladu s tistimi, ki so razvidni iz prodaj v državi uvoza za uvoženo blago enakega razreda ali vrste. Če uvoznikovi zneski niso v skladu s temi zneski, je možno znesek dobička in splošnih izdatkov utemeljevati na ustreznih informacijah, ki ne izvirajo od uvoznika ali so dane v njegovem imenu.

7. „Splošni izdatki“ vključujejo neposredne in posredne stroške trženja določenega blaga.

8. Lokalne dajatve, ki se plačujejo v zvezi s prodajo blaga, za katere v smislu določb odstavka 1(a)(iv) člena 5 ni opravljen odbitek, se odbijejo v okviru določb odstavka 1(a)(i) člena 5.

9. Pri ugotavljanju bodisi provizij ali običajnega dobička in splošnih izdatkov v okviru določb odstavka 1 člena 5 se vprašanje, ali je določeno blago „enakega razreda ali vrste“ kot drugo blago, rešuje od primera do primera glede na določene okoliščine. V državi uvoza je treba proučiti prodajo najožje skupine ali vrste uvoženega blaga enakega razreda ali vrste, ki vključuje blago, ki se vrednoti, za katero je možno pridobiti potrebne informacije. Za namene člena 5 „blago enakega razreda ali vrste“ vključuje uvoženo blago iz iste države kakor blago, ki se vrednoti, kakor tudi blago, ki je uvoženo iz drugih držav.

10. Za namene odstavka 1(b) člena 5 je „najzgodnejši datum“ datum, do katerega se opravi prodaja uvoženega blaga ali enakega ali podobnega blaga v zadostni količini, da je možno ugotoviti ceno za enoto.

11. Če se uporabi metoda odstavka 2 člena 5, morajo odbitki za dodano vrednost na podlagi nadaljnje predelave temeljiti na objektivnih in količinsko opredeljivih podatkih, ki se nanašajo na stroške takega dela. Osnovo za izračun bi lahko sestavljale v industriji sprejete formule, recepti, načini gradnje in druge industrijske metode.

12. Splošno je sprejeto, da metode vrednotenja, ki je določena v drugem odstavku člena 5, običajno ne bi bilo možno uporabiti, če bi kot posledica nadaljnje predelave uvoženo blago izgubilo svojo istovetnost. Toda lahko obstajajo primeri, ko je možno natančno ugotoviti dodano vrednost na podlagi predelave brez posebnih težav, četudi bi se istovetnost uvoženega blaga izgubila. Po drugi strani so lahko primeri, ko uvoženo blago ohranja svojo istovetnost, vendar pa pomeni tako majhno sestavino prodanega blaga v državi uvoza, da bi bila uporaba te metode vrednotenja neupravičena. Glede na zgornje je treba vsak položaj take vrste posebej obravnavati.

▼B

Opomba k členu 6

1. Kot splošno pravilo na podlagi tega sporazuma se carinska vrednost ugotavlja po podatkih, ki so enostavno dostopni v državi uvoza. Toda z namenom, da bi določili izračun vrednosti, se lahko zgodi, da je treba proučiti stroške proizvodnje blaga, ki se vrednoti, in druge informacije, ki jih je treba pridobiti zunaj države uvoza. V večini primerov je proizvajalec blaga zunaj pristojnosti oblasti države uvoza. Uporaba metode izračuna vrednosti bo na splošno omejena na tiste primere, v katerih sta kupec in prodajalec v razmerju, proizvajalec pa je pripravljen oblastem države uvoza dati potrebne podatke o stroških in možnosti za poznejša preverjanja, ki utegnejo biti potrebna.

2. Izraz „strošek ali vrednost“, na katerega se nanaša odstavek 1(a) člena 6, se ugotavlja na podlagi informacij v zvezi s proizvodnjo blaga, ki se vrednoti, ki jih da ali pa so dane v imenu proizvajalca. Te morajo temeljiti na knjigovodstvu proizvajalca pod pogojem, da je tako knjigovodstvo v skladu s splošno veljavnimi knjigovodskimi načeli, ki se uporabljajo v državi, v kateri je blago proizvedeno.

3. „Stroški ali vrednost“ vključujejo stroške elementov, ki so določeni v odstavku 1(a)(ii) in (iii) člena 8. Vključevati morajo tudi vrednost, ki je določena kot ustrezna v skladu z določbo ustrezne opombe k členu 8, katerega koli elementa odstavka 1(b) člena 8, ki ga neposredno ali posredno dobavi kupec zaradi uporabe v zvezi s proizvodnjo uvoženega blaga. Vrednost elementov, ki so določeni v odstavku 1(b)(iv) člena 8, ki se izvajajo v državi uvoza, se vključi samo toliko, da gredo ti elementi na račun proizvajalca. Razume se, da se noben strošek ali vrednost elementov iz tega odstavka ne računa dvakrat pri ugotavljanju izračuna vrednosti.

4. „Znesek dobička in splošnih izdatkov“, na katerega se nanaša odstavek 1(b) člena 6, se ugotavlja na podlagi informacij, ki jih zagotovi proizvajalec, ali pa se zagotovijo v njegovem imenu, razen če proizvajalčevi zneski niso v skladu s tistimi, ki se običajno izražajo pri prodaji blaga enakega razreda ali vrste kot blago, ki se vrednoti in ga proizvedejo proizvajalci v državi izvoza za izvoz v državo uvoza.

5. Upoštevati je treba, da mora biti „znesek dobička in splošnih izdatkov“ obravnavan kot celota. Sledi torej, da če je v katerem koli posameznem primeru znesek proizvajalčevega dobička majhen, proizvajalčevi splošni stroški pa so visoki, da so proizvajalčev dobiček in splošni izdatki skupaj lahko v skladu s tistim, kar se običajno izraža pri prodaji blaga enakega razreda ali vrste. Tak položaj lahko nastane, na primer, ko se proizvod prvič pojavi v državi uvoza, proizvajalec pa je pristal na nič ali malo dobička, da bi s tem zmanjšal visoke splošne stroške v zvezi z uvajanjem proizvoda. Če proizvajalec lahko prikaže majhen dobiček pri prodaji zaradi določenih prodajnih okoliščin, je treba upoštevati dejanske zneske proizvajalčevega dobička pod pogojem, da ima proizvajalec sprejemljive trgovinske razloge, s katerimi jih lahko opravičuje, proizvajalčeva cenovna politika pa izraža običajno cenovno politiko v določeni industrijski panogi. Taka situacija utegne na primer nastati, kadar so proizvajalci prisiljeni, da začasno znižujejo cene zaradi nepredvidenega padca povpraševanja ali če blago prodajajo kot dopolnilno ponudbo vrsti drugega blaga, ki se proizvaja v državi uvoza, in sprejmejo nizek dobiček, da bi ohranili konkurenčnost. Če proizvajalčevi lastni podatki o dobičku in splošnih izdatkih niso v skladu s tistimi, ki so običajni pri prodaji blaga enakega razreda ali enake vrste kot blago, ki se vrednoti in ga proizvajajo proizvajalci v državi izvoza za izvoz v državo uvoza, tedaj lahko znesek dobička in splošnih izdatkov temelji na ustreznih informacijah, ki so drugačne od tistih, ki jih da proizvajalec blaga ali pa so dane v njegovem imenu.

▼B

6. Če se uporabijo podatki, ki so drugačni od tistih, ki jih da proizvajalec ali so dani v njegovem imenu z namenom določitve izračuna vrednosti, morajo oblasti države uvoza pod pogoji določb člena 10 obvestiti uvoznika, če ta zahteva, o viru takih podatkov, o uporabljenih podatkih v izračunih, ki temeljijo na teh podatkih.

7. „Splošni izdatki“, na katere se nanaša odstavek 1(b) člena 6, se nanašajo na neposredne in posredne stroške proizvodnje in prodaje blaga za izvoz, ki niso vključeni na podlagi odstavka 1(a) člena 6.

8. Ali je določeno blago „enakega razreda ali enake vrste“ kot drugo blago, je treba ugotavljati od primera do primera v zvezi z ustreznimi okoliščinami. Pri ugotavljanju običajnih dobičkov in splošnih izdatkov v skladu z določbami člena 6 je treba proučiti prodajo najožje skupine ali vrste blaga za izvoz državi uvoza, ki pa vključujejo tudi blago, ki se vrednoti, za katere je možno dobiti potrebne podatke. Za namene člena 6 mora biti „blago enakega razreda ali vrste“ iz iste države kot blago, ki se vrednoti.

Opomba k členu 7

1. Carinske vrednosti, določene pod pogoji člena 7, morajo v največji možni meri temeljiti na prej ugotovljenih carinskih vrednostih.

2. Metode vrednotenja, ki se uporabljajo na podlagi člena 7, morajo biti tiste, ki so določene v členih od 1 do 6, vendar bi bila razumna prožnost pri uporabi teh metod v skladu s cilji in določbami člena 7.

3. Nekaj primerov razumne prožnosti je:

   (a) Enako blago – zahteva, da mora biti enako blago izvoženo sočasno ali približno sočasno kot blago, ki se vrednoti, se lahko prožno razlaga; enako uvoženo blago, ki je proizvedeno v drugi državi kot državi izvoza blaga, ki se vrednoti, je lahko podlaga za carinsko vrednotenje; možno je uporabiti carinske vrednosti enakega uvoženega blaga, ki so že bile ugotovljene na podlagi določb členov 5 in 6.

   (b) Podobno blago – zahteva, da mora biti podobno blago izvoženo sočasno ali približno sočasno kot blago, ki se vrednoti, se lahko prožno razlaga; podobno uvoženo blago, ki je proizvedeno v drugi državi kot državi izvoza blaga, ki se vrednoti, je lahko podlaga za carinsko vrednotenje; možno je uporabiti carinske vrednosti podobnega uvoženega blaga, ki so že bile ugotovljene na podlagi določb členov 5 in 6.

   (c) Deduktivna metoda – zahteva v odstavku 1(a) člena 5, da je bilo blago prodano v „stanju, kot uvoženo“ se lahko prožno razlaga; zahtevo „90 dni“ je možno upravno obravnavati na prožen način.

Opomba k členu 8

Odstavek 1(a)(i)

Izraz „nakupovalna provizija“ pomeni plačilo, ki ga plača uvoznik uvoznikovemu zastopniku za storitev v zvezi z zastopanjem uvoznika v tujini pri nakupu blaga, ki se vrednoti.

▼B

Odstavek 1(b)(ii)

1. Dva dejavnika vplivata na porazdelitev elementov, ki so določeni v odstavku 1(b)(ii) člena 8, glede na uvoženo blago – vrednost elementa samega in način, na katerega naj bi se ta vrednost porazdelila glede na uvoženo blago. Porazdelitev teh elementov mora biti izvedena na razumen način, ki ustreza okoliščinam in je v skladu s splošno veljavnimi računovodskimi načeli.

2. Če pridobi uvoznik od prodajalca element, ki ni v razmerju z uvoznikom po določeni ceni, je vrednost tega elementa enaka tej ceni. Če je element proizvod uvoznika ali osebe, ki je v razmerju z uvoznikom, je vrednost elementa cena te proizvodnje. Če je uvoznik prej uporabljal element, ne glede na to ali ga je sam pridobil ali proizvedel, je treba izvirno ceno proizvodnje ali pridobitve znižati zaradi prejšnje uporabe tega elementa, da bi prišli do vrednosti tega elementa.

3. Ob ugotovljeni vrednosti elementa je treba dodati to vrednost uvoženemu blagu. Obstajajo različne možnosti. Na primer, vrednost je možno dodati prvi pošiljki, če uvoznik želi plačati carino enkrat za celotno vrednost. Drugi primer, uvoznik lahko zahteva, da se vrednost razporedi na vse enote, ki se proizvedejo do prve pošiljke. Kot nadaljnji primer, uvoznik lahko zahteva, da se vrednost razporedi na celotno pričakovano proizvodnjo, če obstajajo pogodbe ali čvrste obveznosti v zvezi s to proizvodnjo. Način razporeditve, ki se uporabi, bo odvisen od dokumentacije, ki jo predloži uvoznik.

4. Kot ponazoritev prejšnjega uvoznik priskrbi proizvajalcu kalup, ki naj bi ga ta uporabil pri proizvodnji uvoženega blaga, na osnovi pogodb s proizvajalcem, da bo kupil 10 000 enot. Do dospelosti prve pošiljke 1 000 enot je proizvajalec že proizvedel 4 000 enot. Uvoznik lahko zahteva, da carinska uprava razporedi vrednost kalupa na 1 000, 4 000 ali 10 000 enot.

Odstavek 1(b)(iv)

1. Dodatki k elementom, ki so določeni v odstavku 1(b)(iv) člena 8, morajo temeljiti na objektivnih in količinsko opredeljivih podatkih. Z namenom, da se breme za uvoznika in carino čim bolj zmanjša pri določanju vrednosti, ki jo je treba dodati, je treba, kolikor je možno, uporabljati najlažje dostopne podatke iz sistema trgovinskih zapisov kupca.

2. Za elemente, ki jih zagotavlja kupec in jih je kupil ali zakupil, je dodatek znesek kupnine oziroma zakupnine. Nič se ne prišteva za tiste elemente, ki so na razpolago kot javna dobrina, z izjemo stroškov za pridobitev kopij.

3. Kako bo lahko možno izračunati vrednosti, ki jih je treba dodajati, bo odvisno od strukture in prakse vodenja določenega podjetja kakor tudi od knjigovodskih metod.

4. Na primer, možno je, da firma, ki uvaža različne proizvode iz nekaj držav, vodi knjige svojega centra za oblikovanje zunaj države uvoza, da bi na ta način točno prikazovala stroške, ki jih je možno pripisovati določenemu proizvodu. V takih primerih je možna ustrezna neposredna prilagoditev na podlagi določb člena 8.

▼B

5. V drugem primeru podjetje lahko prenaša stroške centra za oblikovanje zunaj države uvoza kot splošno režijo brez pripisovanja teh stroškov konkretnemu proizvodu. V tem primeru je možna ustrezna prilagoditev na podlagi določb člena 8 glede na uvoženo blago, tako da se razporedijo vsi stroški centra za oblikovanje na celotne stroške proizvodnje, ki je imela koristi od centra za oblikovanje, ter z dodajanjem teh stroškov, razporejenih na enoto proizvoda, k uvozu.

6. Različne možnosti navedenih okoliščin bodo seveda zahtevale upoštevanje drugih dejavnikov pri ugotavljanju ustrezne metode za določanje stroškovnih mest.

7. Kadar proizvodnja elementa vključuje več držav v določenem obdobju, mora biti prilagoditev omejena na vrednost, ki je dejansko dodana temu elementu zunaj države uvoza.

Odstavek 1(c)

1. Licenčnine, na katere se nanaša odstavek 1(c) člena 8, lahko med drugim vključujejo tudi plačila za patente, blagovne znamke in avtorske pravice. Toda plačila za reprodukcijo uvoženega blaga v državi uvoza se ne prištevajo k dejansko plačani ceni ali ceni, ki jo je treba plačati za uvoženo blago pri ugotavljanju carinske vrednosti.

2. Plačila kupca se za pravico do distribucije ali preprodaje uvoženega blaga ne dodajajo k dejansko plačani ceni ali ceni, ki jo je treba plačati za uvoženo blago, če taka plačila niso pogoj za prodajo za izvoz uvoženega blaga v državo uvoza.

Odstavek 3

Če objektivnih ali količinsko določljivih podatkov ni v zvezi z zahtevanimi dodatki na podlagi določb člena 8, se transakcijska vrednost ne more ugotoviti v skladu s členom 1. Za ponazoritev se licenčnina plača na podlagi cene pri prodaji v državi uvoza za liter določenega proizvoda, ki je uvožen po kilogramih in predelan v obliki raztopine, po uvozu. Če licenčnina temelji deloma na uvoženem blagu, deloma pa na drugih dejavnikih, ki nimajo nobene zveze z uvoženim blagom (če se uvoženo blago meša z domačimi sestavinami in jih ni več možno ločevati ali če licenčnina ni razvidna iz posebnih finančnih dogovorov med kupcem in prodajalcem), bi bilo neustrezno poskušati uveljaviti dodatek za licenčnino. Toda če znesek te licenčnine temelji zgolj na uvoženem blagu in jo je možno enostavno ovrednotiti, je možno uveljaviti dodatek k dejansko plačani ali ceni, ki jo je treba plačati.

Opomba k členu 9

Za namene člena 9 lahko „čas uvoza“ vključuje čas vstopanja za potrebe carinjenja.

Opomba k členu 11

1. Člen 11 daje uvozniku pravico do priziva zoper določeno vrednotenje, ki ga je sprejela carinska uprava za blago, ki je bilo vrednoteno. Priziv je možen najprej na višji stopnji v carinski upravi, toda uvoznik mora imeti pravico, da na končni stopnji vloži priziv pred sodnimi oblastmi.

▼B

2. „Brez kazni“ pomeni, da se zoper uvoznika ne izreče globa ali da se grozi z globo zgolj zaradi tega, ker se je uvoznik odločil vložiti priziv. Plačilo normalnih sodnih stroškov in stroškov odvetnikov ne pomeni, da gre za globo.

3. Nič v členu 11 ne preprečuje članici, da zahteva plačilo določenih carin pred vložitvijo priziva.

Opomba k členu 15

Odstavek 4

Za namene člena 15 izraz „osebe“ vključuje pravno osebo, kjer je to primerno.

Odstavek 4(e)

Za namene tega sporazuma se šteje, da ena oseba nadzoruje drugo, če je prejšnja pravno ali poslovno v položaju, da izvaja omejitve ali daje usmeritve slednji.

▼B

PRILOGA II

TEHNIČNI ODBOR ZA CARINSKO VREDNOTENJE

1. V skladu s členom 18 tega sporazuma se ustanovi Tehnični odbor pod pokroviteljstvom CCC z namenom da na tehnični ravni zagotavlja poenoteno razlago in uporabo tega sporazuma.

2. Odgovornosti Tehničnega odbora vsebujejo:

   (a) proučevanje določenih tehničnih problemov, ki izhajajo iz dnevnega izvajanja sistema carinskega vrednotenja članic in dajanje svetovalnih mnenj o ustreznih rešitvah na podlagi predloženih dejstev;

   (b) da na zahtevo proučuje zakone o vrednotenju, postopke in prakso v zvezi s tem sporazumom ter da pripravlja poročila o rezultatih takih proučevanj;

   (c) pripravo in razširjanje poročil o tehničnih vidikih izvajanja in statusa tega sporazuma;

   (d) zagotavljanje takih informacij in nasvetov o kateri koli zadevi, ki se nanaša na vrednotenje uvoženega blaga za namene carinjenja, ki jih zahtevajo katere koli članice ali Odbor. Take informacije in nasveti lahko imajo obliko svetovalnih mnenj, komentarjev ali razlag;

   (e) dajanje tehnične pomoči članicam na zahtevo z namenom pospeševanja mednarodnega uveljavljanja tega sporazuma;

   (f) izvedba preiskave v zadevi, ki jo pošlje ugotovitveni svet na podlagi člena 19 tega sporazuma; in

   (g) opravljanje takih drugih dolžnosti, ki jih naloži Odbor.

Splošno

3. Tehnični odbor si prizadeva končati svoje delo v zvezi z določenimi zadevami, zlasti tistimi, ki jih pošljejo članice, Odbor ali ugotovitveni svet v razumno kratkem času. Kot je določeno v četrtem odstavku člena 19, ugotovitveni svet določi čas, v katerem mora prejeti poročila Tehničnega odbora, Tehnični odbor pa poročilo zagotovi v tem času.

4. Sekretariat CCC ustrezno pomaga Tehničnemu odboru pri njegovi dejavnosti.

Zastopanost

5. Vsaka članica ima pravico biti zastopana v Tehničnem odboru. Vsaka članica lahko imenuje enega delegata in enega ali več namestnikov kot svoje predstavnike v Tehničnem odboru. Taka članica, ki je tako zastopana v Tehničnem odboru, se v tej prilogi imenuje „članica Tehničnega odbora“. Predstavnikom članic Tehničnega odbora lahko pomagajo svetovalci. Sekretariat WTO lahko prav tako sodeluje na teh zasedanjih s statusom opazovalca.

6. Članice CCC, ki niso članice WTO, so lahko zastopane na zasedanjih Tehničnega odbora z enim delegatom in z enim ali več namestniki. Taki predstavniki se udeležujejo zasedanj Tehničnega odbora kot opazovalci.

▼B

7. Pod pogojem odobritve predsedujočega Tehničnega odbora sme generalni sekretar CCC (v nadaljnjem besedilu generalni sekretar) vabiti predstavnike vlad, ki niso niti članice WTO niti članice CCC, in predstavnike mednarodnih vladnih in trgovinskih organizacij, da se udeležijo zasedanj Tehničnega odbora kot opazovalci.

8. Imenovanja delegatov, namestnikov in svetovalcev za zasedanja Tehničnega odbora se morajo sporočiti generalnemu sekretarju.

Zasedanja Tehničnega odbora

9. Tehnični odbor se sestaja po potrebi, vendar najmanj dvakrat letno. Datum vsakega zasedanja določi Tehnični odbor na svojem prejšnjem zasedanju. Datum zasedanja se lahko spreminja ali na zahtevo katere koli članice Tehničnega odbora s potrditvijo enostavne večine članic Tehničnega odbora ali v primerih, ki zahtevajo nujno obravnavo, na zahtevo predsedujočega. Ne glede na določbe v prvem stavku se Tehnični odbor sestaja po potrebi v zvezi z obravnavo zadev, ki jih pošilja ugotovitveni svet na podlagi določb člena 19 tega sporazuma.

10. Tehnični odbor zaseda na sedežu CCC, razen če ni drugače odločeno.

11. Generalni sekretar obvesti vse članice Tehničnega odbora in tiste, ki so določeni v odstavkih 6 in 7, vsaj 30 dni vnaprej pred prvim dnem zasedanja Tehničnega odbora, razen v nujnih primerih.

Dnevni red

12. Generalni sekretar pripravi začasni dnevni red za vsako zasedanje Tehničnega odbora, ki se pošlje članicam Tehničnega odbora in tistim, ki so vključeni v odstavkih 6 in 7, vsaj 30 dni pred zasedanjem, razen v nujnih primerih. Ta dnevni red vsebuje vse točke, katerih vključitev je odobril Tehnični odbor na prejšnjem zasedanju, vse točke, ki jih je vključil predsedujoči na lastno pobudo in vse točke, katerih vključitev so zahtevali generalni sekretar, Odbor ali katera koli članica Tehničnega odbora.

13. Tehnični odbor določi dnevni red na začetku vsakega zasedanja. Kadar koli med zasedanjem lahko Tehnični odbor spremeni dnevni red.

Funkcionarji in vodenje

14. Tehnični odbor izmed delegatov svojih članic izvoli predsedujočega in enega ali več namestnikov. Predsedujoči in njegov namestnik se izvolita za eno leto. Predsedujoči in njegov namestnik sta lahko ponovno izvoljena. Mandat predsedujočega ali njegovega namestnika, ki ne zastopata več članice Tehničnega odbora, samodejno preneha.

15. V odsotnosti predsedujočega z zasedanja ali dela zasedanja predseduje njegov namestnik, ki ima enake pristojnosti in naloge kot predsedujoči.

16. Predsedujoči zasedanja sodeluje v postopkih Tehničnega odbora kot tak in ne kot predstavnik članice Tehničnega odbora.

17. Poleg uporabe pooblastil, ki jih ima predsedujoči na podlagi teh pravil, predsedujoči odpira in zapira vsako zasedanje, usmerja razpravo, daje besedo in na podlagi teh pravil nadzoruje postopke. Predsedujoči lahko opozori govornika, če njegove pripombe niso primerne.

▼B

18. Med razpravo o kateri koli zadevi lahko delegacija sproži vprašanje postopka. V tem primeru predsedujoči takoj odloči o zadevi. Če ta odločitev naleti na nasprotovanje, predsedujoči predlaga zasedanju, da o tem sprejme odločitev, ki velja, če ni zavrnjena.

19. Generalni sekretar ali funkcionarji Sekretariata CCC, ki jih določi generalni sekretar, opravljajo sekretarsko delo za zasedanje Tehničnega odbora.

Sklepčnost in glasovanje

20. Tehnični odbor je sklepčen, če ga sestavlja enostavna večina članic Tehničnega odbora.

21. Vsaka članica Tehničnega odbora ima en glas. Tehnični odbor odloča z večino, ki jo sestavljata vsaj dve tretjini prisotnih članov. Ne glede na izid glasovanja o določeni zadevi lahko Tehnični odbor Odboru ali CCC pripravi celovito poročilo o tej zadevi, v katerem opiše različna mnenja, ki so bila izražena v določenih razpravah. Ne glede na prejšnje določbe tega odstavka o zadevah, ki jih pošlje ugotovitveni svet, odloča Tehnični odbor s konsenzom. Če ni soglasja v Tehničnem odboru o vprašanju, ki ga je poslal ugotovitveni svet, Tehnični odbor priskrbi poročilo, ki navaja podrobnosti o zadevi in vsebuje mnenja članov.

Jeziki in zapisniki

22. Uradni jeziki Tehničnega odbora so angleški, francoski in španski jezik. Govori ali izjave v katerem koli od teh jezikov se takoj prevedejo v druge uradne jezike, razen če se vse delegacije strinjajo, da se ne prevaja. Govori in izjave v katerem koli drugem jeziku se prevedejo v angleški, francoski in španski jezik pod enakimi pogoji, vendar mora v tem primeru določena delegacija zagotoviti prevod v angleški, francoski in španski jezik. Za uradne dokumente Tehničnega odbora se uporabljajo samo angleški, francoski in španski jezik. Zapisi in dopisi, ki naj jih obravnava Tehnični odbor morajo biti predloženi v enem od uradnih jezikov.

23. Tehnični odbor pripravi poročilo o vseh svojih zasedanjih in če predsedujoči meni, da je to potrebno, tudi zapisnike ali povzetke zasedanj. Predsedujoči ali tisti, ki ga ta pooblasti, poroča o delu Tehničnega odbora na vsakem zasedanju Odbora in na vsakem zasedanju CCC.

▼B

PRILOGA III

1. V praksi utegne biti za določene članice države v razvoju petletna odložitev uporabe sporazuma, ki jo določa odstavek 1 člena 20, nezadostna. V takih primerih lahko članica država v razvoju zahteva pred koncem obdobja, ki ga določa prvi odstavek člena 20, podaljšanje tega obdobja, pri čemer se razume, da bodo članice tako zahtevo ugodno obravnavale, če lahko določena članica država v razvoju ustrezno utemelji svojo zahtevo.

2. Države v razvoju, ki zdaj vrednotijo blago na podlagi uradno določenih najnižjih vrednosti, utegnejo želeti doseči pridržke, ki bi omogočili, da ohranijo take vrednosti na omejeni in predhodni podlagi pod pogoji, s katerimi se strinjajo članice.

3. Države v razvoju, ki menijo, da jim lahko zamenjava vrstnega reda na zahtevo uvoznika, ki je določena v členu 4 tega sporazuma, povzroči resne težave, utegnejo doseči pridržek glede uporabe člena 4 na podlagi:

   „Vlada … si pridržuje pravico, da ustrezne določbe člena 4 sporazuma uporablja le takrat, kadar se carinski organi strinjajo z zahtevo, da se obrne vrstni red uporabe členov 5 in 6.“

   Če države v razvoju dajo tak pridržek, članice soglašajo z njim na podlagi člena 21 sporazuma.

4. Države v razvoju utegnejo dati pridržek glede odstavka 2 člena 5 sporazuma na podlagi:

   „Vlada … si pridržuje pravico, da se odstavek 2 člena 5 sporazuma uporablja v skladu z določbami ustrezne opombe, ne glede na to ali uvoznik tako zahteva.“

   Če države v razvoju dajo tak pridržek, članice soglašajo z njim na podlagi člena 21 sporazuma.

5. Določene države v razvoju utegnejo imeti težave z izvajanjem člena 1 sporazuma v zvezi z uvozom v njihovo državo po samostojnih zastopnikih, izključnih distributerjih in izključnih koncesionarjih. Če take težave nastanejo v praksi članic držav v razvoju pri izvajanju sporazuma, se pripravi študija v zvezi s tem vprašanjem na zahtevo take članice z namenom, da se poišče ustrezna rešitev.

6. Člen 17 upošteva, da carinske uprave pri izvajanju sporazuma utegnejo imeti potrebo, da preverijo resnico ali točnost katere koli izjave, dokumenta ali deklaracije, ki jim je predložena za namene carinskega vrednotenja. Na ta način ta člen ugotavlja, da utegnejo biti potrebne poizvedbe, ki imajo na primer namen ugotoviti, ali so elementi vrednosti, prijavljeni ali predloženi carini v zvezi z ugotavljanjem carinske vrednosti, popolni in točni. Članice imajo pravico zahtevati celovito sodelovanje uvoznikov pri teh izvedbah na podlagi svojih nacionalnih zakonov in postopkov.

7. Dejansko plačana cena ali cena, ki jo je treba plačati, vključuje vsa dejanska plačila ali plačila, ki jih mora opraviti kot pogoj za prodajo uvoženega blaga kupec prodajalcu ali kupec tretji osebi zaradi izpolnitve obveznosti prodajalcu.

▼B

SPORAZUM O PREDODPREMNI KONTROLI

ČLANICE SE

ob upoštevanju, da so se ministri 20. septembra 1986 sporazumeli, da bo Urugvajski krog mnogostranskih trgovinskih pogajanj imel za cilj „uresničiti nadaljnjo liberalizacijo in širitev svetovne trgovine“, „utrditi vlogo GATT“ in „povečati občutljivost sistema GATT za razvijajoče se mednarodno gospodarsko okolje“;

ob upoštevanju, da določeno število članic držav v razvoju uporablja predodpremno kontrolo;

ob spoznanju potrebe držav v razvoju, da uporabljajo tak ukrep dotlej in do te mere, kolikor je potrebno, da se preverijo kakovost, količina ali cena uvoženega blaga;

z mislijo, da se morajo taki programi izvajati tako, da ne povzročajo nepotrebnih zastojev ali neenakopravne obravnave;

ob upoštevanju, da se ta kontrola po definiciji izvaja na ozemlju članice izvoznice;

ob spoznanju potrebe po vzpostavitvi sporazumnega mednarodnega okvira pravic in obveznosti članic uporabnic in članic izvoznic;

ob spoznanju, da se načela in obveznosti GATT 1994 uporabljajo glede na tiste dejavnosti subjektov predodpremne kontrole, ki jih predpisujejo vlade, ki so članice WTO;

ob spoznanju, da je zaželeno zagotoviti preglednost dejavnosti subjektov predodpremne kontrole in zakonov in predpisov, ki se nanašajo na predodpremno kontrolo;

z željo, da se zagotovi hitra, učinkovita in pravična razrešitev sporov med izvozniki in subjekti predodpremne kontrole, ki izvirajo iz tega sporazuma,

SPORAZUMEJO, KOT SLEDI:

Člen 1

Obseg – Definicije

1. Ta sporazum se nanaša na vse dejavnosti v zvezi s predodpremno kontrolo, ki se izvajajo na ozemlju članic, bodisi da so take dejavnosti pogodbene ali po pooblastilu vlade ali katerega koli vladnega organa članice.

2. Izraz „članica uporabnica“ pomeni članico, katere vlada ali kateri koli vladni organ pogodbeno ali drugače pooblasti uporabo predodpremnih kontrolnih dejavnosti.

3. Predodpremne kontrolne dejavnosti so vse dejavnosti, ki se nanašajo na preverjanje kakovosti, količine, cene, vključno s tečaji in plačilnimi pogoji in/ali carinskim opisom blaga, ki se izvaža na območje članice uporabnice.

4. Izraz „subjekt predodpremne kontrole“ je kakršen koli subjekt, ki ga članica pogodbeno ali drugače pooblasti, da izvaja predodpremne kontrolne dejavnosti ([1]).

([1]) Razume se, da ta določba ne obvezuje članic, da dovolijo vladnim subjektom drugih članic, da opravljajo dejavnosti predodpremne kontrole na njihovem ozemlju

▼B

Člen 2

Obveznosti članic uporabnic

Nediskriminacija

1. Članice uporabnice zagotavljajo, da se predodpremne kontrolne dejavnosti izvajajo nediskriminacijsko in da so postopki in merila, ki se uporabljajo pri izvajanju teh dejavnosti, objektivni in se uporabljajo na enaki podlagi za vse izvoznike, na katere vplivajo te dejavnosti. Članice zagotavljajo enakomerno izvajanje kontrole vseh inšpektorjev predodpremnih kontrolnih subjektov, ki so jih pogodbeno ali drugače pooblastile.

Vladne zahteve

2. Članice uporabnice zagotavljajo, da pri izvajanju predodpremnih kontrolnih dejavnosti, ki se nanašajo na njihove zakone, predpise in zahteve, upoštevajo določbe odstavka 4 člena III GATT 1994 toliko, kolikor je potrebno.

Kraj kontrole

3. Članice uporabnice zagotavljajo, da se vse predodpremne kontrolne dejavnosti, vključno z izdajo ugotovitvenega poročila ali obvestila o njegovi neizdaji, opravljajo na carinskem območju, s katerega se blago izvaža, ali če kontrola ni izvedljiva na tem carin skem območju zaradi zapletenosti določenih proizvodov ali če obe strani soglašata, na carinskem območju, na katerem se blago proizvaja.

Standardi

4. Članice uporabnice zagotavljajo, da se kontrole količin in kakovosti opravljajo v skladu s standardi, ki jih določita prodajalec in kupec v kupni pogodbi, in da se, če teh standardov ni, uporabljajo ustrezni mednarodni standardi ([1]).

Preglednost

5. Članice uporabnice zagotavljajo, da se dejavnosti predodpremne kontrole pregledno izvajajo.

6. Ob prvem stiku z izvozniki članice uporabnice zagotavljajo, da subjekti, ki opravljajo predodpremno kontrolo, dajo izvoznikom spisek vseh potrebnih informacij, da lahko izvozniki ravnajo v skladu s kontrolnimi zahtevami. Subjekti predodpremne kontrole zagotavljajo dejanske informacije, ko izvozniki te od njih zahtevajo. Te informacije obsegajo tudi navedbe zakonov in predpisov članic uporabnic, ki se nanašajo na dejavnosti predodpremne kontrole in prav tako obsegajo postopke in merila, ki se uporabljajo za kontrolo in tudi za preverjanje cen in tečajev, pravice izvoznikov v razmerju do kontrolnih subjektov in prizivne postopke, ki se vzpostavijo na podlagi enaindvajsetega odstavka. Dodatne zahteve postopka ali spremembe v obstoječih postopkih se ne smejo uporabljati za določeno odpremo, razen če ni bil določen izvoznik o tem obveščen ob dogovoru o dnevu kontrole. V tistih nujnih primerih, ki jih določata člena XX in XXI GATT 1994, se smejo take dodatne zahteve in spremembe uporabljati za določeno odpremo, preden je izvoznik o tem obveščen. Ta pomoč nikakor ne odvezuje izvoznikov njihovih obveznosti v zvezi z izpolnjevanjem uvoznih predpisov članice uporabnice.

7. Članice uporabnice zagotavljajo, da so informacije, ki jih omenja odstavek 6, na voljo izvoznikom na ustrezen način in da uradi predodpremne kontrole, ki jih imajo subjekti predodpremne kontrole, opravljajo funkcijo informacijskih centrov, v katerih bodo te informacije na voljo.

([1]) Mednarodni standard je standard, ki ga sprejme vladna ali nevladna organizacija, v katero se lahko včlanijo vse članice, katerih ena od priznanih dejavnosti je s področja standardizacije.

▼B

8. Članice uporabnice takoj objavijo vse zakone in predpise, ki se uporabljajo v zvezi s predodpremnimi kontrolnimi dejavnostmi, na tak način, da se lahko druge vlade in trgovci z njimi seznanijo.

Varovanje zaupnih poslovnih informacij

9. Članice uporabnice zagotavljajo, da subjekti predodpremne kontrole obravnavajo vse informacije, ki jih prejmejo v postopku predodpremne kontrole kot poslovno zaupne do te meje, do katere take infomacije niso že bile objavljene ali splošno razpoložljive tretjim ali pa so na drug način že javne. Članice uporabnice zagotavljajo, da subjekti predodpremne kontrole izvajajo postopke s tem namenom.

10. Članice uporabnice zagotavljajo članicam na njihovo zahtevo informacije v zvezi s sprejetimi ukrepi za izvajanje odstavka 9. Določbe tega odstavka ne pomenijo, da mora katera koli članica razkriti tiste zaupne informacije, katerih razkritje bi škodilo učinkovitosti predodpremnih kontrolnih programov ali pa bi posegalo v legitimne trgovinske interese določenih podjetij, javnih ali zasebnih.

11. Članice uporabnice zagotavljajo, da subjekti predodpremne kontrole ne izdajajo zaupnih poslovnih informacij kateri koli tretji osebi, razen da smejo subjekti predodpremne kontrole te informacije deliti z vladnimi subjekti, ki so jih pogodbeno ali drugače pooblastili. Članice uporabnice zagotavljajo, da so zaupne poslovne informacije, ki jih dobijo od subjektov predodpremne kontrole, ki so jih pogodbeno ali drugače pooblastile, ustrezno varovane. Subjekti predodpremne kontrole delijo zaupne poslovne informacije z vladami, ki so jih pogodbeno ali drugače pooblastile, samo do mere, ki se običajno zahteva v zvezi z akreditivi ali drugimi oblikami plačil ali za carino, izdajo uvoznih dovoljenj ali za namene devizne kontrole.

12. Članice uporabnice zagotavljajo, da subjekti predodpremne kontrole od izvoznikov ne zahtevajo, da zagotavljajo informacije o:

(a) podatkih o proizvodnji, ki se nanašajo na patentirane, licenčne ali nerazkrite postopke ali na postopke, za katere je prijavljen patent;

(b) neobjavljenih tehničnih podatkih, razen tistih za dokaz skladnosti s tehničnimi predpisi ali standardi;

(c) notranjih cenah, vključno s proizvodnimi stroški;

(d) ravneh dobičkov;

(e) pogodbenih pogojih med izvozniki in njihovimi dobavitelji, razen če je s tem onemogočena subjektom določena kontrola. V takih primerih sme subjekt zahtevati samo informacije, potrebne za ta namen.

13. Informacije, na katere se nanaša odstavek 12, ki jih subjekti predodpremne kontrole sicer ne smejo zahtevati, lahko da izvoznik na prostovoljni podlagi z namenom, da ponazori določen primer.

Konflikt interesov

14. Članice uporabnice zagotavljajo, da subjekti predodpremne kontrole tudi ob upoštevanju določb o varovanju zaupnih poslovnih informacij v odstavkih 9 do 13 uporabljajo take postopke, da bi se izognili tem konfliktom interesov:

▼B

(a) med subjekti predodpremne kontrole in katerimi koli subjekti, povezanimi z določenimi subjekti predodpremne kontrole, vključno s katerimi koli subjekti, v katerih imajo slednji finančni ali trgovinski interes, ali katerimi koli subjekti, ki imajo finančni interes v določenih subjektih predodpremne kontrole in katerih odpreme naj bi nadzirali subjekti predodpremne kontrole;

(b) med subjekti predodpremne kontrole in drugimi subjekti, vključno s tistimi, ki so predmeti predodpremne kontrole, razen vladnih subjektov, ki so pogodbeno ali drugače dali pooblastilo za izvajanje kontrole;

(c) z oddelki subjektov predodpremne kontrole, ki opravljajo dejavnosti, drugačne od tistih, ki se zahtevajo za izvedbo postopka kontrole.

Zamude

15. Članice uporabnice zagotavljajo, da se subjekti predodpremne kontrole izogibajo nerazumnim zamudam pri odpremni kontroli. Članice uporabnice zagotavljajo, ko se subjekt predodpremne kontrole in izvoznik uskladita o datumu kontrole, da subjekt predodpremne kontrole opravi kontrolo na ta dan, razen če se spremeni po skupnem dogovoru med izvoznikom in subjektom predodpremne kontrole ali če izvoznik prepreči subjektu predodpremne kontrole izvajanje predodpremne kontrole ali zaradi višje sile ([1]).

16. Članice uporabnice po prejemu dokončnih dokumentov in po opravljeni kontroli zagotavljajo, da subjekti predodpremne kontrole v petih delovnih dneh izdajo ugotovitveno poročilo ali zagotovijo podrobno pisno razlago, ki navaja razloge za njegovo neizdajo. Članice uporabnice zagotavljajo, da v tem zadnjem primeru subjekti predodpremne kontrole dajo izvoznikom možnost, da pisno predložijo svoje mnenje, in če izvozniki tako zahtevajo, uredijo, da se opravi ponovna kontrola v najkrajšem skupno dogovorjenem času.

17. Članice uporabnice zagotavljajo, kadar koli od njih izvozniki tako zahtevajo, da subjekti predodpremne kontrole pred datumom fizične kontrole predhodno preverijo ceno in, če je potrebno, tečaj na osnovi pogodbe med izvoznikom in uvoznikom, proforma fakture in, če je potrebno, vlogo za uvozno dovoljenje. Članice uporabnice zagotavljajo, da se cena ali tečaj, ki ga je subjekt predodpremne kontrole sprejel na podlagi takega predhodnega preverjanja, ne spremeni pod pogojem, da blago ustreza uvozni dokumentaciji in/ali uvoznemu dovoljenju. Zagotavljajo tudi, da potem ko je opravljeno predhodno preverjanje, subjekti predodpremne kontrole takoj pisno obvestijo izvoznike o tem, da so sprejeli oziroma o podrobnih razlogih za nesprejem cene in/ali tečaja.

18. Članice uporabnice zagotavljajo, da bi se izognile zamudi pri plačilu, da subjekti predodpremne kontrole pošljejo ugotovitveno poročilo izvoznikom ali pooblaščenim predstavnikom izvoznikov, kakor hitro je mogoče.

19. Članice uporabnice ob morebitni uradniški napaki v ugotovitvenem poročilu zagotavljajo, da subjekti predodpremne kontrole popravijo napako in dostavijo popravljeno informacijo ustreznim strankam, kakor hitro je to mogoče.

([1]) Razume se, da za namene tega sporazuma „višja sila“ pomeni neizogibno silo ali prisilo, nepredvidljiv tok dogodkov, ki opravičuje neizpolnitev pogodbe.

▼B

Preverjanje cen

20. Članice uporabnice zagotavljajo, da bi preprečile prenizko ali previsoko fakturiranje in prevare, da bodo subjekti predodpremne kontrole preverjali cene ([1]) v skladu z naslednjimi smernicami:

(a) subjekti predodpremne kontrole lahko zavrnejo pogodbeno ceno, ki je dogovorjena med izvoznikom in uvoznikom samo, če lahko dokažejo, da njihove ugotovitve o neustrezni ceni temeljijo na postopku preverjanja na podlagi meril, določenih v pododstavkih od (b) do (e);

(b) subjekti predodpremne kontrole utemeljujejo svoje primerjave cen zaradi preverjanja izvozne cene na cenah enakih ali podobnih proizvodov, ki se izvažajo v iste države izvoza ob istem ali približno istem času, na osnovi konkurenčnih ali primerljivih pogojev prodaje v skladu z običajno trgovinsko prakso in na neto osnovi brez običajnih popustov. Taka primerjava temelji na:

(i) uporabljajo se zgolj cene, ki zagotavljajo veljavno osnovo primerjave ob upoštevanju ustreznih gospodarskih dejavnikov, ki se nanašajo na državo uvoza in državo ali države, ki se uporabljajo za cenovne primerjave;

(ii) subjekt predodpremne kontrole se ne zanaša na cene blaga, ki se izvaža v druge države uvoza, da bi tako prosto določil najnižjo ceno za določeno odpremo;

(iii) subjekt predodpremne kontrole upošteva specifične elemente, naštete v pododstavku (c);

(iv) v vsaki fazi postopka, ki je opisan zgoraj, subjekt predodpremne kontrole zagotavlja izvozniku možnost, da ceno obrazloži.

(c) ob preverjanju cene subjekti predodpremne kontrole ustrezno upoštevajo pogodbene prodajne pogoje in splošne prilagoditvene dejavnike, ki se nanašajo na transakcijo. Ti dejavniki vključujejo, niso pa omejeni zgolj na trgovinsko raven in količino prodaje, roke dobav in pogojev, pogodbene določbe, ki se nanašajo na dviganje cen, specifikacijo kakovosti, posebne oblikovne značilnosti, posebne specifikacije v zvezi z odpremo in pakiranjem, velikost naročila, prodaje na kraju samem, sezonske vplive, licenčnine in druga plačila intelektualne lastnine in storitve, ki so del pogodbe, če se te običajno posebej ne fakturirajo; vključujejo tudi določene elemente, ki se nanašajo na izvoznikovo ceno, kot na primer pogodbeno razmerje med izvoznikom in uvoznikom;

(d) preverjane prevoznih stroškov se nanaša zgolj na dogovorjeno ceno določene vrste prevoza v državi izvoza, kakor izhaja iz prodajne pogodbe;

(e) za namene preverjanja cen se ne smejo uporabljati:

(i) prodajna cena v državi uvoza za blago, ki se proizvaja v tej državi;

(ii) cena blaga za izvoz iz države, ki ni država izvoza;

(iii) strošek proizvodnje;

(iv) prosto ali fiktivno določene cene ali vrednosti.

([1]) Obveznosti članic uporabnic v zvezi s storitvami subjektov predodpremne kontrole v zvezi s carinskim vrednotenjem so obveznosti, ki so jih sprejele v okviru GATT 1994 in v okviru drugih mnogostranskih trgovinskih sporazumov, vsebovanih v Aneksu 1 A Sporazuma o WTO.

▼B

Pritožbeni postopki

21. Članice uporabnice zagotavljajo, da subjekti predodpremne kontrole uveljavijo postopke za sprejem, obravnavo in izdajo odločitev v zvezi s pritožbami izvoznikov in da se informacija, ki se nanaša na take postopke, da na razpolago izvoznikom v skladu z določbami odstavkov 6 in 7. Članice uporabnice zagotavljajo, da se postopki razvijajo in ohranjajo v skladu s temi smernicami:

(a) subjekti predodpremne kontrole določijo enega ali več uradnikov, ki bodo na razpolago v običajnih delovnih urah v vsakem mestu ali pristanišču, v katerih imajo upravo predodpremne kontrole, z namenom, da sprejema, proučuje in izdaja odločitve v zvezi s pritožbami izvoznikov;

(b) izvozniki pisno predložijo določenim uradnikom dejstva o določeni transakciji in o naravi pritožbe in rešitvi, ki jo predlagajo;

(c) določeni uradniki z razumevanjem obravnavajo pritožbe izvoznikov in izdajo odločitev čim prej, potem ko so prejeli dokumentacijo, na katero se nanaša pododstavek (b).

Odstopanje

22. Z odstopanjem od določb člena 2 članice uporabnice zagotavljajo, razen v primerih delne odpreme, da ne bodo kontrolirale odprem, katerih vrednost je manjša kot določena najnižja vrednost takih odprem, ki jo je določila članica uporabnica, razen izjemoma. Ta najnižja vrednost je del informacije, ki se zagotavlja izvoznikom na podlagi določb odstavka 6.

Člen 3

Obveznosti članic izvoznic

Nediskriminacija

1. Članice izvoznice zagotavljajo, da se njihovi zakoni in predpisi, ki se nanašajo na dejavnosti predodpremne kontrole, uporabljajo nediskriminacijsko.

Preglednost

2. Članice izvoznice takoj objavijo vse veljavne zakone in predpise, ki se nanašajo na dejavnosti predodpremne kontrole, na način, ki omogoča drugim vladam in trgovcem, da se seznanijo z njimi.

Tehnična pomoč

3. Članice izvoznice ponudijo članicam uporabnicam, če zahtevajo, tehnično pomoč, ki je usmerjena k doseganju ciljev tega sporazuma na dvostransko dogovorjenih osnovah ([1]).

Člen 4

Postopki neodvisne proučitve

Članice spodbujajo subjekte predodpremne kontrole in izvoznike, da rešujejo spore medsebojno. Toda v dveh delovnih dneh po vloženi pritožbi v skladu z določbami odstavka 21 člena 2 lahko ena ali druga stran predloži spor v neodvisno proučitev. Članice uporabljajo take razumne ukrepe, ki so jim na razpolago, da zagotovijo, da se uveljavljajo in ohranjajo postopki s temi nameni:

([1]) Razume se, da je možno tako tehnično pomoč dati na dvo-, več- ali mnogostranski ravni.

▼B

(a) te postopke opravlja neodvisni subjekt, ki ga skupaj ustanovita organizacija, ki zastopa subjekte predodpremne kontrole, in organizacija, ki zastopa izvoznike, za namene tega sporazuma;

(b) neodvisni subjekt, na katerega se nanaša pododstavek (a), mora pripraviti seznam izvedencev, kot sledi:

(i) del članov, ki jih imenuje organizacija, ki predstavlja subjekte predodpremne kontrole;

(ii) del članov, ki jih imenuje organizacija, ki predstavlja izvoznike;

(iii) del neodvisnih trgovinskih izvedencev, ki jih imenuje neodvisni subjekt, na katerega se nanaša pododstavek (a).

Geografska razporeditev izvedencev na tem seznamu mora biti taka, da omogoča, da se kakršni koli spori, ki so predmet teh postopkov, obravnavajo hitro. Ta seznam mora biti sestavljen v dveh mesecih od dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO in mora biti letno dopolnjen. Seznam mora biti javen. Sporočen mora biti Sekretariatu in poslan vsem članicam;

(c) izvoznik ali subjekt predodpremne kontrole, ki želi sprožiti spor, mora vzpostaviti stik z neodvisnim subjektom, na katerega se nanaša pododstavek (a), in zahtevati oblikovanje ugotovitvenega sveta. Neodvisni subjekt je odgovoren za ustanovitev ugotovitvenega sveta. Ta svet sestavljajo trije člani. Izbirajo se tako, da ne nastanejo nepotrebni stroški in zamude. Prvega člana izbere iz točke (i) zgornjega seznama določen subjekt predodpremne kontrole pod pogojem, da ta član ni povezan s tem subjektom. Drugega člana izbere iz točke (ii) zgornjega seznama določen izvoznik pod pogojem, da ta član ni povezan s tem izvoznikom. Tretjega člana izbere iz točke (iii) zgornjega seznama neodvisen subjekt, na katerega se nanaša pododstavek (a). Zoper neodvisnega trgovinskega izvedenca, izbranega iz točke (iii) zgornjega seznama, niso možni ugovori;

(d) neodvisni trgovinski izvedenec, izbran iz točke (iii) zgornjega seznama, opravlja nalogo predsednika ugotovitvenega sveta. Neodvisni trgovinski izvedenec sprejme vse potrebne odločitve, da zagotovi, da svet hitro reši spor ali okoliščine primera zahtevajo, da se člani sveta sestanejo in kje bo kraj takega sestanka ob upoštevanju kraja določene kontrole;

(e) če se stranke v sporu tako dogovorijo, lahko neodvisni subjekt izbere enega trgovinskega izvedenca iz točke (iii) zgornjega seznama, na katerega se nanaša pododstavek (a), z namenom proučitve določenega spora. Ta izvedenec sprejme vse potrebne odločitve za hitro rešitev spora, na primer tako, da upošteva kraj določene kontrole;

(f) namen proučitve je ugotovitev, ali so stranke v sporu ravnale v skladu z določbami tega sporazuma pri opravljanju sporne kontrole. Postopki morajo biti hitri in zagotavljati možnost stranema, da izrazita mnenja osebno ali pisno;

(g) odločitve tričlanskega ugotovitvenega sveta se sprejemajo z večino glasov. Odločitev v zvezi s sporom se sprejme v osmih delovnih dneh od zahteve po neodvisni proučitvi in se sporoči strankam v sporu. Ta rok je možno podaljšati po dogovoru strank v sporu. Ugotovitveni svet ali neodvisni trgovinski izvedenec razporedi stroške glede na okoliščine primera;

(h) odločitev ugotovitvenega sveta je obvezna za subjekt predodpremne kontrole in izvoznika, ki sta v sporu.

▼B

Člen 5

Notifikacija

Članice predložijo Sekretariatu izvode zakonov in predpisov, s katerimi uveljavljajo ta sporazum, kakor tudi izvode katerih koli zakonov in predpisov, ki se nanašajo na predodpremno kontrolo v času, ko Sporazum o WTO začne veljati za določeno članico. Ne morejo se uveljaviti nobene spremembe v zakonih in predpisih, ki se nanašajo na predodpremno kontrolo, preden se te spremembe uradno ne objavijo. Te se takoj po objavi sporočijo Sekretariatu. Sekretariat obvesti članice o razpoložljivosti teh informacij.

Člen 6

Proučitev

Na koncu drugega leta od datuma začetka veljavnosti Sporazuma o WTO in vsaka nadaljnja tri leta Ministrska konferenca prouči določbe, izvajanje in uporabo tega sporazuma ob upoštevanju ciljev v njem in pridobljenih izkušenj v zvezi z njegovo uporabo. Kot rezultat take proučitve lahko Ministrska konferenca dopolni določbe sporazuma.

Člen 7

Posvetovanje

Članice se posvetujejo z drugimi članicami na zahtevo v zvezi s katero koli zadevo, ki zadeva uporabo tega sporazuma. V takih primerih se za ta sporazum uporabljajo določbe člena XXII GATT 1994, kot so razčlenjene in jih uporablja Dogovor o reševanju sporov.

Člen 8

Reševanje sporov

Kateri koli spori med članicami, ki se nanašajo na ta sporazum, se obravnavajo na podlagi določb člena XXIII GATT 1994, kot so razčlenjene in jih uporablja Dogovor o reševanju sporov.

Člen 9

Končne določbe

1. Članice sprejmejo ukrepe, potrebne za izvajanje tega sporazuma.

2. Članice zagotavljajo, da njihovi zakoni in predpisi niso v nasprotju z določbami tega sporazuma.

▼B

SPORAZUM O PRAVILIH O POREKLU BLAGA

ČLANICE SE

ob upoštevanju, da so se ministri 20. septembra 1986 sporazumeli, da je namen Urugvajskega kroga večstranskih trgovinskih pogajanj „uresničiti nadaljnjo liberalizacijo in širjenje svetovne trgovine“, „okrepiti vlogo GATT“ in „povečati dovzetnost sistema GATT za razvoj mednarodnega gospodarskega okolja“;

z željo, da se pospeši uresničevanje ciljev GATT 1994;

ob spoznanju, da jasna in predvidljiva pravila o poreklu in izvajanje teh pravil pomagajo tokovom mednarodne trgovine;

z željo zagotoviti, da pravila o poreklu sama po sebi ne bi po nepotrebnem ovirala trgovine;

z željo zagotoviti, da pravila o poreklu ne izničujejo ali omejujejo pravic članic na podlagi GATT 1994;

ob spoznanju, da je zaželeno zagotoviti preglednost zakonov, predpisov in prakse, ki se nanaša na pravila o poreklu;

z željo zagotoviti, da se pravila o poreklu pripravljajo in izvajajo nepristransko, pregledno, predvidljivo, dosledno in nevtralno;

ob spoznanju, da obstajajo mehanizem za posvetovanja in postopki za hitro, učinkovito in enakopravno reševanje sporov, ki izhajajo iz tega sporazuma;

z željo harmonizirati in razjasniti pravila o poreklu;

SPORAZUMEJO, KAKOR SLEDI:

DEL I

DEFINICIJE IN OBSEG SPORAZUMA

Člen 1

Pravila o poreklu

1. Za namene delov I do IV tega sporazuma se kot pravila o poreklu razumejo zakoni, predpisi in upravne odločbe v splošni uporabi, ki jih uporablja katera koli članica z namenom, da se ugotovi država porekla blaga, pod pogojem, da taka pravila o poreklu niso v povezavi s pogodbenimi ali avtonomnimi trgovinskimi režimi, ki omogočajo dajanje carinskih preferencialov, ki presegajo uporabo odstavka 1 člena 1 GATT 1994.

2. Pravila o poreklu iz odstavka 1 vključujejo vsa pravila o poreklu, ki se uporabljajo kot nepreferencialna sredstva trgovinske politike, kot npr. pri uporabi klavzule največjih ugodnosti na podlagi členov I, II, III, XI in XIII GATT 1994, protidumpinških postopkov in izravnalnih carin na podlagi člena VI GATT 1994, posebnih zaščitnih ukrepov na podlagi člena XIX GATT 1994, pravil označevanja porekla na podlagi člena IX GATT 1994 ter kakršnih koli diskriminacijskih količinskih omejitev ali carinskih kvot. Pravila o poreklu vključujejo tudi tista, ki se uporabljajo za vladne nabave in za trgovinsko statistiko ([1]).

([1]) Razume se, da ta določba ne posega v tiste odločbe, ki se nanašajo na opredelitev izraza „domača industrija“ ali izraza „podobni proizvodi domače industrije“ ali na podobne izraze, kjer koli so v uporabi.

▼B

DEL II

REŽIM, KI UREJA UPORABO PRAVIL O POREKLU

Člen 2

Režim v prehodnem obdobju

Dokler delovni program za harmonizacijo pravil o poreklu, predviden v delu IV, ni zaključen, članice zagotavljajo, da:

(a) so ob izdaji upravnih določb v splošni uporabi, jasno določeni pogoji, ki morajo biti izpolnjeni, zlasti:

(i) ob uporabi meril spremenjene carinske razvrstitve mora to pravilo o poreklu ter vsaka izjema od takega pravila jasno določati podštevilko ali številko v okviru carinske nomenklature, na katero se nanaša pravilo;

(ii) ob uporabi meril vrednosti, izraženih v odstotkih, mora pravilo o poreklu izražati tudi metodo izračunavanja teh odstotkov;

(iii) ob uporabi meril proizvodnega ali predelovalnega postopka mora biti jasno določen postopek, ki opredeljuje poreklo blaga.

(b) se ne glede na ukrepe ali sredstva trgovinske politike, s katero so povezani, pravila o poreklu ne uporabljajo kot sredstvo za neposredno ali posredno doseganje določenih trgovinskih ciljev;

(c) pravila o poreklu sama po sebi ne smejo imeti omejitvenih, izkrivljajočih ali motečih učinkov na mednarodno trgovino. Ne smejo vsebovati neprimerno strogih zahtev ali zahtevati izpolnitve pogojev, ki niso v povezavi s proizvodnim ali predelovalnim postopkom, kot predpostavko za določitev države porekla. Dopustno je upoštevati stroške, ki niso neposredno povezani s proizvodnimi ali predelovalnimi postopki zaradi uporabe merila vrednosti v odstotkih v skladu s pododstavkom (a);

(d) pravila o poreklu, ki jih uporabljajo v zvezi z uvozom in izvozom, niso strožja od pravil o poreklu, ki jih uporabljajo za določanje, ali je neko blago domačega porekla in ne smejo biti diskriminacijska do drugih članic ne glede na pripadnost proizvajalcev določenega blaga ([1]);

(e) se njihova pravila o poreklu uporabljajo dosledno, enotno, nepristransko in smiselno;

(f) njihova pravila o poreklu temeljijo na pozitivno opredeljenem standardu. Pravila o poreklu, ki določajo, kaj porekla ne opredeljuje (negativni standard), so dovoljena le z namenom večje jasnosti pozitivno opredeljenega standarda ali v posamičnih primerih, ko pozitivna opredelitev porekla ni potrebna;

(g) se njihovi zakoni, predpisi, sodne in upravne odločbe v splošni uporabi, ki se nanašajo na pravila o poreklu, objavijo, kakor da bi bili predmet določb odstavka 1 člena X GATT 1994 in v skladu z njimi;

([1]) V zvezi s pravili o poreklu, ki se uporabljajo pri vladnih nabavah, ta določba ne pomeni dodatne obveznosti poleg tistih, ki so jih članice že sprejele na podlagi GATT 1994.

▼B

(h) se na zahtevo izvoznika, uvoznika ali katere koli druge osebe z utemeljenim razlogom izdajo presoje o pravilnosti porekla, ki ga ti navajajo, v najkrajšem možnem času, vendar najpozneje v 150 dneh [1] potem ko je vložena zahteva, če so predloženi vsi potrebni elementi. Zahteve za take presoje se sprejmejo pred začetkom trgovinske transakcije in kadar koli pozneje. Take presoje veljajo tri leta pod pogojem, da dejstva in razmere, vključno z uporabljenimi pravili o poreklu, ostanejo primerljivi. Pod pogojem vnaprejšnjega obvestila zainteresiranih strani taka presoja ne velja več, če je sprejeta odločitev v nasprotju s presojo med revizijo, na katero se nanaša pododstavek (j). Take presoje so javne na podlagi določb pododstavka (k);

(i) ob uvajanju sprememb njihovih pravil o poreklu ali novih pravil o poreklu takih sprememb ne uporabljajo retroaktivno, kot je določeno v njihovih zakonih ali predpisih in brez poseganja vanje;

(j) za kakršno koli upravno dejanje v zvezi z določitvijo porekla obstaja možnost takojšnje revizije s strani rednega, arbitražnega ali upravnega sodišča ali po postopkih le-teh, neodvisno od oblasti, ki je določila poreklo, ki lahko povzročijo, da se ta odločba spremeni ali razveljavi;

(k) vse zaupne podatke ali podatke, ki se dajejo na zaupni podlagi zaradi uporabe pravil o poreklu, pristojne oblasti obravnavajo kot strogo zaupne in jih ne smejo razkrivati brez izrecnega dovoljenja osebe ali vlade, ki je take podatke dala na voljo, razen v meri, ki se jo lahko zahteva v sodnih postopkih.

Člen 3

Režim po prehodnem obdobju

Ob upoštevanju cilja vseh članic, da kot rezultat delovnega programa za harmonizacijo, določenega v delu IV, dosežejo uvedbo harmoniziranih pravil o poreklu, članice ob izvajanju dosežkov delovnega programa za harmonizacijo zagotavljajo, da:

(a) uporabljajo pravila o poreklu enako za vse namene, določene v členu 1;

(b) se v njihovih pravilih o poreklu kot država porekla določenega blaga določi tista država, v kateri je bilo blago v celoti pridobljeno ali, kadar je pri proizvodnji blaga udeleženih več držav, tista, v kateri je opravljena zadnja bistvena predelava določenega blaga;

(c) pravila o poreklu, ki jih uporabljajo v zvezi z uvozom in izvozom blaga, niso strožja od pravil o poreklu, ki jih uporabljajo za določanje, ali je neko blago domačega porekla in ne smejo biti diskriminacijska do drugih članic ne glede na pripadnost proizvajalcev določenega blaga;

(d) se pravila o poreklu uporabljajo dosledno, enotno, nepristransko in smiselno;

(e) se njihovi zakoni, predpisi, sodne in upravne odločbe v splošni uporabi, ki se nanašajo na pravila o poreklu, objavijo, kot da bi bili predmet določb odstavka 1 člena X GATT 1994 in v skladu z njimi;

[1] V zvezi z zahtevami, ki so vložene v prvem letu od začetka veljavnosti Sporazuma WTO, se od članic zahteva samo čimprejšnje izdajanje teh presoj.

▼B

(f) se na zahtevo izvoznika, uvoznika ali katere koli druge osebe z utemeljenim razlogom izdajo presoje o pravilnosti porekla, ki ga ti navajajo, v najkrajšem možnem času, vendar najpozneje v 150 dneh od vložitve zahteve, če so bili predloženi vsi potrebni elementi. Zahteve za tako presojo se sprejmejo pred začetkom trgovinske transakcije in kadar koli pozneje. Take presoje veljajo tri leta pod pogojem, da dejstva in razmere, vključno z uporabljenimi pravili o poreklu, ostanejo primerljivi. Pod pogojem vnaprejšnjega obvestila zainteresiranih strani taka presoja ne velja več, če je sprejeta odločitev v nasprotju s presojo med revizijo, navedeno v pododstavku (h). Take presoje so javne ob upoštevanju določb iz pododstavka (i);

(g) ob uvajanju sprememb njihovih pravil o poreklu ali novih pravil o poreklu se take spremembe ne uporabljajo retroaktivno, kot je določeno v njihovih zakonih ali predpisih in brez poseganja vanje;

(h) za kakršno koli upravno dejanje v zvezi z določitvijo porekla obstaja možnost takojšnje revizije s strani rednega, arbitražnega ali upravnega sodišča ali po postopkih le-teh, neodvisno od oblasti, ki je določila poreklo, ki lahko povzročijo, da se ta odločba spremeni ali razveljavi;

(i) vse zaupne podatke ali podatke, ki se dajejo na zaupni podlagi zaradi uporabe pravil o poreklu, pristojne oblasti obravnavajo kot strogo zaupne in jih ne smejo razkrivati brez izrecnega dovoljenja osebe ali vlade, ki je take podatke dala na voljo, razen v meri, ki se jo lahko zahteva v sodnih postopkih.

DEL III

UREDITEV POSTOPKOV NOTIFIKACIJE, PREUČITVE, POSVETOVANJA IN REŠEVANJA SPOROV

Člen 4

Organi

1. Ustanovi se Odbor za pravila o poreklu (v tem sporazumu Odbor), ki ga sestavljajo predstavniki vsake članice. Odbor izvoli predsedujočega in se sestaja po potrebi, vendar najmanj enkrat letno, z namenom, da se članicam zagotovi možnost, da se posvetujejo o zadevah, ki se nanašajo na izvajanje delov I, II, III in IV ali na uresničevanje ciljev, ki so tam določeni, ter za opravljanje vseh drugih nalog, ki so jim dodeljene s tem sporazumom, ali ki jim jih je dodelil Svet za trgovino z blagom. Kadar je primerno, Odbor zahteva informacije in nasvet Tehničnega odbora iz odstavka 2 o zadevah v zvezi s tem sporazumom. Odbor lahko zahteva, da Tehnični odbor opravi tudi drugo delo, potrebno za uresničevanje zgoraj navedenih ciljev tega sporazuma. Sekretariat WTO opravlja naloge Sekretariata Odbora.

2. Ustanovi se Tehnični odbor za pravila o poreklu (v tem sporazumu Tehnični odbor) pod pokroviteljstvom Sveta za carinsko sodelovanje (Custom Co-operation Council,CCC), kakor je določen v Aneksu I. Tehnični odbor opravlja tehnične naloge, ki so določene v delu IV in predpisane v Aneksu I. Kadar je primerno, Tehnični odbor zahteva informacije in nasvete Odbora o zadevah v zvezi s tem sporazumom. Tehnični odbor lahko zahteva, da Odbor opravi tudi drugo delo, ki meni, da je potrebno za uresničevanje zgoraj navedenih ciljev Sporazuma. Sekretariat CCC opravlja naloge Sekretariata Tehničnega odbora.

▼B

Člen 5

Informacije in postopki za spremembo in uvedbo novih pravil o poreklu

1. Vsaka članica Sekretariatu v 90 dneh od začetka veljavnosti Sporazuma WTO zanjo, dostavi svoja pravila o poreklu, sodne odločbe in upravne odločbe v splošni uporabi v zvezi s pravili o poreklu, ki veljajo na tisti dan. Če se nenamenoma opusti notifikacija o določenem pravilu o poreklu, določena članica to sporoči takoj, ko se ugotovi, da se je to zgodilo. Sezname informacij, ki jih je dobil in z njimi razpolaga, Sekretariat dostavi članicam.

2. V času, navedenem v členu 2, članice, ki uvajajo spremembe, razen *de minimis* sprememb, svojih pravil o poreklu ali pa uvajajo nova pravila o poreklu, ki za namen tega člena vključujejo tudi katero koli pravilo o poreklu, navedeno v odstavku 1, ki ni bilo sporočeno Sekretariatu, morajo objaviti sporočilo o tem najmanj 60 dni pred začetkom veljavnosti spremenjenega ali novega pravila tako, da omogočijo zainteresiranim stranem, da se seznanijo z namero spremembe pravila o poreklu ali uvedbe novega pravila o poreklu, razen če pri določeni članici nastanejo ali utegnejo nastati izjemne okoliščine. V teh izjemnih primerih mora članica objaviti spremenjeno ali novo pravilo o poreklu takoj, ko je to mogoče.

Člen 6

Preučitev

1. Odbor letno preuči izvajanje in uporabo delov II in III tega sporazuma ob upoštevanju njegovih ciljev. Odbor enkrat letno obvesti Svet za trgovino z blagom o dogajanjih v obdobju, na katero se nanaša taka preučitev.

2. Odbor preuči določbe delov I, II in III in predlaga spremembe, kakršne so potrebne, da se prikažejo dosežki delovnega programa harmonizacije.

3. Odbor v sodelovanju s Tehničnim odborom oblikuje mehanizem za preučevanje in predloge sprememb dosežkov delovnega programa harmonizacije ob upoštevanju ciljev in načel, določenih v členu 9. Ta lahko vključuje tudi primere, ko je potrebna večja prilagodljivost pravil ali njihova posodobitev, tako da upoštevajo nove proizvodne postopke, ki so posledica tehnoloških sprememb.

Člen 7

Posvetovanje

Določbe člena XXII GATT 1994, kot jih razčlenjuje in uporablja Dogovor o reševanju sporov, veljajo tudi za ta sporazum.

Člen 8

Reševanje sporov

Določbe člena XXIII GATT 1994, kot jih razčlenjuje in uporablja Dogovor o reševanju sporov, veljajo tudi za ta sporazum.

▼B

DEL IV

HARMONIZACIJA PRAVIL O POREKLU

Člen 9

Cilji in načela

1. Z namenom harmonizacije pravil o poreklu ter med drugim zaradi zagotavljanja večje zanesljivosti pri opravljanju mednarodne trgovine Ministrska konferenca v sodelovanju s CCC prevzame delovni program, ki je določen spodaj, na podlagi naslednjih načel:

(a) pravila o poreklu je treba uporabljati enako za vse namene, določene v členu 1;

(b) pravila o poreklu morajo zagotavljati, da se kot država porekla blaga določi bodisi tista država, v kateri je bilo določeno blago v celoti pridobljeno ali, če je v procesu proizvodnje blaga udeleženih več držav, tista, v kateri je bila opravljena zadnja bistvena predelava blaga;

(c) pravila o poreklu morajo biti objektivna, razumljiva in predvidljiva;

(d) ne glede na ukrep ali sredstvo, s katerimi so povezana, se pravila o poreklu ne bi smela neposredno ali posredno uporabljati kot sredstvo za doseganje trgovinskih ciljev. Sama po sebi ne bi smela ustvarjati omejitvenih, izkrivljajočih ali motečih učinkov na mednarodno trgovino. Ne bi smela postavljati nepotrebno strogih pogojev ali zahtevati izpolnitve določenega pogoja, ki ni v zvezi s proizvodnjo ali predelavo, kot predpostavko za določitev države porekla. Vendar se stroški, ki niso v neposredni zvezi s proizvodnjo ali predelavo, lahko vključijo za namene uporabe merila vrednosti, izraženega v odstotkih;

(e) pravila o poreklu je treba uporabljati dosledno, enotno, nepristransko in razumno;

(f) pravila o poreklu morajo biti smiselna;

(g) pravila o poreklu morajo temeljiti na pozitivnem opredeljenem standardu. Negativni standardi se lahko uporabljajo le za pojasnitev pozitivno opredeljenega standarda.

Delovni program

2. (a) Delovni program se začne čimprej po začetku veljavnosti Sporazuma WTO in se konča v treh letih od njegovega začetka.

(b) Odbor in Tehnični odbor, predvidena v členu 4, sta ustrezna organa za opravljanje tega dela.

(c) Zaradi zagotovitve natančnega vložka CCC, Odbor od Tehničnega odbora zahteva, da zagotovi svojo razlago in mnenja na podlagi spodaj opisanega dela na podlagi načel, naštetih v odstavku 1. Zaradi zagotovitve pravočasnega zaključka delovnega programa harmonizacije, se to delo opravi na osnovi proizvodov po sektorjih, kot so zastopani v posameznih poglavjih ali oddelkih nomenklature harmoniziranega sistema (HS).

(i) *Celovita pridobitev in najnujnejše delovne operacije ali postopki*

Tehnični odbor pripravi usklajene definicije:

— blaga, za katero velja, da je v celoti pridobljeno v eni državi. To delo mora biti opravljeno čim podrobneje,

▼B

— najnujnejših delovnih operacij ali postopkov, ki sami po sebi blagu ne opredeljujejo porekla.

Dosežki tega dela se predložijo Odboru v treh mesecih po prejemu zahteve Odbora.

(ii) *Bistvena predelava – Sprememba tarifne uvrstitve*

— Tehnični odbor na podlagi uporabe merila bistvene predelave obravnava in ugotavlja način uporabe spremembe tarifne podštevilke ali tarifne številke pri pripravi pravil o poreklu za določene proizvode ali skupino proizvodov in, če je to primerno, najmanjše spremembe v nomenklaturi, ki ustreza temu merilu.

— Tehnični odbor razdeli navedeno delo na podlagi proizvoda ob upoštevanju poglavij ali oddelkov nomenklature HS, tako da lahko Odboru predloži dosežke svojega dela vsaj trimesečno. Tehnični odbor konča zgoraj navedeno delo v enem letu in treh mesecih od prejema zahteve Odbora.

(iii) *Bistvena predelava – Dodatna merila*

Po zaključku dela, določenega v pododstavku (ii) za vsako skupino proizvodov ali posamezno kategorijo proizvoda tam, kjer izključna uporaba HS-nomenklature ne dopušča izražanja bistvene predelave, Tehnični odbor:

— pri oblikovanju pravil o poreklu za določene proizvode ali skupine proizvodov na podlagi merila bistvene predelave obravnava in razlaga dodatno ali izključno uporabo drugih zahtev, vključno z odstotki vrednosti ([1]) in/ali proizvodnimi in predelovalnimi postopki ([2]),

— lahko obrazloži svoje predloge,

— razdeli zgoraj navedeno delo na podlagi proizvoda ob upoštevanju poglavij ali oddelkov HS-nomenklature, da lahko rezultate svojega dela predloži Odboru vsaj trimesečno. Tehnični odbor konča zgoraj navedeno delo v dveh letih in treh mesecih od prejema zahteve Odbora.

Vloga Odbora

3. Na osnovi načel, naštetih v odstavku 1:

(a) Odbor občasno obravnava razlage in mnenja Tehničnega odbora v skladu s časovnimi obdobji, določenimi v pododstavkih (i), (ii) in (iii) odstavka 2(c), z namenom odobritve take razlage in mnenja. Odbor lahko zahteva, da Tehnični odbor izboljša ali naprej obrazloži svoje delo in/ali razvije nove pristope. Z namenom, da bi pomagal pri delu Tehničnega odbora, mora Odbor navesti razloge za zahteve po dodatnem delu in, kjer je primerno, lahko tudi predlaga drugačne pristope;

(b) po zaključku dela, določenega v pododstavkih (i), (ii) in (iii) odstavka 2(c), Odbor obravnava dosežke glede na njihovo celotno smiselnost.

([1]) Če je predpisano merilo vrednosti, morajo pravila o poreklu navajati tudi način izračunavanja vrednosti, izraženo v odstotkih.

([2]) Če je predpisano merilo proizvodnega ali predelovalnega postopka, mora biti tisti postopek, ki daje blagu poreklo, natančno določen.

▼B

Dosežki delovnega programa harmonizacije in nadaljnje delo

4. Ministrska konferenca ugotovi dosežke Delovnega programa harmonizacije v okviru aneksa, ki je sestavni del tega sporazuma Sočasno je treba upoštevati tudi rešitve v zvezi z reševanjem sporov, v zvezi s carinskim razvrščanjem blaga. Ministrska konferenca določi čas za začetek veljavnosti tega aneksa.

▼B

PRILOGA I

TEHNIČNI ODBOR ZA PRAVILA O POREKLU

Naloge

1. Trajne naloge Tehničnega odbora vključujejo naslednje:

   (a) na zahtevo katerega koli člana Tehničnega odbora obravnava posebne tehnične težave, ki se pojavljajo pri dnevni uporabi pravil o poreklu članic in daje priporočila za ustrezne rešitve na podlagi predloženih dejstev;

   (b) dajanje informacij in nasvetov o kateri koli zadevi, ki se nanaša na ugotavljanje porekla blaga, na zahtevo katere koli članice ali Odbora;

   (c) pripravljanje in pošiljanje rednih poročil o tehničnih vprašanjih v zvezi z izvajanjem in naravo tega sporazuma; in

   (d) letno preverjanje tehničnih vprašanj v zvezi z izvajanjem in uporabo delov II in III.

2. Tehnični odbor opravlja tudi druge naloge, ki mu jih naloži Odbor.

3. Tehnični odbor poskuša končati svoje delo v zvezi z določenimi zadevami, zlasti tistimi, ki mu jih dajejo članice ali Odbor, v razumno kratkem času.

Zastopanje

4. Vsaka članica ima pravico biti zastopana v Tehničnem odboru. Vsaka članica lahko imenuje enega delegata in enega ali več namestnikov, da jo zastopajo v Tehničnem odboru. Članica, ki je tako zastopana v Tehničnem odboru, je v nadaljevanju „članica“ Tehničnega odbora. Predstavnikom članic Tehničnega odbora lahko na zasedanjih Tehničnega odbora pomagajo svetovalci. Sekretariat WTO lahko sodeluje na teh zasedanjih kot opazovalec.

5. Članice CCC, ki pa niso članice WTO, lahko na zasedanjih Tehničnega odbora zastopa en delegat in eden ali več namestnikov. Taki predstavniki se zasedanj Tehničnega odbora udeležujejo kot opazovalci.

6. Če to dovoli predsedujoči Tehničnega odbora, lahko generalni sekretar CCC (v tem Aneksu generalni sekretar) vabi na zasedanja Tehničnega odbora predstavnike vlad držav, ki niso članice WTO niti članice CCC, in predstavnike mednarodnih vladnih in trgovinskih organizacij kot opazovalce.

7. Imenovanja delegatov, namestnikov in svetovalcev za zasedanja Tehničnega odbora se sporočajo generalnemu sekretarju.

Zasedanja

8. Tehnični odbor se sestaja po potrebi, vendar najmanj enkrat letno.

Postopki

9. Tehnični odbor izvoli predsedujočega iz svojih vrst ter sam določi svoj poslovnik.

▼B

PRILOGA II

SKUPNA DEKLARACIJA O PREFERENCIALNIH PRAVILIH O POREKLU

1. Ob spoznanju, da nekatere članice uporabljajo preferencialna pravila o poreklu ločeno od nepreferencialnih pravil o poreklu, se članice sporazumejo, kakor sledi.

2. V tej skupni deklaraciji se kot preferencialna pravila o poreklu razumejo zakoni, predpisi in upravne določbe v splošni uporabi, ki jih uporablja katera koli članica z namenom, da ugotovi, ali blago ustreza pogojem za preferencialno obravnavo v smislu pogodbenih ali avtonomnih trgovinskih režimov, ki so podlaga za carinske preferenciale, ki presegajo uporabo odstavka 1 člena I GATT 1994.

3. Članice se sporazumejo, da zagotavljajo, da:

   (a) so ob izdaji upravnih določb v splošni uporabi, pogoji, ki morajo biti izpolnjeni, jasno določeni, zlasti:

      (i) ob uporabi meril spremembe carinske razvrstitve mora to preferencialno pravilo o poreklu ter vsaka izjema od pravila jasno določati tarifne podštevilke ali številke v okviru carinske nomenklature, na katero se nanaša pravilo;

      (ii) ob uporabi meril vrednosti v odstotkih mora biti v preferencialnem pravilu o poreklu navedena tudi metoda izračunavanja teh odstotkov;

      (iii) v primerih, kjer je predpisano merilo proizvodnega ali predelovalnega postopka, mora biti postopek, ki opredeljuje preferencialno poreklo, natančno določen.

   (b) njihova preferencialna pravila o poreklu temeljijo na pozitivnih standardih. Preferencialna pravila o poreklu, ki določajo, kaj ne daje preferencialnega porekla (negativni standard), so dovoljena le kot del razlage pozitivnega standarda ali v posameznih primerih, kjer pozitivna določitev preferencialnega porekla ni potrebna;

   (c) se njihovi zakoni, predpisi, sodne in upravne odločbe v splošni uporabi v zvezi s preferencialnimi pravili o poreklu objavijo, kakor da bi bili predmet določb odstavka 1 člena X GATT 1994 in v skladu z njimi;

   (d) se na zahtevo izvoznika, uvoznika ali katere koli osebe z utemeljenim razlogom izdajo presoje o pravilnosti preferencialnega porekla blaga, ki ga omenjene osebe pripisujejo določenemu blagu, v najkrajšem času, vendar najpozneje v 150 dneh ([1]) od dneva zahteve za tako presojo, pod pogojem, da so predloženi vsi potrebni elementi. Zahteve za tako presojo se sprejmejo pred začetkom trgovinske transakcije z določenim blagom in pa kadar koli pozneje. Take presoje veljajo tri leta pod pogojem, da dejstva in razmere, vključno z uporabljenimi preferencialnimi pravili o poreklu ostanejo primerljivi. Pod pogojem vnaprejšnjega obvestila zainteresiranih strani take presoje ne veljajo več, če je sprejeta odločitev v nasprotju s presojo med revizijo, navedeno v pododstavku (f). Take presoje so javne pod pogoji določb pododstavka (g);

   (e) ob uvajanju sprememb preferencialnih pravil o poreklu ali novih preferencialnih pravil o poreklu, se takih sprememb ne uporablja retroaktivno, kakor je določeno v njihovih zakonih ali predpisih in brez poseganja vanje;

([1]) V zvezi z zahtevami, ki so vložene v prvem letu od začetka veljavnosti Sporazuma WTO, se od članic zgolj zahteva, da te presoje čimprej izdajajo.

▼B

(f) za kakršno koli upravno dejanje v zvezi z določitvijo preferencialnega porekla obstaja možnost takojšnje revizije s strani rednega, arbitražnega ali upravnega sodišča ali po postopkih le-teh, neodvisno od oblasti, ki je izdala odločbo, ki lahko povzročijo, da se ta odločba spremeni ali razveljavi;

(g) vse zaupne podatke ali podatke, ki so bili predloženi na zaupni podlagi zaradi uporabe preferencialnih pravil o poreklu, pristojne oblasti obravnavajo kot strogo zaupne in jih ne smejo razkrivati brez izrecnega dovoljenja osebe ali vlade, ki je take podatke dala na voljo, razen v meri, ki se jo lahko zahteva v sodnih postopkih.

4. Članice se sporazumejo, da Sekretariatu pravočasno dostavijo svoja preferencialna pravila o poreklu, vključno s seznamom preferencialov, na katera se nanašajo, s sodnimi in upravnimi odločbami v splošni uporabi, ki se nanašajo na njihova preferencialna pravila o poreklu, ki veljajo na dan začetka veljavnosti Sporazuma WTO za določeno članico. Članice se tudi sporazumejo, da Sekretariatu čimprej dostavijo obvestila o spremembah preferencialnih pravil o poreklu ali o novih preferencialnih pravilih o poreklu. Seznam prejetih informacij in tistih, ki so Sekretariatu na voljo, Sekretariat pošlje vsem članicam.

▼B

SPORAZUM O POSTOPKIH ZA IZDAJANJE UVOZNIH DOVOLJENJ

ČLANICE SE

ob upoštevanju večstranskih trgovinskih pogajanj;

z željo pospeševanja uresničevanja ciljev GATT 1994;

ob upoštevanju posebnih trgovinskih, razvojnih in finančnih potreb članic držav v razvoju;

ob spoznanju koristnosti postopkov za avtomatično izdajanje uvoznih dovoljenj v določene namene in da se taki postopki ne bi uporabljali za omejevanje trgovine;

ob spoznanju, da se postopki za izdajanje uvoznih dovoljenj lahko uporabljajo le zaradi ukrepov, kot so tisti, sprejeti na podlagi ustreznih določb GATT 1994;

ob upoštevanju določb GATT 1994, ki se nanašajo na postopke za izdajanje uvoznih dovoljenj;

z željo, da se zagotovi, da se postopki za izdajanje uvoznih dovoljenj ne bodo uporabljali v nasprotju z načeli in obveznostmi, ki izhajajo iz GATT 1994;

ob spoznanju, da je možno ovirati tokove mednarodne trgovine z neustrezno uporabo postopkov za izdajanje uvoznih dovoljenj;

ob prepričanju, da je zlasti z neavtomatičnim izdajanjem uvoznih dovoljenj treba ravnati pregledno in predvidljivo;

ob spoznanju, da neavtomatični postopki za izdajanje uvoznih dovoljenj ne smejo pomeniti večjega upravnega bremena, kot je to nujno potrebno za določen ukrep;

z željo poenostaviti in vnesti preglednost v upravne postopke in prakso v mednarodni trgovini ter zagotoviti pravično in nepristransko vodenje takih postopkov in prakse;

z željo zagotoviti posvetovalni mehanizem ter hitro, učinkovito in nepristransko reševanje sporov, ki nastanejo na podlagi tega sporazuma;

SPORAZUMEJO, KAKOR SLEDI:

Člen 1

Splošne določbe

1. Za namen tega sporazuma, je izdajanje uvoznih dovoljenj upravni postopek ([1]), ki se uporablja na podlagi režima uvoznih dovoljenj, ki zahteva vlaganje prošenj ali drugih dokumentov (razen tistih, ki jih potrebuje carina) pri pristojnemu upravnemu organu kot predpogoj za uvoz na carinsko območje članice uvoznice.

2. Članice zagotavljajo, da so upravni postopki, ki se uporabljajo za izvajanje režima uvoznih dovoljenj, v skladu z ustreznimi določbami GATT 1994, vključno z aneksi in protokoli, kot jih razlaga ta sporazum, zaradi preprečevanja izkrivljanja trgovine, ki utegne nastati zaradi neustreznega vodenja teh postopkov ob upoštevanju potreb gospodarskega razvoja in finančnih in trgovinskih potreb članic držav v razvoju ([2]).

([1]) Postopki, ki se označujejo kot „postopki za izdajanje dovoljenj“, kot tudi drugi podobni upravni postopki.

([2]) V tem sporazumu ni mogoče ničesar razumeti tako, da je podlaga, obseg ali trajanje ukrepa, ki se izvaja z uporabo postopkov za izdajanje dovoljenj, vprašljiva na podlagi tega sporazuma.

▼B

3. Pravila za izdajanje uvoznih dovoljenj se uporabljajo nevtralno in se izvajajo pravično in enakopravno.

4. (a) Pravila in vse informacije, ki se nanašajo na postopke za vlaganje zahtev, vključno z upravičenostjo oseb, družb in ustanov do takih zahtev, pristojnimi upravnimi organi in seznami proizvodov, za katere so potrebna dovoljenja, se objavijo v virih, ki jih je treba sporočiti Odboru za uvozna dovoljenja, ki je določen v členu 4 (ki je v tem sporazumu Odbor) tako, da se lahko vlade [1] in trgovci seznanijo z njimi. Tako objavo je treba, kadar koli je možno, zagotoviti 21 dni pred začetkom veljavnosti pogojev, vendar v vsakem primeru najpozneje na dan, ko začnejo veljati. Kakršne koli izjeme, odstopanja ali spremembe v/pri pravilih, ki se nanašajo na postopke za izdajanje uvoznih dovoljenj in na sezname proizvodov, za katere so potrebna uvozna dovoljenja, je treba objaviti na enak način in v enakih rokih, kot je zgoraj določeno. Izvodi takih publikacij se pošljejo tudi Sekretariatu.

(b) Članicam, ki želijo dati pisne pripombe, je treba zagotoviti možnost, da se te pripombe obravnavajo na njihovo zahtevo. Članica, na katero se pripombe nanašajo, mora ustrezno upoštevati te pripombe kakor tudi izide obravnave.

5. Obrazci za vloge oziroma za obnovo dovoljenja morajo biti čim bolj enostavni. Ob vlaganju zahtev se lahko zahtevajo tisti dokumenti in podatki, ki so nujno potrebni za pravilno delovanje režima uvoznih dovoljenj.

6. Postopki za vlaganje zahtevkov oziroma za obnovo dovoljenj morajo biti čim bolj enostavni. Vlagatelj mora imeti na razpolago razumen čas za predložitev zahtevka za dovoljenje. Če je določen zadnji dan, mora biti rok najmanj 21 dni z možnostjo za podaljšanje, če v tem času ni prispelo dovolj vlog. Vlagatelji morajo vlagati zahteve samo pri enem upravnem organu. Če so nujna opravila pri več kot enem upravnem organu, je treba, da jih vlagatelj opravi največ pri treh.

7. Nobene vloge ni mogoče zavrniti zaradi manjših napak v dokumentaciji, ki same po sebi ne spreminjajo osnovnih podatkov, ki so v njej vsebovani. Ni mogoče določiti nobene kazni, strožje od tiste, ki je potrebna le kot opozorilo v zvezi z neko opustitvijo ali napako, ki je storjena v dokumentaciji ali postopku, za katero je očitno, da ni nastala iz goljufivih pobud ali zaradi velike malomarnosti.

8. Uvoz na podlagi dovoljenja se ne sme zavrniti zaradi manjših razlik v vrednosti, količini ali teži glede na vrednosti, določene v dovoljenju, če so nastale med prevozom, ali zaradi natovarjanja razsutega tovora ter zaradi drugih manjših razlik, ki so običajne v trgovinski praksi.

9. Tuja plačilna sredstva za uvoz, ki je na režimu dovoljenj, je treba zagotoviti imetnikom dovoljenj na enaki podlagi kot tistim uvoznikom blaga, ki ne potrebujejo uvoznih dovoljenj.

10. V zvezi z varnostnimi izjemami veljajo določbe člena XXI GATT 1994.

11. Določbe tega sporazuma ne zahtevajo od katere koli članice, da razkriva zaupne podatke, če to pomeni oviro za izvajanje pravnega reda, ali bi sicer bilo v nasprotju z javnimi interesi ali bi vplivalo na legitimne trgovinske interese določenih javnih ali zasebnih podjetij.

([1]) V tem sporazuma se šteje, da izraz „vlade“ vključuje pristojne organe Evropskih skupnosti.

▼B

Člen 2

Avtomatično izdajanje uvoznih dovoljenj ([1])

1. Avtomatično izdajanje uvoznih dovoljenj se definira kot izdajanje uvoznih dovoljenj, kjer se vsak zahtevek v vseh primerih reši pozitivno v skladu s pogoji, določenimi v odstavku 2(a).

2. Naslednje določbe ([2]) poleg tistih iz odstavkov 1 do 11 člena 1 in odstavka 1 tega člena, se uporabljajo v postopkih avtomatičnega izdajanja uvoznih dovoljenj:

(a) postopki avtomatičnega izdajanja uvoznih dovoljenj se ne smejo voditi na način, ki omejuje uvoz, ki je predmet avtomatičnega uvoznega dovoljenja. Šteje se, da postopki za avtomatično izdajo uvoznega dovoljenja omejujejo trgovino, razen če je med drugim:

(i) vsaka oseba, podjetje ali ustanova, ki izpolnjuje zakonske zahteve, ki jih določa članica uvoznica za opravljanje uvoznih poslov v zvezi s proizvodi, ki so predmet avtomatičnih dovoljenj, enako upravičena vložiti zahtevek in dobiti uvozno dovoljenje;

(ii) možno vloge za uvozna dovoljenja vlagati vsak delovni dan pred carinjenjem blaga;

(iii) možno reševati vloge za dovoljenja takoj ob prejemu, če je vloga v ustrezni obliki in je popolna, če je to upravno izvedljivo, vendar najpozneje v 10 delovnih dneh.

(b) članice upoštevajo, da je avtomatično izdajanje uvoznih dovoljenj potrebno takrat, kadar niso na voljo drugi ustrezni postopki. Avtomatično izdajanje uvoznih dovoljenj je možno uporabljati toliko časa, dokler prevladujejo pogoji, ki so narekovali uvedbo takega postopka, in toliko časa, dokler upravnih namenov ni mogoče doseči ustrezneje.

Člen 3

Neavtomatično izdajanje uvoznih dovoljenj

1. Za neavtomatično izdajanje uvoznih dovoljenj veljajo naslednje določbe, poleg tistih, ki so določene v odstavkih 1 do 11 člena 1. Kot neavtomatično izdajanje uvoznih dovoljenj velja postopek izdajanja uvoznih dovoljenj, ki ni opredeljen v odstavku 1 člena 2.

2. Neavtomatično izdajanje uvoznih dovoljenj ne sme imeti trgovinsko omejitvenih ali izkrivljajočih učinkov na uvoz, poleg tistih, ki izhajajo iz uvedbe omejitve. Postopki neavtomatičnega izdajanja uvoznih dovoljenj morajo po obsegu in trajanju ustrezati tistim ukrepom, zaradi katerih se ta dovoljenja izdajajo, ter ne smejo pomeniti večjega upravnega bremena od tistega, kar je nujno, da se ukrepi izvajajo.

3. V primerih zahtev za pridobitev dovoljenja za namene, ki niso izvajanje količinskih omejitev, morajo članice objaviti dovolj informacij, da bi se lahko druge članice in trgovci seznanili s podlago za dajanje in/ali porazdelitev dovoljenj.

([1]) Tisti postopki za izdajo uvoznih dovoljenj, ki zahtevajo varščino, ki pa sama po sebi ne omejujejo uvoza, sodijo v področje uporabe odstavkov 1 in 2.

([2]) Članica država v razvoju, z izjemo tistih, ki so bile pogodbenice Sporazuma o postopkih za izdajanje uvoznih dovoljenj z dne 12. aprila 1979, ki ima posebne težave z zahtevami pododstavkov (a)(ii) in (a)(iii), lahko ob uradnem obvestilu Odbora odloži uporabo teh pododstavkov za največ dve leti od dneva začetka veljavnosti Sporazuma WTO, ki velja za tako članico.

▼B

4. Če članica osebam, podjetjem ali ustanovam omogoča, da zahtevajo izjemo ali odstop od zahteve za pridobitev dovoljenja, mora to možnost vključiti med informacije, ki jih objavlja v skladu z odstavkom 4 člena 1, kakor tudi informacijo o tem, kako je treba vložiti tako zahtevo, in če je možno, tudi nakazati pogoje za obravnavo takih zahtev.

5. (a) članice na zahtevo katere koli druge članice, ki ima določene interese za trgovino z določenim proizvodom, zagotavljajo vse ustrezne informacije o:

(i) upravnem izvajanju omejitev;

(ii) uvoznih dovoljenjih, ki so bila izdana v zadnjem obdobju;

(iii) porazdelitvi takih dovoljenj med države dobaviteljice;

(iv) če je izvedljivo o uvozni statistiki (t. j. vrednosti in/ali količini) za proizvode, ki so predmet uvoznih dovoljenj. Od članic držav v razvoju se ne pričakuje, da v zvezi s tem prevzemajo dodatna upravna ali finančna bremena.

(b) članice, ki upravljajo kvote tako, da izdajajo uvozna dovoljenja, objavijo celotne kvote, ki jih nameravajo uporabljati, po količini in/ali vrednosti, začetni in končni rok za kvote ter kakršne koli s tem povezane spremembe, v rokih, ki so določeni v odstavku 4 člena 1, tako, da se lahko vlade in trgovci seznanijo z njimi;

(c) če so kvote razdeljene med države dobaviteljice, članica, ki uporablja omejitve, takoj obvesti vse druge članice, ki imajo interese v zvezi z dobavami določenega proizvoda, o deležih, dodeljenih znotraj določenih kvot po količini ali vrednosti raznim državam dobaviteljicam in objavijo te podatke v rokih, določenih v odstavku 4 člena 1 ter tako, da se lahko vlade in trgovci seznanijo s tem;

(d) če nastane potreba, da se predčasno odpirajo kvote, se podatki, določeni v odstavku 4 člena 1, objavijo v rokih, določenih v odstavku 4 člena 1, in sicer tako, da se lahko vlade in trgovci z njimi seznanijo;

(e) katera koli oseba, podjetje ali ustanova, ki izpolnjuje pravne in upravne zahteve članice uvoznice, ima enako pravico vlagati zahtevke za dovoljenje in pravico, da se zahtevek obravnava. Če zahtevek za dovoljenje ni odobren, ima vlagatelj pravico, da na zahtevo dobi pojasnilo o razlogih za zavrnitev in ima pravico do pritožbe ali revizije v skladu z domačo zakonodajo ali postopki članice uvoznice;

(f) razen iz razlogov, ki niso pod nadzorom članice, se zahtevki obravnavajo v roku, ki ni daljši od 30 dni, če gre za primere, da se zahtevki obravnavajo po vrstnem redu taki, kot so prejeti oziroma takrat, ko so prejeti, in v roku, ki ni daljši od 60 dni, če se zahtevki obravnavajo sočasno. V tem zadnjem primeru velja, da rok za obravnavo začne teči naslednji dan po izteku objavljenega roka za vlaganje zahtevkov;

(g) dovoljenje velja za razumno obdobje, ki ne sme biti tako kratko, da dejansko onemogoča uvoz. Veljavnost dovoljenja ne sme onemogočati uvoza iz oddaljenih virov, razen ko je uvoz nujen zaradi nepredvidljivih kratkoročnih potreb;

▼B

(h) pri uporabi kvot članice ne smejo ovirati izvajanja uvoza v skladu z izdanimi dovoljenji in ne smejo delovati zoper popolno izrabo kvot;

(i) pri izdaji dovoljenj članice upoštevajo, da je zaželeno, da se dovoljenja izdajajo za proizvode v ekonomičnih količinah;

(j) pri razdelitvi dovoljenj naj bi članica upoštevala pretekli uvoz vlagatelja zahteve. Upoštevala naj bi tudi, ali so bila dovoljenja, izdana v določenem preteklem obdobju, v celoti izkoriščena. Kadar uvozna dovoljenja niso bila v celoti izkoriščena, mora članica ugotoviti razloge za to in te razloge upoštevati pri razdelitvi novih dovoljenj. Posebej je treba upoštevati tudi potrebo po razumni razporeditvi dovoljenj novim uvoznikom ter hkrati upoštevati zaželenost, da se uvozna dovoljenja izdajajo za proizvode v ekonomičnih količinah. V zvezi s tem je treba posebej upoštevati uvoznike, ki uvažajo proizvode, ki izvirajo iz članic držav v razvoju in zlasti iz članic najmanj razvitih držav;

(k) kadar se kvote delijo z uvoznimi dovoljenji, ki pa niso hkrati razdeljene med posamezne države dobaviteljice, imajo imetniki dovoljenj ([1]) prosto izbiro uvoznih virov. Kadar se kvote delijo med države dobaviteljice, dovoljenje jasno določa državo ali države, za katere velja;

(l) pri uporabi odstavka 8 člena 1 je možno pri izdaji novih dovoljenj kompenzirati uvoz, ki je po količini presegel tisto količino, ki je bila določena v prejšnjem dovoljenju.

Člen 4

Organi

Ustanovi se Odbor za uvozna dovoljenja, ki ga sestavljajo predstavniki vsake članice. Odbor iz svojih vrst izvoli predsedujočega in namestnika ter se sestaja po potrebi z namenom, da se članicam omogočijo posvetovanja o kateri koli zadevi, ki se nanaša na izvajanje ali na doseganje ciljev tega sporazuma.

Člen 5

Notifikacija

1. Članice, ki uvedejo postopke za izdajanje dovoljenj ali spremembe teh postopkov, v 60 dneh od dneva objave o tem obvestijo Odbor.

2. Notifikacija o uvedbi postopkov za izdajanje dovoljenj vključuje naslednje podatke:

(a) seznam proizvodov, na katere se nanašajo postopki za izdajanje dovoljenj;

(b) kontaktno mesto za informacije o izpolnjevanju pogojev za pridobitev dovoljenja;

(c) pristojne upravne organe za vlaganje zahtevkov;

(d) datum in naslov publikacije, v kateri so objavljeni postopki za izdajanje dovoljenj;

([1]) Občasno se uporablja izraz „imetniki kvot“.

▼B

(e) podatek o tem, ali je postopek za izdajo dovoljenja avtomatičen ali neavtomatičen, kot je določeno v členih 2 in 3;

(f) kadar gre za avtomatični postopek za izdajo dovoljenj, kaj je upravni namen tega postopka;

(g) kadar gre za neavtomatični postopek za izdajo dovoljenj, podatek o ukrepu, ki se izvaja s pomočjo izdaje dovoljenja; in

(h) pričakovano obdobje uporabe postopka za izdajo dovoljenj, če je to mogoče predvideti z določeno stopnjo verjetnosti, če ne, pa razlog, zakaj tega podatka ni mogoče dati.

3. Notifikacija sprememb postopka za izdajanje dovoljenj upošteva navedene elemente, če je sprememba nastala v zvezi z njimi.

4. Članice Odbor obvestijo o publikaciji, v kateri bodo objavljeni podatki iz odstavka 4 člena 1.

5. Katera koli zainteresirana članica, ki meni, da druga članica ni sporočila uvedbe ali spremembe postopka za izdajanje dovoljenj v skladu z določbami odstavkov 1 do 3, lahko na to opozori tako drugo članico. Če takoj po tem notifikacija ni opravljena, lahko taka članica sama sporoči postopek za izdajanje dovoljenj in spremembe v njem, vključno z vsemi ustreznimi in razpoložljivimi podatki.

Člen 6

Posvetovanje in reševanje sporov

Posvetovanja in reševanje sporov v zvezi s katerim koli vprašanjem, ki vpliva na izvajanje tega sporazuma, so predmet določb členov XXII in XXIII GATT 1994, kot so razčlenjene in se uporabljajo na podlagi Dogovora o reševanju sporov.

Člen 7

Preučitev

1. Odbor po potrebi, najmanj pa enkrat vsaki dve leti, preuči izvajanje tega sporazuma ob upoštevanju njegovih ciljev ter pravic in obveznosti, ki jih vsebuje.

2. Kot podlago za preučitev v Odboru Sekretariat pripravi poročilo o dejanskem stanju, ki temelji na informacijah, ki so določene v členu 5, odgovorih, danih v letnih vprašalnikih o postopkih za izdajanje uvoznih dovoljenj ([1]) ter drugih zanesljivih informacijah, s katerimi razpolaga. To poročilo vsebuje povzetek omenjenih informacij, zlasti z opozorilom na spremembe ali dogodke v obdobju, ki je predmet preučitve, ter katere koli druge podatke v soglasju z Odborom.

3. Članice se zavezujejo, da bodo pravočasno in v celoti izpolnjevale letne vprašalnike o postopkih za izdajanje dovoljenj.

4. Odbor obvesti Svet za trgovino z blagom o dogodkih v obdobju, ki je predmet take preučitve.

([1]) V izvirniku dokument GATT 1947, št. L/3515 z dne 23. marca 1971.

▼B

Člen 8

Končne določbe

Pridržki

1. Brez soglasja drugih članic se ne smejo dajati pridržki glede katere koli določbe tega sporazuma.

Domača zakonodaja

2. (a) Vsaka članica najpozneje do začetka veljavnosti Sporazuma WTO zagotovi skladnost svojih zakonov, predpisov in upravnih postopkov z določbami tega sporazuma.

(b) Vsaka članica obvesti Odbor o vseh spremembah v zakonih in predpisih, pomembnih za ta sporazum, in o izvajanju teh zakonov in predpisov.

▼B

SPORAZUM O SUBVENCIJAH IN IZRAVNALNIH UKREPIH

ČLANICE SE SPORAZUMEJO, KOT SLEDI:

DEL I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Opredelitev subvencije

1.1 Za namene tega sporazuma velja za subvencijo:

(a) (1) finančni prispevek vlade ali katerega koli javnega organa na ozemlju članice (v nadaljnjem besedilu vlada), t. j.:

(i) dejavnost vlade, ki pomeni neposreden prenos sredstev (npr. nepovratna dotacija, posojilo, kapitalski vložek), neposredna nakazila, do katerih utegne priti, ali prevzem dolga (npr. v obliki jamstev za posojila);

(ii) odpust ali opustitev izterjave dospelih davčnih obveznosti (npr. fiskalne spodbude, kot so davčne olajšave) ([1]);

(iii) vladna dobava blaga ali storitve, ki sicer ne sodi v splošno infrastrukturo, ali pa odkup blaga;

(iv) vplačila vlade v določen finančni sklad ali pooblastilo ali navodilo zasebnemu subjektu, da opravi več opravil take vrste, kot so našteta v točkah od (i) do (iii) tega pododstavka, ki bi jih v običajnih okoliščinah opravila vlada in se opravljanje take dejavnosti dejansko in po vsebini ne razlikuje od dejavnosti, ki jo sicer opravlja vlada;

ali

(2) kakršna koli oblika dohodkovne ali cenovne podpore v smislu člena XVI GATT 1994;

in

(b) pri tem nastane korist.

1.2 Subvencija, kakor je opisana v prvem odstavku, je predmet določb dela II ali III ali V le, če je specifična v smislu določb člena 2.

Člen 2

Specifičnost

2.1 Da lahko subvencija, kakor je opredeljena v odstavku 1 člena 1, velja kot specifična glede na določeno podjetje ali industrijo ali skupino podjetij ali industrij (v nadaljnjem besedilu določena podjetja), ki so v pristojnosti določene oblasti, ki subvencijo daje, se uporabijo ta načela:

([1]) V skladu z določbami člena XVI GATT 1994 (opomba k členu XVI) ter določbami prilog od I do III tega sporazuma se kot subvencija ne šteje oprostitev plačila carin ali dajatev za proizvod, ki se izvaža, s katerimi so sicer obremenjeni enaki proizvodi, kadar so namenjeni domači porabi, ali odlog takih carin ali dajatev v zneskih, ki niso višji od tistih, ki so že zapadli v plačilo.

▼B

(a) subvencija je specifična, če oblasti ali zakonodaja, ki oblastem omogoča subvencioniranje, izrecno omejuje dostop do subvencije določenim podjetjem;

(b) če oblasti, ki dajejo subvencijo, ter ustrezna zakonodaja, ki omogoča uporabo subvencije, uporabljajo objektivna merila ali pogoje [1] za pridobitev ali določitev višine subvencije, tedaj subvencija ni specifična, če je pravica pridobiti subvencijo avtomatična in če se strogo ravnajo po teh merilih in pogojih. Merila in pogoji morajo biti jasno navedeni v zakonu, predpisu ali drugem uradnem dokumentu, tako da jih je možno preverjati;

(c) četudi bi kazalo, da subvencija ni specifična na podlagi načel v pododstavkih (a) in (b), vendar pa obstajajo razlogi za to, da je subvencija dejansko specifična, tedaj je treba upoštevati tudi druge dejavnike. Ti so: uporaba programa subvencioniranja v korist omejenega števila določenih podjetij, pretežna uporaba subvencij s strani določenih podjetij, dodelitev nesorazmerno velikih vrednosti subvencij določenim podjetjem ter način presojanja oblasti pri odločanju o dodelitvi subvencije [2]. Pri uporabi tega pododstavka se upošteva tudi raznolikost gospodarskih dejavnosti v pristojnosti določene oblasti kakor tudi dolžina časa uporabe določenega programa subvencioniranja.

2.2 Subvencija, ki je omejena na določeno podjetje na določenem zemljepisnem območju, ki je v pristojnosti oblasti, ki subvencijo daje, velja kot specifična subvencija. Za namene tega sporazuma velja, da določanje višin ali spreminjanje splošno veljavnih davčnih stopenj na vseh ravneh oblasti, ki imajo te pristojnosti, ne pomeni uporabe specifične subvencije.

2.3 Kakršna koli subvencija, ki ustreza določbam člena 3, se šteje za specifično.

2.4 Kakršno koli ugotavljanje specifičnosti v skladu z določbami tega člena je treba jasno utemeljiti s pozitivnimi dokazi.

DEL II

PREPOVEDANE SUBVENCIJE

Člen 3

Prepoved

3.1 Z izjemo določb Sporazuma o kmetijstvu so po členu 1 prepovedane te subvencije:

([1]) Objektivna merila in pogoji, ki se tu uporabljajo, pomenijo merila ali pogoje, ki so nepristranski in ne dajejo prednosti določenim podjetjem pred drugimi, ki so ekonomska po naravi, horizontalna po načinu uporabe, kot npr. število zaposlenih ali velikost podjetja.

([2]) V tej zvezi se upoštevajo tudi pogostost zavračanja ali potrjevanja vlog za subvencije in razlogi za take odločitve.

▼B

(a) subvencije, ki so dejansko ([1]) ali zakonito odvisne od izvoznih rezultatov kot edinega ali enega od več pogojev, vključno s tistimi, ki jih ponazarja Priloga I ([2]);

(b) subvencije, ki so odvisne od prednostne uporabe domačega proizvoda namesto uvoženega proizvoda, bodisi da je to edini ali eden izmed več drugih pogojev.

3.2 Članica ne daje niti ne ohranja subvencij, ki jih določa odstavek 1.

Člen 4

Pravna sredstva

4.1 Kadar članica iz določenih razlogov meni, da druga članica daje ali ohranja prepovedano subvencijo, sme taka članica zahtevati posvetovanje s to drugo članico.

4.2 Zahteva za posvetovanje na podlagi prvega odstavka vsebuje izjavo o razpoložljivih dokazih v zvezi z obstojem in naravo sporne subvencije.

4.3 Na podlagi zahteve za posvetovanje v smislu prvega odstavka se mora članica, za katero se domneva, da daje ali ohranja sporno subvencijo, odzvati tej zahtevi v čim krajšem možnem času. Namen posvetovanja je, da se pojasnijo dejstva in poišče soglasna rešitev.

4.4 Če soglasna rešitev ni dosežena v 30 dneh ([3]) od tedaj, ko je dana zahteva za posvetovanje, lahko vsaka članica, ki je udeležena na posvetovanjih, zadevo pošlje Odboru za reševanje sporov (*Dispute Settlement Body*, v nadaljnjem besedilu DSB) zaradi takojšnje ustanovitve ugotovitvenega sveta, razen če DSB soglasno odloči, da ne ustanovi takega sveta.

4.5 Ob njegovi ustanovitvi sme ugotovitveni svet zahtevati pomoč Stalne skupine izvedencev (*Permanent Group of Experts*, v nadaljnjem besedilu PGE) ([4]) pri ugotavljanju, ali je določen sporen ukrep po naravi prepovedana subvencija. Če se tako zahteva, PGE takoj pregleda dokaze v zvezi z obstojem in naravo spornega ukrepa ter da članici, ki tak ukrep uporablja ali ohranja, možnost, da prikaže, da sporen ukrep ni prepovedana subvencija. PGE sporoči svoje ugotovitve ugotovitvenemu svetu v roku, ki ga ta določi. Ugotovitve PGE o vprašanju, ali je oziroma ni sporen ukrep prepovedana subvencija, ugotovitveni svet sprejme brez sprememb.

4.6 Ugotovitveni svet dostavi svoje končno poročilo strankam v sporu. Poročilo se pošlje vsem članicam v 90 dneh od dneva sestave in določitve mandata ugotovitvenega sveta.

([1]) Ta standard je izpolnjen že tedaj, ko dejstva ne glede na pravno povezavo med subvencijo in izvoznimi rezultati kažejo, da dejansko obstaja povezava z realiziranim ali pričakovanim izvozom ali dohodki na podlagi izvoza. Samo dejstvo, da je subvencija dana podjetju, ki izvaža, še ne pomeni, da gre za izvozno subvencijo v smislu te določbe.
([2]) Ukrepi, ki jih Priloga I opredeljuje kot ukrepe, ki ne pomenijo izvozne subvencije, ne morejo biti prepovedani na podlagi te ali katere koli druge določbe tega sporazuma.
([3]) Vse roke, ki se omenjajo v tem členu, je možno podaljšati z medsebojnim soglasjem.
([4]) Kot je določeno v členu 24.

▼B

4.7 Če se ugotovi, da je sporen ukrep prepovedana subvencija, ugotovitveni svet priporoči članici, da subvencijo nemudoma umakne. V zvezi s tem svet v svojem priporočilu določi čas, v katerem je treba umakniti subvencijo.

4.8 V 30 dneh od takrat, ko je ugotovitveni svet poslal svoje poročilo vsem članicam, poročilo sprejme DSB, razen če ena od strank v sporu formalno sporoči DSB, da je sprejela odločitev vložiti pritožbo, ali če DSB soglasno sprejme odločitev, da poročila ne sprejme.

4.9 Če je zoper poročilo ugotovitvenega sveta vložena pritožba, Pritožbeni organ sprejme odločitev v 30 dneh od dneva, ko ena stranka v sporu formalno sporoči svoj namen vložiti pritožbo. Če Pritožbeni organ meni, da odločitve ne more sprejeti v 30 dneh, pisno obvesti DSB o razlogih za zamudo s presojo časa, v katerem bo dostavil poročilo. V nobenem primeru ne sme postopek trajati dalj kot 60 dni. Poročilo o pritožbi sprejme DSB in brezpogojno tudi stranke v sporu, razen če DSB v 20 dneh, potem ko je poročilo poslano članicam, soglasno sprejme odločitev, da poročila o pritožbi ne sprejme ([1]).

4.10 Če se priporočilo DSB ne upošteva v roku, ki ga je določil ugotovitveni svet, ki pa prične teči od tistega dneva, ko je ugotovitveni svet poročilo sprejel ali od datuma poročila Pritožbenega organa, DSB pooblasti članico, ki se je pritožila, da sprejme ustrezne ([2]) protiukrepe, razen če DSB soglasno sprejme odločitev, da se taka zahteva zavrne.

4.11 Če ena od strank v sporu zahteva arbitražo v skladu z odstavkom 6 člena 22 Dogovora o reševanju sporov (*Dispute Settlement Understanding*, v nadaljnjem besedilu DSU), mora razsodnik ugotoviti, ali so protiukrepi ustrezni ([3]).

4.12 Za namene reševanja sporov v skladu s tem členom z izjemo tistih rokov, ki so predvideni v tem členu, veljajo za reševanje teh sporov roki, ki jih določa DSU in so polovico krajši od tistih, ki jih določa ta akt.

DEL III

IZPODBOJNE SUBVENCIJE

Člen 5

Škodljivi učinki

Nobena članica ne sme z uporabo kakršnih koli subvencij, na katere se sklicujeta odstavka 1 in 2 člena 1, povzročati učinkov, ki škodijo interesom drugih članic, t. j.:

(a) škodo domači industriji druge članice ([4]);

([1]) Če zasedanje DSB ni predvideno v tem času, se skliče posebno zasedanje za ta namen.
([2]) Ta izraz ne pomeni, da so dovoljeni protiukrepi, ki so nesorazmerni, glede na to, da so subvencije, ki jih obravnavajo te določbe, prepovedane.
([3]) Ta izraz ne pomeni, da so dovoljeni protiukrepi, ki so nesorazmerni, glede na to, da so subvencije, ki jih obravnavajo te določbe, prepovedane.
([4]) Izraz „škoda, povzročena domači industriji“ se tu uporablja v enakem smislu kot v delu V.

▼B

(b) izničenje ali omejevanje neposredno ali posredno pridobljenih koristi drugih članic v smislu GATT 1994, zlasti koristi, ki temeljijo na koncesijah, ki so vezane na podlagi člena II GATT 1994 ([1]);

(c) resno ogrožanje interesov druge članice ([2]).

Ta člen se ne uporablja za subvencije za kmetijske proizvode v smislu člena 13 Sporazuma o kmetijstvu.

Člen 6

Resno ogrožanje

6.1 Šteje se, da resno ogrožanje v smislu odstavka (c) člena 5 obstaja v teh primerih:

(a) če celotna vrednost subvencioniranja ([3]) za določen proizvod znaša več kot 5 odstotkov ([4]);

(b) subvencije za pokrivanje obratovalnih izgub, ki jih je imela določena industrija;

(c) subvencije za pokrivanje obratovalnih izgub, ki jih je imelo določeno podjetje, z izjemo enkratnih ukrepov, ki se ne ponavljajo in se ne morejo ponoviti v korist tistega podjetja ter se uporabljajo le kot časovna premostitev za razvoj dolgoročnejših rešitev in da bi se izognili resnim socialnim težavam;

(d) neposredna oprostitev dolga, t. j. odpust dolga, ki je terjatev vlade, in dotacije, namenjene odplačilu dolgov ([5]).

6.2 Ne glede na določbe prvega odstavka resno ogrožanje ne obstaja, če članica, ki subvencijo uporablja, prikaže, da sporna subvencija nima nobenega izmed učinkov, naštetih v odstavku 3.

6.3 Resno ogrožanje v smislu odstavka (c) člena 5 utegne nastati v vsakem primeru, če obstaja ena ali več od teh možnosti:

(a) učinek subvencije je v nadomeščanju ali oviranju uvoza enakega proizvoda druge članice na trg članice, ki subvencijo uporablja;

(b) učinek subvencije je v nadomeščanju ali oviranju uvoza enakega proizvoda druge članice, ki se uvaža iz trga tretje države;

([1]) Izraz „izničenje ali omejevanje“ se v tem sporazumu uporablja v enakem smislu kot v ustreznih določbah GATT 1994 ter se obstoj izničenja in omejevanja ugotavlja v skladu s prakso v zvezi z izvajanjem teh določb.

([2]) Izraz „resno ogrožanje interesov druge članice“ se v tem sporazumu uporablja v enakem smislu kot v prvem odstavku člena XVI GATT 1994 in vključuje tudi nevarnost resnega ogrožanja.

([3]) Celotna vrednost subvencioniranja se izračuna v skladu z določbami Priloge IV.

([4]) Ker se pričakuje, da bodo za trgovino s civilnimi letali veljala posebna mnogostranska pravila, se omenjena mejna vrednost v tem pododstavku ne nanaša na to področje.

([5]) Članice upoštevajo, da se pri financiranju, ki temelji na plačilu licenčnin za proizvodnjo civilnih letal, plačila ne realizirajo vedno s prodajo, ker je pod načrtovano, in da to samo po sebi ne pomeni resnega ogrožanja v smislu tega odstavka.

▼B

(c) učinek subvencije je znatno izpodbijanje cen pod vplivom proizvoda, ki se subvencionira, v primerjavi s ceno enakega proizvoda druge članice na istem trgu ali znatno omejevanje cen, cenovno nižanje ali izguba prodaje na istem trgu;

(d) učinek subvencije je rast tržnega deleža na svetovnem trgu članice, ki subvencije uporablja, zlasti v zvezi z določenim subvencioniranim osnovnim proizvodom ali surovino ([1]), v primerjavi s povprečnim deležem, ki ga je imela v obdobju zadnjih treh let ter se ta rast nadaljuje v neprekinjeni razvojni smeri v obdobju, v katerem so bile dane subvencije.

6.4 Za namene odstavka 3(b) nadomestitev ali oviranje izvoza pomeni vsak primer, za katerega se pod pogoji sedmega odstavka ugotovi, da je prišlo do relativne spremembe v tržnih deležih na škodo enakega nesubvencioniranega proizvoda (v ustreznem reprezentativnem časovnem obdobju, ki zadostuje, da se prikaže jasen razvojni trend na trgu za določen proizvod, ki je v normalnih okoliščinah vsaj eno leto). „Relativna sprememba v tržnem deležu“ vključuje katero koli od teh situacij: (a) tržni delež subvencioniranega proizvoda se poveča; (b) tržni delež subvencioniranega proizvoda ostane enak v razmerah, ko bi se ta delež brez subvencije zmanjšal; (c) tržni delež za subvencionirani proizvod se zmanjša, vendar počasneje, kot bi se sicer zmanjševal, če subvencije ne bi bilo.

6.5 Za namene odstavka 3(c) izpodbijanje cen pomeni vsak primer, v katerem se tako izpodbijanje prikaže v primerjavi cen subvencioniranega proizvoda in nesubvencioniranega enakega proizvoda, ki se dobavlja na isti trg. Primerjavo je treba opraviti na isti ravni trgovine ter v primerljivih časovnih obdobjih ob upoštevanju katerih koli drugih dejavnikov, ki vplivajo na primerljivost cen. Toda če tako neposredno primerjanje ni izvedljivo, je možno prikazati obstoj izpodbijanja cen na podlagi primerjav vrednosti določenih izvoznih enot.

6.6 Vsaka članica, ki meni, da na njenem trgu obstaja resno ogrožanje, mora v skladu z določbami odstavka 3 Priloge V dati na razpolago strankam v sporu, ki izhaja iz člena 7, ter ugotovitvenemu svetu, ki se ustanovi v skladu z odstavkom 4 člena 7, vse ustrezne informacije, ki jih lahko dobi v zvezi s spremembami tržnih deležev strank v sporu, vključno s cenami proizvodov, ki so predmet spora.

6.7 Nadomestitev ali oviranje, ki ima za posledico resno ogrožanje, ne obstaja v smislu tretjega odstavka, če v določenem obdobju obstaja katera koli od teh okoliščin ([2]):

(a) prepoved ali omejitev izvoza enakega proizvoda članice, ki se je pritožila, ali uvoza iz članice, ki se je pritožila, na trg tretje države;

(b) odločitev vlade, ki uvaža, ki opravlja monopolno ali državno trgovino z določenim proizvodom, da iz netrgovinskih razlogov zamenja uvoz iz članice, ki se je pritožila, z uvozom iz druge države ali skupine držav;

([1]) Razen če veljajo druga posebna mnogostranska pravila za trgovino s tem proizvodom ali surovino.

([2]) Dejstvo, da so določene okoliščine omenjene v tem odstavku, še ne pomeni, da imajo te okoliščine kak poseben pravni pomen na podlagi določb GATT 1994 ali določb tega sporazuma. Te okoliščine ne smejo biti osamljen pojav ter take, ki se redko pojavljajo ali pa so nepomembne.

▼B

(c) naravne nesreče, stavke, prekinitve pri prevozu ali druge okoliščine višje sile, ki znatno učinkujejo na proizvodnjo, kakovost, količino ali ceno proizvoda, namenjenega izvozu članice, ki se je pritožila;

(d) obstoj dogovorov, ki omejujejo izvoz iz članice, ki se je pritožila;

(e) prostovoljno zmanjšanje zalog določenega proizvoda za izvoz iz članice, ki se je pritožila (med drugim vključno s primeri, ko se podjetja članice avtonomno odločijo, da svoj izvoz določenega proizvoda preusmerijo na nove trge);

(f) neizpolnitev standardov in drugih predpisanih pogojev države uvoznice.

6.8 Če okoliščine sedmega odstavka ne obstajajo, je treba obstoj resnega ogrožanja ugotoviti na podlagi podatkov, ki so dostavljeni ali jih je pridobil ugotovitveni svet, vključno s podatki, danimi v skladu z določbami Priloge V.

6.9 Ta člen se ne uporablja za subvencije za kmetijske proizvode, kot so določene v členu 13 Sporazuma o kmetijstvu.

Člen 7

Pravna sredstva

7.1 Če članica iz določenih razlogov, z izjemo člena 13 Sporazuma o kmetijstvu, meni, da kakršna koli subvencija, določena v členu 1, ki jo druga članica daje ali ohranja, povzroča škodo njeni domači industriji, izničenje ali omejevanje ali resno ogrožanje, sme taka članica zahtevati posvetovanje s tako drugo članico.

7.2 Zahteva za posvetovanje v skladu s prvim odstavkom vsebuje tudi izjavo o razpoložljivih dokazih o (a) obstoju in naravi sporne subvencije in (b) škodi, ki je nastala v domači industriji, ali izničenju ali omejitvi ali resnem ogrožanju ([1]) interesov članice, ki zahteva posvetovanje.

7.3 Na podlagi zahteve za posvetovanje, ki jo določa prvi odstavek, članica, za katero se domneva, da daje ali ohranja določeno sporno subvencijo, čim prej začne posvetovanja. Namen posvetovanj je pojasnitev dejstev in oblikovanje vzajemno sprejemljive rešitve.

7.4 Če posvetovanja ne izoblikujejo vzajemno sprejemljive rešitve v 60 dneh ([2]), lahko vsaka stranka, ki je udeleženka posvetovanj, zadevo pošlje DSB zaradi ustanovitve ugotovitvenega sveta, razen če DSB soglasno ne sprejme odločitve, da takega sveta ne bo ustanovil. Sestava in mandat sveta se določita v 15 dneh od dneva ustanovitve.

([1]) Če se zahteva nanaša na subvencijo, za katero se domneva, da lahko povzroči resno ogrožanje v smislu prvega odstavka člena 6, se lahko razpoložljivi dokazi resnega ogrožanja omejijo na dokaze o tem, ali so izpolnjeni pogoji odstavka 1 člena 6.

([2]) Vse roke, ki se omenjajo v tem členu, je možno podaljšati z medsebojnim soglasjem.

▼B

7.5 Ugotovitveni svet prouči zadevo in predloži svoje končno poročilo strankam v sporu. Poročilo se pošlje vsem članicam v 120 dneh od dneva sestave in določitve mandata ugotovitvenega sveta.

7.6 V 30 dneh od dostave poročila sveta vsem članicam DSB sprejme poročilo ([1]), razen če ena od strank v sporu formalno sporoči, da ima namen vložiti pritožbo, ali če DSB soglasno odloči, da poročila ne sprejme.

7.7 Če se zoper poročilo ugotovitvenega sveta vloži pritožba, Pritožbeni organ sprejme odločitev v 60 dneh od dneva, ko je stranka v sporu formalno sporočila svoj namen, da vloži pritožbo. Če Pritožbeni organ meni, da svojega poročila ne more pripraviti v 60 dneh, pisno obvesti DSB o razlogih za zamudo s presojo časa, v katerem bo pripravil poročilo. V nobenem primeru ne sme postopek trajati več kot 90 dni. Poročilo o pritožbi sprejme DSB in ga brezpogojno sprejmejo stranke v sporu, razen če DSB v 20 dneh potem, ko je poročilo poslano vsem članicam, soglasno odloči, da poročila o pritožbi ne sprejme ([2]).

7.8 Če je poročilo ugotovitvenega sveta ali Pritožbenega organa, v katerem je ugotovljeno, da je določena subvencija povzročila škodljive učinke glede na interese druge članice v smislu člena 5, sprejeto, mora članica, ki tako subvencijo daje ali ohranja, sprejeti ustrezne ukrepe, da se škodljivi učinki odpravijo ali pa ukine subvencija.

7.9 Če članica ni sprejela ustreznih ukrepov za odpravo škodljivih učinkov subvencije ali subvencijo ukinila v 6 mesecih od dneva, ko je DSB sprejel poročilo ugotovitvenega sveta ali poročilo Pritožbenega organa in če ni sprejet sporazum o kompenzaciji, DSB pooblasti članico, ki se je pritožila, da sprejme protiukrepe, ki ustrezajo ugotovljeni stopnji in naravi škodljivih posledic, razen če DSB sprejme soglasno odločitev, da zavrne zahtevo.

7.10 Če ena od strank v sporu zahteva arbitražo v skladu s šestim odstavkom člena 22 DSU, arbitraža ugotovi, ali so protiukrepi v skladu s stopnjo in naravo ugotovljenih škodljivih učinkov.

DEL IV

NEIZPODBOJNE SUBVENCIJE

Člen 8

Opredelitev neizpodbojnih subvencij

8.1 Neizpodbojne subvencije so ([3]):

(a) subvencije, ki niso specifične v smislu člena 2;

([1]) Če zasedanje DSB v tem času ni predvideno, se skliče posebno zasedanje za ta namen.
([2]) Če zasedanje DSB v tem času ni predvideno, se skliče posebno zasedanje za ta namen.
([3]) Splošno je priznano, da članice uporabljajo vladno pomoč za različne namene in dejstvo, da taka pomoč ne izpolnjuje pogojev za obravnavo kot neizpodbojen ukrep na podlagi določb tega člena, samo po sebi ne omejuje članic, da dajejo take oblike pomoči.

▼B

(b) subvencije, ki so specifične v smislu člena 2, vendar izpolnjujejo vse pogoje, ki so določeni v odstavkih 2(a), (b) ali (c) spodaj.

8.2 Ne glede na določbe dela III in V so neizpodbojne te subvencije:

(a) pomoč raziskovalnim dejavnostim, ki jih opravljajo podjetja ali visokošolski ali raziskovalni inštituti, na podlagi pogodb s podjetji, če: ([1]), ([2]), ([3]) pomoč ne pokriva ([4]) več kot 75 odstotkov stroškov industrijskih raziskav ([5]) ali 50 odstotkov stroškov predkonkurenčne razvojne dejavnosti ([6]), ([7]); ter pod pogojem, da je taka pomoč omejena zgolj na:

(i) stroške osebja (raziskovalci, tehniki in drugo pomožno osebje, ki je zaposleno izključno v zvezi z raziskovalno dejavnostjo);

(ii) stroške instrumentov, opreme, zemljišča in stavb, ki se izključno in trajno uporabljajo za raziskovalno dejavnost (z izjemo komercialne odprodaje);

([1]) Ker se pričakuje, da bodo za trgovino s civilnimi letali veljala posebna mnogostranska pravila, se določbe tega pododstavka ne nanašajo na to vrsto proizvoda.

([2]) Najpozneje v 18 mesecih od dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO Odbor za subvencije in izravnalne ukrepe, na katerega se sklicuje člen 24 (ki se v tem sporazumu imenuje Odbor), prouči uresničevanje določb pododstavka 2(a) z namenom, da opravi vse potrebne spremembe, da bi izboljšal uresničevanje teh določb. Pri obravnavanju možnih sprememb Odbor pozorno prouči definicije kategorij, ki jih vsebuje ta pododstavek, v skladu z izkušnjami članic pri vodenju raziskovalnih programov kakor tudi z delom v drugih ustreznih mednarodnih ustanovah.

([3]) Določbe tega sporazuma se ne uporabljajo za bazične raziskovalne dejavnosti, ki jih neodvisno opravljajo visokošolske ali raziskovalne ustanove. Izraz „bazična raziskava“ pomeni razširjanje splošnega znanstvenega in tehničnega znanja, ki ni vezano na industrijske ali trgovinske cilje.

([4]) Dovoljena raven neizpodbojne pomoči, na katero se nanaša ta pododstavek, se določi odvisno od celote nastalih ustreznih stroškov med trajanjem posameznega projekta.

([5]) Izraz „industrijska raziskava“ pomeni načrtovano raziskavo ali kritično analizo, ki ima namen odkriti nova znanja, s ciljem, da je lahko tako znanje uporabno pri razvoju novih proizvodov, postopkov ali storitev ali lahko znatno izboljša že obstoječi proizvod, postopek ali storitev.

([6]) Izraz „predkonkurenčna razvojna dejavnost“ pomeni spreminjanje rezultatov industrijskih raziskav v načrt ali model za nov ali izboljšan proizvod, postopek ali storitev, ne glede, ali so namenjeni prodaji ali uporabi, vključno z izdelavo prvega prototipa, ki pa ni primeren za komercialno uporabo. Vključena so lahko tudi oblikovna zasnova in vzorec proizvoda, različice postopkov in storitev ter prve demonstracije ali poskusni projekti pod pogojem, da teh ni možno spremeniti ali uporabiti za industrijsko rabo ali trgovinsko izkoriščanje. Ne vključuje rutinskih ali občasnih sprememb obstoječega proizvoda, proizvodne linije, proizvodnega postopka, storitev in drugih tekočih operacij, čeprav te spremembe lahko pomenijo izboljšave.

([7]) Pri programih, ki se nanašajo na industrijske raziskave in predkonkurenčne razvojne dejavnosti, dovoljena raven neizpodbojne pomoči ne sme presegati enostavnega povprečja dovoljenih ravni neizpodbojne pomoči, ki se uporablja v zvezi z zgornjima dvema kategorijama, ki se računa na podlagi vseh dovoljenih stroškov, kot je določeno od (i) do (v) tega pododstavka.

▼B

(iii) stroške svetovanja in enakih storitev, ki se izključno uporabljajo v raziskovalne namene, vključno z zunanjo raziskavo, tehničnim znanjem, patenti, itd.;

(iv) dodatno režijo, ki je nastala neposredno v zvezi z opravljanjem raziskovalne dejavnosti;

(v) druge tekoče stroške (kot npr. za material, potrošni material, ipd.), ki nastanejo neposredno v povezavi z opravljanjem raziskovalne dejavnosti.

(b) pomoč manj razvitim območjem na ozemlju članice, ki se da na podlagi splošnega okvira regionalnega razvoja ([1]), ter nespecifična pomoč (v smislu člena 2) na območjih, ki so do pomoči upravičena, pod pogoji:

(i) vsako manj razvito območje mora biti jasno opredeljeno, zaokroženo zemljepisno območje, z ugotovljivimi ekonomskimi in upravnimi značilnostmi;

(ii) območje velja za manj razvito na podlagi objektivnih nepristranskih meril ([2]), ki kažejo, da pomanjkljivosti območja izhajajo iz okoliščin, ki so več kot začasne; taka merila morajo biti jasno opredeljena v zakonu, predpisu ali drugih uradnih dokumentih, tako da jih je možno preverjati;

(iii) merila morajo vsebovati stopnjo gospodarske razvitosti, ki temelji na najmanj enem od teh dejavnikov:

— ali dohodek na prebivalca ali dohodek na gospodinjstvo ali bruto domači proizvod, ki pa ne sme biti višji od 85 odstotkov povprečja za določeno območje,

— stopnja brezposelnosti, ki mora biti vsaj 110 odstotkov povprečja za določeno območje,

in so merjeni v obdobju treh let, take meritve pa so lahko sestavljene in lahko vsebujejo tudi druge dejavnike.

([1]) „Splošni okvir regionalnega razvoja“ pomeni, da je program regionalnega subvencioniranja del interno konsistentne in splošno uporabne politike regionalnega razvoja in da se subvencije na področju regionalnega razvoja ne dajejo ločenim geografskim območjem, ki nimajo ali skoraj nimajo nobenega vpliva na razvoj regije.

([2]) „Nepristranska in objektivna merila“ so merila, ki ne dajejo prednosti določenim območjem bolj, kot je primerno za odpravo ali zmanjšanje regionalnih razvojnih razlik v okviru politike regionalnega razvoja. Glede na to morajo programi subvencij na področju regionalnega razvoja vsebovati najvišje možne zneske pomoči, ki jih je možno dati za vsak posamezni projekt, ki se subvencionira.Ti najvišji zneski morajo biti različni glede na različne ravni razvoja določenih območij in morajo biti izraženi v obliki investicijskih stroškov oz. stroškov odpiranja novih delovnih mest. Znotraj takih najvišjih ravni mora biti razporeditev take pomoči dovolj široka in enakomerna, da ne pride do neke prevladujoče oblike uporabe subvencije ali da ne bi bila dana nesorazmerno velika subvencija določenemu podjetju, kot je določeno v členu 2.

▼B

(c) pomoč pri prilagajanju obstoječih osnovnih sredstev ([1]) novim ekološkim zahtevam, ki jih določajo zakon in/ali predpisi, ki imajo za posledico večje omejitve in finančna bremena za podjetje pod pogojem, da je pomoč:

(i) enkraten neponavljajoč ukrep;

(ii) omejena na 20 odstotkov stroškov prilagajanja;

(iii) taka, da ne pokriva stroškov nadomestitve in izvedbe investicije, ki jo mora podjetje v celoti kriti samo;

(iv) neposredno vezana in sorazmerna načrtom podjetja v zvezi z zmanjšanjem nadlog in ravni onesnaženja ter ne pokriva nobenih prihrankov pri proizvodnih stroških, ki bi jih lahko na ta način dosegli; in

(v) na razpolago vsem podjetjem, sposobnim uporabiti novo opremo in/ali proizvodni postopek.

8.3 Program subvencioniranja, za katerega se uporabljajo določbe drugega odstavka, se vnaprej sporoči Odboru pred začetkom uporabe v skladu z določbami dela VII. Vsaka taka notifikacija mora biti dovolj natančna, da lahko druge članice ocenijo skladnost programa s pogoji in merili, določenimi v ustreznih določbah odstavka 2. Članice Odboru letno dostavijo vse spremembe v zvezi z omenjeno notifikacijo zlasti, kar zadeva skupni strošek za vsak program ter v zvezi z vsako spremembo v programu. Druge članice imajo pravico zahtevati podatke o posameznih primerih subvencioniranja na podlagi sporočenega programa ([2]).

8.4 Na zahtevo članice Sekretariat prouči notifikacijo, ki je dana v skladu z odstavkom 3, in če je potrebno, lahko zahteva dodatne informacije od članice, ki določeno subvencijo daje, v zvezi s programom, ki je predmet proučitve. Sekretariat Odboru sporoči svoje ugotovitve. Odbor na podlagi zahteve takoj prouči ugotovitev Sekretariata (ali, če proučitev Sekretariata ni bila zahtevana, prouči samo notifikacijo) z namenom, da ugotovi, ali so upoštevani pogoji in merila, določena v drugem odstavku. Postopek, ki je določen v tem odstavku, mora biti končan najpozneje do prvega rednega zasedanja Odbora, če sta minila najmanj dve meseca med to notifikacijo in rednim zasedanjem Odbora. Opisan postopek v tem odstavku se uporabi tudi, če so večje spremembe v programu, ki so letno sporočene in jih določa odstavek 3, če je taka zahteva dana.

8.5 Ugotovitve Odbora na podlagi odstavka 4 ali če Odboru ne uspe priti do teh ugotovitev kot tudi kršitve pogojev v posameznih primerih, ki so predvideni v sporočenem programu, se na zahtevo članice predložijo obvezujoči arbitraži. Arbitraža predloži svoje sklepe članicam najpozneje v 120 dneh od dneva, ko je zadeva dana arbitraži v presojo. Če ni s tem odstavkom drugače določeno, se uporabi DSU v arbitražnih postopkih v smislu tega odstavka.

([1]) Izraz „obstoječa osnovna sredstva“ pomeni tista osnovna sredstva, ki so v uporabi najmanj dve leti v času, ko se uvajajo nove ekološke zahteve.

([2]) Razume se, da se v nobenem primeru v zvezi s to zahtevo notifikacije ne zahteva dajanje zaupnih informacij, vključno s poslovno zaupnimi informacijami.

▼B

Člen 9

Posvetovanja in dovoljena pravna sredstva

9.1 Če določena članica med izvajanjem programa, na katerega se nanaša odstavek 2 člena 8, ne glede na to da program ustreza merilom, ki jih ta odstavek določa, meni, da obstajajo razlogi, zaradi katerih je program povzročil škodljive posledice za domačo industrijo te članice, zlasti težko odpravljive, taka članica lahko zahteva posvetovanja s članico, ki subvencijo daje ali ohranja.

9.2 Če obstaja zahteva za posvetovanja v smislu odstavka 1, mora članica, ki sporno subvencijo daje, v čim krajšem času začeti posvetovanja. Namen posvetovanj je ugotoviti dejstva in oblikovati vzajemno sprejemljivo rešitev.

9.3 Če vzajemno sprejemljive rešitve ni možno doseči v posvetovanjih v smislu odstavka 2 v 60 dneh od dneva, ko je zahteva dana, lahko članica, ki je zahtevo dala, zadevo pošlje Odboru.

9.4 Ko se zadeva pošlje Odboru, Odbor takoj obravnava določena dejstva in dokaze o učinkih, na katere se nanaša na odstavek 1. Če Odbor ugotovi, da taki učinki obstajajo, priporoči članici, ki subvencijo daje, da spremeni program tako, da se taki učinki odpravijo. Odbor sporoči svoje ugotovitve v 120 dneh od dneva, ko je bila zadeva poslana v smislu tretjega odstavka. Če se priporočila ne upoštevajo v 6 mesecih, Odbor dovoli zahtevajoči članici, da uporabi ustrezne protiukrepe, ki so v sorazmerju z naravo in stopnjo učinkov, za katere je ugotovljeno, da obstajajo.

DEL V

IZRAVNALNI UKREPI

Člen 10

Uporaba člena VI GATT 1994 ([1])

Članice bodo storile vse potrebno, da bo uporaba izravnalnih ukrepov ([2]) za kateri koli proizvod, ki izvira z ozemlja ene članice in se uvozi na ozemlje druge članice, v

([1]) Določbe dela II in III je možno uporabljati sočasno z določbami dela V, toda v zvezi z učinki določene subvencije na domačem trgu članice uvoznice je na voljo samo ena oblika ukrepa (ali izravnalna carina, če so izpolnjeni pogoji dela V ali protiukrep v smislu člena 4 ali 7). Določbe dela III in V se ne morejo uporabljati za ukrepe, za katere velja, da so neizpodbojni v skladu z določbami dela IV. Toda za ukrepe, na katere se nanaša odstavek 1(a) člena 8, je možno uvesti preiskavo, da bi se ugotovilo, ali so specifični po naravi v smislu člena 2. Poleg tega je za subvencijo, na katero se nanaša odstavek 2 člena 8, ki se uporablja v okviru programa, ki ni bil sporočen v skladu z odstavkom 3 člena 8, možno uporabiti določbe dela III ali V, vendar se taka subvencija obravnava kot neizpodbojna, če je v skladu s standardi, ki so določeni v odstavku 2 člena 8.

([2]) Izraz „izravnalna carina“ pomeni posebno carino, ki se uporabi z namenom izravnave kakršne koli subvencije, ki se neposredno ali posredno daje za predelavo, proizvodnjo ali izvoz določenega blaga, kot je določeno z odstavkom 3 člena VI GATT 1994.

▼B

skladu z določbami člena VI GATT 1994 in pogoji tega sporazuma. Izravnalni ukrepi se lahko uporabljajo le na podlagi preiskav, ki se sprožijo ([1]) in vodijo v skladu z določbami tega sporazuma in Sporazuma o kmetijstvu.

Člen 11

Uvedba in izvedba preiskave

11.1 Razen določb odstavka 6 se preiskava, ki ima namen ugotoviti obstoj, stopnjo in učinke katere koli domnevne subvencije, sproži na podlagi pisne vloge domače industrije ali vloge v njenem imenu.

11.2 Vloga, ki je določena v odstavku 1, mora vsebovati dovolj dokazov o obstoju (a) subvencije, po možnosti tudi o njeni višini, (b) škodi v smislu člena VI GATT 1994, kot jo razlaga ta sporazum in (c) vzročni zvezi med subvencioniranim uvozom in domnevno škodo. Preprosta trditev, ki ni utemeljena z ustreznimi dokazi, ne zadošča za namene tega odstavka. Vloga mora vsebovati take informacije, ki so vlagatelju na voljo v razumnih mejah v zvezi z:

(i) istovetnostjo vlagatelja ter opisom obsega in vrednosti domače proizvodnje enakega proizvoda vlagatelja. Če se pisna vloga vloži v imenu domače industrije, vlagatelj opredeli industrijo, v imenu katere nastopa, v obliki pregleda vseh znanih domačih proizvajalcev enakega proizvoda (ali združenj domačih proizvajalcev enakega proizvoda) ter v možni meri opis obsega in vrednosti domače proizvodnje enakega proizvoda navedenih proizvajalcev;

(ii) popolnim opisom domnevnega subvencioniranega proizvoda, ime države ali držav porekla ali izvoza, istovetnost vsakega znanega izvoznika ali tujega proizvajalca in seznam znanih oseb, ki sporni proizvod uvažajo;

(iii) dokazi o obstoju, znesku in naravi sporne subvencije;

(iv) dokazi, da subvencionirani uvoz povzroča domnevno škodo domači industriji v obliki določenih učinkov subvencij; ti dokazi vsebujejo podatke o rasti obsega domnevnega subvencioniranega uvoza, o učinkih tega uvoza na cene enakih proizvodov na domačem trgu ter o posledičnem vplivu tega uvoza na domačo industrijo, kar izhaja iz ustreznih dejavnikov in kazalcev, ki se nanašajo na stanje domače industrije, naštetih odstavkih 2 in 4 člena 15.

11.3 Oblasti proučijo točnost in ustreznost dokazov, navedenih v vlogi, da bi ugotovili, ali je dovolj dokazov, ki utemeljujejo uvedbo preiskave.

11.4 Preiskava v smislu prvega odstavka se ne sproži, dokler oblasti na

([1]) Izraz „sprožitev“, ki se uporablja od tu naprej, pomeni začetek postopka ali dejavnosti, s katero članica formalno začne preiskavo v smislu člena 11.

▼B

podlagi preverjanja stopnje podpore ali nasprotovanja vlogi ([1]) domačih proizvajalcev enakega proizvoda ne ugotovijo, da je vlogo vložila domača industrija oziroma je vložena v njenem imenu ([2]). Vloga se obravnava, kot da je vložena „s strani ali v imenu domače industrije“, če jo podpirajo domači proizvajalci, katerih skupen proizvod pomeni več kot 50 odstotkov celotne proizvodnje proizvoda, ki ga proizvaja ta del domače industrije, ki podpira ali pa nasprotuje vlogi. Toda v nobenem primeru se preiskava ne uvede, če domači proizvajalci, ki podpirajo vlogo, pomenijo manj kot 25 odstotkov celotne proizvodnje enakega proizvoda domače industrije.

11.5 Oblasti se izogibajo kakršnemu koli objavljanju vloge za uvedbo preiskave, razen če je bila odločitev o uvedbi preiskave že sprejeta.

11.6 Če se v posebnih primerih oblasti odločijo, da uvedejo postopek preiskave brez predhodne pisne vloge s strani ali v imenu domače industrije za uvedbo takega postopka, smejo nadaljevati s takim postopkom le, če imajo dovolj dokazov o obstoju subvencije, škode in vzročne zveze, kot je določeno v drugem odstavku, ki utemeljuje začetek postopka.

11.7 Dokazi o subvenciji in škodi se obravnavajo sočasno (a) s sklepom o uvedbi ali neuvedbi postopka in (b) med preiskavo, ki se začne najpozneje prvega dne, ko se na podlagi tega sporazuma smejo začeti uporabljati začasni ukrepi.

11.8 Kadar se proizvod ne uvaža neposredno iz države porekla, temveč se izvozi članici uvoznici po vmesni državi, se določbe tega sporazuma v celoti uporabljajo, pri čemer se za namene tega sporazuma šteje, da je posel ali da so posli potekali neposredno med državo porekla in članico uvoznico.

11.9 Vloga v skladu s prvim odstavkom se zavrne, preiskava pa se ustavi takoj, ko pristojne oblasti ugotovijo, da ni dovolj dokazov o subvenciji in škodi, ki bi opravičevali nadaljevanje postopka. Postopek se takoj ustavi, če se ugotovi, da je znesek subvencije *de minimis*, ali če sta obseg subvencioniranega uvoza, dejanskega ali potencialnega, ali škoda neznatna. Za namene tega odstavka znesek subvencije velja kot *de minimis*, če je subvencija nižja od 1 odstotka vrednosti proizvoda.

11.10 Preiskava ne sme ovirati postopkov carinjenja.

11.11 Razen v izjemnih primerih morajo biti preiskave končane v enem letu, v nobenem primeru pa v daljšem obdobju kot 18 mesecev po uvedbi.

Člen 12

Dokazi

12.1 Zainteresirane članice in drugi zainteresirani subjekti v preiskavi v povezavi z izravnalnimi carinami imajo pravico, da so obveščeni o podatkih, ki jih oblasti zahtevajo, in pravico, da pisno sporočijo vse dokaze, za katere menijo, da so pomembni za določeno preiskavo.

([1]) V primeru razdrobljenosti industrije, ki pomeni izjemno veliko število proizvodov, smejo oblasti ugotavljati podporo ali nasprotovanje z uporabo statistično veljavnih tehnik vzorčenja.

([2]) Članice se zavedajo, da na območju določenih članic lahko zaposleni delavci domačih proizvajalcev enakega proizvoda ali njihovi zastopniki vložijo ali podprejo vlogo za uvedbo poizvedb v smislu odstavka 1.

▼B

12.1.1 Izvozniki, tuji proizvajalci ali zainteresirane članice, ki so prejeli vprašalnike v postopku preiskave zaradi uvedbe izravnalnih carin, morajo imeti na voljo vsaj 30 dni za odgovor ([1]). Upoštevati je treba zahteve, da se 30-dnevni rok podaljša, in če so razlogi za to, se tako podaljšanje odobri, če je izvedljivo.

12.1.2 Ob upoštevanju zahteve po varovanju zaupnih podatkov se dokazi, ki jih pisno predloži zainteresirana članica ali druga zainteresirana stran, takoj dajo drugim zainteresiranim članicam ali stranem, ki sodelujejo v preiskavi.

12.1.3 Takoj ko se preiskava sproži, dajo oblasti na razpolago celotno besedilo pisne vloge, ki so jo prejeli v skladu z odstavkom 1 člena 11, vsem znanim izvoznikom ([2]) in oblastem članice izvoznice, na zahtevo pa tudi drugim sodelujočim v postopku. Ustrezno je treba paziti na varovanje zaupnih podatkov, kot je določeno v odstavku 4.

12.2 Zainteresirane članice in drugi zainteresirani subjekti imajo prav tako iz določenih razlogov pravico dati informacije ustno. Če se informacije dajejo ustno, se od zainteresiranih članic in drugih subjektov pozneje zahteva, da svoje izjave dajo pisno. Kakršna koli odločitev preiskovalnih oblasti lahko temelji le na takih informacijah in argumentih, ki so zapisani pri teh oblasteh in so na voljo zainteresiranim članicam in drugim subjektom, ki so udeleženi v postopku, ob upoštevanju potrebe varovanja zaupnih podatkov.

12.3 Kadar koli je to izvedljivo, oblasti pravočasno dajo možnost vpogleda vsem zainteresiranim članicam in drugim zainteresiranim subjektom v vse podatke, ki so pomembni za predstavitev njihovega primera, ki pa niso zaupni v smislu četrtega odstavka in jih oblasti uporabljajo v preiskavi uvedbe izravnalne carine, da lahko pripravijo predstavitve na temelju teh podatkov.

12.4 Kakršne koli zaupne informacije (npr. če bi njihovo razkritje dalo bistveno konkurenčno prednost konkurentu, ali bi tako razkritje imelo škodljive posledice za osebo, ki je take informacije dala, ali za osebo, ki je vir teh informacij), ali ki so dane na zaupni podlagi v postopku, morajo oblasti na utemeljeni osnovi take informacije obravnavati kot zaupne. Take informacije se ne smejo razkrivati brez izrecnega dovoljenja tistega subjekta, ki jih je dal ([3]).

([1]) Kot splošno pravilo se rok za izvoznike šteje od dneva prejema vprašalnika, za katerega pa se domneva, da je prejet en teden od dneva, ko je poslan tistemu, ki ga je dolžan izpolniti ali ko je poslan ustreznim diplomatskim predstavnikom članice izvoznice ali, če gre za ločeno carinsko območje članice WTO, uradnemu predstavniku tega izvoznega območja.

([2]) Razume se, da kadar je vključenih še posebej veliko izvoznikov, se dostavi celotno besedilo vloge le oblastem članice izvoznice ali pristojnemu trgovinskemu združenju, ki nato pošlje izvode vloge določenim izvoznikom.

([3]) Članice se zavedajo, da je lahko na območju določenih članic razkritje nujno potrebno zaradi zelo ozke zaščite.

▼B

12.4.1 Oblasti zahtevajo od zainteresiranih članic in drugih zainteresiranih subjektov, ki so priskrbeli zaupne informacije, da zagotovijo nezaupne povzetke. Ti povzetki morajo biti dovolj natančni, da je možno razumeti bistvo informacij, danih na zaupni podlagi. V izjemnih primerih lahko take članice ali zainteresirani subjekti nakažejo, da take informacije niso primerne za pripravo povzetkov. V teh izjemnih primerih je potrebna izjava z navedbo razlogov, zaradi katerih priprava povzetka ni primerna.

12.4.2 Če oblasti ugotovijo, da zahteva za varstvo zaupnosti ni upravičena in če subjekt, ki je vir informacij, ni pripravljen te informacije razkriti ali privoliti v razkritje v splošni ali povzeti obliki, lahko oblasti take informacije spregledajo, razen če je možno na podlagi ustreznih virov na zadovoljiv način ugotoviti, da so informacije točne ([1]).

12.5 Razen pod pogoji, predvidenimi v odstavku 7, oblasti med postopkom na zadovoljiv način preverjajo točnost podatkov, ki so jih dale zainteresirane članice in druge zainteresirane strani, ki so osnova za njihove ugotovitve.

12.6 Preiskovalne oblasti lahko po potrebi vodijo preiskavo tudi na ozemlju druge članice, če so jo o tem predčasno obvestile in če temu ne nasprotuje. Dalje, preiskovalne oblasti lahko opravljajo preiskavo v prostorih podjetja in lahko pregledujejo dokumentacijo podjetja, če: (a) podjetje v to privoli in (b) če je članica obveščena in temu ne nasprotuje. Postopki, ki so določeni v Prilogi VI, se uporabljajo tudi ob preiskavi v prostorih podjetja. Razen če se zahteva varovanje zaupnih informacij, oblasti sporočijo rezultate preiskav ali jih razkrijejo v skladu z odstavkom 8 podjetju, na katero se nanašajo, in lahko te rezultate sporočijo tudi vlagateljem zahteve za uvedbo postopka.

12.7 Ko katera koli zainteresirana članica ali zainteresiran subjekt odkloni dostop ali sicer ne zagotovi potrebnih informacij v razumnem roku ali znatno otežuje preiskave, je možno sprejeti predhodne ali končne ugotovitve, pritrdilne ali odklonilne, na podlagi razpoložljivih dejstev.

12.8 Pred sprejemom dokončne ugotovitve oblasti obvestijo vse zainteresirane članice in druge subjekte o temeljnih dejstvih, na katerih temelji odločitev o tem, ali je možno uporabiti končne ukrepe. Tako obvestilo mora biti dano tako, da imajo vse strani možnost zagovarjati svoje interese.

12.9 Za namene tega sporazuma so „zainteresirani subjekti“:

(i) izvoznik ali tuji proizvajalec ali uvoznik proizvoda, ki je predmet preiskave, ali trgovinsko ali poslovno združenje, katerega večina članov so proizvajalci, izvozniki ali uvozniki takega proizvoda; in

(ii) proizvajalec enakega proizvoda na območju članice uvoznice ali trgovinsko ali poslovno združenje, katerih večina članov proizvaja enak proizvod na območju članice, ki je uvoznica.

([1]) Članice se sporazumejo, da zahteve za varstvo zaupnosti ne smejo biti arbitrarno odbite. Članice se dalje sporazumejo, da oblasti lahko zahtevajo odpoved zaupnosti le glede informacij v zvezi s postopkom.

▼B

Ta spisek ne preprečuje članicam, da dovolijo, da se domači ali tuji subjekti, poleg tistih, ki so omenjeni zgoraj, upoštevajo kot zainteresirani subjekti.

12.10 Oblasti morajo zagotoviti možnost industrijskim uporabnikom proizvoda, ki je predmet preiskave, in organizacijam potrošnikov, v primerih ko gre za proizvod, ki se običajno prodaja na drobno, da pošljejo informacije, ki so pomembne za preiskavo o subvencioniranju, škodi in vzročni zvezi.

12.11 Oblasti upoštevajo težave zainteresiranih subjektov, zlasti majhnih podjetij, v zvezi z zagotavljanjem zahtevanih podatkov ter zagotavljajo vso ustrezno pomoč.

12.12 Postopki, ki so določeni zgoraj, nimajo namena preprečevati oblastem določene članice, da ravnajo hitro pri uvedbi preiskave, da bi dosegle predhodne ali končne ugotovitve, pritrdilne ali odklonilne, ali da uporabijo začasne ali končne ukrepe, v skladu z ustreznimi določbami tega sporazuma.

Člen 13

Posvetovanja

13.1 Kakor hitro je možno, potem ko je vloga v smislu člena 11 sprejeta, v vsakem primeru pa pred uvedbo preiskave, se članice, katerih proizvodi so predmet preiskav, povabijo na posvetovanje z namenom, da se pojasni dejansko stanje v zvezi z zadevami, ki jih vsebuje odstavek 2 člena 11, in da se oblikuje vzajemno sprejemljiva rešitev.

13.2 Med preiskavo morajo članice, katerih proizvodi so predmet preiskav, imeti dovolj možnosti, da nadaljujejo s posvetovanji, z namenom, da se pojasni dejansko stanje in da se doseže vzajemno sprejemljiva rešitev ([1]).

13.3 Brez poseganja v obveznost dati razumno priložnost za posvetovanje te določbe v zvezi s posvetovanjem nimajo namena preprečevati oblastem članice, da ravnajo hitro pri uvedbi preiskave, doseganju predhodnih ali končnih ugotovitev, pritrdilnih ali odklonilnih, ali v zvezi z uporabo začasnih ali dokončnih ukrepov v skladu z določbami tega sporazuma.

13.4 Članica, ki ima namen sprožiti ali je že sprožila preiskavo, mora na zahtevo dovoliti članici ali članicam, katerih proizvodi so predmet preiskave, dostop do dokazov, ki niso zaupni, vključno z nezaupnim povzetkom zaupnih podatkov, ki so podlaga za začetek ali vodenje preiskave.

Člen 14

Izračun višine subvencije v smislu koristi za prejemnika

Za namene dela V mora biti katera koli metoda, ki jo uporabljajo preiskovalne oblasti z namenom, da ugotovijo koristi za prejemnika v smislu odstavka 1 člena 1, določena z nacionalno zakonodajo ali izvedbenimi predpisi članice ter mora biti uporaba te metode v vsakem primeru pregledna in ustrezno obrazložena. Vsaka taka metoda upošteva te smernice:

([1]) V skladu z določbami tega odstavka je posebej pomembno, da nobena pritrdilna ugotovitev, bodisi predhodna ali dokončna, ni možna, dokler se ne da razumna možnost, da se opravijo posvetovanja. Taka posvetovanja so lahko podlaga za postopke v skladu z določbami dela II, III ali X.

▼B

(a) kapitalski vložek vlade ne velja kot vir koristi, če odločitev o vlaganju ne odstopa od običajne vlagateljske prakse (ki vključuje tudi zagotavljanje rizičnega kapitala) zasebnih vlagateljev na ozemlju članice;

(b) posojilo vlade ne velja kot vir koristi, razen če obstaja razlika v znesku, ki ga podjetje, ki je posojilo prejelo, plača z vladnimi posojili in zneskom, ki bi ga podjetje plačalo na osnovi komercialnega posojila, ki ga dejansko lahko dobi na trgu kapitala. V tem primeru je razlika med tema dvema zneskoma korist;

(c) jamstvo vlade za posojilo ne velja kot vir koristi, razen če obstaja razlika med zneskom, ki ga podjetje, ki je jamstvo dobilo, plača za zajamčeno posojilo vlade, in zneskom, ki bi ga podjetje plačalo na osnovi primerljivega komercialnega posojila brez vladnega jamstva. V tem primeru je korist enaka razliki med tema dvema zneskoma ob upoštevanju razlik v provizijah;

(d) dobava blaga ali storitev ali vladni odkup blaga ne velja kot vir koristi, razen če obstaja dogovor o manj kot zadostnem plačilu ali če se nakup opravi na podlagi večjega plačila, kot je potrebno. Zadostnost plačila se ugotavlja na podlagi prevladujočih tržnih pogojev za določeno blago ali storitev v državi, v kateri se opravi dobava ali nakup (vključno s ceno, kakovostjo, razpoložljivostjo, tržnostjo, prevozom in drugimi pogoji nakupa ali prodaje).

Člen 15

Ugotavljanje škode ([1])

15.1 Ugotavljanje škode za namene člena VI GATT 1994 temelji na podlagi pozitivnih dokazov ter obsega objektivno preučitev (a) obsega subvencioniranega uvoza in učinkov subvencioniranega uvoza na cene enakih proizvodov na domačem trgu ([2]) in (b) posledičnega vpliva tega uvoza na domače proizvajalce teh proizvodov.

15.2 V zvezi z obsegom subvencioniranega uvoza preiskovalne oblasti upoštevajo, ali je prišlo do znatne rasti tega uvoza, bodisi absolutno ali v razmerju do proizvodnje ali potrošnje v članici uvoznici. Glede učinkov subvencioniranega uvoza na cene preiskovalne oblasti upoštevajo, ali je nastalo znatno izpodbijanje cen v primerjavi z enakim proizvodom članice uvoznice, ali je učinek v tem, da se cene pomembno znižujejo, ali preprečuje znatno dvigovanje cen, da katerega bi sicer prišlo. Noben posamezni ali več dejavnikov skupaj ne more prevladovati.

([1]) V tem sporazumu izraz „škoda“, če ni drugače določeno, pomeni materialno škodo domači industriji, grožnjo materialne škode domači industriji ali zaostajanje razvoja domače industrije in se razlaga v skladu z določbami tega člena.

([2]) V tem sporazumu izraz „enak proizvod“ („produit similaire“) pomeni proizvod, ki je identičen, t. j. v vseh pogledih enak proizvodu, ki je predmet obravnave, ali če takega proizvoda ni, drugi proizvod, ki ni enak v vseh pogledih, ima pa značilnosti, ki so zelo blizu tistim, ki jih ima proizvod, ki se obravnava.

▼B

15.3 Če je uvoz več proizvodov iz več kot ene države sočasno predmet preiskave zaradi uvedbe izravnalne carine, smejo preiskovalne oblasti kumulativo presojati učinke takega uvoza samo, če ugotovijo, da je (a) znesek subvencioniranja, ki se ugotovi za uvoz iz vsake države posebej, večji kot *de minimis* v smislu odstavka 9 člena 11 in da obseg uvoza iz vsake države ni zanemarljiv in (b) kumulativna presoja učinkov uvoza ustrezna glede na konkurenčne pogoje med uvoženimi proizvodi in konkurenčne pogoje med uvoženimi proizvodi in enakimi domačimi proizvodi.

15.4 Ugotavljanje vplivov subvencioniranega uvoza na domačo industrijo upošteva vse pomembne dejavnike in kazalce, ki se nanašajo na stanje industrije, vključno z dejanskim ali možnim zmanjšanjem proizvodnje, prodaje, dobičkov, produktivnosti, amortizacijo vlaganj, ali izrabe zmogljivosti; dejavnike, ki vplivajo na domače cene, dejanske ali možne negativne učinke na pretok gotovine, na zaloge, mezde, rast, sposobnost pridobivanja kapitala ali vlaganj in, v kmetijstvu, ali je prišlo do povečanega bremena za vlado na podlagi programov domače podpore. Ta seznam ni izčrpen niti ne more prevladovati en dejavnik ali več dejavnikov skupaj.

15.5 Prikazano mora biti, da subvencioniran uvoz z delovanjem ([1]) subvencij povzroča škodo v smislu tega sporazuma. Prikaz vzročne zveze med subvencioniranim uvozom in škodo domači industriji temelji na presoji vseh pomembnih dokazov pri oblasteh. Oblasti morajo upoštevati tudi vse druge znane dejavnike poleg subvencioniranega uvoza, ki prav tako sočasno škodujejo domači industriji, vendar pa škoda, ki jo ti dejavniki povzročajo, ne more biti pripisana subvencioniranemu uvozu. Dejavniki, ki utegnejo biti pomembni za ta primer, med drugim vključujejo obseg in cene nesubvencioniranega uvoza spornega proizvoda, zmanjšanje povpraševanja ali spremembe pri porabi, monopole in konkurenco med domačimi in tujimi proizvajalci, razvoj v tehnologiji in izvozne rezultate in produktivnost domače industrije.

15.6 Učinki subvencioniranega uvoza se presojajo v razmerju do domače proizvodnje enakega proizvoda, če razpoložljivi podatki dovoljujejo ločevanje te proizvodnje na podlagi takih meril, kot so proizvodni proces, prodaja in dobiček proizvajalcev. Če ni možna taka ločena opredelitev proizvodnje, se vplivi subvencioniranega uvoza presojajo na podlagi proizvodnje najožje skupine ali vrste proizvodov, ki obsega tudi enak proizvod, za katere je možno pridobiti podatke.

15.7 Ugotovitev, da grozi materialna škoda, mora temeljiti na dejstvih in ne zgolj na trditvah, namigih ali na oddaljeni možnosti. Sprememba v okoliščinah, ki utegne povzročiti situacijo, da subvencija povzroča škodo, mora biti jasno predvidljiva in neizogibna. Pri ugotavljanju obstoja grožnje materialne škode morajo preiskovalne oblasti med drugim upoštevati te dejavnike:

(i) naravo sporne subvencije ali subvencij in posledice za trgovino, ki lahko iz njih nastanejo;

([1]) Kot je določeno v odstavkih 2 in 4.

▼B

(ii) bistveno povečanje stopnje subvencioniranega uvoza na domači trg, ki kaže na možnost bistvenega povečanja uvoza;

(iii) zadostne razpoložljive zmogljivosti ali neizogibno bistveno povečanje zmogljivosti izvoznika, ki kaže na možnost bistvenega povečanja subvencioniranega izvoza na trg članice uvoznice ob upoštevanju drugih izvoznih trgov, ki lahko sprejmejo dodaten izvoz;

(iv) ali uvoz prihaja s cenami, ki utegnejo imeti bistven zniževalen učinek ali učinek zadrževanja domačih cen, kar bi utegnilo povečati povpraševanje po dodatnem uvozu; in

(v) zaloge proizvoda, ki je predmet preiskave.

Nobeden od teh dejavnikov sam po sebi ne more biti odločilen, toda vsi dejavniki skupaj, ki pridejo v poštev, pa morajo biti podlaga za sklep, da je nadaljnji subvencionirani izvoz neizogiben in da bi nastala materialna škoda, če se ne uvede zaščita.

15.8 V primerih, kjer obstaja grožnja škode zaradi subvencioniranja uvoza, je treba s posebno pozornostjo proučiti in sprejeti odločitev o uporabi izravnalnih ukrepov.

Člen 16

Opredelitev domače industrije

16.1 V tem sporazumu izraz „domača industrija“ z izjemo odstavka 2 pomeni domače proizvajalce enakih proizvodov kot celoto ali tiste, katerih skupen proizvod pomeni glavni delež celotne domače proizvodnje teh proizvodov, razen če so proizvajalci v razmerju [1] z izvozniki ali uvozniki ali so sami uvozniki domnevno subvencioniranega proizvoda ali enakega proizvoda iz drugih držav, se izraz „domača industrija“ uporabi za preostale proizvajalce.

16.2 V izjemnih primerih je možno ozemlje članice v zvezi z določeno proizvodnjo razdeliti v dva ali več konkurenčnih trgov in je možno proizvajalce na vsakem od teh trgov obravnavati kot ločeno industrijo, če (a) proizvajalci na takem trgu prodajo vso ali skoraj vso proizvodnjo proizvoda, ki je predmet obravnave na tem trgu, in (b) če povpraševanja na tem trgu pretežno ne zadovoljujejo proizvajalci spornega proizvoda z drugih območij. V tem primeru je možno ugotoviti škodo, četudi glavni del celotne domače industrije ni oškodovan, pod pogojem, da obstaja koncentracija subvencioniranega uvoza na takem ločenem trgu in pod nadaljnjim pogojem, da subvencioniran uvoz povzroča škodo proizvajalcem vse ali skoraj vse proizvodnje na takem trgu.

[1] Za namene tega odstavka velja, da so proizvajalci v razmerju z izvozniki in uvozniki samo, če: (a) eden od njih posredno ali neposredno nadzoruje drugega; ali (b) sta oba posredno ali neposredno pod nadzorom tretje osebe; ali (c) skupaj posredno ali neposredno nadzorujejo tretjo osebo pod pogojem, da obstajajo razlogi, da se domneva, da je učinek tega razmerja tak, da povzroča, da proizvajalec drugače ravna od proizvajalca, ki ni v takem razmerju. Za namene tega odstavka velja, da je prvi pod nadzorom drugega, če ima zadnji na pravni ali operativni osnovi možnost omejevati ali usmerjati prvega.

▼B

16.3 Če se domača industrija tako razlaga, da pomeni proizvajalce na določenem območju, t. j. na trgu, ki je opredeljen v odstavku 2, se izravnalne carine lahko uporabljajo le za sporne proizvode, ki so namenjeni končni porabi na tem območju. Če ustavno pravo članice uvoznice ne dopušča uporabe izravnalnih carin na taki podlagi, članica uvoznica lahko uporabi izravnalne carine brez omejitev, samo če (a) je izvoznikom dana možnost, da prekinejo izvoz na osnovi subvencioniranih cen na določeno območje ali sicer dajo zagotovila v skladu s členom 18, vendar ta zagotovila niso zadostna ali pravočasna, in (b) se take carine ne morejo uvajati zgolj za proizvode posameznih proizvajalcev, ki so dobavitelji na določenem območju.

16.4 Če sta dve državi ali več držav v skladu z odstavkom 8(a) člena XXIV GATT 1994 dosegli tako stopnjo integracije, da imajo naravo skupnega trga, je industrija na celotnem takem območju domača industrija, na katero se nanašata odstavka 1 in 2.

16.5 Določbe odstavka 6 člena 15 se uporabljajo tudi v zvezi s tem členom.

Člen 17

Začasni ukrepi

17.1 Začasni ukrepi se lahko uporabljajo samo:

(a) če je sprožena preiskava v skladu z določbami člena 11 ter je dan razglas o tem, zainteresirane članice in drugi zainteresirani subjekti pa so imeli dovolj možnosti, da predložijo informacije in dajo pripombe;

(b) če je sprejeta predhodna pritrdilna ugotovitev, da subvencija obstaja in da je povzročena škoda domači industriji zaradi subvencioniranega uvoza; in

(c) če oblasti presodijo, da so taki ukrepi potrebni, da bi se preprečila škoda med trajanjem preiskave.

17.2 Začasni ukrepi so lahko začasne izravnalne carine, ki se zavarujejo z gotovinskimi pologi ali varščino, ki je enaka višini začasno izračunane subvencije.

17.3 Začasni ukrepi se ne smejo uporabiti prej kot v 60 dneh od dneva uvedbe preiskave.

17.4 Uporaba začasnih ukrepov mora biti omejena na čim krajši čas, ki pa ne sme biti daljši od štirih mesecev.

17.5 Pri uporabi začasnih ukrepov je treba upoštevati ustrezne določbe člena 19.

Člen 18

Zaveze

18.1 Postopek se lahko ([1]) začasno ustavi ali konča, ne da bi prišlo do uporabe začasnih ukrepov ali izravnalnih carin ob zadovoljivih prostovoljnih zavezah, s katerimi:

(a) vlada članice izvoznice pristane na to, da odpravi ali omeji uporabo subvencije ali uporabi druge ukrepe v zvezi z njenim učinkovanjem; ali

([1]) Beseda „lahko“ se ne sme razlagati tako, da pomeni sočasno nadaljevanje postopka z uporabo zavez, razen na podlagi določbe odstavka 4.

▼B

(b) izvoznik pristane na popravek cen, tako da so preiskovalne oblasti zadovoljne, da so škodljive posledice subvencije odpravljene. Dvig cen v okviru takih zavez ne sme biti večji, kot je potrebno, da se odpravi subvencija. Priporočljivo je, da so dvigi cen manjši od višine subvencije, če bi taki dvigi zadoščali za odpravo škode domači industriji.

18.2 Zaveze se ne smejo zahtevati ali sprejemati, razen če so oblasti članice uvoznice že predčasno pozitivno ugotovile subvencioniranje in škodo, ki jo povzroča tako subvencioniranje, ob zavezah izvoznikov pa samo, če so dobile soglasje članice izvoznice.

18.3 Ni nujno, da oblasti sprejmejo ponujeno zavezo, če članica uvoznica meni, da sprejem te zaveze ni izvedljiv, če je npr. število dejanskih ali možnih izvoznikov preveliko ali iz drugih razlogov, vključno z razlogi splošne politike. Če do takega primera pride in če je možno, morajo oblasti sporočiti izvozniku razloge, zaradi katerih so presodile, da bi bil sprejem zaveze neprimeren, ter po možnosti dajo priložnost izvozniku za pripombe.

18.4 Če se zaveza sprejme, se preiskava subvencioniranja in škode vendarle konča, če članica izvoznica tako želi ali se članica uvoznica tako odloči. Če pride do negativne ugotovitve subvencioniranja ali škode, zaveza avtomatično odpade, razen če je razlog za tako ugotovitev obstoj zaveze. Oblasti lahko zahtevajo, da se tako dejanje ohrani v določenem razumnem obdobju v skladu z določbami tega sporazuma. Ob pozitivni ugotovitvi subvencioniranja in škode se zaveza nadaljuje v skladu z določenimi pogoji in določbami tega sporazuma.

18.5 Cenovne zaveze lahko predlagajo oblasti članice uvoznice, vendar noben izvoznik ne sme biti prisiljen v tako zavezo. Dejstvo, da vlade ali izvozniki ne ponujajo takih zavez, ali ne sprejmejo predlogov za take zaveze, ne sme na noben način vplivati na obravnavanje določene zadeve. Toda oblasti lahko prosto ugotovijo, da obstaja večja verjetnost povzročitve škode, če se nadaljuje subvencionirani uvoz.

18.6 Oblasti članice uvoznice lahko od katere koli vlade ali izvoznika, katerega zaveza je sprejeta, zahtevajo, da da občasna poročila o izvajanju takih zavez in da dovoli preverjanje ustreznih podatkov. Ob kršitvi zavez smejo oblasti članice uvoznice v skladu s tem sporazumom hitro ukrepati v smeri takojšnje uporabe začasnih ukrepov na osnovi najboljših dostopnih informacij. V takih primerih je možna uvedba končnih carin v skladu s tem sporazumom za proizvode, ki so prešli v porabo največ v 90 dneh pred uvedbo začasnih ukrepov, vendar taka določitev ne velja za nazaj za uvoz, ki je nastal pred nastalo kršitvijo zaveze.

▼B

Člen 19

Uvedba in pobiranje izravnalnih carin

19.1 Če po razumnih prizadevanjih za uspešen konec posvetovanja članica dokončno ugotovi obstoj in višino subvencije in da z učinki subvencije subvencionirani uvoz povzroča škodo, lahko uvede izravnalno carino v skladu z določbami tega člena, razen če se ukine subvencija oziroma subvencije.

19.2 Odločitev o tem, ali se oziroma se ne uvede izravnalna carina v tistih primerih, v katerih so za to izpolnjeni vsi pogoji, in o tem, ali bo izravnalna carina enaka višini subvencije ali nižja, so odločitve, ki jih sprejmejo oblasti članice uvoznice. Priporočljivo je, da bi bila uvedba dovoljena na ozemljih vseh članic, da bi bila carina nižja od celotne višine subvencije, če bi taka nižja carina zadoščala za odpravo škode domači industriji, in da bi bili postopki taki, da omogočajo oblastem, da lahko upoštevajo predstavitve domačih zainteresiranih subjektov ([1]), katerih interesi utegnejo biti v nasprotju z uvedbo izravnalne carine.

19.3 Če se izravnalna carina uvede za določen proizvod, se taka carina uporablja v vsakem primeru v ustrezni višini, na nediskriminacijski podlagi za uvoz takega proizvoda iz vseh virov, za katere se ugotovi, da so subvencionirani in da povzročajo škodo, z izjemo uvoza iz drugih virov, za katere so preklicane sporne subvencije ali v zvezi s katerimi so bile sprejete zaveze na podlagi tega sporazuma. Kateri koli izvoznik, katerega izvoz je predmet dokončne uporabe izravnalne carine, ki pa dejansko ni bil vključen v preiskavo, razen iz razloga, ker ni hotel sodelovati, ima pravico do pospešene proučitve z namenom, da lahko preiskovalne oblasti za takega izvoznika takoj določijo posebno stopnjo izravnalne carine.

19.4 Noben uvoženi proizvod se ne obremeni ([2]) z izravnalno carino, ki presega višino subvencije, za katero je ugotovljeno, da obstaja, ki pa se določa na podlagi subvencije na enoto subvencioniranega in izvoženega proizvoda.

Člen 20

Veljavnost za nazaj

20.1 Začasni ukrepi in izravnalne carine se uporabljajo za proizvode, ki preidejo v porabo potem, ko je sprejeta odločitev v skladu z odstavkom 1 člena 17 in prvim odstavkom člena 19 postala pravnomočna, pod pogoji tistih izjem, ki so določene v tem členu.

20.2 Če se dokončno ugotovi, da obstaja škoda (vendar ne tudi, da grozi škoda ali materialno zaviranje razvoja določene industrije), ali ob dokončni ugotovitvi, da grozi škoda, če bi bili učinki subvencioniranega uvoza brez uporabe začasnih ukrepov taki, da bi pripeljali do ugotovitve škode, je možno uporabiti izravnalne carine za nazaj za tisti čas, v katerem so se, če so se, uporabljali začasni ukrepi.

([1]) Za namene tega odstavka „domači zainteresirani subjekti“ vključujejo tudi potrošnike in industrijske porabnike uvoženega proizvoda, ki je v preiskavi.

([2]) V tem sporazumu se „obremenitev“ uporablja za dokončno ali končno zakonito določitev ali plačilo carine ali takse.

▼B

20.3 Če je dokončna izravnalna carina višja od zneska, ki je zavarovan z gotovinskim pologom ali varščino, se razlika ne pobira. Če je dokončna carina nižja od zneska, ki je zavarovan z gotovinskim pologom ali varščino, se presežek izplača ali varščina hitro sprosti.

20.4 Z izjemo določbe drugega odstavka, ko se ugotovi, da grozi škoda ali materialno zaviranje (vendar nobena škoda dejansko ni nastala), se lahko uvede dokončna izravnalna carina le od dneva, ko se ugotovi, da grozi škoda ali materialno zaviranje, vsi gotovinski pologi ter varščine, ki so bili dani med uporabo začasnih ukrepov, pa se hitro izplačajo oziroma sprostijo.

20.5 Ob negativni dokončni ugotovitvi se vsi gotovinski pologi in varščine, ki so bili dani med uporabo začasnih ukrepov, hitro izplačajo oziroma sprostijo.

20.6 V kritičnih primerih, ko oblasti v zvezi z določenim subvencioniranim proizvodom ugotovijo, da je nastala škoda težko popravljiva zaradi nenadnega velikega uvoza proizvoda, ki uživa koristi subvencij, ki se izplačujejo ali dajejo na način, ki ni v skladu z določbami GATT 1994 in tega sporazuma, in če se presodi, da je treba preprečiti ponovitev škode, določiti izravnalno carino za tak uvoz za nazaj, je možno tako carino določiti za uvoz, ki je prešel v porabo največ 90 dni pred dnevom uvedbe izravnalnih ukrepov.

Člen 21

Trajanje in proučitev izravnalnih carin in zavez

21.1 Izravnalna carina velja do takrat in do te mere, kot je potrebno, da se omeji subvencioniranje, ki povzroča škodo.

21.2 Oblasti ponovno preučijo potrebo po nadaljnji uporabi carine, če je primerno na lastno pobudo ali pod pogojem, da je pretekel določen razumen čas od uvedbe dokončne izravnalne carine na zahtevo katerega koli zainteresiranega subjekta, ki predloži informacije, ki opravičujejo potrebo po taki presoji. Zainteresirani subjekti imajo pravico zahtevati od oblasti, da presodijo, ali je nadaljnja uporaba carine potrebna, da se izravna subvencioniranje, ali bi se škodljivi učinki nadaljevali ali ponovili, če bi bila carina odpravljena ali spremenjena, ali oboje. Če kot rezultat proučitve na podlagi tega odstavka oblasti ugotovijo, da izravnalna carina ni več upravičena, jo morajo takoj ukiniti.

21.3 Ne glede na določbe prvega in drugega odstavka se mora katera koli izravnalna carina ukiniti najpozneje na dan, ko poteče pet let od dneva uvedbe (ali od dneva zadnje proučitve v smislu drugega odstavka, če sta s to proučitvijo

▼B

obravnavana subvencioniranje in škoda, ali v smislu tega odstavka), razen če oblasti v proučitvenem postopku, ki je sprožen pred tem dnem, ugotovijo na lastno pobudo ali na podlagi pravilno utemeljene zahteve, ki jo da domača industrija ali je dana v njenem imenu, v razumnem roku pred omenjenim dnem, da bi ukinitev carine zelo verjetno imela za posledico ponovno uvedbo oziroma nadaljevanje subvencije oziroma škode ([1]). Carina lahko ostane veljavna v pričakovanju izida take proučitve.

21.4 Določbe člena 12 v zvezi z dokazi in postopkom se uporabljajo za kakršno koli proučitev v skladu s tem členom. Vsaka taka proučitev se opravi hitro in v normalnih razmerah v 12 mesecih od dneva, ko je proučitev sprožena.

21.5 Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi za sprejete zaveze v smislu člena 18.

Člen 22

Razglas in obrazložitev ugotovitev

22.1 Ko so oblasti zadovoljne, da je dovolj dokazov, ki opravičujejo sprožitev preiskave v skladu s členom 11, mora biti članica ali članice, katere proizvod je predmet take preiskave, in drugi zainteresirani subjekti, ki so znani preiskovalnim oblastem, da imajo določen interes, obveščene, hkrati pa se da tudi razglas.

22.2 Razglas o uvedbi preiskave vsebuje ali sicer zagotavlja v obliki ločenega poročila ([2]) dovolj informacij o:

(i) imenu države izvoznice ali držav in proizvoda, na katerega se postopek nanaša;

(ii) datumu začetka preiskave;

(iii) opisu subvencioniranja ali druge prakse, ki bo predmet preiskave;

(iv) povzetku dejavnikov, na katerih temelji trditev o škodi;

(v) naslovu za pošiljanje izjav zainteresiranih članic in zainteresiranih subjektov; in

(vi) rokih za sporočanje stališč zainteresiranih članic in zainteresiranih subjektov.

22.3 Razglas se da tudi v zvezi s kakršno koli začasno ali dokončno ugotovitvijo, bodisi negativno ali pozitivno, v zvezi z odločitvijo, da se sprejme zaveza v skladu s členom 18, v zvezi s potekom zaveze in odpravo dokončne izravnalne carine. Vsak tak razglas vsebuje ali drugače zagotavlja v obliki ločenega poročila dovolj podrobnosti v zvezi z ugotovitvami in sprejetimi sklepi, v zvezi z vsemi vprašanji dejanskih okoliščin in zakonitih določb, ki so imele odločilen pomen za preiskovalne oblasti. Vsi taki razglasi in poročila se pošljejo članici ali članicam, katerih proizvodi so bili predmet takih ugotovitev ali zavez, in drugim zainteresiranim subjektom, za katere je znano, da imajo določen interes.

([1]) Če se višina izravnalne carine določa za nazaj, ugotovitev v zadnjem postopku, da se carina ne plača, sama po sebi ne zahteva od oblasti, da ukinejo prej dokončno določeno carino.

([2]) Če oblasti dajo informacije in razloge v obliki ločenega poročila v skladu z določbami tega člena, morajo poskrbeti za to, da je poročilo dostopno javnosti.

▼B

22.4 Razglas o uvedbi začasnih ukrepov vsebuje ali drugače v obliki ločenega poročila zagotavlja dovolj podrobnosti v zvezi s predhodnimi ugotovitvami o tem, da subvencija in škoda obstajata, in se opira na dejstva in zakonite določbe, ki so bile podlaga za upoštevanje ali neupoštevanje določenih argumentov. Tak razglas ali poročilo ob upoštevanju potrebe po varovanju zaupnih informacij zlasti vsebuje:

(i) imena dobaviteljev ali, če to ni možno, imena držav dobaviteljic;

(ii) opis blaga, ki zadošča za potrebe carine;

(iii) ugotovljeno višino subvencije ter podlago za ugotovitev obstoja subvencije;

(iv) elemente, ki so pomembni za ugotovitev škode v smislu člena 15;

(v) glavne razloge za določene ugotovitve.

22.5 Razglas, ki se nanaša na konec ali ustavitev preiskav v primeru potrdilne ugotovitve, ki predvideva uvedbo dokončne carine ali sprejem zavez, vsebuje vse informacije ali v obliki ločenega poročila omogoča dostop do vseh informacij, ki se nanašajo na dejstva in zakone ter razloge za uvedbo končnih ukrepov ali za sprejem zaveze ob hkratnem upoštevanju potreb po varovanju zaupnih informacij. Razglas ali poročilo zlasti vsebuje informacije, ki so opisane v četrtem odstavku, kakor tudi razloge za upoštevanje ali neupoštevanje pomembnih argumentov ali trditev zainteresiranih članic, izvoznikov in uvoznikov.

22.6 Razglas, ki se nanaša na konec ali ustavitev preiskave, ki sledi sprejemu zaveze v skladu s členom 18, vsebuje informacije, ki niso zaupne, ali drugače omogoča dostop do njih v obliki ločenega poročila v zvezi z omenjeno zavezo.

22.7 Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi za začetek in konec proučitev na podlagi člena 21 in za odločitve na podlagi člena 20, ki se nanašajo na uvedbo carin za nazaj.

Člen 23

Sodna revizija

Vsaka članica, katere nacionalna zakonodaja vsebuje določbe o uporabi izravnalnih carin, mora imeti sodne, arbitražne ali upravne svete ali postopke, med drugim z namenom, da lahko pravočasno opravi revizijo upravnih dejanj, ki se nanašajo na dokončne ugotovitve in proučitve teh ugotovitev na podlagi člena 21. Taki sveti oziroma postopki morajo biti neodvisni od oblasti, ki so odgovorne za omenjene ugotovitve in proučitve, in morajo dajati možnost dostopa do take revizije vsem zainteresiranim stranem, ki so sodelovale v upravnem postopku in so neposredno ali posamično prizadete z upravnimi dejanji.

▼B

DEL VI

ORGANI

Člen 24

Odbor za subvencije in izravnalne ukrepe in podrejena telesa

24.1 Ustanovi se Odbor za subvencije in izravnalne ukrepe, ki ga sestavljajo predstavniki vsake članice. Odbore izvoli predsedujočega iz lastnih vrst ter se sestaja najmanj dvakrat na leto, sicer pa na zahtevo katere koli članice, kot je predvideno z ustreznimi določbami tega sporazuma. Odbor ima odgovornosti v skladu s tem sporazumom ali na podlagi zahtev članic ter omogoča članicam, da se posvetujejo o kateri koli zadevi, ki se nanaša na izvajanje ali na doseganje ciljev tega sporazuma. Sekretariat WTO opravlja naloge Sekretariata Odbora.

24.2 Odbor lahko po potrebi ustanovi podrejena telesa.

24.3 Odbor ustanovi Stalno skupino izvedencev (PGE), ki jo sestavlja pet neodvisnih oseb, ki so visoko kvalificirane za področje subvencij in trgovinskih odnosov. Izvedence izvoli Odbor ter enega med njimi nadomesti vsako leto. PGE sodeluje z ugotovitvenim svetom, kot je določeno z odstavkom 5 člena 4. Odbor lahko pridobiva tudi svetovalna mnenja o obstoju in naravi katere koli subvencije.

24.4 Vsaka članica lahko dobi mnenje PGE ali daje svetovalno mnenje o naravi katere koli subvencije, ki jo namerava uporabljati ali jo že uporablja. Tako svetovalno mnenje je zaupno ter se nanj ni možno sklicevati v postopku, ki ga določa člen 7.

24.5 Pri opravljanju svoje funkcije se lahko Odbor in podrejena telesa posvetujejo in pridobivajo informacije iz katerih koli virov, za katere menijo, da so primerni. Toda preden Odbor ali podrejeno telo poskuša dobiti informacije iz virov, ki so v pravni pristojnosti neke članice, mora določeno članico obvestiti o tem.

DEL VII

NOTIFIKACIJA IN NADZOR

Člen 25

Notifikacije

25.1 Članice se sporazumejo, da brez poseganja v določbe odstavka 1 člena XVI GATT 1994 svojo notifikacije o subvencijah predložijo najpozneje do 30. junija vsako leto in se ravnajo po določbah odstavkov 2 do 6.

25.2 Članice sporočijo katero koli subvencijo, ki je opredeljena v odstavku 1 člena 1 in je specifična v smislu člena 2 ter se daje ali ohranja na njihovem ozemlju.

25.3 Vsebina notifikacij mora biti dovolj natančna, da omogoča drugim članicam ovrednotenje trgovinskih učinkov in razumevanje načina delovanja sporočenega programa subvencioniranja. V tej zvezi, vendar brez vpliva na vsebino in obliko vprašalnikov o subvencijah ([1]), članice zagotavljajo, da njihove notifikacije vsebujejo te informacije:

([1]) Odbor ustanovi Delovno skupino za proučitev vsebine in oblike vprašalnika, kot je določen v dokumentu BISD 9S/193-194.

▼B

(i) oblika subvencije (t. j. dotacija, posojilo, davčna ugodnost itd.);

(ii) subvencija na enoto, ali če to ni možno, skupna višina letnega proračunskega zneska za to subvencijo (ob navedbi, če je možno, povprečne subvencije na enoto v preteklem letu);

(iii) cilji politike (subvencioniranja) in/ali namen subvencije;

(iv) trajanje subvencije in/ali kateri koli drugi časovni elementi v zvezi z njo;

(v) statistični podatki, ki omogočajo presojo trgovinskih učinkov subvencije.

25.4 Če posamezne točke tretjega odstavka niso vsebovane v notifikaciji, je to treba ustrezno obrazložiti v notifikaciji sami.

25.5 Če so subvencije dane za določen proizvod ali sektor, mora biti notifikacija urejena glede na proizvod ali sektor.

25.6 Članice, ki menijo, da na njihovem območju ni ukrepov, ki bi jih bilo treba sporočiti v skladu z odstavkom 1 člena XVI GATT 1994 in tem sporazumom, morajo o tem pisno obvestiti Sekretariat.

25.7 Članice ugotavljajo, da notifikacija ukrepa ne pomeni že sodbe o njegovi pravni naravi v smislu GATT 1994 in tega sporazuma ter o posledicah tega sporazuma ali naravi ukrepa samega.

25.8 Katera koli članica lahko kadar koli pisno zahteva podatke o naravi in obsegu katere koli subvencije, ki jo daje, uporablja ali ohranja druga članica (vključno s kakršno koli subvencijo, na katero se nanaša del IV), ali obrazložitev razlogov, zakaj določen ukrep ni predmet notifikacije.

25.9 Tiste članice, od katerih se tako zahteva, morajo te podatke dati, čim prej je možno in celovito, na zahtevo pa dati dodatne informacije članici, ki jih zahteva. Zlasti morajo dati dovolj podrobnosti, da lahko druga članica presodi skladnost s pogoji tega sporazuma. Katera koli članica, ki meni, da take informacije niso bile zagotovljene, lahko na to opozori Odbor.

25.10 Katera koli članica, ki meni, da kakršen koli ukrep druge članice, ki ima učinke subvencije, ni bil sporočen v skladu z določbami odstavka 1 člena XVI GATT 1994 in tega sporazuma, lahko na zadevo opozori drugo članico. Če domnevna subvencija ni takoj sporočena, lahko taka članica sama seznani Odbor z domnevno sporno subvencijo.

25.11 Članice brez odlašanja poročajo Odboru o vseh predhodnih in končnih dejanjih v zvezi z izravnalnimi carinami. Taka poročila so na voljo drugim članicam pri Sekretariatu z namenom proučitve. Članice na polletni osnovi predložijo poročila o uvedbi izravnalnih carin v preteklih 6 mesecih. Ta polletna poročila so v dogovorjeni standardni obliki.

25.12 Vsaka članica obvesti Odbor o tem, (a) katere oblasti so pristojne, da sprožijo in vodijo preiskave v skladu s členom 11 in (b) kateri domači postopki urejajo uvedbo in opravljanje preiskav.

▼B

Člen 26

Nadzor

26.1 Odbor pregleduje nove in celovite notifikacije, ki se predložijo v smislu odstavka 1 člena XVI GATT 1994 in prvega odstavka člena 25 tega sporazuma na posebnih zasedanjih, ki se sklicujejo vsako tretje leto. Notifikacije, ki se predložijo v vmesnih letih (dopolnilne tekoče notifikacije), pa se pregledujejo na vsakem rednem zasedanju Odbora.

26.2 Odbor obravnava poročila, ki se predložijo v smislu odstavka 11 člena 25 na vsakem rednem zasedanju Odbora.

DEL VIII

ČLANICE DRŽAVE V RAZVOJU

Člen 27

Posebna in pristranska obravnava članic držav v razvoju

27.1 Članice ugotavljajo, da lahko imajo subvencije pomembno vlogo pri gospodarskem razvoju članic držav v razvoju.

27.2 Prepoved odstavka 1(a) člena 3 se ne uporablja za:

(a) članice države v razvoju, na katere se nanaša Priloga VII;

(b) druge članice države v razvoju za čas 8 let od dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO, če so izpolnjeni pogoji odstavka 4.

27.3 Prepoved odstavka 1(b) člena 3 se ne uporablja za članice države v razvoju za 5 let, za najmanj razvite države članice pa za 8 let od dneva začetka veljavnosti Sporazuma WTO.

27.4 Katera koli članica država v razvoju, na katero se nanaša odstavek 2(b), postopoma odpravi uporabo izvoznih subvencij v osmih letih, po možnosti progresivno. Toda članica država v razvoju ne sme povečati ravni izvoznih subvencij ([1]) in jih mora odpraviti v času, ki je krajši od časa, ki ga določa ta odstavek, če je uporaba takih izvoznih subvencij neskladna z njenimi razvojnimi potrebami. Če članica država v razvoju meni, da obstaja potreba po uporabi takih subvencij po osmih letih, mora vsaj eno leto pred potekom tega obdobja sprožiti posvetovanje z Odborom, ki ugotovi, ali je utemeljeno podaljševanje tega obdobja, potem ko prouči vse ustrezne gospodarske, finančne in razvojne potrebe določene članice države v razvoju. Če Odbor ugotovi, da je podaljšanje utemeljeno, članica država v razvoju opravi letna posvetovanja z Odborom, da se ugotovi, ali obstaja potreba po nadaljnjem ohranjanju subvencij. Če Odbor ne sprejme nobene take ugotovitve, mora članica država v razvoju postopoma odpraviti preostali del izvoznih subvencij v dveh letih od konca zadnjega odobrenega obdobja.

([1]) Za članico državo v razvoju, ki od dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO ne daje izvoznih subvencij, se ta odstavek uporabi na podlagi višine izvoznih subvencij v letu 1986.

▼B

27.5 Članica država v razvoju, ki je dosegla izvozno konkurenčnost za kateri koli proizvod, postopoma odpravi izvozne subvencije za tak(e) proizvod(e) v dveh letih. Toda članica država v razvoju, na katero se nanaša Priloga VII in je dosegla izvozno konkurenčnost za enega ali več proizvodov, postopoma odpravi izvozne subvencije za take proizvode v osmih letih.

27.6 Izvozna konkurenčnost določenega proizvoda obstaja, če je izvoz članice države v razvoju za ta proizvod dosegel najmanj 3,25 odstotka svetovne trgovine tega proizvoda v dveh zaporednih koledarskih letih. Izvozna konkurenčnost obstaja ali (a) na podlagi notifikacije članice države v razvoju, da je dosegla izvozno konkurenčnost, ali (b) na podlagi izračuna Sekretariata na zahtevo katere koli članice. Za namene tega odstavka je proizvod določen kot poglavje oddelka HS-nomenklature. Odbor preveri izvajanje te določbe pet let po začetku veljavnosti Sporazuma o WTO.

27.7 Določbe člena 4 se ne uporabljajo za članico državo v razvoju, če so izvozne subvencije v skladu z določbami odstavkov 2 do 5. Ustrezne določbe v takem primeru so določbe člena 7.

27.8 Ni možno uporabiti domnev v smislu odstavka 1 člena 6, da subvencija, ki jo daje članica država v razvoju, pomeni resno ogrožanje, kot je določeno s tem sporazumom. Tako resno ogrožanje v ustreznih primerih, ki jih določa odstavek 9, mora biti dokazano s pozitivnimi dokazi v skladu z določbami odstavkov od 3 do 8 člena 6.

27.9 V zvezi z izpodbojnimi subvencijami, ki jih članica država v razvoju daje ali ohranja, razen tistih, ki so določene v odstavku 1 člena 6, ni možno dati pooblastila ali izvajati nobenega dejanja v smislu člena 7, razen če se ugotovi izničenje ali omejevanje carinskih koncesij oziroma drugih obveznosti GATT 1994 kot rezultat take subvencije, z izpodrivanjem ali oviranjem uvoza enakega proizvoda druge članice na trg članice države v razvoju, ki subvencijo daje, in če nastane škoda domači industriji na trgu članice uvoznice.

27.10 Vsaka preiskava v zvezi z uvedbo izravnalne carine, ki se nanaša na proizvod članice države v razvoju, se prekine takoj, ko oblasti ugotovijo, da:

(a) celotna raven subvencij za določen proizvod ne presega 2 odstotkov vrednosti, preračunano na enoto proizvoda; ali

(b) obseg subvencioniranega uvoza pomeni manj kot 4 odstotke celotnega uvoza enakega proizvoda na trgu članice uvoznice, razen če posamezni deleži v celotnem uvozu od članic držav v razvoju pomenijo manj kot 4 odstotke, skupaj pa več kakor 9 odstotkov celotnega uvoza enakega proizvoda na trgu članice uvoznice.

27.11 Za tiste članice države v razvoju na podlagi odstavka 2(b), ki so odpravile izvozne subvencije pred iztekom osemletnega obdobja od dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO, in za tiste članice države v razvoju, na katere se nanaša Priloga VII, so v odstavku 10(a) 3 odstotki, namesto 2 odstotkov. Ta določba se uporablja od dneva, ko se Odboru sporoči odprava izvoznih subvencij, in toliko časa, dokler članica država v razvoju teh izvoznih subvencij ne uporablja. Ta določba ni veljavna po osmih letih od dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO.

▼B

27.12 Določbe desetega in enajstega odstavka so odločilne pri ugotavljanju de minimis subvencije v povezavi z odstavkom 3 člena 15.

27.13 Določbe dela III se ne uporabljajo za neposreden odpust dolga, subvencije, ki pokrivajo socialne stroške v kakršni koli obliki, vključno z odpovedjo državnim dohodkom in drugim oblikam prenosa obveznosti, če se take subvencije dajejo na podlagi ali v neposredni povezavi s programom privatizacije članice države v razvoju pod pogojem, da so program in subvencije za določen čas in da so sporočeni Odboru ter da je končni rezultat programa privatizacija določenih podjetij.

27.14 Na zahtevo zainteresirane članice Odbor prouči prakso članice države v razvoju, ki uporablja specifične izvozne subvencije, z namenom, da ugotovi, ali je praksa v skladu z njenimi razvojnimi potrebami.

27.15 Na zahtevo zainteresirane članice države v razvoju Odbor prouči določen izravnalni ukrep z namenom, da ugotovi, ali je v skladu z določbami desetega in enajstega odstavka, kot se uporabljajo za določene članice države v razvoju.

DEL IX

PREHODNA UREDITEV

Člen 28

Obstoječi programi

28.1 Programi subvencioniranja, ki so bili v uporabi na območju katere koli članice pred njenim podpisom Sporazuma o WTO, ki pa niso skladni z določbami tega sporazuma, morajo biti:

(a) sporočeni Odboru najpozneje v 90 dneh od dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO za to članico; in

(b) usklajeni z določbami tega sporazuma v treh letih od dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO za to članico in se do takrat ne uporablja del II.

28.2 Nobena članica ne sme razširiti obseg takega programa niti obnoviti takega programa, ko ta poteče.

Člen 29

Prehod v tržno gospodarstvo

29.1 Članice lahko na prehodu iz centralnoplanskega v tržno, svobodno podjetniško gospodarstvo uporabljajo programe in ukrepe, ki so potrebni za tak prehod.

29.2 Za take članice se programi subvencioniranja, ki sodijo v člen 3 in so sporočeni v skladu z odstavkom 3, postopoma ukinjajo ali uskladijo s členom 3 v sedmih letih od dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO. V takih primerih se člen 4 ne uporablja. Poleg tega v istem obdobju:

(a) subvencijski programi, ki sodijo v odstavek 1(d) člena 6, niso izpodbojni v smislu člena 7;

▼B

(b) v zvezi z drugimi izpodbojnimi subvencijami se uporabljajo določbe odstavka 9 člena 27.

29.3 Programi subvencioniranja, ki sodijo v člen 3, se sporočijo Odboru v najkrajšem možnem času po začetku veljavnosti Sporazuma o WTO. Poznejše notifikacije so možne v dveh letih od dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO.

29.4 V izjemnih primerih lahko članice, ki so določene v odstavku 1, od Odbora dobijo dovoljenje za odstop od sporočenih programov in ukrepov v določenem časovnem okviru, če menijo, da so taka odstopanja potrebna na prehodu v tržno gospodarstvo.

DEL X

REŠEVANJE SPOROV

Člen 30

Določbe člena XXII in XXIII GATT 1994, kot so razčlenjene in se uporabljajo v Dogovoru o reševanju sporov, se uporabljajo za posvetovanja in reševanje sporov na podlagi tega sporazuma, razen če ni izrecno drugače določeno.

DEL XI

KONČNE DOLOČBE

Člen 31

Začasna uporaba

Določbe prvega odstavka člena 6 in določbe členov 8 in 9 se uporabljajo pet let od dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO. Najpozneje v 180 dneh pred koncem tega obdobja Odbor prouči uporabo teh določb z namenom, da ugotovi, ali naj se podaljša uporaba teh določb v istem besedilu ali v spremenjenem besedilu za določen čas vnaprej.

Člen 32

Druge končne določbe

32.1 Nobena druga dejavnost proti subvenciji druge članice ni možna, razen tiste, ki je v skladu z določbami GATT 1994, kot jih razlaga ta sporazum ([1]).

32.2 Noben pridržek glede katere koli določbe tega sporazuma ni možen brez soglasja drugih članic.

32.3 Pod pogoji odstavka 4 se določbe tega sporazuma nanašajo na preiskave in proučitve obstoječih ukrepov, ki so v uporabi ali se začnejo uporabljati na dan začetka veljavnosti Sporazuma o WTO za določeno članico ali po dnevu začetka veljavnosti Sporazuma o WTO za določeno članico.

32.4 Za namene odstavka 3 člena 21 za obstoječe izravnalne ukrepe velja, da so se začeli uporabljati najprej na dan začetka veljavnosti Sporazuma o WTO, razen če domača veljavna zakonodaja članice na ta dan že vsebuje tako določbo, kot je določena v tem odstavku.

([1]) Namen tega odstavka ni preprečiti dejavnosti na podlagi drugih ustreznih določb GATT 1994, če je smiselno.

▼B

32.5 Najpozneje do dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO za določeno članico vsaka članica stori vse potrebno v splošnem ali konkretnem pomenu, da zagotovi skladnost svoje zakonodaje, predpisov in upravnih postopkov z določbami tega sporazuma, kakor se te uporabljajo za določeno članico.

32.6 Vsaka članica obvesti Odbor o vsaki spremembi v zakonih in predpisih, ki so pomembni za ta sporazum, kakor tudi v izvajanju teh zakonov in predpisov.

32.7 Odbor letno prouči izvajanje in uporabo tega sporazuma ob upoštevanju njegovih ciljev. Odbor letno poroča Svetu za trgovino z blagom v vmesnem obdobju, na katero se nanaša posamezna proučitev.

32.8 Priloge so sestavni del tega sporazuma.

▼B

PRILOGA I

PONAZORITVENI SEZNAM IZVOZNIH SUBVENCIJ

(a) Vlada neposredno daje subvencije podjetju ali industriji na podlagi izvoznih rezultatov.

(b) Razne oblike zadrževanja deviz ali podobna praksa, ki vključuje nagrado za izvoz.

(c) Stroški notranjega prevoza in prevoza blaga za izvoz, ki jih določi ali odobri vlada pod ugodnejšimi pogoji kot za domače pošiljke.

(d) Če vlade ali njihove agencije na podlagi programov, ki jih vlade odobrijo, neposredno ali posredno dobavljajo blago ali storitve iz uvoza za potrebe proizvodnje za izvoz, pod pogoji, ki so ugodnejši od dobav enakih ali neposredno konkurenčnih proizvodov ali storitev za potrebe proizvodnje za domačo porabo, če so (pri proizvodih) taki pogoji ugodnejši od obstoječih komercialnih pogojev ([1]) za njihove izvoznike na svetovnih trgih.

(e) Popolna ali delna oprostitev ali odlog plačila neposrednih davkov ([2]), ki so v neposredni zvezi z izvozom, ali dajatev socialnega zavarovanja, ki so plačane ali pa bi jih morala plačati industrijska ali trgovinska podjetja ([3]).

(f) Dajanje posebnih popustov v neposredni povezavi z izvozom ali izvoznimi dosežki, ki so višji in poleg tistih, ki se dajejo proizvodnji za domače potrebe pri izračunavanju osnove za plačilo neposrednih davkov.

(g) Oprostitev ali odlog posrednih davkov ([2]) v zvezi s proizvodnjo in distribucijo proizvodov za izvoz, ki je večja od dajatev, ki se plačujejo v zvezi s proizvodnjo in distribucijo enakih proizvodov, ko se ti prodajajo za domačo porabo.

(h) Oprostitev, odlog ali prenos fazne kumulative posrednih davkov ([2]) za blago in storitve, ki se porabijo v proizvodnji proizvodov za izvoz, ki pa so večji od oprostitev, odloga ali prenosa podobne fazne kumulative za blago in storitve, ki se uporabljajo v proizvodnji blaga za domačo porabo, toda pod

▼B

pogojem, da so take oprostitve dovoljene za izvoženo blago, ne pa tudi za blago za domačo porabo, če se običajno fazna kumulativa posrednih davkov računa le za inpute, ki se porabijo samo v proizvodnji blaga za izvoz (ob normalnem upoštevanju izpada) ([4]). Ta točka se razlaga v skladu z navodili o porabi inputov v proizvodnji, ki so določeni v Prilogi II.

(i) Odlog ali povračilo uvoznih dajatev ([2]), ki so višje od tistih, ki se plačujejo za uvoženi input, in se porabi v proizvodnji za izvoz (ob normalnem upoštevanju izpada); toda pod pogoji, da lahko podjetje v določenih primerih porabi enako količino domačih inputov, ki je enake kakovosti in značilnosti kot uvoženi inputi, kot nadomestitev, da bi bila na ta način deležna enakih ugodnosti, če se uvoz in nanj vezan izvoz opravita v razumnem obdobju, ki pa ne sme biti daljše od dveh let. Ta odstavek se razlaga v povezavi z navodili o porabi inputov v proizvodnji, ki jih vsebuje Priloga II, in navodili o ugotavljanju sistemov povračil uvoznih dajatev z uporabo nadomeščanja uvoza kot oblike izvozne subvencije iz Priloge III.

(j) Če vlada (ali posebna ustanova, ki jo vlada nadzoruje) daje jamstva za izvozna posojila ali zavarovanja in zavarovanja ali jamstva proti naraščanju stroškov izvoženih proizvodov ali za prevzem tečajnih razlik po diskontnih stopnjah, ki ne pokrivajo dolgoročnih tekočih stroškov in izgub omenjenih programov.

(k) Dotacije vlad (ali posebnih ustanov, ki jih nadzorujejo in/ali ki imajo pooblastila vlade) izvoznih posojil po obrestnih merah, ki so pod ravnijo tistih, ki jih vlade plačujejo za uporabo takih sredstev (ali ki bi jih morale plačevati, če bi si izposojevale kapital na mednarodnem trgu kapitala za pridobitev sredstev z enako dobo in drugimi posojilnimi pogoji, določenimi v enaki valuti kot izvozna posojila), ali prevzem plačila stroškov, v celoti ali deloma, stroškov, ki so jih imeli izvozniki ali finančne ustanove pri pridobivanju posojil, če je namen tega, da se zagotovi materialna prednost pri pogojih izvoznih posojil.

Vendar to izvozno kreditiranje ne velja za prepovedano izvozno subvencijo v skladu s tem sporazumom, če je članica pogodbenica mednarodnega akta o vladnih izvoznih posojilih, katerega pogodbenic je 12 izvirnih članic tega sporazuma od 1. januarja 1979 (ali nasledstvenega akta, ki so ga sprejele te izvirne članice), ali če članica v praksi uporablja določbe tega akta, ki se nanašajo na obrestne mere, če je njena praksa izvoznega kreditiranja v skladu z omenjenimi določbami.

▼B

(l) Katera koli druga dajatev na javni račun, ki pomeni izvozno subvencijo v smislu člena XVI GATT 1994.

([1]) Izraz „obstoječi komercialni“ pomeni, da izbira med domačimi in uvoženimi proizvodi ni omejena in je odvisna le od komercialnih meril.

([2]) Za namene tega sporazuma navedeni izrazi pomenijo:

„neposredni davki“: davki na plače, dobički, obresti, najemnine, licenčnine, in vse druge oblike dohodka in davki na lastnino nepremičnin;

„uvozne dajatve“: carine in druge fiskalne dajatve, ki niso drugje določene in se plačujejo za uvoz;

„posredni davki“: prometni davek, akciza, davek na dodano vrednost, davek na franšizo, kolek, davek na transfer, davek na zaloge in opremo, mejni davki in vsi drugi davki, ki niso neposredni, in uvozne dajatve;

„fazni“ posredni davki: plačajo se za blago in storitve, ki se neposredno ali posredno uporabljajo pri izdelavi določenega proizvoda;

„kumulativa“ posrednih davkov: so posredni davki, ki se obračunavajo v različnih fazah, če ni posebnega mehanizma za obračun davka na blago in storitve na podlagi enotne proizvodne faze in se zato obračunavajo za vsako naslednjo fazo proizvodnje;

„odlog“ davkov: obsega povračila davkov;

„odlog ali povračila uvoznih dajatev“: vključuje celotno ali delno oprostitev ali odložitev plačila uvoznih dajatev.

([3]) Članice upoštevajo, da odlog nujno ne pomeni tudi izvozne subvencije, če se npr. plačajo ustrezne obresti. Članice potrjujejo načelo, da so cene za blago v poslovanju med izvoznimi podjetji in tujimi kupci pod njihovim ali pod skupnim nadzorom iz davčnih razlogov tiste cene, ki se neprizadeto plačujejo med podjetji. Vsaka članica lahko opozori drugo članico na administrativno ali podobno prakso, ki to načelo zanika in ki lahko omogoča precejšnje prihranke pri neposrednih davkih na izvoz. V takih okoliščinah si članice prizadevajo, da odpravijo medsebojne razlike z uporabo obstoječih sporazumov o izogibanju dvojnega obdavčenja ali drugih mednarodnih mehanizmov, brez poseganja v pravice in obveznosti članic na podlagi GATT 1994, vključno s pravico do posvetovanja. Odstavek (e) ne omejuje članice, da ukrepa, da bi se izognila dvojnemu obdavčenju dohodkov iz tujih virov, ki jih pridobivajo njena podjetja ali podjetja druge članice.

([4]) Odstavek (h) se ne nanaša na davčne sisteme na dodano vrednost ali uravnavanje mejnih davkov namesto prejšnjih; vprašanje pretiranega odloga davka na dodano vrednost je obravnavano samo v okviru točke (g).

▼B

PRILOGA II

SMERNICE ZA PORABO INPUTOV V PROIZVODNJI ([1])

I

1. Programi povračil posrednih davkov lahko dopuščajo oprostitev, odlog ali prenos faznih kumulativ posrednih davkov, ki se nanašajo na inpute, ki se porabijo v proizvodnji za izvoz (ob normalnem upoštevanju izpada). Podobno temu lahko tudi programi povračil uvoznih dajatev dopuščajo odlog ali povračilo uvoznih dajatev, ki se plačujejo v zvezi z inputi, ki se porabijo v proizvodnji izvoznega proizvoda (ob normalnem upoštevanju izpada).

2. Ponazoritveni seznam izvoznih subvencij, ki ga vsebuje Priloga I k temu sporazumu, uporablja izraz „inputi, ki se porabijo v proizvodnji za izvoz“ v odstavkih (h) in (i). Glede na odstavek (h) lahko programi povračil posrednih davkov pomenijo izvozno subvencijo do te mere, da pomeni oprostitev, odlog ali prenos faznih posrednih davkov, ki presegajo zneske takih davkov, ki se dejansko plačujejo za inpute, ki se porabijo v proizvodnji za izvoz. Glede na odstavek (i) lahko programi povračil uvoznih dajatev pomenijo izvozno subvencijo v taki meri, ki pomeni odlog ali povračilo uvoznih dajatev, ki presega tiste, ki se dejansko plačujejo za inpute, ki se porabijo v proizvodnji za izvoz. Odstavka predpisujeta, da je treba upoštevati normalen izpad pri ugotavljanju porabe inputov v proizvodnji za izvoz. Odstavek (i) se prav tako ustrezno nanaša na nadomestitev uvoza.

II

Pri ugotavljanju, ali se inputi porabijo v proizvodnji za izvoz kot del preiskave zaradi uvedbe izravnalnih carin na podlagi tega sporazuma, preiskovalne oblasti ravnajo tako:

1. Če se sumi, da obstaja program povračila posrednih davkov ali povračila uvoznih dajatev, ki pomeni subvencijo zaradi prevelikega povračila posrednih davkov in uvoznih dajatev za inpute, ki se porabijo v proizvodnji za izvoz, preiskovalne oblasti najprej ugotovijo, ali vlada članice izvoznice ima oziroma izvaja postopke za ugotavljanje, kateri inputi se porabijo v proizvodnji za izvoz in v kakšnih količinah. Če se ugotovi, da se taki postopki izvajajo, preiskovalne oblasti ugotovijo, ali je ta postopek racionalen, učinkovit glede na namen in ali temelji na splošno sprejeti trgovinski praksi v državi izvoza. Preiskovalne oblasti lahko menijo, da je treba opraviti določene praktične preizkuse v skladu z odstavkom 6 člena 12, da bi preverili informacije oziroma da bi se zadovoljili, da se postopek učinkovito uporablja.

([1]) Inputi, ki se porabijo v procesu proizvodnje, so inputi, ki postanejo sestavine, energija, gorivo in olje, ki se porabijo v procesu proizvodnje in primesi, ki se porabijo med proizvodnjo, da se pridobi izvozni proizvod.

▼B

2. Če takega postopka ni oziroma če ni razumen ali če se ugotovi, da je predpisan in da je razumen, vendar se ne izvaja ali pa se ne izvaja učinkovito, je potrebna nadaljnja preiskava članice izvoznice na podlagi dejanskih inputov, da bi bilo možno ugotoviti, ali je prišlo do prevelikega plačila. Če preiskovalne oblasti menijo, da je potrebno, se opravi nadaljnja preiskava v skladu z odstavkom 1.

3. Preiskovalne oblasti morajo obravnavati inpute kot fizične sestavine, če so kot taki porabljeni v proizvodnji in so fizične sestavine proizvoda za izvoz. Članice ugotavljajo, da ni nujno, da je input sestavina končnega proizvoda v enaki obliki, kot je sestavina na začetku proizvodnega postopka.

4. Pri ugotavljanju količine določenega inputa, ki se porabi v proizvodnji za izvoz, je „normalno upoštevanje izpada“ kategorija, ki jo je treba upoštevati, tak izpad pa je treba obravnavati, kot da je porabljen v proizvodnji za izvoz. Izraz „izpad“ se nanaša na tisti del določenega inputa, ki nima nobene samostojne vloge v proizvodnem procesu, se ne porabi v proizvodnji za izvoz (zaradi neučinkovitosti) in isti proizvajalec tega ne more ponovno porabiti ali prodajati.

5. Ko preiskovalne oblasti presojajo, ali je upoštevanje izpada „normalno“, upoštevajo naravo proizvodnje, povprečno izkušenost določene industrije v državi izvoza ter druge ustrezne tehnične dejavnike. Preiskovalne oblasti tudi upoštevajo, da je pomembno, ali so oblasti članice izvoznice ustrezno izračunale obseg izpada z namenom, da se upošteva pri vračilu ali odlogu davkov ali carin.

▼B

PRILOGA III

SMERNICE ZA UGOTAVLJANJE SISTEMOV POVRAČIL UVOZNIH DAJATEV Z VKLJUČITVIJO NADOMESTITVE UVOZA KOT OBLIKE IZVOZNE SUBVENCIJE

I

Sistemi povračil uvoznih dajatev lahko omogočajo povračilo uvoznih dajatev za inpute, ki se porabijo v proizvodnem procesu nekega drugega proizvoda, ki pri izvozu vsebuje domače inpute z enako kakovostjo in značilnostmi, kot jih imajo uvozni inputi, ki so nadomeščeni z domačimi inputi. Na osnovi odstavka (i) ponazoritvenega seznama izvoznih subvencij v Prilogi I lahko imajo sistemi povračil uvoznih dajatev, ki vključujejo nadomestitev uvoza, naravo izvozne subvencije do višine presežka povrnjenih uvoznih dajatev nad tisto višino, ki je prvotno plačana za uvožene inpute in za katere se dejansko zahteva povračilo.

II

Pri proučevanju katerega koli sistema povračil, ki vključuje nadomestitev uvoza kot del preiskave glede možne uvedbe izravnalne carine na podlagi tega sporazuma, preiskovalne oblasti ravnajo tako:

1. Odstavek (i) ponazoritvenega seznama določa, da lahko inputi domačega trga nadomestijo uvozne inpute v proizvodnji za izvoz pod pogojem, da so taki inputi enaki po količini in da imajo enake značilnosti kakor nadomeščeni uvozni inputi. Obstoj sistema kontrole je pomemben, ker omogoča vladi članice izvoznice, da zagotovi in prikaže, da količina inputov, za katero se zahteva povračilo dajatev, ne presega enake količine proizvodov za izvoz v kakršnikoli obliki in da ne obstaja povračilo uvoznih dajatev, ki presega tiste, ki so prvotno plačane za določene uvozne inpute.

2. Če se sumi, da sistem povračil uvoznih dajatev, ki vključuje nadomestitev uvoza, pomeni subvencijo, morajo preiskovalne oblasti najprej ugotoviti, ali ima vlada članice izvoznice in ali izvaja postopek kontrole. Če se ugotovi, da se ta izvaja, tedaj preiskovalne oblasti ugotovijo, ali je postopek kontrole razumen, učinkovit glede na namen, in ali temelji na splošno sprejeti trgovinski praksi v državi izvoza. Do mere, do katere se ugotovi, da so postopki opravili preizkus in se učinkovito izvajajo, se domneva, da subvencija ne obstaja. Preiskovalne oblasti lahko v skladu z odstavkom 6 člena 12 presodijo, da je treba opraviti določene praktične preizkuse, da bi lahko preverili informacije oziroma da bi se lahko zadovoljili, da se kontrolni postopki učinkovito izvajajo.

3. Če kontrolnih postopkov ni ali če niso razumni ali če taki postopki so in se presodi da so razumni, vendar se ne izvajajo ali pa se ne izvajajo učinkovito, se lahko domneva, da obstaja subvencija. V takih primerih članica izvoznica posebej na podlagi dejanskih transakcij ugotovi, ali morebiti ni prišlo do presežnega plačila. Če preiskovalne oblasti menijo, da je potrebno, lahko opravijo dodatne poizvedbe v skladu z odstavkom 2.

▼B

4. Obstoj sistema povračil uvoznih dajatev z vključitvijo nadomestitve uvoza, ki dovoljuje izvoznikom, da izbirajo določene pošiljke iz uvoza, na podlagi katerih zahtevajo povračila uvoznih dajatev, sam po sebi ne pomeni, da gre za subvencioniranje.

5. Domneva se, da obstajajo presežna povračila uvoznih dajatev v smislu odstavka (i), če vlada plačuje obresti na zneske, ki so izplačani na osnovi sistema povračil do višine obresti, ki so dejansko plačane ali pa jih je treba plačati.

▼B

PRILOGA IV

IZRAČUN CELOTNE VREDNOSTI SUBVENCIONIRANJA (ODSTAVEK 1(A) ČLENA 6) [1]

1. Kakršen koli izračun višine subvencije za namene odstavka 1(a) člena 6 je treba opraviti v smislu stroška vlade, ki daje subvencijo.

2. Z izjemo določb odstavkov 3 do 5 pri ugotavljanju, ali celotna višina subvencioniranja presega 5 odstotkov vrednosti proizvoda, se izračuna vrednost proizvoda kot celotna vrednost prodaje podjetja, ki je dobilo subvencije [2] v zadnjih 12 mesecih, za katere so na voljo podatki o prodaji, vendar pred obdobjem, za katero je subvencija dana [3].

3. Če se subvencija navezuje na proizvodnjo ali prodajo določenega proizvoda, se vrednost proizvoda izračuna kot celotna vrednost prodaje podjetja, ki je dobilo subvencije, tega proizvoda v zadnjih 12 mesecih, za katere so na voljo podatki o prodaji, ki pa je obdobje pred tistim, za katero je subvencija dana.

4. Če gre za podjetje na začetku poslovanja in je dobilo subvencije, se domneva, da obstaja resno ogrožanje, če celotna stopnja subvencioniranja presega 15 odstotkov celote vloženih sredstev. Za namene tega odstavka začetno obdobje ne more biti daljše od prvega leta proizvodnje [4].

5. Če podjetje, ki je dobilo subvencije, obstaja v državi z gospodarstvom z visoko inflacijo, se vrednost proizvoda podjetja izračuna na podlagi celotne prodaje (ali prodaje določenega proizvoda, če je subvencija vezana) v prejšnjem koledarskem letu z indeksom, ki temelji na stopnji inflacije v zadnjih 12 mesecih pred tistim mesecem, v katerem je bila dana subvencija.

6. Pri določanju celotne stopnje subvencioniranja v danem letu se subvencije, ki se dajejo v okviru različnih programov in jih dajejo različne oblasti na območju članice, seštevajo.

7. Subvencije, ki so dane pred dnevom začetka veljavnosti Sporazuma o WTO, katerih koristi so namenjene prihodnji proizvodnji, se vključijo v celotno višino subvencioniranja.

8. Subvencije, ki niso izpodbojne v smislu ustreznih določb tega sporazuma, se ne vključujejo v izračun višine subvencije za potrebe odstavka 1(a) člena 6.

---

[1] Po potrebi se lahko članice sporazumejo o zadevah, ki niso zajete v tej prilogi ali pa potrebujejo nadaljnjo razlago za namene odstavka 1(a) člena 6.

[2] Podjetje, ki je dobilo subvencijo, je podjetje na območju članice, ki daje subvencijo.

[3] Pri subvencijah v povezavi z davki se kot vrednost proizvoda računa celotna vrednost prodaje podjetja, ki je subvencijo dobilo, v proračunskem letu, v katerem je podjetje dobilo davčni popust ali odpust.

[4] Primeri zagona vključujejo primere nastale finančne obveznosti v zvezi z razvojem proizvoda ali gradnjo za proizvodnjo proizvodov, ki se subvencionirajo, četudi se proizvodnja še ni začela.

▼B

PRILOGA V

POSTOPKI ZA PRIDOBIVANJE INFORMACIJ O RESNEM OGROŽANJU

1. Vsaka članica sodeluje pri zbiranju dokazov, ki naj jih prouči ugotovitveni svet po postopkih na podlagi odstavkov 4 do 6 člena 7. Stranke v sporu in katera koli tretja država članica, ki ima interes, DSB obvesti takoj, ko se sproži uporaba odstavka 4 člena 7, o organizaciji, odgovorni za izvajanje te določbe na njenem območju in za postopke, ki se uporabijo, da se zadovoljijo zahteve po informacijah.

2. Ko se zadeve dajo DSB v obravnavo na podlagi odstavka 4 člena 7, DSB na zahtevo sproži postopek za pridobivanje takih informacij od vlade članice, ki določeno subvencijo daje, za katere meni, da so potrebne, da se ugotovijo obstoj in višina subvencioniranja, vrednost skupne prodaje podjetja, ki subvencijo dobiva, kakor tudi informacije, ki so potrebne, da se analizirajo škodljivi učinki, ki jih povzroča subvencionirani proizvod ([1]). Ta postopek lahko vključuje, če je ustrezno, tudi postavljanje vprašanj vladi članice, ki subvencijo daje, in članici, ki se je pritožila, z namenom, da se zberejo informacije, kakor tudi da se zberejo pojasnila v zvezi s tistimi informacijami, ki so strankam v sporu že na razpolago na podlagi postopkov notifikacije, ki jih določa del VII ([2]).

3. Glede učinkov na trgih tretjih držav lahko stranka v sporu zbira informacije, vključno z vprašanji vladi tretje države članice, ki so potrebne, da se ugotovijo škodljivi učinki, ki drugače niso na voljo na razumen način iz virov članice, ki se pritožuje oziroma članice, ki subvencijo daje. Ta del postopka se izvaja tako, da se tretji državi članici ne povzročajo nepotrebna bremena. Zlasti se od take članice ne pričakuje, da bi pripravila tržno ali cenovno analizo posebej za ta namen. Informacije, ki naj se dajo, so tiste, ki so že na voljo ali jih lahko ta članica enostavno dobi (t. j. zadnji statistični podatki, ki so jih že zbrale statistične službe, a še niso objavljeni, podatki carine o uvozu in prijavljenih vrednostih določenih proizvodov itd.). Toda če se določena stranka v sporu loti natančne tržne analize na svoje stroške, morajo oblasti tretje države članice omogočiti, da osebe ali podjetja to nalogo opravijo ter jim morajo zagotaviti dostop do vseh informacij, ki jih vlada običajno ne obravnava kot zaupne.

4. DSB določi predstavnika, ki skrbi za izvajanje postopka zbiranja informacij. Edina naloga takega predstavnika je, da skrbi za časovno ustrezno pridobivanje informacij, ki so potrebne za lažjo nadaljnjo mnogostransko obravnavo spora. Predstavnik predlaga zlasti načine najučinkovitejšega pridobivanja informacij ter spodbuja sodelovanje določenih strani.

5. Postopek zbiranja informacij, ki je določen v odstavkih 2 do 4, je treba končati v 60 dneh od dneva, ko je zadeva poslana DSB v skladu z odstavkom

([1]) Kadar je treba dokazati obstoj resnega ogrožanja.

([2]) V postopku zbiranja informacij, ki ga opravlja DSB, se upošteva potreba po varovanju informacij, ki so po naravi zaupne, ali jih članice, ki so vključene v postopek, dajejo na zaupni osnovi.

▼B

4 člena 7. Informacije, ki se zberejo v tem postopku, se pošljejo ugotovitvenemu svetu, ki ga ustanovi DSB v skladu z določbami dela X. Te informacije naj bi med drugim vključevale podatke, ki se nanašajo na višino sporne subvencije (po možnosti tudi vrednost celotne prodaje podjetij, ki subvencijo dobivajo), cene subvencioniranega proizvoda, cene nesubvencioniranega proizvoda, cene drugih dobaviteljev na trgu, spremembe v dobavah subvencioniranega proizvoda na trgu in spremembe v tržnih deležih. Vsebovale naj bi tudi dokaze, ki pobijajo trditve, kakor tudi take dopolnilne informacije, za katere ugotovitveni svet meni, da so pomembne pri oblikovanju sklepov.

6. Če članica, ki subvencijo daje, in/ali tretja država članica ne sodeluje pri zbiranju informacij, članica, ki se je pritožila, predloži zadevo na podlagi informacij, ki jih ima sama, skupaj z dejstvi in okoliščinami, ki se nanašajo na nesodelovanje prej omenjenih članic. Če informacije niso na voljo zaradi nesodelovanja omenjenih članic, lahko ugotovitveni svet pripravi poročilo s pomočjo najboljših informacij, s katerimi razpolaga.

7. Pri oblikovanju sklepov lahko ugotovitveni svet sprejme negativne sklepe zaradi primerov nesodelovanja katere koli stranke pri zbiranju informacij.

8. Pri odločanju o tem, ali bo uporabil najboljše razpoložljive informacije ali negativne sklepe, ugotovitveni svet upošteva nasvete predstavnika DSB, ki je imenovan v skladu z odstavkom 4, o upravičenosti določenih zahtev po informacijah in o prizadevanjih posameznih strank, da zadovoljijo te zahteve kooperativno in pravočasno.

9. Pri zbiranju informacij ne sme nič ovirati ugotovitvenega sveta, da pridobi take dodatne informacije, za katere meni, da so bistvene za pravilno rešitev spora in niso bile dovolj raziskane v postopku. Toda ugotovitveni svet ne bi smel zahtevati dopolnilnih informacij z namenom dopolnitve poročila tako, da bi informacije dajale podporo določeni stranki, pomanjkanje te informacije pa je rezultat nerazumnega nesodelovanja te stranke pri zbiranju informacij.

▼B

PRILOGA VI

POSTOPKI ZA PREISKAVE NA KRAJU SAMEM NA PODLAGI ODSTAVKA 6 ČLENA 12

1. Po začetku preiskave se oblasti članice izvoznice in znana zainteresirana podjetja obvestijo o namenu, da se izvaja preiskava na kraju samem.

2. Če obstaja namen, da se v izjemnih primerih vključijo v preiskovalno skupino nevladni izvedenci, je treba o tem obvestiti podjetja in oblasti članice izvoznice. Za take nevladne izvedence bi morale veljati učinkovite sankcije, če bi zlorabili zaupnost.

3. Pridobivanje izrecnega soglasja določenih podjetij v članici izvoznici, preden je obisk dokončno določen, naj bi postala običajna praksa.

4. Takoj po pridobitvi soglasja določenih podjetij preiskovalne oblasti obvestijo oblasti članice izvoznice o imenih in naslovih podjetij, ki jih nameravajo obiskati, in o dogovorjenih datumih.

5. Obvestilo mora biti dano podjetjem dovolj zgodaj pred obiskom.

6. Obiski v zvezi z razlago vprašalnikov se opravijo le na zahtevo izvoznega podjetja. Ob taki zahtevi so lahko preiskovalne oblasti podjetju na razpolago; tak obisk pa je možen le, če: (a) oblasti članice uvoznice obvestijo predstavnike vlade določene članice in (b) ta ne nasprotuje takemu obisku.

7. Ker je osnovni namen preiskave na kraju samem preverjati informacije, ki so že pridobljene ali ugotoviti nadaljnje podrobnosti, je treba tako preiskavo opraviti, ko prispe izpolnjeni vprašalnik, razen če podjetje soglaša z nasprotnim, in so preiskovalne oblasti obvestile vlado članice izvoznice o predvidenem obisku in ta temu ne nasprotuje; dalje, običajna praksa bi morala biti, da se podjetja pred obiskom obvestijo o naravi informacij, ki naj bi jih preverjali in o tem, ali se zahtevajo dodatne informacije, kar ne izključuje zahtev po nadaljnjih podrobnostih na kraju samem v luči pridobljenih informacij.

8. Na poizvedbe ali vprašanja, ki jih postavljajo oblasti ali podjetja članice izvoznice, ki pa so bistvenega pomena za preiskave na kraju samem, je treba po možnosti odgovoriti pred obiskom.

▼B

PRILOGA VII

ČLANICE DRŽAVE V RAZVOJU, NA KATERE SE NANAŠA ODSTAVEK 2(A) ČLENA 27

Članice države v razvoju, ki niso predmet določb odstavka 1(a) člena 3 pod pogoji odstavka 2(a) člena 27, so:

(a) najmanj razvite države, ki jih kot take opredeljujejo Združeni narodi in so članice WTO;

(b) za vsako od naštetih držav v razvoju, ki so članice WTO, se uporabljajo določbe, ki veljajo tudi za druge članice države v razvoju, v skladu z odstavkom 2(b) člena 27, ko bruto narodni dohodek na prebivalca doseže 1 000 dolarjev letno ([1]): Bolivija, Kamerun, Kongo, Slonokoščena obala, Dominikanska republika, Egipt, Gana, Gvatemala, Gvajana, Indija, Indonezija, Kenija, Maroko, Nikaragva, Nigerija, Pakistan, Filipini, Senegal, Šrilanka in Zimbabve.

([1]) Vključitev članic držav v razvoju v seznam v odstavku (b) temelji na najnovejših podatkih Svetovne banke o bruto narodnem dohodku na prebivalca.

▼B

SPORAZUM O POSEBNIH ZAŠČITNIH UKREPIH

ČLANICE SE

ob upoštevanju skupnega cilja članic, da izboljšajo in utrdijo mednarodni trgovinski sistem na podlagi GATT 1994,

ob spoznanju potrebe razjasniti in utrditi discipline GATT 1994, zlasti tiste, ki so vsebovane v členu XIX (nujni posegi v zvezi z uvozom določenih proizvodov), da se ponovno ustanovi mnogostranski nadzor nad uporabo posebnih zaščitnih ukrepov in odpravijo ukrepi, ki so zunaj tega nadzora,

ob spoznanju pomembnosti strukturnih prilagoditev in potrebe, da se pospešuje, namesto omejuje, konkurenca na mednarodnih trgih; in

ob nadaljnjem spoznanju, da je s temi nameni potreben vseobsežen sporazum, ki se uporablja za vse članice in temelji na načelih GATT 1994,

SPORAZUMEJO, KOT SLEDI:

Člen 1

Splošna določba

Ta sporazum uvaja pravila za uporabo posebnih zaščitnih ukrepov, za katere se razume, da so ukrepi, določeni v členu XIX GATT 1994.

Člen 2

Pogoji

1. Članica ([1]) lahko uporablja posebne zaščitne ukrepe za določen proizvod samo, če je ta članica v skladu z določbami, ki so navedene spodaj, ugotovila, da se tak proizvod uvaža na njeno ozemlje v tako povečanih količinah, absolutnih ali relativnih, glede na domačo proizvodnjo in pod takimi pogoji, da povzročajo ali grozijo s povzročitvijo resne škode domači industriji, ki proizvaja enak ali neposredno konkurenčen proizvod.

2. Posebni zaščitni ukrepi se uporabljajo za uvoženi proizvod ne glede na njegov vir.

Člen 3

Preiskava

1. Članica lahko uporablja posebni zaščitni ukrep samo na podlagi preiskave, ki jo opravijo pristojne oblasti te članice v skladu s prej določenimi postopki,

([1]) Carinska unija lahko uporablja poseben zaščitni ukrep enotno ali v korist določene države članice. Ko carinska unija uporablja poseben zaščitni ukrep enotno, morajo vse zahteve v zvezi z ugotavljanjem resne škode ali grožnje na podlagi tega sporazuma temeljiti na pogojih, ki se nanašajo na carinsko unijo kot celoto. Če se poseben zaščitni ukrep uporablja v korist določene države članice, morajo vse zahteve, ki se nanašajo na ugotavljanje resne škode ali grožnje, temeljiti na pogojih, ki obstajajo v tej državi članici, in mora biti ukrep omejen na to državo članico. Nič v tem sporazumu vnaprej ne vpliva na razlago razmerja med členom XIX in odstavkom 8 člena XXIV GATT 1994.

▼B

ki so objavljeni v skladu s členom X GATT 1994. Ta preiskava vsebuje primerno javno obvestilo vsem zainteresiranim stranem in javno zaslišanje ali druge ustrezne načine, s katerimi lahko uvozniki, izvozniki in druge zainteresirane strani predlagajo dokaze in svoja mnenja, vključno z možnostjo odgovora na trditve drugih strani in njihova stališča, med drugim tudi v zvezi s tem, ali bi bila uporaba posebnega zaščitnega ukrepa v skladu z javnim interesom. Pristojne oblasti objavijo poročilo, ki vsebuje njihove ugoto vitve in utemeljene sklepe v zvezi z vsemi ustreznimi vprašanji, ki se nanašajo na dejansko stanje in pravno podlago.

2. Katero koli zaupno informacijo ali ki je dana na zaupni podlagi, pristojne oblasti iz utemeljenih razlogov obravnavajo kot tako. Taka informacija se ne sme razkrivati brez dovoljenja strani, ki jo je dala. Od strani, ki dajejo zaupne informacije, se lahko zahteva, da predloži povzetke, ki niso zaupne narave, če pa te sporočijo, da take informacije ni možno povzemati, pa sporočijo razloge za to. Toda če pristojne oblasti ugotovijo, da zahteva za zaupnost ni opravičljiva in če določena stran ne želi take informacije objaviti ali dovoliti razkritja v splošni ali povzeti obliki, oblasti zanemarijo tako informacijo, razen če zadovoljivo iz ustreznih virov ugotovijo, da je taka informacija točna.

Člen 4

Ugotavljanje resne škode oziroma grožnje

1. Za namene tega sporazuma:

(a) „resna škoda“ pomeni znatno celovito omejevanje položaja domače industrije;

(b) „grožnja resne škode“ pomeni resno škodo, ki je neizbežna v skladu z določbami odstavka 2. Ugotavljanje obstoja grožnje resne škode temelji na dejstvih in ne zgolj na trditvah, sklepih ali oddaljeni možnosti; in

(c) pri ugotavljanju škode ali grožnje „domača industrija“ pomeni vse proizvajalce enakega ali neposredno konkurenčnega proizvoda, ki delujejo na območju članice, ali tiste, katerih skupna proizvodnja enakega ali neposredno konkurenčnega proizvoda ima glavni delež celotne domače proizvodnje teh proizvodov.

2. (a) V preiskavi, ki ugotavlja, ali je povečan uvoz povzročil ali grozi s povzročitvijo resne škode domači industriji v skladu s pogoji tega sporazuma, pristojne oblasti ovrednotijo vse ustrezne dejavnike, ki so objektivni ali količinsko oziroma vrednostno opredeljivi in vplivajo na stanje te industrije, zlasti stopnja in količina povečanega uvoza določenega proizvoda v absolutnih ali relativnih količinah in vrednostih, delež domačega trga, ki ga je dosegel povečan uvoz, spremembe ravni prodaje, proizvodnje, produktivnosti, uporabe proizvodnih zmogljivosti, dobička in izgube in zaposlovanja.

▼B

(b) Ugotavljanje, na katero se nanaša pododstavek (a), se ne opravi, razen če preiskava na podlagi objektivnih dokazov pokaže, da obstaja vzročna zveza med povečanim uvozom določenega proizvoda in resno škodo oziroma grožnjo take škode. Če dejavniki sočasno poleg povečanega uvoza povzročajo škodo domači industriji, se taka škoda ne more pripisovati povečanemu uvozu.

(c) Pristojne oblasti v skladu z določbami člena 3 takoj objavijo podrobno analizo primera, ki je v preiskavi, in prikažejo vplive dejavnikov, ki so jih proučevale.

Člen 5

Uporaba posebnih zaščitnih ukrepov

1. Članica uporablja posebne zaščitne ukrepe samo, kolikor je potrebno, da prepreči ali popravi resno škodo in olajša prilagoditev. Če se uporabi količinska omejitev, tak ukrep ne sme zmanjšati količine uvoza pod ravnijo zadnjega obdobja, kar je povprečje uvoza v zadnjih treh značilnih letih, za katera je na voljo statistika, razen če obstajajo jasni razlogi za to, da je potrebna drugačna raven, da bi se preprečila ali popravila resna škoda. Članice bi morale izbrati najustreznejše ukrepe za doseganje teh ciljev.

2. (a) Če se razdeli kvota na države dobaviteljice, lahko članica, ki uporablja te omejitve, zahteva soglasje za razdelitev deležev v kvoti od vseh drugih članic, ki imajo bistven interes pri dobavi določenega blaga. Če ta metoda ni ustrezna, določena članica dodeli članicam, ki imajo bistven interes pri dobavi blaga, deleže, ki temeljijo na obsegu dobav članic v preteklem značilnem obdobju, celotne količine ali vrednosti uvoza proizvoda ob ustreznem upoštevanju katerih koli posebnih dejavnikov, ki so morda imeli ali pa imajo vpliv na trgovino s tem proizvodom.

(b) Članica lahko odstopa od določb pododstavka (a) pod pogojem, da se v skladu z odstavkom 3 člena 12 posvetuje pod okriljem Odbora za posebne zaščitne ukrepe, ki je določen v odstavku 1 člena 13, in da je temu odboru jasno prikazano, da se je (i) uvoz iz določenih članic povečal v nesorazmernem odstotku glede na celotno povečanje uvoza določenega proizvoda v značilnem obdobju, (ii) da so razlogi za odstop od določb pododstavka (a) upravičeni in (iii) da so pogoji takega odstopa enakovredni za vse dobavitelje določenega proizvoda. Trajanje takega ukrepa se ne sme podaljšati preko začetnega obdobja na podlagi odstavka 1 člena 7. Odstop, na katerega se nanaša zgornje besedilo, ni dovoljen v primerih grožnje resne škode.

▼B

Člen 6

Začasni posebni zaščitni ukrepi

V kritičnih okoliščinah, v katerih bi odlašanje povzročalo škodo, ki bi jo bilo težko popraviti, lahko članica sprejme začasne posebne zaščitne ukrepe na podlagi predhodne ugotovitve, da obstajajo jasni dokazi, da je povečan uvoz povzročil ali pa grozi s povzročitvijo resne škode. Trajanje začasnega ukrepa ne sme presegati 200 dni, v tem času pa je treba upoštevati ustrezne zahteve člena 2 do 7 in člena 12. Taki ukrepi morajo biti v obliki povečanja carin, ki jih je treba takoj vrniti, če poznejša preiskava, na katero se nanaša odstavek 2 člena 4, ne ugotovi, da je povečan uvoz povzročil ali grozil s povzročitvijo resne škode domači industriji. Trajanje katerega koli začasnega ukrepa se šteje kot del začetnega obdobja in kakršnega koli podaljšanja, na katero se nanašajo odstavki 1, 2 in 3 člena 7.

Člen 7

Trajanje in proučitev posebnih zaščitnih ukrepov

1. Članica uporablja posebne zaščitne ukrepe samo za tisti čas, ki je potreben, da prepreči ali popravi resno škodo in olajša prilagoditev. Ta čas ne sme presegati štirih let, razen če se podaljša na podlagi odstavka 2.

2. Obdobje, ki je omenjeno v prvem odstavku, se lahko podaljša pod pogojem, da so pristojne oblasti članice uvoznice v skladu s postopki, ki so določeni v členih 2, 3, 4 in 5, ugotovile, da obstaja nadaljnja potreba po posebnih zaščitnih ukrepih, da se prepreči ali popravi resna škoda in da obstajajo dokazi, da se industrija prilagaja, in pod pogojem, da se spoštujejo ustrezne določbe členov 8 in 12.

3. Skupno obdobje uporabe posebnih zaščitnih ukrepov, vključno z obdobjem uporabe katerega koli začasnega ukrepa, z obdobjem začetne uporabe in kakršnimi koli podaljšanji, ne sme presegati osem let.

4. Z namenom, da se omogoči prilagajanje v situaciji, v kateri je pričakovano trajanje posebnega zaščitnega ukrepa, ki je sporočen v skladu z določbami odstavka 1 člena 12, več kot eno leto, mora članica ukrep, ki ga uporablja, progresivno liberalizirati v enakih intervalih v obdobju njegove uporabe. Če trajanje ukrepa presega tri leta, članica, ki uporablja tak ukrep, prouči situacijo najpozneje na sredini obdobja uporabe ukrepa, in če je smiselno, ga umakne ali pa pospeši liberalizacijo. Ukrep, ki se podaljša v skladu z odstavkom 2, ne sme biti bolj omejujoč, kot je bil na koncu začetnega obdobja, in se mora še naprej liberalizirati.

5. Noben poseben zaščitni ukrep se ne sme ponovno uporabljati za uvoz proizvoda, ki je bil predmet takega ukrepa, ki je sprejet po datumu začetka veljavnosti Sporazuma o WTO, za obdobje, ki je enako tistemu, v katerem je bil tak ukrep prej v uporabi, pod pogojem neuporabe ukrepa najmanj dve leti.

▼B

6. Ne glede na določbe odstavka 5 se lahko ponovno uporabi poseben zaščitni ukrep s trajanjem 180 dni ali manj za uvoz proizvoda, če:

(a) poteče najmanj eno leto od dneva uvedbe posebnega zaščitnega ukrepa za uvoz tega proizvoda; in

(b) da tak poseben zaščitni ukrep ni bil v uporabi za isti proizvod več kot dvakrat v petletnem obdobju, ki se je končalo pred dnevom uvedbe ukrepa.

Člen 8

Raven koncesij in druge obveznosti

1. Članica, ki namerava uporabiti poseben zaščitni ukrep ali želi podaljšati poseben zaščitni ukrep, si prizadeva ohraniti pretežno enakovredno raven koncesij in drugih obveznosti, ki obstajajo na podlagi GATT 1994 med njo in članico izvoznico, ki bi bila prizadeta s takim ukrepom v skladu z določbami odstavka 3 člena 12. Da bi dosegla ta cilj, se lahko ustrezne članice sporazumejo o primernem načinu trgovinske kompenzacije za škodljive posledice ukrepa za njihovo trgovino.

2. Če sporazum ni dosežen v 30 dneh s posvetovanji na podlagi odstavka 3 člena 12, imajo članice izvoznice pravico po preteku 30 dni od dneva, ko je pisno sporočilo o prekinitvi dano Svetu za trgovino z blagom, vendar najpozneje v 90 dneh po uvedbi ukrepa, začasno prekiniti uporabo približno enakovrednih koncesij ali drugih obveznosti v okviru GATT 1994 v zvezi s trgovino s članico, ki uporablja poseben zaščitni ukrep, če Svet za trgovino z blagom tej prekinitvi ne nasprotuje.

3. Pravica do začasne prekinitve, na katero se nanaša odstavek 2, se ne izvaja prva tri leta veljavnosti posebnega zaščitnega ukrepa, pod pogojem, da je poseben zaščitni ukrep sprejet kot rezultat absolutnega povečanja uvoza in da je tak ukrep v skladu z določbami tega sporazuma.

Člen 9

Članice države v razvoju

1. Posebni zaščitni ukrepi se ne uporabljajo za proizvode, ki izvirajo iz članic držav v razvoju, če delež uvoza določenega proizvoda v članici uvoznici ne presega tri odstotke, pod pogojem, da članice države v razvoju z manj kot tremi odstotki uvoznega deleža ne presegajo devet odstotkov skupnega uvoza določenega proizvoda ([1]).

2. Članica država v razvoju ima pravico podaljšati uporabo posebnega zaščitnega ukrepa za obdobje do dveh let nad najdaljšim dovoljenim obdobjem, ki je določeno v odstavku 3 člena 7. Ne glede na določbe odstavka 5 člena 7 ima članica država v razvoju pravico ponovno uporabiti poseben zaščitni ukrep za uvoz proizvoda, ki je že bil predmet takega ukrepa, ki ga je uvedla po dnevu začetka veljavnosti Sporazuma o WTO, po obdobju, ki je za polovico krajši od tistega obdobja, za katero je bil tak ukrep prej v uporabi, pod pogojem, da je obdobje neuporabe najmanj dve leti.

([1]) Članica Odboru za posebne zaščitne ukrepe takoj sporoči ukrep v zvezi s prvim odstavkom člena 9.

▼B

Člen 10

Prej obstoječi ukrepi na podlagi člena XIX

Članice odpravijo vse posebne zaščitne ukrepe, ki so jih sprejele na podlagi člena XIX GATT 1947, ki so obstajali na dan začetka veljavnosti Sporazuma o WTO, najpozneje v osmih letih od dneva, ko so bili prvič v uporabi, ali v petih letih od dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO, karkoli je pozneje.

Člen 11

Prepoved in odprava določenih ukrepov

1. (a) Članica ne sme uveljaviti ali predlagati kakršnega koli nujnega ukrepa v zvezi z uvozom določenih proizvodov, kot je določen v členu XIX GATT 1994, razen če je tak ukrep v skladu z določbami tega člena in se uporablja v skladu s tem sporazumom.

(b) Poleg tega si članica ne sme prizadevati, uporabljati ali ohranjati kakršnih koli prostovoljnih omejitev izvoza, tržnih redov ali podobnih ukrepov na strani izvoza ali uvoza ([1]) ([2]). Ti vključujejo ukrepe, ki jih uporablja posamezna članica, kakor tudi ukrepe na podlagi sporazumov in dogovorov med dvema ali več članicami. Vsak tak ukrep, ki velja na dan začetka veljavnosti Sporazuma o WTO, se uskladi s tem sporazumom ali pa postopoma odpravi v skladu z odstavkom 2.

(c) Ta sporazum se ne nanaša na ukrepe, ki jih predlaga, izvaja ali ohranja članica na podlagi določb GATT 1994, z izjemo člena XIX in mnogostranskih trgovinskih sporazumov v Aneksu 1 A, razen tega sporazuma, ali na podlagi protokolov in sporazumov ali dogovorov, sklenjenih na podlagi GATT 1994.

2. Postopna odprava ukrepov, na katere se nanaša odstavek 1(b), se izvede v skladu s časovnimi razporedi, ki jih določene članice predložijo Odboru za posebne zaščitne ukrepe najpozneje v 180 dneh od dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO. Ti časovni razporedi za vse ukrepe, na katere se nanaša prvi odstavek, določajo postopno odpravo ali prilagoditev s tem spora zumom v obdobju, ki ni daljše od štirih let od dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO, pod pogojem, da ne velja več kot en določen ukrep za članico uvoznico ([3]), katerega trajanje ne sme biti daljše od 31. decembra 1999. Vsaka taka izjema mora biti dogovor jena med neposredno prizadetimi članicami in sporočena Odboru za posebne zaščitne ukrepe z namenom proučitve in sprejema v 90 dneh od dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO. Priloga k temu sporazumu kaže na ukrep, ki je dogovorjen v okviru te izjeme.

([1]) Uvozno kvoto, ki se uporablja kot poseben zaščitni ukrep v skladu z ustreznimi določbami GATT 1994 in tega sporazuma, lahko na podlagi medsebojnega sporazuma nadzira članica izvoznica.

([2]) Primeri podobnih ukrepov vključujejo zmernejši izvoz, sisteme spremljanja izvoznih in uvoznih cen, nadzor izvoza in uvoza, obvezne uvozne kartele, arbitrarne sisteme izdajanja izvoznih in uvoznih dovoljenj oziroma katere koli od teh, ki dajejo zaščito.

([3]) Edina izjema, do katere imajo pravico Evropske skupnosti, je določena v Prilogi k temu sporazumu.

▼B

3. Članice ne smejo spodbujati ali podpirati, da javna ali zasebna podjetja sprejemajo ali ohranjajo nevladne ukrepe, ki so enaki tistim, ki jih določa odstavek 1.

Člen 12

Notifikacija in posvetovanje

1. Članica Odboru za posebne zaščitne ukrepe takoj sporoči:

(a) da je sprožila preiskovalni postopek, ki se nanaša na resno škodo ali grožnjo škode, in razloge za to;

(b) da je ugotovila obstoj resne škode ali grožnje škode, ki jo povzroča povečan uvoz; in

(c) da je sprejela odločitev, da bo uporabila ali podaljšala uporabo posebnega zaščitnega ukrepa.

2. Pri notifikacijah, na katere se nanašata odstavka 1(b) in 1(c), članica, ki predlaga uporabo ali podaljšanje posebnega zaščitnega ukrepa, predloži Odboru za posebne zaščitne ukrepe vse potrebne informacije, ki vključujejo dokaze o resni škodi ali grožnji škode, ki jo povzroča povečan uvoz, natančen opis določenega proizvoda in predlog ukrepa, predlog datuma uvedbe ukrepa, pričakovano trajanje ter časovni razpored postopne liberalizacije. Ob podaljšanju ukrepa prav tako predloži dokaz, da se določena industrija prilagaja. Svet za trgovino z blagom ali Odbor za posebne zaščitne ukrepe lahko zahtevata od članice, ki predlaga uporabo ali podaljšanje ukrepa, še take dodatne informacije, za katere menita, da so potrebne.

3. Članica, ki predlaga uporabo ali podaljšanje posebnega zaščitnega ukrepa, zagotovi ustrezno priložnost za predhodna posvetovanja s tistimi članicami, ki imajo bistven interes kot izvoznice določenega proizvoda, med drugim z namenom, da proučijo predložene informacije na osnovi odstavka 2, da si izmenjajo mnenja o ukrepu in doseganju dogovora o načinu doseganja cilja, ki je določen v odstavku 1 člena 8.

4. Članica Odboru za posebne zaščitne ukrepe pošlje notifikaci jo pred uporabo začasnega zaščitnega ukrepa, na katerega se nanaša člen 6. Posveti se sprožijo takoj po uvedbi ukrepa.

5. Rezultate posvetovanj, na katere se nanaša ta člen, kakor tudi rezultate vmesnih proučitev, na katere se nanaša odstavek 4 člena 7, kakršno koli obliko kompenzacije, na katero se nanaša odstavek 1 člena 8, in predlagano začasno prekinitev koncesij in drugih obveznosti, na katere se nanaša odstavek 2 člena 8, določene članice takoj sporočijo Svetu za trgovino z blagom.

6. Članice takoj sporočijo Odboru za posebne zaščitne ukrepe svoje zakone, predpise in upravne postopke, ki se nanašajo na posebne zaščitne ukrepe in kakršne koli spremembe v njih.

7. Članice, ki ohranjajo ukrepe, na katere se nanašata člen 10 in odstavek 1 člena 11, ki obstajajo na dan začetka veljavnosti Sporazuma o WTO, take ukrepe sporočijo Odboru za posebne zaščitne ukrepe najpozneje v 60 dneh od dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO.

▼B

8. Vsaka članica lahko sporoči Odboru za posebne zaščitne ukrepe vse zakone, predpise in upravne postopke in kakršne koli ukrepe, na katere se nanaša ta sporazum, ki jih ni sporočila druga članica v skladu z zahtevami tega sporazuma.

9. Vsaka članica lahko sporoči Odboru za posebne zaščitne ukrepe kakršne koli nevladne ukrepe, na katere se nanaša odstavek 3 člena 11.

10. Vse notifikacije Svetu za trgovino z blagom, na katere se nanaša ta sporazum, se običajno opravijo preko Odbora za posebne zaščitne ukrepe.

11. Določbe v zvezi z notifikacijo tega sporazuma ne pomenijo zahteve od katere koli članice, da razkriva zaupne informacije, katerih razkrivanje bi oviralo izvajanje zakonov ali bi sicer bilo v nasprotju z javnim interesom, ali pa bi vplivalo na legitimne trgovinske interese določenih javnih ali zasebnih družb.

Člen 13

Nadzor

1. Ustanovi se Odbor za posebne zaščitne ukrepe pod oblastjo Sveta za trgovino z blagom, v katerem lahko sodeluje katera koli članica, ki izrazi željo, da v njem sodeluje. Odbor ima te naloge:

(a) spremlja in letno poroča Svetu za trgovino z blagom o izvajanju tega sporazuma in daje priporočila za njegovo izboljšanje;

(b) na zahtevo določene članice ugotavlja, ali so zahteve tega sporazuma v zvezi s postopki izpolnjene glede na zaščitne ukrepe, in sporoča svoje ugotovitve Svetu za trgovino z blagom;

(c) pomaga članicam, če tako zahtevajo, pri njihovih posve tovanjih v skladu z določbami tega sporazuma;

(d) proučuje ukrepe, na katere se nanašata člen 10 in odstavek 1 člena 11, spremlja postopno zmanjševanje teh ukrepov in ustrezno poroča Svetu za trgovino z blagom;

(e) na zahtevo članice, ki je sprejela zaščitni ukrep, ugotavlja, ali so predlogi začasne prekinitve koncesij in drugih obveznosti „približno enakovredni“, in ustrezno poroča Svetu za trgovino z blagom;

(f) sprejema in pregleda vse notifikacije, ki jih določa ta sporazum, in ustrezno poroča Svetu za trgovino z blagom; in

(g) opravlja kakršno koli drugo nalogo v zvezi s tem spora zumom, ki jo določi Svet za trgovino z blagom.

2. Z namenom pomoči Odboru pri izvajanju njegovih nadzornih nalog Sekretariat vsako leto pripravi dejansko poročilo o izvajanju tega sporazuma, ki temelji na notifikacijah in drugih zanesljivih informacijah, ki so mu na razpolago.

▼B

Člen 14

Reševanje sporov

Določbe členov XXII. in XXIII GATT 1994, kot jih razlaga in uporablja Dogovor o reševanju sporov, se nanašajo na posvetovanja in reševanje sporov, ki izvirajo iz tega sporazuma.

▼B

PRILOGA

IZJEMA, NA KATERO SE NANAŠA DRUGI ODSTAVEK ČLENA 11

Članice	Proizvod	Prenehanje
ES/Japonska	Osebna vozila, terenska vozila, lahka vozila za prevoz blaga, lahka tovorna vozila (do 5 ton) in enaka vozila v celoti v sestavnih delih (CKD kompleti)	31. december 1999

▼B

ANNEX 1 B

GENERAL AGREEMENT ON TRADE IN SERVICES

PART I	SCOPE AND DEFINITION
Article I	Scope and Definition
PART II	GENERAL OBLIGATIONS AND DISCIPLINES
Article II	Most-Favoured-Nation Treatment
Article III	Transparency
Article III *bis*	Disclosure of Confidential Information
Article IV	Increasing Participation of Developing Countries
Article V	Economic Integration
Article V *bis*	Labour Markets Integration Agreements
Article VI	Domestic Regulation
Article VII	Recognition
Article VIII	Monopolies and Exclusive Service Suppliers
Article IX	Business Practices
Article X	Emergency Safeguard Measures
Article XI	Payments and Transfers
Article XII	Restrictions to Safeguard the Balance of Payments
Article XIII	Government Procurement
Article XIV	General Exceptions
Article XV *bis*	Security Exceptions
Article XV	Subsidies
PART III	SPECIFIC COMMITMENTS
Article XVI	Market Access
Article XVII	National Treatment
Article XVIII	Additional Commitments
PART IV	PROGRESSIVE LIBERALIZATION
Article XIX	Negotiation of Specific Commitments
Article XX	Schedules of Specific Commitments
Article XXI	Modification of Schedules
PART V	INSTITUTIONAL PROVISIONS
Article XXII	Consultation
Article XXIII	Dispute Settlement and Enforcement
Article XXIV	Council for Trade in Services
Article XXV	Technical Cooperation
Article XXVI	Relationship with Other International Organizations
PART VI	FINAL PROVISIONS
Article XXVII	Denial of Benefits
Article XXVIII	Definitions
Article XXIX	Annexes

▼B

Annex on Article II Exemptions

Annex on Movement of Natural Persons Supplying Services under the Agreement

Annex on Air Transport Services

Annex on Financial Services

Second Annex on Financial Services

Annex on Negotiations on Maritime Transport Services

Annex on Telecommunications

Annex on Negotiations on Basic Telecommunications

▼B

SPLOŠNI SPORAZUM O TRGOVINI S STORITVAMI

ČLANICE se

OB UPOŠTEVANJU vse pomembnejše vloge trgovine s storitvami v rasti in razvoju svetovnega gospodarstva,

Z ŽELJO, da ustvarijo mnogostranski okvir načel in pravil za trgovino s storitvami, kar bi omogočilo širjenje take trgovine ob preglednosti in progresivni liberalizaciji ter bi spodbudilo gospodarsko rast pri vseh trgovinskih partnerjih in razvoj v državah v razvoju,

Z ŽELJO, da se doseže vse večja liberalizacija trgovine s storitvami v zaporednih krogih mnogostranskih pogajanj, katerih cilj je uveljavljanje interesov vseh udeleženk na podlagi vzajemnih koristi in zagotavljanja celovitega ravnotežja pravic in obvez ob sočasnem upoštevanju ciljev nacionalnih politik,

OB UPOŠTEVANJU pravice članic, da s predpisi urejajo ponudbo storitev na svojem ozemlju in uvajajo nove predpise v zvezi z njo, da bi tako izpolnile zastavljene cilje nacionalnih politik glede na nesorazmernost v stopnji razvoja predpisov o trgovini s storitvami različnih članic, pa tudi posebno potrebo držav v razvoju po uresničevanju te pravice,

Z ŽELJO, da spodbudijo povečevanje udeležbe držav v razvoju v trgovini s storitvami ter povečevanje njihovega izvoza storitev, med drugim s krepitvijo njihovih domačih storitvenih zmogljivosti in njihove učinkovitosti ter konkurenčnosti,

ZLASTI ob upoštevanju resnih težav najmanj razvitih držav glede na njihov posebni gospodarski položaj in njihove razvojne, trgovinske ter finančne potrebe,

SPORAZUMEJO, KOT SLEDI:

DEL I

OBSEG IN DEFINICIJE

Člen I

Obseg in definicije

1. Ta sporazum se uporablja za ukrepe članic, ki vplivajo na trgovino s storitvami.

2. Za namene tega sporazuma je trgovina s storitvami opredeljena kot ponudba storitev:

(a) z ozemlja ene članice na ozemlje druge članice;

(b) na ozemlju ene članice uporabniku storitev iz druge članice;

(c) ponudnika storitev iz ene članice s tržno prisotnostjo na ozemlju druge članice;

(d) ponudnika storitev iz ene članice s prisotnostjo fizičnih oseb iz te članice na ozemlju druge članice.

3. Za namene tega sporazuma:

(a) „Ukrepi članic“ pomenijo ukrepe, ki jih sprejmejo:

(i) centralne, regionalne ali lokalne vlade in organi oblasti;

▼B

(ii) nevladne organizacije pri izvajanju pooblastil, ki jim jih podelijo centralne, regionalne ali lokalne vlade in organi oblasti.

Pri izpolnjevanju svojih obvez po tem sporazumu sprejema vsaka članica vse ukrepe, ki so ji na razpolago, da zagotovi, da jih regionalne in lokalne vlade in organi oblasti ter nevladne organizacije upoštevajo na svojem ozemlju.

(b) „Storitve“ zajemajo vsako storitev v katerem koli sektorju, razen storitev, opravljenih pri izvajanju vladnih pooblastil.

(c) „Storitev, opravljena pri izvajanju vladnih pooblastil“, pomeni vsako storitev, ki ni opravljena na tržni podlagi ali v konkurenci z drugimi ponudniki storitev.

DEL II

SPLOŠNE OBVEZNOSTI IN PRAVILA

Člen II

Obravnava države z največjimi ugodnostmi

1. Pri vseh ukrepih, na katere se nanaša ta sporazum, vsaka članica za vse storitve in ponudnike storitev nemudoma in brezpogojno uveljavi obravnavo, ki ni manj ugodna od tiste, ki se uveljavlja za podobne storitve in ponudnike storitev iz katere koli druge države.

2. Članica lahko ohranja ukrep, ki ni v skladu s prvim odstavkom tega člena, če je ta ukrep naveden v Prilogi v zvezi z izjemami člena II in izpolnjuje tam navedene pogoje.

3. Določbe tega sporazuma se ne razlagajo tako, da bi preprečevale kateri koli članici dodeljevanje ugodnosti sosednjim članicam z namenom olajševanja trgovine s storitvami, omejene na mejno območje, za storitve, ki se ponujajo in porabljajo lokalno.

Člen III

Preglednost

1. Vsaka članica nemudoma, razen v izjemnih razmerah, najkasneje do začetka njihove veljavnosti, objavi vse ukrepe splošne veljavnosti, ki se nanašajo ali vplivajo na uporabo tega sporazuma. Objavi tudi vse mednarodne sporazume, katerih podpisnica je in se nanašajo ali vplivajo na trgovino s storitvami.

2. Kadar objava iz prvega odstavka tega člena ni možna, mora biti ta informacija dostopna javnosti na drug način.

3. Vsaka članica nemudoma in vsaj enkrat letno obvesti Svet za trgovino s storitvami o uvajanju novih ali spreminjanju obstoječih zakonov, predpisov in upravnih smernic, ki znatno vplivajo na trgovino s storitvami, vključenimi v njene specifične obveze po tem sporazumu.

▼B

4. Vsaka članica nemudoma odgovori na vsako zahtevo katere koli članice za podrobnejše informacije o njenih ukrepih splošne veljave ali iz mednarodnih sporazumov v smislu odstavka 1 tega člena. Vsaka članica ustanovi enega ali več informacijskih centrov, ki na zahtevo omogočajo drugim članicam dostop do podatkov o vseh tovrstnih zadevah, tudi o tistih, o katerih je potrebna notifikacija po odstavku 3 tega člena. Taki informacijski centri se ustanovijo v dveh letih po začetku veljavnosti Sporazuma o WTO. Pri roku za ustanovitev informacijskih centrov je za posamezne članice države v razvoju mogoč sporazum o sprejemljivih odstopanjih. Za informacijske centre ni nujno, da so depozitarne ustanove za zakone in predpise.

5. Vsaka članica lahko Svet za trgovino s storitvami obvesti o ukrepu, ki ga sprejme katera koli druga članica, če ta po njenem mnenju vpliva na delovanje tega sporazuma.

Člen III bis

Razkrivanje zaupnih informacij

Ta sporazum ne zahteva od članice, da daje zaupne informacije, katerih razkritje bi oviralo uveljavitev zakona ali bilo kako drugače v nasprotju z javnimi interesi ali bi posegalo v legitimne tržne interese posameznih javnih ali zasebnih podjetij.

Člen IV

Povečevanje udeležbe držav v razvoju

1. Povečevanje udeležbe držav v razvoju v svetovni trgovini se spodbuja z dogovorjenimi specifičnimi obvezami različnih članic v skladu z deloma III in IV tega sporazuma, in sicer v zvezi:

(a) s krepitvijo njihovih domačih storitvenih zmogljivosti in njihove učinkovitosti ter konkurenčnosti, med drugim z dostopom do tehnologije na tržni podlagi;

(b) z izboljševanjem njihovega dostopa do distribucijskih poti in informacijskih omrežij;

(c) z liberalizacijo dostopa na trg po sektorjih in oblikah ponudbe, ki so v njihovem izvoznem interesu.

2. Razvite države članice, če je to mogoče pa tudi druge članice, v dveh letih po začetku veljavnosti Sporazuma o WTO ustanovijo informacijske centre, s katerimi se olajšuje dostop ponudnikom storitev članic držav v razvoju do informacij, povezanih z njihovimi trgi, v zvezi:

(a) s tržnimi in tehničnimi vidiki ponudbe storitev;

(b) z registracijo, priznavanjem in pridobivanjem poklicnih kvalifikacij;

(c) z razpoložljivostjo storitvene tehnologije.

3. Posebno prednost pri izvajanju odstavkov 1 in 2 tega člena imajo najmanj razvite države članice. Posebej je treba upoštevati resne težave najmanj razvitih držav pri sprejemanju dogovorjenih specifičnih obvez glede na njihov posebni gospodarski položaj ter njihove razvojne, trgovinske in finančne potrebe.

▼B

Člen V

Gospodarsko povezovanje

1. Ta sporazum nobeni članici ne preprečuje, da bi bila pogodbenica oziroma da bi sklepala sporazume, s katerimi se liberalizira trgovina s storitvami med dvema ali več pogodbenicami, če tak sporazum:

(a) predvideva pretežno pokrivanje sektorjev ([1]) in

(b) zagotavlja odsotnost ali pretežno ukinitev diskriminacije v smislu člena XVII med dvema ali več pogodbenicami v sektorjih, omenjenih v pododstavku (a), in sicer:

(i) z ukinitvijo obstoječih diskriminacijskih ukrepov in/ali

(ii) s prepovedjo novih ali bolj diskriminacijskih ukrepov,

bodisi ob začetku veljavnosti sporazuma bodisi na podlagi razumnega časa, z izjemo ukrepov, ki so dovoljeni po členih XI, XII, XIV in XIV bis tega sporazuma.

2. Pri presojanju, ali so izpolnjeni pogoji iz odstavka 1(b), je treba upoštevati razmerje med sporazumom in širšim procesom gospodarskega povezovanja oziroma liberalizacijo trgovine določenih držav.

3. (a) Kadar so države v razvoju pogodbenice tiste vrste sporazuma, ki ga določa odstavek 1, tedaj je možna določena prožnost glede pogojev, ki jih določa odstavek 1, zlasti pododstavek (b), v skladu s stopnjo razvitosti določenih držav tako v celoti kot v posameznih sektorjih ter podsektorjih.

(b) Ne glede na določbe odstavka 6 se lahko ob takem sporazumu, kot ga določa odstavek 1, ki se izključno nanaša na države v razvoju, pravne osebe, katerih lastniki ali upravljavci so fizične osebe iz držav pogodbenic takega sporazuma, ugodneje obravnavajo.

4. Kateri koli sporazum iz odstavka 1 se oblikuje tako, da olajšuje trgovino med pogodbenicami sporazuma. Za nobeno članico, ki ni sklenila sporazuma, se ne smejo uvajati večje splošne ovire v trgovini s storitvami v sektorjih in podsektorjih v primerjavi z ovirami, ki so veljale pred sklenitvijo takega sporazuma.

5. Če namerava podpisnica zaradi sklenitve, razširitve ali spremembe kakega sporazuma iz odstavka 1 odstopiti od ali spremeniti določeno specifično obvezo v nasprotju s pogoji v svoji listi, mora najmanj 90 dni vnaprej obvestiti o nameravanem odstopu ali spremembi, pri čemer se uporablja postopek, določen v odstavkih 2, 3 in 4 člena XXI.

6. Ponudnik storitev iz katere koli druge članice, ki je pravna oseba, ustanovljena v skladu z zakoni pogodbenice sporazuma iz odstavka 1, je upravičen do obravnave, ki jo predpisuje tak sporazum, pod pogojem, da opravlja na ozemlju pogodbenic takega sporazuma poslovno dejavnost večjega obsega.

([1]) Ta pogoj se razume v smislu števila sektorjev, vpliva na obseg trgovine in oblik ponudbe. Za izpolnitev tega pogoja sporazum *a priori* ne izključuje nobene oblike.

▼B

7. (a) Članice, ki so pogodbenice katerega koli sporazuma iz odstavka 1, morajo o vsakem takem sporazumu, njegovi razširitvi ali pomembnejši spremembi nemudoma obvestiti Svet za trgovino s storitvami. Svetu morajo dati na razpolago tudi vse pomembne informacije, ki jih ta zahteva. Svet lahko ustanovi delovno skupino, da prouči tak sporazum in njegove razširitve oziroma spremembe ter poroča Svetu o njegovi skladnosti s tem členom.

(b) Članice, ki so pogodbenice katerega koli sporazuma iz odstavka 1, ki se izvaja na podlagi dogovorjenih rokov, o njegovem izvajanju občasno poročajo Svetu za trgovino s storitvami. Svet lahko, če presodi, da je to potrebno, ustanovi delovno skupino, da prouči ta poročila.

(c) Na podlagi poročil delovnih skupin, omenjenih v pododstavkih (a) in (b) tega odstavka, lahko Svet, če je ustrezno, da pogodbenicam takega sporazuma svoja priporočila.

8. Članica, ki je pogodbenica katerega koli sporazuma iz odstavka 1, ne more zahtevati kompenzacije za trgovinske koristi, ki utegnejo po takem sporazumu pripadati kateri koli drugi članici.

Člen V bis

Sporazumi o povezovanju trgov delovne sile

Ta sporazum nobeni članici ne preprečuje, da bi bila pogodbenica sporazumov, ki vzpostavljajo celovito povezavo ([1]) trgov delovne sile med svojimi pogodbenicami, pod pogojem:

(a) da ta sporazum odvezuje državljane podpisnic zahtev v zvezi z dovoljenji za bivanje in delo;

(b) da se o takem sporazumu obvesti Svet za trgovino s storitvami.

Člen VI

Domača zakonodaja

1. V sektorjih, za katera veljajo specifične obveze, mora vsaka članica zagotoviti, da se vsi ukrepi splošne veljave, ki vplivajo na trgovino s storitvami, izvajajo razumno, objektivno in nepristransko.

2. (a) Vsaka članica mora imeti oziroma mora, čim prej je možno, ustanoviti sodne, arbitražne ali upravne svete ali postopke, ki na zahtevo prizadetega ponudnika storitev omogočajo takojšnjo proučitev in če je to upravičeno, zagotavljajo ustrezne spremembe upravnih odločb, ki vplivajo na trgovino s storitvami. Če taki postopki niso neodvisni od agencije, ki ji je zaupana ta upravna odločba, članica zagotovi, da se s temi postopki doseže objektivna in nepristranska proučitev.

(b) Določbe pododstavka (a) se ne smejo razlagati v smislu zahteve, da članice ustanavljajo take svete oziroma postopke, če bi bilo to v neskladju z njihovo ustavno ureditvijo ali z naravo njihovih pravnih sistemov.

([1]) Tako povezovanje daje državljanom pogodbenic pravico do prostega vstopa na trg delovne sile v pogodbenicah in vključuje ukrepe, ki zadevajo pogoje plačevanja, druge pogoje zaposlovanja in socialne ugodnosti.

▼B

3. Če je za ponudbo storitve, za katero velja specifična obveza, potrebno posebno dovoljenje, pristojne oblasti članice v razumnem času po vložitvi prošnje, ki velja po domači zakonodaji za popolno, obvestijo vlagatelja o odločitvi v zvezi z njegovo prošnjo. Na zahtevo vlagatelja pristojne oblasti članice brez nepotrebnega odlašanja dajo vse podatke, ki se nanašajo na prošnjo.

4. Da bi se zagotovilo, da ukrepi v zvezi s kvalifikacijskimi zahtevami in postopki, tehničnimi standardi in zahtevami za dovoljenja ne pomenijo nepotrebnih ovir za trgovino s storitvami, Svet za trgovino s storitvami po ustreznih telesih, ki jih lahko ustanovi v ta namen, določi vsa potrebna pravila. Ta pravila imajo namen zagotoviti, da take zahteve med drugim:

(a) temeljijo na objektivnih in preglednih merilih, kot sta sposobnost in zmožnost ponujati storitev;

(b) ne pomenijo večjega bremena, kot je to potrebno za zagotovitev kakovosti storitve;

(c) pri postopkih za izdajanje dovoljenj niso same po sebi omejitev za ponujanje storitev.

5. (a) V sektorjih, kjer je članica sprejela specifične obveze, ta članica do začetka veljavnosti pravil, ki so nastala v teh sektorjih v skladu z odstavkom 4 tega člena, ne uporablja zahtev za izdajanje dovoljenj ali kvalifikacijskih zahtev in tehničnih standardov, ki izničujejo ali zmanjšujejo sprejete specifične obveze na način, ki:

(i) ni v skladu z merili, navedenimi v pododstavku 4(a), (b) ali (c); in

(ii) ga od te članice ni bilo moč razumno pričakovati v času, ko je ta sprejela specifične obveze v določenih sektorjih.

(b) Pri ugotavljanju, ali je ravnanje članice v skladu z obvezami po odstavku 5(a) zgoraj, je treba upoštevati mednarodne standarde ustreznih mednarodnih organizacij ([1]), ki jih uporablja ta članica.

6. V sektorjih, kjer veljajo specifične obveze v zvezi s storitvami svobodnih poklicev, vsaka članica poskrbi za ustrezne postopke za potrjevanje sposobnosti strokovnjakov katere koli druge članice.

Člen VII

Priznavanje

1. Pri izpolnjevanju svojih standardov oziroma meril za dovoljevanje, izdajanje dovoljenj ali potrjevanje ponudnikov storitev ter na podlagi zahtev odstavka 3 lahko članica v celoti ali delno prizna izobrazbo ali pridobljene izkušnje, izpolnjene zahteve ali dana dovoljenja ali potrdila v določeni državi. Tako priznanje, ki se lahko doseže s harmonizacijo ali kako drugače, lahko temelji na sporazumu ali na posebnih dogovorih z določeno članico ali pa se daje avtonomno.

2. Članica, ki je pogodbenica določene vrste obstoječega ali prihodnjega sporazuma ali dogovora, na katere se nanaša odstavek 1 tega člena, da ustrezno možnost drugim zainteresiranim članicam, da se pogajajo o pristopu k takemu sporazumu ali dogovoru ali da se pogajajo o primerljivih sporazumih ali dogovorih. Če članica avtonomno daje priznanje, da možnost kateri koli drugi članici, da dokaže, da je na njenem ozemlju treba priznati pridobljeno izobrazbo, izkušnje, dovoljenja ali potrdila ter izpolnjene zahteve.

([1]) Izraz „ustrezne mednarodne organizacije“ se nanaša na mednarodna telesa, v katera se lahko včlanijo ustrezni organi vsaj vseh članic WTO.

▼B

3. Članica ne sme dati priznanja tako, da bi standardi ali merila za dovoljevanje, izdajanje dovoljenj ali potrdil ponudnikom storitev pomenili diskriminacijo med državami ali prikrito omejevanje trgovine s storitvami.

4. Vsaka članica:

(a) v 12 mesecih po začetku veljavnosti Sporazuma o WTO zanjo obvesti Svet za trgovino s storitvami o svojih obstoječih ukrepih priznavanja in izjavi, ali ti ukrepi temeljijo na sporazumih ali dogovorih, ki jih omenja odstavek 1;

(b) nemudoma in kolikor mogoče vnaprej obvesti Svet za trgovino s storitvami o začetku pogajanj o določeni vrsti sporazuma ali dogovora, ki jo omenja odstavek 1, da bi dala drugim članicam ustrezno možnost, da izrazijo svoj interes za sodelovanje pri pogajanjih, preden so ta v polnem poteku;

(c) nemudoma obvesti Svet za trgovino s storitvami o sprejemu novih ukrepov priznavanja ali bistvenih spremembah obstoječih ukrepov in izjavi, ali ti ukrepi temeljijo na sporazumih ali dogovorih, ki jih omenja odstavek 1.

5. Če je primerno, naj bi priznanje temeljilo na mnogostransko sprejetih merilih. V ustreznih primerih članice sodelujejo z ustreznimi medvladnimi ali nevladnimi organizacijami z namenom oblikovanja in sprejemanja skupnih mednarodnih standardov in meril za priznavanje in skupnih mednarodnih standardov za opravljanje določenih storitev in poklicev.

Člen VIII

Monopoli in izključni ponudniki storitev

1. Vsaka članica zagotovi, da monopolni ponudnik storitev na njenem ozemlju pri ponudbi monopolne storitve na trgu ne deluje na način, ki ni v skladu z obvezami te članice po členu II in specifičnimi obvezami.

2. Če monopolni ponudnik storitev članice bodisi neposredno bodisi po svojem povezanem podjetju konkurira pri ponudbi storitve, ki je zunaj njegovih monopolnih pravic in za katero je ta članica sprejela specifične obveze, ta članica zagotovi, da tak ponudnik ne zlorablja svojega monopolnega položaja in da ne deluje na njenem ozemlju na način, ki ni v skladu z njenimi obvezami.

3. Svet za trgovino s storitvami lahko na zahtevo članice, ki meni, da monopolni ponudnik storitve v kateri koli drugi članici ravna na način, ki ni v skladu z odstavkoma 1 in 2 tega člena, zahteva od članice, ki ustanavlja, vzdržuje ali pooblašča takega ponudnika, da priskrbi posebne podatke o njegovem ravnanju.

4. Če po začetku veljavnosti Sporazuma o WTO določena članica da monopolne pravice za ponudbo storitve, za katero je prevzela specifične obveze, o tem obvesti Svet za trgovino s storitvami najkasneje tri mesece pred nameravano uporabo monopolnih pravic. Pri tem se uporabljajo določbe odstavkov 2, 3 in 4 člena XXI.

5. Določbe tega člena veljajo tudi za izključne ponudnike storitev, če članica formalno ali dejansko: (a) pooblašča ali ustanavlja majhno število ponudnikov storitev ali (b) če znatno preprečuje konkurenco med temi ponudniki na svojem ozemlju.

▼B

Člen IX

Poslovna praksa

1. Članice ugotavljajo, da lahko določena poslovna praksa ponudnikov storitev, razen tistih, na katere se nanaša člen VIII, omejuje konkurenco in s tem trgovino s storitvami.

2. Vsaka članica mora na zahtevo katere koli druge članice začeti posvetovanja za odpravo prakse, ki jo omenja odstavek 1 tega člena. Pozvana članica taki zahtevi posveti popolno in razumevajočo pozornost in priskrbi vse javno dostopne podatke, ki niso zaupni in so v zvezi z določeno zadevo. Pozvana članica priskrbi zahtevajoči članici tudi druge razpoložljive podatke na podlagi svoje domače zakonodaje in ob sklenitvi zadovoljivega sporazuma o varovanju zaupnosti podatkov članice, ki zahteva podatke.

Člen X

Zaščitni ukrepi v sili

1. O vprašanju zaščitnih ukrepov v sili, ki temeljijo na nediskriminaciji, se sprožijo večstranska pogajanja. Dosežki takih pogajanj začnejo veljati najkasneje tri leta po začetku veljavnosti Sporazuma o WTO.

2. Pred začetkom veljavnosti dosežkov pogajanj, omenjenih v odstavku 1 tega člena, po preteku enega leta od dne, ko je obveza začela veljati, lahko vsaka članica ne glede na določbe odstavka 1 člena XXI obvesti Svet za trgovino s storitvami o svojem namenu, da namerava spremeniti določeno specifično obvezo ali od nje odstopiti, pod pogojem, da članica Svetu utemelji, da sprememba ali odstop ne more čakati, da preteče triletno obdobje, ki ga določa odstavek 1 člena XXI.

3. Določbe odstavka 2 se prenehajo uporabljati po treh letih po začetku veljavnosti Sporazuma o WTO.

Člen XI

Plačila in transferji

1. Razen v razmerah, ki jih predvideva člen XII, ne sme nobena članica omejevati mednarodnih transferjev in plačil za tekoče transakcije v zvezi s specifičnimi obvezami.

2. V tem sporazumu nič ne vpliva na pravice in obveze članic Mednarodnega denarnega sklada po členih Sporazuma o Skladu, vključno z deviznimi transakcijami, ki so v skladu s členi Sporazuma, če članica ne uvaja omejitev za kapitalske transakcije, ki niso v skladu z njenimi specifičnimi obvezami za take transakcije, razen po členu XII ali na zahtevo Sklada.

Člen XII

Omejitve za zaščito plačilne bilance

1. Ob resnih plačilnobilančnih ali zunanjefinančnih težavah ali grožnji teh težav lahko članica uvede ali ohranja omejitve za trgovino s storitvami, za katere je prevzela specifične obveze, vključno s plačili ali transferji za transakcije, povezane s temi obvezami. Ugotavlja se, da lahko določeni pritiski na plačilno bilanco članice v procesu gospodarskega razvoja ali prehoda zahtevajo uporabo omejitev, da bi se med drugim zagotovila ohranitev določene ravni finančnih rezerv, potrebnih za izvajanje njenega progama gospodarskega razvoja ali prehoda.

▼B

2. Omejitve, ki jih omenja odstavek 1:

(a) ne smejo diskriminirati članic;

(b) morajo biti v skladu s členi Sporazuma o Mednarodnem denarnem skladu;

(c) izogibati se morajo nepotrebni škodi tržnih, gospodarskih in finančnih interesov katerih koli drugih članic;

(d) ne smejo preseči omejitev, potrebnih za razreševanje okoliščin, opisanih v odstavku 1;

(e) morajo biti začasne in se morajo postopoma odpraviti glede na izboljšanje položaja, določenega v odstavku 1.

3. Pri določanju obsega takih omejitev članica lahko da prednost storitvam, ki so za njene gospodarske ali razvojne programe pomembnejše. Takih omejitev pa ne sme sprejemati ali ohranjati z namenom zaščite določenega sektorja storitev.

4. O vseh omejitvah, sprejetih ali ohranjenih po odstavku 1, pa tudi o vseh spremembah takih omejitev je treba nemudoma obvestiti Generalni svet.

5. (a) Članice, ki uporabljajo določbe tega člena, se o omejitvah, sprejetih po tem členu, nemudoma posvetujejo z Odborom za plačilnobilančne omejitve.

(b) Ministrska konferenca določi postopke ([1]) za občasna posvetovanja s ciljem, da se omogočajo ustrezna priporočila določeni članici.

(c) Taka posvetovanja presodijo plačilnobilančni položaj določene članice in omejitve, ki so bile uvedene ali se ohranjajo po tem členu, med drugim z upoštevanjem dejavnikov, kot so:

(i) narava in obseg plačilnobilančnih in zunanjefinančnih težav;

(ii) zunanje gospodarsko in trgovinsko okolje določene članice;

(iii) morebitni drugačni primerni ukrepi.

(d) Posvetovanja pretehtajo skladnost omejitev z odstavkom 2 tega člena, zlasti postopno odpravljanje omejitev na podlagi odstavka 2(e).

(e) Na takih posvetovanjih se sprejmejo vse statistične in druge ugotovitve in dejstva, ki jih predloži Mednarodni denarni sklad v zvezi s tujo valuto, denarnimi rezervami in plačilno bilanco. Vsi sklepi temeljijo na presoji Sklada o plačilnobilančnem in zunanjefinančnem položaju določene članice.

6. Če članica, ki ni članica Mednarodnega denarnega sklada, želi uporabiti določbe tega člena, Ministrska konferenca določi postopek proučitve in vse druge potrebne postopke.

Člen XIII

Vladne nabave

1. Določbe členov II, XVI in XVII se ne uporabljajo za zakone, predpise ali zahteve, ki urejajo storitev vladnih agencij za vladne potrebe, in ne z namenom preprodaje na trgu ali uporabe v ponudbi storitev na trgu.

([1]) Razume se, da naj bi bili postopki po petem odstavku enaki postopkom GATT 1994.

▼B

2. Mnogostranska pogajanja o vladnih nabavah storitev je treba opraviti v dveh letih po začetku veljavnosti Sporazuma o WTO.

Člen XIV

Splošne izjeme

V skladu z zahtevo, da se tovrstni ukrepi ne uporabljajo na način, ki bi pomenil samovoljno ali neupravičeno diskriminacijo med državami, v katerih prevladujejo enake razmere ali prikrito omejevanje trgovine s storitvami, se nič v tem sporazumu ne razlaga, da članici preprečuje sprejemanje ali izvajanje ukrepov:

(a) potrebnih za varovanje javne morale ali ohranjanje javnega reda in miru ([1]);

(b) potrebnih za varovanje življenj ali zdravja ljudi, živali ali rastlin;

(c) potrebnih za zagotovitev skladnosti z zakoni ali predpisi, ki niso v neskladju z določbami tega sporazuma, vključno s tistimi, ki se nanašajo na:

(i) preprečevanje prevar in goljufij ali zaradi odprave posledic neizpolnitve storitvenih pogodb;

(ii) varovanje zasebnosti posameznikov v zvezi z obdelavo ali razširjanjem osebnih podatkov ter varovanje zaupnosti zasebne knjigovodske dokumentacije;

(iii) varnost.

(d) ki niso v skladu s členom XVII, pod pogojem, da ima razlika v obravnavi namen zagotoviti enako ali učinkovito nalaganje ali pobiranje neposrednih davkov ([2]) glede storitev ali glede ponudnikov storitev drugih članic;

(e) ki niso v skladu s členom II, pod pogojem, da je razlika v obravnavi dosežek sporazuma o preprečevanju dvojne obdavčitve ali določb o preprečevanju dvojne obdavčitve iz katerega koli drugega mednarodnega sporazuma ali dogovora, ki zavezuje določeno članico.

([1]) Možna je izjema od javnega reda le, če obstaja resnična in dovolj resna grožnja enemu od temeljnih interesov družbe.

([2]) Ukrepi, ki imajo za namen zagotoviti enako ali učinkovito nalaganje ali pobiranje neposrednih davkov, vključujejo ukrepe, ki jih članica sprejme na podlagi svojega davčnega sistema, ki:

(i) se uporabljajo za nerezidenčne ponudnike storitev ob priznavanju dejstva, da se davčne obveznosti nerezidentov določajo glede na obdavčljive postavke, ki izvirajo z ozemlja članice ali ki so na njem; ali

(ii) se uporabljajo za nerezidente, da bi se zagotovila uveljavitev ali pobiranje davkov na ozemlju članice; ali

(iii) se uporabljajo za nerezidente ali rezidente, da bi se preprečilo izogibanje ali utaja davkov, vključno z ukrepi za zagotovitev upoštevanja predpisov; ali

(iv) se uporabljajo za uporabnike storitev, opravljenih na ozemlju ali z ozemlja druge članice, da bi bili zagotovljeni nalaganje in pobiranje davkov od teh uporabnikov, ki imajo izvor na ozemlju te članice; ali

(v) ločujejo ponudnike storitev, ki plačujejo davek za predmete, obdavčljive po celem svetu, in druge ponudnike storitev ob priznavanju razlike v naravi davčne osnove med obema; ali

(vi) določajo, razporejajo ali razdeljujejo dohodek, dobiček, zaslužek, izgubo, odbitke ali posojila rezidentov ali podružnic oziroma med osebami v razmerju ali podružnicami iste osebe, da bi tako zavarovali davčno osnovo članice.

Davčno izrazoslovje ali koncepti v odstavku (d) člena XIV in tej opombi se določajo po davčnih definicijah in konceptih ali enakih ali podobnih definicijah in konceptih domače zakonodaje članice, ki sprejema ukrep.

▼B

Člen XIV bis

Varnostne izjeme

1. V tem sporazumu se nič ne razlaga tako:

(a) da se zahteva od kake članice, da zagotovi informacije, katerih razkritje se ji zdi v nasprotju z njenimi bistvenimi varnostnimi interesi; ali

(b) da prepoveduje kateri koli članici uvedbo ukrepov, za katere ta presodi, da so potrebni za zavarovanje njenih bistvenih varnostnih interesov:

(i) v zvezi s ponudbo storitev, ki poteka posredno ali neposredno za oskrbo oboroženih sil;

(ii) v zvezi s fisijskimi ali fuzijskimi snovmi oziroma snovmi, iz katerih se te izdelujejo;

(iii) med vojno ali v drugih kritičnih razmerah v mednarodnih odnosih; ali

(c) da preprečijo kateri koli članici uvedbo kakršnih koli dejanj v skladu z njenimi obveznostmi po Ustanovni listini Združenih narodov za ohranitev mednarodnega miru in varnosti.

2. Svet za trgovino s storitvami se kar najpopolneje obvešča o ukrepih, sprejetih po odstavku 1(b) in (c) tega člena, ter o njihovi ukinitvi.

Člen XV

Subvencije

1. Članice ugotavljajo, da imajo lahko subvencije v določenih okoliščinah izkrivljajoč vpliv na trgovino s storitvami. Zato članice začnejo pogajanja za oblikovanje mnogostranskih pravil, po katerih bi se lahko izognili takim izkrivljajočim učinkom ([1]). Pogajanja obravnavajo tudi ustreznost izravnalnih postopkov. Taka pogajanja upoštevajo vlogo subvencij v razvojnih programih držav v razvoju in potrebe članic, zlasti članic držav v razvoju, glede prožnosti na tem področju. Za namene takih pogajanj si članice izmenjujejo informacije o vseh subvencijah v trgovini s storitvami, ki jih dajejo svojim domačim ponudnikom storitev.

2. Vsaka članica, ki meni, da je prizadeta s subvencijo druge članice, lahko zahteva posvetovanje s to članico o teh zadevah. Take zahteve je treba obravnavati z razumevanjem.

DEL III

SPECIFIČNE OBVEZE

Člen XVI

Dostop na trg

1. Glede dostopa na trg pri oblikah ponudbe, navedenih v členu I, vsaka članica uveljavlja za storitve in ponudnike storitev iz drugih članic obravnavo, ki ni manj ugodna od določil, omejitev in pogojev, ki so dogovorjeni in navedeni v njeni listi obvez ([2]).

([1]) Bodoči delovni program bo določil, kako in kdaj bodo potekala pogajanja za oblikovanje takih mnogostranskih pravil.

([2]) Če članica prevzame obvezo dostopa na trg v zvezi s ponudbo kake storitve na način, omenjen v pododstavku 2(a) člena I tega sporazuma, in če je čezmejni pretok kapitala bistven del same storitve, je ta članica s tem obvezana, da dovoli tak pretok. Če članica prevzame obvezo glede dostopa na trg v zvezi s ponudbo kake storitve na način, omenjen v pododstavku 2(c) člena I tega sporazuma, je s tem obvezna dovoliti s tem povezane transferje kapitala na svoje ozemlje.

▼B

2. V sektorjih, kjer se prevzemajo obveze glede dostopa na trg, so ukrepi, ki jih članica ne ohranja ali sprejema na regionalni podlagi ali na podlagi celotnega ozemlja, razen če v njeni listi obvez ni drugače določeno, definirani takole:

(a) omejitve števila ponudnikov storitev v obliki številčnih kvot, monopolov, izključnih ponudnikov storitev ali zahtev po preverjanju gospodarskih potreb;

(b) omejitve skupne vrednosti storitvenih transakcij ali premoženja v obliki številčnih kvot ali zahtev po preverjanju gospodarskih potreb;

(c) omejitve skupnega števila opravljenih storitev ali celotne količine storitvenega proizvoda, izraženega v obliki števila enot, kvot ali zahtev po preverjanju gospodarskih potreb ([1]);

(d) omejitve skupnega števila fizičnih oseb, ki so lahko zaposlene v posameznem storitvenem sektorju ali jih lahko zaposli posamezen ponudnik storitev in so nujno potrebne za opravljanje določene storitve ali z njo neposredno povezane, v obliki številčnih kvot ali zahtev po preverjanju gospodarskih potreb;

(e) ukrepi, ki omejujejo ali zahtevajo posebne vrste pravnih oseb ali skupnih naložb, s pomočjo katerih lahko ponudnik storitev opravi storitev; in

(f) omejitve udeležbe tujega kapitala v obliki določanja najvišjega dovoljenega odstotka tujega deleža v skupni vrednosti posameznega ali skupnega tujega vlaganja.

Člen XVII

Nacionalna obravnava

1. V sektorjih v njeni listi obvez in po tam navedenih pogojih ter kvalifikacijah vsaka članica pri vseh ukrepih, ki vplivajo na ponudbo storitev, storitev in ponudnikov storitev iz katerih koli drugih članic ne obravnava manj ugodno kot enake domače storitve ali ponudnike storitev ([2]).

2. Članica lahko izpolni zahteve odstavka 1 tega člena tako, da obravnava storitve ali ponudnike storitev iz katere koli druge članice tako, da je bodisi formalno enaka obravnavi enakih domačih storitev in ponudnikov storitev ali od nje formalno različna.

3. Formalno enaka ali formalno različna obravnava velja za manj ugodno, če spreminja konkurenčne pogoje v prid storitev ali ponudnikov storitev članice v primerjavi z enakimi storitvami ali ponudniki storitev katere koli druge članice.

Člen XVIII

Dodatne obveze

Članice se lahko pogajajo o dodatnih obvezah glede ukrepov, ki vplivajo na trgovino s storitvami in niso navedene v listah po členih XVI ali XVII, vključno z ukrepi, ki zadevajo kvalifikacije, standarde ali dovoljenja. Take obveze morajo biti zapisane v listi obvez članice.

([1]) Pododstavek 2(c) ne obsega ukrepov članice, s katerimi omejuje inpute v ponudbo storitev.

([2]) Posebne zahteve, ki jih predpostavlja ta člen, se ne razlagajo tako, da zahtevajo od kake članice, da kompenzira morebitne notranje konkurenčne pomanjkljivosti, ki izhajajo iz tuje narave določenih storitev ali ponudnikov storitev.

▼B

DEL IV

PROGRESIVNA LIBERALIZACIJA

Člen XIX

Pogajanja o specifičnih obvezah

1. V skladu s cilji tega sporazuma in za dosego vse večje liberalizacije se članice udeležujejo zaporednih krogov pogajanj, ki se začnejo najkasneje pet let po začetku veljavnosti Sporazuma o WTO, potem pa se nadaljujejo občasno. Taka pogajanja so usmerjena k zmanjševanju ali odstranjevanju negativnih učinkov ukrepov na trgovino s storitvami, kot načina zagotavljanja učinkovitega dostopa na trg. Ta proces poteka v prid interesov vseh udeležencev na podlagi vzajemnih koristi in zagotavljanja celovitega ravnovesja pravic in obveznosti.

2. Proces liberalizacije poteka ob upoštevanju ciljev nacionalnih politik in ravni razvitosti posameznih članic tako na splošno kot po posameznih sektorjih. Potrebna je ustrezna prožnost za posamezne članice države v razvoju, da se odpirajo na manj sektorjih, liberalizirajo manj vrst transakcij in progresivno širijo dostop na trg v skladu s svojo razvitostjo. Pri odpiranju dostopa do svojih trgov tujim ponudnikom storitev uveljavljajo pogoje, usmerjene k spodbujanju ciljev, omenjenih v členu IV.

3. Za vsak krog pogajanj se določijo smernice in postopki. Za določitev teh smernic Svet za trgovino s storitvami presodi trgovino s storitvami na splošno in po sektorjih glede na cilje tega sporazuma, vključno s tistimi, ki so navedeni v odstavku 1 člena IV. Smernice za pogajanja določijo oblike obravnave liberalizacije, ki so jo članice samostojno uvedle po zadnjih pogajanjih, pa tudi posebno obravnavo najmanj razvitih držav članic po določbah odstavka 3 člena IV.

4. Proces progresivne liberalizacije se pospeši na vsakem takem krogu dvostranskih, večstranskih ali mnogostranskih pogajanj, usmerjenih k povečevanju splošne ravni specifičnih obvez, ki jih sprejemajo članice po tem sporazumu.

Člen XX

Liste specifičnih obvez

1. Vsaka članica v listi navede vse specifične obveze, ki jih prevzema po delu III tega sporazuma. Glede na sektorje, za katere prevzema te obveze, vsaka lista vsebuje:

(a) določila, omejitve in pogoje dostopa na trg;

(b) pogoje in kvalifikacije nacionalne obravnave;

(c) zaveze, povezane z dodatnimi obvezami;

(d) roke za izpolnitev teh obvez, če je ustrezno;

(e) datum začetka veljavnosti teh obvez.

2. Ukrepi, ki niso v skladu s členoma XVI in XVII, se vpišejo v stolpec, ki se nanaša na člen XVI. V tem primeru velja, da pomeni ta vpis pogoj oziroma kvalifikacijo tudi za člen XVII.

3. Liste specifičnih obvez so priloge k temu sporazumu in so njegov sestavni del.

▼B

Člen XXI

Spreminjanje list

1. (a) Članica (v nadaljnjem besedilu tega člena „spreminjajoča članica“) lahko spremeni vsako obvezo v svoji listi ali odstopi od nje kadar koli po preteku treh let od dne, ko je ta obveza začela veljati v skladu z določbami tega člena.

(b) Spreminjajoča članica o svoji nameri, da v skladu s tem členom spremeni obvezo ali od nje odstopi, obvesti Svet za trgovino s storitvami najkasneje tri mesece pred nameravanim dnem uveljavitve spremembe ali odstopa.

2. (a) Na zahtevo katere koli članice, katere ugodnosti po tem sporazumu so s predlagano spremembo ali odstopom, sporočenim po pododstavku 1(b), prizadete (v tem členu „prizadeta članica“), začne spreminjajoča članica pogajanja o kompenzaciji. Na teh pogajanjih in v tem sporazumu si vse prizadete članice prizadevajo za ohranitev splošne ravni vzajemno koristnih obvez, ki niso manj ugodne od predvidenih v listah specifičnih obvez pred začetkom pogajanj.

(b) Kompenzacija velja na podlagi načela države z največjimi ugodnostmi.

3. (a) Če se spreminjajoča in prizadeta članica ne sporazumeta pred pretekom obdobja, ki je bilo določeno za pogajanja, lahko prizadeta članica zadevo predloži arbitraži. Vsaka prizadeta članica, ki želi uveljaviti svojo pravico do morebitne kompenzacije, sodeluje v arbitraži.

(b) Če nobena od prizadetih članic ne zahteva abritraže, ima spreminjajoča članica vso pravico, da uveljavi predlagane spremembe ali odstop.

4. (a) Spreminjajoča članica ne sme spremeniti svoje obveze ali od nje odstopiti, dokler ni dala kompenzacije v skladu z ugotovitvami arbitraže.

(b) Če spreminjajoča članica uveljavi predlagano spremembo ali odstop in ne ravna na podlagi ugotovitev arbitraže, lahko vsaka prizadeta članica, ki je sodelovala v arbitraži, spremeni bistveno enakovredne ugodnosti v skladu s temi ugotovitvami ali od njih odstopi. Ne glede na določbe člena II se lahko taka sprememba ali odstop uveljavlja izključno za spreminjajočo članico.

5. Svet za trgovino s storitvami določi postopke za popravljanje ali spreminjanje list obvez. Članica, ki je po določbah tega člena spremenila v listi obvez zapisane spremembe ali je od njih odstopila, svojo listo obvez popravi v skladu s tem postopkom.

▼B

DEL V

INSTITUCIONALNE DOLOČBE

Člen XXII

Posvetovanja

1. Vsaka članica s pozornostjo prouči in da zadostno možnost za posvetovanja o predstavitvah katere koli druge članice glede zadev, ki vplivajo na izvajanje tega sporazuma. Pri teh posvetovanjih se uporablja Dogovor o reševanju sporov (DSU).

2. Svet za trgovino s storitvami ali Organ za reševanje sporov (DSB) se lahko na zahtevo članice posvetuje s katero koli članico ali članicami o zadevi, za katero ni bilo mogoče najti zadovoljive rešitve na posvetovanjih po odstavku 1.

3. Članica ne sme uporabljati člena XVII bodisi na podlagi tega člena ali člena XXIII v zvezi z ukrepom druge članice, ki sodi k mednarodnemu sporazumu med njima o preprečevanju dvojne obdavčitve. Ob nesoglasju med članicama, ali kak ukrep sodi k temu sporazumu, ima vsaka od obeh članic pravico predložiti zadevo Svetu za trgovino s storitvami [1]. Svet tako zadevo pošlje arbitraži. Odločitev arbitraže je končna in za članice obvezna.

Člen XXIII

Reševanje sporov in uveljavljanje obvez

1. Če članica meni, da katera koli druga članica ne izvaja svojih obveznosti ali specifičnih obvez po tem sporazumu, se lahko, da bi dosegla vzajemno zadovoljivo rešitev, obrne na DSU.

2. Če DSB meni, da so okoliščine dovolj resne, da to upravičujejo, lahko pooblasti članico ali članice, da prenehajo izpolnjevati obveznosti ali specifične obveze do druge članice ali članic v skladu s členom 22 DSU.

3. Če katera koli članica meni, da je kakršna koli ugodnost, ki jo je razumno pričakovala po specifični obvezi druge članice po delu III tega sporazuma, izničena ali zmanjšana kot posledica uporabe ukrepa, ki ni v neskladju z določbami tega sporazuma, se lahko obrne na DSU. Če DSU ugotovi, da je tak ukrep izničil ali zmanjšal tako ugodnost, je prizadeta članica upravičena do obojestransko zadovoljive prilagoditve po odstavku 2 člena XXI, kar lahko vključuje tudi spremembo ali umik spornega ukrepa. Če se prizadeti članici ne moreta sporazumeti, se uporabi člen 22 DSU.

Člen XXIV

Svet za trgovino s storitvami

1. Svet za trgovino s storitvami opravlja naloge, ki se mu naložijo zaradi izvajanja tega sporazuma in zaradi uresničevanja njegovih ciljev. Svet lahko ustanavlja podrejena telesa, za katera meni, da so potrebna za učinkovito opravljanje njegovih nalog.

[1] Pri sporazumih o preprečevanju dvojne obdavčitve, ki že obstajajo na dan začetka veljavnosti Sporazuma o WTO, se lahko zadeva predloži Svetu za trgovino s storitvami le s soglasjem obeh pogodbenic takega sporazuma.

▼B

2. Razen če Svet ne odloči drugače, v Svetu in njegovih podrejenih telesih lahko sodelujejo predstavniki vseh članic.

3. Članice Sveta izvolijo predsedujočega.

Člen XXV

Tehnično sodelovanje

1. Ponudniki storitev iz članic, ki potrebujejo tovrstno pomoč, imajo dostop do storitev informacijskih centrov, omenjenih v odstavku 2 člena IV.

2. Za tehnično pomoč državam v razvoju na mnogostranski ravni skrbi Sekretariat, o njej pa odloča Svet za trgovino s storitvami.

Člen XXVI

Odnosi z drugimi mednarodnimi organizacijami

Generalni svet pripravi vse potrebno za posvetovanja in sodelovanje z Združenimi narodi in njegovimi specializiranimi agencijami, pa tudi z drugimi medvladnimi organizacijami, ki se ukvarjajo s storitvami.

DEL VI

KONČNE DOLOČBE

Člen XXVII

Odrekanje ugodnosti

Članica lahko odreče ugodnosti po tem sporazumu:

(a) za ponudbo storitve, če ugotovi, da je storitev ponujena z ali na ozemlju nečlanice ali članice, glede katere članica, ki odreka ugodnost, ne uporablja Sporazuma o WTO;

(b) ob ponudbi storitve pomorskega prevoza, če ugotovi, da storitev opravlja:

(i) plovilo, registrirano po zakonih nečlanice ali članice, glede članice, ki odreka ugodnost, ne uporablja Sporazuma o WTO, in

(ii) oseba, ki upravlja in/ali uporablja plovilo v celoti ali delno, pripada nečlanici ali članici, glede katere članica, ki odreka ugodnost, ne uporablja Sporazuma o WTO;

(c) ponudniku storitev, ki je pravna oseba, če ugotovi, da ni ponudnik storitve iz druge članice ali da je ponudnik storitve iz članice, glede katere članica, ki odreka ugodnost, ne uporablja Sporazuma o WTO.

Člen XXVIII

Definicije

V tem sporazumu:

(a) je „ukrep“ vsak ukrep članice bodisi v obliki zakona, predpisa, pravila, postopka, odločitve upravnega ukrepa ali v kateri koli drugi obliki;

(b) „ponudba storitve“ vključuje pripravo, distribucijo, trženje, prodajo in izvedbo storitve;

▼B

(c) „ukrepi članic, ki vplivajo na trgovino s storitvami“ zajemajo ukrepe, ki se nanašajo na:

(i) nakup, plačilo ali uporabo storitve;

(ii) uporabo oziroma dostop do storitve, za katero ta članica zahteva, da je dostopna javnosti na splošno;

(iii) prisotnost, vključno s tržno prisotnostjo, oseb iz kake članice za ponudbo storitve na ozemlju druge članice;

(d) „tržna prisotnost“ je kakršna koli poslovna ali profesionalna oblika ustanavljanja, vključno z

(i) ustanovitvijo, pridobitvijo ali vzdrževanjem pravne osebe ali

(ii) ustanovitvijo ali ohranjanjem podružnice ali predstavništva

na ozemlju članice s ciljem ponudbe storitev;

(e) storitveni „sektor“ je

(i) glede na specifično obvezo en ali več ali vsi podsektorji te storitve, kot je navedeno v listi obvez določene članice,

(ii) sicer pa celota tega storitvenega sektorja z vsemi podsektorji;

(f) „storitev druge članice“ je storitev, ki se opravlja

(i) z ozemlja ali na ozemlju druge članice ali pri pomorskem prevozu s plovilom, ki je registrirano po zakonih druge članice, ali jih opravlja oseba druge članice, ki opravlja storitev z uporabo plovila v celoti ali deloma, ali

(ii) pri ponudbi storitve s tržno prisotnostjo ali prisotnostjo fizičnih oseb ponudniku storitve te druge članice;

(g) „ponudnik storitve“ je vsaka oseba, ki ponudi storitev ([1]);

(h) „monopolni ponudnik storitev“ je vsaka oseba, javna ali zasebna, ki jo na ustreznem trgu na ozemlju članice ta članica formalno ali dejansko pooblasti ali ustanovi kot izključnega ponudnika te storitve;

(i) „porabnik storitve“ je vsaka oseba, ki prejme ali uporabi storitev;

(j) „oseba“ je fizična ali pravna oseba;

(k) „fizična oseba druge članice“ je fizična oseba, ki prebiva na ozemlju te druge članice ali kake druge članice in ima po zakonih te druge članice:

(i) državljanstvo te druge članice; ali

(ii) pravico do trajnega bivanja na ozemlju te druge članice v primeru članice, ki

1. nima državljanov; ali

([1]) Če storitve ne ponudi neposredno pravna oseba, temveč je ponujena z drugimi oblikami tržne prisotnosti, npr. podružnicami ali predstavništvi, ne glede na to ponudniku storitve (tj. pravni osebi) s tovrstno prisotnostjo pripada obravnava, zagotovljena ponudnikom storitev po tem sporazumu. Taka obravnava se razširi tudi na prisotnost, s katero je storitev ponujena, in je ni treba širiti na druga območja ponudnika storitev, ki so zunaj ozemlja, na katerem je ponujena storitev.

▼B

2. zagotavlja pretežno enako obravnavo osebam s stalnim prebivališčem kot svojim državljanov v zvezi z ukrepi, ki vplivajo na trgovino s storitvami, kot je določeno ob sprejemu ali pristopu k Sporazumu o WTO, pod pogojem, da nobena članica ni obvezna take osebe obravnavati ugodneje od tistih, kot jih obravnava ta druga članica. Taka notifikacija vključuje zagotovilo, da prevzema ta članica za osebe s stalnim prebivališčem na podlagi njenih zakonov in predpisov enake odgovornosti, kot jih druge članice prevzemajo za svoje državljane;

(l) „pravna oseba“ je vsaka pravna entiteta, pravilno ustanovljena ali kako drugače organizirana po ustreznem zakonu kot pridobitna ali nepridobitna ter v zasebni ali državni lasti, vključno z delniškimi družbami, trusti, solastniškimi podjetji, skupnimi vlaganji, samostojnimi podjetniki posamezniki ali združenji;

(m) „pravna oseba druge članice“ je pravna oseba, ki je:

(i) ustanovljena ali kako drugače organizirana po zakonodaji druge članice in opravlja znatno poslovno dejavnost na ozemlju te ali katere koli druge članice; ali

(ii) ob ponudbi storitev s tržno prisotnostjo, ki je v lasti ali pod nadzorom:

1. fizičnih oseb te članice; ali

2. pravnih oseb te druge članice, navedenih v pododstavku (i) tega odstavka;

(n) pravna oseba je

(i) „v lasti“ oseb članice, če več kot 50 odstotkov lastniškega deleža pripada osebam te članice;

(ii) „pod nadzorom“ oseb članice, če imajo te osebe moč imenovati večino njenih direktorjev ali da drugače zakonito usmerjajo njeno delovanje;

(iii) „povezano“ z drugo osebo, če je druga oseba pod njenim nadzorom ali je sama pod nadzorom druge osebe ali če sta tako ona kot druga oseba pod nadzorom iste osebe.

(o) „neposredni davki“ vsebujejo vse davke na skupne dohodke, na skupni kapital ali na elemente dohodka ali kapitala, vključno z davkom na razliko pri odtujitvi lastnine, davke na nepremičnine, dedovanja in darila ter davke na skupni znesek plač, ki jih plačajo podjetja, kot tudi davke na povečanje kapitala.

Člen XXIX

Priloge

Priloge k temu sporazumu so sestavni del tega sporazuma.

▼B

Priloga v zvezi z izjemami člena II

OBSEG

1. Ta priloga določa pogoje, po katerih je lahko članica ob začetku veljavnosti tega sporazuma oproščena svojih obvez po odstavku 1 člena II.

2. Morebitne nove izjeme, za katere članica zaprosi po datumu začetka veljavnosti Sporazuma o WTO, se obravnavajo v skladu z odstavkom 3 člena IX tega sporazuma.

Proučitev

3. Svet za trgovino s storitvami prouči vse izjeme, odobrene za več kot pet let. Prva taka proučitev se opravi najkasneje pet let po začetku veljavnosti Sporazuma o WTO.

4. Svet za trgovino s storitvami v postopku proučitve:

   (a) prouči, ali okoliščine, zaradi katerih je bila potrebna izjema, še vedno obstajajo; in

   (b) določi datum morebitne naslednje proučitve.

Prenehanje izjeme

5. Izjema članice glede njenih obveznosti po odstavku 1 člena II tega sporazuma glede posameznega ukrepa preneha veljati na dan, ki je določen z odločitvijo o izjemi.

6. Take izjeme naj načeloma ne bi bile daljše od deset let. V vsakem primeru jih je treba obravnavati na nadaljnjih krogih pogajanj o liberalizaciji.

7. Članica ob prenehanju veljavnosti izjeme obvesti Svet za trgovino s storitvami, da je prej neusklajeni ukrep usklajen z odstavkom 1 člena II.

Spiski izjem po členu II

[Dogovorjeni spiski izjem na podlagi odstavka 2 člena II bodo priloženi k izvirniku Sporazuma o WTO.]

▼B

Priloga o gibanju fizičnih oseb, ki opravljajo storitve po sporazumu

1. Ta priloga se nanaša na ukrepe v zvezi s fizičnimi osebami, ki so ponudniki storitev članice in fizičnih oseb članice, ki so zaposlene pri ponudnikih storitev članice, v zvezi s ponudbo storitve.

2. Sporazum se ne uporablja za ukrepe, ki se nanašajo na fizične osebe, ki si prizadevajo za dostop na trg delovne sile članice, niti se ne uporablja za ukrepe, ki se nanašajo na državljanstvo, na bivanje ali stalno delovno dovoljenje.

3. V skladu z deloma III in IV sporazuma se lahko članice pogajajo o specifičnih obvezah v zvezi z gibanjem vseh kategorij fizičnih oseb, ki opravljajo storitve po tem sporazumu. Fizičnim osebam, ki jih zajema specifična obveza, je treba dovoliti opravljanje storitve v skladu z določili te obveze.

4. Sporazum ne preprečuje nobeni članici, da uporablja ukrepe za vstop fizičnih oseb na njihovo ozemlje ali za njihovo začasno bivanje, vključno z ukrepi, potrebnimi za zaščito celovitosti njenih meja in zagotovitev urejenega prehajanja fizičnih oseb, če se ti ukrepi ne uporabljajo na način, ki bi izničil ali zmanjšal koristi, ki pripadajo kateri koli članici na podlagi določil njenih specifičnih obvez ([1]).

([1]) Zgolj dejstvo, da fizične osebe iz določenih članic za prehod meje potrebujejo vizum iz drugih pa ne, ne velja za izničenje ali zmanjšanje koristi po določilih njenih specifičnih obvez.

▼B

Priloga o storitvah zračnega prevoza

1. Ta priloga se uporablja za ukrepe, ki vplivajo na trgovino s storitvami zračnega prevoza, ki so zapisane v listi obvez ali ne, ter za pomožne storitve. Potrjuje se, da katera koli specifična obveza ali obveznost, ki jo prevzema članica na podlagi tega sporazuma, ne zmanjšuje ali vpliva na obveznosti članice na podlagi dvostranskih ali mnogostranskih sporazumov, ki veljajo na dan začetka veljavnosti Sporazuma o WTO.

2. Ta sporazum, vključno s postopki za reševanje sporov, se ne uporablja za ukrepe, ki vplivajo na:

   (a) prometne pravice, dane kakor koli; ali

   (b) storitve, ki se neposredno nanašajo na uporabo prometnih pravic,

   razen kot je določeno v tretjem odstavku te priloge.

3. Ta sporazum se uporablja za ukrepe, ki vplivajo na:

   (a) storitve popravil in vzdrževanja zračnih plovil;

   (b) prodajo in trženje storitev zračnega prevoza;

   (c) storitve računalniškega sistema rezervacij (CRS).

4. Postopki za reševanje sporov tega sporazuma se lahko uporabljajo le, če so določene članice prevzele obveznosti ali specifične obveze in če so bili postopki za reševanje sporov v dvostranskih in drugih mnogostranskih sporazumih in dogovorih izčrpani.

5. Svet za trgovino s storitvami občasno, najmanj pa vsakih pet let, prouči razvoj letalskega prevoza in izvajanje te priloge, da prouči možno nadaljnjo uporabo tega sporazuma na tem področju.

6. Definicije:

   (a) „storitve popravil in vzdrževanja zračnih plovil“ so dejavnosti, ki se opravljajo na zračnem plovilu ali njegovem delu, medtem ko ne obratuje, in ne vključujejo tako imenovanega linijskega vzdrževanja;

   (b) „prodaja in trženje storitev zračnega prevoza“ so možnosti določenega letalskega prevoznika, da prosto prodaja in trži svoje storitve zračnega prevoza, vključno z vsemi vidiki trženja, kot so tržne raziskave, oglaševanje in distribucija. Te dejavnosti ne vključujejo določanja cen storitev zračnega prevoza niti pogojev, ki se nanašajo na storitve letalskega prevoza;

   (c) „storitve računalniškega sistema rezervacij (CRS)“ so storitve računalniških sistemov, ki vsebujejo podatke o voznih redih letalskih prevoznikov, o razpoložljivih zmogljivostih, o vozninah in pravilih, na podlagi katerih je možno rezervirati ali izdajati vozovnice;

   (d) „prometne pravice“ so pravice, zapisane ali nezapisane v listi obvez, ki se nanašajo na prevoz potnikov, tovora in pošte za plačilo ali najem z, na ali čez ozemlje članice, vključno z medkrajevnimi povezavami, smermi, vrstami prevoza, razpoložljivimi zmogljivostmi, vozninami in pogoji ter merili za določanje letalskih prevoznikov, vključno z merili, kot so število, lastništvo in kontrola.

▼B

Priloga o finančnih storitvah

1. **Obseg in definicije**

(a) Ta priloga se uporablja za ukrepe, ki se nanašajo na ponudbo finančnih storitev. Ponudba finančne storitve po tej prilogi je ponudba storitve, kot je definirana v odstavku 2 člena I tega sporazuma.

(b) V pododstavku 3(b) člena I tega sporazuma so „storitve, ki se opravljajo na podlagi vladnih pooblastil“:

(i) dejavnosti centralne banke ali finančnih oblasti ali kake druge javne ustanove v skladu z denarno politiko ali politiko obrestne mere;

(ii) dejavnosti, ki so del statutarnega sistema socialne varnosti ali pokojninske politike; in

(iii) druge dejavnosti, ki jih opravlja javna ustanova za račun vladnih finančnih virov ali z njihovim jamstvom ali uporabo.

(c) Za namene pododstavka 3(b) člena I sporazuma, če članica dovoli, da njeni ponudniki finančnih storitev opravljajo katero koli dejavnost iz pododstavkov (b)(ii) ali (iii) tega odstavka v konkurenci z javno ustanovo ali ponudnikom finančnih storitev, tedaj „storitve“ vključujejo tudi te dejavnosti.

(d) Pododstavek 3(c) člena I tega sporazuma se ne uporablja za storitve, ki jih obravnava ta priloga.

2. **Domača zakonodaja**

(a) Ne glede na druge določbe tega sporazuma se članicam ne prepričuje, da sprejemajo varnostne ukrepe, vključno z zaščito investitorjev, vlagateljev, lastnikov polic ali upnikov, ki jim ponudniki finančnih storitev dolgujejo fiduciarne pristojbine, ali ukrepe za zagotovitev integritete in stabilnosti finančnega sistema. Če ti ukrepi niso v skladu z določbami tega sporazuma, se ne smejo uporabljati kot način izogibanja obvez ali obveznosti članice po tem sporazumu.

(b) V tem sporazumu se nič ne sme razlagati kot zahteva, da določena članica razkriva informacije o zadevah in računih posameznih strank ali kake druge zaupne ali zasebne informacije, ki jih imajo javne ustanove.

3. **Priznavanje**

(a) Članica pri določanju, kako naj uporablja svoje ukrepe v zvezi s finančnimi storitvami, lahko prizna varnostne ukrepe katere koli druge članice. Tako priznanje, doseženo s harmonizacijo ali kako drugače, lahko temelji na sporazumu ali dogovoru z določeno članico, ali pa se lahko da samostojno.

(b) Članica, ki je pogodbenica prihodnjega ali obstoječega sporazuma ali dogovora iz pododstavka (a), da drugim zainteresiranim članicam možnost, da se pogajajo o pristopu k takemu sporazumu ali dogovoru ali da se pogajajo za primerljiv sporazum ali dogovor pod pogojem enake ureditve, nadzora, izvajanja take ureditve, in če je to ustrezno, postopkov, ki se nanašajo na delitev informacij med pogodbenicami sporazuma ali dogovora. Če članica daje priznanje samostojno, mora dati tudi drugim članicam možnost, da dokažejo obstoj takih okoliščin.

▼B

(c) Če članica razmišlja o priznanju varnostnih ukrepov katere koli druge članice, se odstavek 4(b) člena VII ne uporablja.

4. **Reševanje sporov**

Ugotovitveni sveti za spore o varnostnih ukrepih in drugih finančnih zadevah imajo potrebno strokovno znanje, ustrezno posebnim finančnim storitvam, ki so predmet spora.

5. **Definicije**

Za namene te priloge:

(a) Finančna storitev je katera koli storitev finančne narave, ki jo ponudi ponudnik finančnih storitev iz članice. Finančne storitve zajemajo vse zavarovalniške in z zavarovanjem povezane storitve ter vse bančne in druge finančne storitve (razen zavarovanja). Finančne storitve zajemajo te aktivnosti:

Zavarovalniške in z zavarovanjem povezane storitve

(i) neposredno zavarovanje (vključno s sozavarovanjem):

(A) življenjsko;

(B) neživljenjsko (premoženjsko);

(ii) pozavarovanje in retrocesija;

(iii) posredovanje v zavarovalništvu kot je posredništvo in zastopanje;

(iv) pomožne storitve na področju zavarovanja, kot so svetovanje, aktuarske storitve, presoja tveganja in likvidacija škod.

Bančne in druge finančne storitve (razen zavarovanja)

(v) sprejemanje depozitov in drugih denarnih vlog od javnosti;

(vi) vse vrste posojil, vključno s potrošniškimi in hipotekarnimi, faktoring in financiranje poslovnih transakcij;

(vii) finančni lizing;

(viii) opravljanje plačilnega prometa in storitev s posredovanjem denarja, vključno s kreditnimi, debetnimi in plačilnimi karticami, potovalnimi čeki in bančnimi menicami;

(ix) garancije in poroštva;

(x) trgovanje za lastni račun ali za račun strank bodisi na urejenem ali prostem trgu ali drugače z:

(A) instrumenti denarnega trga (vključno s čeki, blagajniškimi zapisi in certifikati);

(B) tuja gotovina;

(C) vključeni finančni derivati, vendar ne omejeno na terminske posle in opcije;

(D) instrumenti tečajnih sprememb in obrestne mere, vključno s swapi in dogovori o obrestni meri;

▼B

(E) prenosljivi vrednostni papirji;

(F) drugi vrednostni papirji in finančna sredstva, vključno zlato v palicah.

(xi) sodelovanje pri izdajanju vseh vrst vrednostnih papirjev, vključno z organiziranjem, pripravo in izvedbo odkupa novo izdanih vrednostnih papirjev, kot posrednik (javno ali zasebno) in opravljanje drugih storitev, povezanih s tem izdajanjem;

(xii) posredovanje denarja;

(xiii) upravljanje premoženja kot upravljanje denarja ali portfelja, vse oblike kolektivnega vlaganja, upravljanje pokojninskih skladov, hrambeni, depo in skrbniški posli;

(xiv) storitve kliringa in poravnave finančnih sredstev, vljučno z vrednostnimi papirji, derivativnimi proizvodi in drugimi tržnimi instrumenti;

(xv) dajanje in prenos finančnih informacij, obdelava finančnih informacij in povezanih programov drugih ponudnikov finančnih storitev;

(xvi) svetovanje, posredovanje in opravljanje drugih pomožnih finančnih storitev v zvezi z vsemi dejavnostmi, navedenimi v pododstavkih (v) do (xv), vključno s kreditno boniteto in analizami, raziskave in svetovanje v zvezi z naložbami in portfeljem in svetovanje pri akvizicijah, prestrukturiranju podjetij in oblikovanju strategije.

(b) Ponudnik finančnih storitev je vsaka fizična ali pravna oseba članice, ki želi opravljati ali opravlja finančne storitve, toda izraz „ponudnik finančnih storitev“ ne vključuje javne ustanove.

(c) „Javna ustanova“ je:

(i) vlada, centralna banka ali denarna oblast članice ali ustanova, ki je v lasti ali pod nadzorom članice in pretežno opravlja vladne naloge ali dejavnosti v vladne namene, brez ustanov, ki pretežno opravljajo finančne storitve na tržni podlagi; ali

(ii) zasebna ustanova, ki opravlja naloge, kakršne običajno opravlja centralna banka ali denarna oblast, kadar opravlja te naloge.

▼B

Druga priloga o finančnih storitvah

1. Ne glede na člen II sporazuma in odstavka 1 in 2 Priloge v zvezi z izjemami člena II lahko članica v šestdesetih dneh z začetkom štiri mesece po začetku veljavnosti Sporazuma o WTO vpiše v omenjeno prilogo ukrepe v zvezi s finančnimi storitvami, ki niso v skladu s prvim odstavkom člena II tega sporazuma.

2. Ne glede na člen XXI sporazuma lahko članica v šestdesetih dneh z začetkom štiri mesece po začetku veljavnosti Sporazuma o WTO izboljša, spremeni ali umakne vse ali del specifičnih obvez glede finančnih storitev, zapisanih v njeni listi obvez.

3. Svet za trgovino s storitvami določi postopke za uporabo odstavkov 1 in 2.

▼B

Priloga o pogajanjih o pomorskih prevoznih storitvah

1. Člen II in Priloga v zvezi z izjemami člena II, vključno z zahtevami, da se vpišejo vsi ukrepi, ki so neskladni z načelom države z največjimi ugodnostmi, ki jih bo članica zadržala, za pomorski prevoz, pomožne storitve in dostop ter uporabo pristaniških zmogljivosti začnejo veljati:

   (a) na dan izvajanja, ki bo določen na podlagi odstavka 4 Ministrske odločitve o pogajanjih o storitvah pomorskega prevoza; ali

   (b) če pogajanja niso uspešna, na dan končnega poročila Pogajalske skupine o storitvah mednarodnega pomorskega prevoza, ki je predviden v tej Odločitvi.

2. Odstavek 1 se ne uporablja za kakršne koli specifične obveze o storitvah pomorskega prevoza, vpisane v listo obvez članice.

3. Od konca pogajanja, na katerega se nanaša odstavek 1, in pred datumom izvajanja lahko članica izboljša, spremeni ali umakne vse ali del specifičnih obvez tega sektorja brez ponudbe kompenzacije ne glede na določbe člena XXI.

▼B

Priloga o telekomunikacijah

1. **Cilji**

Ob priznanju posebnosti telekomunikacijskih storitev, zlasti pa njihove dvojne vloge kot posebnega sektorja gospodarskih dejavnosti in obenem kot prenosne podlage drugim gospodarskim dejavnostim, se članice sporazumejo o tej prilogi s ciljem razčlenitve določb tega sporazuma glede ukrepov, ki vplivajo na dostop do in na uporabo telekomunikacijskih prenosnih omrežij in storitev. Temu primerno ta priloga določa opombe in dopolnilne določbe k sporazumu.

2. **Obseg**

(a) Ta priloga se ne uporablja za vse ukrepe članic, ki vplivajo na dostop do in uporabo javnih telekomunikacijskih prenosnih omrežij in storitev ([1]).

(b) Ta priloga se ne uporablja za ukrepe, ki vplivajo na kabelsko ali drugo oddajanje radijskih in televizijskih programov.

(c) V tej prilogi se nič ne razlaga tako:

(i) da se zahteva od članice, da pooblasti ponudnika storitev druge članice, da ustanovi, sestavi, pridobi, zakupi, upravlja ali dobavlja telekomunikacijska prenosna omrežja in storitve, razen tistih, ki so določeni v njeni listi obvez; ali

(ii) da se zahteva od članice (ali da se zahteva od članice, da obvezuje ponudnike storitev pod njeno jurisdikcijo), da ustanovi, sestavi, pridobi, zakupi, upravlja ali dobavlja telekomunikacijska prenosna omrežja in storitve, ki niso na voljo javnosti.

3. **Definicije**

V tej prilogi:

(a) so „telekomunikacije“ oddajanje in sprejemanje signalov s kakršnimi koli elektromagnetnimi sredstvi;

(b) je „javna telekomunikacijska storitev“ vsaka prenosna telekomunikacijska storitev, za katero članica izrecno ali dejansko zahteva, da je dostopna javnosti. Take storitve lahko med drugim vključujejo telegraf, telefon, teleks in prenos podatkov, ki običajno vključuje prenos informacij, ki jih pošiljajo stranke med dvema ali več točkami brez spremembe oblike ali vsebine teh informacij;

(c) je „javno telekomunikacijsko prenosno omrežje“ javna telekomunikacijska infrastruktura, ki omogoča telekomunikacije med določenimi omrežnimi terminali;

(d) so „podjetniške komunikacije“ telekomunikacije, s katerimi podjetje komunicira interno ali s svojimi podružnicami in na podlagi domače zakonodaje s povezanimi podjetji. Za te namene „podružnice“ in, če je to ustrezno, „povezana podjetja“ definira vsaka članica posebej. „Podjetniške komunikacije“ v tej prilogi izključujejo tržne ali netržne storitve, ki se opravljajo za podjetja, ki niso podružnice ali povezana podjetja oziroma ki se opravljajo za stranke ali možne stranke;

([1]) Ta odstavek se razume tako, da vsaka članica zagotavlja, da se obveznosti iz te priloge uporabljajo glede ponudnikov javnih telekomunikacijskih prenosnih omrežij in storitev z vsemi potrebnimi ukrepi.

▼B

(e) vsako sklicevanje na odstavek ali pododstavek tega dodatka vključuje vse njegove podrazdelke.

4. **Preglednost**

Pri uporabi člena III tega sporazuma vsaka članica zagotovi, da so vsi ustrezni podatki o pogojih dostopa do javnih telekomunikacijskih prenosnih omrežij in storitev ter njihove uporabe dostopni javnosti, vključno s: cenami in drugimi pravili in pogoji za opravljanje storitev; specifikacijami o tehničnih povezavah takih omrežij in storitev; podatki o organih, odgovornih za pripravo in sprejemanje standardov takega dostopa in uporabe; pogoji, ki veljajo za priključitev terminala ali druge opreme; in notifikacijami, zahtevami registracije ali izdajanja dovoljenj, če obstajajo.

5. **Dostop do in uporaba javnih prenosnih telekomunikacijskih omrežij in storitev**

(a) Vsaka članica zagotovi, da ima kateri koli ponudnik storitev katere koli članice omogočen dostop do in uporabo javnih telekomunikacijskih prenosnih omrežij in storitev po razumnih in nediskriminacijskih določilih in pogojih, ki so vključeni v njeno listo obvez. Ta obveznost se med drugim uporablja od pododstavka (b) do (f) ([1]).

(b) Vsaka članica zagotovi, da imajo ponudniki storitev iz katere koli druge članice dostop do in možnost uporabe katerega koli telekomunikacijskega prenosnega omrežja in storitve, ki se ponujajo v ali čez tiste članice, vključno z zasebno zakupljenimi mrežami, ter s tem namenom na podlagi pododstavkov (e) in (f) zagotovi, da so takim ponudnikom zagotovljeni:

(i) nakup ali zakup ter priključitev terminala ali druge opreme, ki se povezujejo z omrežjem, ki je nujno potrebno za ponudnikovo storitev;

(ii) medsebojno povezovanje zasebno zakupljenih ali lastniških mrež z javnimi prenosnimi telekomunikacijskimi omrežji in storitvami ali z mrežami, ki so v zakupu ali lasti drugih ponudnikov storitev;

(iii) uporaba delovnih protokolov pri ponudbi katere koli storitve po izbiri ponudnika, razen tistih, ki so potrebni, da se zagotovi dostop do telekomunikacijskega prenosnega omrežja in storitev javnosti.

(c) Vsaka članica zagotovi, da lahko ponudniki storitev katere koli druge članice uporabijo javna telekomunikacijska prenosna omrežja in storitve za prenos informacij v in čez meje, vključno s podjetniškimi komunikacijami takih ponudnikov storitev in za dostop do podatkov, vsebovanih v podatkovnih bazah ali kako drugače shranjenih v obliki, ki omogoča dostop do podatkov s čitalniki na ozemlju katere koli članice. Vsak nov ali spremenjen ukrep članice, ki bistveno vpliva na tako uporabo, se sporoči in je predmet posvetovanja v skladu z ustreznimi določbami sporazuma.

(d) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka lahko članica sprejema take ukrepe, ki so potrebni za zagotovitev varnosti in zaupnosti sporočil, pod pogojem, da se taki ukrepi ne uporabljajo kot sredstvo samovoljne ali neupravičene diskriminacije ali prikritega omejevanja trgovine s storitvami.

([1]) Izraz „nediskriminacijski“ se razume tako, da se nanaša na obravnavo države z največjimi ugodnostmi in nacionalno obravnavo, kot je opredeljena v sporazumu, in na sektorsko specifično rabo izraza „določila in pogoji, ki niso manj ugodni od tistih, ki veljajo za katerega koli drugega uporabnika enakih javnih telekomunikacijskih prenosnih omrežij ali storitev v enakih okoliščinah“.

▼B

(e) Vsaka članica zagotovi, da se za dostop do javnih telekomunikacijskih omrežij in storitev ne postavljajo nobeni pogoji, razen tistih, potrebnih za:

(i) zaščito odgovornosti za javne storitve ponudnikov javnih telekomunikacijskih prenosnih omrežij in storitev, zlasti njihove zmožnosti, da dajejo svoja omrežja ali storitve na razpolago javnosti;

(ii) zaščito tehnične celovitosti javnih telekomunikacijskih prenosnih omrežij ali storitev; ali

(iii) zagotovitev, da ponudniki storitev katere koli druge članice ne ponujajo storitev, razen če jim je dovoljeno na podlagi obvez v listi obvez članice.

(f) Pod pogojem, da izpolnjujejo merila, določena v odstavku (e), lahko pogoji za dostop do in uporabo javnih prenosnih telekomunikacijskih omrežij in storitve vključujejo:

(i) omejitve preprodaje ali skupne uporabe takih storitev;

(ii) zahteve po uporabi predpisanih tehničnih povezav, vključno s protokoli za medsebojno povezovanje takih omrežij in storitev;

(iii) če je to potrebno, zahteve po vzajemni združljivosti takih storitev in zahteve v podporo ciljev v odstavku 7(a);

(iv) odobritev tipa terminala ali druge opreme, ki je v povezavi z omrežjem in tehnične zahteve v zvezi s priključitvijo take opreme na taka omrežja;

(v) omejitve medsebojnega povezovanja mrež v zasebni lasti ali zakupu s takimi omrežji ali storitvami ali z mrežami v zakupu ali lasti drugih ponudnikov storitev; ali

(vi) notifikacijo, registracijo ali izdajanje dovoljenj.

(g) Ne glede na določbe prejšnjih odstavkov v tem delu lahko članica država v razvoju v skladu s stopnjo svoje razvitosti določi razumne pogoje za dostop in uporabo javnih telekomunikacijskih prenosnih omrežij in storitev, ki so potrebni za izboljšanje domače telekomunikacijske infrastrukture in storitvenih zmogljivosti ter za povečanje njene udeležbe v mednarodni trgovini s telekomunikacijskimi storitvami. Taki pogoji so določeni v listi obvez te članice.

6. **Tehnično sodelovanje**

(a) Članice priznavajo, da je učinkovita, tehnično napredna telekomunikacijska infrastruktura v državah, zlasti državah v razvoju, bistvenega pomena za širitev njihove trgovine s storitvami. V ta namen članice podpirajo in spodbujajo najširšo udeležbo razvitih držav in držav v razvoju in njihovih ponudnikov javnih telekomunikacijskih prenosnih omrežij in storitev ter drugih ustanov v razvojnih programih mednarodnih in regionalnih organizacij, vključno z Mednarodno telekomunikacijsko zvezo, Programom Združenih narodov za razvoj in Mednarodno banko za obnovo in razvoj.

(b) Članice spodbujajo in podpirajo telekomunikacijsko sodelovanje med državami v razvoju na mednarodni, regionalni in podregionalni ravni.

▼B

(c) V sodelovanju z ustreznimi mednarodnimi organizacijami dajejo članice, če je to izvedljivo, državam v razvoju informacije o telekomunikacijskih storitvah in razvoju telekomunikacij in informacijske tehnologije, da bi tako pomagale pri izboljšanju njihovih domačih telekomunikacijskih storitev.

(d) Članice posvečajo posebno pozornost priložnostim najmanj razvitih držav, da spodbudijo tuje ponudnike telekomunikacijskih storitev k pomoči pri prenosu tehnologije, pri usposabljanju in drugih dejavnostih, ki podpirajo razvoj njihove telekomunikacijske infrastrukture in širjenje njihove trgovine s telekomunikacijskimi storitvami.

7. **Razmerja z mednarodnimi organizacijami in sporazumi**

(a) Članice priznavajo pomembnost mednarodnih standardov za globalno združljivost in vzajemnost telekomunikacijskih omrežij in storitev in si prizadevajo podpirati take standarde z delom ustreznih mednarodnih teles, vključno z Mednarodno telekomunikacijsko zvezo in Mednarodno organizacijo za standardizacijo.

(b) Članice priznavajo vlogo, ki jo imajo medvladne in nevladne organizacije in sporazumi pri zagotavljanju učinkovitega opravljanja domačih in globalnih telekomunikacijskih storitev, zlasti Mednarodne telekomunikacijske zveze. Če ustreza, članice storijo vse potrebno za posvetovanja s takimi organizacijami o zadevah, ki izhajajo iz izvajanja te priloge.

▼B

Priloga o pogajanjih o osnovnih telekomunikacijah

1. Člen II in Priloga v zvezi z izjemami člena II, vključno z zahtevami, da se v prilogi vpišejo vsi ukrepi, ki niso v skladu z obravnavo države z največjimi ugodnostmi in jih članica namerava ohranjati, začnejo veljati za osnovne telekomunikacije šele:

   (a) na dan izvajanja, ki bo določen na podlagi petega odstavka Ministrske odločitve o pogajanjih o osnovnih telekomunikacijah; ali

   (b) če ta pogajanja niso uspešna, na dan končnega poročila Pogajalske skupine za osnovne telekomunikacije, ki je predviden v tej Odločitvi.

2. Odstavek 1 se ne uporablja za nobeno specifično obvezo glede osnovnih telekomunikacij, zapisanih v listi obvez članice.

▼B

ANNEX 1 C

AGREEMENT ON TRADE-RELATED ASPECTS OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS

PART I GENERAL PROVISIONS AND BASIC PRINCIPLES

PART II STANDARDS CONCERNING THE AVAILABILITY, SCOPE AND USE OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS

1. Copyright and Related Rights
2. Trademarks
3. Geographical Indications
4. Industrial Designs
5. Patents
6. Layout-Designs (Topographies) of Integrated Circuits
7. Protection of Undisclosed Information
8. Control of Anti-Competitive Practices in Contractual Licences

PART III ENFORCEMENT OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS

1 General Obligations
2 Civil and Administrative Procedures and Remedies
3 Provisional Measures
4 Special Requirements Related to Border Measures
5 Criminal Procedures

PART IV ACQUISITION AND MAINTENANCE OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS AND RELATED *INTER-PARTES* PROCEDURES

PART V DISPUTE PREVENTION AND SETTLEMENT

PART VI TRANSITIONAL ARRANGEMENTS

PART VII INSTITUTIONAL ARRANGEMENTS; FINAL PROVISIONS

▼B

SPORAZUM O TRGOVINSKIH VIDIKIH PRAVIC INTELEKTUALNE LASTNINE

ČLANICE SE

Z ŽELJO, da bi zmanjšale nesorazmerja in ovire v mednarodni trgovini in ob upoštevanju potrebe po spodbujanju učinkovitega in ustreznega varstva pravic intelektualne lastnine ter z željo, da bi preprečili, da ukrepi in postopki za uveljavljanje pravic intelektualne lastnine sami ne bi postali ovire v zakoniti trgovini,

OB SPOZNANJU potrebe po novih pravilih in redu v zvezi z:

(a) uporabnostjo osnovnih načel GATT 1994 in ustreznih mednarodnih sporazumov ali konvencij o intelektualni lastnini;

(b) določbo o ustreznih standardih in načelih, ki se nanašajo na razpoložljivost, obseg in uporabo pravic intelektualne lastnine, povezanih s trgovino;

(c) določbo o učinkovitih in ustreznih sredstvih za uveljavljanje pravic intelektualne lastnine, povezanih s trgovino, ob upoštevanju razlik v nacionalnih pravnih sistemih;

(d) določbo o učinkovitih in hitrih postopkih za mnogostransko preprečevanje in reševanje sporov med vladami; in

(e) prehodnimi ureditvami, katerih cilj je polna udeležba pri rezultatih pogajanj,

OB SPOZNANJU potrebe po mnogostranskem okviru za načela, pravila in red, ki zadevajo mednarodno trgovino s ponarejenim blagom,

OB SPOZNANJU, da so pravice intelektualne lastnine zasebne pravice,

OB SPOZNANJU določenih ciljev javne politike nacionalnih sistemov za varstvo intelektualne lastnine, vključno z razvojnimi in tehnološkimi cilji,

OB SPOZNANJU posebnih potreb najmanj razvitih držav članic glede največje prožnosti pri izvajanju domačih zakonov in predpisov, da bi jim omogočili ustvariti trdno in obstojno tehnološko bazo,

OB POUDARJANJU pomena zmanjševanja napetosti s sprejemanjem trdnih obvez, da se spori v zvezi z vprašanji intelektualne lastnine, povezanimi s trgovino, rešujejo z mnogostranskimi postopki,

Z ŽELJO, da bi ustvarili odnos medsebojne podpore med WTO in Svetovno organizacijo za intelektualno lastnino (v nadaljnjem besedilu WIPO), kot tudi drugimi ustreznimi mednarodnimi organizacijami,

SPORAZUMEJO, KOT SLEDI:

▼B

DEL I

SPLOŠNE DOLOČBE IN TEMELJNA NAČELA

Člen 1

Narava in obseg obveznosti

1. Članice so dolžne izvajati določbe tega sporazuma. Članice smejo, vendar ne da bi bile k temu zavezane, z domačim zakonom izvajati širše varstvo, kot ga zahteva ta sporazum, pod pogojem, da tako varstvo ni v nasprotju z določbami tega sporazuma. Članice svobodno določajo ustrezen način izvajanja določb tega sporazuma v okviru njihovega lastnega pravnega sistema in prakse.

2. V tem sporazumu se izraz „intelektualna lastnina“ nanaša na vse kategorije intelektualne lastnine, ki so predmet poglavij od 1 do 7 v delu II.

3. Članice obravnavajo državljane drugih članic tako, kot je določeno s tem sporazumom ([1]). Glede na določeno pravico intelektualne lastnine se štejejo za državljane drugih članic tiste fizične ali pravne osebe, ki izpolnjujejo merila za pridobitev varstva, kot jih določajo Pariška konvencija (1967), Bernska konvencija (1971), Rimska konvencija in Pogodba o intelektualni lastnini na področju integriranih vezij, če so bile vse članice WTO tudi članice teh konvencij ([2]). Vsaka članica, ki izkoristi možnosti, določene v odstavku 3 člena 5 ali odstavku 2 člena 6 Rimske konvencije, mora o tem skladno s temi določbami obvestiti Svet za trgovinske vidike pravic intelektualne lastnine („Svet za TRIPS“).

Člen 2

Konvencije o intelektualni lastnini

1. V zvezi z deli II, III in IV tega sporazuma se članice ravnajo po členih od 1 do 12 in po členu 19 Pariške konvencije (1967).

2. Nič v delih I do IV tega sporazuma ne sme zmanjšati obstoječih obveznosti, ki jih utegnejo imeti članice med seboj po Pariški konvenciji, Bernski konvenciji, Rimski konvenciji in Pogodbi o intelektualni lastnini na področju integriranih vezij.

([1]) Če se v tem sporazumu omenjajo „državljani“, se domneva, če gre za ločeno carinsko ozemlje članice WTO, da pomeni fizično ali pravno osebo, ki ima na tem carinskem ozemlju prebivališče ali dejansko in učinkovito industrijsko ali trgovinsko ustanovo.

([2]) S „Pariško konvencijo“ je v tem sporazumu mišljena Pariška konvencija za varstvo industrijske lastnine; s „Pariško konvencijo (1967)“ je mišljen Stockholmski akt te konvencije z dne 14. julija 1967. „Bernska konvencija“ se nanaša na Bernsko konvencijo za varstvo književnih in umetniških del; z „Bernsko konvencijo (1971)“ je mišljen Pariški akt te konvencije z dne 24. julija 1971. „Rimska konvencija“ se nanaša na Mednarodno konvencijo za varstvo izvajalcev, proizvajalcev fonogramov in radiodifuznih organizacij, ki je bila sprejeta v Rimu 26. oktobra 1961. „Pogodba o intelektualni lastnini na področju integriranih vezij“ se nanaša na Pogodbo o intelektualni lastnini na področju integriranih vezij, ki je bila sprejeta v Washingtonu 26. maja 1989. „Sporazum o WTO“ se nanaša na Sporazum o ustanovitvi WTO.

▼B

Člen 3

Nacionalna obravnava

1. Glede varstva ([1]) intelektualne lastnine vsaka članica državljanom drugih članic zagotovi enake ugodnosti kot svojim državljanom, razen z izjemami, ki so že določene v Pariški konvenciji (1967) oziroma Bernski konvenciji (1971) oziroma Rimski konvenciji oziroma Pogodbi o intelektualni lastnini na področju integriranih vezij. Za izvajalce, proizvajalce fonogramov in radiodifuzne organizacije, se ta obveznost nanaša samo na pravice iz tega sporazuma. Vsaka članica, ki izkoristi možnosti, ki jih določa člen 6 Bernske konvencije (1971) in odstavek 1(b) člena 16 Rimske konvencije, mora skladno s temi določbami to sporočiti Svetu za TRIPS.

2. Članice lahko izkoristijo izjeme, ki jih dovoljuje odstavek 1 glede sodnih in upravnih postopkov, vključno z navedbo naslova za storitev ali imenovanjem zastopnika v jurisdikciji članice, samo, če so take izjeme potrebne za zagotovitev skladnosti z zakoni in predpisi, ki niso v neskladju z določbami tega sporazuma, in če ta praksa ni uporabljena na način, ki bi prikrito omejeval trgovino.

Člen 4

Obravnava države z največjimi ugodnostmi

Glede varstva intelektualne lastnine se vsaka prednost, ugodnost, privilegij ali imuniteta, ki jo da neka članica državljanu katere koli druge članice, odobri takoj in brezpogojno tudi državljanom vseh drugih članic. Iz te obveznosti so izvzeti vsaka prednost, ugodnost, privilegij ali imuniteta, ki jo odobri članica:

(a) ki izvira iz mednarodnih sporazumov o pravni pomoči ali uveljavitvi zakona splošnega pomena in niso posebej omejeni na varstvo intelektualne lastnine;

(b) ki je dana v skladu z določbami Bernske konvencije (1971) ali Rimske konvencije, ki dovoljujeta, da je obravnava odvisna od obravnave druge države, in ne od nacionalne obravnave;

(c) ki se nanaša na pravice izvajalcev, proizvajalcev fonogramov in radiodifuznih organizacij, ki niso določene s tem sporazumom;

(d) ki izvira iz mednarodnih sporazumov o varstvu intelektualne lastnine, ki so začeli veljati pred začetkom veljavnosti Sporazuma o WTO, pod pogojem, da so taki sporazumi sporočeni Svetu za TRIPS in da ne pomenijo samovoljne ali neutemeljene diskriminacije državljanov drugih članic.

Člen 5

Mnogostranski sporazumi o pridobitvi ali ohranjanju varstva

Obveznosti po členih 3 in 4 se ne nanašajo na postopke, ki jih določajo mnogostranski sporazumi, ki so sklenjeni pod pokroviteljstvom WIPO in se nanašajo na pridobitev ali ohranjanje pravic intelektualne lastnine.

([1]) Za namene členov 3 in 4 vključuje „varstvo“ tudi zadeve, ki vplivajo na razpoložljivost, pridobitev, obseg, ohranjanje in uveljavljanje pravic intelektualne lastnine, kakor tudi na tiste zadeve, ki vplivajo na uporabo pravic intelektualne lastnine, ki jih posebej obravnava ta sporazum.

▼B

Člen 6

Izčrpanje

Za namene reševanja sporov po tem sporazumu se ne sme nič v tem sporazumu skladno z določbami členov 3 in 4 uporabljati za obravnavanje vprašanja o izčrpanju pravic intelektualne lastnine.

Člen 7

Cilji

Varstvo in uveljavljanje pravic intelektualne lastnine bi moralo prispevati k pospeševanju tehnoloških inovacij in k prenosu in razširjanju tehnologije v vzajemno korist tako proizvajalcev kot uporabnikov tehnološkega znanja in na način, ki vodi k družbeni in gospodarski blaginji ter ravnovesju pravic in obveznosti.

Člen 8

Načela

1. Članice lahko pri oblikovanju ali spreminjanju svojih zakonov in predpisov sprejemajo ukrepe, ki so potrebni za zavarovanje javnega zdravja in prehrane ter za spodbujanje javnega interesa na področjih, ki so življenjskega pomena za njihov družbenoekonomski in tehnološki razvoj, pod pogojem, da so taki ukrepi v skladu z določbami tega sporazuma.

2. Ustrezni ukrepi pod pogojem, da so v skladu z določbami tega sporazuma, utegnejo biti potrebni zato, da se imetnikom pravic prepreči zloraba pravic intelektualne lastnine ali uporaba prakse, ki nerazumno omejuje trgovino ali negativno vpliva na mednarodni prenos tehnologije.

DEL II

STANDARDI, KI SE NANAŠAJO NA RAZPOLOŽLJIVOST, OBSEG IN UPORABO PRAVIC INTELEKTUALNE LASTNINE

Poglavje 1

Avtorske in sorodne pravice

Člen 9

Razmerje z Bernsko konvencijo

1. Članice se ravnajo po členih od 1 do 21 Bernske konvencije (1971) in po dodatku k njej. Vendar pa članice nimajo pravic ali obveznosti po tem sporazumu glede pravic, danih na podlagi člena 6*bis* te konvencije, ali pravic, ki iz njega izhajajo.

2. Varstvo avtorskih pravic obsega izraze, ne pa idej, postopkov, metod delovanja ali matematičnih pojmov kot takih.

▼B

Člen 10

Računalniški programi in zbirke podatkov

1. Računalniški programi, bodisi v izvirni ali strojni kodi, so po Bernski konvenciji (1971) varovani kot književna dela.

2. Zbirke podatkov ali drugega gradiva, bodisi v strojno berljivi ali drugačni obliki, ki so zaradi izbora ali razporeditve njihove vsebine intelektualne stvaritve, so varovane kot take. To varstvo, ki pa ne zajema samih podatkov ali gradiva, ne sme posegati v nobeno avtorsko pravico, ki obstaja na samih podatkih ali gradivu.

Člen 11

Pravice iz najema

Vsaj za računalniške programe in kinematografska dela članica avtorjem in njihovim pravnim naslednikom zagotovi pravico, da lahko dovolijo ali prepovedo komercialno dajanje v najem javnosti izvirnikov ali kopij njihovih avtorskih del. Za kinematografska dela članici ni treba izpolnjevati obveznosti, razen če bi tako dajanje v najem povzročilo širše kopiranje teh del v takem obsegu, da bi materialno škodovalo izključni pravici do razmnoževanja, ki je bila dana v tej članici avtorjem in njihovim pravnim naslednikom. V primeru računalniških programov se ta obveznost ne nanaša na tiste najeme, pri katerih sam program ni bistveni predmet najema.

Člen 12

Trajanje varstva

Če se trajanje varstva nekega dela, ki ni fotografsko delo ali delo uporabne umetnosti, ne računa na podlagi življenjske dobe fizične osebe, tako obdobje ne sme biti krajše od 50 let, šteto od konca koledarskega leta avtorizirane izdaje, ali 50 let, šteto od konca koledarskega leta izdelave, če ni bilo take avtorizirane izdaje v 50 letih od izdelave tega dela.

Člen 13

Omejitve in izjeme

Članice postavljajo omejitve ali izjeme pri izključnih pravicah v določenih posebnih primerih, ki niso v nasprotju z običajnim izkoriščanjem dela in nerazumno ne ogrožajo legitimnih interesov imetnika pravice.

Člen 14

Varstvo izvajalcev, proizvajalcev fonogramov (zvočnih zapisov) in radiodifuznih organizacij

1. Izvajalci imajo pri snemanju svoje izvedbe na fonogram možnost preprečiti ta dejanja, če so storjena brez njihovega dovoljenja: snemanje njihove neposnete izvedbe in reprodukcijo takega posnetka. Izvajalci imajo tudi možnost preprečiti ta dejanja, če so storjena brez njihovega dovoljenja: radiodifuzno oddajanje po brezžičnem mediju in javno prenašanje njihovega nastopa v živo.

▼B

2. Proizvajalci fonogramov imajo pravico dovoliti ali prepovedati neposredno ali posredno reproduciranje svojih fonogramov.

3. Radiodifuzne organizacije imajo pravico prepovedati ta dejanja, če so storjena brez njihovega dovoljenja: snemanje, reproduciranje posnetkov in ponovno radiodifuzno oddajanje po oddajnih brezžičnih medijih kakor tudi javno televizijsko prenašanje le-teh. Če članice takih pravic radiodifuznim organizacijam ne dajo, morajo dati lastnikom avtorskih pravic na predmetu oddaj možnost, da zgoraj omenjena dejanja preprečijo skladno z določbami Bernske konvencije (1971).

4. Določbe člena 11 v zvezi z računalniškimi programi se nanašajo, *mutatis mutandis*, na proizvajalca fonogramov in druge imetnike pravic na fonogramih, skladno z zakonom članice. Če je dne 15. aprila 1994 v neki članici veljal sistem pravičnega nadomestila imetnikom pravic v zvezi z dajanjem v najem fonogramov, lahko le-ta tak sistem obdrži pod pogojem, da komercialno dajanje v najem fonogramov ne povzroča materialne škode izključnim pravicam do reproduciranja, ki jih imajo imetniki pravic.

5. Varstvo za izvajalce in proizvajalce fonogramov mora po tem sporazumu trajati vsaj do konca obdobja 50 let, šteto od konca koledarskega leta, v katerem je bil posnetek narejen ali izvajan. Varstvo, zagotovljeno po odstavku 3, traja najmanj dvajset let od konca koledarskega leta, v katerem se je izvajalo radiodifuzno oddajanje.

6. Vsaka članica lahko v zvezi s pravicami, zagotovljenimi po odstavkih 1, 2 in 3, predpiše pogoje, omejitve, izjeme in zadržke do take mere, kot to dovoljuje Rimska konvencija. Vendar pa veljajo, *mutatis mutandis*, določbe člena 18 Bernske konvencije (1971) tudi za pravice izvajalcev in proizvajalcev fonogramov na fonogramih.

Poglavje 2

Znamke

Člen 15

Varstvo vsebine

1. Vsak znak ali kombinacija znakov, ki omogočajo razlikovanje med proizvodi ali storitvami enega podjetja in proizvodi ali storitvami drugega podjetja, lahko postane znamka. Taki znaki, zlasti besede, ki vključujejo osebna imena, črke, številke, figurativne elemente in kombinacije barv kakor tudi kombinacije takih znakov, se smejo registrirati kot znamke. Če znaki sami po sebi ne omogočajo razlikovanja določenih proizvodov ali storitev, lahko članice registracijo pogojujejo z razločljivostjo, pridobljeno z uporabo. Članice lahko kot pogoj za registracijo zahtevajo, da so znaki vizualno zaznavni.

2. Zgornji odstavek se ne razume tako, da je članicam onemogočena zavrnitev registracije znamke iz drugih razlogov pod pogojem, da ti ne odstopajo od določb Pariške konvencije (1967).

▼B

3. Članice lahko registracijo pogojujejo z uporabo. Vendar pa dejanska uporaba znamke ne sme biti pogoj za vložitev prijave za registracijo. Prijava ne sme biti zavrnjena samo zato, ker ni prišlo do predvidene uporabe pred iztekom treh let od datuma vložitve prijave.

4. Narava proizvodov oziroma storitev, za katere naj bi veljala znamka, ne sme biti ovira za registracijo znamke.

5. Članice vsako znamko objavijo bodisi pred registracijo ali takoj po njej in omogočajo primerno priložnost za vložitev zahteve za preklic registracije. Prav tako lahko članice dajo priložnost za ugovor proti registraciji znamke.

Člen 16

Dane pravice

1. Lastnik registrirane znamke ima izključno pravico preprečiti tretjim osebam, ki nimajo njegove privolitve, da v trgovini uporabljajo enake ali podobne znake za proizvode ali storitve, ki so enaki ali podobni tistim, za katere je bila znamka registrirana, če bi taka uporaba utegnila povzročiti zmedo. Domneva se, da uporaba enakega znaka za enake proizvode ali storitve povzroča zmedo. Zgoraj opisane pravice ne smejo posegati v nobene prej obstoječe pravice in tudi ne smejo vplivati na možnost članic, da dajo pravice na razpolago na podlagi uporabe.

2. Člen 6*bis* Pariške konvencije (1967) se uporablja, *mutatis mutandis*, za storitve. Pri ugotavljanju, ali je znamka nedvomno znana, članice upoštevajo poznavanje znamke pri določenem delu javnosti, vključno s poznavanjem v določeni članici, ki je posledica predstavljanja znamke.

3. Člen 6*bis* Pariške konvencije (1967) se uporablja, *mutatis mutandis*, za proizvode ali storitve, ki niso podobni tistim, za katere je znamka registrirana, če uporaba te znamke za te proizvode ali storitve kaže na povezanost med temi proizvodi ali storitvami in lastnikom registrirane znamke, in če utegnejo biti interesi lastnika registrirane znamke s tako uporabo oškodovani.

Člen 17

Izjeme

Članice lahko določijo omejene izjeme za pravice, dane z znamko, kot so npr. poštena uporaba opisnih izrazov, pod pogojem, da te izjeme upoštevajo legitimne interese lastnika znamke in tretjih oseb.

Člen 18

Trajanje varstva

Prva registracija znamke in vsako njeno obnavljanje velja za čas, ki ni krajši od sedem let. Registracijo znamke je možno neskončno obnavljati.

▼B

Člen 19

Zahteva glede uporabe

1. Če se za ohranjanje registracije zahteva uporaba, je možno registracijo razveljaviti šele po neprekinjenem obdobju neuporabe najmanj treh let, razen če lastnik znamke navede utemeljene razloge, ki kažejo na ovire za tako uporabo. Okoliščine, ki se pojavijo neodvisno od volje lastnika znamke in so ovira za uporabo znamke, kot so npr. uvozne omejitve ali druge vladne zahteve za proizvode ali storitve, ki jih varuje znamka, se priznajo kot utemeljeni razlogi za neuporabo.

2. Če pod nadzorom lastnika znamke le-to uporablja druga oseba, se taka uporaba prizna kot uporaba znamke za namene ohranjanja registracije.

Člen 20

Druge zahteve

Uporabe znamke v trgovini ne smejo neutemeljeno ovirati posebne zahteve, kot so uporaba v povezavi z drugo znamko, uporaba v posebni obliki ali uporaba na način, ki škoduje njeni lastnosti razločevanja med proizvodi ali storitvami enega podjetja in proizvodi ali storitvami drugih podjetij. To ne izključuje zahteve po uporabi znamke za prepoznavo podjetja, ki proizvaja proizvode ali storitve, kakor tudi znamke, vendar ne v povezavi s prejšnjo, ki razločuje določene posebne proizvode ali storitve tega podjetja.

Člen 21

Dajanje licenc in prenos

Članice lahko določijo pogoje za dajanje licenc in za prenos znamk, s tem da se razume, da obvezno dajanje licenc za znamke ni dovoljeno in da ima lastnik registrirane znamke pravico do prenosa svoje znamke z ali brez prenosa poslovanja, ki mu znamka pripada.

Poglavje 3

Geografske označbe

Člen 22

Varstvo geografskih označb

1. V tem sporazumu so geografske označbe oznake, ki označujejo, da blago izvira z ozemlja članice ali iz regije ali lokacije na tem ozemlju, če se dana kakovost, sloves ali kaka druga značilnost tega blaga bistveno pripisuje njegovemu geografskemu poreklu.

2. V zvezi z geografskimi označbami članice zainteresiranim strankam zagotovijo zakonita sredstva za preprečitev:

▼B

(a) uporabe vsakega takega sredstva pri imenovanju ali predstavitvi blaga, ki bi označevalo ali nakazovalo, da določeno blago izvira iz geografskega območja, ki ni resnični kraj porekla, na način, ki bi zavajal javnost glede geografskega porekla blaga;

(b) vsake uporabe, ki je dejanje nelojalne konkurence v smislu člena 10*bis* Pariške konvencije (1967).

3. Članica po uradni dolžnosti, če njena zakonodaja to dovoljuje, ali na zahtevo zainteresirane stranke, zavrne ali razveljavi registracijo znamke, ki vsebuje ali je sestavljena iz geografske označbe za blago, ki ne izvira z označenega ozemlja, če je uporaba take označbe na znamki za tako blago v tej članici taka, da zavaja javnost glede resničnega kraja porekla.

4. Varstvo na podlagi odstavkov 1, 2 in 3 se uporablja za geografsko označbo, ki je sicer resnična, kar zadeva ozemlje, regijo ali lokacijo, iz katere izvira blago, vendar pa javnosti napačno predstavlja, da blago izvira z drugega ozemlja.

Člen 23

Dodatno varstvo za geografske označbe vin in žganih pijač

1. Vsaka članica zainteresiranim strankam zagotovi zakonita sredstva za preprečevanje uporabe geografske označbe, ki označuje vina, za vina, ki ne izvirajo iz kraja, ki ga označuje določena geografska označba, ali ki označuje žgane pijače za žgane pijače, ki ne izvirajo iz kraja, ki ga označuje določena geografska označba, tudi če je označen resnični izvor blaga ali je uporabljena geografska označba v prevodu ali ga spremljajo izrazi, kot so „vrsta“, „tip“, „stil“, „imitacija“ ali podobno ([1]).

2. Registracija znamke vin, ki vsebuje ali se sestoji iz geografske označbe, ki označuje vina ali žgane pijače, ki vsebuje ali se sestoji iz geografske označbe, ki označuje žgane pijače, se zavrne ali razveljavi po uradni dolžnosti, če to dovoljuje zakonodaja članice, ali na zahtevo zainteresirane stranke, v zvezi s takimi vini ali žganimi pijačami, ki nimajo tega porekla.

3. Če so geografske označbe za vina homonimne, se varstvo zagotovi vsaki označbi v skladu z določbami odstavka 4 člena 22. Vsaka članica določi praktične pogoje za razlikovanje med homonimnimi označbami ob upoštevanju potrebe po zagotavljanju nepristranskega obravnavanja določenih proizvajalcev in preprečevanja zavajanja potrošnikov.

4. Da bi omogočili varstvo geografskih označb za vina, bodo v Svetu za TRIPS potekala pogajanja v zvezi z ustanovitvijo mnogostranskega sistema notifikacije in registracije geografskih označb za vina, ki imajo pravico do varstva v članicah, ki sodelujejo v sistemu.

([1]) Ne glede na prvi stavek člena 42 lahko članice glede teh obveznosti v zamenjavo določijo izvajanje z upravnimi sredstvi.

▼B

Člen 24

Mednarodna pogajanja; izjeme

1. Članice se sporazumejo, da začnejo pogajanja za povečanje varstva posameznih geografskih označb po členu 23. Določb odstavkov od 4 do 8 spodaj ne sme uporabljati članica za to, da zavrne pogajanja ali sklepanje dvostranskih ali mnogostranskih sporazumov. V kontekstu takih pogajanj so članice pripravljene obravnavati nadaljnjo uporabo teh določb za posamezne geografske označbe, katerih uporaba je bila predmet teh pogajanj.

2. Svet za TRIPS prouči izvajanje določb tega poglavja; prva taka proučitev se opravi v dveh letih od začetka veljavnosti Sporazuma o WTO. Na vsako zadevo, ki vpliva na izpolnjevanje obveznosti po teh določbah, je treba Svet opozoriti, in ta se mora na zahtevo ene članice posvetovati s katero koli članico ali članicami o zadevi, za katero ni bilo mogoče najti zadovoljive rešitve z dvostranskimi ali večstranskimi posvetovanji med določenimi članicami. Svet ukrepa v skladu z dogovorom tako, da omogoči delovanje in pospeši cilje tega poglavja.

3. Članica pri izvajanju tega poglavja ne sme zmanjšati varstva geografskih označb, ki so obstajala v tej članici neposredno pred začetkom veljavnosti Sporazuma o WTO.

4. Nič v tem poglavju ne zavezuje članice, da prepreči nadaljnjo in podobno uporabo določene geografske označbe druge članice za označevanje vin ali žganih pijač v zvezi z blagom ali storitvami katerega koli od njenih državljanov ali prebivalcev, ki je neprekinjeno uporabljal to geografsko označbo za isto ali sorodno blago ali storitev na ozemlju te članice ali (a) najmanj deset let pred 15. aprilom 1994 ali (b) v dobri veri pred tem datumom.

5. Če je bila znamka prijavljena ali registrirana v dobri veri ali če so bile pravice do znamke pridobljene z uporabo v dobri veri, ali

(a) pred datumom uporabe teh določb v tej članici, kot je določeno v delu VI; ali

(b) preden je geografska označba zavarovana v državi porekla,

ne smejo ukrepi, sprejeti za izvajanje tega poglavja, vplivati na možnosti za registracijo ali veljavnost znamke ali pravice do uporabe znamke na podlagi dejstva, da je znamka enaka ali podobna geografski označbi.

6. Nič v tem poglavju ne zavezuje članice, da uporablja svoje določbe v zvezi z geografsko označbo katere koli druge članice, ki se nanašajo na blago ali storitve, katerih ustrezna označba je enaka običajnemu izražanju v skupnem jeziku kot skupno ime za tako blago ali storitve na ozemlju te članice. Nič v tem poglavju ne zavezuje članice, da zahteva uporabo svojih določb v zvezi z geografsko označbo katere koli druge članice, ki se nanaša na proizvode iz vinske trte, katerih ime je enako kot običajno ime za sorto grozdja, ki je obstajalo na ozemlju te članice na dan začetka veljavnosti Sporazuma o WTO.

▼B

7. Članica lahko določi, da mora biti vsaka zahteva po tem poglavju v zvezi z uporabo ali registracijo znamke vložena v petih letih, potem ko je postala nepravilna uporaba zaščitene označbe splošno znana v tej članici, ali po datumu registracije znamke v tej članici, pod pogojem, da je bila ta znamka do tega datuma objavljena, če je tak datum zgodnejši od datuma, ko je postala nepravilna uporaba splošno znana v tej članici, pod pogojem, da se ta geografska označba ne uporablja ali ni registrirana v slabi veri.

8. Določbe tega poglavja nikakor ne posegajo v pravice katere koli osebe, da v trgovini uporablja svoje ime ali ime svojega predhodnika v poslu, razen če je tako ime uporabljeno tako, da zavaja javnost.

9. Po tem sporazumu ni obveznosti za varstvo geografskih označb, ki niso ali prenehajo biti varovane v državi porekla ali ki so se v tej državi prenehale uporabljati.

Poglavje 4

Industrijski vzorci in modeli

Člen 25

Pogoji za varstvo

1. Članice zagotavljajo varstvo neodvisno ustvarjenih industrijskih vzorcev in modelov, ki so novi ali izvirni. Članice lahko določijo, da vzorci in modeli niso novi ali izvirni, če se bistveno ne razlikujejo od znanih vzorcev in modelov ali kombinacij znanih vzorcev in modelov. Članice lahko določijo, da se tako varstvo ne prenese na vzorce in modele, ki jih v bistvu narekujejo tehnični ali funkcionalni nagibi.

2. Vsaka članica zagotovi, da pogoji za zagotovitev varstva tekstilnih vzorcev, še zlasti glede na morebitne stroške, preizkus ali objavo, nerazumno ne poslabšajo možnosti za zahtevo in pridobitev takega varstva. Članice svobodno izpolnjujejo to obveznost v obliki zakona o industrijskem oblikovanju ali zakona o avtorskih pravicah.

Člen 26

Varstvo

1. Lastnik varovanega industrijskega vzorca ali modela ima pravico preprečiti tretjim strankam, ki nimajo njegove privolitve, da izdelujejo, prodajajo ali uvažajo predmete, ki nosijo ali vsebujejo vzorec ali model, ki je kopija ali v veliki meri kopija varovanega vzorca ali modela, če so taka dejanja storjena v trgovinske namene.

2. Članice lahko določijo omejene izjeme pri varstvu industrijskih vzorcev in modelov pod pogojem, da take izjeme niso v nerazumnem nasprotju z običajnim izkoriščanjem varovanih industrijskih vzorcev in modelov in da nerazumno ne posegajo v legitimne interese lastnika varovanega industrijskega vzorca ali modela ob upoštevanju legitimnih interesov tretjih strank.

3. Varstvo traja najmanj deset let.

▼B

Poglavje 5

P a t e n t i

Člen 27

Predmet, ki izpolnjuje pogoje za pridobitev patenta

1. Pod pogoji določb odstavkov 2 in 3 so patenti mogoči za katere koli izume, ali proizvode ali postopke, na vseh področjih tehnologije pod pogojem, da so novi, da so na ravni izumiteljstva in jih je možno uporabiti v industriji ([1]). Pod pogojem iz odstavka 4 člena 65, odstavka 8 člena 70 in odstavka 3 tega člena morajo biti patenti in njihove pravice dane v uporabo brez diskriminacije glede na kraj izuma, področje tehnologije ali glede na to ali so proizvodi uvoženi ali lokalno proizvedeni.

2. Članice lahko iz patentiranja izključijo izume, za katere je preprečitev trgovinskega izkoriščanja na njihovem ozemlju potrebna zaradi varovanja javnega reda ali morale vključno z zaščito življenja ljudi, živali ali rastlin ali zdravja ali da se izogne resno ogrožanje okolja pod pogojem, da taka izključitev ni samo zaradi tega, ker tako izkoriščanje prepoveduje njihov zakon.

3. Članice lahko iz patentiranja izključijo tudi:

(a) diagnostične, terapevtske in kirurške metode za zdravljenje ljudi ali živali;

(b) rastline in živali, ki niso mikroorganizmi, in pretežno biološke procese za proizvodnjo rastlin ali živali, ki niso nebiološki in mikrobiološki procesi. Vendar pa morajo članice zagotoviti varstvo rastlinskih vrst ali s patenti ali s *sui generis* sistemom ali s kakršno koli kombinacijo obeh. Določbe tega pododstavka se proučijo štiri leta po začetku veljavnosti Sporazuma o WTO.

Člen 28

Dane pravice

1. S patentom se lastniku dajejo te izključne pravice:

(a) če je predmet patenta proizvod, preprečitev tretjim strankam, ki nimajo njegove privolitve, da izdelujejo, uporabljajo, dajejo v prodajo, prodajajo ali v te namene uvažajo ([2]) ta proizvod;

(b) če je predmet patenta postopek, preprečitev tretjim strankam, ki nimajo njegove privolitve, da postopek uporabljajo in da uporabljajo, dajejo v prodajo, prodajajo ali v te namene uvažajo vsaj proizvod, ki je pridobljen neposredno s tem postopkom.

([1]) Za namene tega člena lahko katera koli članica izraza „raven izumiteljstva“ in „možnost uporabe v industriji“ šteje kot sinonima izrazoma „neočiten“ in „uporaben“.

([2]) Ta kakor tudi vse preostale pravice, ki so dane po tem sporazumu v zvezi z uporabo, prodajo, uvozom ali drugačno distribucijo blaga, so predmet določb 6. člena.

▼B

2. Prav tako imajo lastniki patentov pravico prenesti ali z dedovanjem prenesti patent in sklepati licenčne pogodbe.

Člen 29

Pogoji za prijavitelje patentov

1. Članice zahtevajo, da prijavitelj patenta izum predstavi dovolj jasno in popolnoma, da ga lahko izvede oseba, ki je usposobljena na določenem področju, in lahko od prijavitelja zahteva, da pokaže najboljši način izvedbe izuma, ki ga pozna izumitelj, na datum prijave, ali če se zahteva prednostna pravica, na datum prve prijave.

2. Članice lahko od prijavitelja patenta zahtevajo, da zagotovi informacije v zvezi z ustreznimi prijaviteljevimi tujimi prijavami in podeljenimi patenti.

Člen 30

Izjeme pri danih pravicah

Članice lahko določijo omejene izjeme pri izključnih pravicah, ki jih vsebuje patent, če take izjeme niso v nerazumnem nasprotju z običajnim izkoriščanjem patenta in nerazumno ne ogrožajo legitimnih interesov lastnika patenta ob upoštevanju legitimnih interesov tretjih strank.

Člen 31

Drugačna uporaba brez dovoljenja imetnika pravice

Če zakon članice dovoljuje drugačno uporabo ([1]) predmeta patenta brez dovoljenja imetnika pravice, vključno če jih uporabljajo vlade ali tretje stranke, ki jih vlade pooblastijo, je treba spoštovati te določbe:

(a) dovoljenje za tako uporabo se obravnava glede na posamezne pogoje;

(b) taka uporaba se lahko dovoli le, če si je predlagani uporabnik pred uporabo prizadeval pridobiti dovoljenje od imetnika pravic pod razumnimi trgovinskimi določili in pogoji in če ta prizadevanja v razumnem obdobju niso bila uspešna. To zahtevo lahko članica oprosti ob izrednih razmerah v državi ali drugih okoliščinah skrajne sile ali ob javni netrgovinski uporabi. Ob izrednih razmerah v državi ali ob drugih okoliščinah skrajne sile pa mora biti imetnik pravice vseeno obveščen takoj, ko je to možno. Ob javni netrgovinski uporabi, če država ali pogodbena stranka brez patentne poizvedbe ve ali ima dokazljivo podlago za to, da ve, da je ali bo veljavni patent uporabila vlada ali bo uporabljen v njenem imenu, je treba imetnika pravice nemudoma obvestiti;

([1]) „Drugačna uporaba“ je uporaba, ki ni tista, ki jo dovoljuje 30. člen.

▼B

(c) obseg in trajanje take uporabe sta omejena glede na namen, za katerega sta bila dovoljena, in mora v primeru tehnologije polprevodnikov veljati samo za javno netrgovinsko uporabo ali kot ukrep proti praksi, ki je bila v sodnem ali upravnem postopku ugotovljena kot protikonkurenčna;

(d) taka uporaba je neizključna;

(e) taka uporaba je neprenosljiva, razen za tisti del podjetja, ki uživa uporabo;

(f) vsaka taka uporaba mora biti dovoljena pretežno za oskrbovanje domačega trga članice, ki je dovolila tako uporabo;

(g) dovoljenje za tako uporabo mora ob upoštevanju legitimnih interesov tako pooblaščenih oseb prenehati, če in ko prenehajo obstajati okoliščine, ki so pripeljale do nje, in če ni verjetno, da bi se ponovile. Pristojna oblast ima na podlagi utemeljene zahteve pravico proučiti nadaljnji obstoj teh okoliščin;

(h) imetniku pravice se plača primerna odškodnina glede na okoliščine vsakega posameznega primera ob upoštevanju ekonomske vrednosti dovoljenja;

(i) zakonsko veljavnost vsake odločitve v zvezi z dovoljevanjem take uporabe preveri sodna oblast ali druga ločena višja oblast v tej članici;

(j) katera koli odločitev o odškodnini, ki se zagotovi glede take uporabe, je predmet sodne proučitve ali druge neodvisne proučitve po ločeni višji oblasti v tej članici;

(k) članice niso zavezane uporabljati pogojev, določenih v pododstavkih (b) in (f) če je taka uporaba dovoljena kot ukrep proti praksi, ki je bila v sodnem ali upravnem postopku ugotovljena kot protikonkurenčna. Potreba po odpravi protikonkurenčne prakse se lahko upošteva pri določanju višine odškodnine v takih primerih. Pristojne oblasti imajo pravico zavrniti ukinitev dovoljenja, če obstaja možnost, da se okoliščine, ki so privedle do takega dovoljenja, ponovijo;

(l) če je taka uporaba dovoljena za izkoriščanje nekega patenta („drugi patent“), ki ne more biti izkoriščan, ne da bi pri tem posegal v neki drug patent („prvi patent“), se uporabljajo ti dodatni pogoji:

(i) izum, ki je predmet drugega patenta, vsebuje tehnični napredek znatnega gospodarskega pomena glede na izum, ki je predmet prvega patenta;

(ii) imetnik prvega patenta je pod razumnimi pogoji upravičen do obratne licence za uporabo izuma, ki je predmet drugega patenta; in

(iii) dovoljena uporaba v zvezi s prvim patentom ni prenosljiva brez sočasnega prenosa drugega patenta.

▼B

Člen 32

Preklic/odvzem patenta

Obstajati mora možnost sodne proučitve kakršne koli odločitve o preklicu ali odvzemu patenta.

Člen 33

Trajanje varstva

Trajanje varstva ne sme poteči pred iztekom dvajsetih let od datuma vložitve prijave ([1]).

Člen 34

Patenti za postopke: dokazno breme

1. Za namene civilnega postopka glede kršitev pravic lastnika, navedenih v odstavku 1(b) člena 28, če je predmet patenta postopek za pridobivanje nekega proizvoda, imajo sodne oblasti pravico odrediti tožencu, da dokaže, da je postopek za pridobivanje enakega proizvoda drugačen od patentiranega postopka. Zato članice zagotovijo, da se vsak enak proizvod, ki je proizveden brez privolitve lastnika patenta, kadar ni dokaza o nasprotnem, obravnava, kot da je pridobljen s patentiranim postopkom, v vsaj eni od teh okoliščin:

(a) če je proizvod, pridobljen s patentiranim postopkom, nov;

(b) če obstaja pretežna verjetnost, da je bil enak proizvod proizveden s postopkom, lastnik patenta pa ni mogel z razumnimi prizadevanji ugotoviti, kateri postopek je bil dejansko uporabljen.

2. Vsaka članica lahko svobodno določi, da domnevni kršitelj nosi dokazno breme, ki je določeno v odstavku 1 le, če je izpolnjen pogoj iz pododstavka (a) ali če je izpolnjen pogoj iz pododstavka (b).

3. Pri navajanju nasprotnega dokaza se upoštevajo legitimni interesi tožencev v zvezi z varovanjem njihovih proizvodnih in poslovnih skrivnosti.

Poglavje 6

Topografije integriranih vezij

Člen 35

Razmerje s pogodbo IPIC

Članice se sporazumejo, da zagotavljajo varstvo topografij integriranih vezij (v nadaljevanju besedila integrirana vezja) v skladu s členi od 2 do 7 (razen odstavka 3 člena 6), členom 12 in odstavkom 3 člena 16 Pogodbe o intelektualni lastnini na področju integriranih vezij ter da dodatno izpolnjujejo te določbe.

([1]) Razume se, da tiste članice, ki nimajo izvirnega sistema dajanja patenta, lahko določijo, da se obdobje zaščite šteje od datuma vložitve prijave v izvirni sistem dajanja patenta.

▼B

Člen 36

Obseg varstva

V skladu z določbami odstavka 1 člena 37 članice obravnavajo kot nezakonita ta dejanja, če so storjena brez dovoljenja imetnika pravice ([1]): uvažanje, prodajanje ali drugačno distribuiranje v trgovinske namene varovane topografije, integriranega vezja, v katerem je vgrajena varovana topografija, ali predmeta, v katerem je vgrajeno tako integrirano vezje, samo če še naprej vsebuje nezakonito reproducirano topografijo.

Člen 37

Dejanja, za katera se ne zahteva dovoljenje imetnika pravice

1. Ne glede na člen 36 nobena članica ne šteje kot nezakonito nobeno dejanje, ki je določeno v tistem členu v zvezi z integriranim vezjem, v katerem je vgrajena nezakonito reproducirana topografija, ali predmetom, v katerem je vgrajeno tako integrirano vezje, če oseba, ki je storila ali naročila taka dejanja, ni vedela in ni imela razumne podlage, da bi vedela, ko je pridobila integrirano vezje ali predmet, v katerem je bilo vgrajeno tako integrirano vezje, da je v njem vgrajena nezakonito reproducirana topografija. Članice določijo, da lahko taka oseba potem, ko je bila ustrezno opozorjena, da je bila topografija nezakonito reproducirana, stori katero od dejanj v zvezi z obstoječo zalogo ali zalogo, ki je bila predhodno naročena, vendar mora plačati imetniku pravice znesek, ki je enakovreden razumni licenčnini, ki bi jo bilo treba plačati za svobodno dogovorjeno licenco za tako topografijo.

2. Pogoji, določeni v pododstavkih od (a) do (k) člena 31, se *mutatis mutandis* uporabljajo ob kateremkoli neprostovoljnem dajanju licence za topografijo ali uporabo le-te po vladi ali za vlado brez dovoljenja imetnika pravice.

Člen 38

Trajanje varstva

1. V članicah, ki zahtevajo registracijo kot pogoj za varstvo, trajanje varstva topografij ne sme poteči pred potekom desetih let od datuma vložitve prijave za registracijo ali od prvega trgovinskega izkoriščanja, ne glede na to, kje na svetu se je to zgodilo.

2. V članicah, ki kot pogoj za varstvo ne zahtevajo registracije, mora varstvo topografij trajati najmanj deset let od datuma prvega trgovinskega izkoriščanja, ne glede na to, kje na svetu se je to zgodilo.

3. Ne glede na odstavka 1 in 2 lahko članica določi, da varstvo preneha petnajst let po nastanku topografije.

([1]) Izraz „imetnik pravice“ se v tem poglavju razume enako kot izraz „imetnik pravice“ v pogodbi IPIC.

▼B

Poglavje 7

Varstvo neobjavljenih informacij

Člen 39

1. Pri zagotavljanju učinkovitega varstva proti nelojalni konkurenci, kot jo določa člen 10*bis* Pariške konvencije (1967), so članice dolžne varovati neobjavljene informacije v skladu z odstavkom 2 in podatke, predložene vladam in vladnim agencijam v skladu z odstavkom 3.

2. Fizične in pravne osebe morajo imeti možnost preprečiti, da se informacija, ki je zakonito pod njihovim nadzorom, brez njihovega privoljenja ne objavi ali da jo drugi pridobijo ali uporabijo brez njihovega privoljenja v nasprotju s pošteno trgovinsko prakso ([1]), samo če:

(a) je ta informacija skrivnost v tem smislu, da ni njena celota ali natančna konfiguracija in sestava njenih komponent splošno znana ali lahko dosegljiva osebam v krogih, ki se običajno ukvarjajo s to vrsto informacij;

(b) ima ta informacija trgovinsko vrednost, zato je skrivnost; in

(c) je oseba, ki ima zakoniti nadzor nad to informacijo, v teh okoliščinah razumno ukrepala, da ohrani informacijo kot skrivnost.

3. Če članice kot pogoj za dovoljenje trženja farmacevtskih ali kmetijskih kemičnih proizvodov, ki uporabljajo nove kemične sestavine, zahtevajo predložitev neobjavljenih podatkov o preizkusih ali drugih podatkov, za izdajanje katerih je bil potreben precejšen trud, take podatke zavarujejo pred nepošteno trgovinsko uporabo. Poleg tega članice zaščitijo take podatke pred objavo, razen če je treba varovati javnost, ali če ne ukrepa, da se zagotovi varnost podatkov pred nepošteno trgovinsko uporabo.

Poglavje 8

Nadzor nad protikonkurenčno prakso pri pogodbenih licencah

Člen 40

1. Članice se sporazumejo, da lahko določena praksa pri dajanju licenc ali pogoji v zvezi s pravicami intelektualne lastnine, ki omejujejo konkurenco, lahko na trgovino negativno učinkujejo in lahko omejujejo prenos in širjenje tehnologije.

2. Nič v tem sporazumu članicam ne preprečuje, da v svoji zakonodaji določijo prakso ali pogoje dajanja licenc, ki v določenih primerih pomeni zlorabo pravic intelektualne lastnine, in imajo negativen učinek na konkurenco na

([1]) V tej določbi pomeni „v nasprotju s pošteno trgovinsko prakso“ vsaj prakso, kot je kršitev pogodbe, kršitev zaupanja in napeljevanje na kršitev, in vključuje pridobitev neobjavljene informacije po tretjih strankah, ki so vedele, ali zaradi velike malomarnosti niso vedele, da gre pri pridobivanju informacij za tako prakso.

▼B

ustreznem trgu. Kot je določeno zgoraj, lahko članica v skladu z drugimi določbami tega sporazuma sprejme ustrezne ukrepe za preprečitev ali nadzor take prakse, ki vključuje npr. izključne povratne pogoje, pogoje za preprečitev zanikanja veljavnosti in prisilno dajanje licenc za pakiranje na podlagi ustreznih zakonov in predpisov te članice.

3. Vsaka članica se na zahtevo posvetuje s katero koli drugo članico, ki ima razlog za mnenje, da lastnik pravice intelektualne lastnine, ki je državljan ali ima prebivališče v članici, na katero je bila naslovljena zahteva za posvetovanje, izvaja prakso, ki krši zakone in predpise članice, ki zahteva posvetovanje, v zvezi s tem poglavjem in želi zagotoviti izvajanje te zakonodaje brez poseganja v katero koli zakonito dejanje in s polno svobodo dokončne odločitve ene ali druge članice. Članica, na katero se je obrnila druga članica, posvetovanju z zahtevajočo članico posveti polno in naklonjeno pozornost in ji ponudi ustrezne možnosti za to ter sodeluje z njo tako, da ji zagotovi javno dostopne, nezaupne informacije, ki se nanašajo na obravnavano zadevo, ter druge informacije, ki so članici na razpolago v skladu z domačo zakonodajo in s sklenitvijo zadovoljivih medsebojnih sporazumov v zvezi z varovanjem zaupnosti po zahtevajoči članici.

4. Članici, katere državljani ali osebe, ki imajo prebivališče v njej, so v drugi članici v postopku zaradi domnevne kršitve njenih zakonov in predpisov v zvezi s predmetom tega poglavja, se na dano zahtevo omogoči posvetovanje z drugo članico pod istimi pogoji kot v odstavku 3.

DEL III

UVELJAVLJANJE PRAVIC INTELEKTUALNE LASTNINE

Poglavje 1

Splošne obveznosti

Člen 41

1. Članice zagotovijo, da so postopki uveljavljanja pravic, določeni v tem delu, v njihovih zakonih taki, da omogočajo učinkovito ukrepanje proti kateremu koli dejanju poseganja v pravice intelektualne lastnine, ki jih vsebuje ta sporazum, vključno s hitrimi sredstvi za preprečevanje poseganja in sredstvi, ki preprečujejo nadaljnja poseganja. Ti postopki se uporabljajo tako, da se izogiba nastajanju ovir pri legitimni trgovini in da se zagotovi varstvo pred zlorabami teh postopkov.

2. Postopki v zvezi z uveljavljanjem pravic intelektualne lastnine morajo biti pravični. Ne smejo biti po nepotrebnem zapleteni ali dragi ali postavljati nerazumne časovne omejitve ali povzročati neupravičene zamude.

3. Odločitve o teži primera so po možnosti pisne in obrazložene. Brez nepotrebne zamude so na razpolago vsaj strankam v postopku. Odločitve o teži primera temeljijo samo na dokazih, v zvezi s katerimi je bilo strankam omogočeno zaslišanje.

▼B

4. Stranke v postopku imajo možnost za sodno proučitev končnih upravnih odločitev in pod pogoji določb o sodni pristojnosti v zakonodaji članice, ki se nanašajo na pomembnost primera, vsaj pravnih vidikov prvih sodnih odločitev o teži primera. V kazenskih zadevah pa ni obveznosti proučitve oprostilnih sodb.

5. Razume se, da ta del ne pomeni nikakršne obveznosti za vzpostavitev sodnega sistema za uveljavljanje pravic intelektualne lastnine, ki je drugačno od splošno veljavnega pravnega sistema. Nič v tem delu ne ustvarja nikakršne obveznosti glede razdelitve resursov v zvezi z uveljavljanjem pravic intelektualne lastnine in uveljavljanjem zakonodaje na splošno.

Poglavje 2

Civilni in upravni postopki ter sredstva

Člen 42

Pravični in enaki postopki

Članice omogočajo imetnikom pravic ([1]) v zvezi z uveljavljanjem vsake pravice intelektualne lastnine po tem sporazumu civilne sodne postopke. Toženi imajo pravico do pravočasnega in dovolj natančnega pisnega obvestila, vključno s pravno podlago zahtevkov. Stranke imajo možnost, da jih zastopajo neodvisni pravni zastopniki in postopki ne smejo biti prezahtevni glede obvezne osebne prisotnosti. Vse stranke v takih postopkih imajo pravico do utemeljitve svojih zahtevkov in predložitve ustreznih dokazov. V postopku morajo biti zagotovljena sredstva opredelitve in varstva zaupnih podatkov, razen če je to v nasprotju z veljavnimi ustavnimi določbami.

Člen 43

Dokazi

1. Sodne oblasti imajo pristojnost zahtevati, če je neka stranka predložila razumno dosegljive dokaze, ki zadoščajo za utemeljitev njenih zahtevkov, in razčleni dokaze, ki so pomembni za tako utemeljitev in so pod nadzorom nasprotne stranke, da nasprotna stranka te dokaze predloži, kar je v posameznih primerih odvisno tudi od pogojev, ki zagotavljajo varstvo zaupnih podatkov.

2. Če neka stranka v postopku prostovoljno in brez pravega razloga zavrne dostop do potrebnih podatkov ali jih kako drugače ne priskrbi v razumnem obdobju, ali če resno ovira postopek v zvezi z uveljavitvijo pravic, lahko članica da sodnim oblastem pooblastilo, da pripravijo predhodne in končne, pozitivne ali negativne ugotovitve na podlagi informacij, ki so jim na voljo, vključno s pritožbo ali navedbo, ki jo da stranka, ki ji je bil onemogočen dostop do informacij, pod pogojem, da je strankam omogočeno zaslišanje v zvezi z danimi navedbami ali dokazi.

([1]) V tem delu izraz „imetnik pravice“ vključuje zveze in združenja, ki lahko zakonito zahtevajo take pravice.

▼B

Člen 44

Začasne odredbe

1. Sodne oblasti imajo pravico odrediti stranki, naj preneha s kršitvijo, med drugim tudi preprečiti vstop uvoženega blaga, ki krši pravice intelektualne lastnine, v trgovinske tokove pod njihovo jurisdikcijo takoj po carinjenju takega blaga. Članicam ni treba dati take pravice v zvezi s predmetom varstva, ki ga je pridobila ali naročila določena oseba, preden je zvedela ali imela utemeljene razloge, da ve, da bo trgovina s takim predmetom povzročila kršitev pravic intelektualne lastnine.

2. Ne glede na druge določbe tega dela in pod pogojem, da so izpolnjene določbe dela II, ki se posebej nanašajo na uporabo vlad ali tretjih oseb, ki jih pooblasti vlada, a brez dovoljenja imetnika pravice, lahko članice omejijo sicer razpoložljiva sredstva proti taki uporabi na plačilo nadomestila v skladu s pododstavkom (h) člena 31. V drugih primerih se uporabljajo sredstva, določena v tem delu, ali če sredstva niso v skladu z zakonodajo članice, morajo biti na voljo javne sodbe in ustrezno nadomestilo.

Člen 45

Odškodnine

1. Sodne oblasti imajo pravico zahtevati od kršilca, naj plača imetniku pravice ustrezno odškodnino za nadomestilo zaradi škode, ki jo je imetnik pravice utrpel, ker je kršilec imetnikovo pravico intelektualne lastnine namenoma kršil ali pa je utemeljeno, da bi moral vedeti, da s svojimi dejanji krši to pravico.

2. Prav tako imajo sodne oblasti pravico odrediti, da kršilec imetniku pravice plača stroške, ki lahko vključujejo ustrezne odvetniške stroške. V ustreznih primerih lahko članice pooblastijo sodne oblasti, da zahtevajo povračilo dobička in/ali plačilo pavšalne odškodnine, tudi če kršilec ni namenoma kršil pravice ali pa je utemeljeno, da ni mogel vedeti, da s svojimi dejanji krši to pravico.

Člen 46

Druga sredstva

Z namenom, da se ustvari učinkovito preprečevanje kršitev, imajo sodne oblasti pravico odrediti, da se blago, za katero so ugotovile, da krši pravice, brez kakršnega koli nadomestila umakne iz tokov trgovine tako, da se pri tem izogne povzročitvi škode imetniku pravice ali da se uniči, razen če bi to bilo v nasprotju z veljavnimi ustavnimi določbami. Prav tako lahko sodne oblasti potrdijo, da se materiala ali orodja, ki se pretežno uporabljata pri izdelavi spornega blaga, brez kakršnega koli nadomestila znebijo iz trgovinskih tokov tako, da se zmanjša tveganje nadaljnjih kršitev. Pri takih zahtevah je treba upoštevati razmerje med resnostjo kršitve in odrejenimi sredstvi kakor tudi interese tretjih oseb. Pri blagu s ponarejeno znamko ne zadostuje samo odstranitev nezakonito pritrjene znamke, razen v izjemnih primerih, da bi dovolili vstop takega blaga v trgovinske tokove.

▼B

Člen 47

Pravica do obvestila

Članice lahko določijo, razen če je to v nesorazmerju s težo kršitve, da imajo sodne oblasti pravico odrediti, da kršilec imetnika pravice obvesti o istovetnosti tretjih oseb, ki so vpletene v proizvodnjo in promet blaga ali storitev, ki je predmet kršitve, in o njihovih poslovnih zvezah.

Člen 48

Nadomestilo toženčevi

1. Sodne oblasti imajo pravico odrediti, da stranka, ki je zahtevala ukrepanje in je pri tem zlorabila postopke uveljavitve pravic, da stranki, ki je krivično vpletena ali zadržana, izplača ustrezno odškodnino za škodo, ki jo je ta imela zaradi take zlorabe. Sodne oblasti imajo tudi pravico odrediti, da prijavitelj plača tožen čeve stroške, ki lahko vključujejo ustrezno plačilo odvetniku.

2. Pri izvajanju katerega koli zakona, ki se nanaša na varstvo ali uveljavljanje pravic intelektualne lastnine, članice izvzamejo oblasti in uradnike od odgovornosti za ustrezna sredstva, če jih za izvajanje takih zakonov sprejemajo v dobri veri.

Člen 49

Upravni postopki

V tisti meri, do katere je možno odrediti civilnopravno sredstvo kot rezultat upravnih postopkov, so taki postopki v skladu z načeli, ki so vsebinsko enaki načelom tega poglavja.

Poglavje 3

Začasni ukrepi

Člen 50

1. Sodne oblasti lahko odredijo takojšnje in učinkovite začasne ukrepe:

(a) da bi preprečili nastanek kršitve kakršne koli pravice intelektualne lastnine, zlasti pa da bi preprečili blagu vstop v trgovinske tokove na njihovem jurisdikcijskem območju, vključno z uvoženim blagom takoj po carinjenju;

(b) da bi ohranili pravno ustrezne dokaze v zvezi z domnevno kršitvijo.

2. Sodne oblasti imajo, če je potrebno, pravico sprejeti začasne ukrepe brez zaslišanja druge strani, zlasti če lahko morebitna zamuda povzroči nepopravljivo škodo imetniku pravice ali če obstaja nevarnost uničenja dokazov.

▼B

3. Sodne oblasti imajo pravico zahtevati od vlagatelja, da predloži vse razumno dosegljive dokaze, da bi se lahko z zadostno mero gotovosti prepričali o tem, da je vlagatelj dejansko imetnik pravice in da se krši njegovo pravico ali da je taka kršitev neizbežna, in zahtevati od vlagatelja, da položi varščino ali drugo primerno zavarovanje za zaščito toženca in preprečitev zlorabe.

4. Če so bili začasni ukrepi sprejeti brez zaslišanja druge strani, je treba stranke o tem obvestiti najkasneje takoj po izpolnitvi teh ukrepov. Na tožencevo zahtevo se lahko opravi proučitev in zaslišanje, da bi v razumnem času po notifikaciji ukrepov lahko sprejeli odločitev, ali naj se ti ukrepi spremenijo, prekličejo ali potrdijo.

5. Od vlagatelja se lahko zahteva, da priskrbi tudi druge podatke, ki so potrebni, da lahko oblasti, ki bodo izpolnile začasne ukrepe, ugotovijo, za katero blago gre.

6. Brez poseganja v odstavek 4 se začasni ukrepi, sprejeti na podlagi odstavkov 1 in 2, na tožencevo zahtevo prekličejo ali drugače prenehajo učinkovati, če postopek, ki vodi do odločitve na podlagi okoliščin primera, ni bil sprožen v razumnem obdobju, ki ga določi sodna oblast, ki je odredila začasne ukrepe, če to dovoljuje domača zakonodaja ali če take odločitve ni, v največ dvajsetih delovnih dneh ali enaintridesetih koledarskih dneh, kar je dlje.

7. Če so začasni ukrepi preklicani ali če prenehajo veljati zaradi kakšnega koli vlagateljevega dejanja ali opustitve ali če se pozneje ugotovi, da ni bilo kršitve ali ogrožanja pravice intelektualne lastnine, imajo sodne oblasti na tožencevo zahtevo pravico zahtevati od vlagatelja, naj zagotovi tožencu ustrezno nadomestilo škode, če je ta povzročena s temi ukrepi.

8. Če se v upravnem postopku lahko odredijo kakšni začasni ukrepi, mora biti tak postopek v skladu z načeli, ki so vsebinsko enaka načelom tega poglavja.

Poglavje 4

Posebne zahteve v zvezi z ukrepi na meji ([1])

Člen 51

Sprostitev blaga, ki jo začasno prekinejo carinski organi

V skladu s spodaj navedenimi določbami članice sprejmejo postopke ([2]), ki bodo imetniku pravice, ki utemeljeno sumi, da lahko pride do uvoza blaga s ponarejeno

([1]) Če je članica odpravila pretežno ves nadzor v zvezi s prehodom blaga čez svojo mejo z drugo članico, ki je del carinske unije, se od nje ne zahteva, da uporablja določbe tega poglavja na tej meji.

([2]) Razume se, da ni obveznosti, da se uporabljajo taki postopki za uvoz blaga, ki je dano na trg v drugi državi po ali s privoljenjem imetnika pravice, ali za blago v tranzitu.

▼B

znamko ali piratskega avtorskega blaga ([1]), omogočili, da vloži pisno zahtevo pri pristojnih upravnih ali sodnih organih za začasno prekinitev sprostitve takega blaga v prosto kroženje. Članice lahko omogočijo tako zahtevo tudi za druge vrste blaga, ki pomenijo še druge kršitve pravic intelektualne lastnine, pod pogojem, da upoštevajo določbe tega poglavja. Članice lahko pri carinskih organih poskrbijo tudi za ustrezne postopke v zvezi z začasno prekinitvijo sprostitve spornega blaga, ki je namenjeno izvozu z njihovega območja.

Člen 52

Uporaba

Od katerega koli imetnika pravice, ki sproži postopke po členu 51, pristojni organi zahtevajo predložitev ustreznih dokazov, da je po zakonih države uvoznice njegova pravica intelektualne lastnine kršena *prima facie*, in dovolj natančen opis blaga, da bo za carinske organe hitro razpoznavno. Pristojni organi vlagatelja v primernem obdobju obvestijo, ali so vlogo sprejeli, in o obdobju, ki so ga določili za ukrepanje carinskih organov.

Člen 53

Varščina ali enakovredno zavarovanje

1. Pristojni organi morajo imeti tako pristojnost, da zahtevajo od vlagatelja, da priskrbi varščino ali enakovredno zavarovanje, ki dovolj ščiti toženca in pristojne oblasti ter preprečuje zlorabo. Taka varščina ali zavarovanje ne sme nerazumno odvračati od teh postopkov.

2. Če carinski organi v skladu z vlogo na podlagi tega poglavja začasno prekinejo sprostitev blaga, ki vključuje industrijske modele in vzorce, patente, topografijo vezij ali neobjavljene informacije, v prosto kroženje na podlagi odločitve, ki ni odločitev sodnih ali drugih neodvisnih organov, in je potekel rok, določen v členu 55, brez zagotovitve začasnega dovoljenja ustrezno pooblaščenega organa in če so izpolnjeni vsi pogoji za uvoz, ima lastnik, uvoznik ali prejemnik takega blaga pravico do sprostitve blaga, pod pogojem, da predloži varščino v takem znesku, da zadošča za zaščito imetnika pravice pred kakršnim koli poseganjem. Plačilo take varščine ne sme posegati v katero koli drugo sredstvo, ki je na razpolago imetniku pravice, pri čemer se razume, da se varščina sprosti, če imetnik pravice v razumnem obdobju ne izkoristi možnosti, da sproži ustrezen postopek.

([1]) Za namene tega sporazuma:

(a) „blago s ponarejeno znamko“ pomeni blago, vključno z embalažo, ki brez dovoljenja nosi znamko, ki je enaka veljavno registrirani znamki za tako blago, ali ki je ni mogoče razlikovati od take znamke in s tem krši pravice lastnika znamke v skladu z zakoni države uvoza;

(b) „piratsko avtorsko blago“ pomeni vsako blago, katerega kopije so izdelane brez pristanka imetnika pravice ali osebe, ki jo pooblasti imetnik pravice v državi izdelave, in ki je posredno ali neposredno izdelano iz predmeta, pri katerem bi izdelava kopije pomenila kršitev avtorske ali sorodne pravice v skladu z zakoni države uvoza.

▼B

Člen 54

Obvestilo o začasni prekinitvi

Uvoznik in vlagatelj morata biti takoj obveščena o začasni prekinitvi sprostitve blaga v skladu s členom 51.

Člen 55

Trajanje začasne prekinitve

Če v obdobju, ki ni daljše od deset delovnih dni, potem ko je vlagatelj prejel obvestilo o začasni prekinitvi, carinski organi niso obveščeni, da je neka stranka, ki ni toženec, sprožila postopke, ki vodijo k odločitvi glede teže primera, ali da so ustrezni pooblaščeni organi uporabili začasne ukrepe in podaljšali začasno prekinitev sprostitve blaga, se blago sprosti, če so bili vsi drugi pogoji za uvoz ali izvoz izpolnjeni; v določenih primerih se lahko ta rok podaljša za nadaljnjih deset delovnih dni. Če so bili sproženi postopki, ki vodijo k odločitvi o teži primera, se na zahtevo toženca opravi proučitev, vključno s pravico zaslišanja, z namenom, da se v ustreznem obdobju sprejme odločitev o spremembi, preklicu ali potrditvi teh ukrepov. Ne glede na omenjeno se, če se prekine sprostitev blaga ali se nadaljuje v skladu z začasnim sodnim ukrepom, uporabljajo določbe odstavka 6 člena 50.

Člen 56

Povračilo uvozniku in lastniku blaga

Ustrezni organi imajo pravico zahtevati od vlagatelja, da plača uvozniku, prejemniku in lastniku blaga ustrezno povračilo kakršne koli škode, ki jim je bila povzročena zaradi neupravičenega zadrževanja blaga ali zaradi zadrževanja blaga, ki je bilo sproščeno v skladu s členom 55.

Člen 57

Pravica do nadzora in obvestila

Brez poseganja v varovanje zaupnih podatkov članice dajo pristojnim organom pooblastilo, da lahko imetniku pravice omogočijo, da pregleda vsako blago, ki so ga zadržali carinski organi, z namenom, da lahko imetnik pravice utemeljuje svoje zahteve. Pristojne oblasti morajo imeti tudi pooblastilo, da dajo uvozniku enako možnost, da lahko pregleda vsako tako blago. Če je sprejeta pozitivna odločitev o teži primera, lahko dajo članice pristojnim organom pooblastilo, da obvestijo imetnika pravice o imenu in naslovu pošiljatelja, uvoznika in prejemnika, in o količini določenega blaga.

Člen 58

Ravnanje po uradni dolžnosti

Če članice od pristojnih organov zahtevajo, da ravnajo po lastni pobudi in začasno prekinejo sprostitev blaga, za katero so dobile *prima facie* dokaze, da je prišlo do kršitve pravice intelektualne lastnine:

▼B

(a) pristojni organi lahko kadar koli prosijo imetnika pravice za katere koli podatke, ki jim lahko pomagajo pri izvajanju teh pooblastil;

(b) se uvoznik in imetnik pravice takoj obvestita o prekinitvi. Če uvoznik vloži pritožbo proti prekinitvi pri pristojnih organih, za razveljavitev *mutatis mutandis* veljajo pogoji, določeni v členu 55;

(c) članice razrešijo javne organe in uradnike odgovornosti samo za ukrepe, ki so sprejeti v dobri veri.

Člen 59

Sredstva

Brez poseganja v druge pravice ukrepanja, ki jih ima imetnik pravice in pod pogojem pravice toženca, da predlaga sodno proučitev, morajo imeti pristojni organi moč, da zahtevajo uničenje ali odstranitev blaga, ki krši pravice, v skladu z načeli, določenimi v členu 46. Glede blaga s ponarejenimi znamkami oblasti ne smejo dovoliti ponovnega izvoza takega blaga v nespremenjenem stanju ali pa jih obravnavati v drugih carinskih postopkih, razen tistih v izjemnih okoliščinah.

Člen 60

De minimis uvoz

Članice lahko izključijo uporabo zgornjih določb za majhne količine nekomercialnega blaga, ki so del osebne prtljage potnikov ali se pošiljajo v majhnih pošiljkah.

Poglavje 5

Kazenski postopki

Člen 61

Članice zagotovijo kazenske postopke in kazni, ki se uporabljajo vsaj pri zavestnem ponarejanju znamk ali piratstvu avtorskih pravic v trgovinsko pomembnem obsegu. Sredstva, ki so na voljo, vključujejo zaporno kazen in/ali denarne kazni, ki so dovolj visoke, da pomenijo odvračanje od takih dejanj, sorazmerno višini kazni za ustrezna kazniva dejanja. V določenih primerih sredstva pomenijo tudi odvzem, zaplembo in uničenje blaga, ki krši pravico intelektualne lastnine, in katerega koli drugega materiala in orodja, ki se v pretežni meri uporabljajo pri kaznivem dejanju. Članice lahko določijo kazenske postopke in kazni še za druge primere kršitev pravic intelektualne lastnine, še posebej, če je to storjeno zavestno in v trgovinsko pomembnem obsegu.

▼B

DEL IV

PRIDOBITEV IN OHRANJANJE PRAVIC INTELEKTUALNE LASTNINE IN Z NJIMI POVEZANI INTER-PARTES POSTOPKI

Člen 62

1. Kot pogoj za pridobitev ali ohranjanje pravic intelektualne lastnine na podlagi poglavij 2 do 6 dela II sporazuma lahko članice zahtevajo skladnost z razumnimi postopki in formalnostmi. Taki postopki in formalnosti morajo biti v skladu z določbami tega sporazuma.

2. Če je pogoj za pridobitev pravice intelektualne lastnine podelitev ali registracija pravice, članice zagotovijo, da postopki za podelitev ali registracijo, ki morajo biti v skladu z bistvenimi pogoji za pridobivanje pravice, dovolijo podelitev ali registracijo pravice v razumnem obdobju, da bi se izognile neupravičenemu skrajšanju dobe varstva.

3. Člen 4 Pariške konvencije (1967) se *mutatis mutandis* uporablja za storitvene znamke.

4. Postopki pridobivanja in ohranjanja pravice intelektualne lastnine in če zakon članice zagotavlja take postopke, upravne razveljavitve in *inter partes* postopke, kot so npr. ugovor, preklic in odpoved, se določajo v skladu s splošnimi načeli, določenimi v odstavkih 2 in 3 člena 41.

5. Dokončne upravne odločitve v katerem koli postopku iz odstavka 4 mora preveriti sodni ali nesodni organ. Toda ne obstaja obveznost zagotavljanja proučitve takih odločitev ob neuspešnem ugovoru ali upravnem preklicu pod pogojem, da so podlage za take postopke lahko predmet razveljavitvenih postopkov.

DEL V

PREPREČEVANJE IN REŠEVANJE SPOROV

Člen 63

Preglednost

1. Zakoni in predpisi, končne sodne odločitve in upravni sklepi splošne veljave, ki jih uveljavlja članica in se nanašajo na vsebino tega sporazuma (razpoložljivost, obseg, pridobivanje, uveljavljanje in preprečevanje zlorab pravic intelektualne lastnine), se objavijo ali, če taka objava ni izvedljiva, se javnosti omogoči dostop do njih v nacionalnem jeziku na tak način, da se vladam in imetnikom pravic omogoči, da se z njimi seznanijo. Sporazumi v zvezi z vsebino tega sporazuma, ki veljajo med vlado ali vladno agencijo neke članice in vlado ali vladno agencijo neke druge članice, se prav tako objavijo.

▼B

2. Članice sporočijo zakone in predpise, na katere se nanaša odstavek 1, Svetu za TRIPS z namenom, da Svetu pomagajo pri proučevanju izvajanja tega sporazuma. Svet skuša to obveznost članice zmanjšati in se lahko odloči, da se prenese obveznost notifikacije takih zakonov in predpisov neposredno Svetu, če uspe posvetovanje z WIPO za ustanovitev skupnega registra, ki bo vseboval te zakone in predpise. Svet v tej zvezi upošteva vsak drug postopek, ki se zahteva v zvezi z notifikacijami na podlagi obveznosti iz tega sporazuma, ki izhajajo iz določb člena 6*ter* Pariške konvencije (1967).

3. Vsaka članica mora biti pripravljena, da na pisno zahtevo druge članice priskrbi take informacije, ki jih določa odstavek 1. Članica, ki utemeljeno meni, da določena sodna odločitev ali upravni sklep ali dvostranski sporazum na področju pravic intelektualne lastnine posega v njene pravice iz tega sporazuma, lahko tudi pisno zahteva dostop do ali natančnejše obvestilo o takih posebnih sodnih odločitvah ali upravnih sklepih ali dvostranskih sporazumih.

4. Nič iz odstavkov 1, 2 in 3 članic ne obvezuje, da razkrivajo zaupne informacije, ki bi ovirale uveljavitev zakona ali bile kako drugače v nasprotju z javnim interesom ali bi posegale v legitimne trgovinske interese določenih javnih ali zasebnih podjetij.

Člen 64

Reševanje sporov

1. Določbe členov XXII in XXIII GATT 1994, kot so razčlenjene in se uporabljajo v Dogovoru o reševanju sporov, se uporabljajo za posvetovanja in reševanje sporov na podlagi tega sporazuma, razen če je v tem sporazumu izrecno drugače določeno.

2. Pododstavka 1(b) in 1(c) člena XXIII GATT 1994 se ne uporabljata za reševanje sporov na podlagi tega sporazuma za pet let od dneva začetka veljavnosti Sporazuma o WTO.

3. Med obdobjem, na katero se nanaša odstavek 2, Svet za TRIPS preveri obseg in vrste pritožb, ki jih določata pododstavka 1(b) in 1(c) člena XXIII GATT 1994, ki so dane v skladu s tem sporazumom, in predloži priporočila Ministrski konferenci v sprejem. Katera koli odločitev Ministrske konference o sprejemu takih priporočil ali podaljšanju obdobja iz odstavka 2 mora biti sprejeta le s konsenzom in sprejeta priporočila začnejo veljati za vse članice brez dodatnega formalnega postopka sprejemanja.

DEL VI

PREHODNE UREDITVE

Člen 65

Prehodne ureditve

1. Pod pogoji določb odstavkov 2, 3 in 4 tega člena ni nobena članica dolžna uporabljati določb tega sporazuma pred iztekom splošnega obdobja enega leta od datuma začetka veljavnosti Sporazuma o WTO.

▼B

2. Članica država v razvoju ima pravico odložiti datum uporabe, kot je določen v odstavku 1, določb tega sporazuma za nadaljnja štiri leta z izjemo členov 3, 4 in 5.

3. Katera koli druga članica, ki je na prehodu iz centralnoplanskega v tržno gospodarstvo svobodnega podjetništva in strukturno prilagaja svoj sistem intelektualne lastnine in ima specifične probleme pri pripravi in izvajanju zakonov in predpisov o intelektualni lastnini, lahko prav tako uporablja obdobje odložitve, kot je predvideno v odstavku 2.

4. V obsegu, v katerem je članica država v razvoju v skladu s tem sporazumom dolžna razširiti patentno varstvo izdelkov tudi na področja tehnologije, ki na ozemlju članice na dan veljavnosti tega sporazuma za to članico niso zavarovana tako, kot je določeno v odstavku 2 tega člena, lahko odloži uporabo določb o patentih iz poglavja 5 dela II na ta področja tehnologije za dodatno obdobje petih let.

5. Članica, ki uporabi prehodno obdobje na podlagi odstavkov 1, 2, 3 in 4, zagotovi, da katere koli spremembe v njenih zakonih, predpisih in praksi med tem obdobjem ne poslabšajo usklajenosti z določbami tega sporazuma.

Člen 66

Najmanj razvite države članice

1. Zaradi njihovih posebnih potreb in zahtev, gospodarskih, finančnih in upravnih ovir in njihovih potreb po prožnosti pri ustvarjanju trdne tehnološke baze se od najmanj razvitih držav članic ne zahteva, da uporabljajo določbe tega sporazuma, razen členov 3, 4 in 5, za obdobje 10 let od dneva uporabe, kot je določen na podlagi odstavka 1 člena 65. Svet za TRIPS na podlagi ustrezno obrazložene zahteve najmanj razvite države članice dovoli podaljšanje tega obdobja.

2. Razvite države članice spodbujajo podjetja in ustanove na njihovem območju k pospeševanju in spodbujanju prenosa tehnologije najmanj razvitim državam članicam, da bi jim omogočile ustvariti trdno tehnološko bazo.

Člen 67

Tehnično sodelovanje

Da bi omogočile izvajanje tega sporazuma, razvite države članice na zahtevo in na podlagi medsebojno dogovorjenih pogojev zagotovijo tehnično in finančno sodelovanje v korist članice države v razvoju in najmanj razvitih držav članic. Tako sodelovanje vključuje pomoč pri pripravi zakonov in predpisov o varstvu in uveljavljanju pravic intelektualne lastnine kot tudi o preprečevanju zlorab in vključuje podporo pri ustanavljanju ali okrepitvi domačih uradov in ustreznih agencij, vključno z usposabljanjem osebja.

▼B

DEL VII

INSTITUCIONALNE UREDITVE; KONČNE DOLOČBE

Člen 68

Svet za trgovinske vidike pravic intelektualne lastnine

Svet za TRIPS spremlja izvajanje tega sporazuma, zlasti izpolnjevanje obveznosti članic iz tega sporazuma in zagotovi članicam možnost posvetovanja o zadevah v zvezi s trgovinskimi vidiki pravic intelektualne lastnine. Opravlja tudi druge naloge, ki mu jih naložijo članice. Predvsem pa daje kakršno koli pomoč v postopkih reševanja sporov, za katero ga prosijo članice. Pri opravljanju svojih nalog se lahko Svet posvetuje in išče informacije pri vseh virih, ki se mu zdijo primerni. V posvetovanju z WIPO Svet v enem letu od prvega zasedanja skuša zagotoviti ustrezne dogovore za sodelovanje z organi te organizacije.

Člen 69

Mednarodno sodelovanje

Članice se sporazumejo o medsebojnem sodelovanju z namenom odpravljanja kršitev pravic intelektualne lastnine v mednarodni trgovini. V ta namen ustanovijo in sporočijo informacijske centre v njihovih državnih upravah in so pripravljene izmenjati informacije o trgovini z blagom, s katerim se kršijo pravice intelektualne lastnine. Še posebej pospešujejo izmenjavo informacij in sodelovanje med carinskimi organi glede trgovine z blagom s ponarejenimi znamkami in piratskim avtorskim blagom.

Člen 70

Varstvo obstoječe vsebine

1. Ta sporazum ne povzroča obveznosti članic v zvezi z dejanji, ki so se zgodila pred datumom uporabe sporazuma za določeno članico.

2. Če v tem sporazumu ni drugače določeno, ta sporazum obvezuje članice v zvezi z vso vsebino, ki je obstajala na dan uporabe tega sporazuma za določeno članico in je na ta dan zavarovana v članici ali izpolnjuje ali začne pozneje izpolnjevati pogoje za varstvo pod pogoji tega sporazuma. V zvezi s tem odstavkom in odstavkoma 3 in 4 avtorske obveznosti za obstoječa dela izključno določa le člen 18 Bernske konvencije (1971). Tudi obveznosti glede pravic proizvajalcev fonogramov in izvajalcev na teh fonogramih določa izključno člen 18 Bernske konvencije (1971) v smislu odstavka 6 člena 14 tega sporazuma.

3. Za vsebino, ki je na dan uporabe tega sporazuma za določeno članico prešla v javno uporabo, ni treba obnoviti varstva.

▼B

4. Glede kakršnih koli dejanj v zvezi z določenimi predmeti, ki vsebujejo zavarovano vsebino, ki pomenijo kršitev pravice intelektualne lastnine na podlagi zakonodaje in v skladu s tem sporazumom in so se v zvezi z njimi začela ali pa je prišlo do pomembnega vlaganja pred datumom sprejema Sporazuma o WTO za to članico, lahko vsaka članica poskrbi za omejitev sredstev, ki jih ima na voljo imetnik pravice glede nadaljevanja takih dejanj po datumu uporabe tega sporazuma v članici. Vendar mora v takih primerih članica poskrbeti vsaj za plačilo pravične odškodnine.

5. Članica ni dolžna uporabljati določb člena 11 in odstavka 4 člena 14 glede izvirnikov ali kopij, ki so bile kupljene pred datumom uporabe tega sporazuma za članico.

6. Članice niso dolžne uporabljati člena 31 ali zahteve v odstavku 1 člena 27, da se lahko patentne pravice uživajo brez diskriminacije glede na tehnološko področje in brez dovoljenja imetnika pravice, če je dovoljenje za tako uporabo dala vlada, preden je datum uporabe tega sporazuma postal znan.

7. V primeru pravic intelektualne lastnine, za katere varstvo je registracija pogoj, se pri vlogah za varstvo, ki se pričakujejo na dan uporabe tega sporazuma za določeno članico, dovoli dopolnitev, da se lahko zahteva kakršno koli večje varstvo na podlagi določb tega sporazuma. Take dopolnitve ne vključujejo novih predmetov.

8. Če članica z dnem začetka veljavnosti Sporazuma o WTO ne zagotovi patentnega varstva za farmacevtske in kmetijsko-kemične proizvode v skladu z njenimi obveznostmi iz člena 27, ta članica:

(a) ne glede na določbe dela VI z dnem začetka veljavnosti Sporazuma o WTO določi načine vlaganja patentnih prijav za take izume;

(b) uporablja za te prijave z dnem uporabe tega sporazuma merila za patentiranje, kot so določena v tem sporazumu, kot da bi se uporabljala na dan vložitve prijave v članici, ali če obstaja prednostna pravica in se ta zahteva, datum prve prijave; in

(c) zagotovi patentno varstvo v skladu s tem sporazumom od podelitve patenta in za preostali čas veljavnosti patenta, računano od dneva vložitve prijave v skladu s členom 33 tega sporazuma za tiste prijave, ki izpolnjujejo merila za varstvo iz pododstavka (b) zgoraj.

9. Če je proizvod predmet patentne prijave v članici v skladu z odstavkom 8(a), se ne glede na določbe dela VI podelijo izključne pravice za trženje za pet let po pridobitvi dovoljenja za trženje v tej članici ali dokler se patent za proizvod ne podeli ali zavrne v tej članici, odvisno od tega, katero obdobje je krajše, če je bila prijava za patent vložena in je bil patent dodeljen v drugi članici za ta proizvod in je dobil tudi dovoljenje za trženje v tej drugi članici potem, ko je začel veljati Sporazum o WTO.

▼B

Člen 71

Proučitev in dopolnitev

1. Svet za TRIPS po preteku prehodnega obdobja iz odstavka 2 člena 65 prouči izvajanje tega sporazuma. Svet na podlagi izkušenj pri izvajanju po dveh letih od tega datuma in pozneje v enakih časovnih obdobjih prouči izvajanje tega sporazuma. Svet lahko tudi prouči vsak nov razvoj, ki lahko opravičuje spremembe ali dopolnitve tega sporazuma.

2. Dopolnitve, ki imajo namen le prilagajanje doseženim višjim ravnem varstva pravic intelektualne lastnine in so v veljavi v drugih mnogostranskih sporazumih, ki so jih sprejele vse članice WTO, se lahko pošljejo Ministrski konferenci, da ukrepa v skladu z odstavkom 6 člena X Sporazuma o WTO na podlagi konsenzualnega predloga Sveta za TRIPS.

Člen 72

Pridržki

Pridržki niso možni glede nobene določbe tega sporazuma brez soglasja drugih članic.

Člen 73

Varnostne izjeme

Nič v tem sporazumu se ne more razlagati kot:

(a) zahteva članici, da da informacije, za katerih razkritje meni, da je v nasprotju z njenimi bistvenimi varnostnimi interesi; ali

(b) onemogočanje članici, da ukrepa tako, kakor meni, da je potrebno za zaščito njenih bistvenih varnostnih interesov;

(i) v zvezi s fisijskimi materiali ali materiali, ki iz njih izhajajo:

(ii) v zvezi s trgovino orožja, streliva in bojnih sredstev in s trgovino drugega blaga in materiala, ki je posredno ali neposredno namenjeno za preskrbo vojaških ustanov;

(iii) med vojno ali v drugih izrednih razmerah v mednarodnih odnosih; ali

(c) preprečevanje članici, da ukrepa na podlagi Ustanovne listine Združenih narodov za ohranjanje mednarodnega miru in varnosti.

▼B

PRILOGA 2

DOGOVOR O PRAVILIH IN POSTOPKIH ZA REŠEVANJE SPOROV

ČLANICE SE SPORAZUMEJO, KAKOR SLEDI:

Člen 1

Obseg in uporaba

1. Pravila in postopki tega dogovora se uporabljajo za spore v zvezi z določbami o posvetovanju in reševanju sporov v sporazumih, navedenih v Dodatku 1 tega dogovora (v nadaljnjem besedilu „zajeti sporazumi“). Pravila in postopki tega dogovora se uporabljajo tudi za posvetovanja in reševanje sporov med članicami v zvezi z njihovimi pravicami in obveznostmi po določbah Sporazuma o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije (v nadaljnjem besedilu Sporazum WTO) in po določbah tega dogovora, samostojno ali v povezavi s katerim koli drugim zajetim sporazumom.

2. Pravila in postopki tega dogovora se uporabljajo odvisno od posebnih ali dodatnih pravil in postopkov o reševanju sporov v zajetih sporazumih, kakor so določeni v Dodatku 2 tega dogovora. Če je razlika med pravili in postopki tega dogovora in posebnimi ali dodatnimi pravili in postopki v Dodatku 2, prevladajo posebna ali dodatna pravila in postopki v Dodatku 2. V sporih, ki vključujejo pravila in postopke iz več kot enega zajetega sporazuma, če je navzkrižje med posebnimi ali dodatnimi pravili in postopki sporazumov, ki so v preverjanju in kadar se stranke v sporu ne morejo sporazumeti o pravilih in postopkih v 20 dneh od ustanovitve ugotovitvenega sveta, predsedujoči Organa za reševanje sporov iz odstavka 1 člena 2 (v nadaljnjem besedilu DSB) ob posvetovanju s strankami v sporu v 10 dneh po zahtevi katere koli članice določi pravila in postopke, ki jih je treba upoštevati. Predsedujoči se ravna po načelu, da je treba uporabiti posebna ali dodatna pravila in postopke kadar je mogoče, pravila in postopke, določene v tem dogovoru, pa v obsegu, ki je potreben, da bi se izognili sporu.

Člen 2

Upravljanje

1. Ustanovi se Organ za reševanje sporov za uporabo teh pravil in postopkov in, če ni drugače določeno v zajetem sporazumu, določbah za posvetovanje in reševanje sporov zajetih sporazumov. Skladno s tem ima DSB pooblastilo, da ustanovi ugotovitvene svete, sprejema poročila ugotovitvenega sveta in Pritožbenega organa, nadzoruje uresničevanje odločitev in priporočil ter dovoljuje umik koncesij in drugih obveznosti po zajetih sporazumih. Glede sporov, ki nastajajo po zajetem sporazumu, ki je večstranski trgovinski sporazum, se izraz „članica“, ki se v tem dogovoru uporablja, nanaša le na tiste članice, ki so pogodbenice ustreznega večstranskega trgovinskega sporazuma. Kadar DSB uporablja določbe za reševanje sporov večstranskega trgovinskega sporazuma, lahko pri odločitvah ali ukrepih, ki jih sprejme DSB v zvezi s tem sporom, sodelujejo samo članice, ki so pogodbenice tega sporazuma.

2. DSB ustrezne svete in odbore WTO obvešča o razvoju dogodkov v sporih glede določb ustreznih zajetih sporazumov.

▼B

3. DSB se za opravljanje svojih nalog sestaja tako pogosto, kot je potrebno, v obdobjih, določenih v tem dogovoru.

4. Kadar pravila in postopki tega dogovora določajo, da DSB sprejme odločitev, jo sprejme s konsenzom ([1]).

Člen 3

Splošne določbe

1. Članice potrjujejo svojo zavezanost načelom za ravnanje v sporih, ki so se do zdaj uporabljala po členih XXII in XXIII GATT 1947, ter pravilom in postopkom, kakor so nadalje natančno opredeljeni in prilagojeni v tem dogovoru.

2. Sistem za reševanje sporov v WTO je osrednja prvina pri zagotavljanju varnosti in napovedljivosti večstranskega trgovinskega sistema. Članice priznavajo, da je namenjen ohranjanju pravic in obveznosti članic po zajetih sporazumih ter pojasnjevanju obstoječih določb teh sporazumov v skladu z običajnimi pravili razlage mednarodnega javnega prava. Priporočila in sklepi DSB ne morejo povečati ali zmanjšati pravic in obveznosti, določenih v zajetih sporazumih.

3. Takojšnja ureditev razmer, ko članica meni, da ukrepi, ki jih je sprejela druga članica, škodujejo njenim koristim, ki posredno ali neposredno izhajajo iz zajetih sporazumov, je bistvena za učinkovito delovanje WTO in ohranitev ustreznega ravnovesja med pravicami in dolžnostmi članic.

4. Priporočila ali sklepi, ki jih sprejme DSB, so namenjeni zadovoljivemu reševanju zadeve v skladu s pravicami in obveznostmi po tem dogovoru in po zajetih sporazumih.

5. Vse formalne rešitve zadev na podlagi določb o posvetovanju in reševanju sporov v zajetih sporazumih, vključno z arbitražnimi sodbami, morajo biti skladne s temi sporazumi in ne smejo izničiti ali škodovati koristim, ki jih katera koli članica ima po teh sporazumih, niti ovirati doseganje katerega koli cilja teh sporazumov.

6. O medsebojno dogovorjenih formalnih rešitvah zadev na podlagi določb o posvetovanju in reševanju sporov v zajetih sporazumih, se uradno obvestijo DSB in ustrezni sveti in odbori, kjer vsaka članica lahko postavi kakršno koli vprašanje v zvezi z rešitvami.

7. Pred predložitvijo zadeve članica presodi, ali bi bilo ukrepanje po teh postopkih uspešno. Namen mehanizma za reševanje sporov je zagotoviti pozitivno rešitev spora. Jasno je, da je najboljša rešitev tista, ki je sprejemljiva za vse stranke v sporu skupaj in je skladna z zajetimi sporazumi. Če medsebojno dogovorjene rešitve ni, je običajno prvi cilj mehanizma za reševanje sporov zagotoviti umik določenih ukrepov, če se ugotovi, da niso v skladu z določbami katerega koli od zajetih sporazumov. Zagotovitev nadomestila naj bo samo sredstvo v sili, če takojšnji umik ukrepa ni izvedljiv, ter samo kot začasni ukrep do umika ukrepa, ki ni v skladu z zajetim sporazumom. Zadnje sredstvo, ki ga članici, ki uveljavlja postopke za reševanje spora, ta sporazum zagotavlja je možnost začasnega prenehanja uporabe koncesij ali izpolnjevanja drugih obveznosti napram drugi članici na podlagi zajetih sporazumov na diskriminacijski podlagi, vendar take ukrepe dovoli DSB.

([1]) Šteje se, da DSB v zadevi, ki mu je predložena v obravnavo, odloča s konsenzom, če nobena članica, navzoča na zasedanju DSB, ob sprejetju odločitve formalno ne nasprotuje predlagani odločitvi.

▼B

8. V primerih kršitve obveznosti, prevzetih po zajetem sporazumu, velja, da je to dejanje primer *prima facie* izničenja ali škodovanja. To pomeni, da se običajno domneva, da kršitev pravil škodljivo vpliva na druge članice pogodbenice zajetega sporazuma in v takih primerih mora članica, proti kateri je bila tožba vložena, dokazati da ni odgovorna za škodljivi vpliv.

9. Določbe tega dogovora ne posegajo v pravice članic, da zahtevajo uradno razlago določb zajetega sporazuma v postopku odločanja po Sporazumu WTO ali zajetem sporazumu, ki je večstranski trgovinski sporazum.

10. Predpostavlja se, da zahteve za spravo in uporaba postopkov za reševanje sporov ne smejo biti namenjeni ali veljati za sporna dejanja in, če pride do spora, da bodo vse članice sodelovale v teh postopkih v dobri veri in se trudile, da spor rešijo. Razume se tudi, da se tožbe in pritožbe v različnih zadevah ne smejo združevati.

11. Ta dogovor se uporablja samo v zvezi z novimi zahtevami za posvetovanja po določbah o posvetovanju v zajetih sporazumih, vloženih na dan začetka veljavnosti Sporazuma WTO ali pozneje. V zvezi s spori, za katere je bila zahteva za posvetovanja po GATT 1947 ali po katerem koli drugem sporazumu predhodniku zajetih sporazumov, vložena pred dnevom začetka veljavnosti Sporazuma WTO, se še naprej uporabljajo ustrezna pravila in postopki za reševanje sporov, ki so veljala neposredno pred začetkom veljavnosti Sporazuma WTO ([1]).

12. Če tožbo na podlagi katerega koli zajetega sporazuma vloži članica država v razvoju proti razviti državi članici, ima, ne glede na enajsti odstavek, članica, ki se pritožuje pravico, da se sklicuje na ustrezne določbe Odločbe z dne 5. aprila 1966 (BISD 14S/18) kot možnost izbire med odstavkom 11 in določbami, vsebovanimi v členu 4, 5, 6 in 12 tega dogovora, razen da se lahko v primeru, ko ugotovitveni svet meni, da obdobje, določeno v odstavku 7 te odločbe, ne zadošča za zagotovitev njegovega poročila, obdobje ob privolitvi tožnika podaljša. Če se pravila in postopki členov 4, 5, 6 in 12 razlikujejo od ustreznih pravil in postopkov odločbe, veljajo zadnji.

Člen 4

Posvetovanja

1. Članice izražajo svojo odločenost, da bodo krepile in izboljševale učinkovitost postopkov posvetovanja, ki jih uporabljajo.

2. Vsaka članica se zavezuje, da z razumevanjem preuči ter da primerno možnost za posvetovanje v zvezi z vsemi predstavitvami druge članice glede ukrepov, ki so sprejeti na njenem ozemlju glede izvajanja katerega koli zajetega sporazuma ([2]).

([1]) Ta odstavek se uporablja tudi za spore, o katerih poročila ugotovitvenega sveta niso bila sprejeta ali v celoti uresničena.

([2]) Kadar določbe katerega koli zajetega sporazuma v zvezi z ukrepi, ki so jih sprejele regionalne ali lokalne vlade ali oblasti na ozemlju članice, vsebujejo določbe, ki so drugačne od določb tega odstavka, veljajo določbe tega drugega zajetega sporazuma.

▼B

3. Če se zahteva za posvetovanja daje po zajetem sporazumu, članica, na katero je zahteva naslovljena, odgovori nanjo v desetih dneh od prejema in v dobri veri začne posvetovanja v obdobju, ki ni daljše od 30 dni od prejema zahteve, razen če ni drugače medsebojno dogovorjeno, z namenom, da bi dosegli medsebojno zadovoljivo rešitev. Če članica v 10 dneh po prejemu zahteve ne odgovori ali ne začne posvetovanj v 30 dneh ali v obdobju, za katero so se drugače medsebojno dogovorile po prejemu zahteve, lahko članica, ki je zahtevala posvetovanje, neposredno zahteva ustanovitev ugotovitvenega sveta.

4. O vseh takih zahtevah za posvetovanja članica, ki posvetovanja zahteva, uradno obvesti DSB in ustrezne svete ter odbore. Vsaka zahteva za posvetovanje se vloži pisno in navedejo se razlogi zanjo, vključno z opredelitvijo spornih ukrepov, ter pravne podlage za tožbo.

5. Med posvetovanji v skladu z določbami zajetega sporazuma naj članice pred nadaljnjim ukrepanjem po tem dogovoru skušajo doseči zadovoljivo rešitev zadeve.

6. Posvetovanja so zaupna in brez poseganja v pravice katere koli članice v katerih koli nadaljnjih postopkih.

7. Če spora s posvetovanji ni mogoče rešiti v 60 dneh po prejemu zahteve za posvetovanja, lahko tožeča stranka zahteva ustanovitev ugotovitvenega sveta. Tožeča stranka lahko zahteva ustanovitev ugotovitvenega sveta med 60-dnevnim obdobjem, če stranke, ki se posvetujejo, skupno menijo, da jim s posvetovanjem ni uspelo rešiti spora.

8. V nujnih primerih, vključno s tistimi, ko gre za pokvarljivo blago, članice začnejo posvetovanja v obdobju, ki ni daljše od 10 dni od prejema zahteve. Če s posvetovanji spora v 20 dneh po prejemu zahteve ni mogoče rešiti, tožeča stranka lahko zahteva ustanovitev ugotovitvenega sveta.

9. V nujnih primerih, vključno s tistimi, ko gre za pokvarljivo blago stranke v sporu, ugotovitveni sveti in Pritožbeni organ storijo vse potrebno, da se postopek kar najbolj pospeši.

10. Med posvetovanji naj članice naklonijo posebno pozornost posameznim težavam in interesom članic držav v razvoju.

11. Kadar članica, ki ni članica, ki se posvetuje, meni, da ima bistven trgovinski interes pri posvetovanjih, ki potekajo v skladu z odstavkom 1 člena XXII GATT 1994, odstavkom 1 člena XXII GATS ali ustreznimi določbami v drugih zajetih sporazumih ([1]), lahko taka članica v desetih dneh od dneva pošiljanja

([1]) Ustrezne določbe o posvetovanjih v zajetih sporazumih so navedene tukaj: Sporazum o kmetijstvu, člen 19; Sporazum o uporabi sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov, odstavek 1 člena 11; Sporazum o tekstilu in oblačilih, odstavek 4 člena 8; Sporazum o tehničnih ovirah v trgovini, odstavek 1 člena 14; Sporazum o ukrepih na področju vlaganj, ki vplivajo na trgovino, člen 8; Sporazum o izvajanju člena VI GATT 1994, odstavek 2 člena 17; Sporazum o izvajanju člena VII GATT 1994, odstavek 2 člena 19; Sporazum o predodpremni kontroli, člen 7; Sporazum o pravilih o poreklu blaga, člen 7; Sporazum o postopkih za izdajanje uvoznih dovoljenj, člen 6; Sporazum o subvencijah in izravnalnih ukrepih, člen 30; Sporazum o posebnih zaščitnih ukrepih, člen 14; Sporazum o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine, člen 64.1; ter vse ustrezne določbe o posvetovanju v večstranskih trgovinskih sporazumih, kot jih določajo pristojni organi vsakega sporazuma in so sporočeni DSB.

▼B

zahteve po posvetovanjih po omenjenem členu obvesti članice, ki se posvetujejo, in DSB, ali se želi vključiti v posvetovanja. Taka članica se vključi v posvetovanja pod pogojem, da se članica, na katero je bila zahteva za posvetovanja naslovljena, strinja, da je uveljavljanje bistvenega interesa dobro utemeljeno. V tem primeru o tem obvestijo DSB. Če zahteva o vključitvi v posvetovanja ni sprejeta, članica prosilka lahko zahteva posvetovanja po odstavku 1 člena XXII ali odstavku 1 člena XXIII GATT 1994, odstavku 1 člena XXII ali odstavku 1 člena XXIII GATS ali ustreznih določbah v drugih zajetih sporazumih.

Člen 5

Dobre usluge, sprava in posredovanje

1. Dobre usluge, sprava in posredovanje so postopki, ki se uporabijo prostovoljno, če se stranke v sporu tako dogovorijo.

2. Postopki dobrih uslug, sprave in posredovanja ter zlasti stališča, ki jih stranke v sporu zavzamejo med temi postopki, so zaupni in ne posegajo v pravice katere koli stranke v nadaljnjem poteku teh postopkov.

3. Dobre usluge, spravo in posredovanje lahko kadar koli zahteva katera koli stranka v sporu. Lahko se začnejo in končajo kadar koli. Če se postopki dobrih uslug, sprave in posredovanja končajo, tožeča stranka lahko zahteva ustanovitev ugotovitvenega sveta.

4. Če se dobre usluge, sprava in posredovanje začnejo v 60 dneh po prejemu zahteve za posvetovanja, mora tožeča stranka dopustiti 60-dnevno obdobje po prejemu zahteve za posvetovanja, preden zahteva ustanovitev ugotovitvenega sveta. Tožeča stranka lahko zahteva ustanovitev ugotovitvenega sveta v 60-dnevnem obdobju, če stranke v sporu skupaj menijo, da jim s postopki dobrih uslug, sprave in posredovanja ni uspelo rešiti spora.

5. Če se stranke v sporu s tem strinjajo, se postopki dobrih uslug, sprave ali posredovanj lahko nadaljujejo med potekom postopka ugotovitvenega sveta.

6. Generalni direktor lahko po uradni dolžnosti ponudi dobre usluge, spravo ali posredovanje, da bi članicam pomagal rešiti spor.

Člen 6

Ustanovitev ugotovitvenih svetov

1. Če tako zahteva tožeča stranka, se ugotovitveni svet ustanovi najpozneje na zasedanju DSB, po zasedanju, na katerem se zahteva prvič pojavi na dnevnem redu DSB, če na tem zasedanju DSB s konsenzom ne odloči, da ugotovitvenega sveta ne ustanovi ([1]).

2. Zahteva za ustanovitev ugotovitvenega sveta mora biti pisna. Navajati mora, ali so bila posvetovanja opravljena, opredeliti posebne ukrepe, ki so sporni, in predložiti kratek povzetek pravne podlage za tožbo, ki problem jasno prikazuje. Če vlagatelj zahteva ustanovitev ugotovitvenega sveta z drugim mandatom, kot je običajen, pisna zahteva vključuje predlog besedila posebnega mandata.

([1]) Če to zahteva tožeča stranka, se zasedanje DSB skliče v ta namen v 15 dneh od zahteve pod pogojem, da je bilo obvestilo o zasedanju dano vsaj 10 dni vnaprej.

▼B

Člen 7

Mandat ugotovitvenih svetov

1. Ugotovitveni sveti imajo naslednje mandate, če se stranke v sporu v 20 dneh od ustanovitve ugotovitvenega sveta ne dogovorijo drugače:

„Ob upoštevanju ustreznih določb/ime zajetega sporazuma (-ov), ki so jih navedle stranke v sporu/proučiti zadevo, ki jo je/ime stranke/predložila DSB v dokumentu… ter sprejeti ugotovitve, ki DSB pomagajo pri sprejemanju priporočil ali sklepov, predvidenih v tem ali teh sporazumih.“

2. Ugotovitveni sveti obravnavajo ustrezne določbe v katerem koli zajetem sporazumu ali sporazumih, ki jih navajajo stranke v sporu.

3. Pri ustanavljanju ugotovitvenega sveta DSB lahko pooblasti svojega predsedujočega, da določi mandat ugotovitvenega sveta ob posvetovanju s strankami v sporu pod pogoji določb odstavka 1. Tako določen mandat se pošlje vsem članicam. Če se dogovorijo o drugačnem mandatu od običajnega, lahko vsaka članica v DSB sproži kakršno koli vprašanje s tem v zvezi.

Člen 8

Sestava ugotovitvenih svetov

1. Ugotovitvene svete sestavljajo visoko kvalificirani vladni in/ali nevladni posamezniki, vključno z osebami, ki so bile članice ugotovitvenega sveta ali so zastopale primer v ugotovitvenem svetu ali so bile predstavnice članice ali pogodbenice GATT 1947 ali predstavnice v svetu ali odboru katerega koli zajetega sporazuma ali njegovega predhodnika ali v Sekretariatu ali ki so poučevale ali objavljale na področju mednarodnega trgovinskega prava ali politike ali so bile višji uradniki za trgovinsko politiko članice.

2. Člani ugotovitvenega sveta naj bodo izbrani z namenom, da se zagotovijo neodvisnost članic, bolj raznovrstna strokovna podlaga in široke izkušnje.

3. Državljani članic, katerih vlade ([1]) so stranke v sporu ali tretje stranke, kakor so določene v drugem odstavku člena 10, ne smejo sodelovati v ugotovitvenem svetu, ki obravnava ta spor, če se stranke v sporu ne dogovorijo drugače.

4. Da bi pomagal pri izbiri članov ugotovitvenega sveta, Sekretariat vodi okvirni seznam vladnih in nevladnih posameznikov, ki imajo strokovna znanja, začrtana v odstavku 1, in iz katerega lahko po potrebi izbira člane ugotovitvenega sveta. Seznam vključuje register nevladnih članov ugotovitvenega sveta, sestavljen 30. novembra 1984 (BISD 31S/9), in druge registre in okvirne sezname, sestavljene na podlagi katerega koli od zajetih sporazumov, ter ohrani imena oseb iz registrov in okvirnih seznamov ob začetku veljavnosti Sporazuma WTO. Članice lahko občasno predlagajo imena vladnih in nevladnih posameznikov, ki bi jih lahko vključili v okvirni seznam, ter pri tem priskrbijo ustrezne podatke o njihovem poznavanju mednarodne trgovine in drugih področij ali vsebin zajetih sporazumov, ta imena pa se dodajo na seznam po odobritvi DSB. V Okvirnem seznamu se za vsakega posameznika navedejo njegova posebna področja izkušenj ali strokovno znanje o področjih ali vsebinah zajetih sporazumov.

([1]) Če so stranke v sporu carinske unije ali skupni trgi, velja ta določba za državljane vseh držav članic carinske unije ali skupnih trgov.

▼B

5. Ugotovitvene svete sestavljajo trije člani, če se stranke v sporu v desetih dnevih od ustanovitve ugotovitvenega sveta ne dogovorijo, da ugotovitveni svet sestavlja pet članov. Članice se takoj obvesti o sestavi ugotovitvenega sveta.

6. Sekretariat strankam v sporu predlaga imenovanja v ugotovitveni svet. Stranke v sporu imenovanjem ne nasprotujejo, razen iz nujnih razlogov.

7. Če v dvajsetih dneh od ustanovitve ugotovitvenega sveta ni dogovora o članih ugotovitvenega sveta, generalni direktor na zahtevo ene ali druge stranke v sporu, v posvetovanju s predsedujočim DSB in predsedujočim ustreznega sveta ali odbora, in po posvetovanju s strankami v sporu določi sestavo ugotovitvenega sveta z imenovanjem članov, za katere meni, da so najustreznejši v skladu z vsemi ustreznimi posebnimi ali dodatnimi pravili ali postopki zajetega sporazuma ali zajetih sporazumov, za katere gre v sporu. Predsedujoči DSB obvesti članice o taki sestavi ugotovitvenega sveta najpozneje v 10 dneh potem, ko predsedujoči prejme to zahtevo.

8. Članice se praviloma zavežejo, da svojim uradnikom dovolijo opravljati dolžnosti članov ugotovitvenega sveta.

9. Člani ugotovitvenega sveta opravljajo svoje naloge v svojem službenem položaju in ne kot vladni predstavniki ali predstavniki katere koli organizacije. Članice jim zato ne dajejo navodil in ne vplivajo nanje kot na posameznike v zadevah, ki se obravnavajo v ugotovitvenem svetu.

10. Če gre za spor med članico državo v razvoju in razvito državo članico, je v ugotovitvenem svetu, če tako zahteva članica država v razvoju, vsaj en član iz članice države v razvoju.

11. Stroški članov ugotovitvenega sveta, vključno s potnimi stroški in stroški bivanja, se krijejo iz proračuna WTO v skladu z merili, ki jih bo sprejel Generalni svet na podlagi priporočil Odbora za proračun, finance in administracijo.

Člen 9

Postopki v primeru več tožnikov

1. Kadar več kot ena članica zahteva ustanovitev ugotovitvenega sveta v isti zadevi, se lahko ob upoštevanju pravic vseh zainteresiranih članic ustanovi en sam ugotovitveni svet za preučitev teh tožb. Kadar koli je to izvedljivo, naj se za preučitev takih tožb ustanovi en sam ugotovitveni svet.

2. Ta enotni ugotovitveni svet organizira preučevanje in predloži svoje ugotovitve DSB tako, da se pravicam, ki bi jih imele stranke v sporu, če bi tožbe obravnavali ločeni ugotovitveni sveti, na noben način ne škoduje. Ugotovitveni svet predloži ločena poročila o določenem sporu, če tako zahteva ena od strank v sporu. Pisne vloge vsakega od tožnikov so na voljo drugim tožnikom, vsak tožnik pa ima pravico biti navzoč, kadar kateri koli drugi tožnik predstavlja svoja stališča ugotovitvenemu svetu.

3. Če se ustanovi več kot en ugotovitveni svet za preučitev tožb, ki se nanašajo na isto zadevo, morajo iste osebe v največjem možnem obsegu opravljati delo članov ugotovitvenega sveta v vsakem od posameznih ugotovitvenih svetov, časovni razpored postopka ugotovitvenega sveta pa se v takih sporih usklajuje.

▼B

Člen 10

Tretje stranke

1. Med postopkom ugotovitvenega sveta se v celoti upoštevajo interesi strank v sporu in drugih članic po zajetem sporazumu, za katerega gre v sporu.

2. Kateri koli članici, ki ima bistveni interes v zadevi, ki jo obravnava ugotovitveni svet in je o svojem interesu uradno obvestila DSB (v nadaljnjem besedilu tretja stranka), se nudi priložnost, da nastopi pred ugotovitvenim svetom in mu predloži pisna stališča. Ta stališča se posredujejo tudi strankam v sporu in se upoštevajo v poročilu ugotovitvenega sveta.

3. Tretje stranke prejmejo pisna stališča strank v sporu do prvega zasedanja ugotovitvenega sveta.

4. Če tretja stranka meni, da ukrep, ki je že v postopku ugotovitvenega sveta, izničuje ali škoduje koristim, ki izhajajo iz katerega koli od zajetih sporazumov, se ta članica lahko zateče k običajnim postopkom reševanja sporov po tem dogovoru. Kadar koli je mogoče, se tak spor predloži prvotnemu ugotovitvenemu svetu.

Člen 11

Naloga ugotovitvenih svetov

Naloga ugotovitvenih svetov je pomagati DSB pri opravljanju njegovih dolžnosti po tem dogovoru in zajetih sporazumih. Skladno s tem naj bi ugotovitveni svet objektivno presodil predloženo zadevo, vključno z objektivno presojo dejstev primera, uporabnost in skladnost z ustreznimi zajetimi sporazumi ter sprejme take ugotovitve, ki bodo DSB pomagale pri pripravi priporočil ali sklepov, predvidenih v zajetih sporazumih. Ugotovitveni sveti naj se redno posvetujejo s strankami v sporu ter jim dajejo enake priložnosti, da pridejo do skupno zadovoljive rešitve.

Člen 12

Postopki ugotovitvenih svetov

1. Ugotovitveni sveti se ravnajo po delovnih postopkih v Dodatku 3, če ugotovitveni svet po posvetovanju s strankami v sporu ne odloči drugače.

2. Postopki ugotovitvenega sveta naj bodo dovolj prožni, s čimer se zagotovi visoka kakovost poročil ugotovitvenih svetov in se brez potrebe ne zavlačuje postopka.

3. Po posvetovanju s strankami v sporu, člani ugotovitvenega sveta, kakor hitro je to izvedljivo in kadar koli je to mogoče v enem tednu od dogovora o sestavi in mandatu ugotovitvenega sveta, določijo časovni razpored postopka ugotovitvenega sveta ob upoštevanju določb odstavka 9 člena 4, če je ustrezno.

4. Pri določanju časovnega razporeda postopka ugotovitvenega sveta ugotovitveni svet zagotovi dovolj časa, da stranke v sporu pripravijo svoja stališča.

5. Ugotovitveni sveti naj določijo skrajne roke za pisna stališča strank, stranke pa naj te skrajne roke spoštujejo.

▼B

6. Vsaka stranka v sporu predloži svoja pisna stališča pri sekretariatu, ki jih takoj pošlje ugotovitvenemu svetu in drugi ali drugim strankam v sporu. Tožeča stranka predloži svoje prvo stališče pred prvo vlogo tožene stranke, če ugotovitveni svet pri določanju časovnega razporeda, omenjenega v odstavku 3, in po posvetovanju s strankami v sporu ne odloči, da stranke predložijo svoje prve vloge sočasno. Če je dogovor, da se prva stališča predložijo zaporedno, ugotovitveni svet določi skrajni rok za sprejem stališča tožene stranke. Vse nadaljnje vloge se predložijo sočasno.

7. Če strankam v sporu ne uspe priti do skupno zadovoljive rešitve, ugotovitveni svet svoje ugotovitve v obliki pisnega poročila predloži DSB. V takih primerih se v poročilu ugotovitvenega sveta navedejo ugotovitve dejstev, uporabnost ustreznih določb in ključna utemeljitev kakšnih koli ugotovitev in priporočil ugotovitvenega sveta. Kadar stranke v sporu dosežejo poravnavo, se poročilo ugotovitvenega sveta omeji na kratek opis primera in na poročilo, da je prišlo do rešitve.

8. Da bi bili postopki učinkovitejši, obdobje, v katerem ugotovitveni svet preučuje primer od dneva dogovora o sestavi in mandatu ugotovitvenega sveta do dneva predaje končnega poročila strankam v sporu, praviloma ne sme presegati šest mesecev. V nujnih primerih, vključno s tistimi, ki se nanašajo na pokvarljivo blago, si ugotovitveni svet prizadeva, da strankam v sporu da svoje poročilo v treh mesecih.

9. Če ugotovitveni svet meni, da poročila ne more dati v šestih mesecih ali v treh mesecih v nujnih primerih, pisno obvesti DSB o razlogih za zamudo ter hkrati oceni, v kolikšnem času bo svoje poročilo predal. V nobenem primeru obdobje od ustanovitve ugotovitvenega sveta do predaje poročila članicam ne sme biti daljše od devet mesecev.

10. V okviru posvetovanj o ukrepu, ki ga je sprejela članica država v razvoju, se stranke lahko dogovorijo, da podaljšajo obdobje določeno v odstavkih 7 in 8 člena 4. Če se po poteku ustreznega obdobja stranke, ki se posvetujejo, ne morejo sporazumeti, da so posvetovanja končana, mora DSB po posvetovanju s strankami odločiti, ali naj podaljša ustrezno obdobje, ter, če ga podaljša, za koliko časa. Ugotovitveni svet pa pri obravnavanju tožbe proti državi v razvoju tej da dovolj časa za pripravo in predložitev argumentacije. Kakršen koli ukrep v skladu s tem odstavkom ne vpliva na določbe odstavka 1 člena 20 in odstavka 4 člena 21.

11. Če je ena ali več strank članica država v razvoju, se v poročilu ugotovitvenega sveta izrecno navede oblika, v kateri so bile upoštevane ustrezne določbe o različni in ugodnejši obravnavi članic držav v razvoju, ki so sestavni del zajetih sporazumov, na katere se je sklicevala članica država v razvoju med postopki reševanja sporov.

12. Ugotovitveni svet lahko na zahtevo tožeče stranke kadar koli prekine svoje delo za obdobje, ki ne sme biti daljše od 12 mesecev. Ob taki prekinitvi se obdobja, določena v odstavkih 8 in 9 tega člena, odstavku 1 člena 20 in odstavku 4 člena 21, podaljšajo za čas prekinitve. Če je bilo delo ugotovitvenega sveta prekinjeno za več kot 12 mesecev, poteče pooblastilo za ustanovitev ugotovitvenega sveta.

▼B

Člen 13

Pravica do informacij

1. Vsak ugotovitveni svet ima pravico zahtevati informacije in tehnične nasvete od katerega koli posameznika ali organa, za katerega meni, da je ustrezen. Preden ugotovitveni svet zahteva informacije ali nasvet pri posamezniku ali organu pod pristojnostjo članice, o tem obvesti oblasti te članice. Članica bi se morala takoj in v celoti odzvati na zahtevo ugotovitvenega sveta po taki informaciji, ki se ugotovitvenemu svetu zdi potrebna in ustrezna. Če gre za zaupno informacijo, se ta ne sme razkriti brez formalnega pooblastila posameznika, organa ali oblasti članice, ki informacijo da.

2. Ugotovitveni sveti lahko zahtevajo informacije od katerega koli ustreznega vira in se lahko posvetujejo s strokovnjaki, da bi dobili njihovo mnenje o določenih vidikih zadeve. V zvezi z dejanskim vprašanjem, ki se nanaša na znanstveno ali tehnično zadevo, in ga je postavila stranka v sporu, ugotovitveni svet lahko zahteva pisno svetovalno poročilo skupine strokovnjakov. Pravila za ustanovitev take skupine in njenih postopkov so določena v Dodatku 4.

Člen 14

Zaupnost

1. Razprave ugotovitvenega sveta so zaupne.

2. Poročila ugotovitvenega sveta se pripravijo brez prisotnosti strank v sporu ob upoštevanju pridobljenih informacij in danih izjav.

3. Mnenja, ki so jih v poročilu ugotovitvenega sveta izrazili posamezni člani ugotovitvenega sveta, so anonimna.

Člen 15

Vmesna preučitvena faza

1. Po preučitvi izpodbitnih pisnih stališč in ustnih argumentov ugotovitveni svet strankam v sporu izroči opisne (dejanske in argumentirane) dele osnutka svojega poročila. V roku, ki ga določi ugotovitveni svet, stranke predložijo svoje pisne pripombe.

2. Po poteku obdobja, določenega za sprejem pripomb strank v sporu, ugotovitveni svet strankam izroči začasno poročilo, ki vključuje opisne dele in ugotovitve ter sklepe ugotovitvenega sveta. V obdobju, ki ga določi ugotovitveni svet, lahko stranka ugotovitvenemu svetu da pisno zahtevo, da preuči določene vidike vmesnega poročila, pred razpošiljanjem dokončnega poročila članicam. Na zahtevo katere koli stranke se ugotovitveni svet ponovno sestane zaradi vprašanj, navedenih v pisnih pripombah. Če v obdobju, predvidenem za pripombe, nobena stranka ne da pripomb, se vmesno poročilo šteje za zaključno poročilo ugotovitvenega sveta in se takoj razpošlje članicam.

3. Ugotovitve zaključnega poročila ugotovitvenega sveta vključujejo razpravo o argumentih, predloženih na vmesni stopnji. Vmesna stopnja preučitve se izvede v obdobju, določenem v odstavku 8 člena 12.

Člen 16

Potrditev poročil ugotovitvenega sveta

1. Da bi članicam zagotovili dovolj časa za preučitev poročil ugotovitvenega sveta, DSB prične s postopkom potrjevanja šele 20 dni po dnevu razpošiljanja poročila članicam.

▼B

2. Članice, ki ugovarjajo poročilu ugotovitvenega sveta, predložijo pisne razloge, v katerih pojasnijo svoje ugovore proti razpošiljanju vsaj 10 dni pred zasedanjem DSB, na katerem se bo preučilo poročilo ugotovitvenega sveta.

3. Stranke v sporu imajo pravico, da polno sodelujejo pri preučitvi poročila ugotovitvenega sveta v DSB, njihova stališča pa se v celoti zabeležijo.

4. Če stranka v sporu DSB formalno ne obvesti o svoji odločitvi o pritožbi ali pa se DSB s konsenzom odloči, da poročila ne sprejme, se poročilo sprejme na zasedanju DSB ([1]) v 60 dneh po razpošiljanju poročila ugotovitvenega sveta članicam. Če je stranka uradno sporočila svojo odločitev o pritožbi, DSB ne razpravlja o potrditvi poročila ugotovitvenega sveta do konca pritožbenega postopka. Ta postopek potrditve ne vpliva na pravice članic, da izrazijo svoja mnenja o poročilu ugotovitvenega sveta.

Člen 17

Pritožbeni preizkus Stalni pritožbeni organ

1. DSB ustanovi stalni pritožbeni organ. Pritožbeni organ razpravlja o pritožbah glede zadev ugotovitvenega sveta. Sestavlja ga sedem oseb, od katerih trije obravnavajo vsako posamično zadevo. Osebe, ki delujejo v pritožbenem organu, to delo opravljajo izmenično. Tako kroženje se določi z delovnimi postopki pritožbenega organa.

2. DSB imenuje osebe v pritožbeni organ za štiriletno obdobje, vsako osebo pa se lahko ponovno imenuje samo enkrat. Mandat treh od sedmih oseb, imenovanih takoj po začetku veljavnosti Sporazuma WTO, poteče po dveh letih, o čemer odloča žreb. Izpraznjena mesta se zapolnjujejo, kot nastajajo. Oseba, imenovana, da nadomesti drugo osebo, ki ji trajanje imenovanja ni poteklo, opravlja delo v preostalem mandatu predhodnika.

3. Pritožbeni organ sestavljajo osebe s priznano avtoriteto, z izkazanim strokovnim znanjem na področju prava, mednarodne trgovine in vsebine zajetih sporazumov na splošno. Te osebe niso povezane z nobeno vlado. Članstvo v pritožbenem organu mora širše predstavljati članstvo v WTO. Vse osebe, ki delujejo v pritožbenem organu, so na voljo ob vsakem času in v kratkem roku in so na tekočem z dejavnostmi reševanja sporov in drugimi ustreznimi dejavnostmi WTO. Te osebe ne sodelujejo pri obravnavanju kakršnih koli drugih sporov, ki bi ustvarjali posredno ali neposredno nasprotje interesov.

4. Pritožbo na poročilo ugotovitvenega sveta lahko vložijo le stranke v sporu, tretje stranke pa ne. Tretje stranke, ki so DSB uradno obvestile o bistvenem interesu v zadevi v skladu z odstavkom 2 člena 10, lahko predložijo pisna stališča in se jim lahko da priložnost, da nastopijo pred pritožbenim organom.

([1]) Če zasedanje DSB ni načrtovano v tem obdobju, ki omogoča, da se izpolnijo zahteve odstavkov 1 in 4 člena 16, se v ta namen skliče zasedanje DSB.

▼B

5. Praviloma postopki ne smejo preseči 60 dni od dneva, ko je stranka v sporu formalno sporočila svojo odločitev o pritožbi, do dneva, ko pritožbeni organ razpošlje svoje poročilo. Pri določanju urnika pritožbeni organ upošteva določbe odstavka 9 člena 4, če je ustrezno. Kadar pritožbeni organ meni, da svojega poročila ne more zagotoviti v 60 dneh, mora DSB pisno obvestiti o razlogih za zamudo skupaj z oceno o roku, v katerem bo svoje poročilo dal. V nobenem primeru postopki ne smejo preseči 90 dni.

6. Pritožba se omeji na pravna vprašanja, zajeta v poročilu ugotovitvenega sveta, in pravne razlage, ki jih je pripravil ugotovitveni svet.

7. Pritožbenemu organu se zagotovi ustrezna administrativna in pravna podpora, kakor jo zahteva.

8. Stroški oseb, ki delujejo v pritožbenem organu, vključno s potnimi stroški in stroški bivanja, se pokrijejo iz proračuna WTO v skladu z merili, ki jih sprejme Generalni svet, ter na osnovi priporočil Odbora za proračun, finance in upravo.

Postopki pri pritožbenem preizkusu

9. Delovne postopke pripravi pritožbeni organ ob posvetovanju s predsedujočim DSB in generalnim direktorjem in o njih obvesti članice.

10. Postopki pritožbenega organa so zaupni. Poročila pritožbenega organa se pripravijo brez navzočnosti strank v sporu in ob upoštevanju danih informacij in izjav.

11. Mnenja, ki jih v poročilu pritožbenega organa izrazijo posamezniki, ki delujejo v pritožbenem organu, so anonimna.

12. Pritožbeni organ med pritožbenim postopkom obravnava vsako od zastavljenih vprašanj v skladu z odstavkom 6.

13. Pritožbeni organ lahko potrdi, spremeni ali razveljavi pravne ugotovitve in sklepe ugotovitvenega sveta.

Potrditev poročil pritožbenega organa

14. Poročilo pritožbenega organa potrdi DSB, stranke v sporu pa ga brezpogojno sprejmejo, če DSB v 30 dneh po razpošiljanju poročila pritožbenega organa članicam s konsenzom ne odloči, da ga ne potrdi ([1]). Ta postopek potrjevanja ne posega v pravice članic, da izrazijo svoje poglede na poročilo pritožbenega organa.

Člen 18

Stiki z ugotovitvenim svetom ali pritožbenim organom

1. V zadevah, ki jih preučuje ugotovitveni svet ali pritožbeni organ, ne sme biti *ex parte* stikov z ugotovitvenim svetom ali pritožbenim organom.

2. Pisna stališča predložena ugotovitvenemu svetu ali pritožbenemu organu se obravnavajo kot zaupna, so pa na voljo strankam v sporu. Nič v tem dogovoru ne preprečuje stranki v sporu, da razkrije svoja stališča javnosti. Članice obravnavajo informacijo, ki jo druga članica da ugotovitvenemu svetu ali pritožbenemu organu in jo je kot tako označila kot zaupno. Stranka v sporu na zahtevo članice zagotovi povzetek informacij, ki ni zaupen, ki jih vsebujejo predložena pisna stališča in se jih lahko razkrije javnosti.

([1]) Če zasedanje DSB v tem obdobju ni predvideno, se zasedanje DSB skliče v ta namen.

▼B

Člen 19

Priporočila ugotovitvenega sveta in pritožbenega organa

1. Kadar ugotovitveni svet ali pritožbeni organ ugotovi, da ukrep ni v skladu z zajetim sporazumom, določeni članici [1] priporoči, da ukrep uskladi s sporazumom [2]. Poleg svojih priporočil ugotovitveni svet ali pritožbeni organ določeni članici lahko predlaga načine izvajanja priporočil.

2. V skladu z odstavkom 2 člena 3 ugotovitveni svet in pritožbeni organ s svojimi ugotovitvami in priporočili ne moreta povečevati ali zmanjševati pravic in obveznosti, določenih v zajetih sporazumih.

Člen 20

Časovni razpored za odločbe DSB

Če se stranke v sporu ne sporazumejo drugače, obdobje od dneva, ko DSB ustanovi ugotovitveni svet, do dneva, ko DSB razpravlja in potrdi poročilo ugotovitvenega sveta ali pritožbenega organa, praviloma ne sme biti daljše od devet mesecev, če na poročilo ugotovitvenega sveta ni pritožbe, ali 12 mesecev, če je pritožba na poročilo vložena. Če ugotovitveni svet ali pritožbeni organ v skladu z odstavkom 9 člena 12 ali odstavkom 5 člena 17 podaljša čas za pripravo poročila, se navedeni obdobji podaljšata za enako obdobje.

Člen 21

Nadzorovanje izvajanja priporočil in sklepov

1. Takojšnje ravnanje v skladu s priporočili ali sklepi DSB je bistveno za zagotovitev učinkovitega reševanja sporov v korist vseh članic.

2. Posebna pozornost se nameni zadevam, ki vplivajo na interese članic držav v razvoju v zvezi z ukrepi, ki so bili predmet reševanja sporov.

3. Na zasedanju DSB v 30 dneh [3] po potrditvi poročila ugotovitvenega sveta ali pritožbenega organa določena članica obvesti DSB o svojih namenih v zvezi z izvajanjem priporočil in sklepov DSB. Če pravočasno izpolnjevanje priporočil in sklepov ni izvedljivo, se članici določi razumno obdobje, v katerem jih izvede. Razumno obdobje je:

(a) obdobje, ki ga predlaga določena članica, pod pogojem, da ga odobri DSB, ali kadar take odobritve ni,

(b) obdobje, o katerem so se sporazumele stranke v sporu v 45 dneh od dneva sprejetja priporočil in sklepov, ali če takega sporazuma ni,

[1] „Določena članica“ je stranka v sporu, na katero je naslovljeno priporočilo ugotovitvenega sveta ali pritožbenega organa.

[2] V zvezi s priporočili v primerih, ko ne gre za kršitev GATT 1994 ali drugega zajetega sporazuma, glej člen 26.

[3] Če zasedanje DSB v tem obdobju ni predvideno, se DSB sestane v ta namen.

▼B

(c) obdobje, ki ga določi zavezujoča arbitraža v 90 dneh po sprejetju priporočil in sklepov ([1]). V taki arbitraži naj bi razsodniku ([2]) bila smernica, da razumni rok za izvajanje priporočil ugotovitvenega sveta ali pritožbenega organa ni daljši od 15 mesecev od potrditve poročila ugotovitvenega sveta ali pritožbenega organa. Ta rok pa je lahko tudi krajši ali daljši, odvisno od posebnih okoliščin.

4. Če ugotovitveni svet ali pritožbeni organ v skladu z odstavkom 9 člena 12 ali odstavkom 5 člena 17 ne podaljša roka za pripravo poročila, obdobje od dneva, ko DSB ustanovi ugotovitveni svet, do dneva določitve razumnega roka ni daljše od 15 mesecev, če se stranke v sporu drugače ne dogovorijo. Kadar ugotovitveni svet ali pritožbeni organ podaljša rok za pripravo poročila, se dodatni čas prišteje 15-mesečnemu roku, pod pogojem, da skupno obdobje ne sme presegati 18 mesecev, če se stranke v sporu ne sporazumejo, da gre za izjemne okoliščine.

5. Kadar ni soglasja glede obstoja ali skladnosti z zajetimi sporazumi v zvezi s sprejetimi ukrepi za izpolnjevanje priporočil in sklepov, se o takem sporu odloča s pomočjo teh postopkov reševanja sporov, kadar koli je mogoče pa tudi s pomočjo prvotnega ugotovitvenega sveta. Ugotovitveni svet razpošlje svoje poročilo v 90 dneh od dneva, ko mu je bila zadeva predložena. Kadar ugotovitveni svet meni, da v tem roku poročila ne more pripraviti, DSB pisno obvesti o razlogih za zamudo skupaj z oceno obdobja, v katerem bo poročilo predložil.

6. DSB stalno nadzoruje izvajanje sprejetih priporočil ali sklepov. Vsaka članica lahko pri DSB sproži vprašanje izvajanja priporočil ali sklepov ob vsakem času po njihovem sprejetju. Če DSB ne odloči drugače, se vprašanje o izvajanju priporočil ali sklepov uvrsti na dnevni red zasedanja DSB po šestih mesecih od dneva določitve razumnega obdobja v skladu z odstavkom 3 ter ostane na dnevnem redu DSB, dokler ni rešeno. Vsaj 10 dni pred vsakim zasedanjem DSB določena članica DSB dostavi pisno statusno poročilo o svojem napredovanju pri izvajanju priporočil ali sklepov.

7. Če je zadevo sprožila članica država v razvoju, DSB prouči, katere nadaljnje ukrepe, ki bi ustrezali okoliščinam, lahko sprejme.

8. Če zadevo sproži članica država v razvoju, DSB pri preučitvi, katere ustrezne ukrepe bi lahko sprejel, upošteva obseg trgovine, na katere se nanašajo ukrepi, zoper katere se pritožuje in njihov vpliv na gospodarstvo članic držav v razvoju.

Člen 22

Kompenzacija in prekinitev koncesij

1. Kompenzacija in prekinitev koncesij ali drugih obveznosti sta začasna ukrepa, ki sta na voljo, če priporočila in sklepi niso uresničeni v razumnem obdobju. Kompenzacija in prekinitev koncesij ali drugih obveznosti nimata prednosti pred doslednim izvajanjem priporočila za uskladitev ukrepa z zajetimi sporazumi. Kompenzacija je prostovoljna in če se jo odobri, mora biti v skladu z zajetimi sporazumi.

([1]) Če se stranke ne morejo dogovoriti o razsodniku v 10 dneh od napotitve zadeve na arbitražo, razsodnika imenuje generalni direktor v 10 dneh po posvetovanju s strankami.
([2]) Izraz „razsodnik“ je treba razlagati, kot da se nanaša ali na posameznika ali na skupino.

▼B

2. Če določeni članici ne uspe ukrepa, za katerega se ugotovi, da ni v skladu z zajetim sporazumom, uskladiti z njim, ali drugače ne spoštuje priporočil ali sklepov v razumnem roku, določenem v skladu z odstavkom 3 člena 21, taka članica, če se to od nje zahteva, in najpozneje po izteku razumnega obdobja, začne pogajanja z vsako stranjo, ki je sprožila postopke za reševanje spora, z namenom, da pripravi medsebojno sprejemljivo kompenzacijo. Če v 20 dneh po izteku razumnega obdobja ni dogovora o zadovoljivi kompenzaciji, lahko vsaka stran, ki je sprožila postopke za reševanje sporov, zahteva, da DSB določeni članici dovoli prekinitev uporabe koncesij ali drugih obveznosti po zajetih sporazumih.

3. Pri odločanju, katere koncesije ali druge obveznosti naj se prekinejo, tožeča stranka uporabi naslednja načela in postopke:

(a) splošno načelo je, da naj tožeča stranka najprej poskuša prekiniti koncesije ali druge obveznosti v istem(-ih) sektorju(-ih), v katerih je ugotovitveni svet ali pritožbeni organ ugotovil kršitev ali drugačno izničenje ali zmanjševanje;

(b) če stranka meni, da prekinitev koncesij ali drugih obveznosti v istem(-ih) sektorju(-ih) ni izvedljiva ali učinkovita, lahko poskuša prekiniti koncesije ali druge obveznosti v drugih sektorjih po istem sporazumu;

(c) če stranka meni, da prekinitev koncesij ali drugih obveznosti v drugem(-ih) sektorju(-ih) po istem sporazumu ni izvedljiva ali učinkovita, ter da so okoliščine dovolj resne, lahko poskuša prekiniti koncesije ali druge obveznosti po drugem zajetem sporazumu;

(d) pri uporabi navedenih načel stranka upošteva:

(i) trgovino v sektorju ali po sporazumu, po katerem je ugotovitveni svet ali pritožbeni organ ugotovil kršitev ali drugačno izničenje ali zmanjševanje, ter pomembnost te trgovine za to stranko;

(ii) širše gospodarske elemente, povezane z izničenjem ali zmanjševanjem, ter širše gospodarske posledice prekinitve koncesij ali drugih obveznosti.

(e) če se stranka odloči, da bo zahtevala dovoljenje za prekinitev koncesij ali obveznosti v skladu s pododstavkom (b) ali (c), mora svojo zahtevo obrazložiti. Sočasno, ko zahtevo predloži DSB, jo pošlje tudi ustreznim svetom, ter v primeru zahteve v skladu s pododstavkom (b) tudi ustreznim sektorskim organom;

(f) za namene tega odstavka „sektor“ pomeni:

(i) glede blaga vse vrste blaga;

(ii) glede storitev poglavitni sektor, kot je določen v tekočem „Razvrstitvenem seznamu sektorskih storitev“, ki te sektorje določa ([1]);

(iii) glede pravic intelektualne lastnine, povezanih s trgovino, vsako od kategorij pravic intelektualne lastnine, zajetih v poglavjih 1, 2, 3, 4, 5, 6 ali 7 dela II ali obveznosti po delih III ali IV Sporazuma o TRIPS;

([1]) Seznam v dokumentu MTN.GNS/W/120 določa enajst sektorjev.

▼B

(g) za namene tega odstavka „sporazum“ pomeni:

(i) glede blaga sporazumi, navedeni v Prilogi 1 A Sporazuma WTO, upoštevani kot celota, kakor tudi večstranski trgovinski sporazumi, če so stranke v sporu pogodbenice teh sporazumov;

(ii) glede storitev GATS;

(iii) glede pravic intelektualne lastnine Sporazum o TRIPS.

4. Raven prekinitve koncesij ali drugih obveznosti, ki jo dovoli DSB, mora biti enakovredna ravni izničenja ali zmanjševanja.

5. DSB ne dovoli prekinitve koncesij ali drugih obveznosti, če zajeti sporazum prepoveduje tako prekinitev.

6. Če nastane situacija, opisana v odstavku 2, DSB na zahtevo da dovoljenje za prekinitev koncesij ali drugih obveznosti v 30 dneh od poteka razumnega obdobja, če se DSB s konsenzom ne odloči, da zahtevo zavrne. Če pa določena članica nasprotuje predlagani ravni prekinitve ali trdi, da niso bila upoštevana načela ali postopki, določeni v odstavku 3, ko je tožeča stranka zahtevala prekinitev koncesij ali drugih obveznosti v skladu z odstavkom 3(b) ali (c), se zadevo predloži v arbitražo. To arbitražo opravi prvotni ugotovitveni svet, če so člani na voljo, ali razsodnik ([1]), ki ga imenuje generalni direktor, ter mora biti končana v 60 dneh po dnevu izteka razumnega obdobja. Med potekom arbitraže se koncesije ali druge obveznosti ne smejo prekiniti.

7. Razsodnik ([2]), ki deluje v skladu z odstavkom 6, ne preučuje vrste koncesij ali drugih obveznosti, ki se jih bo prekinilo, temveč določi, ali je raven take prekinitve enakovredna ravni izničenja ali neupoštevanja obveznosti. Razsodnik lahko tudi določi, ali je predlagana prekinitev koncesij ali drugih obveznosti po zajetem sporazumu dovoljena. Če zadeva, predložena arbitraži, vključuje trditev, da načela in postopki, določeni v odstavku 3 niso bili upoštevani, razsodnik ta zahtevek preuči. Če razsodnik ugotovi, da se navedena načela in postopki niso spoštovali, jih tožeča stranka uporabi v skladu z odstavkom 3. Stranke sprejmejo odločitev razsodnika kot dokončno, stranke, na katere se zadeva nanaša, pa ne zahtevajo ponovne arbitraže. DSB se takoj obvesti o odločitvi razsodnika, ki na zahtevo odobri prekinitev koncesij ali drugih obveznosti, kadar je zahteva v skladu z odločbo razsodnika, če se DSB s konsenzom ne odloči, da zahtevo zavrne.

8. Prekinitev koncesij ali drugih obveznosti je začasna in se uporablja samo do ukinitve ukrepa, za katerega je bilo ugotovljeno, da ni v skladu z zajetim sporazumom, ali dokler članica, ki mora uresničiti priporočila ali sklepe, ne zagotovi rešitve glede izničenja ali zmanjšanja koristi, ali se ne doseže zadovoljiva rešitev za vse. V skladu z odstavkom 6 člena 21 DSB še naprej nadzoruje izvajanje sprejetih priporočil ali sklepov, vključno z zadevami, ko je bila dana kompenzacija ali so bile prekinjene koncesije ali druge obveznosti, niso pa bila uresničena priporočila za uskladitev ukrepa z zajetimi sporazumi.

([1]) Izraz „razsodnik“ je treba razlagati tako, da se nanaša na posameznika ali skupino.
([2]) Izraz „razsodnik“ je treba razlagati tako, da se nanaša na posameznika ali skupino ali na člane prvotnega ugotovitvenega sveta, kadar opravljajo nalogo razsodnika.

▼B

9. Glede ukrepov, ki jih sprejemajo regionalne ali lokalne vlade ali oblasti na ozemlju članice in se nanašajo na izpolnjevanje zajetih sporazumov, se lahko uporabljajo določbe za reševanje sporov v zajetih sporazumih. Če DSB odloči, da določba zajetega sporazuma ni izpolnjena, odgovorna članica sprejme take razumne ukrepe, ki so ji na voljo, da zagotovi njeno izpolnitev. Določbe zajetih sporazumov in tega dogovora, ki se nanašajo na kompenzacijo in prekinitev koncesij ali drugih obveznosti, se uporabljajo, če take izpolnitve ni mogoče zagotoviti ([1]).

Člen 23

Krepitev večstranskega sistema

1. Če si članice prizadevajo odpraviti kršitve obveznosti ali drugo izničenje ali zmanjšanje koristi po zajetih sporazumih ali oviranje doseganja katerega koli cilja zajetih sporazumov, imajo možnost zateči se k pravilom in postopkom tega dogovora in se po njih ravnati.

2. V takih primerih članice:

(a) ne sprejemajo odločitev, da je prišlo do kršitve zaradi izničenja ali zmanjšanja koristi ali ker je bilo ovirano doseganje nekega cilja v zajetih sporazumih, razen na podlagi reševanja sporov v skladu s pravili in postopki tega dogovora, vsaka taka odločitev pa mora biti v skladu z ugotovitvami, vsebovanimi v poročilu ugotovitvenega sveta ali pritožbenega organa, ki ga je potrdil DSB, ali arbitražno sodbo, izdano po tem dogovoru;

(b) ravnajo po postopkih, določenih v členu 21, ter članici določijo razumno obdobje za izvedbo priporočil in sklepov; ter

(c) ravnajo po postopkih, določenih v členu 22, za ugotovitev ravni prekinitve koncesij ali drugih obveznosti, ter pridobijo dovoljenje DSB v skladu s temi postopki, preden koncesije ali druge obveznosti po zajetih sporazumih prekinejo kot odgovor na neizpolnitev priporočil in sklepov določene članice v tem razumnem obdobju.

Člen 24

Posebni postopki v zvezi z najmanj razvitimi državami članicami

1. Na vseh stopnjah določanja vzrokov za spor in postopkov za reševanje sporov v zvezi z najmanj razvitimi državami članicami se zlasti preučijo posebne razmere najmanj razvitih držav članic. V tem smislu članice pokažejo primerno vzdržanost pri obravnavanju zadev po postopkih, ko se nanašajo na najmanj razvite države članice. Če je izničenje ali zmanjševanje posledica ukrepa, ki ga je sprejela najmanj razvita država članica, tožeče stranke pokažejo primerno vzdržanost pri zahtevi za kompenzacijo ali dovoljenje za prekinitev uporabe koncesij ali drugih obveznosti v skladu s temi postopki.

([1]) Kadar določbe katerega koli zajetega sporazuma v zvezi z ukrepi, ki so jih sprejeli regionalne ali lokalne vlade ali oblasti na ozemlju članice, vsebujejo določbe, ki se razlikujejo od določb v tem odstavku, prevladajo določbe takega zajetega sporazuma.

▼B

2. Pri reševanju sporov, ki se nanašajo na najmanj razvite države članice, generalni direktor ali predsedujoči DSB, če ni zadovoljive rešitve med posvetovanji, na zahtevo najmanj razvite države članice ponudi pomoč dobre usluge, spravo in posredovanje z namenom, da bi stranke rešile spor preden se predloži zahteva za ugotovitveni svet. Generalni direktor ali predsedujoči DSB se lahko posvetuje s katerim koli virom, ki se mu zdi primeren.

Člen 25

Arbitraža

1. Hitra arbitraža v WTO lahko kot izbiren način reševanja sporov olajša reševanje določenih sporov v zvezi z vprašanji, ki jih obe strani jasno določita.

2. Če ta dogovor ne določa drugače, je zatekanje k arbitraži predmet medsebojnega sporazuma strank, ki se sporazumejo o postopkih, ki jih bodo uporabile. O sporazumih o zatekanju k arbitraži se uradno obvestijo vse članice dovolj vnaprej pred dejanskim začetkom arbitražnega postopka.

3. Druge članice lahko postanejo stranka arbitražnega postopka samo ob soglasju strank, ki so se sporazumele, da se zatečejo k arbitraži. Udeleženke postopka se zavežejo, da se bodo ravnale po arbitražni sodbi. O arbitražnih sodbah se uradno obvestijo DSB in svet ali odbor katerega koli ustreznega sporazuma, glede katerega lahko članica sproži kakršno koli vprašanje.

4. Člena 21 in 22 tega dogovora se uporabljata *mutatis mutandis* za arbitražne sodbe.

Člen 26

1. Tožbe, določene v odstavku 1(b) člena XXIII GATT 1994, ki se ne nanašajo na kršitve

Če se za zajeti sporazum uporabljajo določbe odstavka 1(b) člena XXIII GATT 1994, lahko ugotovitveni svet ali pritožbeni organ sprejme sklepe ali priporočila samo, če stranka v sporu meni, da je korist, ki ji posredno ali neposredno pripada po ustreznem zajetem sporazumu, izničena ali zmanjšana, ali pa je doseganje cilja tega sporazuma ovirano zaradi uporabe katerega koli ukrepa članice, ne glede na to ali je ukrep v nasprotju z določbami tega sporazuma ali ne. Kadar in toliko, kolikor stranka meni, ugotovitveni svet ali pritožbeni organ pa potrdi, da gre v tem primeru za ukrep, ki ni v nasprotju z določbami zajetega sporazuma, za katerega se uporabljajo določbe odstavka 1(b) člena XXIII GATT 1994, se uporabljajo postopki tega dogovora pod temi pogoji:

(a) tožeča stranka predloži podrobno utemeljitev v podporo kakršni koli tožbi, ki se nanaša na ukrep, ki ni v nasprotju z ustreznim zajetim sporazumom;

(b) kadar se ugotovi, da ukrep izničuje ali zmanjšuje koristi ali preprečuje doseganje ciljev ustreznega zajetega sporazuma, ne da bi ga kršil, ukrepa ni obvezno umakniti. V takih primerih ugotovitveni svet ali pritožbeni organ priporoči, da določena članica pripravi obojestransko zadovoljivo prilagoditev;

(c) ne glede na določbe člena 21 lahko arbitraža, določena v odstavku 3 člena 21, na zahtevo ene ali druge stranke vključuje ugotovitev ravni koristi, ki so bile izničene ali zmanjšane ter lahko tudi predlaga načine in sredstva za doseganje vzajemno zadovoljive prilagoditve. Taki predlogi za stranke v sporu niso obvezni;

▼B

(d) ne glede na določbe odstavka 1 člena 22 je lahko kompenzacija del vzajemno zadovoljive prilagoditve kot dokončne rešitve spora.

2. Tožbe, določene v odstavku 1(c) člena XXIII GATT 1994

Če se določbe odstavka 1(c) člena XXIII GATTT 1994 uporabljajo za zajeti sporazum, lahko ugotovitveni svet pripravi sklepe in priporočila samo, če stranka meni, da je izničena ali zmanjšana korist, ki ji posredno ali neposredno pripada po ustreznem zajetem sporazumu, ali pa je doseganje nekega cilja tega sporazuma ovirano kot posledica položaja, ki je drugačen od položaja, za katerega se uporabljajo določbe (a) in (b) odstavka 1 člena XXIII GATT 1994. Kadar in toliko, kolikor stranka meni, ugotovitveni svet pa odloči, da ta odstavek zajema to zadevo, se postopki tega dogovora uporabljajo samo do takrat in v tistem obsegu obravnave, ko je bilo poročilo razposlano članicam. Pravila in postopki za reševanje sporov, ki jih vsebuje Odločba z dne 12. aprila 1989 (BISD 36S/61-67), se uporabljajo za obravnavo pri potrditvi, nadzoru in izvajanju priporočil in sklepov. Velja tudi, da:

(a) tožeča stranka predloži podrobno utemeljitev v podporo vsakemu argumentu v zvezi z vprašanji, ki jih ta odstavek zajema;

(b) v primerih, ko gre za zadeve, ki jih ta odstavek zajema, če ugotovitveni svet ugotovi, da gre tudi za reševanje sporov, ki pa so drugačni od tistih, ki jih ta odstavek zajema, ugotovitveni svet pošlje DSB poročilo, v katerem obravnava take zadeve, ter ločeno poročilo o zadevah, ki spadajo pod ta odstavek.

Člen 27

Odgovornosti Sekretariata

1. Sekretariat je odgovoren za pomoč ugotovitvenim svetom, posebej glede pravnih, zgodovinskih in postopkovnih vidikov obravnavanih zadev, ter za zagotovitev administrativne in tehnične podpore.

2. Medtem ko Sekretariat članicam, na njihovo zahtevo, pomaga v zvezi s reševanjem sporov, se lahko pojavi tudi potreba, da se zagotovijo dodatni pravni nasveti in pomoč državam članicam v razvoju v zvezi z reševanjem sporov. V ta namen Sekretariat vsaki državi članici v razvoju, ki tako zahteva, da na razpolago kvalificiranega pravnega strokovnjaka iz služb tehničnega sodelovanja WTO. Ta strokovnjak državi članici v razvoju pomaga na način, ki zagotavlja nepristranskost Sekretariata.

3. Sekretariat vodi posebne tečaje usposabljanja za zainteresirane članice v zvezi s postopki in prakso reševanja sporov, s čimer se strokovnjakom članic omogoča boljšo obveščenost na tem področju.

▼B

DODATEK 1

SPORAZUMI, NA KATERE SE NANAŠA TA DOGOVOR

(A) Sporazum o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije

(B) Mnogostranski trgovinski sporazumi

Priloga 1 A:	Mnogostranski sporazumi o trgovini z blagom
Priloga 1 B:	Splošni sporazum o trgovini s storitvami
Priloga 1 C:	Sporazum o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine
Priloga 2:	Dogovor o pravilih in postopkih za reševanje sporov

(C) Večstranski trgovinski sporazumi

Priloga 4:	Sporazum o trgovini na področju civilnega letalstva
	Sporazum o vladnih nabavah
	Mednarodni sporazum o govejem mesu
	Mednarodni sporazum o mleku

Uporaba tega dogovora za večstranske trgovinske sporazume je odvisna od tega, ali pogodbenice vsakega sporazuma sprejmejo odločitev, ki določa pogoje za uporabo dogovora za posamezni sporazum, vključno z vsemi posebnimi ali dodatnimi pravili ali postopki za vključitev v Dodatek 2, kot je bilo sporočeno DSB.

▼B

DODATEK 2

POSEBNA ALI DODATNA PRAVILA IN POSTOPKI, KI JIH VSEBUJEJO ZAJETI SPORAZUMI

Sporazum	Pravila in postopki
Sporazum o uporabi sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov	11.2
Sporazum o tekstilu in oblačilih	2.14, 2.21, 4.4, 5.2, 5.4, 5.6, 6.9, 6.10, 6.11, 8.1 do 8.12
Sporazum o tehničnih ovirahv trgovini	14.2 do 14.4, Aneks 2
Sporazum o izvajanju člena VI GATT 1994	od 17.4 do 17.7
Sporazum o izvajanju člena VII GATT 1994	od 19.3 do 19.5, Aneks II.2(f), 3, 9, 21
Sporazum o subvencijah in izravnalnih ukrepih	4.2 do 4.12, 6.6, 7.2 do 7.10, 8.5, opomba pod črto 35, 24.4, 27.7, Priloga V
Splošni sporazum o trgovinis storitvami	XXII:3, XXIII:3
Priloga o finančnih storitvah	4
Priloga o storitvah zračnega prevoza	4
Odločba o določenih postopkih reševanja sporov za GATS	1 do 5

Seznam pravil in postopkov v tem dodatku vsebuje določbe, v katerih je lahko v tej zvezi ustrezen le del določbe.

Katera koli posebna ali dodatna pravila ali postopki v večstranskih trgovinskih sporazumih, kot jih določijo pristojni organi vsakega sporazuma in kot je sporočeno DSB.

▼B

DODATEK 3

DELOVNI POSTOPKI

1. Pri obravnavi ugotovitveni svet upošteva ustrezne določbe tega dogovora. Poleg tega veljajo naslednji delovni postopki.

2. Ugotovitveni svet se sestaja na zaprtih sejah. Stranke v sporu ter zainteresirane stranke so navzoče na sejah samo, če jih povabi ugotovitveni svet.

3. Razprave v ugotovitvenem svetu in dokumentacija, ki mu je predložena, so zaupne. Nič v tem dogovoru ne preprečuje stranki v sporu, da svojega mnenja ne razkrije javnosti. Informacijo, označeno kot zaupno, ki jo je ugotovitvenemu svetu dala druga članica, članice obravnavajo kot tako. Kadar stranka v sporu predloži zaupno različico svojih pisnih stališč ugotovitvenemu svetu, na zahtevo članice tudi zagotovi povzetek informacij, ki ni zaupen, ki jih vsebujejo njena pisna stališča in se jih lahko razkrije javnosti.

4. Pred prvo vsebinsko sejo ugotovitvenega sveta s strankami, stranke v sporu predložijo pisna stališča, v katerih predstavijo dejstva o primeru in svoje argumente.

5. Na prvi vsebinski seji s strankami ugotovitveni svet pozove stranko, ki je tožbo vložila, da predstavi svojo zadevo. Zatem, še vedno pa na isti seji, stranka, proti kateri je bila tožba vložena, predstavi svoje poglede.

6. Vse tretje stranke, ki so DSB sporočile svoj namen, se pisno povabi, da predstavijo svoja stališča na prvi vsebinski seji ugotovitvenega sveta, ki je sklican v ta namen. Vse tretje stranke so lahko ves čas navzoče na seji.

7. Formalne zavrnitve tožb se dajo na drugi vsebinski seji ugotovitvenega sveta. Tožena stranka ima pravico, da nastopi prva, sledi ji tožeča stranka. Stranke pred to sejo ugotovitvenega sveta dajo pisne zavrnitve.

8. Ugotovitveni svet lahko strankam kadar koli zastavi vprašanja in jih prosi za pojasnila, na samem srečanju s strankami ali pisno.

9. Stranke v sporu in tretje stranke, pozvane, da predstavijo svoja stališča v skladu s členom 10, ugotovitvenemu svetu dajo na razpolago pisno različico svojih ustnih izjav.

10. Zaradi popolne preglednosti se predstavitve stališč, zavrnitve in izjave, navedene v odstavkih od 5 do 9, opravijo v navzočnosti strank. Vsaka pisna predložitev stališč stranke, vključno s pripombami k opisnemu delu poročila in odgovorom na vprašanja, ki jih je zastavil ugotovitveni svet, so na razpolago drugi strani ali strankam.

▼B

11. Vsi dodatni postopki, specifični za ugotovitveni svet.

12. Predlagani časovni razpored za delo ugotovitvenega sveta:

(a)	Prejem prvih pisnih stališč strank:	
	(1) tožeča stranka:	3-6 tednov
	(2) tožena stranka:	2-3 tedne
(b)	Datum, čas in kraj prve vsebinske seje s strankami; seja s tretjimi strankami:	1-2 tedna
(c)	Prejem pisnih zavrnitev strank:	2-3 tedne
(d)	Datum, čas in kraj druge vsebinske seje s strankami:	1-2 tedna
(e)	Vročitev opisnega dela poročila strankam:	2-4 tedne
(f)	Prejem pripomb strank k opisnemu delu poročila:	2 tedna
(g)	Vročitev vmesnega poročila strankam, vključno z ugotovitvami in sklepi:	2-4 tedne
(h)	Skrajni rok za zahtevo stranke za preučitev dela(-ov) poročila:	1 teden
(i)	Rok preučitve ugotovitvenega sveta, vključno z možnimi dodatnimi srečanji s strankami:	2 tedna
(j)	Vročitev zaključnega poročila strankam v sporu:	2 tedna
(k)	Pošiljanje zaključnega poročila članicam:	3 tedne

Gornji časovni razpored se lahko spremeni zaradi nepredvidenih dogodkov. Če je potrebno, se določijo dodatna srečanja s strankami.

▼B

DODATEK 4

SKUPINE STROKOVNJAKOV

Ta pravila in postopke uporabljajo skupine strokovnjakov v skladu z določbami odstavka 2 člena 13.

1. Skupine strokovnjakov so pod pristojnostjo ugotovitvenega sveta. O njihovih mandatih in podrobnih delovnih postopkih odloča ugotovitveni svet in mu poročajo.

2. Sodelovanje v skupinah strokovnjakov je omejeno na osebe s poklicnim ugledom in izkušnjami na obravnavanem področju.

3. Državljani strank v sporu ne smejo brez soglasja strank v sporu sodelovati v skupini strokovnjakov, razen v izjemnih okoliščinah, če ugotovitveni svet meni, da drugače ni mogoče zadostiti potrebi po posebnem znanstvenem znanju. Vladni uradniki strank v sporu ne smejo sodelovati v skupini strokovnjakov. Člani skupin strokovnjakov delujejo v svojem službenem položaju in ne kot vladni predstavniki in tudi ne kot predstavniki katere koli organizacije. Vlade ali organizacije jim zaradi tega ne smejo dajati navodil v zvezi z zadevo, ki jo obravnavajo skupine strokovnjakov.

4. Skupine strokovnjakov se lahko posvetujejo in poiščejo informacije iz katerega koli vira, ki se jim zdi ustrezen. Preden skupina strokovnjakov poišče tako informacijo ali nasvet iz vira, ki je pod pristojnostjo članice, o tem obvesti vlado te članice. Vsaka članica mora takoj in v celoti izpolniti zahtevo za informacijo skupine strokovnjakov, za katero ta skupina meni, da je potrebna in primerna.

5. Stranke v sporu imajo dostop do vseh ustreznih informacij, danih skupini strokovnjakov, razen če so zaupne. Zaupnih informacij, danih skupini strokovnjakov, se ne sme razkrivati brez formalnega dovoljenja vlade, organizacije ali osebe, ki je informacijo dala. Kadar tako informacijo zahteva skupina strokovnjakov, skupina pa ne dobi dovoljenja za razkritje, vlada, organizacija ali oseba, ki informacijo daje, priskrbi povzetek informacije, ki ni zaupen.

6. Skupina strokovnjakov predloži osnutek poročila strankam v sporu z namenom, da pridobi njihove pripombe in jih primerno upošteva v zaključnem poročilu, ki ga izroči tudi strankam v sporu, ko ga predloži ugotovitvenemu svetu. Zaključno poročilo skupine strokovnjakov je samo svetovalno.

▼B

PRILOGA 3

MEHANIZEM ZA PROUČITEV TRGOVINSKE POLITIKE

ČLANICE SE SPORAZUMEJO, KOT SLEDI:

A. **Cilji**

(i) Namen mehanizma za proučitev trgovinske politike (Trade Policy Review Mechanism, v nadaljnjem besedilu TPRM) je prispevati k boljšemu izvajanju pravil, disciplin in obvez vseh članic na podlagi mnogostranskih trgovinskih sporazumov in, če je primerno, večstranskih trgovinskih sporazumov in k učinkovitejšemu delovanju mnogostranskega trgovinskega sistema z doseganjem večje preglednosti in razumevanja trgovinske politike in prakse članic. Temu primerno proučitveni mehanizem omogoča redno skupno ugotavljanje in presojo celotne trgovinske politike in prakse posameznih članic in njunega vpliva na delovanje mnogostranskega trgovinskega sistema. Toda ni namen, da je podlaga za uveljavitev določenih obveznosti na podlagi sporazumov ali v zvezi s postopki reševanja sporov ali da se uvedejo nove obveze članic v zvezi s trgovinsko politiko.

(ii) Presoja, ki se opravlja na podlagi proučitvenega mehanizma, se opravi v ustrezni meri glede na ozadje širših gospodarskih in razvojnih potreb, politike in ciljev določene članice kakor tudi v zvezi z zunanjim okoljem. Toda naloga proučitvenega mehanizma je proučiti vpliv trgovinske politike in prakse članice na mnogostranski trgovinski sistem.

B. **Domača preglednost**

Članice priznavajo nedvomno vrednost domače preglednosti vladnega odločanja o zadevah trgovinske politike glede na gospodarstvo članic in mnogostranski trgovinski sistem in soglašajo s spodbujanjem in razvojem večje preglednosti v njihovem lastnem sistemu in priznavajo, da mora biti izvajanje domače preglednosti prostovoljno ob upoštevanju pravnega in političnega sistema vsake članice.

C. **Postopki proučitve**

(i) Ustanovi se Organ za proučitev trgovinske politike (Trade Policy Review Body, v nadaljnjem besedilu TPRB) z namenom proučevanja trgovinske politike.

(ii) Trgovinska politika in praksa vseh članic sta predmet občasne proučitve. Vpliv posameznih članic na delovanje mnogostranskega trgovinskega sistema, ki je določen na podlagi njihovega deleža v svetovni trgovini v preteklem obdobju, je prevladujoči dejavnik pri odločitvi o pogostosti takih proučitev. Prvi štirje trgovinski subjekti, ki se na ta način določijo (pri čemer se Evropska skupnost šteje kot en subjekt) so predmet proučitve vsaki dve leti. Naslednjih šestnajst je predmet proučitve vsaka štiri leta. Druge članice se proučijo vsakih šest let, razen najmanj razvitih držav članic, za katere se lahko določi daljše obdobje. Razume se, da proučitev subjektov, ki imajo skupno zunanjo politiko, ki se nanaša na več kot eno članico, obravnava vse elemente politike, ki vplivajo na trgovino, vključno z ustrezno politiko in prakso posameznih članic. Izjemoma lahko ob spremembah v trgovinski politiki članice ali praksi, ki bi znatno vplivala na njene trgovinske partnerice, TPRB od določene članice po posvetovanju zahteva, da predčasno opravi naslednjo proučitev.

(iii) Razprave na sestankih TPRB so v skladu s cilji, ki so določeni v odstavku A. Bistvo teh razprav je trgovinska politika in praksa članic, ki so predmet presoje na podlagi proučitvenega mehanizma.

▼B

(iv) TPRM oblikuje temeljni načrt za izvedbo proučitev. Lahko tudi razpravlja in upošteva popravljena poročila članic. TPRB sprejme program proučitev za vsako leto v posvetovanju z neposredno prizadetimi članicami. V posvetovanju s članico ali članicami v postopku proučevanja lahko predsedujoči izbere razpravljavce, ki pričnejo razprave v TPRB, razpravljajo pa v svojem imenu.

(v) Delo TPRB temelji na teh dokumentih:

(a) celovitem poročilu, na katero se nanaša odstavek D, ki ga predloži članica ali članice v postopku proučevanja;

(b) poročilu, ki ga sestavi Sekretariat na svojo odgovornost na podlagi informacij, ki so mu na razpolago, in na podlagi tistih, ki jih je dala določena članica ali članice. Sekretariat zahteva pojasnila od določene članice ali članic v zvezi s trgovinsko politiko in prakso.

(vi) Poročila članice v postopku proučitve in Sekretariata skupaj z zapisniki ustreznih zasedanj TPRB se objavijo takoj po proučitvi.

(vii) Ti dokumenti se pošljejo Ministrski konferenci, da se seznani z njimi.

D. **Poročanje**

Z namenom, da bi dosegli največjo možno stopnjo preglednosti, vsaka članica redno pošilja poročila TPRB. Celovita poročila morajo opisati trgovinsko politiko in prakso določene članice ali članic na podlagi dogovorjene oblike, o kateri odloča TPRB. Ta oblika mora najprej temeljiti na Modelu za poročila držav, ki ga je določil Sklep z dne 19. julija 1989 (BISD 36S/406-409), dopolnjen tako, da zajema tudi sporazume iz Priloge 1 in, če je primerno, tudi večstranske trgovinske sporazume. To obliko poročanja lahko TPRB spremeni glede na pridobljene izkušnje. Med proučitvami članice predložijo kratka poročila, če znatno spremenijo trgovinsko politiko; letna poročila o statističnih podatkih se predložijo v dogovorjeni obliki. Posebej se upoštevajo težave članic najmanj razvitih držav pri pripravi teh poročil. Sekretariat zagotovi tehnično pomoč na zahtevo članic držav v razvoju, še zlasti članicam najmanj razvitih držav. Informacije, ki jih vsebujejo poročila morajo biti čim bolj usklajene z notifikacijami na podlagi določb mnogostranskih trgovinskih sporazumov in, če je primerno, z večstranskimi trgovinskimi sporazumi.

E. **Razmerje z določbami GATT 1994 in GATS, ki se nanašajo na plačilnobilančne določbe**

Članice priznavajo potrebo, da čim bolj zmanjšajo breme vlad v zvezi s posvetovanji o plačilnobilančnih določbah GATT 1994 ali GATS. S tem namenom predsedujoči TPRB v soglasju s prizadeto članico ali članicami in predsedujočim Odbora za plačilnobilančne omejitve oblikuje upravne rešitve, ki bodo uskladile običajen potek proučevanj trgovinske politike s časovno razporeditvijo plačilnobilančnih posvetovanj, ki pa ne odlagajo proučitev trgovinske politike za več kot 12 mesecev.

F. **Presoja mehanizma**

TPRB opravi presojo delovanja TPRM najpozneje v petih letih od začetka veljavnosti Sporazuma o ustanovitvi WTO. Rezultati presoje se predložijo Ministrski konferenci. Pozneje lahko TPRM opravi presojo v časovnih presledkih, ki jih določi sam ali zahteva Ministrska konferenca.

▼B

G. **Pregled razvoja v mednarodnem trgovinskem okolju**

TPRB letno pregleda razvoj mednarodnega trgovinskega okolja, ki vpliva na mnogostranski trgovinski sistem. V podporo temu pregledu je letno poročilo generalnega direktorja, ki vsebuje poglavitne dejavnosti WTO in poudarja pomembnejša vprašanja politike, ki vplivajo na trgovinski sistem.

▼B

SKLEPNA LISTINA,

ki vsebuje rezultate urugvajskega kroga večstranskih trgovinskih pogajanj

Marakeš, 15. april 1994

1. Na srečanju, namenjenem zaključitvi urugvajskega kroga večstranskih trgovinskih pogajanj, so se predstavniki vlad in Evropskih skupnosti ter člani Odbora za trgovinska pogajanja dogovorili, da Sporazum o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije (v nadaljevanju Sklepne listine naveden kot Sporazum WTO), izjave in sklepi ministrov ter dogovor o zavezah pri finančnih storitvah kot dodane priloge, vsebujejo rezultate njihovih pogajanj in predstavljajo sestavni del Sklepne listine.

2. S podpisom pričujoče Sklepne listine se predstavniki dogovorijo,

   (a) da bodo, kot je to primerno, predložili Sporazum WTO v obravnavo svojim pristojnim organom zaradi doseganja odobritve Sporazuma v skladu z njihovimi postopki, in

   (b) da bodo sprejeli izjave in sklepe ministrov.

3. Predstavniki se strinjajo z zaželenostjo sprejetja Sporazuma WTO s strani vseh udeležencev urugvajskega kroga večstranskih trgovinskih pogajanj (v nadaljevanju „udeleženci“) z namenom njegove uveljavitve s 1. januarjem 1995 ali čim prej po tem datumu. Najkasneje leta 1994 se bodo ministri v skladu s končnim odstavkom ministrske izjave iz Punta del Este sestali zaradi odločitve o mednarodnem izvajanju rezultatov, vključno s časovnim razporedom začetka njihove veljavnosti.

4. Predstavniki se strinjajo, da je Sporazum WTO s podpisom ali kako drugače na voljo za sprejetje kot celota s strani vseh udeležencev v skladu z njegovim členom XIV. Sprejetje in začetek veljavnosti Plurilateralnega sporazuma, vključenega v Aneks 4 Sporazuma WTO urejajo določbe omenjenega Plurilateralnega trgovinskega sporazuma.

5. Pred sprejetjem Sporazuma WTO morajo udeleženci, ki niso pogodbene stranke Splošnega sporazuma o carinah in trgovini, najprej zaključiti pogajanja za njihov pristop k Splošnemu sporazumu in postati njegove pogodbene stranke. Za udeležence, ki niso pogodbene stranke Splošnega sporazuma z datumom Sklepne listine, časovni okviri niso dokončni in se bodo naknadno dopolnili zaradi njihovega pristopa k Splošnemu sporazumu in sprejetja Sporazuma WTO.

6. Sklepna listina in njej priložena besedila se shranijo pri generalnem direktorju za POGODBENE STRANKE Splošnega sporazuma o carinah in trgovini, ki vsakemu udeležencu nemudoma dostavi njeno overjeno kopijo.

V Marakešu, petnajstega aprila tisoč devetsto štiriindevetdesetega v enem izvirniku v angleškem, francoskem in španskem jeziku, pri čemer so vsa besedila enako verodostojna.

[Sežnam podpisov se vključi v kopigo pogodbe Sklepene listine podpisov]

▼B

SKLEP O UKREPIH V KORIST NAJMANJ RAZVITIH DRŽAV

MINISTRI,

ob priznavanju slabega stanja v najmanj razvitih državah in potrebe po zagotovitvi njihove udeležbe v svetovnem trgovinskem sistemu ter sprejetja nadaljnjih ukrepov za izboljšanje njihovih trgovinskih možnosti;

ob priznavanju posebnih potreb najmanj razvitih držav na področju dostopa do tržišča, pri čemer ostaja njihov prednostni dostop bistveno sredstvo za izboljšanje njihovih trgovinskih možnosti;

ob ponovni potrditvi njihove zavezanosti celovitemu izvajanju določb glede najmanj razvitih držav iz odstavkov 2(d), 6 in 8 Sklepa z dne 28. novembra 1979 o razločevalni in ugodnejši obravnavi, vzajemnosti in celovitejši udeleženosti držav v razvoju;

ob upoštevanju zavezanosti udeležencev v skladu z oddelkom B(vii) I. dela Ministrske izjave iz Punta del Este;

1. SKLENEJO, če v listinah, o katerih so se pogajali med urugvajskim krogom to že ni določeno, in ne glede na sprejetje teh listin, da se od najmanj razvitih držav, dokler ostajajo v tej kategoriji in upoštevajo splošna pravila v predhodno omenjenih listinah, zahteva le prevzem obveznosti in koncesij v obsegu, ki je skladen z njihovimi posameznimi razvojnimi, finančnimi in trgovinskimi potrebami ali upravnimi in institucionalnimi zmogljivostmi. Najmanj razvitim državam se 15. aprila 1994 odobri dodatno obdobje enega leta za predložitev njihovih časovnih okvirov v skladu s členom XI Sporazuma o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije.

2. SE STRINJAJO, DA SE:

   (i) hitro izvajanje vseh posebnih in razlikovalnih ukrepov, sprejetih v korist najmanj razvitih držav, vključno s tistimi, sprejetimi v okviru urugvajskega kroga, med drugim zagotavlja z rednimi preverjanji.

   (ii) lahko v mogočem okviru koncesije za države z največjimi ugodnostmi (MFN) za carinske in necarinske ukrepe, dogovorjene na urugvajskem krogu glede proizvodov za izvoz v najmanj razvite države, izvajajo neodvisno, vnaprej in brez razporeditve po fazah. Upoštevala se bo nadaljnja izboljšava GSP in drugih projektov za proizvode posebnega interesa za izvoz v najmanj razvite države.

   (iii) Za manj razvite države naj bi se pravila, določena v različnih sporazumih in listinah ter prehodnih določbah urugvajskega kroga, uporabljala na prilagodljiv in spodbuden način. V ta namen se v ustreznih svetih in odborih zagotavlja razumevajoča pozornost posebnim in spodbujajočim interesom, ki jih izražajo najmanj razvite države.

   (iv) Pri uporabi uvoznih olajšav in drugih ukrepov, navedenih v odstavku 3(c) člena XXXVII Sporazuma GATT 1947 in ustrezne določbe Sporazuma GATT 1994, je treba zlasti upoštevati izvozne interese najmanj razvitih držav.

▼B

(v) Najmanj razvitim državam se odobri znatno povečana tehnična pomoč pri razvoju, krepitvi in razvejanosti njihovih proizvodnih in izvoznih temeljev, kar se nanaša tudi na zadevne storitve, kot tudi pri pospeševanju trgovine, da bi jim omogočili kar največje možne koristi od liberaliziranega dostopa do trgov.

3. SE STRINJAJO, da bodo spremljale posebne potrebe najmanj razvitih držav in še naprej iskale možnost sprejetja pozitivnih ukrepov, ki omogočajo širitev trgovinskih možnosti v korist teh držav.

▼B

IZJAVA O PRISPEVANJU SVETOVNE TRGOVINSKE ORGANIZACIJE K DOSEGANJU VEČJE SKLADNOSTI PRI OBLIKOVANJU GLOBALNE GOSPODARSKE POLITIKE

1. Ministri priznavajo, da je globalizacija svetovnega gospodarstva pripeljala do vedno večjega medsebojnega učinkovanja med gospodarskimi politikami, ki jih vodijo posamezne države,vključno z medsebojnimi učinkovanji med strukturnimi, makroekonomskimi, trgovinskimi, finančnimi in razvojnimi vidiki oblikovanja gospodarske politike. Doseganje usklajenosti med temi politikami je predvsem naloga vlad na nacionalni ravni, vendar pa je na mednarodni ravni njihova skladnost pomembna in dragocena sestavina pri povečevanju učinkovitosti teh politik na nacionalni ravni. Sporazum, dosežen na urugvajskem krogu, dokazuje, da vse udeležene vlade priznavajo prispevek k liberalizaciji trgovinskih politik, ki lahko omogočajo zdravo rast in razvoj lastnih gospodarstev in svetovnega gospodarstva kot celote.

2. Uspešno delovanje na enem od področij gospodarske politike prispeva k napredku na drugih področjih. Večja stabilnost menjalnih tečajev, ki temelji na bolj urejenih osnovnih gospodarskih in finančnih pogojih, naj bi prispevala k širitvi trgovine, trajnostni rasti in razvoju ter k popravkom zunanjih neravnovesij. Obstaja tudi potreba po ustreznem in pravočasnem pretoku koncesijskih in nekoncesijskih finančnih in dejanskih investicijskih sredstev v države v razvoju in po nadaljnjih prizadevanjih za reševanje zadolženosti, da bi se na ta način pomagalo pri zagotavljanju gospodarske rasti in razvoja. Trgovinska liberalizacija predstavlja vedno bolj pomembno sestavino uspešnosti programov prilagajanja, ki se jih lotevajo mnoge države, pri čemer pogosto vključujejo znatne prehodne socialne stroške. Ministri se v tej zvezi zavedajo vloge Svetovne banke in IMF pri podpiranju prilagajanja trgovinski liberalizaciji, vključno s podporo neto uvoznicam hrane držav v razvoju, ki se soočajo s kratkoročnimi stroški kmetijskih trgovinskih reform.

3. Pozitiven izid urugvajskega kroga je velik prispevek bolj skladnim in združljivim mednarodnim gospodarskim politikam. Rezultati urugvajskega kroga zagotavljajo širitev dostopa do trga v korist vseh držav kot tudi okvir okrepljene večstranske trgovinske discipline. Prav tako zagotavljajo, da se bo trgovinska politika vodila bolj pregledno in ob večjem zavedanju koristi za domačo konkurenčnost ob odprtem trgovinskem okolju. Okrepljen večstranski trgovinski sistem, ki izhaja iz urugvajskega kroga, lahko omogoči boljši forum za liberalizacijo, prispeva k učinkovitejšemu nadzoru in zagotovi dosledno upoštevanje večstransko dogovorjenih pravil in discipline. Te izboljšave pomenijo, da ima lahko trgovinska politika v prihodnje pomembnejšo vlogo pri zagotavljanju skladnosti globalnega vodenja gospodarske politike.

4. Vendar ministri priznavajo, da se težav, ki nastajajo zunaj trgovinskega področja, ne more odpraviti le z ukrepi, sprejetimi na trgovinskem področju. Slednje poudarja pomen prizadevanj za izboljšanje sestavin globalnega vodenja gospodarske politike zaradi dopolnitve učinkovitega izvajanja rezultatov, doseženih na urugvajskem krogu.

5. Medsebojne povezave med različnimi vidiki gospodarske politike terjajo, da mednarodne ustanove, ki so odgovorne za vsako od teh področij, vodijo dosledne in vzajemno spodbujevalno politike. Zaradi tega bi morala Svetovna trgovinska organizacija uveljavljati in razvijati sodelovanje z mednarodnimi organizacijami, odgovornimi za monetarne in finančne zadeve, ter pri tem upoštevati pooblastilo, zahteve po zaupnosti in potrebno neodvisnost pri postopkih sprejemanja odločitev vsake ustanove in se izogibati vsiljevanju vladam sopogojnost ali dodatnih pogojev. Ministri nadalje pozivajo generalnega direktorja WTO, da skupaj z upravnim direktorjem Mednarodnega denarnega sklada in predsednikom Svetovne banke presodi posledice odgovornosti WTO za njeno sodelovanje z institucijami Bretton Woods, kot tudi morebitne oblike takšnega sodelovanje zaradi doseganja večje skladnosti pri vodenju globalne gospodarske politike.

▼B

SKLEP O NOTIFIKACIJSKIH POSTOPKIH

Ministri sklenejo priporočiti Ministrski konferenci sprejetje sklepa o izboljšanju in oceni spodaj določenih notifikacijskih postopkov.

ČLANICE,

v želji izboljšati delovanje notifikacijskih postopkov v skladu s Sporazumom o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije (v nadaljevanju „Sporazum WTO“) in s tem prispevati k preglednosti trgovinskih politik članic in učinkovitosti nadzornih režimov, vzpostavljenih v ta namen;

ob sklicevanju na obveznosti v okviru Sporazuma WTO do objavljanja in notifikacije, vključno z obveznostmi, prevzetimi pod pogoji posebnih protokolov o pristopu, odpovedim in drugih sporazumov, ki so jih sklenile članice;

SE SPORAZUMEJO O NASLEDNJEM:

I. **Splošna obveznost notifikacije**

Članice potrjujejo svojo zavezanost obveznostim iz večstranskih trgovinskih sporazumov in, kjer je primerno, plurilateralnih trgovinskih sporazumov glede objavljanja in notifikacije.

Članice se sklicujejo na svoje obveznosti, določene v Dogovoru glede notifikacije, posvetovanja, reševanja sporov in nadzora, sprejetega 28. novembra 1979 (BISD 26S/210). Glede na njihovo obveznost iz tega dogovora glede notifikacije v kar največjem mogočem obsegu njihovo sprejetje trgovinskih ukrepov, ki vplivajo na delovanje GATT 1994, pri čemer takšna notifikacija ne posega v stališča glede doslednosti ukrepov ali njihovo relevantnost za pravice in obveznosti v okviru večstranskih trgovinskih sporazumov in, kjer je to primerno, plurilateralnih trgovinskih sporazumov, se članice strinjajo, da se bodo primerno ravnale po priloženem seznamu ukrepov. Članice se zaradi tega dogovorijo, da je uvedba ali prilagoditev takšnih ukrepov predmet zahtev po notifikaciji iz Dogovora 1979.

II. **Osrednji register notifikacij**

Osrednji register notifikacij se ustanovi pod pristojnostjo Sekretariata. Članice še naprej upoštevajo obstoječe postopke notifikacije Sekretariat pa zagotovi, da osrednji register evidentira takšne sestavine informacij o ukrepu članice kot njegov namen, obseg trgovine in zahtevo, v okviru katere je bil notificiran. Osrednji register navzkrižno preverja svoje evidence notifikacij članice in obveznost.

Osrednji register letno obvešča vsako članico o rednih notifikacijskih obveznostih, glede katerih se od članice pričakuje, da se bo na njih odzvala v teku naslednjega leta.

Osrednji register opozarja posamezne članice na redne notifikacijske obveznosti, ki so ostale neizpolnjene.

Informacije v osrednjem registru glede posameznih notifikacij so na zahtevo na voljo vsaki članici, ki je upravičena do prejema zadevne notifikacije.

▼B

III. **Preverjanje notifikacijskih obveznosti in postopkov**

Svet za blagovno menjavo bo preveril notifikacijske obveznosti in postopke v skladu z Aneksom 1A Sporazuma WTO. Preverjanje bo opravila delovna skupina, katere članstvo bo odprto za vse članice. Skupina se bo oblikovala takoj po datumu začetka veljavnosti Sporazuma WTO.

Obseg pristojnosti delovne skupine bo:

— temeljito preverjanje vseh obstoječih notifikacijskih obveznosti članic v okviru sporazumov iz Aneksa 1A Sporazuma WTO zaradi čim bolj uporabljive poenostavitve, standardizacije in konsolidacije teh obveznosti, kot tudi zaradi večje skladnosti s temi obveznostmi ob upoštevanju celovitega cilja izboljšati preglednost gospodarskih politik članic in učinkovitosti v ta namen vzpostavljenih nadzornih aranžmajev, ter tudi ob upoštevanju morebitne potrebe po pomoči nekaterih članic držav v razvoju pri izpolnjevanju njihovih notifikacijskih obveznosti;

— pripraviti priporočila Svetu za blagovno menjavo najkasneje dve leti po začetku veljavnosti Sporazuma WTO.

▼B

PRILOGA

OKVIRNI SEZNAM ([1])

Tarife (vključno z višino in obsegom tarifnih zavez, določbami GSP, stopnjami, ki se uporabljajo za članice območij proste trgovine/carinskih unij in drugimi preferenciali)

Carinske kvote in dodatne dajatve

Količinske omejitve, vključno s prostovoljnimi izvoznimi omejitvami in urejenimi ureditvami trženja, ki vplivajo na uvoz

Drugi netarifni ukrepi, kot so izdajanje dovoljenj in kombinatorne zahteve, variabilni prelevmani

Carinsko vrednotenje

Pravila o poreklu

Javna naročila

Tehnične ovire

Zaščitni ukrepi

Protidampinški ukrepi

Izravnalni ukrepi

Izvozne dajatve

Izvozne subvencije, davčne oprostitve in posebej ugodno financiranje izvoza

Območja proste trgovine, vključno s poroštveno predelovalno industrijo

Izvozne omejitve, vključno s prostovoljnimi izvoznimi omejitvami in urejenimi ureditvami trženja

Druga državna pomoč, vključno s subvencijami, davčnimi oprostitvami

Vloga državnih trgovinskih podjetij

Devizne kontrole glede uvoza in izvoza

Državno odobreni kompenzacijski posli

Katerikoli drugi ukrepi, ki jih zajemajo večstranski trgovinski sporazumi iz Aneksa 1A Sporazuma WTO.

([1]) Ta seznam ne spreminga obstoječih notifikacijskih zahtev večstranskih trgovinskih sporazumov v Aneksu 1A k Sporazumu WTO ali, kjer je to primerno, mnogostranskih trgovinskih sporazumov v Aneksu 4 k Sporazumu WTO.

▼B

IZJAVA O ODNOSIH SVETOVNE TRGOVINSKE ORGANIZACIJE Z MEDNARODNIM DENARNIM SKLADOM

MINISTRI,

ob ugotavljanju tesnih odnosov med POGODBENIMI STRANKAMI Sporazuma GATT 1947 in Mednarodnim denarnim skladom ter določb Sporazuma GATT 1947, ki ureja ta odnos, zlasti člen XV Sporazuma GATT 1947;

ob priznavanju želje udeležencev utemeljiti odnos Svetovne trgovinske organizacije z Mednarodnim denarnim skladom v zvezi s področji, ki jih zajemajo večstranski trgovinski sporazumi iz Priloge 1A Sporazuma WTO, v skladu z določbami, ki so urejale odnos POGODBENIH STRANK Sporazuma GATT 1947 z Mednarodnim denarnim skladom;

ponovno potrjujejo, da bo odnos Svetovne trgovinske organizacije z Mednarodnim denarnim skladom v zvezi s področji, ki jih zajemajo večstranski trgovinski sporazumi iz Priloge 1A Sporazuma WTO, temeljil na določbah, ki so urejale odnos POGODBENIH STRANK Sporazuma GATT 1947 z Mednarodnim denarnim skladom, razen če v Sklepni listini ni določeno drugače.

▼B

SKLEP O UKREPIH GLEDE MOREBITNIH NEGATIVNIH UČINKOV PROGRAMA REFORM ZA NAJMANJ RAZVITE DRŽAVE IN NETO UVOZNICE HRANE DRŽAV V RAZVOJU

1. Ministri priznavajo, da bo postopno izvajanje rezultatov urugvajskega kroga kot celote ustvarjalo vedno večje možnosti za širitev trgovine in gospodarsko rast v korist vseh udeležencev.

2. Ministri priznavajo, da bi lahko med izvajanjem programa reform, katerega cilj je večja liberalizacija trgovine v kmetijstvu, v najmanj razvitih državah in neto uvoznicah hrane državah v razvoju prišlo do negativnih učinkov v smislu zagotavljanja ustrezne preskrbe z osnovnimi živili iz zunanjih virov po razumnih rokih in pogojih, vključno s kratkoročnimi težavami pri financiranju običajne ravni komercialnega uvoza osnovnih živil.

3. Glede na to se ministri strinjajo vzpostaviti primerne mehanizme zaradi zagotovitve, da izvajanje rezultatov urugvajskega kroga glede trgovine v kmetijstvu ne bo negativno vplivalo na zagotavljanje pomoči v hrani na ravni, ki je zadostna za nadaljnje uresničevanje pomoči pri zadovoljevanju potreb po hrani v državah v razvoju, zlasti v najmanj razvitih državah in v neto uvoznicah hrane držav v razvoju. V ta namen se ministri dogovorijo:

(i) da bodo preverili raven pomoči v hrani, ki ga občasno ugotavlja Odbor za pomoč v hrani v skladu s Konvencijo o pomoči v hrani 1986 in da bodo v ustreznem forumu začeli pogajanja o določitvi ravni prevzetih obveznosti glede pomoči v hrani, ki bo zadostna za zadovoljevanje legitimnih potreb držav v razvoju med izvajanjem programa reform;

(ii) da bodo sprejeli smernice in z njimi zagotovili, da se najmanj razvitim državam in neto uvoznicam hrane držav v razvoju naraščajoči delež osnovnih živil v celoti zagotovi v obliki nepovratne pomoči in/ali pod ustreznimi koncesijskimi pogoji v skladu s členom IV Konvencije o pomoči v hrani 1986;

(iii) da bodo v okviru svojih programov pomoči v celoti upoštevali potrebe po zagotavljanju tehnične in finančne pomoči najmanj razvitim državam in neto uvoznicam hrane držav v razvoju zaradi izboljšanja njihove kmetijske produktivnosti in infrastrukture.

4. Ministri nadalje soglašajo zagotoviti, da vsak sporazum, ki se nanaša na kmetijska izvozna posojila, ustrezno omogoča različno obravnavanje v korist najmanj razvitih držav in neto uvoznic hrane držav v razvoju.

5. Ministri priznavajo, da bi lahko kot posledica urugvajskega kroga v nekaterih državah v razvoju prišlo do kratkoročnih težav pri financiranju običajnih ravni komercialnih uvozov in da bi lahko te države izpolnjevale pogoje za črpanje sredstev mednarodnih finančnih ustanov v okviru obstoječih olajšav ali morebitnih na novo vzpostavljenih olajšav v smislu programov prilagajanja, da bi se lahko lotile reševanja takšnih finančnih težav. V tej zvezi so ministri seznanjeni z odstavkom 37 poročila generalnega direktorja POGODBENIM STRANKAM Sporazuma GATT 1947 o njegovih posvetovanjih z upravnim direktorjem Mednarodnega denarnega sklada in predsednikom Svetovne banke (MTN.GNG/NG14/W/35).

6. Določbe tega sklepa bodo predmet rednega preverjanja s strani Ministrske konference, izvajanje sklepa pa bo po potrebi spremljal Odbor za kmetijstvo.

▼B

SKLEP O NOTIFIKACIJI PRVE INTEGRACIJE V SKLADU S ČLENOM 2.6 SPORAZUMA O TEKSTILU IN OBLAČILIH

Ministri soglašajo, da udeleženci, ki ohranjajo omejitve v okviru odstavka 1 člena 2 Sporazuma o tekstilu in oblačilih, najkasneje do 1. oktobra 1994 sporočijo Sekretariatu GATT vse podrobnosti o ukrepih, ki jih je treba sprejeti v skladu z odstavkom 6 člena 2 tega sporazuma. Sekretariat GATT te notifikacije kot informacijo nemudoma razpošlje drugim udeležencem. Notifikacije se za namene odstavka 21 člena 2 Sporazuma o tekstilu in oblačilih da na voljo nadzornemu organu za tekstil po njegovi vzpostavitvi.

▼B

SKLEP O PREDLAGANEM DOGOVORU GLEDE INFORMACIJSKEGA SISTEMA O STANDARDIH WTO-ISO

Ministri sklenejo priporočiti, da Sekretariat Svetovne trgovinske organizacije doseže dogovor z Mednarodno organizacijo za standardizacijo („ISO“) glede vzpostavitve informacijskega sistema, v okviru katerega:

1. člani Isonet posredujejo Informacijskemu centru ISO/IEC v Ženevi notifikacije iz odstavkov C in J Kodeksa o dobrih navadah za pripravo, sprejetje in uporabo standardov v aneksu 3 k Sporazumu o tehničnih ovirah v trgovini na način, ki je tam naveden;

2. v delovnih programih iz odstavka J se uporablja naslednji abecedno-številčni sistem klasifikacije:

   (a) sistem klasifikacije standardov, ki bi omogočal organom za standardizacijo dati vsakemu standardu, navedenemu v delovnem programu, abecedno-številčno navedbo vsebine;

   (b) stopenjski kodni sistem, ki bi omogočal organom za standardizacijo dati vsakemu standardu, navedenemu v delovnem programu, abecedno-številčno navedbo stopnje razvoja standarda; v ta namen bi bilo treba razlikovati najmanj pet stopenj razvoja: (1) stopnjo na kateri je bil sprejet sklep o razvoju standarda, vendar se tehnično delo še ni začelo; (2) stopnjo, na kateri se je tehnično delo začelo, vendar pa rok za predložitev pripomb še ni začel teči; (3) stopnjo, na kateri je rok za predložitev pripomb že začel teči, vendar se še ni zaključil; (4) stopnjo, na kateri se je rok za predložitev zaključil, vendar standard še ni bil sprejet; in (5) stopnjo, na kateri je bil standard sprejet.

   (c) sistem prepoznavanja, ki zajema vse mednarodne standarde in ki bi omogočal organom za standardizacijo dati vsakemu standardu, navedenemu v delovnem programu, abecedno-številčno navedbo mednarodnega standarda, uporabljenega kot podlago.

3. Informacijski center ISO/IEC Sekretariatu nemudoma posreduje kopije vseh notifikacij iz odstavka C Kodeksa o dobrih navadah;

4. Informacijski center ISO/IEC redno objavlja informacije, ki jih prejme v notifikacijah v skladu z odstavkoma C in J Kodeksa o dobrih navadah; ta publikacija, za katero se lahko zahteva zmerno plačilo, se da na voljo članom Isonet, preko Sekretariata pa članicam WTO.

▼B

SKLEP O PREVERJANJU PUBLIKACIJE INFORMACIJSKEGA CENTRA ISO/IEC

Ministri sklenejo, da v skladu z odstavkom 1 člena 13 Sporazuma o tehničnih ovirah v trgovini v Aneksu 1A Sporazuma o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije Odbor za tehnične ovire v trgovini, ustanovljen v skladu z omenjenim sporazumom, brez poseganja v določbe o posvetovanju in reševanju sporov, vsaj enkrat letno preveri publikacijo, ki jo zagotavlja Informacijski center ISO/IEC o informacijah, prejetih v skladu s Kodeksom o dobrih navadah za pripravo, sprejetje in uporabo standardov v Aneksu 3 Sporazuma, da bi se članom omogočilo razpravljati o vseh vprašanjih, ki se nanašajo na uporabo omenjenega kodeksa.

Zaradi lažje razprave zagotovi Sekretariat članski seznam vseh organov za standardizacijo, ki so kodeks sprejeli, kot tudi seznam tistih organov za standardizacijo, ki so kodeks sprejeli ali od njega odstopili pred predhodnim preverjanjem.

Sekretariat članom prav tako nemudoma razpošlje kopije notifikacij, ki jih prejme od Informacijskega centra ISO/IEC.

▼B

SKLEP O PREPREČEVANJU IZOGIBANJA

MINISTRI,

ob ugotovitvi, da je bil problem izogibanja protidampinškim ukrepom del pogajanj pred sprejetjem Sporazuma o izvajanju člena VI Sporazuma GATT 1994 in da se pogajalci niso mogli sporazumeti o določenem besedilu,

ob zavedanju zaželenosti čim prejšnje uporabnosti enotnih pravil na tem področju,

sklenejo prenesti to vprašanje na Odbor za protidampinško ravnanje, ustanovljenim v skladu s tem sporazumom, v sklepanje.

▼B

SKLEP O PREVERJANJU ČLENA 17.6 SPORAZUMA O IZVAJANJU ČLENA VI SPLOŠNEGA SPORAZUMA O CARINAH IN TRGOVINI 1994

Ministri sklenejo naslednje:

Standard preverjanja v okviru odstavka 6 člena 17 Sporazuma o izvajanju člena VI Sporazuma GATT 1994 se preveri po triletnem obdobju, da bi se ugotovilo, ali je zadosten za splošno uporabo.

▼B

IZJAVA O REŠEVANJU SPOROV V SKLADU S SPORAZUMOM O IZVAJANJU ČLENA VI SPLOŠNEGA SPORAZUMA O CARINAH IN TRGOVINI 1994 ALI DELA V SPORAZUMA O SUBVENCIJAH IN IZRAVNALNIH UKREPIH

Ministri ob upoštevanju reševanja sporov v skladu s Sporazumom o izvajanju člena VI Sporazuma GATT 1994 ali dela V Sporazuma o subvencijah in izravnalnih ukrepih priznavajo potrebo po doslednem reševanju sporov, ki izhajajo iz protidampinških in izravnalnih carinskih ukrepov.

▼B

SKLEP GLEDE PRIMEROV, PRI KATERIH IMAJO CARINSKE UPRAVE RAZLOGE ZA DVOM V RESNIČNOST ALI NATANČNOST DEKLARIRANE VREDNOSTI

Ministri pozivajo Odbor za carinsko vrednotenje, ustanovljen v skladu s Sporazumom o izvajanju člena VII Sporazuma GATT 1994, da sprejme naslednji sklep:

ODBOR ZA CARINSKO VREDNOTENJE,

ob ponovni potrditvi, da je transakcijska vrednost prednostna osnova carinskega vrednotenja v skladu s Sporazumom o izvajanju člena VII Sporazuma GATT 1994 (v nadaljevanju „Sporazum“);

ob priznavanju, da se mora carinska uprava morebiti ukvarjati s primeri, pri katerih ima razlog za dvom v resničnost ali natančnost podatkov ali dokumentov, predloženih s strani trgovcev kot dopolnilo deklarirani vrednosti;

ob poudarjanju, da pri tem carinska uprava ne bi smela posegati v zakonite poslovne interese trgovcev;

ob upoštevanju člena 17 Sporazuma, odstavka 6 Aneksa III k Sporazumu in ustreznih sklepov Tehničnega odbora za carinsko vrednotenje;

SKLENE NASLEDNJE:

1. Če ima carinska uprava po predložitvi deklaracije razlog za dvom v resničnost ali natančnost podatkov ali dokumentov kot dopolnilo tej deklaraciji, lahko carinska uprava od uvoznika zahteva zagotovitev dodatne obrazložitve, vključno z dokumenti ali drugimi dokazili, ki kažejo, da predstavlja deklarirana vrednost dejansko plačani ali plačljivi skupni znesek za uvoženo blago, prilagojen v skladu z določbami člena 8. Če ima carinska uprava po prejemu dodatnih informacij ali ob pomanjkanju odgovora še vedno upravičene dvome glede resničnosti ali natančnosti deklarirane vrednosti, se lahko ob upoštevanju določb člena 11 šteje, da se carinske vrednosti ne more določiti v skladu z določbami člena 1. Pred sprejetjem dokončnega sklepa sporoči carinska uprava, na zahtevo v pisni obliki, uvozniku njene razloge za dvom v resničnost ali natančnost predloženih podatkov ali dokumentov, uvozniku pa se da na voljo primerna možnost za odgovor. Po sprejetju končne odločitve carinska uprava uvozniku pisno posreduje svoj sklep in razlog zanj.

2. Pri uporabi Sporazuma je v celoti primerno, da en član pomaga drugemu članu pod vzajemno dogovorjenimi pogoji.

▼B

SKLEP O BESEDILIH, KI SE NANAŠAJO NA NAJNIŽJE VREDNOSTI IN UVOZ IZKLJUČNIH ZASTOPNIKOV, IZKLJUČNIH DISTRIBUTERJEV IN IZKLJUČNIH KONCESIONARJEV

Ministri so sklenili, da predložijo v sprejetje Odboru za carinsko vrednotenje, ustanovljenem na podlagi Sporazuma o izvajanju člena VII GATT 1994, naslednja besedila.

I

Kadar država v razvoju izrazi pridržek o ohranitvi uradno določenih najnižjih vrednosti pod pogoji odstavka 2 Priloge III in pokaže dober namen, Odbor z razumevanjem preuči zahtevo po pridržku.

Če je pridržek sprejet, pogoji iz odstavka 2 Priloge III v celoti upoštevajo razvojne, finančne in trgovinske potrebe zadevne države v razvoju.

II

1. Številne države v razvoju so zaskrbljene, da pri vrednotenju uvoza izključnih zastopnikov, izključnih distributerjev in izključnih koncesionarjev lahko nastanejo problemi. V skladu z odstavkom 1 člena 20 imajo članice države v razvoju obdobje odloga do pet let pred uporabo Sporazuma. V tem okviru bi lahko članice države v razvoju, ki izkoristijo to določbo, uporabile to obdobje za izvedbo ustreznih študij in za sprejetje drugih ukrepov, potrebnih za omogočanje uporabe.

2. Glede na to Odbor priporoča, da Svet za carinsko sodelovanje pomaga članicam državam v razvoju v skladu z določbami Priloge II oblikovati in izvesti študije na področjih, ki so opredeljena kot potencialno problematična področja, vključno s tistimi, ki se nanašajo na uvoz s strani izključnih zastopnikov, izključnih distributerjev in izključnih koncesionarjev.

▼B

SKLEP O INSTITUCIONALNIH UREDITVAH ZA SPLOŠNI SPORAZUM O TRGOVINI S STORITVAMI

Ministri so sklenili priporočiti Svetu za trgovino s storitvami, da na svojem prvem zasedanju sprejme sklep o pomožnih telesih, ki so navedeni v nadaljevanju.

SVET ZA TRGOVINO S STORITVAMI JE,

v skladu s členom XXIV z namenom omogočiti delovanje in razvijati cilje Splošnega Sporazuma o trgovini s storitvami,

SKLENIL:

1. Vsa pomožna telesa, ki jih lahko ustanovi Svet, poročajo Svetu enkrat na leto ali pa pogosteje, če je potrebno. Vsako tako telo sestavi svoj poslovnik in lahko ustanovi svoja lastna pomožna telesa, če je to primerno.

2. Vsi sektorski odbori izvajajo odgovornosti, ki jih jim je dodelil Svet, in omogočijo članicam, da se posvetujejo o vseh zadevah v zvezi s trgovino s storitvami v zadevnem sektorju in izvajanju sektorske priloge, na katero se nanaša. Takšne odgovornosti vključujejo:

(a) stalno pregledovanje in nadzor nad uporabo Sporazuma v zvezi z zadevnim sektorjem;

(b) oblikovanje predlogov ali priporočil za obravnavo Sveta v zvezi z vsemi zadevami, ki se nanašajo na trgovino v zadevnem sektorju;

(c) če obstaja priloga, ki se nanaša na sektor, preučitev predlogov za spremembo te sektorske priloge in dajanje ustreznih priporočil Svetu;

(d) vzpostavljanje foruma za tehnične razprave, izvajanje študij o ukrepih članic in izvajanje preiskav vseh drugih tehničnih zadev, ki vplivajo na trgovino s storitvami v zadevnem sektorju;

(e) zagotavljanje tehnične pomoči članicam državam v razvoju in državam v razvoju, ki se pogajajo o pristopu k Sporazumu o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije glede uporabe obveznosti ali drugih zadev, ki vplivajo na trgovino s storitvami v zadevnem sektorju; in

(f) sodelovanje s katerimkoli drugim pomožnim telesom, ustanovljenim na podlagi Splošnega sporazuma o trgovini s storitvami, ali mednarodnimi organizacijami, ki delujejo v kateremkoli zadevnem sektorju.

3. Ustanovi se Odbor za trgovino s finančnimi storitvami, ki bo imel odgovornosti, navedene v odstavku 2.

▼B

SKLEP O NEKATERIH POSTOPKIH REŠEVANJA SPOROV ZA SPLOŠNI SPORAZUM O TRGOVINI S STORITVAMI

Ministri so sklenili priporočiti Svetu za trgovino s storitvami, da na svojem prvem zasedanju sprejme v nadaljevanju navedeni sklep.

SVET ZA TRGOVINO S STORITVAMI JE,

ob upoštevanju posebnega značaja obveznosti in posebnih obvez Sporazuma in trgovine s storitvami glede reševanja sporov na podlagi členov XXII in XXIII,

SKLENIL:

1. Sestavi se register članov Sveta za pomoč pri izbiri članov Sveta.

2. V ta namen lahko člani predlagajo imena posameznikov, ki imajo kvalifikacije iz člena 3, za vključitev v register, in predložijo življenjepis svojih kvalifikacij, vključno z navedbo strokovnega znanja iz posameznega sektorja, če je primerno.

3. Sveti bodo sestavljeni iz visoko usposobljenih vladnih in/ali nevladnih posameznikov, ki imajo izkušnje iz zadev v zvezi s Splošnim sporazumom o trgovini s storitvami in/ali trgovino s storitvami, vključno s povezanimi regulativnimi zadevami. Člani Sveta delujejo v lastnem imenu, ne pa kot vladni predstavniki ali predstavniki kakšne organizacije.

4. Sveti za spore v zvezi s sektorskimi zadevami imajo potrebna strokovna znanja, pomembna za posebne storitvene sektorje, na katere se nanaša spor.

5. Sekretariat vodi register in razvija postopke za njegovo upravljanje v posvetovanju s predsednikom Sveta.

▼B

SKLEP O TRGOVINI S STORITVAMI IN OKOLJU

Ministri so sklenili priporočiti Svetu za trgovino s storitvami, da na svojem prvem zasedanju sprejme v nadaljevanju navedeni sklep.

SVET ZA TRGOVINO S STORITVAMI JE –

ob priznavanju, da so ukrepi, potrebni za varstvo okolja, lahko v nasprotju z določbami Sporazuma, in

ob upoštevanju, da zaradi značilnosti ukrepov, potrebnih za varstvo okolja, da imajo za svoj cilj zaščito človeškega, živalskega ali rastlinskega življenja ali zdravja, ni jasno, ali je treba zagotoviti več, kot pa je vsebovano v odstavku (b) člena XIV –

SKLENIL:

1. Da bi ugotovili, ali je za upoštevanje takih ukrepov potrebno spremeniti člen XIV Sporazuma, je treba zahtevati od Odbora za trgovino in okolje, da preuči in poroča, z morebitnimi priporočili, o razmerju med storitvami, trgovino in okoljem, vključno z vprašanjem trajnostnega razvoja. Odbor tudi preuči primernost medvladnih sporazumov o okolju in njihovo razmerje do Sporazuma.

2. Odbor poroča o rezultatih dela na prvem dvoletnem zasedanju ministrske konference po začetku veljavnosti Sporazuma o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije.

▼B

SKLEP O POGAJANJIH V ZVEZI Z GIBANJEM FIZIČNIH OSEB,

MINISTRI,

ob upoštevanju obvez, ki izhajajo iz urugvajskega kroga pogajanj o gibanju fizičnih oseb z namenom zagotavljanja storitev;

ob upoštevanju ciljev Splošnega sporazuma o trgovini s storitvami, vključno z naraščajočim sodelovanjem držav v razvoju v trgovini s storitvami in povečevanjem njihovega izvoza storitev;

ob spoznanju pomembnosti doseganja višjih ravni obvez v zvezi z gibanjem fizičnih oseb, da bi zagotovili ravnovesje ugodnosti na podlagi Splošnega sporazuma trgovine s storitvami;

SO SKLENILI:

1. Pogajanja o nadaljnji liberalizaciji gibanja fizičnih oseb z namenom zagotavljanja storitev se nadaljujejo po zaključku urugvajskega kroga, da bi omogočili doseganje višjih ravni obvez s strani udeležencev na podlagi Splošnega sporazuma o trgovini s storitvami.

2. A Za izvedbo pogajanj je ustanovljena pogajalska skupina za gibanje fizičnih oseb. Skupina določi svoje lastne postopke in redno poroča Svetu za trgovino s storitvami.

3. Pogajalska skupina ima svoje prvo pogajalsko zasedanje najkasneje 16. maja 1994. Ta pogajanja zaključi in sestavi končno poročilo najkasneje šest mesecev po začetku veljavnosti Sporazuma o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije.

4. Obveze, ki izhajajo iz teh pogajanj, se zapišejo v liste specifičnih obvez članic.

▼B

SKLEP O FINANČNIH STORITVAH

MINISTRI,

ob upoštevanju, da obveze, zapisane v listah s strani udeležencev za finančne storitve ob zaključku urugvajskega kroga, začnejo veljati na podlagi MFN istočasno kot Sporazum o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije (v nadaljnjem besedilu „Sporazum o WTO“),

SO SKLENILI:

1. Ob zaključku obdobja, ki se izteče najkasneje šest mesecev po datumu začetka veljavnosti Sporazuma o WTO, lahko članice izboljšajo, spremenijo ali umaknejo vse ali del svojih obvez v tem sektorju, ne da bi ponudile nadomestilo, ne glede na določbe člena XXI Splošnega Sporazuma o trgovini s storitvami. Istočasno članice dokončno oblikujejo svoja stališča v zvezi z izjemami MFN v tem sektorju, ne glede na določbe priloge v zvezi z izjemami člena II. Od začetka veljavnosti Sporazuma o WTO in do konca prej navedenega obdobja se ne bodo uporabljale izjeme, naštete v prilogi v zvezi z izjemami člena II, ki so odvisne od ravni obvez, ki so jih prevzeli drugi udeleženci ali od izjem drugih udeležencev.

2. Odbor za trgovino s finančnimi storitvami spremlja napredek vseh pogajanj, ki potekajo pod pogoji tega sklepa, in o tem poroča Svetu za trgovino s storitvami najkasneje štiri mesece po začetku veljavnosti Sporazuma o WTO.

▼B

SKLEP O POGAJANJIH O STORITVAH POMORSKEGA PREVOZA

MINISTRI,

ob upoštevanju, da obveze, ki jih zapišejo v liste udeleženci za storitve pomorskega prevoza ob zaključku urugvajskega kroga, začnejo veljati na podlagi MFN istočasno kot Sporazum o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije (v nadaljnjem besedilu „Sporazum o WTO“),

SO SKLENILI:

1. Pogajanja se v sektorju storitev pomorskega prevoza začnejo prostovoljno v okviru Splošnega sporazuma o trgovini s storitvami. Pogajanja bodo po obsegu celovita in bodo namenjena obvezam v mednarodnem pomorskem prevozu, pomožnim storitvam in dostopu do in uporabi pristaniških zmogljivosti, ter bodo vodila do odprave omejitev v določenem časovnem okviru.

2. Za izvedbo teh nalog in pooblastil se ustanovi Pogajalska skupina za storitve pomorskega prevoza (v nadaljnjem besedilu „NGMTS“). NGMTS redno poroča o napredku teh pogajanj.

3. Pogajanja v NGMTS so odprta za vse vlade in Evropske skupnosti, ki objavijo svojo namero o sodelovanju. Do sedaj so svojo namero o sodelovanju v pogajanjih objavile naslednje države:

Argentina, Kanada, Evropske skupnosti in njihove države članice, Finska, Hongkong, Islandija, Indonezija, Koreja, Malezija, Mehika, Nova Zelandija, Norveška, Filipini, Poljska, Romunija, Singapur, Švedska, Švica, Tajska, Turčija, Združene države.

Nadaljnja obvestila glede namere o sodelovanju se naslovijo na depozitarja Sporazuma o WTO.

4. NGMTS ima svoje prvo pogajalsko zasedanje najkasneje 16. maja 1994. Najkasneje junija 1996 zaključi ta pogajanja in sestavi končno poročilo. Končno poročilo NGMTS vključuje datum za izvedbo rezultatov teh pogajanj.

5. Do zaključka pogajanj je uporaba člena II in odstavkov 1 in 2 priloge v zvezi z izjemami člena II za ta sektor začasno ustavljena in ni treba navesti izjem MFN. Ob zaključku pogajanj lahko članice izboljšajo, spremenijo ali umaknejo katerekoli obveze v tem sektorju, sprejete med urugvajskim krogom, ne da bi ponudile nadomestilo, ne glede na določbe člena XXI Sporazuma. Istočasno članice dokončno oblikujejo svoja stališča v zvezi z izjemami MFN v tem sektorju, ne glede na določbe priloge v zvezi z izjemami člena II. Če pogajanja ne bi uspela, se Svet za trgovino s storitvami odloči, ali bo nadaljeval pogajanja v skladu s tem pooblastilom.

6. Vse obveze, ki izhajajo iz pogajanj, vključno z datumom začetka njihove veljavnosti, se zapišejo na liste obvez, ki so priložene Splošnemu sporazumu o trgovini s storitvami, ob upoštevanju vseh določb Sporazuma.

▼B

7. Razume se, da udeleženci od tega trenutka do datuma uveljavitve, ki se določi na podlagi odstavka 4, ne uporabljajo nobenega od ukrepov, ki vplivajo na trgovino s storitvami pomorskega prevoza, razen kot odgovor na ukrepe, ki jih uporabijo druge države in z namenom ohranjati ali izboljšati svobodo zagotavljanja storitev pomorskega prevoza in tudi ne v taki obliki, ki bi izboljšala njihovo pogajalsko izhodišče in vpliv.

8. Izvajanje odstavka 7 je zavezano nadzoru v NGMTS. Vsak udeleženec lahko opozori NGMTS na kakršnokoli delovanje ali opustitev delovanja, za katerega meni, da je pomembno za izpolnitev odstavka 7. Taka obvestila se štejejo za predložena NGMTS, ko jih prejme Sekretariat.

▼B

SKLEP O POGAJANJIH O OSNOVNIH TELEKOMUNIKACIJSKIH STORITVAH

MINISTRI SO SKLENILI:

1. Pogajanja se začnejo na prostovoljni podlagi z namenom progresivne liberalizacije trgovine s telekomunikacijskimi prenosnimi omrežji in storitvami (v nadaljnjem besedilu „osnovne telekomunikacijske storitve“) v okviru Splošnega sporazuma o trgovini s storitvami.

2. Brez poseganja v njihov rezultat so pogajanja po obsegu celovita in nobena osnovna telekomunikacijska storitev ni vnaprej izključena.

3. Za izvedbo teh nalog in pooblastil se ustanovi Pogajalska skupina za osnovne telekomunikacijske storitve (v nadaljnjem besedilu „NGBT“). NGBT redno poroča o napredku teh pogajanj.

4. Pogajanja v NGBT so odprta za vse vlade in Evropske skupnosti, ki objavijo svojo namero o sodelovanju. Do sedaj so svojo namero o sodelovanju v pogajanjih objavile naslednje države:

Avstralija, Avstrija, Kanada, Čile, Ciper, Evropske skupnosti in njihove države članice, Finska, Hongkong, Madžarska, Japonska, Koreja, Mehika, Nova Zelandija, Norveška, Slovaška republika, Švedska, Švica, Turčija, Združene države.

Nadaljnja obvestila glede namere o sodelovanju se naslovijo na depozitarja Sporazuma o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije.

5. NGBT ima svoje prvo pogajalsko zasedanje najkasneje 16. maja 1994. Ta pogajanja zaključi in sestavi končno poročilo najkasneje do 30. aprila 1996. Končno poročilo NGBT vključuje datum za izvedbo rezultatov teh pogajanj.

6. Vse obveze, ki izhajajo iz pogajanj, vključno z datumom začetka njihove veljavnosti, se zapišejo na liste obvez, ki so priložene Splošnemu sporazumu o trgovini s storitvami, ob upoštevanju vseh določb Sporazuma.

7. Razume se, da udeleženci od tega trenutka do datuma uveljavitve, ki se določi na podlagi odstavka 5, ne uporabljajo nobenega od ukrepov, ki vplivajo na trgovino z osnovnimi telekomunikacijskimi storitvami v taki obliki, ki bi izboljšala njihovo pogajalsko izhodišče in vpliv. Razume se, da ta določba ne preprečuje uresničevanja trgovinskih in vladnih ureditev v zvezi zagotavljanjem osnovnih telekomunikacijskih storitev.

8. Izvajanje odstavka 7 je zavezano nadzoru v NGBT. Vsak udeleženec lahko opozori NGBT na kakršnokoli delovanje ali opustitev delovanja, za katerega meni, da je pomembno za izpolnitev odstavka 7. Taka obvestila se štejejo za predložena NGBT, ko jih prejme Sekretariat.

▼B

SKLEP O STROKOVNIH STORITVAH

Ministri so sklenili priporočiti Svetu za trgovino s storitvami, da na svojem prvem zasedanju sprejme v nadaljevanju navedeni sklep.

SVET ZA TRGOVINO S STORITVAMI JE –

ob priznavanju vpliva zakonodajnih ukrepov v zvezi s poklicnimi kvalifikacijami, tehničnimi standardi in izdajanjem dovoljenj za povečevanje trgovine s strokovnimi storitvami;

v želji po uvedbi mnogostranskih pravil z namenom zagotoviti, da ob sprejemanju specifičnih obvez taki zakonodajni ukrepi ne predstavljajo nepotrebnih ovir za zagotavljanje strokovnih storitev –

SKLENIL:

1. Delovni program, predviden v odstavku 4 člena VI o notranjih predpisih, je treba začeti takoj izvajati. V ta namen se ustanovi Delovna skupina za strokovne storitve, da bi preučila in poročala, skupaj s priporočili, o potrebnih pravilih za zagotovitev, da ukrepi v zvezi s kvalifikacijskimi zahtevami in postopki, tehničnimi standardi in zahtevami za pridobitev dovoljenja na področju strokovnih storitev ne predstavljajo nepotrebnih ovir za trgovino.

2. Delovna skupina prednostno pripravi priporočila za izdelavo mnogostranskih pravil v računovodskem sektorju za uveljavitev specifičnih obvez. Pri pripravi teh priporočil se delovna skupina osredotoči na:

(a) razvijanje mnogostranskih pravil v zvezi z dostopom na trg za zagotovitev, da notranje zakonodajne zahteve:

(i) temeljijo na objektivnih in prevoznih merilih, kot sta sposobnost in zmožnost opraviti storitev;

(ii) ne pomenijo večjega bremena, kot je to potrebno za zagotovitev kakovosti storitve, s tem pa omogočajo učinkovito liberalizacijo knjigovodskih storitev;

(b) uporabo mednarodnih standardov in pri tem spodbuja sodelovanje z ustreznimi mednarodnimi organizacijami, kot je opredeljeno v odstavku 5(b) člena VI za polno uveljavitev odstavka 5 člena VII;

(c) omogočanje učinkovite uporabe odstavka 6 člena VI Sporazuma s postavljanjem smernic za priznavanje kvalifikacij.

Pri pripravi teh pravil delovna skupina upošteva pomembnost vladnih in nevladnih organov, ki urejajo strokovne storitve.

▼B

SKLEP O UPORABI IN PREGLEDU DOGOVORA O PRAVILIH IN POSTOPKIH ZA REŠEVANJE SPOROV

MINISTRI,

OB SKLICEVANJU na Sklep z dne 22. februarja 1994, da obstoječa pravila in postopki GATT 1947 na področju reševanja sporov ostanejo v veljavi do datuma začetka veljavnosti Sporazuma o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije,

VABIJO ustrezne Svete in Odbore k odločitvi, da delujejo še naprej zaradi obravnavanja vseh sporov, za katere je bila podana zahteva po posvetovanju pred navedenim datumom;

VABIJO ministrsko konferenco, da opravi celovit pregled pravil in postopkov za reševanje sporov v okviru Svetovne trgovinske organizacije v roku štirih let po začetku veljavnosti Sporazuma o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije, in da na svojem prvem zasedanju po zaključku pregleda odloči, ali bo ohranila, spremenila ali ukinila taka pravila in postopke za reševanje sporov.

▼B

DOGOVOR O OBVEZAH PRI FINANČNIH STORITVAH

Udeleženci urugvajskega kroga so lahko sprejeli specifične obveze glede finančnih storitev po Splošnem sporazumu o trgovini s storitvami (v nadaljnjem besedilu „Sporazum“) na podlagi pristopa, ki je drugačen od tistega, ki ga zajemajo določbe dela III Sporazuma. Dogovorjeno je bilo, da se ta pristop lahko uporablja ob upoštevanju naslednjega dogovora:

(i) da ni v nasprotju z določbami Sporazuma;

(ii) da ne posega v pravico katerekoli članice, da svoje specifične obveze vključi na listo obvez v skladu s pristopom na podlagi dela III Sporazuma;

(iii) da se izhajajoče specifične obveze uporabljajo na podlagi načela države z največjimi ugodnostmi;

(iv) da ne posega v stopnjo liberalizacije, za katero se je članica obvezala po tem sporazumu.

Zainteresirane članice so na podlagi pogajanj in ob upoštevanju pogojev in kvalifikacij, kjer so te navedene, zapisale v svojo listo obvez specifične obveze v skladu s spodaj navedenim pristopom.

A. Mirovanje

Vsi pogoji, omejitve in kvalifikacije za spodaj navedene obveze so omejene na obstoječe neusklajene ukrepe.

B. **Dostop na trg**

Monopolne pravice

1. Poleg člena VIII Sporazuma se uporabljajo naslednje:

   Vsaka članica uvrsti na svojo listo obvez, ki se nanaša na finančne storitve, obstoječe monopolne pravice in si jih prizadeva ukiniti ali zmanjšati njihov obseg. Ne glede na pododstavek 1(b) Priloge o finančnih storitvah, se ta odstavek uporablja za dejavnosti iz pododstavka 1(b)(iii) Priloge.

Finančne storitve, ki jih kupijo javni subjekti

2. Ne glede na člen XIII Sporazuma vsaka članica zagotovi, da so izvajalci finančnih storitev katerekoli druge članice, ustanovljene na njenem ozemlju, deležni obravnave po načelu države z največjimi ugodnostmi in nacionalne obravnave v zvezi z nakupom ali pridobitvijo finančnih storitev s strani javnih subjektov članice na njenem ozemlju.

Čezmejna trgovina

3. Vsaka članica dovoli nerezidenčnim izvajalcem finančnih storitev, da kot glavne storitve, prek posrednika ali kot posrednik in pod pogoji, ki priznavajo nacionalno obravnavo, zagotavljajo naslednje storitve:

   (a) zavarovanje tveganj v zvezi z:

      (i) pomorskim prevozom in komercialnim zračnim prevozom ter lansiranjem vesoljskih plovil in tovora, ki ga prevažajo (skupaj s sateliti), pri čemer takšno zavarovanje pokriva naslednje ali del tega: prevažano blago, prevozno sredstvo, ki prevaža blago, in odgovornost, ki izhaja iz tega; in

▼B

(ii) blago v mednarodnem tranzitu;

(b) pozavarovanje in retrocesijo ter pomožne zavarovalne storitve, kot so navedene v pododstavku 5(a)(iv) Priloge;

(c) zagotavljanje in prenos finančnih informacij in obdelava finančnih podatkov, kot je navedeno v pododstavku 5(a)(xv) Priloge ter svetovalne in druge pomožne storitve, razen posredništva, v zvezi z bančništvom in drugimi finančnimi storitvami, kot so navedene v pododstavku 5(a)(xvi) Priloge.

4. Vsaka članica svojim rezidentom dovoli nakup finančnih storitev na ozemlju katerekoli druge članice, ki so navedene v:

(a) pododstavku (3)(a);

(b) pododstavku (3)(b); in

(c) pododstavkih 5(a)(v) do (xvi) Priloge.

Tržna prisotnost

5. Vsaka članica izvajalcem finančnih storitev iz katerekoli druge članice prizna pravico do ustanavljanja ali širjenja na njenem ozemlju, vključno s tržno prisotnostjo s pridobitvijo obstoječih podjetij.

6. Članica lahko določi pogoje in postopke za izdajo dovoljenja za ustanovitev in širitev tržne prisotnosti, če se s tem ne izogne obveznosti članice na podlagi odstavka 5 in če je to v skladu z drugimi obveznostmi iz tega sporazuma.

Nove finančne storitve

7. Članica izvajalcem finančnih storitev katerekoli druge članice, ki ima sedež na njenem ozemlju, dovoli, da na njenem ozemlju nudijo nove finančne storitve.

Prenos informacij in obdelava informacij

8. Nobena članica ne sme sprejeti ukrepov, ki preprečujejo prenos informacij ali obdelavo finančnih informacij, vključno z elektronskim prenosom podatkov, ali ki ob upoštevanju uvoznih pravil v skladu z mednarodnimi sporazumi preprečujejo prenos opreme, kadar so taki prenosi informacij, obdelava finančnih informacij ali prenosi opreme potrebni za opravljanje običajnih poslov izvajalca finančne storitve. Ta odstavek z ničemer ne omejuje pravice članice, da varuje osebne podatke, posameznikovo zasebnost in zaupnost dokumentacije in računov posameznikov, kolikor se taka pravica ne uporablja za izogibanje določbam Sporazuma.

Začasni vstop osebja

9. (a) Vsaka članica dovoli začasni vstop na svoje ozemlje naslednjemu osebju izvajalca finančnih storitev katerekoli članice, ki ustanavlja ali je ustanovil tržno prisotnost na ozemlju članice:

(i) višjim vodstvenim uslužbencem, ki imajo zaščitene informacije bistvenega pomena za ustanovitev, nadzor in izvajanje storitev izvajalca finančnih storitev; in

▼B

(ii) strokovnjakom za storitve, ki jih zagotavlja izvajalec finančnih storitev.

(b) Vsaka članica ob upoštevanju razpoložljivosti usposobljenih uslužbencev na svojem ozemlju dovoli začasni vstop na svoje ozemlje naslednjim uslužbencem, povezanim s tržno prisotnostjo izvajalca finančnih storitev katerekoli druge članice:

(i) strokovnjakom izvajalca finančnih storitev za računalniške storitve, telekomunikacijske storitve in račune; in

(ii) aktuarskim in pravnim strokovnjakom.

Nediskriminacijski ukrepi

10. Vsaka članica si prizadeva odstraniti ali omejiti vse večje negativne učinke na izvajalce finančnih storitev katerekoli druge članice:

(a) nediskriminacijskih ukrepov, ki preprečujejo izvajalcem finančnih storitev, da bi na ozemlju članice v obliki, ki jo določi članica, zagotavljali vse finančne storitve, ki jih dovoljuje članica;

(b) nediskriminacijskih ukrepov, ki omejujejo širitev dejavnosti izvajalcev finančnih storitev na celotno ozemlje članice;

(c) ukrepov članice, če taka članica uporablja enake ukrepe za zagotavljanje bančnih storitev in storitev, povezanih z vrednostnimi papirji, in izvajalec finančnih storitev koncentrira svoje dejavnosti na zagotavljanje storitev v zvezi z vrednostnimi papirji; in

(d) drugih ukrepov, ki kljub spoštovanju določb Sporazuma negativno vplivajo na možnosti izvajalca finančnih storitev katerekoli druge članice, da deluje, da je konkurenčen ali da vstopi na trg članice;

pod pogojem, da noben ukrep, sprejet na podlagi tega odstavka, ne bi nepošteno zapostavljal izvajalcev finančnih storitev članice, ki je sprejela takšne ukrepe.

11. Članica si v zvezi z nediskriminacijskimi ukrepi, navedenimi v pododstavkih 10(a) in (b), prizadeva, da ne bi omejila sedanje ravni tržnih priložnosti niti ugodnosti, ki jih že uživajo izvajalci finančnih storitev vseh drugih članic kot skupina na ozemlju članice, pod pogojem, da ta obveza ne povzroči nepoštenega zapostavljanja izvajalcev finančnih storitev članice, ki uporablja take ukrepe.

C. **Nacionalna obravnava**

1. Vsaka članica pod pogoji, ki priznavajo nacionalno obravnavo, odobri izvajalcem finančnih storitev katerekoli druge članice, ustanovljenim na njenem ozemlju, dostop do plačilnih in klirinških sistemov, ki jih upravljajo javni subjekti, in do uradnih mehanizmov financiranja in refinanciranja, ki so na voljo pri normalnem izvajanju rednega poslovanja. Namen tega odstavka ni priznati dostop do mehanizmov centralnih bank, ki refinancirajo posojila poslovnim bankam v članici.

▼B

2. Če članica zahteva članstvo ali sodelovanje ali dostop do samoregulativnega organa, terminskega trga ali borze ali trga ali borze za vrednostne papirje, klirinške agencije, ali katere koli druge organizacije ali združenja, da lahko izvajalci finančnih storitev katerekoli druge članice zagotavljajo finančne storitve na enaki osnovi kot izvajalci finančnih storitev članice, ali če članica preko takšnih subjektov neposredno ali posredno zagotavlja prednosti ali ugodnosti pri zagotavljanju finančnih storitev, članica zagotovi, da ti subjekti izvajalcem finančnih storitev katerekoli druge članice, ki so rezidenti na njenem ozemlju, priznajo nacionalno obravnavo.

D. **Opredelitve**

Pri tem pristopu:

1. Nerezidenčni izvajalec finančnih storitev je izvajalec finančnih storitev članice, ki zagotavlja finančne storitve na ozemlju druge članice iz ustanove, ki se nahaja na ozemlju druge članice, ne glede na to, ali ima tak izvajalec finančnih storitev tržno prisotnost na ozemlju članice, v kateri se finančna storitev zagotavlja, ali ne.

2. „Tržna prisotnost“ pomeni podjetje na ozemlju članice za zagotavljanje finančnih storitev in zajema hčerinske družbe, skupna podjetja, partnerstva, samostojne podjetnike, franšizne dejavnosti, podružnice, agencije, predstavniška podjetja ali druge organizacije v popolni ali delni lasti.

3. Nova finančna storitev pomeni storitev finančne narave, vključno s storitvami, povezanimi z obstoječimi in novimi izdelki ali načini, na katere se izdelek dobavi, ki je ne zagotavlja noben izvajalec finančnih storitev na ozemlju posamezne članice, temveč se izvaja na ozemlju druge članice.

▼B

PRILOGA 4

SPORAZUM O JAVNIH NAROČILIH

POGODBENICE TEGA SPORAZUMA (v nadaljnjem besedilu „pogodbenice“) SE

OB SPOZNANJU potrebe po učinkovitem večstranskem okviru pravic in obveznosti v zvezi z zakoni, predpisi, postopki in praksami za javna naročila zaradi doseganja večje liberalizacije in razširitve svetovne trgovine ter izboljšanja mednarodnega okvira za svetovno trgovino;

OB SPOZNANJU, da zakonov, predpisov, postopkov in prakse za javna naročila ne bi smeli pripravljati, sprejemati ali uporabljati za tuje ali domače izdelke in storitve ter tuje in domače dobavitelje/izvajalce tako, da bi ščitili domače izdelke ali storitve ali domače dobavitelje/izvajalce, in ne bi smeli diskriminirati tujih izdelkov ali storitev ali tujih dobaviteljev/izvajalcev;

OB SPOZNANJU, da je zaželeno zagotoviti preglednost zakonov, predpisov, postopkov in praks za javna naročila;

OB SPOZNANJU potrebe po uvedbi mednarodnih postopkov za objavo, posvetovanje, nadzor in reševanje sporov zaradi zagotavljanja pravičnega, hitrega in učinkovitega izvajanja mednarodnih določb o javnih naročilih in ohranjanja uravnoteženosti pravic in obveznosti na čim višji ravni;

OB SPOZNANJU potrebe po upoštevanju razvojnih, finančnih in trgovinskih potreb držav v razvoju, zlasti najmanj razvitih držav;

Z ŽELJO, da se skladno z odstavkom 6(b) člena IX Sporazuma o javnih naročilih, sklenjenega 12. aprila 1979, s spremembami z dne 2. februarja 1987 Sporazum razširi in izboljša na podlagi vzajemnosti ter da se razširi obseg Sporazuma, tako da bo vključeval pogodbe za storitve;

Z ŽELJO vzpodbujati vlade, ki niso pogodbenice Sporazuma, da ga sprejmejo in k njemu pristopijo;

PO OPRAVLJENIH dodatnih pogajanjih v skladu s temi cilji;

SPORAZUMEJO, KOT SLEDI:

Člen I

Področje in obseg uporabe

1. Ta sporazum se uporablja za vse zakone, predpise, postopke in prakse za naročila oseb, ki jih zajema ta sporazum, kot je navedeno v Dodatku I ([1]).

([1]) Za vsako pogodbenico je Dodatek I razdeljen v pet prilog:
— Priloga 1 vsebuje državne organe.
— Priloga 2 vsebuje organe na poddržavni ravni.
— Priloga 3 vsebuje vse druge osebe, ki naročajo v skladu z določbami tega sporazuma.
— Priloga 4 določa storitve, ki jih ta sporazum zajema, ne glede na to ali jih vključuje ali izključuje.
— Priloga 5 določa zajete gradbene storitve.
Ustrezni pragi so opredeljeni v prilogah vsake pogodbenice.

▼B

2. Ta sporazum se uporablja za naročila na vse pogodbene načine, vključno z načini, kot so nakup ali zakup, najem ali najemni nakup, z nakupno pravico ali brez nje, vključno z vsemi kombinacijami izdelkov in storitev.

3. Če v sklopu naročil po tem sporazumu osebe od podjetij, ki niso vključena v Prilogo I, zahtevajo, da oddajo naročila skladno s posebnimi zahtevami, se za te zahteve smiselno uporablja člen III.

4. Ta sporazum se uporablja za vse pogodbe o naročilih v vrednosti, ki ni manjša od ustreznega praga, določenega v Dodatku I.

Člen II

Vrednotenje pogodb

1. Za namene izvajanja tega sporazuma se pri določanju vrednosti pogodb ([1]) uporabljajo spodaj navedene določbe.

2. Pri vrednotenju se upoštevajo vse oblike plačil vključno z vsemi premijami, dajatvami, provizijami in obrestmi.

3. Osebe ne smejo izbrati metode vrednotenja niti deliti zahtevka iz naročila zato, da bi se izognile uporabi tega sporazuma.

4. Če ima posamezni zahtevek za naročilo za posledico dodelitev več kot ene pogodbe ali dodelitev pogodb po delih, se kot osnova za vrednotenje uporablja:

(a) dejanska vrednost podobnih ponavljajočih se pogodb, sklenjenih v predhodnem proračunskem letu ali 12 mesecih, če je mogoče prilagojena za pričakovane spremembe količine in vrednosti v naslednjih 12 mesecih, ali

(b) ocenjena vrednost ponavljajočih se pogodb v proračunskem letu ali 12 mesecih po začetni pogodbi.

5. Pri pogodbah za zakup, najem ali najemni zakup izdelkov ali storitev ali pri pogodbah, ki ne navajajo skupne cene, se kot osnova za vrednotenje uporablja:

(a) pri pogodbah za določen čas za dobo 12 mesecev ali manj skupna pogodbena vrednost za obdobje njihove veljavnosti ali, če je njihova veljavnost daljša od 12 mesecev, njihova skupna vrednost vključno z ocenjenim ostankom vrednosti;

(b) pri pogodbah za nedoločen čas mesečni obrok, pomnožen z 48.

Pri kakršnih koli pomislekih je treba uporabiti drugo osnovo, torej (b).

6. Če nameravano naročilo opredeljuje potrebo po izbirnih klavzulah, se kot osnova za vrednotenje uporablja skupna vrednost največjega dovoljenega naročila, vključno z vsemi neobveznimi nakupi.

Člen III

Nacionalna obravnava in nediskriminacija

1. V zvezi z zakoni, predpisi, postopki in praksami za javna naročila, ki jih zajema ta sporazum, vsaka pogodbenica nemudoma in brez pogojev zagotovi za izdelke, storitve in dobavitelje/izvajalce drugih pogodbenic obravnavo, ki ni manj ugodna kot:

([1]) Ta sporazum se uporablja za vse pogodbe o naročilih, katerih pogodbena vrednost je ob objavi razpisa skladno s členom IX ocenjena kot enaka ali višja od praga.

▼B

(a) obravnava, zagotovljena za domače izdelke, storitve in dobavitelje/izvajalce, ter

(a) obravnava, zagotovljena za izdelke, storitve in dobavitelje/izvajalce katere koli druge pogodbenice.

2. V zvezi z vsemi zakoni, predpisi, postopki in praksami za javna naročila, ki jih zajema ta sporazum, vsaka pogodbenica zagotovi:

(a) da njene osebe nekega lokalnega dobavitelja/izvajalca na podlagi stopnje povezave s tujino ali lastništva ne obravnavajo manj ugodno kot drugega lokalnega dobavitelja/izvajalca; in

(b) da njene osebe lokalnih dobaviteljev/izvajalcev ne diskriminirajo zaradi države proizvodnje dobavljenega blaga ali storitev, pod pogojem da je država proizvodnje pogodbenica Sporazuma skladno z določbami člena IV.

3. Določbe odstavkov 1 in 2 se ne uporabljajo za carine ali dajatve, ki se naložijo za ali v zvezi z uvozom, načinom pobiranja takšnih carin ali dajatev, drugimi uvoznimi predpisi in formalnostmi, ter za ukrepe, ki vplivajo na trgovino s storitvami, razen zakonov, predpisov, postopkov in praks za javna naročila, ki jih zajema ta sporazum.

Člen IV

Pravila o poreklu

1. Pogodbenica za izdelke ali storitve, ki jih za javna naročila po tem sporazumu uvažajo ali dobavljajo druge pogodbenice, ne sme uporabljati pravil o poreklu, različnih od tistih, ki se za uvoze in dobave enakih izdelkov ali storitev od istih pogodbenic uporabljajo pri običajnem trgovanju in v času zadevnega posla.

2. Po zaključku delovnega programa za uskladitev pravil o poreklu blaga, ki se ga je treba lotiti po Sporazumu o pravilih o poreklu v Aneksu 1A Sporazuma o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije (v nadaljnjem besedilu: „Sporazum STO“) ter pogajanj o trgovanju s storitvami, pogodbenice rezultate tega sporazuma in teh pogajanj ustrezno upoštevajo pri spremembah odstavka 1.

Člen V

Posebna in pristranska obravnava držav v razvoju

Cilji

1. Pri izvajanju in upravljanju tega sporazuma pogodbenice preko določb iz tega člena ustrezno upoštevajo razvojne, finančne in trgovinske potrebe držav v razvoju, zlasti najmanj razvitih držav, ter njihovo potrebo po:

(a) varovanju stanja njihove plačilne bilance in zagotavljanju ravni rezerv, primerne za izvajanje gospodarskorazvojnih programov;

(b) spodbujanju ustanavljanja ali razvoja domače industrije, vključno z razvojem drobne in domače obrti na podeželju in v nerazvitih območjih, ter gospodarskega razvoja drugih gospodarskih vej;

(c) podpori gospodarskih enot, dokler so v celoti ali pomembno odvisne od javnih naročil; ter

(d) spodbujanju njihovega gospodarskega razvoja z regionalnimi ali svetovnimi dogovori med državami v razvoju, ki jih predložijo Ministrski konferenci Svetovne trgovinske organizacije (v nadaljnjem besedilu: „WTO“) in jih ta ne zavrne.

▼B

2. Dosledno z določbami tega sporazuma vsaka pogodbenica pri pripravi in uporabi zakonov, predpisov in postopkov, ki vplivajo na javna naročila, skrbi za povečan uvoz iz držav v razvoju in pri tem upošteva posebne probleme najmanj razvitih držav in držav na nizki stopnji gospodarskega razvoja.

Obseg

3. Da se zagotovi, da bodo države v razvoju sposobne spoštovati ta sporazum pod pogoji, usklajenimi z njihovimi razvojnimi, finančnimi in trgovinskimi potrebami, se cilji iz odstavka 1 primerno upoštevajo med pogajanji o naročilih držav v razvoju, za katera veljajo določbe tega sporazuma. Razvite države si pri pripravi seznamov po določbah tega sporazuma prizadevajo vključevati osebe, ki naročajo izdelke in storitve, ki so izvozno zanimivi za države v razvoju.

Dogovorjene izključitve

4. Država v razvoju se z drugimi sodelujočimi pri pogajanjih po tem sporazumu lahko pogodi za vzajemno sprejemljive izključitve iz pravil o nacionalni obravnavi v zvezi z nekaterimi osebami, izdelki ali storitvami, ki so vključeni v njene sezname, in pri tem upošteva okoliščine, značilne za vsak posamezni primer. Pri teh pogajanjih se ustrezno upoštevajo preudarki iz pododstavkov 1(a) do 1(c). Država v razvoju, ki sodeluje v regionalnih ali svetovnih dogovorih med državami v razvoju iz pododstavka 1(d), se prav tako lahko pogodi za izključitve iz njenih seznamov, pri čemer upošteva okoliščine, značilne za vsak posamični primer, ter med drugim tudi določbe o javnih naročilih, predvidene v teh regionalnih ali svetovnih dogovorih, ter zlasti izdelke in storitve, ki bi lahko bili predmet skupnih industrijskih razvojnih programov.

5. Po začetku veljavnosti tega sporazuma lahko država v razvoju - pogodbenica ob upoštevanju svojih razvojnih, finančnih in trgovinskih potreb skladno z določbami o spreminjanju teh seznamov iz odstavka 6 člena XXIV spremeni svoje sezname ali Odbor za javna naročila (v nadaljnjem besedilu „Odbor“) zaprosi, da ji ob upoštevanju okoliščin, značilnih za vsak posamičen primer, ter ustreznem upoštevanju določb pododstavkov 1(a) do 1(c) prizna izključitve iz pravil o nacionalni obravnavi za nekatere osebe, izdelke ali storitve, ki so vključeni v njene sezname. Po začetku veljavnosti tega sporazuma, lahko država v razvoju - pogodbenica Odbor tudi zaprosi, da ji glede na njeno sodelovanje v regionalnih ali svetovnih dogovorih med državami v razvoju ob upoštevanju okoliščin, značilnih za vsak posamičen primer, ter ustreznem upoštevanju določb pododstavka 1(d) prizna izključitve za nekatere osebe, izdelke ali storitve, ki so vključeni v njene sezname. Država v razvoju - pogodbenica vsaki svoji prošnji Odboru v zvezi s spremembo seznama priloži dokumentacijo, pomembno za prošnjo, ali informacije, ki bi lahko bile potrebne za obravnavo zadeve.

6. Odstavka 4 in 5 se smiselno uporabljata za države v razvoju, ki k temu sporazumu pristopijo po začetku njegove veljavnosti.

7. Take dogovorjene izključitve, navedene v odstavkih 4, 5 in 6, se pregledajo skladno z določbami odstavka 14 v nadaljevanju.

Tehnična pomoč za države v razvoju - pogodbenice

8. Vse razvite države - pogodbenice državam v razvoju - pogodbenicam na njihovo zahtevo zagotovijo vsakršno tehnično pomoč, ki jo ima za primerno, pri reševanju njihovih problemov pri javnih naročilih.

9. Ta pomoč, ki jo zagotovijo na podlagi nediskriminiranja med državami v razvoju - pogodbenicami, se med drugim nanaša na:

— reševanje posebnih tehničnih problemov v zvezi z oddajo posameznih pogodb ter

— kakršne koli druge probleme, za katere se pogodbenica prosilka in druga pogodbenica dogovorita, da jih bosta obravnavali v okviru te pomoči.

▼B

10. Tehnična pomoč iz odstavkov 8 in 9 bi vključevala prevod kvalifikacijske dokumentacije in ponudb dobaviteljev/izvajalcev iz držav v razvoju - pogodbenic v uradni jezik WTO, ki ga določi naročnik, razen če razvite države pogodbenice ne bi imele prevoda za obremenjujočega in bi v takem primeru podale razlago državam v razvoju - pogodbenicam na njihovo zahtevo, naslovljeno na razvite države - pogodbenice ali njihove naročnike.

Informacijska središča

11. Razvite države - pogodbenice bodo vsaka posebej ali skupaj ustanovile informacijska središča, da bodo odgovarjala na sprejemljive prošnje držav v razvoju - podpisnic za informacije, med drugim v zvezi z zakoni, predpisi, postopki in praksami za javna naročila, objavljenimi obvestili o nameravanih naročilih, naslovi naročnikov, ki jih zajema ta sporazum, ter naravo in količino izdelkov ali storitev, ki se naročajo ali se bodo naročali, vključno z razpoložljivimi informacijami o prihodnjih razpisih. Informacijsko središče lahko ustanovi tudi Odbor.

Posebna obravnava najmanj razvitih držav

12. Ob upoštevanju odstavka 6 Sklepa pogodbenic GATT 1947 z dne 28. novembra 1979 o različnejši in ugodnejši obravnavi, vzajemnosti in večjem sodelovanju držav v razvoju (BLSD 26S/203-205), se lahko v okviru kakršnega koli splošnega ali posebnega ukrepa v korist držav v razvoju - pogodbenic najmanj razvitim državam - pogodbenicam in dobaviteljem/izvajalcem iz teh pogodbenic zagotovi posebna obravnava v zvezi z izdelki in storitvami s poreklom v teh pogodbenicah. Pogodbenica lahko ugodnosti iz tega sporazuma v zvezi z izdelki in storitvami s poreklom v najmanj razvitih državah, ki niso pogodbenice, zagotovi tudi dobaviteljem/izvajalcem iz teh držav.

13. Vsaka razvita država - pogodbenica zagotovi možnim ponudnikom v najmanj razvitih državah na njihovo prošnjo pomoč, ki jo ima za primerno, pri vlaganju ponudb in izbiranju izdelkov ali storitev, ki bi lahko bile zanimive za njene naročnike ter dobavitelje/izvajalce v najmanj razvitih državah, ter jim pomaga, da izpolnijo tehnične predpise in standarde glede izdelkov in storitev, ki so predmet nameravanega naročila.

Pregled

14. Odbor vsako leto pregleda uporabo in učinkovitost tega člena, vsaka tri leta pa na podlagi poročil, ki jih morajo predložiti pogodbenice, opravi temeljit pregled zaradi ocene njegovih učinkov. V okviru triletnih pregledov Odbor zaradi doseganja kar najboljšega izvajanja določb tega sporazuma, zlasti člena III, in ob upoštevanju razvojnega, finančnega in trgovinskega položaja prizadetih držav v razvoju prouči, ali je treba izključitve, predvidene skladno z določbami odstavkov 4 do 6 tega člena, spremeniti ali razširiti.

15. Med naslednjimi krogi pogajanj skladno z določbami odstavka 7 člena XXIV vsaka država v razvoju- pogodbenica ob upoštevanju svojega gospodarskega, finančnega in trgovinskega položaja pretehta možnost, da razširi svoje sezname.

Člen VI

Tehnične specifikacije

1. Tehnične specifikacije, ki določajo značilnosti izdelkov ali storitev, ki bodo naročene, kot so kakovost, zmogljivost, varnost in dimenzije, simboli, terminologija, pakiranje, označevanje in etiketiranje, ali procese in metode za njihovo proizvodnjo in zahteve, povezane s postopki presoje skladnosti, ki jih predpišejo naročniki, ne smejo biti pripravljene, sprejete ali uporabljene, zato da bi ustvarile nepotrebne ovire za mednarodno trgovino, niti ne smejo imeti tega učinka.

▼B

2. Če je primerno, so tehnične specifikacije, ki jih predpišejo naročniki:

(a) izražene v smislu zmogljivosti, ne pa oblike ali opisnih značilnosti; in

(b) temeljijo na mednarodnih standardih, če ti obstajajo, sicer pa na nacionalnih tehničnih predpisih ([1]), priznanih nacionalnih standardih ([2]) ali gradbenih predpisih.

3. Ne sme se zahtevati ali priporočati posebna blagovna znamka ali ime, patent, model ali tip, posebno poreklo, proizvajalec ali dobavitelj/izvajalec, razen če ni nobenega dovolj natančnega ali razumljivega načina za opis zahtev glede naročila in pod pogojem, da se v razpisno dokumentacijo vključi besedilo „ali enakovredno“.

4. Naročniki na način, ki bi lahko izključeval konkurenco, ne iščejo ali sprejmejo nasvetov, ki bi se lahko uporabljali pri pripravi specifikacij za neko naročilo, od podjetja, ki bi lahko bilo poslovno zainteresirano za naročilo.

Člen VII

Razpisni postopki

1. Vsaka pogodbenica zagotovi, da se razpisni postopki njenih naročnikov uporabljajo na nediskriminacijski način in da so usklajeni z določbami iz členov VII do XVI.

2. Naročniki nobenemu dobavitelju/izvajalcu ne dajo informacij o posameznem naročilu tako, da bi to izključevalo konkurenco.

3. Za namene tega sporazuma:

(a) Odprti razpisni postopki so tisti postopki, po katerih lahko vsi zainteresirani dobavitelji/izvajalci predložijo ponudbo.

(b) Omejeni razpisni postopki so tisti, pri katerih se, v skladu z odstavkom 3 člena X in drugimi ustreznimi določbami iz tega sporazuma, predložijo ponudbe dobavitelji/izvajalci, ki jih naročniki k temu povabijo.

(c) Razpisni postopki s pogajanji so tisti postopki, pri katerih se naročniki izključno pod pogoji iz člena XV obrnejo na posamezne dobavitelje/izvajalce.

Člen VIII

Usposobljenost dobaviteljev/izvajalcev

V postopku ugotavljanja usposobljenosti dobaviteljev/izvajalcev naročniki ne smejo delati razlike med dobavitelji/izvajalci drugih pogodbenic ali med domačimi dobavitelji/izvajalci in dobavitelji/izvajalci druge pogodbenice. Kvalifikacijski postopki morajo biti v skladu z naslednjim:

(a) vsi pogoji za sodelovanje v razpisnem postopku se objavijo v primernem trenutku, ki zainteresiranim dobaviteljem/izvajalcem omogoča, da začnejo in, kolikor je združljivo z učinkovito izvedbo procesa naročanja, zaključijo kvalifikacijski postopek;

([1]) V tem sporazumu je tehnični predpis dokument, ki določa značilnosti izdelka ali storitve ali z njima povezanih procesov in proizvodnih metod, vključno z veljavnimi upravnimi določbami, skladnost s katerim je obvezna. Lahko tudi vključuje ali se izključno nanaša na zahteve glede terminologije, simbolov, pakiranja, označevanja ali etiketiranja, ki se uporabljajo za izdelek, storitev, proces ali proizvodno metodo.

([2]) V tem sporazumu je standard dokument, ki ga odobri priznani organ, ki za splošno in ponovno uporabo predvideva pravila, smernice ali značilnosti za izdelke ali storitve ali z njimi povezane procese in proizvodne metode, skladnost s katerim je obvezna. Lahko tudi vključuje ali se izključno nanaša na zahteve glede terminologije, simbolov, pakiranja, označevanja ali etiketiranja, ki se uporabljajo za izdelek, storitev, proces ali proizvodno metodo.

▼B

(b) vsi pogoji za sodelovanje v razpisnem postopku so omejeni na tiste, ki so bistveni za zagotavljanje sposobnosti podjetja za izpolnjevanje zadevne pogodbe. Vsi pogoji za sodelovanje, ki se zahtevajo od dobaviteljev/izvajalcev, vključno s finančnimi garancijami, tehnično usposobljenostjo in informacijami, potrebnimi za ugotavljanje finančne, poslovne in tehnične sposobnosti dobaviteljev/izvajalcev ter preverjanje usposobljenosti, ne smejo biti za dobavitelje/izvajalce drugih pogodbenic nič manj ugodni kot za domače dobavitelje/izvajalce in ne smejo delati razlik med dobavitelji/izvajalci drugih pogodbenic. Finančna, poslovna in tehnična sposobnost dobavitelja/izvajalca se ocenjuje na podlagi poslovnih dejavnosti posameznega dobavitelja/izvajalca na svetovni ravni ter njegovih dejavnosti na ozemlju naročnika, pri čemer se ustrezno upošteva pravna povezanost dobaviteljskih/izvajalskih organizacij;

(c) postopek ugotavljanja usposobljenosti dobaviteljev/izvajalcev in čas, potreben zanj, ne smeta biti namenjena temu, da bi preprečili dobaviteljem/izvajalcem drugih pogodbenic uvrstitev na seznam dobaviteljev/izvajalcev ali da jih ne bi upoštevali pri posameznih nameravanih naročilih. Naročniki kot kvalificirane dobavitelje/izvajalce priznavajo vse tiste domače dobavitelje/izvajalce in dobavitelje/izvajalce drugih pogodbenic, ki izpolnjujejo pogoje za udeležbo pri nekem nameravanem naročilu. Upoštevajo se tudi dobavitelji/izvajalci, ki želijo sodelovati v nekem nameravanem naročilu, pa še niso kvalificirani, če je dovolj časa za izvedbo kvalifikacijskega postopka;

(d) naročniki, ki imajo stalne sezname kvalificiranih dobaviteljev/izvajalcev, zagotovijo, da lahko dobavitelji/izvajalci kadarkoli zaprosijo za kvalifikacijo in da so vsi kvalificirani dobavitelji/izvajalci, ki to želijo, v razumnem času vključeni v sezname;

(e) če dobavitelj/izvajalec, ki še ni kvalificiran, po objavi obvestila iz odstavka 1 člena IX zahteva, da bi sodeloval v nameravanem naročilu, naročnik nemudoma sproži postopek za kvalifikacijo;

(f) zadevni naročniki vse dobavitelje/izvajalce, ki so zaprosili, da bi postali kvalificirani dobavitelji/izvajalci, seznanijo s svojo odločitvijo o tem. Kvalificirane dobavitelje/izvajalce, ki jih naročniki vključijo v stalne sezname, se uradno obvesti tudi o prenehanju veljavnosti vsakega seznama ali njihovem izbrisu iz njih;

(g) vsaka pogodbenica zagotovi, da:

(i) vsak naročnik in enote v njegovi sestavi sledijo enemu samemu kvalifikacijskemu postopku, razen ko je potreba po drugačnem postopku ustrezno utemeljena; ter

(ii) si prizadevajo za kar največje zmanjšanje razlik v kvalifikacijskih postopkih med naročniki.

(h) nič v pododstavkih (a) do (g) ne preprečuje izključitve ponudnika zaradi razlogov, kot so stečaj ali napačne izjave, če je to konsekventno z nacionalno obravnavo in določbami o nediskriminaciji v tem sporazumu.

Člen IX

Povabilo za sodelovanje pri nameravanem naročilu

1. Skladno z odstavkoma 2 in 3 naročniki objavijo povabilo za sodelovanje za vsa nameravana naročila, razen če ni drugače predvideno v členu XV (razpisni postopki s pogajanji). To obvestilo se objavi v ustrezni publikaciji, navedeni v Dodatku II.

2. Povabilo za sodelovanje ima lahko obliko obvestila o predlaganem naročilu, kot je predvideno v odstavku 6.

3. Naročniki v prilogah 2 in 3 lahko uporabijo obvestilo o načrtovanem naročilu, kot je predvideno v odstavku 7, ali obvestilo o kvalifikacijskem sistemu, kot je predvideno v odstavku 9, kot povabilo za sodelovanje.

▼B

4. Naročniki, ki so obvestilo o načrtovanem naročilu uporabili kot povabilo za sodelovanje, nato vse dobavitelje/izvajalce, ki so izrazili zanimanje, pozovejo, naj potrdijo svoje zanimanje na podlagi informacij, ki vsebujejo vsaj informacije, omenjene v odstavku 6.

5. Naročniki, ki so obvestilo o kvalifikacijskem sistemu uporabili kot povabilo za sodelovanje, s pridržki iz odstavka 4 člena XVIII in pravočasno zagotovijo informacije, ki vsem, ki so izrazili zanimanje, nudijo resnično priložnost za ocenitev njihovega zanimanja za sodelovanje pri naročilu. Te informacije vključujejo informacije, vsebovane v obvestilih, navedenih v odstavkih 6 in 8, če so na voljo. Informacije, posredovane enemu zainteresiranemu dobavitelju/izvajalcu, se na nediskriminacijski način posredujejo tudi drugim zainteresiranim dobaviteljem/izvajalcem.

6. Vsako obvestilo o predlaganem naročilu iz odstavka 2 mora vsebovati naslednje informacije:

(a) vrsto in količino vključno z možnostmi nadaljnjih naročil ter, če je mogoče, časovno oceno, kdaj bi lahko bile te možnosti uresničene; pri ponavljajočih se pogodbah pa vrsto in količino ter, če je mogoče, časovno oceno objave nadaljnjih obvestil o razpisu za izdelke in storitve, ki se bodo naročali;

(b) ali gre za odprti ali omejeni postopek ali postopek s pogajanji;

(c) datumih začetka dobave ali zaključka dobave blaga ali izvajanja storitev;

(d) naslovu in končnem datumu za predajo vloge za povabilo k oddaji ponudbe ali postopek ugotavljanja usposobljenosti za uvrstitev na seznam dobaviteljev/izvajalcev ali za sprejemanje ponudb ter jeziku ali jezikih, v katerem/katerih jih je treba oddati;

(e) naslovu naročnika, ki dodeljuje pogodbo in priskrbi vse informacije, potrebne za pridobitev specifikacij in drugih dokumentov;

(f) kakršnih koli ekonomskih in tehničnih zahtevah, finančnih garancijah in informacijah, ki jih zahtevajo dobavitelji/izvajalci;

(g) znesek in plačilne pogoje za vsako plačilo, ki se zahteva za razpisno dokumentacijo; ter

(h) ali naročnik išče ponudbe za nakup, zakup, najem ali najemni zakup ali več kot enega od teh načinov.

7. Vsako obvestilo o predlaganem naročilu iz odstavka 3 mora vsebovati vse informacije iz odstavka 6, ki so na voljo. Na vsak način mora vključevati informacije iz člena 8 in

(a) poziv, naj zainteresirani dobavitelji/izvajalci naročniku izrazijo svoje zanimanje za naročilo;

(b) točko za stike z naročnikom, kjer je mogoče dobiti več informacij.

8. Za vsako nameravano naročilo naročnik objavi povzetek obvestila v enem od uradnih jezikov WTO. Obvestilo vključuje vsaj naslednje informacije:

(a) predmet pogodbe;

(b) roke za oddajo ponudb ali vlogo za povabilo k oddaji ponudbe;

(c) naslove, na katerih se lahko zahtevajo dokumenti v zvezi s pogodbami.

▼B

9. Pri omejenih razpisnih postopkih naročniki, ki imajo stalne sezname kvalificiranih ponudnikov/izvajalcev, v eni od publikacij, naštetih v Dodatku III, vsako leto objavijo obvestilo o naslednjem:

(a) spisek seznamov, ki jih imajo, vključno z njihovimi naslovi, izdelkov ali storitev ali kategorij izdelkov ali storitev, ki se naročajo po seznamih;

(b) pogoji, ki jih morajo dobavitelji/izvajalci izpolnjevati za vpis na te sezname, in način, na katerega bo zadevni naročnik preverjal posamezne pogoje; ter

(c) obdobje veljavnosti teh seznamov ter formalnosti za njihovo obnovitev.

Kadar se to obvestilo uporablja kot povabilo za sodelovanje skladno z odstavkom 3, mora obvestilo poleg tega vključevati naslednje informacije:

(d) vrsto zadevnih izdelkov ali storitev;

(e) izjavo, da je obvestilo hkrati povabilo za sodelovanje.

Če pa kvalifikacijski sistem traja tri leta ali manj in če je trajanje sistema jasno določeno v obvestilu in je jasno tudi to, da ne bodo objavljena nadaljnja obvestila, zadostuje, da je obvestilo objavljeno samo enkrat na začetku sistema. Ta sistem se ne sme uporabljati tako, da bi se s tem izognili določbam tega sporazuma.

10. Če pri katerem koli nameravanem naročilu po objavi povabila za sodelovanje, vendar pred rokom, določenim za odpiranje ali prejem ponudb, kot je opredeljen v obvestilih ali razpisni dokumentaciji, postane potrebno, da se obvestilo spremeni ali ponovno izda, je treba spremembo ali ponovno izdajo obvestila objaviti enako na široko kot izvirne dokumente, ki so podlaga za spremembo. Vsaka pomembnejša informacija o nekem nameravanem naročilu, ki se posreduje enemu dobavitelju/izvajalcu, se hkrati posreduje vsem drugim prizadetim dobaviteljem/izvajalcem dovolj zgodaj, da lahko dobavitelji/izvajalci to informacijo preučijo in se nanjo odzovejo.

11. Naročniki morajo v obvestilih iz tega člena ali v publikaciji, v kateri so obvestila objavljena, jasno navesti, da naročilo spada v obseg Sporazuma.

Člen X

Postopki izbire

1. Zaradi zagotavljanja optimalno učinkovite mednarodne konkurence po omejenih razpisnih postopkih naročniki za vsako nameravano naročilo zbirajo ponudbe od kar največjega števila domačih dobaviteljev/izvajalcev in dobaviteljev/izvajalcev drugih pogodbenic, skladno z učinkovitem delovanjem sistema javnega naročanja. Dobavitelje/izvajalce, ki naj bi sodelovali v postopku, izberejo na pravičen in nediskriminacijski način.

2. Naročniki, ki imajo stalne sezname kvalificiranih dobaviteljev/izvajalcev, lahko dobavitelje/izvajalce, ki bodo povabljeni k predložitvi ponudb, izberejo izmed tistih na seznamih. Pri izbiri je treba vsem dobaviteljem/izvajalcem na seznamu zagotoviti enake možnosti.

3. Dobaviteljem/izvajalcem, ki želijo sodelovati v nekem načrtovanem naročilu, se dovoli, da oddajo ponudbo in so obravnavani, če je za tiste, ki še niso kvalificirani, dovolj časa za izvedbo kvalifikacijskega postopka po členih VIII in IX. Število dodatnih dobaviteljev/izvajalcev, ki se jim dovoli sodelovanje, omejuje samo učinkovito delovanje sistema javnih naročil.

4. Zahteve za sodelovanje v omejenem razpisnem postopku se lahko pošljejo po teleksu, telegramu ali telefaksu.

▼B

Člen XI

Roki za oddajo ponudb in dobavo

Splošno

1. (a) Vsi predpisani roki morajo biti ustrezni, tako da dobaviteljem/izvajalcem drugih pogodbenic ter domačim dobaviteljem/izvajalcem omogočijo pripravo in oddajo ponudb pred zaključkom razpisnih postopkov. Pri določanju teh rokov naročniki v skladu s svojimi sprejemljivimi potrebami upoštevajo dejavnike, kot so kompleksnost nameravanega naročila, obseg predvidenih podpogodb in čas, ki je običajno potreben za pošiljanje ponudb po pošti iz tujine in doma.

(b) Vsaka pogodbenica zagotovi, da njeni naročniki ustrezno upoštevajo zamude pri objavah, kot določajo končni rok za sprejem ponudb ali vlog za povabilo k sodelovanju.

Roki

2. Razen kolikor je predvideno v odstavku 3,

(a) pri odprtih postopkih čas za prejem ponudb ne sme biti krajši od 40 dni od datuma objave iz odstavka 1 člena IX;

(b) pri omejenih postopkih, pri katerih se ne uporablja stalni seznam kvalificiranih dobaviteljev/izvajalcev, čas za oddajo vloge za povabilo k oddaji ponudbe ne sme biti krajši od 25 dni od datuma objave iz odstavka 1 člena IX; čas za prejem ponudb pa v nobenem primeru ne krajše od 40 dni od datuma izdaje povabila k oddaji ponudb;

(c) pri omejenih postopkih, pri katerih se uporablja stalni seznam kvalificiranih dobaviteljev/izvajalcev, čas za prejem ponudb ne sme biti krajši od 40 dni od datuma prve izdaje povabil k oddaji ponudb, ne glede na to ali datum prve izdaje povabil k oddaji ponudb sovpada z datumom objave iz odstavka 1 člena IX.

3. Roki iz odstavka 2 se lahko skrajšajo pod v nadaljevanju določenimi okoliščinami:

(a) če je bilo posebno obvestilo objavljeno 40 dni in ne več kot 12 mesecev vnaprej in vsebuje vsaj:

(i) toliko informacij iz odstavka 6 člena IX, kot jih je na voljo;

(ii) informacije iz odstavka 8 člena IX;

(iii) poziv, naj zainteresirani dobavitelji/izvajalci naročniku izrazijo svoje zanimanje za naročilo; ter

(iv) točko za stike z naročnikom, kjer je mogoče dobiti več informacij,

se 40-dnevni rok za prejem ponudb lahko nadomesti z rokom, ki je dovolj dolg, da omogoča ustrezno oddajo ponudb, in ki praviloma ni krajši od 24 dni, nikakor pa ne krajši od 10 dni;

(b) pri drugih ali nadaljnjih objavah, ki obravnavajo ponavljajoče se pogodbe v pomenu odstavka 6 člena IX, se 40-dnevni rok za prejem ponudb lahko skrajša na najmanj 24 dni;

(c) če zadevni rok zaradi nujnosti, ki jo naročnik ustrezno utemelji, postanejo neizvedljivi, se roki iz odstavka 2 lahko skrajšajo, vendar nikakor ne smejo biti krajši od 10 dni od datuma objave iz odstavka 1 člena IX; ali

▼B

(d) rok iz odstavka 2(c) za naročila naročnikov, naštetih v prilogah 2 in 3, lahko sporazumno določijo naročnik in izbranimi dobavitelji/izvajalci. Če se o tem ne sporazumejo, lahko naročnik določi roke, ki so dovolj dolgi, da omogočajo ustrezno oddajo ponudb, in ki nikakor niso krajši od 10 dni.

4. Skladno s sprejemljivimi potrebami naročnika se pri vseh datumih dobave upoštevajo dejavniki, kot so kompleksnost nameravanega naročila, obseg predvidenih podpogodb in realen čas, potreben za proizvodnjo blaga,njegovo odpremo iz skladišča in prevoz od nabavnega mesta ali za izvedbo storitev.

Člen XII

Razpisna dokumentacija

1. Če v razpisnem postopku naročnik dovoli predajo ponudb v različnih jezikih, mora biti eden od teh jezikov eden od uradnih jezikov WTO.

2. Razpisna dokumentacija, dana dobaviteljem/izvajalcem, vsebuje vse informacije, ki so potrebne za to, da lahko oddajo ustrezne ponudbe, vključno z informacijami, ki jih je treba objaviti v obvestilu o nameravanem naročilu, z izjemo odstavka 6(g) člena IX, in naslednje:

(a) naročnikov naslov, na katerega je treba poslati ponudbe;

(b) naslov, na katerega je treba poslati prošnje za dodatne informacije;

(c) jezik ali jezike, v katerem/katerih je treba oddati ponudbe in ponudbeno dokumentacijo;

(d) skrajni datum in čas za prejem ponudb ter rok veljavnosti ponudbe;

(e) oseba, pooblaščena za prisotnost pri odpiranju ponudb, ter datum, čas in kraj odpiranja;

(f) kakršne koli ekonomske in tehnične zahteve, finančne garancije in informacije ali dokumenti, ki jih zahtevajo dobavitelji/izvajalci;

(g) popoln opis zahtevanih izdelkov in storitev ali zahtev vključno s tehničnimi specifikacijami, zahtevanim ugotavljanjem skladnosti, potrebnimi načrti, risbami in gradivom z navodili;

(h) merila za dodelitev pogodb, vključno s katerimi koli drugimi dejavniki poleg cene, ki jih je treba upoštevati pri ocenjevanju ponudb, ter elementi stroškov, ki se jih vključi v ocenjevanje ponudbenih cen, kot so stroški prevoza, zavarovanja in pregledov, pri izdelkih ali storitvah drugih pogodbenic pa še carine in druge uvozne dajatve, davki in valuta plačila;

(i) plačilni pogoji;

(j) katerikoli drugi pogoji;

(k) skladno s členom XVII pogoji, če obstajajo, pod katerimi bodo obravnavane ponudbe iz držav, ki niso pogodbenice tega sporazuma, vendar uporabljajo postopke iz tega člena.

▼B

Naročnikovo pošiljanje razpisne dokumentacije

3. (a) V odprtih postopkih naročniki na zahtevo katerega koli dobavitelja/izvajalca, ki sodeluje v postopku, pošljejo razpisno dokumentacijo in nemudoma odgovorijo na vsako sprejemljivo zahtevo za pojasnila v zvezi z njo.

(b) V omejenih postopkih naročniki na zahtevo katerega koli dobavitelja/izvajalca, ki želi sodelovati v postopku, pošljejo razpisno dokumentacijo in nemudoma odgovorijo na vsako sprejemljivo zahtevo za pojasnila v zvezi z njo.

(c) Naročniki nemudoma odgovorijo na vse sprejemljive zahteve po ustreznih informacijah, ki jih podajo dobavitelji/izvajalci, ki sodelujejo v razpisnem postopku, pod pogojem, da te informacije temu dobavitelju/izvajalcu ne zagotavljajo prednosti pred konkurenti v postopku dodelitve pogodbe.

Člen XIII

Predložitev, sprejem in odpiranje ponudb ter dodelitev pogodb

1. Predložitev, sprejem in odpiranje ponudb ter dodelitev pogodb poteka skladno z naslednjim:

(a) ponudbe se običajno oddajo v pisni obliki osebno ali po pošti. Če so dovoljene ponudbe po teleksu, telegramu ali telefaksu, mora takšna ponudba vključevati vse informacije, potrebne za ocenjevanje ponudbe, zlasti dokončno ceno, ki jo predlaga ponudnik, in izjavo, da se ponudnik strinja z vsemi pogoji in določbami povabila k oddaji ponudbe. Ponudbo je treba nemudoma potrditi z dopisom ali odpremo podpisanega izvoda teleksa, telegrama ali telefaksa. Ponudbe, predložene po telefonu, niso dovoljene. V primeru razlike ali navzkrižja med vsebino teleksa, telegrama ali telefaksa in katero koli dokumentacijo, prejeto po roku, prevlada ta vsebina; ter

(b) možnosti, dane ponudnikom za popravo nenamernih oblikovnih napak med odpiranjem ponudb in dodelitvijo pogodbe, ne smejo voditi do diskriminacije.

Sprejem ponudb

2. Dobavitelj/izvajalec ne sme biti kaznovan, če urad, določen v razpisni dokumentaciji, prejme ponudbo po opredeljenem času zaradi zamude, ki jo povzroči samo neustrezno ravnanje naročnika. Ponudbe se lahko upoštevajo tudi v drugih izjemnih okoliščinah, če to predvidevajo postopki zadevnega naročnika.

Odpiranje ponudb

3. Vse ponudbe, ki jih naročniki zbirajo po odprtem ali omejenem postopku, je treba sprejeti in odpreti po postopkih in pod pogoji, ki zagotavljajo pravilnost odpiranja. Sprejem in odpiranje ponudb morata biti skladna tudi z nacionalno obravnavo in določbami o nediskriminaciji iz tega sporazuma. Informacije o odpiranju ponudb ostanejo pri zadevnem naročniku na voljo vladnim organom, odgovornim za naročnika, da se lahko uporabijo, če je potrebno po postopkih iz členov XVIII, XIX, XX in XXII.

Dodeljevanje pogodb

4. (a) Da bi se ponudba lahko upoštevala za dodelitev pogodbe, mora ob odpiranju izpolnjevati bistvene zahteve iz obvestil ali razpisne dokumentacije, predložiti pa jo mora dobavitelj/izvajalec, ki izpolnjuje pogoje za sodelovanje. Če je naročnik dobil ponudbo z neobičajno nižjo ceno od cene v ostalih predloženih ponudbah, se lahko pozanima pri ponudniku, da zagotovi, da je sposoben izpolniti pogoje za sodelovanje in pogodbene pogoje.

▼B

(b) Razen če se naročnik zaradi javnega interesa odloči, da ne bo dodelil pogodbe, jo naročnik dodeli ponudniku, za katerega se ugotovi, da je v celoti sposoben izpolniti pogodbo, in čigar ponudba za domače izdelke ali storitve ali izdelke ali storitve drugih pogodbenic je ponudba z najnižjo ceno ali ponudba, za katero se po posebnih merilih za ocenjevanje, opredeljenih v obvestilih ali razpisni dokumentaciji ugotovi, da je najugodnejša.

(c) Podeljuje se v skladu z merili ter bistvenimi zahtevami, opredeljenimi v razpisni dokumentaciji.

Izbirne klavzule

5. Izbirne klavzule se ne uporabljajo tako, da bi se s tem izognili določbam tega sporazuma.

Člen XIV

Pogajanje

1. Pogodbenica lahko predvidi, da naročniki vodijo pogajanja:

(a) v okviru javnih naročil, v katerih so nakazali tako namero, in sicer v obvestilu iz odstavka 2 člena IX (povabilo dobaviteljem/izvajalcem za sodelovanje v postopku za predlagano naročilo); ali

(b) če ocenjevanje pokaže, da nobena ponudba ni očitno najugodnejša v smislu specifičnih meril za ocenjevanje, določenih v obvestilih ali razpisni dokumentaciji.

2. Pogajanja se uporabljajo predvsem za prepoznavanje prednosti in pomanjkljivosti v ponudbah.

3. Naročniki ponudbe obravnavajo kot zaupne. Zlasti ne zagotovijo informacij, ki bi posameznim udeležencem lahko pomagale, da bi svoje ponudbe dvignili na raven drugih udeležencev.

4. Med pogajanji naročniki ne smejo delati razlik med posameznimi ponudniki. Zagotoviti morajo zlasti, da:

(a) se udeleženci izločijo v skladu z merili, določenimi v obvestilih in razpisni dokumentaciji;

(b) se vse spremembe meril in tehničnih zahtev pisno sporoči vsem preostalim udeležencem v pogajanjih;

(c) imajo vsi preostali udeleženci možnost predložiti nove ali predloge na podlagi popravljenih zahtev ter

(d) se ob zaključku pogajanj vsem preostalim udeležencem v pogajanjih dovoli, da predložijo končne ponudbe v roku, skupnem za vse.

Člen XV

Razpisni postopki s pogajanji

1. Določb členov VII do XIV, ki urejajo odprte in omejene razpisne postopke, ni treba uporabljati v razmerah iz nadaljevanja pod pogojem, da se razpisni postopek s pogajanji ne uporablja z namenom, da bi se izognili največji možni konkurenci, ali tako, da bi na ta način delali razliko med dobavitelji/izvajalci drugih pogodbenic ali ščitili domače proizvajalce ali dobavitelje/izvajalce:

▼B

(a) če ni ponudb, oddanih na odprte ali omejene postopke, ali če so bile oddane ponudbe dogovorjene ali niso bile skladne z bistvenimi zahtevami v razpisu ali so jih oddali dobavitelji/izvajalci, ki ne izpolnjujejo pogojev za sodelovanje, predpisanih skladno s tem sporazumom, vendar pod pogojem, da zahteve iz prvotnega razpisa v dodeljeni pogodbi niso pomembno spremenjene;

(b) če gre za umetniška dela ali iz razlogov, povezanih z zaščito izključnih pravic, kot so patenti in avtorske pravice, ali neobstoja konkurence iz tehničnih razlogov izdelke ali storitve lahko dobavi/izvede samo določen dobavitelj/izvajalec in ni na voljo nobene razumne alternative ali zamenjave;

(c) če in samo kolikor je nujno potrebno zaradi izjemne nujnosti kot posledice dogodkov, ki jih naročnik ni mogel predvideti, izdelkov ali storitev ni mogoče pravočasno zagotoviti po odprtih ali omejenih razpisnih postopkih;

(d) za dodatne dobave s strani prvotnega dobavitelja, ki so namenjene za nadomestne dele za obstoječe nabave ali instalacije ali razširitev obstoječih nabav, storitev ali instalacij, če bi sprememba dobavitelja/izvajalca naročnika prisilila, da nabavi opremo ali storitve, ki ne izpolnjujejo pogojev o zamenljivosti z že obstoječo opremo ali storitvami ([1]);

(e) če naročnik naroča prototipe ali prvi izdelek ali storitev, ki se razvijajo na njegovo zahtevo med ali za določeno pogodbo za raziskave, poskus, študijo ali izvirni razvoj. Ko so te pogodbe izvršene, za nadaljnja naročila izdelkov ali storitev veljajo členi VII do XIV ([2]);

(f) če so dodatne gradbene storitve, ki niso bile vključene v začetno pogodbo, sodijo pa med cilje prvotne razpisne dokumentacije, zaradi nepredvidljivih dogodkov postale nujne, da se dokončajo zadevne gradbene storitve, saj bi bila izločitev dodatnih gradbenih storitev iz prvotne pogodbe težavna iz tehničnih ali ekonomskih razlogov in bi naročniku povzročila velike neugodnosti. Vendar pa skupna vrednost pogodb, dodeljenih za dodatne gradbene storitve, ne sme presegati 50 % zneska glavne pogodbe;

(g) za nove gradbene storitve, ki jih sestavlja ponovitev podobnih gradbenih storitev, ki se ujemajo z osnovnim projektom, za katerega je bila dodeljena prvotna pogodba skladno s členi VII do XIV, in za katere je naročnik v obvestilu o nameravanem naročilu v zvezi s prvotnimi gradbenimi storitvami nakazal, da bi se lahko za dodeljevanje teh novih gradbenih storitev uporabljal razpisni postopek s pogajanji;

(h) za izdelke, kupljene na trg blagovnem trgu;

(i) za nakupe pod izredno ugodnimi pogoji, ki se pojavijo samo za zelo kratko obdobje. Namen te določbe je zajeti nenavadne odprodaje s strani podjetij, ki običajno niso dobavitelji, ali odprodaje poslovnih sredstev pri likvidacijah ali stečajih. Ni namenjena vključevanju rutinskih nakupov od rednih dobaviteljev;

(j) v primeru pogodb, ki se dodelijo zmagovalcu natečaja za načrte, pod pogojem, da je bil natečaj organiziran na način, ki je skladen z načeli tega sporazuma, zlasti – v smislu člena IX – glede objave povabila ustrezno kvalificiranim dobaviteljem/izvajalcem k sodelovanju pri takem natečaju, ki ga bo ocenjevala neodvisna žirija, da bi zmagovalcem dodelili pogodbe za načrte.

([1]) Za „obstoječo opremo“ se razume, da vključuje programsko opremo v tistem obsegu, v kakršnem je bilo njeno prvotno naročilo zajeto v Sporazumu.

([2]) Izvirni razvoj prvega izdelka ali storitve lahko vključuje omejeno proizvodnjo ali dobavo, da se vključijo rezultati terenskih preizkusov in dokaže, da je izdelek ali storitev primeren za masovno proizvodnjo ali dobave po sprejemljivih standardih kakovosti. Ne obsega pa masovne proizvodnje ali dobav zaradi ugotavljanja komercialne primernosti ali povračila stroškov raziskav in razvoja.

▼B

2. Naročniki pripravijo pisno poročilo za vsako pogodbo, dodeljeno po določbah odstavka 1. Vsako poročilo vsebuje ime naročnika, vrednost in vrsto nabavljenega blaga ali storitev, državo porekla ter izjavo o pogojih iz tega člena, ki so prevladali. To poročilo ostane pri zadevnem naročniku na voljo vladnim organom, odgovornim za naročnika, da se lahko uporabijo, če je potrebno po postopkih iz členov XVIII, XIX, XX in XXII.

Člen XVI

Kompenzacije

1. Subjekti pri kvalifikaciji in izboru dobaviteljev, proizvodov ali storitev ali pri ocenjevanju ponudb in sklepanju pogodb ne nalagajo, ne ponujajo in ne razmišljajo o kompenzacijah ([1]).

2. Kljub temu pa se lahko ob upoštevanju splošnih političnih razmislekov, vključno s tistimi, ki se nanašajo na razvoj, država v razvoju v času pristopa pogaja glede pogojev za uporabo kompenzacij, na primer zahtev za vključitev domače vsebine. Takšne zahteve se uporabljajo samo za kvalificiranje za udeležbo v postopku naročil in ne kot merila za sklepanje pogodb. Pogoji so objektivni, jasno določeni in nediskriminatorni. Določeni so v Dodatku I za vsako državo in lahko vključujejo natančne omejitve pri uporabi kompenzacij v vsaki pogodbi na podlagi tega sporazuma. Takšni pogoji se priglasijo Odboru in vključijo v obvestilo o nameravanem naročilu in drugo dokumentacijo.

Člen XVII

Preglednost

1. Vse pogodbenice spodbujajo subjekte, naj navedejo roke in pogoje, vključno z vsemi odstopanji od konkurenčnih razpisnih postopkov ali dostopom do pritožbenih postopkov, po katerih bodo obravnavali razpise dobaviteljev iz držav, ki niso pogodbenice tega sporazuma, ki pa zaradi preglednosti pri sklepanju svojih pogodb kljub temu:

(a) opredeljujejo svoje pogodbe skladno s členom VI (tehnične lastnosti);

(b) objavijo obvestila o naročilu iz člena IX, ki v verziji obvestila iz odstavka 8 člena IX (povzetek obvestila o nameravanem naročilu), objavljeni v enem uradnih jezikov WTO, vključuje navedbo rokov in pogojev, po katerih bodo obravnavali ponudbe dobaviteljev iz držav pogodbenic tega sporazuma;

(c) so pripravljeni zagotoviti, da se njihovi predpisi o naročilih med naročanjem običajno ne spreminjajo, v primeru, da je takšna sprememba neizogibna, pa dati možnost zadovoljivih pravnih sredstev.

2. Vlade držav, ki niso pogodbenice Sporazuma, ki pa izpolnjujejo pogoje, določene v odstavku 1(a) do 1(c), imajo pravico sodelovanja v Odboru kot opazovalke, če o tem obvestijo pogodbenice.

Člen XVIII

Informacije in pregled obveznosti subjektov

1. Subjekti objavijo obvestilo v ustrezni publikaciji, navedeni v Dodatku II, najpozneje v 72 dneh po sklenitvi vsake pogodbe v skladu s členom XIII do XV. Ta obvestila vsebujejo:

([1]) Kompenzacije pri javnem naročanju so ukrepi za spodbujanje lokalnega razvoja ali izboljšanje plačilne bilance s pomočjo domače vsebine, zaščite tehnologije, zahtev glede naložb, protitrgovine ali podobnih zahtev.

▼B

(a) vrsto in količino proizvodov ali storitev pri sklenitvi pogodbe;

(b) ime in naslov subjekta, ki sklepa pogodbo;

(c) datum sklenitve;

(d) ime in naslov izbranega ponudnika;

(e) vrednost izbranega naročila ali najvišjo in najnižjo ponudbo, ki se upošteva pri sklenitvi pogodbe;

(f) kadar je primerno, način določanja obvestila, izdanega skladno z odstavkom 1 člena IX, ali utemeljitev skladno s členom XV za uporabo v takšnem postopku; in

(g) uporabljeni tip postopka.

2. Vsak subjekt na zahtevo dobavitelja iz države pogodbenice takoj ponudi:

(a) razlago prakse in postopkov naročanja;

(b) ustrezne informacije o tem, zakaj je bila vloga dobavitelja zavrnjena, zakaj se je obstoječa kvalifikacija zaključila in zakaj je niso izbrali; in

(c) pri neuspešnem ponudniku ustrezne informacije o tem, zakaj njegova ponudba ni bila izbrana, in o lastnostih in relativnih prednostih izbrane ponudbe, pa tudi ime izbranega ponudnika.

3. Subjekti takoj obvestijo sodelujoče dobavitelje o sklepih o sklenitvi pogodb, na zahtevo tudi pisno.

4. Subjekti pa se lahko odločijo, da zadržijo nekatere informacije o sklenitvi pogodb, ki jih vsebujeta odstavka 1 in 2(c), če bi razkritje takšnih informacij oviralo kazenski pregon ali drugače škodovalo javnemu interesu, škodovalo zakonitim komercialnim interesom določenih javnih ali zasebnih podjetij, ali bi lahko škodovalo lojalni konkurenci med dobavitelji.

Člen XIX

Informacije in pregled obveznosti pogodbenic

1. Vsaka pogodbenica takoj objavi vse zakone, predpise, sodne ali upravne odločbe s splošno veljavnostjo ter vse postopke (vključno s standardnimi pogodbenimi klavzulami), ki so povezani z javno nabavo, ki jo zajema ta sporazum, v ustreznih publikacijah, navedenih v Dodatku IV, in na način, ki bo drugim strankam in dobaviteljem omogočil, da se z njimi seznanijo. Vsaka pogodbenica je na zahtevo pripravljena vsaki drugi pogodbenici razložiti svoje postopke javnega naročanja.

2. Vlada neuspešnega ponudnika, ki je pogodbenica tega sporazuma, lahko brez poseganja v določbe člena XXII prosi za dodatne informacije o sklenitvi pogodbe, potrebne za zagotovitev poštenosti in nepristranskosti naročila. Pri tem vlada, ki oddaja naročilo, navede informacije tako o lastnostih kot o relativnih prednostih izbranega ponudnika in ceno naročila. Naveden informacije lahko vlada neuspešnega ponudnika razkrije pod pogojem, da uveljavi to pravico po preudarku. V primerih, ko bi razkritje teh informacij vplivalo na konkurenco v prihodnjih razpisih, se te informacije ne razkrijejo, razen po posvetu in dogovoru s stranko, ki je vladi dala informacije o neuspešnem ponudniku.

▼B

3. Dostopne informacije o naročilih navedenih subjektov in njihovih posameznih sklenjenih pogodbah se na zahtevo posredujejo vsem drugim pogodbenicam.

4. Zaupne informacije, posredovane katerikoli pogodbenici, ki bi lahko ovirale kazenski pregon ali kako drugače nasprotovale javnemu interesu ali vplivale na zakonite komercialne interese določenih javnih ali zasebnih podjetij ali bi lahko škodovale lojalni konkurenci med dobavitelji, se ne smejo razkriti brez formalnega dovoljenja pogodbenice, ki informacije posreduje.

5. Vsaka pogodbenica letno izdela statistiko svojih naročil v okviru tega sporazuma in jo posreduje odboru. Takšna poročila vsebujejo naslednje informacije o pogodbah, ki jih sklenejo vsi naročniki v okviru tega sporazuma:

(a) za subjekte v Aneksu 1 statistiko o izračunani vrednosti sklenjenih pogodb, ki presegajo ali ne presegajo pragovne vrednosti, skupno in glede na porazdelitev po subjektih; za subjekte v Aneksih 2 in 3 statistiko o izračunani vrednosti sklenjenih pogodb, ki presegajo pragovno vrednost, skupno in glede na porazdelitev po kategorijah subjektov;

(b) za subjekte v Aneksu 1 statistiko o številu in skupni vrednosti sklenjenih pogodb, ki presegajo pragovno vrednost, porazdeljenih po subjektih in kategorijah proizvodov in storitev v skladu z enotnimi sistemi razvrščanja; za subjekte v Aneksih 2 in 3 statistiko o izračunani vrednosti sklenjenih pogodb, ki presegajo pragovno vrednost, porazdeljenih po kategorijah subjektov in kategorijah proizvodov in storitev;

(c) za subjekte v Aneksu 1 statistiko, porazdeljeno po subjektih in kategorijah proizvodov in storitev, o številu in skupni vrednosti pogodb, sklenjenih v vsakem od primerov iz člena XV; pri kategorijah subjektov iz Aneksa 2 in 3 statistiko o skupni vrednosti sklenjenih pogodb, ki presegajo pragovno vrednost, za vsakega od primerov iz člena XV; in

(d) pri subjektih v Aneksu 1 statistiko, porazdeljeno po subjektih, o številu in skupni vrednosti pogodb, sklenjenih z odstopanji od sporazuma, ki jih vsebujejo ustrezni aneksi; pri kategorijah subjektov iz aneksa 2 in 3, statistiko o skupni vrednosti pogodb, sklenjenih z odstopanji od sporazuma, ki jih vsebujejo ustrezni aneksi.

Če so te informacije na voljo, vsaka pogodbenica izdela statistiko o državi porekla proizvodov in storitev, ki jih odkupijo njeni subjekti. Zaradi zagotavljanja primerljivosti teh statistik odbor ponudi napotke o uporabljenih metodah. Za zagotavljanje uspešnega spremljanja naročil, ki jih zajema ta sporazum, lahko odbor soglasno spremeni zahteve pododstavkov (a) do (d) glede vrste in obsega statističnih informacij, ki se posredujejo, ter členitve in razvrščanja, ki se uporabljata.

Člen XX

Pritožbeni postopki

Posvetovanja

1. V primeru pritožbe dobavitelja, da je v kontekstu naročila prišlo do kršitve tega sporazuma, vsaka pogodbenica spodbuja dobavitelja k prizadevanju za rešitev njegove pritožbe s posvetovanjem z naročnikom. V takšnih primerih naročnik odobri nepristranski in pravočasni premislek pri vsaki takšni pritožbi na način, ki ne posega k izvajanju korektivnih ukrepov v pritožbenem sistemu.

Pritožba

2. Vsaka pogodbenica zagotovi nediskriminacijske, pravočasne, pregledne in učinkovite postopke, ki ponudnikom omogočajo, da se pritožijo zaradi domnevnih kršitev tega sporazuma, ki nastopijo v okviru naročil, za katera imajo ali so imeli interes.

▼B

3. Vsaka pogodbenica poda pritožbene postopke v pisni obliki in jih da na voljo javnosti.

4. Vsaka pogodbenica zagotovi, da se dokumentacija, povezana z vsemi vidiki procesa, ki zadeva naročila v okviru tega sporazuma, hrani tri leta.

5. Od zainteresiranega dobavitelja se lahko zahteva začetek pritožbenega postopka in uradno obvestilo naročniku v določenem roku od trenutka, ko je osnova za pritožbo znana ali bi morala biti utemeljeno znana, nikakor pa v roku, krajšem od 10 dni.

6. Pritožbe obravnava sodišče ali nepristranski in neodvisni revizijski organ, ki je brez interesa za izid naročil in katerega člani v času, za katerega so imenovani, ne podležejo zunanjemu vplivu. Revizijski organ, ki ni sodišče, je bodisi predmet sodnega preskusa bodisi ima postopke, ki zagotovijo, da:

(a) se udeleženci pred izraženim mnenjem ali sprejeto odločitvijo zaslišijo;

(b) udeleženci smejo imeti zastopnika ali spremstvo;

(c) imajo udeleženci dostop do vseh postopkov;

(d) postopek lahko poteka javno;

(e) se mnenja in odločitve podajo pisno z izjavo, ki opisuje, na kakšni osnovi so bili sprejeti;

(f) smejo nastopiti priče;

(g) se dokumenti razkrijejo revizijskemu organu.

7. Pritožbeni postopki predvidevajo:

(a) hitre začasne ukrepe za odpravo kršitev sporazuma in ohranjanje komercialnih priložnosti. Takšen ukrep lahko pripelje do začasne ustavitve procesa naročil. Postopki lahko predvidevajo, da se pri odločanju, ali naj se takšni ukrepi uporabijo, upoštevajo prevladujoče škodljive posledice za zadevne interese, vključno z javnim interesom. V takšnih okoliščinah se pravični razlog za neuporabo ukrepov poda pisno;

(b) presojo in možnost odločbe o obrazložitvi pritožbe;

(c) odpravo kršitve tega sporazuma ali nadomestilo za izgubo ali škodo, ki je lahko omejena na stroške za pripravo na razpis ali ugovor.

8. Za ohranitev komercialnih in drugih prisotnih interesov se pritožbeni postopek običajno konča pravočasno.

Člen XXI

Organi

1. Ustanovi se Odbor za javno nabavo, ki ga sestavljajo predstavniki vseh pogodbenic. Odbor izvoli svojega predsednika in podpredsednika, sestaja pa se po potrebi, vendar pa najmanj enkrat letno, s čimer omogoča pogodbenicam, da se posvetujejo o vseh zadevah v zvezi z izvajanjem tega sporazuma ali z uresničevanjem njegovih ciljev, in opravlja vse naloge, za katere je pooblaščen s strani pogodbenic.

▼B

2. Odbor lahko ustanovi delovne skupine ali druga pomožna telesa, ki izvajajo funkcije, ki jim jih naloži odbor.

Člen XXII

Posvetovanja in reševanje sporov

1. Uporabljajo se določbe Dogovora o pravilih in postopkih reševanja sporov v skladu s Sporazumom WTO (v nadaljnjem besedilu „Dogovor o reševanju sporov“), razen če v nadaljevanju ni drugače posebej določeno.

2. Če katerakoli podpisnica meni, da so kakršnekoli ugodnosti, ki jih ima neposredno ali posredno v zvezi s tem sporazumom, izničene ali oškodovane, ali da za dosego kakršnega koli cilja iz tega Sporazuma obstajajo ovire, ki so posledica neizpolnitve obveznosti nasprotne podpisnice v skladu s to pogodbo, ali zaradi uvedbe kakršnihkoli ukrepov s strani nasprotne podpisnice ali podpisnic, ne glede na to, ali so v nasprotju z določbami tega sporazuma, lahko z namenom doseganja vzajemno zadovoljive rešitve zadeve poda pisna zagotovila ali predloge nasprotni podpisnici ali podpisnicam, za katere meni, da jih to zadeva. Takšno dejanje se nemudoma sporoči organu za reševanje sporov, ustanovljenem na podlagi Dogovora o reševanju sporov (v nadaljevanju „DSB“), kakor je določeno v nadaljevanju. Vsaka tako kontaktirana stranka z razumevanjem obravnava zagotovila ali predloge, ki so ji bili podani.

3. DSB je pooblaščen za ustanavljanje odborov, sprejemanje poročil odborov in pritožbenih organov, dajanje priporočil ali odločitev o zadevi, ohranjanje nadzora nad izvajanjem odločitev in priporočil in odobravanje opustitve koncesij in drugih obveznosti po tem sporazumu ali posvetovanj glede pravnih sredstev, kadar odprava ukrepov, za katere se ugotovi, da so v nasprotju s sporazumom ni mogoča, pod pogojem, da samo članice WTO, ki so podpisnice tega sporazuma, sodelujejo pri odločitvah ali ukrepih, ki jih DSB sprejme glede sporov iz tega sporazuma.

4. Razen če se stranke v sporu ne dogovorijo drugače v 20 dneh po ustanovitvi odbora, imajo odbori naslednji obseg pristojnosti,:

„Da ob upoštevanju ustreznih določb tega sporazuma in (naziv kakršnega koli drugega zajetega sporazuma, ki ga navedeta stranki, udeleženi v sporu) v dokumentu proučijo zadevo, posredovano DSB (naziv stranke)… in da sprejmejo ugotovitve, ki bodo DSB pomagale pri dajanju priporočil ali sprejemanju odločitev, določenih s tem sporazumom.“

V primeru spora, v katerem se na določbe tako tega sporazuma kot enega ali več sporazumov, naštetih v Prilogi 1 Dogovora o reševanju sporov, sklicuje ena od strani, udeleženih v sporu, se odstavek 3 uporablja samo za tiste dele poročila odbora, ki se nanašajo na razlago in uporabo tega sporazuma.

5. Odbori, ki jih ustanovi DSB za proučitev sporov iz tega sporazuma, vključujejo osebe, ki so usposobljene za področje javnih naročil.

6. Treba je storiti vse, kar je potrebno za čim večjo pospešitev postopka. Ne glede na določbe odstavkov 8 in 9 člena 12 Dogovora o reševanju sporov si odbor mora prizadevati za posredovanje svojega končnega poročila strankam, udeleženim v sporu, najpozneje štiri mesece, v primeru zamude pa najpozneje sedem mesecev od datuma dogovora o sestavi in pristojnostih odbora. Zato si je treba po najboljših močeh prizadevati tudi za skrajšanje časovnih obdobij, predvidenih v odstavku 1 člena 20 in v odstavku 4 člena 21 Dogovora o reševanju sporov, za dva meseca. Poleg tega, ne glede na določbe odstavka 5 člena 21 Dogovora o reševanju sporov, si mora odbor prizadevati za izdajo odločitve v primeru nesoglasja glede obstoja ali skladnosti ukrepov, sprejetih zaradi skladnosti s priporočili in odločitvami, z zajetim sporazumom, v šestdesetih dneh.

▼B

7. Ne glede na odstavek 2 člena 22 Dogovora o reševanju sporov, kakršenkoli spor, ki izhaja iz kakršnega koli sporazuma, navedenega v Prilogi 1 k Dogovoru o reševanju sporov, razen tega sporazuma, nima za posledico ukinitev koncesij ali drugih obveznosti po tem sporazumu in nikakršen spor, ki izhaja iz tega sporazuma, nima za posledico opustitev koncesij ali drugih pravic iz kakršnega koli sporazuma, navedenega v omenjeni Prilogi 1.

Člen XXIII

Izjeme od sporazuma

1. Nobena razlaga tega sporazuma ne sme nobeni podpisnici preprečevati sprejetja kakršnih koli ukrepov ali nerazkrivanja kakršnih koli podatkov, za katere meni, da so potrebni za varovanje njenih interesov v zvezi z naročanjem orožja, streliva ali vojaškega materiala ali v zvezi z naročili, ki so nujno potrebna za nacionalno varnost ali za namene nacionalne obrambe.

2. Glede na zahtevo, da se takšni ukrepi ne uporabljajo na način, ki bi pomenil sredstvo samovoljne in neupravičene diskriminacije med državami, kjer prevladujejo enaki pogoji ali prikrita omejitev mednarodne trgovine, se noben del te pogodbe ne more razlagati tako, da katerikoli podpisnici preprečuje uvedbo ali izvajanje ukrepov, ki so potrebni za zaščito javne morale, reda ali varnosti, življenja ljudi, živali ali rastlin oziroma zdravja ali intelektualne lastnine, ali ki so povezani s proizvodi ali storitvami invalidov, filantropičnih ustanov ali zapornikov.

Člen XXIV

Končne določbe

1. *Sprejem in začetek veljavnosti*

Ta sporazum začne veljati 1. januarja 1996 za vlade ([1]), za katere je dogovorjeni obseg vsebovan v prilogah od 1 do 5 k tem sporazumu in ki so s podpisom sprejele sporazum 15. aprila 1994 ali ki so, do tega datuma, podpisale sporazum s pridržkom ratifikacije in so ga pozneje ratificirale pred 1. januarjem 1996.

2. *Pristop*

Katera koli vlada, ki je član WTO, ali pred datumom začetka veljavnosti sporazuma WTO, ki je pogodbenica GATT 1947 in ki ni podpisnica tega sporazuma, lahko pristopi k tem sporazumu pod pogoji, ki se dogovorijo med to vlado in podpisnicami. Pristop se opravi z deponiranjem listine o pristopu, ki navaja tako dogovorjene pogoje, pri generalnem direktorju WTO. Ta sporazum začne veljati za vlado pristopnico 30. dan po datumu njenega pristopa k sporazumu.

3. *Prehodne ureditve*

(a) Hong Kong in Koreja lahko odložita uporabo določb tega sporazuma, razen členov XXI in XXII, na datum, ki ni pozneje kot 1. januarja 1997. Datum začetka uporabe določb z njihove strani, če je prej kot 1. januarja 1997, se sporoči generalnemu direktorju WTO 30 dni vnaprej.

([1]) Za namene tega sporazuma se za izraz „vlada“ šteje, da vključuje pristojne organe Evropskih skupnosti.

▼B

(b) V obdobju med datumom začetka veljavnosti tega sporazuma in datumom uporabe v Hong Kongu vse pravice in obveznosti med Hong Kongom in vsemi drugimi podpisnicami tega sporazuma, ki so bile 15. aprila 1994 podpisnice Sporazuma o javnem naročanju, sklenjenega v Ženevi 12. aprila 1979, kakor je bil spremenjen 2. februarja 1987 („sporazum 1988“), urejajo vsebinske ([1]) določbe sporazuma 1988, vključno s prilogami z vsemi spremembami in dopolnitvami, ki so vključene v ta sporazum s sklicevanjem v ta namen in ostanejo v veljavi do 31. decembra 1996.

(c) Med podpisnicami tega sporazuma, ki so tudi podpisnice sporazuma 1988, pravice in obveznosti nadomestijo tiste iz sporazuma 1988.

(d) Člen XXII ne začne veljati pred da tumom začetka veljavnosti sporazuma WTO. Do takrat se za posvetovanja in reševanje sporov iz tega sporazuma uporabljajo določbe člena VII sporazuma 1988, te določbe pa se s tem vključijo v sporazum s sklicevanjem na ta namen. Te določbe se uporabijo pod okriljem odbora v skladu s tem sporazumom.

(e) Pred datumom začetka veljavnosti sporazuma WTO se sklicevanja na organe WTO razlagajo, kot da se nanašajo na ustrezni organ GATT, sklicevanja na generalnega direktorja WTO in na sekretariat WTO pa se razlagajo kot da se nanašajo na generalnega direktorja POGODBENIC GATT 1947 in sekretariat GATT.

4. *Pridržki*

Pridržki niso dovoljeni za kakršne koli določbe tega sporazuma.

5. *Nacionalna zakonodaja*

(a) Vsaka vlada, ki sprejme ali pristopi k temu sporazumu, zagotovi, najpozneje do datuma, ko zanjo začne veljati ta sporazum, skladnost njenih zakonov, predpisov in upravnih postopkov ter pravil, postopkov in praks, ki jih uporabljajo pravne in fizične osebe, vključene v seznamih, ki se nahajajo v prilogi k temu sporazumu, z določbami tega sporazuma.

(b) Vsaka podpisnica sporoči odboru kakršne koli spremembe v njenih zakonih in predpisih, ki se nanašajo na ta sporazum, ter v izvajanju takšnih zakonov in predpisov.

6. *Popravki ali spremembe*

(a) Popravki, prenosi pravne ali fizične osebe iz ene priloge v drugo ali, v izjemnih primerih, druge spremembe v zvezi s prilogami od I do IV se sporočijo odboru skupaj z informacijami o podobnih posledicah spremembe medsebojno dogovorjenega obsega, določenega v tem sporazumu. Če so popravki, prenosi ali druge spremembe čisto formalnega ali manj pomembnega značaja, začnejo veljati pod pogojem, da zoper njih ni podan ugovor v 30 dneh. V drugih primerih, predsednik odbora nemudoma skliče sejo odbora. Odbor prouči predlog in kakršenkoli zahtevek za kompenzacijske prilagoditve z namenom ohranjanja ravnovesja med pravicami in obveznostmi ter primerljive ravni medsebojno dogovorjenega obsega, določenega v tem sporazumu pred takšnim sporočilom. V primeru nesklenitve dogovora se zadeva lahko obravnava v skladu z določbami člena XXII.

([1]) Vse določbe sporazuma 1988 z izjemo preambule, člena VII in člena IX razen odstavkov 5(a) in (b) ter odstavka 10.

▼B

(b) Kadar podpisnica pri uveljavljanju svojih pravic želi umakniti pravno ali fizično osebo iz Priloge I zato, ker je bil vladni nadzor ali vpliv nanjo učinkovito odpravljen, ta podpisnica o tem obvesti odbor. Takšna sprememba začne veljati dan po zaključku naslednje seje odbora, pod pogojem, da datum seje ni prej kot 30 dni od datuma obvestila in da ni bil podan nikakršen ugovor. V primeru, da ni ugovora, se zadeva lahko obravnava v skladu s postopki posvetovanja in reševanja sporov iz člena XXII. Pri obravnavanju predlagane spremembe Priloge I in kakršnih koli posledičnih kompenzacijskih popravkov se upoštevajo učinki odprave vladnega nadzora ali vpliva na odpiranja trga.

7. *Presoje, pogajanja in delo v prihodnje*

(a) Odbor letno presodi izvajanje in delovanje tega sporazuma ob upoštevanju njegovih ciljev. Odbor letno obvešča Razširjeni svet WTO o dogodkih v obdobjih, na katera se nanašajo takšne presoje.

(b) Najpozneje ob koncu tretjega leta po datumu začetka veljavnosti tega sporazuma in občasno po tem datumu podpisnice tega sporazuma začnejo z nadaljnjimi pogajanji z namenom izpopolnitve tega sporazuma in doseganja največje možne razširitve obsega med vsemi podpisnicami na podlagi vzajemne recipročnosti, ob upoštevanju določb člena V, ki se nanaša na države v razvoju.

(c) Podpisnice si prizadevajo za izogibanje uvedbi ali podaljševanju veljavnosti diskriminacijskih ukrepov in praks, ki izkrivljajo javno naročanje in si v okviru pogajanj v skladu s pododstavkom (b) prizadevati za odpravo tistih, ki še ostanejo na dan začetka veljavnosti tega sporazuma.

8. *Informacijska tehnologija*

Zaradi zagotavljanja, da sporazum ne pomeni nepotrebne ovire tehničnemu napredku, se podpisnice redno posvetujejo z odborom glede razvoja dogodkov pri uporabi informacijske tehnologije v javnih naročilih in se po potrebi pogajajo o spremembah sporazuma. Namen teh pogajanj je zlasti zagotoviti, da uporaba informacijske tehnologije pospešuje odprto, nediskriminacijsko in učinkovito javno naročanje prek preglednih postopkov, da so naročila, na katera se sporazum nanaša, jasno opredeljena in da je mogoče ugotoviti razpoložljive podatke o posameznem naročilu. Kadar je namen določene podpisnice inovacija, si prizadeva za upoštevanje stališč, ki jih druge podpisnice izrazijo glede kakršnih koli morebitnih problemov.

9. *Spremembe in dopolnitve*

Pogodbenice lahko spremenijo oziroma dopolnijo ta sporazum, pri čemer med drugim upoštevajo izkušnje, ki so jih pridobile med njegovim izvajanjem. Ko pogodbenice dosežejo soglasje v skladu s postopki, ki jih določi odbor, takšna sprememba oziroma dopolnitev ne začne veljati za nobeno pogodbenico dokler je posamezna pogodbenica ne sprejme.

10. *Odpoved sporazuma*

(a) Katera koli pogodbenica lahko odpove ta sporazum. Odpoved začne veljati po preteku 60 dni od datuma, ko generalni direktor WTO prejme pisno obvestilo o odpovedi. V primeru takšnega obvestila katera koli podpisnica lahko zahteva takojšen sklic seje odbora.

(b) Če podpisnica sporazuma ne postane članica WTO v enem letu od datuma začetka veljavnosti Sporazuma WTO ali njeno članstvo v WTO preneha, preneha biti tudi podpisnica tega sporazuma z začetkom veljavnosti od istega datuma.

▼B

11. *Neuporabljanje tega sporazuma med posameznimi podpisnicami*

Ta sporazum se ne uporablja med katerima koli podpisnicama, če katera koli od podpisnic hkrati bodisi pristopi k temu sporazumu bodisi ne soglaša s takšno uporabo.

12. *Opombe, dodatki in priloge*

Opombe, dodatki in priloge k tem sporazumu so njegov sestavni del.

13. *Sekretariat*

Za izvajanje tega sporazuma skrbi sekretariat WTO.

14. *Hramba*

Ta sporazum hrani generalni direktor WTO, ki vsaki podpisnici nemudoma zagotovi overovljen prepis tega sporazuma, vseh njegovih popravkov ali sprememb v skladu z odstavkom 6 in vseh sprememb oziroma dopolnitev v skladu z odstavkom 9, ter obvestilo o vsakokratnem sprejemu sporazuma ali pristopu k sporazumu v skladu z odstavki 1 in 2 in vsaki odpovedi v skladu z odstavkom 10 tega člena.

15. *Vpis v register*

Ta sporazum se vpiše v register v skladu z določbami člena 102 Ustanovne listine Združenih narodov.

Sklenjeno v Marakešu, petnajstega aprila tisoč devetsto štiriindevetdeset v enem samem izvodu v angleškem, francoskem in španskem jeziku, pri čemer so vsa besedila verodostojna, razen če ni drugače določeno glede dodatkov k tem sporazumu.

▼B

OPOMBE

Izraza „država“ ali „države“, kakor se uporabljata v tem sporazumu, vključno z dodatki, je treba razumeti tako, da vključujeta kakršno koli ločeno carinsko območje, ki je podpisnica tega sporazuma.

V primeru ločenega carinskega območja, ki je podpisnica tega sporazuma, kadar je izraz v tem sporazumu opredeljen z besedo „nacionalno“, se za tako besedo razume, da se nanaša na to carinsko območje, razen če ni določeno drugače.

Člen 1, odstavek 1

Ob upoštevanju splošnih preudarkov usmeritev v zvezi z vezano pomočjo, vključno s ciljem držav v razvoju glede razvezovanja take pomoči, se ta sporazum ne nanaša na naročila, dana za pospeševanje vezane pomoči državam v razvoju, vse dokler podpisnice tako ravnajo.

▼B

INTERNATIONAL DAIRY ARRANGEMENT

PREAMBLE

Recognizing the importance of milk and dairy products to the economy of many countries ([1]) in terms of production, trade and consumption;

Recognizing the need, in the mutual interests of producers and consumers, and of exporters and importers, to avoid surpluses and shortages, and to maintain prices at an equitable level;

Noting the diversity and interdependence of dairy products;

Noting the situation in the dairy products market, which is characterized by very wide fluctuations and the proliferation of export and import measures;

Considering that improved cooperation in the dairy products sector contributes to the attainment of the objectives of expansion and liberalization of world trade, and the implementation of the principles and objectives concerning developing countries agreed upon in the Tokyo Declaration of Ministers dated 14 September 1973 concerning the Multilateral Trade Negotiations;

Determined to respect the principles and objectives of the General Agreement on Tariffs and Trade (hereinafter referred to as „General Agreement“ or „GATT“) ([2]) and, in carrying out the aims of this Arrangement, effectively to implement the principles and objectives agreed upon in the said Tokyo Declaration;

The participants to the present Arrangement have, through their representatives, agreed as follows:

PART ONE

GENERAL PROVISIONS

Article I

Objectives

The objectives of this Arrangement shall be, in accordance with the principles and objectives agreed upon in the Tokyo Declaration of Ministers dated 14 September 1973 concerning the Multilateral Trade Negotiations,

— to achieve the expansion and ever greater liberalization of world trade in dairy products under market conditions as stable as possible, on the basis of mutual benefit to exporting and importing countries;

— to further the economic and social development of developing countries.

Article II

Products Coverage

1. This Arrangement applies to the dairy products sector. For the purpose of this Arrangement, the term „dairy products“ is deemed to include the following products, as defined in the Customs Cooperation Council Nomenclature:

([1]) In this Arrangement and in the Protocols annexed thereto, the term „country“ is deemed to include the European Economic Community.

([2]) This preambular provision applies only among participants that are Contracting Parties to the GATT.

▼B

	CCCN
(a) Milk and cream, fresh, not concentrated or sweetened	04.01
(b) Milk and cream, preserved, concentrated or sweetened	04.02
(c) Butter	04.03
(d) Cheese and curd	04.04
(e) Casein	ex 35.01

2. The International Dairy Products Council established in terms of Article VII: l(a) of this Arrangement (hereinafter referred to as the Council) may decide that the Arrangement is to apply to other products in which dairy products referred to in paragraph 1 of this Article have been incorporated if it deems their inclusion necessary for the implementation of the objectives and provisions of this Arrangement.

Article III

Information

1. The participants agree to provide regularly and promptly to the Council the information required to permit it to monitor and assess the overall situation of the world market for dairy products and the world market situation for each individual dairy product.

2. Participating developing countries shall furnish the information available to them. In order that these participants may improve their data collection mechanisms, developed participants, and any developing participants able to do so, shall consider sympathetically any request to them for technical assistance.

3. The information that the participants undertake to provide pursuant to paragraph 1 of this Article, according to the modalities that the Council shall establish, shall include data on past performance, current situation and outlook regarding production, consumption, prices, stocks and trade, including transactions other than normal commercial transactions, in respect of the products referred to in Article II of this Arrangement, and any other information deemed necessary by the Council. Participants shall also provide information on their domestic policies and trade measures, and on their bilateral, plurilateral or multilateral commitments, in the dairy sector and shall make known, as early as possible, any changes in such policies and measures that are likely to affect international trade in dairy products. The provisions of this paragraph shall not require any participant to disclose confidential information which would impede law enforcement or otherwise be contrary to the public interest or would prejudice the legitimate commercial interests of particular enterprises, public or private.

Note: It is understood that under the provisions of this Article, the Council instructs the secretariat to draw up, and keep up to date, an inventory of all measures affecting trade in dairy products, including commitments resulting from bilateral, plurilateral and multilateral negotiations.

Article IV

Functions of the International Dairy Products Council and Cooperation between the Participants to this Arrangement

1. The Council shall meet in order to:

(a) make an evaluation of the situation in and outlook for the world market for dairy products, on the basis of a status report prepared by the secretariat with the documentation furnished by participants in accordance with Article III of this Arrangement, information arising from the operation of the Protocols covered by Article VI of this Arrangement, and any other information available to it;

▼B

(b) review the functioning of this Arrangement.

2. If after an evaluation of the world market situation and outlook referred to in paragraph l(a) of this Article, the Council finds that a serious market disequilibrium, or threat of such a disequilibrium, which affects or may affect international trade, is developing for dairy products in general or for one or more products, the Council will proceed to identify, taking particular account of the situation of developing countries, possible solution for consideration by governments.

3. Depending on whether the Council considers that the situation defined in paragraph 2 of this Article is temporary or more durable, the measures referred to in paragraph 2 of this Article could include short-, medium-or long-term measures to contribute to improve the overall situation of the world market.

4. When considering measures that could be taken pursuant to paragraphs 2 and 3 of this Article, due account shall be taken of the special and more favourable treatment, to be provided for developing countries, where this is feasible and appropriate.

5. Any participant may raise before the Council any matter affecting this Arrangement *inter alia* for the same purposes provided for in paragraph 2 of this Article. Each participant shall promptly afford adequate opportunity for consultation regarding such matter [1] affecting this Arrangement.

6. If the matter affects the application of the specific provisions of the Protocols annexed to this Arrangement, any participant which considers that its trade interests are being seriously threatened and which is unable to reach a mutually satisfactory solution with the other participant or participants concerned, may request the Chairman of the Committee for the relevant Protocol established under Article VII:2(a) of this Arrangement, to convene a special meeting of the Committee on an urgent basis so as to determine as rapidly as possible, and within four working days if requested, any measures which may be required to meet the situation. If a satisfactory solution cannot be reached, the Council shall, at the request of the Chairman of the Committee for the relevant Protocol, meet wihin a period of not more than fifteen days to consider the matter with a view to facilitating a satisfactory solution.

Article V

Food Aid and Transactions other than Normal Commercial Transactions

1. The participants agree:

(a) In cooperation with FAO and other interested organizations, to foster recognition of the value of dairy products in improving nutritional levels and of ways and means through which they may be made available for the benefit of developing countries.

(b) In accordance with the objectives of this Arrangement, to furnish, within the limits of their possibilities, dairy products to developing countries by way of food aid. Participants should notify the Council in advance each year, as far as practicable, of the scale, quantities and destinations of their proposed contributions of such food aid. Participants should also give, if possible, prior notification to the Council of any proposed amendments to the notified programme. It would be understood that contributions could be made bilaterally or through joint projects or through multilateral programmes, particularly the World Food Programme.

[1] It is confirmed that the term „matter“ in this paragraph includes any matter which is covered by multilateral agreements negotiated within the framework of the Multilateral Trade Negotiations, in particular those bearing on export and import measures. It is further confirmed that the provisions of Article IV:5 and this footnote are without prejudice to the rights and obligations of the parties to such agreements.

▼B

(c) Recognizing the desirability of harmonizing their efforts in this field, as well as the need to avoid harmful interference with normal patterns of production, consumption and international trade, to exchange views in the Council on their arrangements for the supply and requirements of dairy products as food aid or on concessional terms.

2. Donated exports to developing countries, exports destined for relief purposes or welfare purposes in developing countries, and other transactions which are not normal commercial transactions shall be effected in accordance with the FAO „Principles of Surplus Disposal and Consultative Obligations". Consequently the Council shall cooperate closely with the Consultative Sub-Committee on Surplus Disposal.

3. The Council shall, in accordance with conditions and modalities that it will establish, upon request, discuss, and consult on, all transactions other than normal commercial transactions and other than those covered by the Agreement on Interpretation and Application of Articles VI, XVI and XXIII of the General Agreement on Tariffs and Trade.

PART TWO

SPECIFIC PROVISIONS

Article VI

Protocols

1. Without prejudice to the provisions of Articles I to V of this Arrangement, the products listed below shall be subject to the provisions of the Protocols annexed to this Arrangement:

Annex I

— *Protocol Regarding Certain Milk Powders*

Milk powder and cream powder, excluding whey powder

Annex II

— *Protocol Regarding Milk Fat*

Milk fat

Annex III

— *Protocol Regarding Certain Cheeses*

Certain cheeses

PART THREE

Article VII

Administration of the Arrangement

1. *International Dairy Products Council*

(a) An International Dairy Products Council shall be established within the framework of the GATT. The Council shall comprise representatives of all participants to the Arrangement and shall carry out all the functions which are necessary to implement the provisions of the Arrangement. The Council shall be serviced by the GATT secretariat. The Council shall establish its own rules of procedure.

▼B

(b) Regular and special meetings

The Council shall normally meet at least twice each year. However, the Chairman may call a special meeting of the Council either on his own initiative, at the request of the Committees established under paragraph 2 (a) of this Article, or at the request of a participant to this Arrangement.

(c) Decisions

The Council shall reach its decisions by consensus. The Council shall be deemed to have decided on a matter submitted for its consideration if no member of the Council formally objects to the acceptance of a proposal.

(d) Cooperation with other organizations

The Council shall make whatever arrangements are appropriate for consultation or cooperation with inter-governmental and non-governmental organizations.

(e) Admission of observers

(i) The Council may invite any non-participating country to be represented at any meeting as an observer.

(ii) The Council may also invite any of the organizations referred to in paragraph 1 (d) of this Article to attend any meeting as an observer.

2. *Committees*

(a) The Council shall establish a Committee to carry out all the functions which are necessary to implement the provisions of the Protocol Regarding Certain Milk Powders, a Committee to carry out all the functions which are necessary to implement the provisions of the Protocol Regarding Milk Fat and a Committee to carry out all the functions which are necessary to implement the provisions of the Protocol Regarding Certain Cheeses. Each of these Committees shall comprise representatives of all participants to the relevant Protocol. The Committees shall be serviced by the GATT secretariat. They shall report to the Council on the exercise of their functions.

(b) Examination of the market situation

The Council shall make the necessary arrangements, determining the modalities for the information to be furnished under Article III of this Arrangement, so that

— the Committee of the Protocol Regarding Certain Milk Powders may keep under constant review the situation in and the evolution of the international market for the products covered by this Protocol, and the conditions under which the provisions of this Protocol are applied by participants, taking into account the evolution of prices in international trade in each of the other dairy products having implications for the trade in products covered by this Protocol;

— the Committee of the Protocol Regarding Milk Fat may keep under constant review the situation in and the evolution of the international market for the products covered by this Protocol, and the conditions under which the provisions of this Protocol are applied by participants, taking into account the evolution of prices in international trade in each of the other dairy products having implications for the trade in products covered by this Protocol;

▼B

— The Committee of the Protocol Regarding Certain Cheeses may keep under constant review the situation in and the evolution of the international market for the products covered by this Protocol, and the conditions under which the provisions of this Protocol are applied by participants, taking into account the evolution of prices in international trade in each of the other dairy products having implications for- the trade in products covered by this Protocol.

(c) Regular and special meetings

Each Committee shall normally meet at least once each quarter. However, the Chairman of each Committee may call a special meeting of the Committee on his own initiative or at the request of any participant.

(d) Decisions

Each Committee shall reach its decisions by consensus. A committee shall be deemed to have decided on a matter submitted for its consideration if no member of the Committee formally objects to the acceptance of a proposal.

PART FOUR

Article VIII

Final Provisions

1. *Acceptance* ([1])

(a) This Arrangement is open for acceptance, by signature or otherwise, by governments members of the United Nations, or of one of its specialized agencies and by the European Economic Community.

(b) Any government ([2]) accepting this Arrangement may at the time of acceptance make a reservation with regard to its acceptance of any of the Protocols annexed to the Arrangement. This reservation is subject to the approval of the participants.

(c) This Arrangement shall be deposited with the Director-General to the CONTRACTING PARTIES to the GATT who shall promptly furnish a certified copy thereof and a notification of each acceptance thereof to each participant. The texts of this Arrangements in the English, French and Spanish languages shall all be equally authentic.

(d) Acceptance of this Arrangement shall carry denunciation of the Arrangement Concerning Certain Dairy Products, done at Geneva on 12 January 1970 which entered into force on 14 May 1970, for participants having accepted that Arrangement and denunciation of the Protocol Relating to Milk Fat, done at Geneva on 2 April 1973 which entered into force on 14 May 1973, for participants having accepted that Protocol. Such denunciation shall take effect on the date of entry into force of this Arrangement.

2. *Provisional application*

Any government may deposit with the Director-General to the CONTRACTING PARTIES to the GATT a declaration of provisional application of this Arrangement. Any government depositing such a declaration shall provisionally apply this Arrangement and be provisionally regarded as participating in this Arrangement.

([1]) The terms „acceptance“ or „accepted“ as used in this Article include the completion of any domestic procedures necessary to implement the provisions of this Arrangement.
([2]) For the purpose of this Arrangement, the term „government“ is deemed to include the competent authorities of the European Economic Community.

▼B

3. *Entry into force*

(a) This Arrangement shall enter into force, for those participants having accepted it, on 1 January 1980. For participants accepting this Arrangement after that date, it shall be effective from the date of their acceptance.

(b) The validity of contracts entered into before the date of entry into force of this Arrangement is not affected by this Arrangement.

4. *Validity*

This Arrangement shall remain in force for three years. The duration of this Arrangement shall be extended for further periods of three years at a time, unless the Council at least eighty days prior to each date of expiry, decides otherwise.

5. *Amendment*

Except where provision for modification is made elsewhere in this Arrangement the Council may recommend an amendment to the provisions of this Arrangement. The proposed amendment shall enter into force upon acceptance by the governments of all participants.

6. *Relationship between the Arrangement and the Annexes*

The following shall be deemed to be an integral part of this Arrangement, subject to the provisions of paragraph l(b) of this Article:

— the Protocols mentioned in Article VI of this Arrangement and contained in its Annexes I, II and III;

— the lists of reference points mentioned in Article 2 of the Protocol Regarding Certain Milk Powders, Article 2 of the Protocol Regarding Milk Fat, and Article 2 of the Protocol Regarding Certain Cheeses, contained in Annexes I(a), II(a) and III(a) respectively;

— the Schedules of price differentials according to milk fat content mentioned in Article 3:4, note 3 of the Protocol Regarding Certain Milk Powders and Article 3:4, note I of the Protocol Regarding Milk Fat, contained in Annexes I(b) and II(b) respectively;

— the register of processes and control measures referred to in Article 3:5 of the Protocol Regarding Certain Milk Powders, contained in Annex Ic.

7. *Relationship between the Arrangement and the GATT*

Nothing in this Arrangement shall affect the rights and obligations of participants under the GATT ([1]).

8. *Withdrawal*

(a) Any participant may withdraw from this Arrangement. Such withdrawal shall take effect upon the expiration of sixty days from the day on which written notice of withdrawal is received by the Director-General to the CONTRACTING PARTIES to the GATT.

(b) Subject to such conditions as may be agreed upon by the participants, any participant may withdraw from any of the Protocols annexed to this Arrangement. Such withdrawal shall take effect upon the expiration of sixty days from the day on which written notice of withdrawal is received by the Director-General to the CONTRACTING PARTIES to the GATT.

Done at Geneva this twelfth day of April nineteen hundred and seventy-nine.

([1]) This provision applies only among participants that are Contracting Parties to the GATT.

▼B

ANNEX I

PROTOCOL REGARDING CERTAIN MILK POWDERS

PART ONE

Article 1

Product Coverage

1. This Protocol applies to milk powder and cream powder falling under CCCN heading No 04.02, excluding whey powder.

PART TWO

Article 2

Pilot Products

1. For the purpose of this Protocol, minimum export prices shall be established for the pilot products of the following description:

(a) Designation: Skimmed-milk powder

Milk fat content: less than or equal to 1,5 per cent by weight Water content: less than or equal to 5 per cent by weight

(b) Designation: Whole milk powder

Milk fat content: 26 per cent by weight

Water content: less than or equal to 5 per cent by weight

(c) Designation: Buttermilk powder ([1])

Milk fat content: less than or equal to 11 per cent by weight Water content: less than or equal to 5 per cent by weight

Packaging: in packages normally used in the trade, of a net content by weight of not less than 25 kg, or 50 lbs, as appropriate

Terms of sale: f.o.b. ocean-going vessels from the exporting country or free-at-frontier exporting country.

By derogation from this provision, reference points are designated for the countries listed in Annex I (a) ([2]). The Committee established in pursuance of Article VII: 2 (a) of the Arrangement (hereinafter referred to as the Committee) may amend the contents of that Annex.

Prompt payment against documents.

([1]) Derived from the manufacture of butter and anhydrous milk fat.
([2]) Annex I (1) is not reproduced.

▼B

Article 3

Minimum Prices

Level and observance of minimum prices

1. Participants undertake to take the steps necessary to ensure that the export prices of the products defined in Article 2 of this Protocol shall not be less than the minimum prices applicable under the present Protocol. If the products are exported in the form of goods in which they have been incorporated, participants shall take the steps necessary to avoid the circumvention of the price provisions of this Protocol.

2. (a) The minimum price levels set in the present Article take account, in particular, of the current market situation, dairy prices in producing participants, the need to ensure an appropriate relationship between the minimum prices established in the Protocols to the present Arrangement, the need to ensure equitable prices to consumers, and the desirability of maintaining a minimum return to the most efficient producers in order to ensure stability of supply over the longer term.

(b) The minimum prices provided for in paragraph 1 of the present Article applicable at the date of entry into force of this Protocol are fixed at:

(i) US$ 425 ([1]) per metric ton for the skimmed-milk powder defined in Article 2 of this Protocol.

(ii) US $ 725 ([2]) per metric ton for the whole milk powder defined in Article 2 of this Protocol.

(iii) US $ 425 ([3]) per metric ton for the buttermilk powder defined in Article 2 of this Protocol.

3. (a) The levels of the minimum prices specified in the present Article can be modified by the Committee, taking into account, on the one hand, the results of the operation of the Protocol and, on the other hand, the evolution of the situation of the international market.

(b) The levels of the minimum prices specified in the present Article shall be subject to review at least once a year by the Committee. The Committee shall meet in September of each year for this purpose. In undertaking this review the Committee shall take account in particular, to the extent relevant and necessary, of costs faced by products, other relevant economic factors of the world market, the need to maintain a long-term minimum return to the most economic producers, the need to maintain stability of supply and to ensure acceptable prices to consumers, and the current market situation and shall have regard to the desirability of improving the relationship between the levels of the minimum prices set out in paragraph 2(b) of the present Article and the dairy support levels in the major producing participants.

Adjustment of minimum prices

4. If the products actually exported differ from the pilot products in respect of the fat content, packaging or terms of sale, the minimum prices shall be adjusted so as to protect the minimum prices established in this Protocol for the products specified in Article 2 of this Protocol according to the following provisions:

([1]) US$ 600 per metric ton since 1 October 1981.
([2]) US$ 830 per metric ton since 5 June 1985.
([3]) US$ 600 per metric ton since 1 October 1981.

▼B

Milk fat content:

If the milk fat content of the milk powders described in Article 1 of the present Protocol excluding buttermilk powder ([1]) differs from the milk fat content of the pilot products as defined in Article 2.1 (a) and (b) of the present Protocol, then for each full percentage point of milk fat as from 2 per cent, there shall be an upward adjustment of the minimum price in proportion to the difference between the minimum prices established for the pilot products defined in Article 2.1 (a) and (b) of the present Protocol ([2]).

Packaging:

If the products are offered otherwise than in packages normally used in the trade, of a net content by weight less than 25 kg or 50 lbs, as appropriate, the minimum prices shall be adjusted so as to reflect the difference in the cost of packaging from the type of package specified above.

Terms of sale:

If sold on terms other than f.o.b. from the exporting country or free-at-frontier exporting country ([3]), the minimum prices shall be calculated on the basis of the minimum f.o.b. prices specified in paragraph 2 (b) of this Article, plus the real and justified costs of the services provided: if the terms of the sale include credit, this shall be charged for at the prevailing commercial rates in the country concerned.

Exports and imports of skimmed-milk powder and buttermilk powder for purposes of animal feed

5. Dy derogation from the provisions of paragraphs 1 to 4 of this Article participants may, under the conditions defined below, export or import, as the case may be, skimmed-milk powder and buttermilk powder for purposes of animal feed at prices below the minimum prices provided for in this Protocol for these products. Participants may make use of this possibility only to the extent that they subject the products exported or imported to the processes and control measures which will be applied in the country of export or destination so as to ensure that the skimmed-milk powder and buttermilk powder thus exported or imported are used exclusively for animal feed. These processes and control measures shall have been approved by the Committee and recorded in a register established by it ([4]). Participants withing to make use of the provisions of this paragraph shall give advance notification of their intention to do so to the Committee which shall meet, at the request of a participant, to examine the market situation. The participants shall furnish the necessary information concerning their transactions in respect of skimmed-milk powder and buttermilk powder for purposes of animal feed, so that the Committee may follow development in this sector and periodically make forecasts concerning the evolution of this trade.

Special conditons of sales

6. Participants undertake within the limit of their institutional possibilities to ensure that practices such as those referred to in Article 4 of this Protocol do not have the effect of directly or indirectly bringing the export prices of the producers subject to the minimum price provisions below the agreed minimum prices.

([1]) As defined in Article 2.1 (c) of this Procotol.
([2]) See Annex l(b), „Schedule of price differentials according to milk fat content“. (Annex 1 (b) is not reproduced).
([3]) See Article 2.
([4]) See Annex I(c), „Register of Processes and Control Measures“. It is understood that exporters would be permitted to ship skimmed-milk powder and buttermilk powder for animal feed purposes in an unaltered state to importers which have nad their processes and control measures inserted in the Register. In this case, exporters world inform the Committee of their intention to ship unaltered skimmed-milk powder and or buttermilk powder for animal feed purposes to those importers which have their processes and control measures registered. (Annex I (c) is not reproduced).

▼B

Field of application

7. For each participant, this Protocol is applicable to exports of the products specified in Article 1 of this Protocol manufactured or repacked inside its own customs territory.

Transactions other than normal commercial transactions

8. The provisions of paragraphs 1 to 7 of this Article shall not be regarded as applying to donated exports to developing countries or to exports destined for relief purposes or food-related development purposes or welfare purposes in developing countries.

Article 4

Provision of Information

1. In cases where prices in international trade of the products covered by Article 1 of this Protocol are approaching the minimum prices mentioned in Article 3:2(b) of this Protocol, and without prejudice to the provisions of Article III of the" Arrangement, participants shall notify to the Committee all the relevant elements for evaluating their own market situation and, in particular, credit or loan practices, twinning with other products, barter or three-sided transactions, refunds or rebates, exclusivity contracts packaging costs and details of the packaging, so that the Committee can make a verification.

Article 5

Obligations of Exporting Participants

1. Exporting participants agree to use their best endeavours, in accordance with their institutional possibilities, to supply on a priority basis the normal commercial requirements of developing importing participants, especially those used for food-related development purposes and welfare purposes.

Article 6

Cooperation of Importing Participants

1. Participants which import products coveral by Article 1 of this Protocol undertake in particular:

(a) to cooperate in implementing the minimum prices objective of this Protocol and to ensure, as far as possible, that the products covered by Article 1 of this Protocol are not imported at less than the appropriate customs valuation equivalent to the prescribed minimum prices;

(b) without prejudice to the provisions of Article III of the Arrangement and Article 4 of this Protocol, to supply information concerning imports of products covered by Article 1 of this Protocol from non-participants;

(c) to consider sympathetically proposals for appropriate remedial action if imports at prices inconsistent with the minimum prices threaten the operation of this Protocol.

2. Paragraph 1 of this Article shall not apply to imports of skimmed-milk powder and buttermilk powder for purposes of animal feed, provided that such imports are subject to the measures and procedures provided for in Article 3:5 of this Protocol.

▼B

PART THREE

Article 7

Derogations

1. Upon request by a participant, the Committee shall have the authority to grant derogations from the provisions of Article 3, paragraphs 1 to 5 of this Protocol in order to remedy difficulties which observance of minimum prices could cause certain participants. The Committee shall pronounce on such a request within three months from the date of the request.

Article 8

Emergency Action

1. Any participant, which considers that its interests are seriously endangered by a country not bound by this Protocol, can request the Chairman of the Committee to convene an emergency meeting of the Committee within two working days to determine and decide whether measures would be required to meet the situation. If such a meeting cannot be arranged within the two working days and the commercial interests of the participant concerned are likely to be materially prejudiced, that participant may take unilateral action to safeguard its position, on the condition that any other participants likely to be affected are immediately notified. The Chairman of the Committee shall also be formally advised immediately of the full circumstances of the case and shall be requested to call a special meeting of the Committee at the earliest possible moment.

▼B

ANNEX II

PROTOCOL REGARDING MILK FAT

PART ONE

Article 1

Product Coverage

1. This Protocol applies to milk fat falling under CCCN heading No 04.03, having a milk fat content equal to or greater than 50 per cent by weight.

PART TWO

Article 2

Pilot Products

1. For the purpose of this Protocol, minimum export prices shall be established for the pilot products of the following descriptions:

(a) Designation: Anhydrous milk fat

Milk fat content: 99,5 per cent by weight

(b) Designation: Butter

Milk fat content: 80 per cent by weight

Packaging:

In packages normally used in the trade, of a net content by weight of not less than 25 kg or 50 lbs, as appropriate.

Terms of sale:

F.o.b. from the exporting country or free-at-frontier exporting country. By derogation from this provision, reference points are designated for the countries total in Annex II(a)Annex II(a) is not reproduced. ([1]). The Committee established in pursuance of Article VII:2(a) of the Arrangement (hereinafter referred to as the Committee) may amend the contents of that Annex.

Prompt payment against documents.

Article 3

Minimum Prices

Level and observance of minimum prices

1. Participants undertake to take the steps necessary to ensure that the export prices of the products defined in Article 2 of this Protocol shall not be less than the minimum prices applicable under the present Protocol. If the products are exported in the form of goods in which they have been incorporated, participants shall take the steps necessary to avoid the circumvention of the price provisions of this Protocol.

([1]) Annex II(a) is not reproduced.

▼B

2. (a) The minimum price levels set out in the present Article take account, in particular, of the current market situation, dairy prices in producing participants, the need to ensure an appropriate relationship between the minimum prices established in the Protocols to the present Arrangement, the need to ensure equitable prices to consumers, and the desirability of maintaining a minimum return to the most efficient producers in order to ensure stability of supply over the longer term.

(b) The minimum prices provided for in paragraph 1 of the present Article applicable at the date of entry into force of this Protocol are fixed at:

(i) US$ 1 100 ([1]) per metric ton for the anhydrous milk fat defined in Article 2 of this Protocol.

(ii) US $ 925 ([2]) per metric ton for the butter defined in Article 2 of this Protocol.

3. (a) The levels of the minimum prices specified in the present Article can be modified by the Committee, taking into account, on the one hand, the results of the operation of the Protocol and, on the other hand, the evolution of the situation of the international market.

(b) The levels of the minimum prices specified in the present Article shall be subject to review at least once a year by the Committee. The Committee shall meet in September of each year for this purpose. In undertaking this review the Committee shall take account in particular, to the extent relevant and necessary, of costs faced by producers, other relevant economic factors of the world market, the need to maintain a long-term minimum return to the most economic producers, the need to maintain stability of supply and to ensure acceptable prices to consumers, and the current market situation and shall have regard to the desirability of improving the relationship between the levels of the minimum prices set out in paragraph 2(b) of the present Article and the dairy support levels in the major producing participants.

Adjustment of minimum prices

4. If the products actually exported differ from the pilot products in respect of the fat content, packaging or terms of sale, the minimum prices shall be adjusted so as to protect the minimum prices established in this Protocol for the products specified in Article 2 of this Protocol according to the following provisions:

Milk fat content:

If the milk fat content of the product defined in Article 1 of the present Protocol differs from the milk fat content of the pilot products as defined in Article 2 of the present Protocol then, if the milk fat content is equal to or greater than 82 per cent or less than 80 per cent, the minimum price of this product shall be, for each full percentage point by which the milk fat content is more than or less than 80 per cent, increased or reduced in proportion to the difference between the minimum prices established for the pilot products defined in Article 2 of the present Protocol.

Packaging:

If the products are offered otherwise than in packages normally used in the trade, of a net content by weight of not less than 25 kg or 50 lbs., as appropriate, the minimum prices shall be adjusted so as to reflect the difference in the cost of packaging from the type of package specified above.

([1]) US$ 1 200 per metric ton since 5 June 1985.
([2]) US$ 1 000 per metric ton since 5 June 1985.

▼B

Terms of sale:

If sold on terms other than f.o.b. from the exporting country or free-at-frontier exporting country ([1]), the minimum prices shall be calculated on the basis of the minimum f.o.b. prices specified in paragraph 2(b) of this Article, plus the real and justified costs of the services provided, if the terms of the sale include credit this shall be charged for at the prevailing commercial rates in the country concerned.

Special conditions of sales

5. Participants undertake within the limit of their institutional possibilities to ensure that practices such as those referred to in Article 4 of this Protocol do not have the effect of directly or indirectly bringing the export prices of the products subject to the minimum price provisions below the agreed minimum prices.

Field of application

6. For each participant, this Protocol is applicable to exports of the products specified in Article 1 of this Protocol manufactured or repacked inside its own customs territory.

Transactions other than normal commercial transactions

7. The provisions of paragraphs 1 to 6 of this Article shall not be regarded as applying to donated exports to developing countries or to exports destined for relief purposes of food-related development purposes or welfare purposes in developing countries.

Article 4

Provision of Information

1. In cases where prices in international trade of the products coverd by Article 1 of this Protocol are approaching the minimum prices mentioned in Article 3.2(b) of this Protocol, and without prejudice to the provisions of Article III of the Arrangement, participants shall notify to the Committee all the relevant elements for evaluating their own market-situation and, in particular, credit or loan practices, twinning with other products, barter or three-sided transactions, refunds or rebates, exclusivity contracts, packaging costs and details of the packaging, so that the Committee can make a verification.

Article 5

Obligations of Exporting Participants

1. Exporting participants agree to use their best endeavours, in accordance with their institutional possibilities, to supply on a priority basis the normal commercial requirements of developing importing participants, especially those used for food-related development purposes and welfare purposes.

Article 6

Cooperation of Importing Participants

1. Participants which import products covered by Article 1 of this Protocol undertake in particular:

([1]) See Article 2.

▼B

(a) to cooperate in implementing the minimum prices objective of this Protocol and to ensure, as far as possible, that the products covered by Article 1 of this Protocol are not imported at less than the appropriate customs valuation equivalent to the prescribed minimum prices;

(b) without prejudice to the provisions of Article III of the Arrangement and Article 4 of this Protocol, to supply information concerning imports of products covered by Article 1 of this Protocol from non-participants;

(c) to consider sympathetically proposals for appropriate remedial action if imports at prices inconsistent with the minimum prices threaten the operation of this Protocol.

PART THREE

Article 7

Derogations

1. Upon request by a participant, the Committee shall have the authority to grant derogations from the provisions of Article 3, paragraphs 1 to 4 of this Protocol in order to remedy difficulties which observance of minimum prices could cause certain participants. The Committee shall pronounce on such a request within three months from the date of the request.

Article 8

Emergency Action

1. Any participant, which consides that its interests are seriously endangered by a country not bound by this Protocol, can request the Chairman of the Committee to convene an emergency meeting of the Committee within two working days to determine and decide whether measures would be required to meet the situation. If such a meeting cannot be arranged within the two working days and the commercial interests of the participant concerned are likely to be materially prejudiced, that participant may take unilateral action to safeguard its position, on the condition that any other participants likely to be affected are immediately notified. The Chairman of the Committee shall also be formally advised immediately of the full circumstances of the case and shall be requested to call a special meeting of the Committee at the earliest possible moment.

▼B

ANNEX III

PROTOCOL REGARDING CERTAIN CHEESES

PART ONE

Article 1

Product Coverage

1. This Protocol applies to cheeses falling under CCCN heading No 04.04, having a fat content in dry matter, by weight, equal to or more than 45 per cent and a dry matter content, by weight, equal to or more than 50 per cent.

PART TWO

Article 2

Pilot Product

1. For the purpose of this Protocol, a minimum export price shall be established for the pilot product of the following description:

Designation: Cheese

Packaging:

In packages normally used in the trade of a net content by weight of not less than 20 kg or 40 lbs., as appropriate.

Terms of sale:

F.o.b. from the exporting country or free-at-frontier exporting country.

By derogation from this provision, reference points are designated for the countries listed in Annex III(a) ([1]). The Committee established in pursuance of Article VII:2(a) of the Arrangement (hereinafter referred to as the Committee) may amend the contents of that Annex.

Prompt payment against documents.

Article 3

Minimum Price

Level and observance of minimum price

1. Participants undertake to take the steps necessary to ensure that the export prices of the products defined in Articles 1 and 2 of this Protocol shall not be less than the minimum price applicable under the present Protocol. If the products are exported in the form of goods in which they have been incorporated, participants shall take the steps necessary to avoid the circumvention of the price provisions of this Protocol.

([1]) Annex III(a) is not reproduced.

▼B

2. (a) The minimum price level set out in the present Article takes account, in particular, of the current market situation, dairy prices in producing participants, the need to ensure an appropriate relationship between the minimum prices established in the Protocols to the present Arrangement, the need to ensure equitable prices to consumers, and the desirability of maintaining a minimum return to the most efficient producers in order to ensure stability of supply over the longer term.

(b) The minimum price provided for in paragraph 1 of the present Article applicable at the date of entry into force of this Protocol is fixed at US $ 800 ([1]) per metric ton.

3. (a) The level of the minimum price specified in the present Article can be modified by the Committee, taking into account, on the one hand, the results of the operation of the Protocol and, on the other hand, the evolution of the situation of the international market.

(b) The level of the minimum price specified in the present Article shall be subject to review at least once a year by the Committee. The Committee shall meet in September of each year for this purpose. In undertaking this review the Committee shall take account in particular, to the extent relevant and necessary, of costs faced by producers, other relevant economic factors of the world market, the need to maintain a long-term minimum return to the most economic producers, the need to maintain stability of supply and to ensure acceptable prices to consumers, and the current market situation and shall have regard to the desirability of improving the relationship between the level of the minimum price set out in paragraph 2(b) of the present Article and the dairy support levels in the major producing participants.

Adjustment of minimum price

4. If the products actually exported differ from the pilot products in respect or the packaging or terms of sale, the minimum price shall be adjusted so as to protect the minimum price established in this Protocol according to the following provisions:

Packaging:

If the products are offered otherwise than in packages as specified in Article 2, the minimum price shall be adjusted so as to reflect the difference in the cost of packaging from the type of package specified above.

Terms of sale:

If sold on terms other than f.o.b. from the exporting country or free-at-frontier exporting country ([2]), the minimum price shall be calculated on the basis of the minimum f.o.b. price specified in paragraph 2(b) of this Article, plus the real and justified costs of the services provided; if the terms of the sale include credit, this shall be charged for at the prevailing commercial rates in the country concerned.

Special conditions of sale

5. Participants undertake within the limit of their institutional possibilities to ensure that practices such as these referred to in Article 4 of this Protocol do not have the effect of directly or indirectly bringing the export prices of the products subject to the minimum price provisions below the agreed minimum price.

Field of application

6. For each participant, this Protocol is applicable to exports of the products specified in Article 1 of this Protocol manufactured or repacked inside its own customs territory.

([1]) US$ 1 000 per metric ton since 1 October 1981.
([2]) See Article 2.

▼B

Transactions other than normal commercial transactions

7. The provisions of paragraphs 1 to 6 of this Article shall not be regarded as applying to donated exports to developing countries or to exports destined for relief purposes or food-related development purposes or welfare purposes in developing countries.

Article 4

Provision of Information

1. In cases where prices in international trade of the products covered by Article 1 of this Protocol are approaching the minimum price mentioned in Article 3:2(b) of this Protocol and without prejudice to the provisions of Article III of the Arrangement participants shall notify to the Committee all the relevant elements for evaluating their own market situation and, in particular, credit or loan practices, twinning with other products, barter or three-sided transactions, refunds or rebates, exclusivity contracts, packaging costs and details of the packaging, so that the Committee can make a verification.

Article 5

Obligations of Exporting Participants

1. Exporting participants agree to use their best endeavours, in accordance with their institutional possibilities, to supply on a priority basis the normal commercial requirements of developing importing participants, especially those used for food-related development purposes and welfare purposes.

Article 6

Cooperation of Importing Participants

1. Participants which import products. covered by Article 1 of this Protocol undertake in particular:

(a) to cooperate in implementing the minimum price objective of this Protocol and to ensure, as far as possible, that the products covered by Article 1 of this Protocol are not imported at less than the appropriate customs valuation equivalent to the prescribed minimum price;

(b) without prejudice to the provisions of Article III of the Arrangement and Article 4 of this Protocol, to supply information concerning imports of products covered by Article 1 of this Protocol from non-participants;

(c) to consider sympathetically proposals for appropriate remedial action if imports at prices inconsistent with the minimum price threaten the operation of this Protocol.

PART THREE

Article 7

Derogations

1. Upon request by a participant, the Committee shall have the authority to grant derogations from the provisions of Article 3, paragraphs 1 to 4 of this Protocol in order to remedy difficulties which observance of minimum prices could cause certain participants. The Committee shall pronounce on such a request within thirty days from the date of the request.

▼B

2. The provisions of Article 3:1 to 4 shall not apply to exports, in exceptional circumstances, of small quantities of natural unprocessed cheese which would be below normal export quality as a result of deterioration or production faults. Participants exporting such cheese shall notify the GATT secretariat in advance of their intention to do so. Participants shall also notify the Committee quarterly of all sales of cheese effected under the provisions of this paragraph, specifying in respect of each transaction, the quantities, prices and destinations involved.

Article 8

Emergency Action

1 Any participant, which considers that its interests are seriously endangered by a country not bound by this Protocol, can request the Chairman of the Committee to convene an emergency meeting of the Committee within two working days to determine and decide whether measures would be required to meet the situation. If such a meeting cannot be arranged within the two working days and the commercial interests of the participant concerned are likely to materially prejudiced, that participant may take unilateral action to safeguard its position, on the condition that any other participants likely to be affected are immediately notified. The Chairman of the Committee shall also be formally advised immediately of the full circumstances of the case and shall be requested to call a special meeting of the Committee at the earliest possible moment.

▼B

SPORAZUM O GOVEJEM MESU

PREAMBULA

V prepričanju, da je treba povečano mednarodno sodelovanje izvajati na takšen način, da se prispeva k doseganju večje liberalizacije, stabilnosti in širitve v mednarodni trgovini z mesom in živimi živalmi;

Ob upoštevanju potrebe, da bi se izognili resnim motnjam v mednarodni trgovini z govejim mesom in živimi živalmi;

Ob spoznanju pomembnosti proizvodnje in trgovine z govejim mesom in živimi živalmi za gospodarstva mnogih držav, zlasti za nekatere razvite države in države v razvoju;

Ob upoštevanju svojih obveznosti do načel in ciljev Splošnega sporazuma o carinah in trgovini (v nadaljnjem besedilu „Splošni sporazum“ ali „GATT“) ([1]);

Odločeni, da pri uresničevanju ciljev tega sporazuma izpolnjujejo načela in cilje, dogovorjene v Tokijski ministrski deklaraciji z dne 11. septembra 1973 o mnogostranskih trgovinskih pogajanjih, zlasti v zvezi s posebnim in bolj ugodnim obravnavanjem držav v razvoju;

so se udeleženke tega sporazuma prek svojih zastopnikov dogovorile o naslednjem:

DEL ENA

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen I

Cilji

Cilji tega sporazuma so:

(1) pospeševati širitev, čedalje večjo liberalizacijo in stabilnost mednarodnega trga z mesom in živino, tako da se olajša postopno odpravljanje ovir in omejitev v svetovni trgovini z govejim mesom in živimi živalmi, vključno s tistimi, ki delijo to trgovino na posamezne sektorje, in se izboljša mednarodna raven svetovne trgovine v korist potrošnikov in proizvajalcev, pa tudi uvoznikov in izvoznikov;

(2) spodbujati večje mednarodno sodelovanje glede vseh vidikov, ki vplivajo na trgovino z govejim mesom in živimi živalmi, zlasti s ciljem večje racionalizacije in učinkovitejše porazdelitve virov v mednarodnem gospodarstvu na področju mesa;

(3) zagotoviti dodatne ugodnosti za mednarodno trgovino držav v razvoju z govejim mesom in živimi živalmi, tako da se izboljšajo možnosti teh držav za udeležbo pri širitvi svetovne trgovine s temi proizvodi, med drugim s:

   (a) spodbujanjem dolgoročne stabilnosti cen v okviru razvijajočega se svetovnega trga za goveje meso in žive živali; in

   (b) pospeševanjem ohranjanja in izboljšanja dohodka držav v razvoju, ki izvažajo goveje meso in žive živali,

([1]) Ta določba se uporablja samo med pogodbenicami GATT.

▼B

in sicer za to, da se z zagotavljanjem dolgoročne stabilnosti trgov za goveje meso in žive živali doseže dodaten dohodek;

(4) še naprej povečati trgovino na konkurenčni podlagi ob upoštevanju tradicionalnega položaja uspešnih proizvajalcev.

Člen II

Seznam proizvodov

Sporazum se uporablja za goveje meso. Za namene tega sporazuma velja, da izraz „goveje meso“ vključuje:

	CCCN
(a) Živo govedo	01.02
(b) Meso in užitni klavnični proizvodi govejih živali, sveže, ohlajeno ali zamrznjeno	ex 02.01
(c) Meso in užitni klavnični proizvodi govejih živali, soljeno, v slanici, sušeno ali dimljeno	ex 02.06
(d) Drugo pripravljeno ali konzervirano meso ali klavniški proizvodi govejih živali	ex 16.02

ali drugi proizvod, ki ga lahko doda Mednarodni svet za meso, kakor je določen v okviru pogojev člena V tega sporazuma, da se dosežejo cilji in izpolnijo določbe tega sporazuma.

Člen III

Informacije in nadzor trga

1. Udeleženke soglašajo, da bodo redno in takoj zagotavljale Svetu informacije, ki mu omogočajo, da spremlja in ocenjuje splošno stanje na svetovnem trgu mesa in stanje na svetovnem trgu za vsako določeno meso.

2. Udeležene države v razvoju zagotavljajo informacije, ki so jim na voljo. Da bi te udeleženke lahko izboljšale svoje mehanizme zbiranja podatkov, bodo razvite udeleženke in vse udeleženke v razvoju, ki to lahko storijo, z razumevanjem upoštevale vse njihove zahteve za tehnično pomoč.

3. Informacije, ki se jih udeleženke zavežejo zagotoviti na podlagi odstavka 1 tega člena v skladu z modalitetami, ki jih določi Svet, vsebujejo podatke o preteklih rezultatih, sedanjem stanju in oceni obetov v zvezi s proizvodnjo (vključno z razvojem sestave čred), potrošnjo, cenami, zalogami in trgovino s proizvodi iz člena II ter vse druge informacije, za katere Svet meni, da so potrebne, zlasti o konkurenčnih proizvodih. Udeleženke zagotovijo tudi informacije o domačih politikah in trgovinskih ukrepih, vključno z dvostranskimi in večstranskimi zavezami v sektorju govejega mesa, in čim prej sporočijo vse spremembe takih politik in ukrepov, ki lahko vplivajo na mednarodno trgovino z živimi govejimi živalmi in mesom. Določbe tega odstavka ne zahtevajo od katere koli udeleženke, da razkriva zaupne podatke, če to pomeni oviro za izvajanje pravnega reda ali bi sicer bilo v nasprotju z javnimi interesi ali bi vplivalo na legitimne trgovinske interese določenih javnih ali zasebnih podjetij.

4. Sekretariat Sporazuma spremlja spremembe v tržnih podatkih, zlasti velikost čred, zaloge, zakole ter notranje in mednarodne cene, da se na ta način omogoči zgodnje ugotavljanje znakov kakršnega resnega neravnovesja na področju ponudbe in povpraševanja. Sekretariat obvešča Svet o pomembnih razvojnih dogodkih na svetovnih trgih in obetih za proizvodnjo, potrošnjo, izvoz in uvoz.

▼B

Opomba: Razume se, da Svet v skladu z določbami tega člena da navodila sekretariatu, da pripravi in posodablja popis vseh ukrepov, ki vplivajo na trgovino z govejim mesom in živimi živalmi, vključno z zavezami, ki izhajajo iz dvostranskih, večstranskih in mnogostranskih pogajanj.

Člen IV

Naloge Mednarodnega sveta za meso in sodelovanje med udeleženkami tega sporazuma

1. Svet se sestane, da bi:

(a) ocenil stanje in obete na področju ponudbe in povpraševanja na svetovnem trgu na podlagi razlagalne analize sedanjega stanja in predvidenega razvoja v prihodnosti, ki jo pripravi sekretariat Sporazuma na podlagi dokumentacije, predložene v skladu s členom III tega sporazuma, vključno s podatki o izvajanju notranjih in trgovinskih politik in kakršnimi koli drugimi podatki, ki jih ima sekretariat na voljo;

(b) začel izvajati celovit pregled uresničevanja tega sporazuma;

(c) zagotovil možnost za redno posvetovanje o vseh zadevah, ki vplivajo na mednarodno trgovino z govejim mesom.

2. Če Svet po ovrednotenju stanja na področju ponudbe in povpraševanja na svetovnem trgu v skladu z odstavkom 1(a) tega člena ali po pregledu vseh ustreznih informacij skladno z odstavkom 3 člena III ugotovi, da nastaja resno neravnotežje ali nevarnost takega neravnotežja na mednarodnem trgu mesa, bo Svet s soglasjem opredelil možne rešitve, da se položaj popravi v skladu z načeli in pravili GATT, ki naj jih upoštevajo vlade, pri čemer bo zlasti upošteval stanje držav v razvoju.

3. Glede na to, ali je po mnenju Sveta stanje, opredeljeno v odstavku 2 tega člena, začasno ali trajnejše, bi lahko ukrepi iz odstavka 2 tega člena vsebovali kratkoročne, srednjeročne ali dolgoročne ukrepe, ki jih sprejmejo uvozniki in izvozniki za izboljšanje splošnega stanja na svetovnem trgu v skladu s cilji Sporazuma, zlasti širitev, čedalje večjo liberalizacijo in stabilnost mednarodnega trga z mesom in živino.

4. Pri preučevanju ukrepov, ki bi jih lahko sprejeli na podlagi odstavkov 2 in 3 tega člena, je treba upoštevati posebno in bolj ugodno obravnavanje držav v razvoju, kadar je to izvedljivo in ustrezno.

5. Udeleženke se obvežejo, da bodo v največji možni meri prispevale k izvajanju ciljev tega sporazuma, določenih v členu I. V ta namen in skladno z načeli in pravili Splošnega sporazuma udeleženke redno sodelujejo v dogovarjanjih, predvidenih v členu IV(1)(c), da bi proučile možnosti za doseganje ciljev tega dogovora, zlasti cilja nadaljnjega odpravljanja ovir za svetovno trgovino z govejim mesom in živimi živalmi. Taka dogovarjanja morajo utreti pot za nadaljnjo proučitev možnih rešitev trgovinskih problemov v skladu s pravili in načeli GATT, ki bi jih lahko skupaj sprejele vse zadevne stranke v uravnoteženem razmerju obojestranskih koristi.

6. Vsaka udeleženka lahko pri Svetu sproži kakršno koli zadevo, ki vpliva na ta sporazum, med drugim za enake namene, kot so predvideni v odstavku 2 tega člena. Svet se na zahtevo udeleženke sestane v največ petnajstih dneh, da bi obravnaval katero koli zadevo ([1]), ki vpliva na ta sporazum.

([1]) Opomba:

Potrjeno je, da izraz „zadeva“ v tem odstavku vsebuje kakršno koli zadevo, ki je zajeta v mnogostranskih sporazumih, o katerih se pogaja v okviru mnogostranskih trgovinskih pogajanj, zlasti tistih, ki zadevajo ukrepe za izvoz in uvoz. Nadalje se potrdi, da so določbe člena IV(6) in ta opomba brez vpliva na pravice in obveznosti pogodbenic takih sporazumov.

▼B

DEL DVA

Člen V

Upravljanje sporazuma

1. *Mednarodni svet za meso*

Mednarodni svet za meso se ustanovi v okviru GATT. Svet, ki ga sestavljajo zastopniki vseh udeleženk Sporazuma, izvaja vse naloge, potrebne za izvajanje določb tega sporazuma. Storitve za Svet opravlja sekretariat GATT. Svet oblikuje svoj poslovnik, še zlasti modalitete za posvetovanja, določene v členu IV.

2. *Redni in posebni sestanki*

Svet se običajno sestane vsaj dvakrat na leto. Predsednik pa lahko skliče posebni sestanek Sveta bodisi na lastno pobudo ali na zahtevo udeleženke tega sporazuma.

3. *Sklepi*

Svet sprejema svoje odločitve s konsenzom. Šteje se, da Svet odloči o zadevi, ki mu je predložena, če noben član Sveta formalno ne ugovarja sprejetju predloga.

4. *Sodelovanje z drugimi organizacijami*

Svet vzpostavi ustrezno ureditev za posvetovanje ali sodelovanje z medvladnimi in nevladnimi organizacijami.

5. *Sprejem opazovalcev*

(a) Svet lahko povabi katero koli neudeleženo državo, da je na sestankih zastopana kot opazovalka.

(b) Svet lahko tudi povabi katero koli organizacijo iz odstavka 4 tega člena, da je navzoča na sestanku kot opazovalka.

DEL TRI

Člen VI

Končne določbe

1. *Sprejetje* ([1])

(a) Sporazum sprejmejo s podpisom ali kako drugače vlade držav članic Združenih narodov ali ene od njenih specializiranih agencij in Evropska gospodarska skupnost.

(b) Katera koli vlada ([2]), ki sprejme Sporazum, lahko ob času sprejetja izrazi pridržek glede njenega sprejetja katerih koli določb v tem sporazumu. Ta pridržek morajo odobriti udeleženke.

(c) Ta sporazum se deponira pri Generalnem direktorju POGODBENIC GATT, ki nemudoma dostavi vsaki udeleženki overjeno kopijo sporazuma ter obvestilo o vsakem sprejetju sporazuma. Besedila tega sporazuma v angleškem, francoskem, in španskem jeziku so enako verodostojna.

([1]) Izraza „sprejetje“ ali „sprejet“, uporabljena v tem členu, zajemata dokončno oblikovanje vseh domačih postopkov, potrebnih za izvajanje določb tega sporazuma.

([2]) Za namene tega sporazuma se izraz „vlada“ uporablja tudi za pristojne organe Evropske gospodarske skupnosti.

▼B

(d) Sprejetje tega sporazuma ima za posledico razpustitev Mednarodne posvetovalne skupine za meso.

2. *Začasna uporaba*

Katera koli vlada lahko pri glavnem direktorju POGODBENIC GATT deponira izjavo o začasni uporabi tega sporazuma. Vsaka vlada, ki deponira tako izjavo, začasno uporablja ta sporazum in se začasno šteje, da je udeležena v tem sporazumu.

3. *Začetek veljavnosti*

Ta sporazum začne veljati za udeleženke, ki so ga sprejele, 1. januarja 1980. Za udeleženke, ki so sprejele ta sporazum po tem datumu, pa začne veljati od datuma sprejetja.

4. *Veljavnost*

Ta sporazum velja tri leta. Trajanje tega sporazuma se podaljša za nadaljnja obdobja treh let, razen če Svet vsaj osemdeset dni pred vsakim datumom prenehanja sporazuma ne odloči drugače.

5. *Sprememba*

Svet priporoča spremembo določb tega sporazuma, razen kadar je sprememba predvidena drugje v tem sporazumu. Predlagana sprememba začne veljati potem, ko jo sprejmejo vlade vseh udeleženk.

6. *Razmerje med Sporazumom in GATT*

Nič v tem sporazumu ne posega v pravice in obveznosti udeleženk na podlagi GATT ([1]).

7. *Odstop*

Vsaka udeleženka lahko odstopi od tega sporazuma. Tak odstop začne veljati po izteku šestdeset dni od dneva, na katerega je generalni direktor POGODBENIC GATT sprejel pisno obvestilo o odstopu.

([1]) Ta določba se uporablja samo med pogodbenicami GATT.

▼B

PRILOGA 1

OSNUTEK IZMENJAVE PISEM MED URUGVAJEM IN EVROPSKO SKUPNOSTJO

Evropska skupnost soglaša, da bo v dokončno ponudbo za dostop na trg v okviru urugvajskega kroga vključila dodatno količino dveh tisoč metričnih ton visokokakovostne govedine (0201.30.00 — 0206.10.85 sveže ali ohlajeno goveje meso: 0202.30.90 — 206 29.91 zamrznjeno goveje meso) iz Urugvaja.

Evropska skupnost in Urugvaj soglašata, da se preneha uporabljati določba iz Sporazuma tokijskega kroga, po kateri je bila Evropska skupnost pripravljena, da predvidi možnost, da Urugvaj izvozi dodatne letne količine visokokakovostne govedine, če države upravičenke ne uporabijo celotne skupne kvote za takšne kose.

Zgoraj navedena določba se preneha uporabljati na isti datum, ko se izvede dodatna količina dveh tisoč metričnih ton.